

Lobala NT

Lobala: Sangola Eenyakune New Testament

Lobala NT
Lobala: Sangola Eenyakune New Testament

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lobala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source files dated 10 May 2025

45dc5a8e-f513-5ba3-aad6-e48bd1d5b563

Contents

Matiye	1
Malako	71
Luka	117
Yoane	190
Bitoma	241
Baloma	308
1 Bakoliti	339
2 Bakoliti	370
Bagalatia	389
Baefese	399
Bafilipi	409
Bakolose	416
1 Batesaloniki	423
2 Batesaloniki	430
1 Timote	434
2 Timote	442
Tito	448
Filemō	452
Baebele	454
Zake	476
1 Petelo	484
2 Petelo	492
1 Yoane	498
2 Yoane	507
3 Yoane	509
Yuda	511
Iweninyama sa	
Maphoo	514

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Matiye Maphoo ma etatele

O Simo Elaa ya Matiye tomozwa ndongo iinene ya Simo Elaa bo waeyimolaka Malako.

Kasi Simo Elaa ya Matiye embi kula kyese ne na bwikye na Simo eyaaka Malako.

O Simo ya Matiye tomozwa maphoo mama:

- Matiye 1-2: Bankoko ba Yesu na ibotama se
- Matiye 3.1-12: Mateya ma Yoane Mobatise
- Matiye 3.13-4.11: Ibatisama na imekama sa Yesu
- Matiye 4.12-18.35: Etoma ya Yesu o Galileya
- Matiye 19.1-20.34: Yesu amani o Galileya akye o Yelusaleme
- Matiye 21.1-27.66: Poso ya Yesu eya suka o Yelusaleme
- Matiye 28.1-20: Iakwa sa Yesu na iwenene se na baekosi

Simo Elaa ya Matiye, kyeweninya obokye Yesu ali Mokonzi ooyele si bato bee bokonzi pha Nwaphongo. Ambi kula baa na Moteye oobaphe mateya masengyesi na bee pho babee manzoka oka bato baso.

*Bankoko ba Yesu
(Luka 3.23-38)*

1 Kyeka mankombo ma bankoko ba Yesu-Klisto: Yesu ali nkoko wa Davidi, na nkoko wa Abalayama.

2-11 Abalayama aboti Izake,

Izake aboti Yakobo,
Yakobo aboti Yuda na banaa nyango,

Yuda aboti Pelesi na Zala nyango wa bee Tamala,

Pelesi aboti Esilone,
Esilone aboti Lama,

Lama aboti Aminadaba,
Aminadaba aboti Nasona,

Nasona aboti Salamani,
Salamani aboti Boaze

(nyango yabaka Laaba),
Boaze aboti Obede

(nyango yabaka Luta),
Obede aboti Yese,

Yese aboti mokonzi Davidi,

Davidi aboti Salomo

(nyango yabaka njwasi owa zalaka phanza na Uliya),

Salomo aboti Loboama,
Loboama aboti Abiya,

Abiya aboti Asa,
Asa aboti Yozafa,

Yozafa aboti Yolama,
Yolama aboti Azaliya,

Azaliya aboti Yotama,
Yotama aboti Akaza,

Akaza aboti Ezekiya,
Ezekiya aboti Manase,

Manase aboti Amona,
Amona aboti Yosiya,

Yosiya aboti Yoyakime na banaa nyango imbele

saakyekye bee na bato ba Isalayele o boombo

pha Babilone.

12-16 O sima ya bokyekye na bato ba Isalayele o boombo o Babilone,

Yoyakime aboti Salitiyele,

Salitiyele aboti Zolobabele,
 Zolobabele aboti Abiudi,
 Abiudi aboti Eliyakime,
 Eliyakime aboti Azolo,
 Azolo aboti Sadoke,
 Sadoke aboti Akimi,
 Akimi aboti Eliudi,
 Eliudi aboti Eleyaza,
 Eleyaza aboti Matane,
 Matane aboti Yakobo,
 Yakobo aboti Zozefu,
 Zozefu moloo wa Maliya
 nyango wa Yesu,
 okobangye bée Masiya.

17 Tata oka Abalayama
 nɔnɔ oka Davidi wali ba yoo
 iko mbuka bane. Uta oka Da-
 vidi nɔnɔ wakyende bée na
 bato ba Isalayele o boombo
 o Babilone, walekana ba
 yoo iko mbuka bane. Na
 o itata imbele sasina tee
 nɔnɔ o ibotama sa Masiya,
 walekana ba yoo iko mbuka
 bane me.

*Ibotama sa Yesu
 (Luka 2.1-7)*

18 Ibotama sa Yesu Masiya
 sabaka bofo: Nyango
 Maliya abaka nwanwasi
 owa lukaka Zozefu ilonga,
 kasi waaba bée naino sa
 bobutwakye o ingambi
 sonoso, Maliya aesi ya
 ekama na nwiya nwa
 Bolobo Bosanto.

19 Moloo nye Zozefu abaka
 moto wa bosemba, taikaka
 zinga imosambola o miyo
 ma bato, amba ya kana
 imolee obokye bato saeba.

20 Wa baka yo kaumunya
 babona, anzelu monomo
 wa Nkolo amba motokolele
 o ndoto, amba ya wo ne
 obokye: «Zozefu, nkoko wa
 Davidi, saila ilonga Maliya,

pho ibu siili ne, siuti na
 mwiya nwa Bolobo.

21 Amobota nwana wa
 lele, waa molaa nkombo
 Yesu. Eli yo moto owa mo-
 bikya bato bée na masumu
 ma be.»

22 Maphoo maso maamana
 makyelama pho ya ikokya
 yaawo Nkolo na munoko
 nwa moimosi we obokye:

23 «Ngondo monomo
 amoekama, amobota nwana
 wa lele, baamolaa nkombo
 Emanuel.» Nkombo me
 kyelukye iwo obokye:
 «Ŋwaphongo ali na banga
 elele yonoyo.»

24 Waa umwa Zozefu,
 ambakyela nde bo
 wamowolekye anzelu wa
 Nkolo, nɔnɔ wa longa yo
 Maliya.

25 Kasi taika angana ne
 nɔnɔ waabota yo nwana
 we, emba Zozefu amba laa
 nwana me nkombo ya Yesu.

2

*Bato ba malondo baesi ya
 kyeka Yesu*

1 Yesu abotamaka o
 Beteleme ya Yuda, imbele
 saa baka Elode mokonzi.
 Nkolo me, banganga
 baakyekye banyaseesi,
 bautaka biitokolo munyele.
 Bamba ya koma o
 Yelusaleme.

2 Bamba ya tuna bée
 kye: «Ŋwana outi bée ibota,
 mokonzi nwa bayuda, ali
 bi? Towenekyi nyaseesi we
 atokosi biye munyele, emba
 toesi ya mokumbela.»

³ Waa oka mokonzi Elode simo mēne, ndondo yamba baa ne, na bato baso ba Yelusaleme.

⁴ Amba ya banga bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko, amba ya batuna elele'ye esengyesi Masiya ibotama.

⁵ Bamba mobuyisa bēe kye: «O Beteleme ya Yuda. Pho moimosi wa Nwaphongo akoma bobo:

⁶ “Ka we, Beteleme, mokyisi nwa Yuda,

toli nwana mokyisi pha o nkyisi ya Yuda.

Pho mokonzi munene owa mokanba bato banga Isalaye,

amouta oka ya we.”»

⁷ Emba Elode amba ya banga bato ba malondo miibombo pho bamoimole imbele sa tokoloko nyaseesi me.

⁸ Sima amba ya batoma o Beteleme, amba ya wo na bēe obokye: «Kyende okye mituna na moɔ na moɔ pho ya nwana, bo omoweni, oya nzimola pho na nga na kye mokumbela.»

⁹ Waa oka bēe munoko nwa mokonzi, bamba ya kyende. Bamba ya wene nyaseesi owa wenekye bēe phanza o mbale ekyetokolo munyele, kakye o boo pha be. Waakoma nyaseesi me o ikolo sa ele eeli nwana, nyaseesi me amba kye teme.

¹⁰ Bamba tonda na nkyisa waa wene bēe nyaseesi me atemi.

¹¹ Baesi ya nyolo o ingambi, baweni nwana na nyango Maliya. Bamba kusama pho ya imokumbela, bamba ya ingola bayombo ba be, bamba mophe makabo mama: Wolo, mpaka na mauta ma mile.*

¹² Sima Nwaphongo amba ya bawole o ndoto obokye bēe sakula butwa yaaka Elode. Emba bamba ya butwa o mokyisi nwa bēe mi nzela esuu.

Zozefu, Maliya, na nwana Yesu baloti o Ezipito

¹³ Waabutwa baa malondo, o sima, anzelu wa Nkolo monomo amba yelega Zozefu o ndoto, amba ya wo ne yokye: «Langwa, kpa nwana na nyango, lota o Ezipito, ikala omo nono waamowo nga na we obokye oya butwa. Pho Elode amoluka nwana pho ya imoboma.»

¹⁴ Nde na muna mokolo, Zozefu aesi ya teme, akpe nwana na nyango, amba yakye mibomba o Ezipito.

¹⁵ Abaka omo nono waawa Elode. Maphoo mamana makyelama pho ya ikokya maphoo maawoko Nwaphongo o munoko nwa moimosi we obokye: «Nabangyi nwana wa nga obokye amane o Ezipito.»

Elode abomi bana baakyyiki

* 2:11 2.11 Mauta me mali ndokolo ngola ekyeingye bēe bolekyele.

16 Waawene Elode obokye baamalondo bamokose, aokaka yoo ekusi. Amba ya toma batuluku o Betelēme na o nkyisi yaa mambale, babome bana ba bampele baso baali sakokya mbula ibale. Amekaka babona pho atangaka nkolo yaalekanaka tata waawenēkye baamalondo nyaseesi.

17 Maphoo maso mamana makyelama bo wawoko moimosi Yilimiya obokye:

18 «Baokyi ilela siute o Lama, malelo na imiima sa ngongo. Eli Layele kalele bana be, taazingye obokye bamobondo pho bana bee bawe.»

Zozefu, Maliya na ηwana Yesu bamani o Ezipito

19 O sima ya iwaa sa Elode, anzelu wa Nkolo amba yelela Zozefu o ndoto o Ezipito.

20 Amba ya wo ne yokye: «Teme, kpa ηwana na nyango, butwa o Isalayele, pho baalukaka iboma ηwana bawe.»

21 Zozefu amba ya teme, aesi ya kpa ηwana na nyango, amba ya butwa o Isalayele.

22 Kasi waaoka Zozefu obokye Arkelaus abuto mokonzi ηwa Yuda o elele ya ango Elode, amba lota ibutwa omo. Nwaphongo amba kula moteya o ndoto ndengye ekokyi yo ikyela, amba ya kyende o mokyisi ηwa Galileya.

23 Amba ya kye zala o Nazarete. Maphoo mamana

makyelama pho ya ikokya maphoo maawoko baimosi ba Nwaphongo obokye: «Baamobanga moto wa Nazarete.»

3

Mateya ma Yoane Mobatise
(Malako 1.1-8; Luka 3.1-18; Yoane 1.19-28)

1 Sima ya mambula, Yoane Mobatise akyekye o bokye pha Yuda, akyekye miteya bobo:

2 «Bongola mandondo, pho bokonzi pha ikolo bokomi phenephe.»

3 Yoane, eli yo moto owa woko moimosi Isaya pho ye obokye:

«Moto monomo kaanwane onte ya bokye yokye: Nkolo kalukye iyaa: Omobongyisa nzela, tutola banaa manzela maakyiky yoo!»

4 Yoane abaka kalate etobu eya kyela bee na nkungye ya nyama na nkombo shamo, na nkamba ya lopho la nyama o mobimbi, abaka kaze nde ntete na maboo.

5 Bato ba Yelusaleme na bato baso ba Yuda na baa mokyisi mooli phenephe na ebale ya Yaladene, babaka bakye oka ye.

6 Baimolaka masumu ma bee o boo pha bato baso, Yoane abaka kababatisa o ebale ya Yaladene.

7 Waawene Yoane obokye Bafalisayi na Basadukayi baikye baye oka ye pho ababatisa, amba tata ibawole bobo: «Bee ibota sa nzoo, oephe malondo ma

ilota yoo ya Nwaphongo
ekye ye nza?

⁸ Weninya na bikyela
obokye obongosi motema.

⁹ Le imiwole obokye:
“Ekpele yonyo ete lokyele,
pho Abalayama ali nkoko
wa banga.” Pho naewole
ngakye, Nwaphongo akokyi
ibuya mabanga mama bana
ba Abalayama.

¹⁰ Bambo bongye ikoko
pho ya ikpete nkanga
ya nzete; nwete munso
mote mobote mbuma
ndaa, baamokpete, bamba
movaka o nweya.

¹¹ Nga, naebatisa na maa
pho ya iweninya obokye
obongosi motema, ka ookoye
o sima ya nga, amoebatisa
na Bolobo Bosanto na na
nwenya. Yo andekyi na
mwiya, sikyilongobana na
pho ya imumanya bikoto.

¹² Aphisi enyengyele
o maboko pho ya
ikabola mbuma na nkata.
Amobomba mbuma o
bompende, kasi amotumba
nkata o nwenya moote
moozime.»

Ibatisama sa Yesu
(Malako 1.9-11; Luka
3.21-22)

¹³ Mokolo monomo Yesu
autaka o Galileya aesi o
Yaladene, amba ya koma ooli
Yoane pho abatisame.

¹⁴ Kasi Yoane amba le,
yokye: «Eli nde we moto
okokakyi imbatisa, emba
kombe kula yaa oka nga
ndengye'ye?»

¹⁵ Kasi Yesu amba ya
mobuyisela yokye: «Anola
obokye wataa baa babona

pho ya unwanwa eye.
Pho tosengyesi ikokya
maphoo maso mazingaka
Nwaphongo.» Emba Yoane
amba ya anola.

¹⁶ Waunva Yesu izwa
batisimo, amba abwa o
maa. Nde mina wamo, ikolo
samba ingwa, amba wene
Bolobo pha Nwaphongo
boute ndokolo inkoto-
nwenya siesi yauta mi yo.

¹⁷ Nwesi monomo
nwamba uta o ikolo mowo
obokye: «Oyo ali Nwana wa
nga wa lozingo; nasepesi ne
na boikye.»

4

Zabulu amekyi Yesu
(Malako 1.12-13; Luka
4.1-13)

¹ Bobele Bolobo amba ya
kamba Yesu o bokye pho
Zabulu amumekye.

² Omoo, Yesu akyelaka
nkolo mako mane mobimba
sazaa, emba Yesu amba ya
oka nzala.

³ Zabulu amba ya wali yo,
amba ya wo ne yokye: «Bo
oli Nwana wa Nwaphongo,
wo na mabanga mama ma
butwe mapa.»

⁴ Kasi Yesu amba ya
mobuyisa yokye: «O buku
pha Nwaphongo wako-
mama bobo: “Moto eta
bikye nde na mapa, kasi
na maphoo maso maa wo
Nwaphongo.”»

⁵ Emba Zabulu amba kye
ne noko o Yelusaleme, moky-
isi mosantu, akye moteye o
songye ya Tempelo,

6 amba ya wɔ ne yokye: «Bo oli ηwana wa Nwaphongo, omikumbya o se; phɔ o buku pha Nwaphongo wakomama bobo: “Nwaphongo amoetomela banze be, ba moetamba phɔ ekolo ya we yango sazuma mi ifanga.”»

7 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «O buku pha Nwaphongo wakomama bobo: “Sameka Nwaphongo Nkolo ya we.”»

8 Zabulu amba kula kyende ne o ikolo sa ngomba aanda, amba moteya makonzi maso maa se na ngambo ya mango.

9 Amba ya wɔ ne yokye: «Namoephe iso miina bo onkusamesi phɔ ya inku-misa.»

10 Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Molemba, mana wawa! Phɔ o buku pha Nwaphongo wakomama bobo: “Wamokumisa nde Nwaphongo Nkolo ya we, wamba na kyelela nde yo, moto mosuu phe.”»

11 Bobele Zabulu amba ya mana wali Yesu. Emba banze bamba yaa waali Yesu, bamba tata imokyelela.

Yesu atati etoma ye o Galileya

(Malako 1.14-15; Luka 4.14-15)

12 Waa oka Yesu obokye baakye Yoane o boloko, amba kye o Galileya.

13 Amani o Nazarete, kasi amba kye zala o Kapalanauma, mokyisi mooli

o mokukulu ηwa ebale ya Galileya, o manyete ma Zabuloni na Nefetali.

14 Wakyelama babona phɔ ya ikokya maphɔ maawoko moimosi Isaya obokye:

15 «Manyete ma Zabuloni na ma Nefetali,

mopha ηwa ebale eenene, o mbale eyoko ya Yaladene.

Galileya mokyisi ηwa bato bate bali Bayuda!

16 Be, bato baabakyi o enzombi baweni munyele ηwaa phele!

Baabakyi o enzombi ya mokyisi ηwa bawe, munyele mobatokolesi!»

17 Uta imbele me, Yesu abuto iteya bobo: «Bongola motema, phɔ bokonzi pha Nwaphongo bokomi phenephe!»

Yesu abangyi baekosi bane

(Malako 1.16-20; Luka 5.1-11)

18 Yesu abaka kakye mitambula o mokukulu ηwa ebale ya Galileya, amba ya wene bawasi ba swe babale, bola na mosii, Simo okobangye bee Petelo, na Andele ηwana wa nyango, babaka bavakye bondendi.

19 Yesu amba ya wɔ na bee yokye: «Imbengye! Namoebuya balukyi ba bato.»

20 Mbala yonyo, baikyi mandendi ma be, babengyi Yesu.

21 Waamana Yesu wamo, akuli wene bato babale, bola na mosii, Zake na Yoane, bana ba Zebede. Babaka o vato na ango wa bee Zebede

baḅongya mandendi. Yesu amba ya ḅabanga.

²² Mbala yḅḅḅḅ, ḅaikyi ika vato na ango wa ḅe, ḅabengyi Yesu.

Yesu kateya, kambe na bikya ḅato

²³ Yesu atambulaka o Galileya mobimba; kakye miteya o mangambi ma makyita, kakye miimola Simo Elaa ya ḅokonzi pha Nwaphongo na ikyemibikya ḅato na malosi ma ḅée maso, na bileme ḅa ḅée biso.

²⁴ Ngambo ye ya tambulaka o manyete ma Siri mobimba, ḅamba moyelela na ḅato ḅaso ḅaabaka na malosi ndengye na ndengye na ḅaabaka na matungyisi ndengye na ndengye; na ḅaabaka na malobo mabe na ḅaamaphukuluku ná bituku. Yesu amba ya ḅabikya.

²⁵ Bato ḅaikye ḅamobengakapho ḅautaka o Galileya, o Dekapolis, o Yelusaleme, o Yuda na o mokyisi mooli o mopha moyoko nwa Yaladene.

5

Yesu kateya o ikolo sa ngomba

¹ Waawene Yesu ḅato ḅaikye wamo, aesi ya baa o ikolo sa ngomba, akye zala. Baekosi ḅée ḅamba ya susinya phenephe ne, ² amba tata ibateya fobo:

*Yaakolo nkyisa
(Luka 6.20-23)*

³ «Nkyisa ili na ḅaamieḅe obokye bali bakayee o mandondo, pho ḅokonzi pha ikolo ḅoli pho ya ḅe!

⁴ Nkyisa ili na ḅaalele, pho Nwaphongo aabaḅondo.

⁵ Nkyisa ili na ḅaate bali na toko, ḅée ḅamozwa mokyisi nwa lakyela Nwaphongo ḅato.

⁶ Nkyisa ili na ḅaali na phowa ya ikyela ḅolaa, pho Nwaphongo amokokya phowa ya ḅe.

⁷ Nkyisa ili na ḅaakye ḅato ngongo, pho Nwaphongo aḅaoka na ḅée ngongo.

⁸ Nkyisa ili na ḅaali na mandondo maakunywa, pho ḅamowene Nwaphongo.

⁹ Nkyisa ili na ḅaakyemiambya bose, pho Nwaphongo aabaḅanga ḅana ḅe.

¹⁰ Nkyisa ili na ḅaanyokomo pho ḅakyele ḅolaa, pho ḅokonzi pha ikolo ḅoli pho ya ḅe.

¹¹ Nkyisa ili na ḅée bo ḅato ḅaetole, ḅaenyokolo ḅambe na ewole mapho maso maabe pho ḅée konzanole.

¹² Kumba, ḅa na nkyisa, pho mbano enene kyeeziya o ikolo. Pho ḅanyokoloko ḅaimosi ḅa Nwaphongo ḅaabaka phanza nde ḅomo.»

*Mokpa na Tala
(Malako 9.50; Luka 14.34-35)*

13 «Bèè oli mokpa nwa mokyisi. Ka bo mokpa mumani vale, bamokula mobuya vale ndengye'ye? Temokuli ba na tina, baamovaka o nze, bato baamokiyita.

14 Bèè oli saa ya mokyisi, mokyisi nwaatongama o ikolo sa ngomba temokokyi ibombama.

15 Tefaalosa tala pho ya iekukya na katini, kasi baeteye o ikolo sa mesa pho eweninya bato baso baali o ingambi.

16 Yango mena, osengyesi ilola o boo pha bato ndokolo tala pho bawene bolaa bookyele bèè, emba baambe kumbela Ango wa bèè ooli o ikolo.»

Mateya pho ya mibeko

17 «Saumunya obokye nga naya pho ya imanya mobeko nwa Mose na mateya ma baimosi ba Nwaphongo. Sika yaa pho ya imanya kasi pho ya ikokya.

18 Eli phele, na wo na bèè, tee nono wamumana ikolo na muse, ete bamanya lowoo lonolo o mibeko, ebe na nwana itanga o mookyiky owakoma bèè omoo ete baamumanya.

19 Yango mena, na nza na nza okomanya nono nwana mobeko o mokyiky, kambe nateya bato basuu bakyele bomo, amoba moto wa mbomela o bokonzi pha ikolo. Ka iyo nzaa ookokumole mibeko kambe na teya bato basuu obokye

bakyele bomo, amoba moto wa boo o bokonzi pha ikolo.

20 Na wo na bèè, luka ikumola Nwaphongo ileka bookomokumole bateye ba mibeko na Bafalisayi, bo phe, otoonyolo o bokonzi pha ikolo.»

Mateya pho ya yoo

21 «Waunva oka ewole ya bankoko kyewo bobo: "Sa boma moto; moto oobomi moto, bateni ba malombe baamosambisa."

22 Kasi nga na wo na bèè bobo: Moto munso ookyesi nwebi yo, bateni ba malombe baamosambisa. Ka ootosi nwebi obokye: "Ebubusi!" ikyita siinene sa banganga ba Nwaphongo saamosambisa. Owa mowoo na nwebi ne yokye: "Alemana!" ebongyi obokye bamovakye o nwenya nwa lifelo.

23 Bokokye o mesa ma Nwaphongo pho ya ikye mophe ibonza, bo omoo okye umunya obokye oli na lowoo na nwebi na we,

24 langya ibonza sa we imbale ya mesa ma mabonza, kyende naino okye bongye na nwebi na we, emba ombe ya ambya ibonza sa we oka Nwaphongo.

25 Bo moto aephundi, bo bèè ne kombe kyende oka ba zuzi, bongya ne wataaba bèè o nzela. Bo phe, moto me amoeyambya oka ba zuzi, bamoetoma oka batuluku pho baenyosa o boloko.

26 Nde phele na wo na we: Otootokolo o boloko tee nono

waamophuta we mbongo ya we esɔ.»

Mateya pho ya baphemba

²⁷ «Waunva oka bawo bobo: “Sakyela phemba na nwanwasi wa moto.”

²⁸ Kasi nga na wo na bɛɛ bobo: Moto munsɔ ookyeki nwanwasi wa nwebi pho ya imooka phowa, ambokyela ne phemba o ndondo ye.

²⁹ Bo ziyo sa we saa boloo si etome o ikyela bobo, oshipengolo, osivakye itakye. Elekyi bolaa pho ya we ibungya enango yonoyo ya nzoto ya we na obokye baevakye muwosi o lifelo.

³⁰ Bo eboko ya we eya boloo kyeetome o ikyela bobo, oetene, oevakye itakye. Elekyi bolaa pho ya we ibungya enango yonoyo ya nzoto ya we na obokye okye muwosi o lifelo.»

Mateya pho ya iboma bolonga

(Matiye 19.9; Malako 10.11-12; Luka 16.18)

³¹ «Bakulaka wo bobo: “Bo lele ale nwasi we, asen-gyesi obokye amokomele mokanda moimole obokye bolonga bowee.”

³² Kasi nga nawo na bɛɛ bobo: Moto munsɔ ookole nwasi we, boteebe pho ya mibeko misuu miikatele bolonga me obokye bowe phe, mena atomise nwanwasi me ikyela baphemba. Ka moto owamolonga nwanwasi wa ndenge mena, akyesi phemba.»

Mateya pho ya ikata seleka

³³ «Wakulaka oka obokye bawoko na bankoko ba banga bobo: “Sakata seleka ya bole. Kasi kyela maphoo maso malakyi we bookatakyi we seleka o boo pha Nkolo.”

³⁴ Kasi nga nawo na bɛɛ bobo: Sakata seleka nono nwanwa bokyii bobo. Ebe na nkombo ya ikolo, pho ikolo eli eziye ya Nwaphongo.

³⁵ Naa na nkombo ya munse, pho muse eli elele ekye teye yo makolo me, naa na nkombo ya Yelusaleme, pho Yelusaleme eli mokyisi njwa Mokonzi munene.

³⁶ Sakata seleka na moto njwa we, pho tokokyi ibuya suwe ya we ntane naa nsindo.

³⁷ Bo ee, wo obokye: “Ee”. Bo phe, wo obokye: “Phe”. Maphoo maso mabakya bɛɛ o maamana maute na Molemba.»

Mateya pho ya ibuya bobo (Luka 6.29-30)

³⁸ «Waoka bawoko bobo: “Ziyo pho ya ziyo; zino pho ya zino.”

³⁹ Kasi nga na wo na bɛɛ bobo: Bo moto akyesi bobo, samobuyisa bobo. Bo moto aewandi engyete o itama sa boloo, kula mophe saa bowee.

⁴⁰ Bo moto kalukye iyekamba o baloo pho ya iyebololo simisi, omolele na muna munkoto.

⁴¹ Bo moto aeyongyi na bokusi ikye moika o ebonga,

kula lekana ne itakye na ebonga.

⁴² Bo moto aeyongyi ekpele, omophe; bo azingyi ibeka na we, omobekya.»

Izinga banguna

(Luka 6.27-28, 32-36)

⁴³ «Waoka bawoko bobo: “Zinga nwebi na we, ina munguna nwa we.”

⁴⁴ Kasi nga na wo na bēe bobo: Zinga banguna ba bēe, bōndele pho ya bato baenyokolo.

⁴⁵ Emba waamba baa bakolo bana ba Ango wa bēe Ooli o ikolo. Pho katokolo moo nwe na pho ya bato baafe na pho ya bato baala. Kanoya mbula pho ya bato bakyele bolaa na pho ya bato bakyele bofe.

⁴⁶ Bo kozingye nde bato baezingye, mbano ye eyamozwa bēe oka Nwaphongo? Na baphutise ba mputi bakyele bomo!

⁴⁷ Bo kobeya nde bana nyango na bēe, mena o kyesi lowo lolekyi? Phe! Na bato bate baebe Nwaphongo bakyele nde bomo!

⁴⁸ Bēe ba bato baala boli Ango wa bēe owa ikolo molaa.»

6

Mateya pho ya isunga babola

¹ «Kyeba na ndengye ekyekyelele bēe Nwaphongo. Samokyelela o miyo ma bato obokye baewenekye. Bo phe, otozwe mbano oka Ango wa bēe oli o ikolo.

² Waa kabele we mobola ekpele, sakyela obokye bato baewene bokyele banyamabole o mangambi ma makyita na o nsongo pho bato babakumisa. Nde phele, nawo na bēe ngakye: Baambozwa mbano ya bē.

³ Kasi bo eboko ya we eya boloo kyekabele mobola, kyela obokye eboko ya we eya bowee saeba.

⁴ Pho ikafo sa we sibee miibombo; emba Ongō okowene maphoo mabombama amoeyuma.»

Mateya pho ya ibōndele

(Luka 11.2-4)

⁵ «Bo kobōndele, sa baa ya bato ba bōle; bazingye ikyemiteme o mangambi ma makyita na o nsongo pho ya ibōndele pho bato baso babawene. Nde phele, nawo na bēe; baambozwa mbano ya bē.

⁶ Kasi iwe, bokolukye ibōndele, nyolo o kolale we, ziba ekomba, bōndele Ongō oli o elele me eya ibombo, yo okowene iso ikyikyele we miibombo amoephe mbano.

⁷ Wa bōndele bēe Nwaphongo, sa wo maphoo maikye ndokolo bato bate baebe Nwaphongo; baumunya obokye Nwaphongo aabaoka nde bo bawoo na boikye.

⁸ Sakyela ya bē, pho Nwaphongo, ango wa bēe, kaefe iwaa iisengyesi na bēe, bēe naino sataa iyonga.

⁹ Kyeka bosengyesi bēe ibōndele:

“Ango wa banga ooli o ikolo,

nkombo ya we ebe esantu.

10 Bokonzi pha we boyee;
mokano nwa we mokyelame
wawa o se ndokolo
bokokyelame wango o
ikolo.

11 Olophē lolō ntoma iikokyi.

12 Ololimbisa fobe bookyesi
banga

nde bokolimbisa banga fēbi
fobe bolokyesi bē.

13 Salokamba o bimekyi;

kasi olobikya o nseε ya
Molemba. [Phō
bokonzi, mwiya na
nkyemō ili ya we
bobeε na bobeε.
Amε.]”»

14 «Phō, bokolimbisa fēbi
fobe boekyesi bē, Ango wa
bēε ooli o ikolo amoelimbisa
mε.

15 Kasi bo olεε ilimbisa
fēbi fobe boekyesi bē, Ango
wa bēε etaelimbisa fobe
bookyesi bēε mε.»

*Mateya phō ya imiima
ntoma*

16 «Waamiime bēε ntoma,
samikyela ngōngō bokokyele
banyamaḅole, bakangye
maboo ma bēε phō bato
basō bawene obokye
bamiimi ntoma. Nde pheε,
na wō na bēε, baambozwa
mbano ya bē.

17 Kasi we, bo omiimi
ntoma, kunyola boo pha we,
bōngya suwe na bolaa.

18 Phō bato saeba obokye
omiimi ntoma; moto
owaaloeba nde Ōngō ooli
o elele ya ibombo. Emba
Ōngō ookowene maphō
maali o mabombo, amoephe
mbano.»

*Ibomba ezwele o ikolo
(Luka 12.33-34)*

19 «Sa bomba ezwele o
mokyisi mumu. O mokyisi
mumu, munse na mabembe
bamoeyōtō, faibi bamobuka
maphungola phō ya ieyifa.

20 Kasi bomba ezwele nde
o ikolo oka Nwaphongo.
Phō omō tewali munse,
mabembe ma iyōtō mbolo
temali, na faibi faibuka
mangambi tebali.

21 Phō elele eli ezwele ya
we, ndondo ya we elangyi
nde omō.»

*Tala ya nzoto
(Luka 11.34-36)*

22 «Miyo mali tala ya
nzoto; bo miyo ma we mali
na bolaa, nzoto moḅimba ya
mowene saa,

23 Kasi bo miyo ma we
mali na bolōsi, nzoto ya
we mobimba yamōbaa o
enzōmbi, otoowene ekpele.
Nde bomō, bo tala eeli
o ndondo ya we ebuto
enzōmbi, enzōmbi mε
yamōba ekusi koleka.»

*Nwaphongo nāa
baphalanga
(Luka 16.13)*

24 «Moto mōnōmō takokyi
ibaa moombo wa bankolo
babale; naa amoina
mōnōmō, amba zinga
oomoyōkō, naa amotosa
mōnōmō amba tiyola
oomoyōkō. Tokokyi ibaa na
mbala yōnōyō moombo wa
Nwaphongo na moombo wa
baphalanga.»

*Samitungyisa phō ya
maphō masengyesi na bēε
(Luka 12.22-31)*

25 «Yango mena na wɔ na b̄ɛɛ ngakye: Samitungyisa phɔ ya iza na inywaa iisen-gyesi na b̄ɛɛ phɔ ya ibika, naa phɔ ya bitobu biisen-gyesi na b̄ɛɛ phɔ ya nzoto. Bomɔɔ teboolekye ntoma? Nzoto te iilekye bitobu?»

26 Kyeka manyɔsi, tebaaphikye, tebaanokɔ mbuma phɔ ya ibomba o mampendɛ kasi Ango wa b̄ɛɛ ooli o ikolo kabazeya. Emba b̄ɛɛ toolekye manyɔsi?

27 Na bo omitungyise ndengye'ye, nzaa onte ya b̄ɛɛ akokyi ibakya nɔnɔ mokɔlɔ mɔnɔmɔ o bomɔɔ phe?

28 Ka phɔ ya'ye komitungyisa phɔ ya bitobu? Kyeka ndengye ekyetɔkɔlɔ ba phulele o manzabi; b̄ɛɛ tebaakyele na etoma, tebaabambe na bitobu.

29 Kasi na wɔ na b̄ɛɛ, ebe na Salomo, na ezwele ye esɔ, taikaka lata na bitobu biila koleka phulele nɔnɔ yɔnɔyɔ.

30 Taaumunya nkata iili lolɔ o inzabi, yana bakokyi iitumba o nwenya. Emba bo Nwaphongo ailasee babona, takokyi ilasa na b̄ɛɛ? Phɔ ya'ye ianola sa b̄ɛɛ sili sikyikyi?

31 Sa mitungyisaka na iwɔ obokye: «Tomoza iye? Tomunywa iye? Tomolata iye?»

32 Kyemitungyisa na iluka iso miina nde bato baate baebe Nwaphongo. Kasi Ango wa b̄ɛɛ oli o ikolo kaebe obokye osengyesi na yango.

33 Taaluka phanza Bokonzi pha Nwaphongo na ikyela maphɔɔ maazingye yo. Emba amba ephɛ iso iyɔkɔ iisengyesi na b̄ɛɛ.

34 Sa mitungyisa phɔ ya yana, yana yango mampeza yaamitungyisa na maphɔɔ ma yango. Mokɔlɔ na mokɔlɔ moli na nkaka iikokyi na nwanngo.»

7

Satenela nwebi bolombe (Luka 6.37-38, 41-42)

1 «Satena bolombe mi mobesi nwa moto, phɔ Nwaphongo nde aetenesi bolombe mi mobesi nwa b̄ɛɛ.

2 Phɔ Nwaphongo amoekyeka bookokyekye b̄ɛɛ bebi, amoekyela bo be naa bolaa nde bookokyele b̄ɛɛ bebi.

3 Phɔ ya'ye kowene mungalala mooli o ziyo sa nwebi na we kasi toowene ibaya siili o ziyo sa we?

4 Kowɔ na nwebi na we obokye: «Lɛ naemanya mungalala mooli o ziyo sa we.» Okokyi iwɔ babona ndengye'ye phɔ o ziyo sa we ibaya sili, kasi kosiwene nde pha.

5 Nyabɔɔle, taamanya phanza ibaya siili o ziyo sa we, waamba wene na bolaa phɔ ya imanya mungalala mooli o ziyo sa nwebi na we.

6 Saphɛ manva mbolo iisantu, phɔ makokyi iyek-pana ietwa; savaka bayaka ba motuya o boo pha man-gulu, phɔ nde babakyiti.»

Ionga, iluka na ikomola mozibo

(Luka 11.9-13)

⁷ «Onga bamoephe, luka wamozwa, komola mozibo bamoezibola.

⁸ Pho moto munsɔ okoongye bamophe, ookolukye kazwe na ookokomole mozibo bamozibole.

⁹ Nzaa onte ya b̄ēe ookokyi iphe ηwana we ibanga bo amoongyi ipa?

¹⁰ Naa nɔɔ bo amoongyi swe?

¹¹ Bo b̄ēe bato babe koebe iphe bana ba b̄ēe mbolo iindaa, emba na Ango wa b̄ēe oli o ikolo takokyi iephe mbolo iilekyi bolaa boomongyi yango?

¹² Iso ikyizingye b̄ēe obokye baekyelele yango, na b̄ēe oikyelele bebi, kyeka iikyiloteya mibeko ma Mose na nkanda ya baimosi.»

Mozibo mookyiky

(Luka 13.23-24)

¹³ «Nyɔɔ o mozibo mookyiky! Pho mozibo ηwa inyɔɔ o mokyisi ηwa bawee moli munene ná nzela ekyekyende omɔ teeli na nkamba. Yango mena bato baikye baebengye.

¹⁴ Kasi mozibo ηwa inyɔɔ o mokyisi ηwa bato bali na bomɔɔ, moli mokyiky, ná nzela ekyekyende omɔ eli na mpika. Yango mena bato baezwe tebali baikye.»

Baimosi ba bɔle

(Luka 6.43-44)

¹⁵ «Nde kokyebe na baimosi ba bɔle! Baye oka b̄ēe balati lopho la

mpate nzuka o motema nde māngɔɔ.

¹⁶ Waabaeba na mofesi ηwa be. Tebaimbe mbuma ya vinyɔ mi nkaa naa mbuma ya fige mi ηwete ηwa milo.

¹⁷ ηwete molaa mobote mbuma ndaa, ηwete moobe mobote mbuma mbe.

¹⁸ ηwete moola temokokyi ibota mbuma iimbe naa ηwete moobe temokokyi ibota mbuma iindaa.

¹⁹ ηwete munsɔ moote mobote mbuma ndaa, baamokpete, baamovaka o ηwenya.

²⁰ Yango mena, wamoeba baimosi ba bɔle na mofesi ηwa be.»

Biwɔle na Bikyela

(Luka 13.25-27)

²¹ «Teli baawɔ na nga obokye: “Nkolo, Nkolo”, baamunyɔɔ o Bokonzi pha ikolo, kasi nde baakyele maphɔɔ maazingye Tata oli o ikolo.

²² Mokɔɔ ηwa moya sambisa nga mokyisi, bato baikye ba mowɔ na nga bekye: “Nkolo, Nkolo, tobaka baimosi na nkombo ya we. Totɔkɔkɔ malɔbo mabe na nkombo ya we; tokyelaka bilekyesako biikye na nkombo ya we.”

²³ Kasi nga namba wɔ na b̄ēe ngakye: “Sieyefe, mana o boo pha nga b̄ēe bato babe!”»

Mangambi mabale

(Luka 6.47-49)

²⁴ «Yango mena, moto munsɔ ookyi mateya ma

nga ambi na matosa, ali ndokolo moto wa malondo ootongyi ingambi se o ikolo sa mafanga.

²⁵ Mbula eno, maa matondi, ewele ekusi enyinyinye ingambi, tsiikiyi uuwa pho basitonga o ikolo sa mafanga.

²⁶ Kasi moto munso okookye mateya ma nga taambe na matosa, ali ndokolo ebubusi ootongyi ingambi se o ikolo sa musengye.

²⁷ Mbula eno, maa matondi, ewele ekusi enyinyinye sina ingambi, siuwo sisō sisō.»

Bokonzi pha Yesu

(Malako 1.22; Luka 4.32)

²⁸ Waunva Yesu mateya mamana, bato baso bakamwaka na moteyesi nwe.

²⁹ Pho taikaka baa kateya ya bateye ba mibeko, kasi kateya na bokonzi bosō.

8

Yesu abikye moto ooli na bolosi pha maba

(Malako 1.40-45; Luka 5.12-16)

¹ Waaba Yesu kaute o ngomba, bato baikye baamba ya mobenga.

² Emba moto monomo oli na bolosi pha maba amba ya waali yo, aesi ya kusama o boo phe, amba wo ne yokye: «Nkolo, bo ozingyi okokyi iimbikya.»

³ Yesu amba ya elola eboko, amokumi, amba ya wo yokye: «Nazingyi, bika!»

Nde mina wamo, maba me mamani.

⁴ Yesu amba ya wo ne yokye: «Oka na bolaa! Saika loimola moto, kasi kyende kyemiteya oka nganga ya Nwaphongo, oambya na ikabo bo wa wo Mose; pho ya iweninya oka bato baso obokye obikiyi phele.»

Yesu abikye mosali nwa mokonzi nwa batuluku

(Luka 7.1-10; Yoane 4.43-54)

⁵ Waaba Yesu kanyolo o Kapalanauma, mokonzi nwa batuluku ba Loma amba yaa ooli yo, amba ya nyingonela ne bofo:

⁶ «Nkolo, moto wa etoma wa nga alangyi o ingambi, taakokye ikula tambula, ali na bolosi boikye.»

⁷ Yesu amba ya wo ne yokye: «Nakyende, namokye mobikya.»

⁸ Mokonzi nwa batuluku amba mobuyisa yokye: «Nkolo, nga nali nza obokye onyolo o ingambi sa nga? Kasi wo nde lowo lonolo, moto wa etoma wa nga amobika.

⁹ Pho nga natosa bakonzi ba nga; nali na na batuluku baantosa. Bo na woo na monomo ngakye: «Kyende!» kakyende, bo na woo na oomoyoko ngakye: «Yaka!» kaye, na bo natomi moto wa etoma wa nga obokye: «Kyela bofo», kakyele.»

¹⁰ Waaoka Yesu baabona, ambakamwa amba ya wo na bato baabaka bamobengye yokye: «Nde phele na wo na

βῆε, naino siweni moto wa ianola ndengye eye onte ya bato ba Isalayeλε.

11 Na wɔ na βῆε ngakye: Bato baikye bamouta biitokolo munyele na biikye waa munyele, bamoyanyolo o bokonzi pha ikolo, bamozaa o eseleko elele yonoyo na Abalayama, na Izake na ná Yakobo.

12 Kasi bato baabakyi bato ba Bokonzi pha ikolo, baabavaka o ibanda, o enzombi, omo bamobutwa ilela na itwa mino.»

13 Emba Yesu amba ya wɔ na mokonzi njwa batuluku yokye: «Butwa oka ya we, pho ya ianola sa we, Nwaphongo aephe iso imoongyi we.» Nde o sina imbele me, moto wa etoma wa mokonzi njwa batuluku abikaka.

Yesu abikye bato baikye baa malosi
(Malako 1.29-34; Luka 4.38-41)

14 Yesu amba ya kyende o ingambi sa Petelo. Aesi ya kye zwa nyango wa njwasi wa Petelo alangyi ali na mowewe.

15 Amba mokuma na eboko, mowewe moesi ya mana, amba ya njwa abuto imokyelela.

16 Waakoma nkonkolo, bamba yelela Yesu bato baikye baa malobo mabe. Yesu amba phaphala na mango, amba mitokolo, amba na bikya bato baso baabaka na malosi.

17 Akyelaka maphoo maso babona pho ya ikokya maloba ma moimosi Isaya waa wɔ yo obokye:

«Akpe bileme ba banga, anyanye na malosi ma banga.»*

Bazingye ibenga Yesu
(Luka 9.57-62)

18 Waawene Yesu bato baikye bamolungye, amba ya wɔ na baekosi βῆε yokye toakale o ngambo eyoko ya ebale.

19 Nde o sina imbele me, moteye monomo wa mibeko amba yaa oli Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Moteye, namoefenga mboka eso eya mokyende we.»

20 Yesu amba mobuyisa yokye: «Manzumbu mali na bikakala, manyosi mali na moobo, kasi nga Nwana wa Moto sili na elele ya imilangya.»

21 Monomo na baekosi βῆε amba ya wɔ ne yokye: «Nkolo, inde naingyele taakye kunda tata.»

22 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Imbengye, le bawee na bawee bakundane.»

Yesu azibise Eweele na kanda
(Malako 4.35-41; Luka 8.22-25)

23 Bobele Yesu amba ya kpela o vato ná baekosi βῆε baamba yakye ne molongo.

24 Mbala yonoyo Eweele ekusi eesi yakyela o ebale, emba maa matati inyolo o

* 8:17 8.17 Yisaya 53.4.

vato. Kasi Yesu abaka na ebuu.

²⁵ Baekosi bamba ya susinya waali yo, baesi ya mومomola bekye: «Nkolo olobikya, tomowaa!»

²⁶ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bèè koile iye? Iyanola sa bèè sili sikyikyil!» Emba amba ya injwa, aesi ya phaphala na Ewèèè na maa nònò waa ikala wango phio.

²⁷ Bèè basò bakamwaka bekye: «Moto oyo ani baa nzaa obokye Ewèèè na kanda imotosa?»

Yesu abikye bato baa malòbò mabe

(Malako 5.1-20; Luka 8.26-39)

²⁸ Waakoma Yesu o ngambo ya ebale, o mokyisi njwa Gadara, bato babale bautaka o malita, batòkòsi baesi ya vana nè. Bato me babaka na malòbò mabe, babaka batòmbò na bokusi; yango mena bato tebakokaka ikula lekana mi nzela me.

²⁹ Bato me bamba butwa iyanwana bekye: «Injana wa Nwaphongo, banga na we lowò'ye? Ombo ya lotungyisa wawa naino imbele me sataa koka?»

³⁰ Nwana itakye na waali bè, bokanda pha mangulu phabaka bokyemizaa.

³¹ Milimo mibe mamba nyingonela na Yesu bobo: «Boozingyi ilowiinya, olo-tome tokye nyòlò o mangulu mamana.»

³² Yesu amba ya wò na bèè yokye: «Kyèndè kye nyòlò mi mè.» Milimo mibe maamba tòkòlò oka bato

baabana, makyekye nyòlò o mangulu. Mbala yònòyò, mangulu masò maesi ya uta o ngomba, makyè mivaka o ebale.

³³ Bato baabaka babanza mana mangulu baesi ya lota nònò o lombò, bakye imola maphòò masò maalekaa na bato baabaka na malòbò mabe.

³⁴ Emba bato basò ba mokyisi me bamba tòkòlò phò ya ikye vana na Yesu; waamowene bè, bamba moonga obokye amane o mokyisi njwa bèè.

9

Yesu abikye moto owa

òtònò makolo

(Malako 2.1-12; Luka 5.17-26)

¹ Yesu amba kpela o vato, amba kula katisa ebale, aesi ya kyèndè o mokyisi nwè.

² Bamba moyelela na moto mònòmò owa òtònò makolo alangyi o itòkò. Waawene Yesu ianola sa bè, amba ya wò na moto owa òtònò makolo yokye: «Injana wa nga ititala! Masumu ma we malimbisami!»

³ Emba bateye ba mibeko baamba ya butwa iwònò onte ya bèè bekye: «Moto oyo katole Nwaphongo!»

⁴ Yesu aebaka maumunya ma bèè amba ya wò na bèè yokye: «Oli na maumunya mabe o mandondo ma bèè phò ya'ye?»

⁵ Eli pha iwò obokye: «Masumu ma we malimbisami», nde iwò obokye: «Injana tam-bula?»

6 Kasi nazingyi oebe obokye, Nwana wa Moto ali na bokonzi o munse mumu pha ilimbisa masumu.» Emba amba ya wɔ na moto owa ɔtɔnɔ makolo yokye: «Ijwa, kpa itɔkɔ sa wɛ, butwa o ingambi!»

7 Moto mɛ amba ya ijwa nɔnɔ waabutwa yo o ingambi sɛ.

8 Waawɛnɛ bato babona, bailaka na boikye, bakumbelaka Nwaphongo phɔ apha bato bokonzi ndengye mɛna.

Yesu abangyi Matiye
(Malako 2.13-17; Luka 5.27-32)

9 Yesu aesi ya mana omɔ, waaba yo kalekane o nzela, aesi ya wɛnɛ moto mɔnɔmɔ nkombo ye Matiye azasi o elele ye ya etoma ekyekye bɛɛ phuta mputi. Yesu amba ya wɔ nɛ yokye: «Imbengye!» Matiye amba ya tɛmɛ amobengyi.

10 Waaba Yesu kaze o ingambi sa Matiye, baphutise ba mputi na bato ba masumu baikye babaka o mesa elele yɔnɔyɔ nɛ na baekosi bɛɛ.

11 Waawɛnɛ Bafalisayi babona, bamba ya tuna baekosi ba Yesu bɛkye: «Moteye wa bɛɛ kaze elele yɔnɔyɔ na baphutise ba mputi na na bato ba masumu phɔ ya'ye?»

12 Yesu abaokyi amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bato bali na nzoto ndaa tebasengyesi na munganga, kasi esengyesi nɛ nde baali na malɔsi.

13 Kyendɛ kye ekola ntina ya maloba makomama o buku pha Nwaphongo obokye: «Nazingye motema njwa iokyela bato ngɔngɔ, kasi mambeka ma manyama phe.» Phɔ siiki ya banga bato baala kasi naesi ya banga nde bato ba masumu.»

Yesu kawɔ phɔ ya imiima ntoma
(Malako 2.18-22; Luka 5.33-39)

14 Baekosi ba Yoane Mobatise bamba yaa ooli Yesu, baesi ya motuna bɛkye: «Banga na Bafalisayi tomiime ntoma mbala na mbala. Baekosi ba wɛ tebaakyele bomɔ phɔ ya'ye?»

15 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Koumunya obokye bato baabangyi bɛɛ o eseleko ya bolonga bakokyi iba na ngɔngɔ bo molongyi ali na bɛ? Teli bomɔ! Kasi imbele sɔnɔsɔ waamumanya bɛɛ molongyi onte ya bɛɛ, emba bamba tata imiima ntoma.»

16 «Moto na mɔnɔmɔ taapke etato ya etobu eenyakune phɔ aebambe na etobu eya boka, phɔ etato mɛ ya mowawola etobu eya boka, iluu mɛ samobutwa sinɛnɛ.

17 Tebaatɛye maleku maa swaswa o mambongo maaboka; phɔ bobakyesi babona, mambongo mamoboya, maleku mamokyendɛ o se. Kasi batɛye maleku maa swaswa nde o mambongo

maanyakune pho maso mabatelame na bolaa.»

Yesu abikye ηwana wa ηwanηwasi nά ηwanηwasi owa bolosi pha malongo

(Malako 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸ Waaba Yesu kabawole babona, mokonzi monomo ηwa bayuda amba ya mokusamela aesi ya wo ne yokye: «ηwana wa nga wa ηwanηwasi awe nde ηwanηwa eye, kasi yaka, omotandele eboko, amobika.»

¹⁹ Yesu amba ya teme, aesi ya mobenga yo na baekosi be.

²⁰ ηwanηwasi monomo, abaka na bolosi pha itokolo malongo phaa koko mbula iko mbuka ibale, aesi o sima ya Yesu, aesi ya kuma nsongye ya etobu Ye.

²¹ Pho amiwolekye yokye: «Bo nakye kuma nono nsongye ya etobu Ye, namobika.»

²² Yesu amba ya miekola, aesi ya mowene, amba ya wo ne yokye: «Ititala, ηwana wa nga! Iyanola sa we siebikye.» Nde mina wamo ηwanηwasi me abikiyi.

²³ Yesu amba ya koma o ingambi sa mokonzi me. Waawene yo batubi batube meembo pho ya iluka ikye kunda ebembe, na bato baikye bambe kula lela na bokusi.

²⁴ Yesu amba ya wo yokye: «Tokolo, pho ηwana taikiyi waa, kasi alasi nde ebuu.» Kasi bamba tata imoekye.

²⁵ Waatokolo bee bato baso o nze, Yesu amba ya nyolo o ingambi saabaka mowee, amba mophila o eboko nono wa ηwa yo.

²⁶ Simo me ya tambulaka mboka eso o mokyisi me.

Yesu abikye bato babale baapholo miyo

²⁷ Imbele saa mana Yesu omo, waaba yo kalekane o nzela, bato babale baapholo miyo baesi ya mobenga, bakye mi anwana bekye: «Nkoko wa Davidi, olookye ngongo!»

²⁸ Waakoma Yesu o ingambi, bato baapholo miyo baabana bamba yaa wali yo. Yesu amba batuna yokye: «Oli na ianola obokye nakoyi ikyela bomo?» Bamba anola bekye: «Ee, Nkolo.»

²⁹ Emba Yesu aesi ya bakuma o miyo amba ya wo yokye: «Waekyelamele boanosi bee!»

³⁰ Miyo ma bee mabuto iwene, Yesu amba ya bakatela na bokusi yokye: «Oka na bolaa, moto monomo saika eba lowo lolo.»

³¹ Kasi bee bakyekye butwa iimola nde ngambo ya Yesu mboka eso.

Yesu abikye moto owa mbubu

(Luka 11.14-15)

³² Waaluka bee ikyende, bamba yelela Yesu moto monomo owa mbubu pho abaka na bolobo bofe.

³³ Waatokolo Yesu bolobo bofe me, moto owa mbubu abuto iwo. Bato baso

bakajwaka bamba wo bekye: «Naino toloweni lowoo la ndengye eye o Isalayele!»

³⁴ Kasi Bafalisayi bamba wo bekye: «Eli mokonzi njwa malobo mabe moto okomophe bokonzi pha itokolo malobo mabe.»

Yesu aokyi bato ngongo
(Malako 6.6b, 34; Luka 10.2)

³⁵ Yesu atambulaka o nkyisi iso inene na iinkyiky; abaka kateya o mangambi ma makyita, Simo Elaa ya bokonzi na ibikya bato ba malosi ndengye na ndengye na na bileme ba de.

³⁶ Aokaka ngongo iikye o ndondo ye pho ya boikye pha bato bawenekye yo, pho baphembekye, baengyebanaka ndokolo mampate mazangyi mobanze.

³⁷ Emba amba ya wo na baekosi de yokye: «Mbuma ili nzikye o inzabi, kasi bato ba iinoko tebali baikye.

³⁸ Onga na nkolo wa inzambi atome bato ba etoma baikye pho bamunokyele mbuma.»

10

Batoma iko mbuka babale
(Malako 3.13-19; Luka 6.12-16)

¹ Yesu amba ya banga baekosi de iko mbuka babale, amba baphe mwiya njwa itokolo malobo mabe na ibikya malosi ndengye na ndengye.

² Kyeka mankombo ma bana batoma iko mbuka babale: Owa bo Simo okobangye de Petelo na njwana nyango Andele; Zake na njwana nyango Yoane, bana ba Zebede;

³ Filipe na Batelemi; Toma na Matiye mophutise wa mputi; Zake njwana wa Alafe, na Taade;

⁴ Simo owa ingomba sa baatembele mokyisi njwa de, na Yudasi Mosikaliota owa ungyaka Yesu.

Etoma ya batoma iko mbuka babale
(Malako 6.7-13; Luka 9.1-6)

⁵ Yesu amba ya toma batoma iko mbuka babale baabana; amba ya baphe mitindo mimi: «Sakyende o nkyisi ya babutu; sanyolo o mokyisi monomo njwa Samaliya.

⁶ Kasi kyende nde oka bato ba Isalayele pho babutwa ndokolo mampate mabungyi.

⁷ Waamoba de nzela, kyemiimola obokye: «Bokonzi pha ikolo bokomi phenephe.»

⁸ Bikyia bato ba malosi, akola bawe, bikya bato ba maba, tokolo malobo mabe. Ozwee pha, ambya pha.

⁹ Saphila wolo, na phalanga o makuba ma de.

¹⁰ Saphila ikuba pho ya imbanga, na basimisi babale, saphila na mapapa, na motuu. Pho, moto wa etoma abongyi na mbano.

¹¹ Bo okomi o mokyisi monomo munene naa

mokyiky, luka moto owa ndondo elaa, zala oka ye tee nɔnɔ mokɔlɔ ɲwa mumana bɛɛ o mokyisi mɛ.

12 Bo onyɔsi o ingambi sɔnɔsɔ, wɔ obokye: "Bose boɓe na bɛɛ."

13 Bo bato ba ingambi mɛ baeyambi, bose pha bɛɛ pha moɓa na bɛ; "Ka bo tebaeyambi, bose pha bɛɛ pha moebutolela.

14 Bo o ingambi sɔnɔsɔ naa omokyisi mɔnɔmɔ, balɛ ieyamba na ieyoka, lekana ombe lasa mobulubutu ɲwa makolo ma bɛɛ.

15 Nde phele na wɔ bɛɛ ngakye: Mokolo ɲwaa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya mokyisi mamuna yamoleka eya Sɔdɔmɔ na Gomola."»

Minyɔkɔ maa moyaa

(Malako 13.9-13; Luka 21.12-17)

16 «Okyemela! Naetome ndokolo mampate onte ya mangɔɔ. Yango mena obe na bokyengyi ndokolo manzɔɔ, na bonyile ndokolo mankoto-ɲwenya.

17 Kyeba, phɔ bato bamoesyngyela oka bazuzi, bamoebinda phimbo o mangambi ma makyita.

18 Phɔ ya nga, ba mokyɛ na bɛɛ o boo pha bato baatebaeɓe Nwaphongo baeyokye.

19 Waa mokyɛ bɛɛ o boo pha bazuzi, bɛɛ saila phɔ ya maphɔɔ masengyesi bɛɛ iwɔ, maphɔɔ maamowɔ bɛɛ, wamazwa nde imbele mɛ.

20 Maphɔɔ mɛ ete maaute na bɛɛ, kasi Bolɔɓɔ pha Ango wa bɛɛ pha mowɔ onte ya bɛɛ.

21 Onte ya ibota, baná bamoungya banaa nyango na bɛɛ obokye bababome. Ba ango bamoungya bana ba bɛ, bana bamoekpenela baboti ba bɛɛ phɔ bababome.

22 Bato basɔ bamoeyina phɔ ya nga. Kasi owa moitit-tala tee nɔnɔ o suka amobika.

23 Waamoenyɔkɔlɔ bɛɛ o mokyisi mɔnɔmɔ, lota o mokyisi mooyɔkɔ. Nde phele na wɔ na bɛɛ ngakye: Oototaa unva itambula o nkyisi iso ya Isalayɛle mena Nwana wa Moto sa boyakakye.

24 Moekosi taalekye moteye wɛ, moto owa etoma taalekye mokonzi nwe.

25 Wa bɔngyi nde obokye moekosi abutwe booli moteye nwe, na moto wa etoma booli mokonzi nwe. Bo babangye mokonzi ɲwa ibota Belezɛbula, ka baná baamba babanga ba nza?»

Moto ookokyi bɛɛ iila

(Malako 8.38; Luka 9.26; 12.2-7)

26 «Yango mena saila moto. Mokolo mɔnɔmɔ moli, mowaa maphɔɔ maso maabombama mamotɔkɔlɔ o nze, maphɔɔ maazite bɛɛ mamoebana.

27 Ikyiewɔle nga o enzɔmbi, okule iwɔɔ waa moo, ka ikyikɔlɔ bɛɛ na bɛɛ o itoo, o iwɔɔ o ikolo sa motɔndɔ.

28 Saila baabome nzoto kasi te bakokyi iboma molimo, ila nde Nwaphongo ookokyi iboma na nzoto na molimo o lifelo.

29 Tebaungya manyosi mabale maakyiky na motuya mokyiky? Kasi yonoyo na mango teeka o se sa obokye Jngo wa bεε, Nwaphongo saeba.

30 Pho ya bεε, eli nde bomo, na suwe ya bεε ango wa bεε Nwaphongo kaiyebe na motuya.

31 Yango mena bεε saila, pho oli na ntina koleka manyosi maikye maakyiky.»

*Ianola ndee ilεε Yesu
(Luka 12.8-9)*

32 «Moto okonzanole o miyo ma bato, na nga naamoanola o boo pha Tata ooli o ikolo.

33 Ka moto owamunzanga o boo pha bato, na nga naamoangana o boo pha Tata ooli o ikolo.»

*Bose phe, kasi ebasi
(Luka 12.51-53; 14.26-27)*

34 «Saumunya obokye naesi yaambya bose o mokyisi. Siiky yaambya bose, kasi ebasi.

35 Naesi pho ya iyakabola ηwana wa lele na ango, ηwana wa ηwanwasi na nyango, ηwanwasi wa ηwana na nyamolo nye.

36 Nde phele, banguna ba moto ya mobaa nde bato ba ibota se.»

37 «Moto ookozingye nyango naa ango indeka nga, takokyi ibaa moto

wa nga. Moto ookozingye ηwana we wa lele naa wa ηwanwasi indeka nga, takokyi ibaa moto wa nga.

38 Moto ootonyanya eku-lusu ye pho ya imbenga, takokyi ibaa moto wa nga.

39 Moto ookozingye ibanza bomoo phe aabobungya, kasi ookobobungya pho ya nga amokula bozwa.»

*Moto oeyambi anzambi
(Malako 9.41)*

40 «Moto oeyambi, anzambi nga; ka moto oonzambi, ayambi yo owantoma.

41 Moto owamoyamba moimosi wa Nwaphongo pho ali moimosi, amozwa iphuti siiphe Nwaphongo moimosi. Ka moto owamoyamba moto owa ndondo elaa pho ali moto wa ndondo elaa, amozwa iphuti siiphe Nwaphongo moto wa ndondo elaa.

42 Nde phele na wo na bεε ngakye: Moto owa mopheε nono kopho ya maa ma mpiyo na monomo wa baakyiky onte ya baekosi banga, pho ali moekosi wa nga, amozwa iphuti se.»

11

*Batima ba Yoane
Mobatise
(Luka 7.18-35)*

1 Waaunva Yesu iphe baekosi bεε iko mbuka babale mibeko maamina, amba ya mana omoo pho ya ikyemimola na ikyemiteya o nkyisi yaa mambale.

² Yoane Mobatise abaka o boloko. Amba ya oka sango ya bitoma bikyele Klisto, emba amba ya toma baekosi bée baayoko,

³ pho bakyetuna Yesu obokye: «Eli we Masiya osengyesi iya ndee toziya mosuu?»

⁴ Yesu amba babuyisa yokye: «Kyende kye imola Yoane maphoo maso maokyi bée na maaweni bée.

⁵ Bato baapholo miyo babuto iwene, baa ototo makolo babuto itambula, bato ba maba babikyi, baa loko babuto ioka, baawa baako, baa ngongo baokyi Simo Elaa.

⁶ Nkyisa ili na moto owa moba sa lee ianola se oka nga!»

Yesu kawo pho ya Yoane Mobatise

⁷ Waabutwa baekosi ba Yoane, Yesu aesi ya tata ituna bato pho ya Yoane yokye: «O bokye, okyekyi kyeka ye? Mumbunye monyingane na eweele? Phe?»

⁸ Ka okyekyi kyeka ye? Moto alati bitobu bilaa? Ka balate bitobu bilaa bazale o mangambi ma bakonzi.

⁹ Ka okyekyi kyeka nde iye? Moimosi wa Nwaphongo? Ee, nde phele na wo na bée, alekyi na moimosi wa Nwaphongo.

¹⁰ Pho Yoane ali owa wo bée o buku pha Nwaphongo bobo: «Namotoma tima ya nga o boo pha we pho ya iebongyisela nzela.»

¹¹ Nde phele na wo na bée ngakye: Onte ya bato baso baabotama na nwanwasi, oolekyi Yoane Mobatise na ngambo talii. Kasi oolekyi bokyikyiki o Bokonzi pha ikolo, yo mona alekyi Yoane na ngambo.

¹² Tata imbele saaba Yoane kateya tee ntono lolo eye, bali nde inwana na bokonzi pha ikolo; banguna balukye ibobololo.

¹³ Baimosi ba Nwaphongo baso, ebe na mibeko ma Mose, baimolaka maphoo mamana tee ntono o imbele sa Yoane.

¹⁴ Ka bokolukye imoanola, Yoane ali Eliya owa imolaka bée iya se.

¹⁵ Ooli na matoo ma ioka, aokye!»

¹⁶ «Namoulinya bato ba lolo na nza? Baulane na bana baakyikyiki baazasi o munsongo fambe wo na bebi na bée bekye:

¹⁷ «Toulesi iphengo, toikyi bina! Totubi meembo ma elesi, kasi toikyi lela!»

¹⁸ Pho Yoane aya, waaba yo saza, sanywa, bekye: «Ali na bolobo bobo!»

¹⁹ Kasi Nwana wa Moto aesi, kaze, kanywe, bekye: «Kyeka moto oyo kaurunya nde iza na inywa vinyo, ekamba ya baphutise bamputi na bato ba masumu!» Kasi zebi siwenene phele na bitoma ba sango.»

Nkyisi iinene ilee ianola Yesu

(Luka 10.13-15)

²⁰ Emba Yesu amba butwa ioya nkyisi iinene

yaakyelelaka yo bilekyesako biikye, pho bato ba nkyisi me tebaika bongola ntema ya be. Amba wo yokye:

²¹ «Ngongo ya we mokyisi nwa Korazine! Ngongo ya we mokyisi nwa Betesaida! Pho bilekyesako biakyelamaka oka be be bo biakyelamaka nde o Tula na Sidona, kalakala bato ba be be nde baunva lebe, nde baunva misweya mbutu, nde baunva bongola ntema ya be.

²² Yango mena nawo na be be ngakye: Mokolo nwa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya be be ya moleka eyaaka Tula na Sidona.

²³ Na we Kapalanauma, koununya obokye wa mobaa noko o ikolo? Phe. Wamouta noko o mokyisi nwa bawe! Pho bo bilekyesako biakyelamaka oka ya we bo biakyelamaka o Sodomo, mokyisi me nde motaabaa noko lolo eye.

²⁴ Yango mena nawo na we ngakye: Mokolo nwa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya we yamoleka eya Sodomo.»

*Yaka oka nga, wamoema
(Luka 10.21-22)*

²⁵ Imbele saasina Yesu amba ya wo yokye: «Ee Tata, Nkolo wa ikolo na munse, naephe melesi pho oziti mapho mama na bato ba malondo na na bato baaekola, kasi omaimosi bato baatebali na ntina.

²⁶ Phele, Tata, wazingaka obokye wakyelame nde bomo.

²⁷ Tata aphe mapho maso o maboko ma nga. Moto monomo taaebe Nwana bo teebe Tata, na moto monomo taaebe Tata bo teebe Nwana, na bawaa baazinga Nwana ibateya Tata.»

Phila na nga mokaka

²⁸ «Yaka oka nga be be baso baaphembi na iphila ephesi ezito na moeyeminya.

²⁹ Phila na nga mokaka, yaka ya zwe zebi oka nga, pho nali moto wa ngongo na wa bonyile; waamba ya zwa na boemakye.

³⁰ Mokaka moetomisa nga iphila nwa lawa, na ephesi ya nga teeli ezito.»

12

*Yesu ali Nkolo wa sabata
(Malako 2.23-28; Luka 6.1-5)*

¹ Imbele me, Yesu na baekosi be be babaka balekane o manzabi ma ble, yabaka mokolo monomo nwa sabata. Baekosi be be bawaka na nzala; baesi ya butwa ikyeminoko bikpoto ba ble bambe zaa ina mbuma. ² Waawene Bafalisayi baabona, bamba ya wo na Yesu bekye: «Kyeka baekosi ba we bakyele ikyikatele mofeko nwa banga ikyela mokolo nwa sabata!»

³ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Toikatanga yaakye-laka Davidi na bēbi ne wawaka bēe na nzala?»

⁴ Anyoloko o Ingambi sa Nwaphongo yo na bēbi ne, bamba zaa mapa maaphēkye bēe Nwaphongo. Tebakokaka na imaza; pho mobeko ηwa banga mowō obokye kyemaze nde banganga ba Nwaphongo.

⁵ Naino totangyi o Mibeko ma Mose, wako-mama obokye banganga ba Nwaphongo o Tempelo tebaakumole sabata, kasi nabo babona tebali na lowō?

⁶ Nawō na bēe ngakye: Maphō maawene bēe wawa malekyi Tempelo.

⁷ Bo oefakyi ntina ya maloba maakoma bēe o buku pha Nwaphongo maawō obokye: «Nazingye motema ηwa iokyela bato ngōngō, kasi mambeka ma manyama phe», nde tobaoye.

⁸ Pho Nwana wa Moto ali Nkolo wa sabata.»

Yesu abikye moto owa nyiba eboko

(Malako 3.1-6; Luka 6.6-11)

⁹ Yesu amba ya mana o elele me, aesi yakyende o ingambi sa makyita.

¹⁰ Moto monomō owa nyiba eboko abaka omō. Bafalisayi balukaka nzela ya imophunda, yango mena bamba ya motuna bēkye: «Mobeko ηwa

banga moanole ibikya moto mokolo ηwa sabata?»

¹¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bo monomō onte ya bēe ali na mpate yonoyō; bo embikyē kaa o ibela siizindo mokolo ηwa sabata, etaakye eyabola?»

¹² Moto alekyi mpate! Kyelukye iwō obokye, mobeko ηwa banga moanole ikyela moto bolaa mokolo ηwa sabata.»

¹³ Emba Yesu amba ya wō na moto owa nyiba eboko yokye: «Elola eboko ya we.» Amba ya eyelola nōnō waabutwa yango elaa ndokolo eeyoko.

¹⁴ Bafalisayi bamba ya tokolo o ingambi sa makyita, bamba ya kye angana pho ya iwangya ηwango ηwa iboma Yesu.

Yesu ali moto wa etoma owa olo Nwaphongo

¹⁵ Waaoka Yesu maphō maamana, aesi ya mana o elele me, bato baikye bamba ya mobenga. Amba bikya bato ba malosi basō.

¹⁶ Kasi amba ya bakatela na bokusi obokye bēe saimola bato elele eli yo.

¹⁷ Wakyelama babona pho ya ikokya maloba ma moimosi Isaya maa wō yo bōbō:

¹⁸ «Nwaphongo yokye: Kyeka moto wa etoma wa nga owa olo nga.

Na mozingye, nali na nkyisa pho ye. Bolobō pha nga pha moba ne,

pho aimole nkyisi iso
maphoo maazingye
nga.

19 Eta okye booka na moto,
eta tombe njwesi,
ete baamookye kakyemiwo
o munsongo.

20 Eta tene munkata
njwaumbama;
eta zimya tala ekyelukye iz-
ima.

Amokiyela baabona
tee nono wa molonga
maphoo maso na
bosembo.

21 Amoba molemo njwa nky-
isi iso.»

*Yesu katokolo malobo
mabe*

*(Malako 3.22-30; Luka
11.14-23)*

22 Bamba yeleda Yesu moto
monomoo abaka na bolobo
bobe, apholo miyo, ambi
kula ba na mbubu. Yesu
amba ya mobikya, emba
moto me amba butwa iwo na
iwenε.

23 Bato baso bakamwaka
baamba tunana bekye: «Eye
teli nkoko wa Davidi?»

24 Waaoka Bafalisayi
bawo babona, bamba
wo bekye: «Moto mona
katokolo malobo mabe
pho mokonzi njwa beε
Belezebula amophe bokonzi
me!»

25 Kasi Yesu aebaka mau-
munya ma be, amba ya wo
na beε yokye: «Bo bato ba
bokonzi bonobo bakabwa
onte ya be, bokonzi pha
beε pha mowaa. Bo bato
ba mokyisi monomoo naa
ba ibota sonoso bakabwa,
mokyisi naa ibota me itesi-
ikule ba.

26 Ka bo Molembe awiinye
moto we, kaoto nde bokonzi
phe mampenza, emba
bokonzi phe phaamba koko
ndengye'ye?

27 Beε kowo obokye
Belezebula moto owampe
mwiya njwa itokolo malobo
mabe. Ka bo eli phele,
owaamba phe bato ba beε
mwiya njwa itokolo malobo
mabe nza? Bato ba beε
mampenza ba enyete!

28 Bo natokolo malobo
mabe na Bolobo pha
Nwaphongo, kyelukye
iwo obokye Bokonzi pha
Nwaphongo bokomi nono
oka beε.»

29 «Moto takoyi inyolo
o ingambi sa moto
mokusi pho ya ibololo
mbolo ye, bo naino ta-
mokangyi maphanga; kasi
bo amokangyi maphanga,
akoyi imobololo mbolo iso
ya ingambi.

30 Moto ootoli na nga
mbale, kanzine. Yo ooton-
sungye na ibokya bato, ka
banyangole.

31 Yango mena na wo
na beε ngakye: Bato
baso baakyele masumu
na baatiyole Nwaphongo,
baabalimbisa. Kasi moto
owamowamba Bolobo
Bosanto ete baamolimbisa.

32 Owa mowole Nwana
wa Moto lowo lobe,
baamolimbisa, ka nde
yo owa mowole Bolobo
Bosanto na bobe, ete
baamolimbisa, ebe o moky-
isi mumu, ebe na o mokyisi
njwaa moyaa.»

*Nywete na mbuma ya
ηwango*
(Matiye 7.16-17; Luka
6.44-45)

³³ «Bo ophikiyi ηwete moola, wa mozwa mbuma iindaa; bo ophikiyi ηwete mobe, wa mozwa nde mbuma iimbe. Pho baebe ηwete nde na mbuma ya ηwango.

³⁴ B'EE manzoo! Oli bato babe, waamba wo maphoo malaa ndengye'ye? Pho munoko katokolo nde maphoo maute o ndondo.

³⁵ Moto molaa katokolo maphoo malaa maute o ndondo ye, moto mobe katokolo maphoo mabe maute o ndondo ye me.

³⁶ Na wo na bee ngakye: Mokolo ηwa mosambisa Nwaphongo bato, moto na moto amosamba na maphoo maso maapha maatokolo o munoko nwe.

³⁷ Pho bamoelongya nde na bowokye pha we naa bamoenyete nde na bowokye pha we.»

*Bafalisayi baongye
elekyesako*

(Matiye 16.1-4; Malako
8.11-12; Luka 11.16, 29-32)

³⁸ Emba bateye ba mibeko baayoko na Bafalisayi bamba ya wo na Yesu bekye: «Moteye, tozingye obokye olokyelele elekyesako.»

³⁹ Yesu amba ya babuyisa bobo: «Nwaphongo amoteya nde elekyesako yonyo eyaka moimosi Yona.

⁴⁰ Pho bo wakyelaka Yona nkolo iyato o ibuu sa swe eenene, nde bomo Nwana

wa Moto amokyela nkolo iyato o se ya manyete.

⁴¹ Mokolo ηwaa mosambisa Nwaphongo bato, bato ba Niniwe bamoya ephunda bee bato baa lolo, pho bee babongolaka ntema ya bee waoka bee yaawoko Yona. Kasi ooli wawa alekyi Yona.

⁴² Mokolo ηwaa mosambisa Nwaphongo bato, mokonzi ηwa ηwanwasi wa mokyisi ηwa Saba amoya ephunda pho yo autaka itakye pho ya iya oka maphoo ma zebi sa Salomo. Kasi ooli wawa, alekyi Salomo!»

*Waakule ya butwa bolobo
bobe*

(Luka 11.24-26)

⁴³ «Bo bolobo bobe botokosi onte ya moto, bokye miengyebana o bokye pho ya iluka elele ya ibaa. Bo te bozwe elele,

⁴⁴ bomiwole obokye: «Nakule butolela moto owa baka nga pho yo ali ndokolo ingambi sa nga.» Kasi waa ya butwa phaango, boyazwa ingambi me pha, basi bongye na bolaa.

⁴⁵ Emba boombe kye kpa mbengo ya malobo masuu sambo maabolekye na bobe; mango maso maambe yaa molongo iya zala o nzoto ya moto mona. Emba moto mona kambe otoko ileka bowabaka yo phanza. Ya moba nde bomo pho ya bee bato baabe baalolo.»

Saakolo ibota sa Yesu
(Malako 3.31-35; Luka
8.19-21)

46 Waaba Yesu kataa wo na bato, nyango na bana nyango baamba ya. Baesi ya teme o nze, balukaka iwono ne.

47 Moto monomo amba ya wo na Yesu yokye: «Kyeka, nyongo na banaa nyongo bali o nze, balukye iwono na we.»

48 Yesu amba ya buyisa moto me yokye: «Mama nza? Banaa mama banza?»

49 Amba teya na eboko bili baekosi bee yokye: «Kyeka mama na banaa mama bee baba.»

50 Pho moto okokyele maphoo maazingye Tata owa ikolo ali njwana mama, nkanasa ya nga na mama.»

13

Ete ya mophikiyi

(Malako 4.1-9; Luka 8.4-8)

1 Mokolo mamuna, Yesu amba ya tokolo o ingambi, aesi ya kye zala o mokukulu njwa ebale pho ya iteya.

2 Bato baikye bamba ya angana wali yo, yango mena Yesu amba ya baa o vato, akye zala. Bato baso batemekye o mokukulu.

3 Yesu amba ya baimola maphoo maikye na bite. Awoko yokye: «Moto monomo akyekye phika ndemo o inzambi se.»

4 Wa ba yo kakyeminyaka ndemo, ndemo iiyoko ikaa o nzela, manyosi maesi ya ikomola.

5 Ndemo iiyoko ikye kaa o elele ya mabanga, wamo manyete maikye phe, yango mena ndemo itokosi sakoko.

6 Waangala moo, inyiti pho nkanga te ya ikaka nyosa.

7 Ndemo iiyoko ikye kaa o nkata yaa milo, nkata me ikosi, ikyetitise ndemo iindaa.

8 Kasi ndemo iiyoko ikaa o manyete malaa, iboti, ina mbuma munkama, iiyoko mbuma makoo motoba, iiyoko mbuma makoo maato.»

9 Yesu amba kula bakya yokye: «Ooli na matoo ma ioka, aokye!»

Pho ya'ye Yesu kawo na bite

(Malako 4.10-12; Luka 8.9-10)

10 Emba baekosi bamba ya susinya phenephe na Yesu, bamba ya motuna bekye: «Pho ya'ye kolowole na bite?»

11 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bee okokyi eba sekyele ya Bokonzi pha Ikolo, kasi bee tebakokyi ieyeba.»

12 Pho moto ooli na mbolo nzikye, bamokula mobakyisela, kasi ooli phaa, baamobololo na njwana ndambo oobakyi ne.

13 Yango mena nakpe bite pho ya ibawole, pho na bo bakyekye tebawene, na bo balaa mato, tebaokye, tebaa sosolo, tebaambe na eba.

14 Na babona maloba ma moimosi Isaya makokyisame waa wo yo obokye:

“Na bo ookyi ndengye'ye, otoebe,
na bo olembetesi ndenye'ye, otoowene.»

15 Phɔ ɓato ɓaba ɓali na ntema nkusi, ɓamiundi matoo, ɓazibi miyo phɔ ɓɛɛ sawene, ɓɛɛ saoka, ɓɛɛ saeba.

Bo sa ɓabona phe, nde ɓabongolaka ntema ya ɓɛɛ phɔ nababikya, kye wo Nwaphongo.”»

16 «Ka ɓɛɛ, ɓa na nkyisa phɔ miyo ma ɓɛɛ mawene, matoo ma ɓɛɛ maokye!

17 Nde phele na wo na ɓɛɛ ngakye: Baimosi ɓaikye na ɓato ɓa ɓosembo ɓaikye ɓabaka na phowa ya ioka na ya iwene maphɔɔ mawene ɓɛɛ mama, kasi tebaika mawene, ɓabaka na phowa ya ioka maphɔɔ maokye ɓɛɛ mama, kasi tebaika maoka.»

Yesu alimbosi ete ya mophikiyi

(Malako 4.13-20; Luka 8.11-15)

18 «Okyemela ntina ya ete ya mophikiyi.

19 Bato ɓaakye simo ya Bokonzi pha ikolo kasi tebaikiyi esɔsɔlɔ, ɓali ndokolo ndemo ikaa o nzela, Munguna aesi ya imanya o mandondo ma ɓɛ.

20 Bato ɓaayɔkɔ ɓali ndokolo ndemo ikaa o manyete maangana na mabanga, ɓaokye iloba sa Nwaphongo, ɓasianole na nkyisa izele.

21 Kasi iloba me tesii tɔkɔlɔ nkanga o mandondo ma ɓɛ, ɓasikyelele nde njwana ɓokyi ɓobo; emba wambe yaa mampasi na minyɔkɔ

phɔ ya iloba sa Nwaphongo, ɓale ianola sa ɓɛɛ izele.

22 Bato ɓaayɔkɔ ɓali ndokolo ndemo ikaa onte ya nkata yaa milɔ, ɓaokye iloba sa Nwaphongo, kasi phɔ ya phowa ya mokyisi na phowa ya ezwele ekye kosa ɓato, iloba me siɔtɔnɔ, emba tesii bote na ekpele.

23 Bato ɓayɔkɔ ɓali ndokolo ndemo ikaa o manyete maala, ɓaokye iloba sa Nwaphongo, ɓasisɔsɔlɔ, emba ɓaambe ɓota mbuma: ɓana munkama, ɓaayɔkɔ makoo motoba, ɓaayɔkɔ makoo maato.»

Ete ya munkata moobe

24 Yesu amba kula ya ɓakpela ete esuu yokye: «Bokonzi pha ikolo pha ulana na moto mɔnɔmɔ owa aphikaka mumboto molaa o inzabi se.

25 Mokɔlɔ mɔnɔmɔ, waa mokɔlɔ, waaba ɓato ɓaso na ebuu, munguna njwa moto mɔnɔ aesi ya kyende phika munkata moobe o nte ya ble nɔnɔ wakyende yo.

26 Waatɔkɔlɔ nkona, ble ekyesi ndomba, munkata moobe motɔkɔsi na njwango me.

27 Baombo ɓaesi yakye woɔ na mokolo inzambi ɓekye: “Nkolo, ka waphikaka mumboto moola o inzabi sa we, ka munkata moobe mouti bi?”

28 Amba ya ɓabuyisa yokye: “Eli munguna njwa nga moto okyesi ɓaabona.” Emba ɓaombo ɓaamba

ya motuna βekye: “Ozingyi obokye tokye manya munkata moobe?”

²⁹ Amba babuyisa yokye: “Phe, pho waamumanya βeε munkata moobe nde obisi na ble.

³⁰ Oile kyikole yango iso, waainoko, imbele me, na mowo na banokyi ngakye: Taabila munkata moobe phanza, omokangye mbombo mbombo pho ya imotumba, sima ombe angyisa ble oenyosa o bompemde pha nga.”»

Ete ya mumbuma ηwa mutarde

(Malako 4.30-32; Luka 13.18-19)

³¹ Yesu ambakula bakpela ete esuu yokye: «Bokonzi pha ikolo pha ulana na mumbuma ηwa mutarde ηwaaphika moto monomo o inzabi se.

³² Eli mumbuma moolekyi bokyikyite onte ya mbuma iso, kasi bo motokosi, molekye ndemo iso iilii onte ya inzabi na phanda. Mobutwe ηwete na bitakyi, manyosi maya tonga moobo omo.»

Ete ya muno moulole mapa

(Luka 13.20-21)

³³ Yesu amba kula ya bakpela ete esuu yokye: «Bokonzi pha ikolo pha ulana na muno ηwa mapa moangyinya ηwanwasi na faline iikye, nono waanyangwe ηwango oena faline eso.»

Pho ya'ye Yesu abaka kawo na bite

(Malako 4.33-34)

³⁴ Yesu awole bato maphoo maso maamana na bite, abaka kabawole nde na bite.

³⁵ Akyelaka babona pho ya ikokya maphoo maawoko moimosi obokye: «Na mowo nde na bite. Namaimola maphoo maabombama uta o etatele ya mokyisi.»

Yesu alimbosi ete ya munkata moobe

³⁶ Emba Yesu amba ya mana wali bato, amba ya butwa o ingambi. Baekosi βee bamba yakye wali yo, bamba ya motuna βekye: «Ololimbolele ete ya munkata moobe o inzambi.»

³⁷ Yesu amba ya babuyisa bofo: «Moto ookophikye mumboto moola, eli Nwana wa Moto,

³⁸ inzambi eli mokyisi, mumboto moola eli baanole Bokonzi pha ikolo, munkata moobe eli bato baanole Munguna.

³⁹ Munguna okophikye munkata moobe, eli zabulu, mbuma ya inoko eli suka ya mokyisi, banokyi eli banze.

⁴⁰ Bookomanya βee munkata moobe pho ya imovaka o ηwenya, yamofa nde bomo o suka ya mokyisi.

⁴¹ Nwana wa Moto amotoma banze βe, bamumanya o bokonzi phe bato baso baoto ianola sa βebi, na bato baakyele bofe,

⁴² baabavaka o itumbu sa ηwenya, omo nde malelo na itwa mino.

⁴³ Kasi bato baa bosembo bamungyengye ndokolo moo o bokonzi pha Ango wa be. Oli na matoo ma ioka, aokye!»

Ete ya ezwele eya bombama

⁴⁴ «Bokonzi pha ikolo pha ulana na ezwele eya kundama o inzabi. Moto monom akye ekundola ambikula ebomba. Na nkyisa iso, akye ungya mbolo ye iso pho aombe sina inzabi.»

Ete ya bayaka

⁴⁵ «Bokonzi pha ikolo pha ulana na muungye wa mbolo ookolukye bayaka baala.

⁴⁶ «Bo azwe yonoyo eya motuya mwikye, amokye ungya mbolo iso iili ne pho akye omba bayaka me.»

Ete ya bondendi

⁴⁷ «Bokonzi pha ikolo pha kula ulana na bondendi bovakyi bee o ebale, bookye swe ndengye na ndengye.

⁴⁸ Botondi na swe, baosi babobendi o mokukulu, emba bambe zala pho ya iolo swe, iindaa baikyele o bikokolo, iimbe baivakye.

⁴⁹ Ya moba nde bomo o suka ya mokyisi, banze bamoya kabola bato baabe na bato baala.

⁵⁰ Pho ya ivaka bato baabe o itumbu sa nwenya, omoo nyaa malelo na itwa mino.»

Bizwele biikasi na biinyakune

⁵¹ Yesu amba ya batuna yokye: «Bee ookyi maphoo

maso mama na bolaa?» Bamba ya mobuyisa bekye: «Ee, tookyi.»

⁵² Emba amba ya wo na bee yokye: «Yango mena, moteye wa mibeko munsu ookoekole maphoo ma Bokonzi pha ikolo kaulane na moto wa ezwele ookotokolo na mbolo iinkasi na mbolo iinyakune.»

Bato ba Nazarete bale ianola Yesu

(Malako 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³ Waaunva Yesu ikpa bite babina, amba ya mana omoo,

⁵⁴ amba ya kyende o mokyisi nwaakolaka yo. Aesi ya butwa iteya o Ingambi sa makyita. Emba bato basu baabaka wamu bakamwaka na boikye. Bawoko bekye: «Azwe zebi sisi bi? Kakyele bilekyesako bibi ndengye'ye?»

⁵⁵ Teli yo nwana wa mowasi nwa mabaya? Nyango teli Maliya? Banaa nyango teli Zake, Zozefu, Simo na Yuda?

⁵⁶ Mankanasa me maso temali na banga wawa? Bona bokonzi bobo abozwe bii?»

⁵⁷ Yango mena tebaikaka moanolela. Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Moimosi wa Nwaphongo kazwe ngambo o nkyisi iso manya nde o mokyisi nwe na o ifota se.»

⁵⁸ Yesu amba ya kyela omoo nde banaa bilekyesako ndambo pho bee tebaikaka moanola.

14

Iwaa sa Yoane Mobatise

¹ Imbelele saasina, Elode, mokonzi nwa Galileya, aesi ya oka bawo pho ya Yesu.

² Amba ya wo na bato baetoma bée yokye: «Eli Yoane Mobatise, akundo! Yango mena azwe mwiya nwa ikyela bilikyesako bofo.»

³ Pho phanza, Elode atomaka baakya Yoane, bamokangye maphanga, bamovakye o boloko. Yabaka pho ya lowo la Elodiya, nwaswa wa nwana nyango Filipe.

⁴ Pho Yoane awoko na Elode yokye: «Mibeko ma banga mikatele obokye tokokyi ibuya Elodiya nwaswa wa we!»

⁵ Yango mena Elode alukaka iboma Yoane, kasi abaka kalote Bayuda, pho bato baso bakpaka Yoane ndokolo moimosi.

⁶ Nzuka mokolo nwaakyelaka Elode eseleko ya iyumunya mokolo nwaabotamaka yo, nwana wa Elodiya wa nwanwaswa amba ya bina o boo pha bato baabangaka yo. Asepelisaka Elode na boikye.

⁷ Yango mena Elode amba kata seleka obokye aamophe ekpele eso eya moonga yo.

⁸ Uta na mateya ma nyango, nwana amba ya wo na Elode yokye: «Impe unwanwa'eye moto nwa Yoane Mobatise mi lako!»

⁹ Mokonzi Elode aesi ya oka ngongo boikye, kasi pho

ya seleka eyakataka yo o boo pha bato baabangaka yo, amba ya toma obokye bamophe moto nwa Yoane.

¹⁰ Amba ya toma moto monomo ikye tena moto nwa Yoane o boloko.

¹¹ Baamba yaa na moto me mi lako, bamba ya mophe nwana wa nwanwaswa me, yo amba yakye mophe nyango.

¹² Baekosi ba Yoane bamba yakye kpa ena ebembe bamba kye ekunda. Bamba kye imola Yesu mapho maaleka.

Yesu azeye bampele nkoto itano

¹³ Waaoka Yesu simo ya iwaa sa Yoane Mobatise, aesi ya mana omo yaa vato, amba ya kye yo mampenza o elele yonyo ya indende. Kasi bato baesi ya eba, bamba tokolo o nkyisi ya phenephe, bamba ya mbenga na makolo yaa mokukulu.

¹⁴ Waabwa yo o vato, aesi ya wene bato baikye, amba baoka ngongo, amba butwa ibikya bato ba bée baamalosi.

¹⁵ Waakoma waa nkoko, baekosi ba Yesu bamba ya susinya oli yo, bamba ya wo ne bée kye: «Bunya bokye, elele eye eli indende, buya bato pho bakyende o nkyisi bakye omba ntoma ya izaa omo.»

¹⁶ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Te wali ntina obokye bakyende, obaphe

bèe mampenza ntoma ya izaal!»

¹⁷ Kasi bée bamba ya wɔ ne bɛkye: «Wawa, toli nde na mapa matano na swe ibale.»

¹⁸ Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Inzelele na yango.»

¹⁹ Emba, amba ya wɔ na bato basɔ bazale o nkata, aesi yakpa mapa matano na swe ibale miina, amba ya tomba miyo o ikolo, aphe Nwaphongo melesi. Aesi ya kyese mapa amaphe baekosi. Emba baekosi bamba kyemikabela bato.

²⁰ Bato basɔ bazaka, baokaka. Baekosi bamba ya ɔngɔ banyanzima iko mbuka babale bobee ba bitee baikalaka.

²¹ Bato baazaka babaka bampele phenephe na nkoto itano sa tanga babasi na bana.

Yesu atambusi o ikolo sa maa

²² Sakoko Yesu aesi ya toma baekosi bée ba baa o vato phɔ bakatisa o boo phe o mokukulu moyoko, wamoba yo kataa buya bato.

²³ Waunva yo ibabuya, aesi ya baa o bokosi phɔ ya ibondɛle. Waakoma nkɔkɔlɔ aikalaka wamɔ nde yo mampenza.

²⁴ Vato pha komaka o bodiko, kanda yabaka kye babuya na munsima phɔ eweele yabaka ekusi.

²⁵ Wakoma bunya phenephe na iye, Yesu amba ya benga baekosi bée yaa makolo, amba tambula o ikolo sa maa.

²⁶ Waamowene bée katambule o ikolo sa maa, bawenekye bobo, bamba wɔ bɛkye: «Eli mozisi!» Bamba butwa iyanwana na bona bobo.

²⁷ Kasi mbala yɔnyɔ Yesu amba ya wɔ na bée yokye: «Saila, eli nde nga, bée salota!»

²⁸ Emba Petelo amba ya wɔ na Yesu yokye: «Bo eli we phele, wɔ nanga na tambule o ikolo sa maa, nayee oli we.»

²⁹ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Yaka!» Petelo aesi ya tokolo o vato amba ya butwa itambula o ikolo sa maa, phɔ ya ikyende oli Yesu.

³⁰ Kasi waawene yo eweele ekusi, amba ya wene inganga. Amba ya tata izinda nono wa anwana yo yokye: «Nkolo, imbikya!»

³¹ Mbala yɔnyɔ, Yesu amba ya elola eboko, aesi ya mophila, amba ya wɔ ne yokye: «Moto wa ianola sikyiky! Phɔ ya'ye oikakyi ziko?»

³² Emba bée basɔ babale bamba ya baa o vato, eweele esi ya lee.

³³ Bobele baekosi babaka o vato bamba ya kusama na mabongo o boo pha Yesu, bamba ya wɔ bɛkye: «Oli Nwana wa Nwaphongo phele!»

Yesu abikye bato ba malosi o Genesalete

³⁴ Waaunva bée ikatisa ebale, baesi ya kye seme o manyete ma Genesalete.

35 Bato ba mokyisi me baebaka Yesu phanza, emba waamowene be, bamba kyemiimola mboka eso obokye aesi. Bamba moyelela bato baso baa malosi.

36 Bamba ya nyin-gonela ne obokye abale bakume nono songya ya munkoto nwe. Bato baso baamokumaka babikaka.

15

Yesu kateya pho ya mateya ma bankoko

1 Mokolo monomo, Bafalisayi na Bateye ba mibeko bautaka o Yelusaleme, bamba ya angana oli Yesu, bamba ya motuna bekye:

2 «Pho ya'ye, baekosi ba we tebaakumole mibeko ma bankoko? Pho tebaakunyole se o boo pha iza.»

3 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Ka be, pho ya'ye tookumole mibeko ma Nwaphongo, Kokumole nde bonkoko pha be?»

4 Pho Nwaphongo awo bobo: «Kumola nyongo na ongo», kasi «owa motola nyango na ango, basengyesi imoboma.»

5 Kasi be kowo obokye: «Moto akokyi iwoo na nyango ebe na ango obokye mbolo iunvakyi esunga na nga, na ibombi pho ya Nwaphongo.»

6 Bo awo babona, takokyi kula sunga na nyango na ango. Mena kabuya mibeko ma Nwaphongo ekpele phaa

pho ya itosa bonkoko pha be mampenza.

7 Banyamabe! Moimosi Isaya abaka nde na elongyi waawo yo pho ya be bobo:

8 «Bato baba bankumole nde na munoko. Kasi o mandondo bali itakye na nga.

9 Losambo la be teloli na ntina. Pho mateya ma be mali nde mibeko miute na bato.»

Maphoo maawo ndondo ya moto

10 Bobele, Yesu amba ya banga bato baso, amba ya wo na be yokye: «Okyemela, ombe na kyitolela:

11 Teli ekpele ekye nyolo o munoko nwa moto ekye mobuya moto wa sokoto. Kasi ekyetokolo o munoko nwe, kyeka yango ekye mobuya moto wa sokoto.»

12 Emba baekosi bamba susana phenephe na Yesu, bamba ya wo ne bekye: «Koebe obokye maphoo maawo we mamana, maphe Bafalisayi ndondo bolosi?»

13 Yesu amba ya buya yokye: «Nwete munso nwaatenwaika phika Tata oli o ikolo, baamophikola.

14 Obale! Bali bato baapholo miyo bateya bato baapholo miyo nzela. Bo moto monomo owa pholo miyo kateya nwebi ne owa pholo miyo nzela, be baso babale bamokaa o ibela.»

15 Petelo amba ya wo na Yesu yokye: «Ololimbolele ntina ya ete me.»

16 Yesu amba ya wɔ yokye: «Na bɛɛ naino tozwe malondo?»

17 Bɛɛ toebe obokye ekpele eso ekye nyɔlo o munoko nwa moto, kyelekane o ibuu se, emba sima kyekye tokolo o zikiyi?

18 Kasi ikyi tokolo o munoko, kyiute o ndondo, yango ikokyi ibuya moto, moto wa sokoto.

19 Pho maumunya maso ma ikyela bofe maute o ndondo ya moto, eli booli iboma bato, ikyela baphemba, ikyela bondumba, iiba, ikatela bato bole, na iyo bato.

20 Mena eli maphoo maoto moto. Kasi iza sataa kunyola se, tesiibuya moto, moto wa sokoto.»

Nwanwasi ootoli Moyuda aanosi Yesu

21 Bobele Yesu aesi ya mana o elele me, akye o nkyisi ya Tula na Sidona.

22 Nwanwasi monomo wa Kanana abaka kazale o mokyisi me, amba yaa oli Yesu, amba ya anwana yokye: «Moteye, Nwana wa Davidi, inzokye ngongo! Nwana wa nga wa nwanwasi ali na bolobo bofe, bomunyokolo na bokusi!»

23 Kasi Yesu taika mobuyisa na lowoo. Baekosi bamba yaa oli Yesu. Bamba ya wɔ ne bekye: «Omowiinya, pho taale ikyemianwana o sima ya banga.»

24 Yesu amba ya buya yokye: «Bantoma nde oka bato ba Isalayele baali ndokolo mampate maabunga.»

25 Kasi nwanwasi me, amba ya kusama o boo pha Yesu, amba ya wɔ yokye: «Moteye, insungye!»

26 Yesu amba ya wɔ yokye: «Teli bolaa o bokye okpe ntoma ya bana oivakyele manva.»

27 Nwanwasi me amba ya wɔ yokye: «Nde phele Moteye, kasi manva mazee mpusu ikyilale o se ya mesa ma bankolo ba me.»

28 Emba Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Ee, nwanwasi oyo! Oli na ianola sinene. Waekyelamele boozingyi we.» Nde o sina imbele me, nwana we abikiyi.

Yesu abikye bato baikye baa malosi

29 Bobele Yesu aesi ya mana wa mo, akye o mokukulu nwa maa maanene ma Galileya. Aesi ya kye zala o ikolo sa ngomba.

30 Bato baikye bamba ya kyende oli yo. Banyanye bato baatono makolo, bato baapholo miyo, bituku, mambubu, na bato baa malosi ndengye na ndengye. Bamba ya bazasa o se o boo pha Yesu, emba amba ya babikya.

31 Bato bakamwaka waaawene bɛɛ mambubu mabuto iwo, bituku bibikiyi, bato baa otono makolo batambusi, bato baapholo

miyo, baweni. Emba bato baso bamba tata ikumbela Nwaphongo owa Isalayele.

Yesu azeye bampele nkoto ine

³² Yesu amba ya banga baekosi be, amba ya wo na bee yokye: «Naokyele bato baba ngongo, pho nkolo iyato bali na nga wawa, kasi tebali na ntoma ya iza. Sizingye ibabuya na nzala, pho imbela sisuu nde bakye kpa phikiyi o nzela.»

³³ Baekosi bamba ya motuna bekye: «Wawa toli o bokye, tomokye zwa ntoma bi, obokye bazee baokye?»

³⁴ Emba Yesu amba ya batuna yokye: «Be, oli na mapa bo?» Bamba mobuyisa bekye: «Toli na mapa sambo na banaa swe inkyikiyi.»

³⁵ Emba Yesu amba ya wo na bato baso obokye bazale o se.

³⁶ Aesi ya kpa mapa sambo na ina swe, aphae Nwaphongo melesi, aikyesi, aiphe baekosi bee obokye baikabe. Baekosi baikpe, baikabesi bato baso.

³⁷ Bato baso baazaka baokaka. Baekosi baongoko ntoma yaa otwaka be, ya tonzaka banyanzima sambo.

³⁸ Bato baazaka babaka bampele nkoto ine, sa tanga babasi na bana.

³⁹ Waaunva yo ibuya bato o nkyisi ya be, Yesu aesi ya baa o vato, aesi ya kyende o manyete ma Magadana.

16

Bafalisayi na Basadukayi baongye elekyesako

¹ Bafalisayi na Basadukayi bamba ya waali Yesu pho ya imumeka. Baesi ya motuna obokye akyele elekyesako pho ya iteya obokye mapho maakyele yo maute oka Nwaphongo.

² Yesu amba ya babuyisa boko: «Waakome nkoko bee kowo obokye: “Mbula eteen, pho ikolo sili silaa.”

³ Ka waamunkunkutu bee kowo obokye: “Lolo mbula ya muno, pho ikolo sibelo.” Waakyeke bee ikolo, bee koebe naa mbula ya muno naa eteen. Kasi bileko biiteya mapho ma nkolo ikiyiye, toebe ibilimbola.

⁴ Banyamabole, bato ba lolo eye bali bato babe na bato ba bikofo, tebaakumole Nwaphongo, baongye elekyesako. Kasi etebawene na elekyesako na yonyo, bo teebe nd'eyaaka Yona phe.» Emba, amba ika baika, aesi ya kyende.

Kyeba na mateya na Bafalisayi na Basadukayi

⁵ Waakatisaka baekosi o mbale eeyoko ya maa ma manene, babungaka iphila mapa.

⁶ Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Kyeka! Nde kokyebe na muno nwa Bafalisayi na Basadukayi moulole mapa!»

⁷ Baekosi bamba butwa iwono bee na be, bekye: «Awo babona pho tololi na mapa.»

⁸ Kasi Yesu aebaka mau-munya ma bε, amba ya batuna yokye: «Pho ya'ye kowɔɔ bεε na bεε obokye, nde pho tololi na mapa? Bato ba ianola sikyikyi.

⁹ Bεε naino tosoosi? Umunya mapa matano maazeyaka nga bampele nkoto itano. Umunya na motuya nwa banyanzima baa ɔngoko bε?

¹⁰ Umunya na mapa sambo maazeyaka nga bampele nkoto ine, banyanzima bo baa ɔngoko bεε?

¹¹ Pho ya'ye bεε tosooso obokye siikaka wo na bεε pho ya mapa, waawoko nga na bεε obokye: “Kyeba na muno nwa Bafalisayi na Basadukayi moulele mapa!”»

¹² Emba baekosi bamba ya sooso obokye Yesu taikaka wo na bεε obokye bakyebe na muno moulele mapa, kasi bakyebe na mateya ma Bafalifayi na Basadukayi.

Petelo awɔɔ yokye Yesu ali Masiya

¹³ Yesu amba ya kyende o nkyisi iili phenephe na manyete ma Sezare, mokyisi nwa mokonzi Filipe. Amba ya tuna baekosi bεε yokye: «Bato bawo bo pho ya Nwana wa Moto?»

¹⁴ Bamba ya mobuyisa bεkye: «Bakyi bawo obokye oli Yoane Mobatise, bana bεkye oli Eliya. Baayoko

bakule wo bεkye oli Jeremi naa monomo na baimosi.»

¹⁵ Amba ya batuna yokye: «Ka bεε, kowo obokye nga nali nza?»

¹⁶ Simo Petelo amba ya buya yokye: «Iwe oli Masiya, Nwana wa Nwaphongo wa bomoo.»

¹⁷ Emba Yesu amba ya wo ne yokye: «Oli na nkyisa boikye, Simo nwana wa Yoane pho teeli moto oet-eye maphoo mama, kasi nde Tata ooli o ikolo.

¹⁸ Emba nga na wo na we ngakye: Oli Petelo, o ikolo sa ibanga sisi namotonga ingomba sa nga, na iwaa etesi-ikokye isibukola.*

¹⁹ Namoephe maphungola ma Bokonzi pha ikolo, eya mokanga we wawa o se, Nwaphongo amoekanga o ikoli me, eya moingola we wawa o se, Nwaphongo ne amoeyingola o ikolo.»

²⁰ Emba Yesu amba ya katela baekosi bεε na bokusi obokye bεε saimola nono moto obokye iyo ali Masiya.

Yesu aimosi bo wamowaa yo na bo wamokundwa yo

²¹ Tata imbele me, Yesu atati iimola baekosi bεε polele maphoo maalukye imoyelela, amba ya wo yokye: «Esengyesi obokye na kyende o Yelusaleme, omoo, bankumu, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, ebe na bateye ba mibeko bomunveninya bolosi boikye. Bamumboma, kasi

* **16:18 16:18** O munoko nwa Baela, nkombo ya petelo kyelukye iwo obokye ibanga.

sima ya nkolo iyato na mokundwa.»

²² Emba Petelo amba kye ne njwana imbale, amba butwa imooya yokye: «Ee Nkolo! Nwaphongo amoebanza, maphoo mana ete maakyelame!»

²³ Yesu aesi yaekpana, amba ya wo na Petelo yokye: «Mana itakye na nga, Satana! Oli ibaku pho ya nga! Pho toumunya bokoumunya Nwaphongo, kasi koumunya bokoumunya bato.»

²⁴ Emba Yesu amba ya wo na baekosi bee yokye: «Bo moto kalukye imbenga yo sakula luka bolaa phe mampenza, anyanya ekulusu ye, emba ambe mbenga.»

²⁵ Pho moto ookolukye ibikya bomoo phe, aabobungya, kasi owa mobungya bomoo phe pho ya nga, aabozwa.

²⁶ Na bo moto azwe ezwele eso eli o mokyisi, kasi abungye bomoo phe, ambi zwa ekpele'ye? Ekpele'ye eekoyi yo iambya pho ya iikola bomoo phe?

²⁷ Pho Nwana wa Moto amoya o nkyemo ya Ango, yo na banze bee, emba amba phuta moto na moto ikokana na bitoma be.

²⁸ Nde phele na wo na bee ngakye: Onte ya bee baso baali wawa, bana ete baata waa phanza, saika wene na miyo bo wa moyaa Nwana wa Moto ndokolo mokonzi.»

Yesu awene o nkyemo ya Nwaphongo

¹ Sima ya nkolo motoba, Yesu aesi ya kpa Petelo, Zake na Yoane, njwana nyango na Zake, akye na bee o ngomba yoooyo eanda, itakye na bato, omo babaka nde bee mampenza.

² Nzoto ya Yesu ya butwaka ndengye esuu o miyo ma be. Boo phe pha butwaka bongyengye ndokolo moo, bitobu bee ba butwaka bitane pee.

³ Bobele, baekosi me baato baesi ya wene Mose na Eliya bawoo na Yesu.

⁴ Emba Petelo amba ya wo na Yesu yokye: «Nkolo, eli bolaa obokye tobee wawa. Boozingyi, namotonga ndalaku iyato wawa, monomo pho ya we, muna pho ya Mose, mooyoko pho ya Eliya.»

⁵ Waataba yo kawo, impata sooso siitane siesi ya baziba, onte ya impata me, njwesi monomo moesi yaokana, mowo bobo: «Oyo ali Nwana wa nga owa somi, nali na nkyisa boikye pho ye. Omookye!»

⁶ Waaoka baekosi njwesi me, bawenekye bobo boikye, nono waauya bee maboo nono o se.

⁷ Yesu amba ya kyende ooli be, aesi ya bakuma, amba ya wo na bee yokye: «Inwaa, bee saila!»

⁸ Bamba inola maboo, kasi tebaiki wene moto mosuu, nde Yesu yo mampenza.

⁹ Waaba bee baute ngomba, Yesu abakatelaka

yokye: «Βεε saimola nōno moto mōnōmō maphōo maso maaweni βεε, tee nōno mokōlo ηwaamokundwa Nwana wa Moto onte ya bawee.»

¹⁰ Bobele baekosi bamba ya tuna Yesu bekye: «Pho ya ye bateye ba Mibeko bawo obokye, esengyesi obokye Eliya aye phanza?»

¹¹ Iyo, amba ya babuyisa yokye: «Eli bomo, esengyesi obokye Eliya aye phanza pho ya iyabongya maphoo maso.»

¹² Kasi nga na wo na βεε ngakye: Eliya nga aunva yaa, kasi tebaika moeba. Bamokyelela maphoo maso mabe bo wazingaka ntema ya βε. Yango mena, bamunyokolo Nwana wa Moto nde bomo.»

¹³ Emba, baekosi basosoloko obokye kaba wole pho ya Yoane Mobatise.

Yesu abikye ηwana ooli na bolobo bofe

¹⁴ Waabutwa βεε o elele eyikalaka bato, moto mōnōmō amba yaa ooli Yesu, amba kusama na mafongō o boo phe.

¹⁵ Amba ya wo ne yokye: «Moteye, okyela ηwana wa nga wa lele ngongō. Ali na iphukuluku, mbala esuu kakaa naa o ηwenya naa o maa.»

¹⁶ Nayakakya ne oka baekosi ba we, kasi tebaikya koka imobikya.»

¹⁷ Yesu amba ya wo na βεε yokye: «Oo! Βεε toli nde na ianola! Esengyesi obokye na kule ba na βεε bileko

bo? Inzelele na ηwana me wawa!»

¹⁸ Yesu amba phaphala na bolobo bofe me, emba phamba tokolo o nzoto ya ηwana, mina wamoo, ηwana abikya.

¹⁹ Baekosi bamba yaa βεε na βεε oli Yesu, bamba ya motuna bekye: «Banga toloikya koka itokolo bolobo bofe me pho ya'ye?»

²⁰ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Pho βεε oli na ianola sikyikya. Nde phele na wo na βεε ngakye: Nabo oli na ianola sikyikya booli mumbuma ηwa mutarde, wamowo na ngomba eye obokye: Mana wawa kyende owo, ya mumana. Ekpele yonoyo tekokya iekatela. [

²¹ Kasi bakokya itokolo bolobo pha ndengye mena nde na ibondele na na imi-ima ntoma.]»

Yesu akuli imola bo wamowaa yo na bo wa mokundwa yo

²² Mokolo mōnōmō baekosi bamba yaangana βεε baso o Galileya. Yesu amba ya wo na βεε yokye: «Bamoamba Nwana wa Moto o mafoko ma bato.

²³ Baamoboma, kasi o sima ya nkolo iyato amokundwa o nte ya bawe.» Emba baekosi baokaka ngongō boikye.

Iphuta mputi ya Tempelo

²⁴ Waakoma Yesu na baekosi βεε o Kapalanauma, bato baaphutisa mputi ya Tempelo, bamba ya waali Petelo. Bamba motuna

βεkye: «Moteye wa βεε kaphute mputi ya Tempelo?»

²⁵ Petelo amba ya buya yokye: «Εε, kaphute.» Waanyolo Petelo o ingambi, Yesu amba ya wo ne yokye: «Simo, koununya bo? Ookokyi iphuta mputi ya mokonzi ηwa mokyisi nza? Baalombo nde babutu?»

²⁶ Petelo amba ya mobuyisa yokye: «Babutu.» Emba Yesu amba ya wo ne yokye: «Bo baabona, baamokyisi tebaaphute.

²⁷ Ka pho banga sabatungyisa, kyende lobo o maa maanenε, swe eya motata we iimba, oetakole munoko, wa mowene phalanga eya ebuni, oekpe, ophute mputi pho ya banga na we.»

18

Olekyi na ngambo nza?

¹ Mokolo monomo baekosi bamba ya waali Yesu, bamba ya motuna βεkye: «Oolekyi na ngambo o Bokonzi pha ikolo nza?»

² Yesu amba ya banga ηwana omokye, aesi ya moteye onte ya βε.

³ Amba ya wo yokye: «Nde phele nawo na βεε ngakye: Bo mobesi ηwa βεε temobuto ndokolo ηwaka bana baakyeε phe, otonyolo o Bokonzi pha ikolo.

⁴ Oolekyi na ngambo o Bokonzi pha ikolo, eli moto ookomiuya na ookobutwe ndokolo ηwana oyo.

⁵ Emba na moto nza, owa moyamba ηwana omokyeε

pho ya nga, mena anzambi nde nga mampenza.»

Sakyela bofe

⁶ «Ka moto nzaa owamokosa baakyikyī baba baanzanole obokye bakyele bofe, elekakyi na bola obokye batingya moto me ibanga sinene o nkyingo, bamovakye o ebale.

⁷ Ngongo boikye na bato ba mokyisi, na ndengye ekyekyele βεε obokye βεbi bakyele masumu. Maphoo ma ndengye mena temakokyi izanga; kasi ngongo boikye eli na moto okokyele obokye βεbi bakyele masumu.

⁸ Bo eboko ya we naa ekolo ya we kyeetome ikyela bofe, oetene, pho elekyi na bolaa inyolo o lola na eboko yonyo naa ekolo yonyo na ikyende na maboko mabale na na makolo mabale o lifelo, o ηwenya mote mozime.

⁹ Ka bo ziyo sa we sietome ikyela bofe, osiphengolo kosivakye itakye na we, pho elekyi bolaa pho ya we inyolo o lola na ziyo sonoso, na ikyende na miyo maso mabale o ηwenya ηwa lifelo.»

Ete ya mpate eebungyi ezwa

¹⁰ «Kyeβa na iwene monomo na bana baba phaa; naewole pho banze ba βεε baabatele bateme imbele siso o boo pha Tata oli o ikolo. [

¹¹ Pho ηwana wa Moto aesi ya bikya baabunga.]»

12 «Bèè koununya bo? Bo moto mɔnɔmɔ ali na mam-pate munkama, bo yɔnɔyɔ ebungyi, etaikye ika makoo ibuya mbuka ibuya o ikolo sa ngomba phɔ akye luka eebungyi?

13 Nde phele nawɔ na bèè ngakye: Bo aezwe, amobaa na nkyisa phɔ ya mpate me ileka nkyisa iibakyi ne phɔ ya mampate mako ibuwa mbuka ibuwa matemaikakyi bunga.

14 Nde bomɔ, Ango wa bèè ooli o ikolo taazingye obokye na mɔnɔmɔ na bana babale abungye.»

Bo nwebi aekyesi bofe

15 «Bo nwebi aekyesi bofe, kyende oka ye, omoweninya bofe boekyesi yo bèè babale. Bo aeyokyi, mena akuli butwa nwebi na we.

16 Kasi bo ale iyeyoka, kpa moto mɔnɔmɔ naa babale, phɔ «batene bolombe nde minɔko ya manzoka mabale naa maato.»

17 Kasi bo ale ibaoka, oloimole o ingomba. Emba bo ambi le ioka ingomba, omowene ndokolo mopakano naa ndokolo mophutise wa mputi.»

18 «Nde phele nawɔ na bèè ngakye: Maphɔ maso maamoanola bèè wawa o se, ne Nwaphongo aamaanola o ikolo; ka maphɔ maso maamole bèè wawa o se, Nwaphongo ne aamale o ikolo.

19 Nakule wɔ na bèè ngakye: Bo o mokyisi mumu, bato babale onte ya

bɛ, baokaa ibɔndele phɔ ya inzonga ekpele, Tata owa ikolo aabaphe yango.

20 Phɔ elele esɔ eangaa bato babale naa baato na nkombo ya nga, nali onte ya bɛ.»

Ete ya moto wa etoma otookyele bebi ngɔngɔ

21 Emba Petelo amba yaa phenephe na Yesu, amba ya motuna yokye: «Nkolo, bo nwebi na nga ankyesi bofe esengyesi obokye na molimbisa mbala bo? Ekokyi ibaa mbala sambo?»

22 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Phe, siiwɔ na we obokye mbala sambo, kasi mbala mako sambo mbala sambo.

23 Yango mena, Bokonzi pha ikolo pha ulana na mokonzi mɔnɔmɔ owa bangaka bato bèè baaetoma, phɔ akyekye maphɔ ma mabɔngɔ ma bɛ.

24 Waatata yo ikyeka maphɔ me, bamoyelesi na moto wa etoma mɔnɔmɔ owa baka na mbɔngɔ enene.

25 Moto me tabaka na baphalanga baiita mbɔngɔ me. Yango mena mokonzi nwe amba ya toma obokye, bamoungya ndokolo moombo na ŋwanŋwasi na bana ba bɛɛ, ebe na mbolo ye, phɔ ya iita ena mbɔngɔ.

26 Moto wa etoma mɔna, amba ya kusama na mabɔngɔ; amba wɔ yokye: «Mokonzi inzuyisa mɔɔ, impe banaa nkolo, namwita mbɔngɔ ya we esɔ.»

27 Mokonzi aesi ya mooka ngongɔ, amolimbise, nono waamole yo akye.

28 Waatokolo moto wa etoma mona, akye vana na nwebi ne wa etoma owa baka na njwana mbongo ye ekyiky ya baphalanga. Amoakye o njwesi, abuto imunyata na bokusi, amba ya wo yokye: "Iita mbongo ya nga!"

29 Nwebi ne amba ya kusama na mabongo, amba ya nyingonela ne yokye: "Inzuyisa mo, impe bana nkolo, namwita mbongo ya we!"

30 Kasi yo taikaka anola, amba kye munyosa o boloko tee nono mokolo nwa iita yo mbongo ye.

31 Waawene bato baetoma baayoko baabona, bawenekye ngongɔ boikye, bamba yakye imola mokonzi nwa be.

32 Mokonzi amba ya banga moto wa etoma me, amba ya wo ne yokye: "Oli moto wa etoma mobe! Wabaka na mbongo ya nga, na elimbisaka pho wanyingonelaka na nga.

33 Nawe nga osengyelakyi iyokyela nwebi na we ngongɔ bo wa eyokyelaka nga ngongɔ."

34 Mokonzi aokaka yo, amba ya nyosa moto wa etoma me o boloko, tee nono mokolo nwa mwita yo mbongo ye.

35 Yesu amba ya wo yokye: «Tata ooli o ikolo amoekyela nde bomɔ, bo monomɔ onte

ya bɛɛ talimbise nwebi ne na ndondo yonoyo.»

19

Mateya ma Yesu pho ya Lowɔ lookyeki iboma bolonga

1 Waaunva Yesu iwo maphoo mamana, amani o Galileya, aesi ya kyende o manyete ma Yuda mali o mokukulu mooyoko nwa ebale ya Yaladene.

2 Moluku nwa bato moikye njwamba ya mofenga o mo, amba ya babikya.

3 Bafalisayi baayoko bayakaka oli Yesu pho ya imumeka, bamba ya motuna bekye: «Mibeko ma banga mianole obokye lele akokyi ile njwasi we nde pha babona?»

4 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bɛɛ naino totangyi buku pha Nwaphongo? "O etatele ya mokyisi, Nwaphongo akyelaka njwanjwasi na lele."

5 Emba, amba ya wo yokye: Yango mena, lele amoika nyango na ango, amokye angana elele yonoyo na njwanjwasi we, pho bɛɛ baso babale babutwe moto monomɔ.

6 Nde bomɔ, tebakuli ba bato babale, kasi babuto moto monomɔ. Emba bo Nwaphongo ambo angyinya njwanjwasi na lele, moto sa bakabinya.»

7 Bafalisayi bamba ya motuna bekye: «Ka pho ya ye Mose aphekye nzela obokye bo lele kale

ɲwanɲwasi na bolonga, asen-gyesi imokomela mokanda moteya obokye bolonga bowe?»

⁸ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mose aephɛkye nzela ya ile babasi pho ya nzoto bokusi ya bɛɛ. Kasi uta o etatele teyaikaka baa babona.

⁹ Kasi nga na wo bɛɛ ngakye: Bo lele ale ɲwasi we, bo te ebe nde pho ya bondumba phe, akyɛɛ longa mosuu, mena kakyele phemba.»

¹⁰ Baekosi bɛɛ bamba ya wo ne bɛkye: «Bo mobeko ɲwa bolonga mobee babona, elekyi na bolaa iba salonga.»

¹¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Teli bato baso baakokyi isɔsɔlo mateya mama, manya nde baaunva phe Nwaphongo bokusi pha imaanola.

¹² Maphoo mali maikye, maakatele moto salonga. Bakyi tebaalongwe pho banyiba bompele tata o ibotama, bana bababoma bompele, baayoko te balongye pho bamiambya muwosi pho ya Bokonzi pha ikolo. Moto oakokyi ianola mateya mama, amaanole!»

Yesu atandesi bana bakye maboko

¹³ Mokolo monomo bato bayeesi Yesu bana ba bɛɛ pho abatandele maboko ambe na bondele pho ya bɛ, baekosi bamba bakatela.

¹⁴ Kasi Yesu amba ya wo yokye: «Le bana bakye baye

oka nga, le bakatela, pho Bokonzi pha ikolo boli pho ya bato bali ndokolo bana bakye.»

¹⁵ Waabatandela yo maboko, amba ya mana wamo.

Moto wa ezwele

¹⁶ Moto monomo amba yaa oli Yesu, amba ya motuna yokye: «Moteye, lowo'ye loolaa, losengyesi nga ikyela pho na zwe bomoo pha bofole?»

¹⁷ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Pho ya'ye kontune pho ya lowoo loolekyi bolaa? Ooli molaa nde Nwaphongo. Boozingyi inyolo o mokyisi ɲwa bomoo, kumola mibeko.»

¹⁸ Moto me amba ya motuna yokye: «Mibeko ye?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Saboma moto, sakyela baphemba, saiba, sakatela moto boole,

¹⁹ kumola nyongoo na ongo, zinga mobubaa na we bo komizingye we mampenza.»

²⁰ Munzenga me amba ya wo ne yokye: «Nakumole mibeko miso maamina. Nakule kyela'ye?»

²¹ Yesu amba ya wo ne yokye: «Bo ozingyi iba moto o molaa kyende kye ungya mbolo ya we iso, ombe kabela babola bana baphalanga. Emba waamba ba na ezwele o ikolo. Sima, yaka ya mbengye.»

²² Kasi waaoka munzenga mona baabona, aesi ya butwa na ngongoo pho abaka moto wa ezwele iikye.

23 Emba Yesu amba ya wɔ na baekosi bée yokye: «Nde phele na wɔ na bèe, wali nkamba phɔ ya moto wa ezwele inyɔlɔ o bokonzi pha ikolo.»

24 Nakule wɔ na bèe bofo: Wali nkamba phɔ ya nyama enene boli shamo iinyɔlɔ o iluu sa sɔlu. Kasi nkamba kyikule lofo phɔ ya moto wa ezwele inyɔlɔ o bokonzi pha Nwaphongo.»

25 Waaoka baekosi maphɔ me, bamba kamwa na boikye, bamba ya wɔ bekye: «Bo ebe babona, ombi koka ibika nza?»

26 Yesu abakyekyi, amba ya wɔ na bée yokye: «Moto takoyi imibikya nde yo mapenza, kasi eli nde Nwaphongo ookoyi ikyela maphɔ maso.»

27 Emba Petelo amba ya kpa maloba yokye: «Kyeka, banga baba toikyika iso yaabaka na banga, tobuto ikyemiebenga, ekpele'ye eya mozwa banga?»

28 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nde phele na wɔ bèe ngakye: Imbele saamozala Nwana wa Moto o eziye ye ya ngambo, o mokyisi nwaa sika, bèe bambengakyi, wa mozala na bèe o biziye iko mbuka bibale phɔ ya itenaka malombe ma mabota iko mbuka mabale ma Isalayele.»

29 Ka moto munsɔ oikyika ingambi se, ebe banaa nyango, ebe nyango na ango, ebe bana be, na manzabi me, phɔ ya nkombo ya nga,

amozwa mbolo me mbala munkama, amba na zwa bomɔɔ pha bobele.

30 Bato baikye baali lolɔ eye o boo, bamobutwa o sima. Kasi baali lolɔ o sima bamobutwa o boo.»

20

Bato baetoma o inzabi sa vinyɔ

1 «Okyemela yaamokyela Nwaphongo o bokonzi pha ikolo, ya moba ndokolo moto monomɔ ootokosi na mumbengu phɔ ya ikye luka bato ba imokyelela etoma o inzabi se sa vinyɔ.

2 Aesi ya okana na bée obokye: Bamozwa mbano ya ebende yɔnyɔ ya baphalanga boophute bée phɔ ya mokolo monomɔ nwa etoma, amba ya batoma o inzabi se sa vinyɔ.

3 O ngonga ya ibuwa ya mumbengu, akuli ya tokolo, akye zwa bato basuu bazasi o munsongɔ sa etoma ya ikyela,

4 amba ya wɔ na bée yokye: “Na bèe kye kyela o inzabi sa nga. Namoephe mbano eekoyi.”

5 Na bée bamba ya kyende. Wa koma bunya o moto, na wa ngonga eya iyato ya nkokolo, akulaka kyela nde bomɔ.

6 O ngonga ya itano eya nkokolo, akuli tokolo akye zwa bato basuu bazasi o munsongɔ. Amba ya batuna yokye: “Phɔ ya'ye ozasi wawa nzanga mobimba sakyela etoma?”

7 Bée bamba ya mobuyisa bεkye: “Moto wa ilokpa o etoma tali.” Amba ya babuyisa yokye: “Bε kye kyela o inzabi sa nga.”»

8 «Waatata iyinda bunya, mokolo inzabi aesi ya wɔ na kapita yokye: “Banga bato baetoma basɔ, obaphute. Tata na baakpakyi nga sima, oombe bomela na baakpakyi nga o boo.”

9 Bato baatataka ikyela etoma o ngonga eya itano ya nkɔkɔlɔ, baesi ya zwa moto na moto ebende yɔnɔyɔ ya baphalanga eekokyi na iphuti sa mokɔlɔ mobimba.

10 Waakoma imbele sa batataka ikyela etoma, baumunyaka obokye bamozwa baphalanga ileka bebi. Kasi babaphεkye nde ebende yɔnɔyɔ ya baphalanga ekokyi na mokɔlɔ mobimba.

11 Waakpa bée baphalanga, babuto imiima na mokolo inzabi.

12 Bamba ya wɔ ne bεkye: “Bato baetoma baasukakyi we ipka bakyesi etoma nde ngonga yɔnɔyɔ, o baphuti na banga nde ndengye yɔnɔyɔ. Kasi banga tokyesi etoma mokɔlɔ mobimba, tophembi na ná moo mokusi!”

13 Kasi mokolo inzabi amba ya buyisa monɔmɔ na bée yokye: “Nwebi na nga, siikiyi ekyela bofe, tolookanakiyi nga na we na ebende yɔnɔyɔ ya baphalanga phɔ ya mokɔlɔ mobimba?”

14 Kpa baphalanga ba we, kyende. Na zingye iphuta

okpakyi nga sima boephuti nga.

15 Ya bo'ye! Eli baphalanga ba nga, sikokyi ikyela na bée boozingyi nga? Ookyi zuwa phɔ nali moto molaa?”

16 Yango mena, Yesu amba ya sukya bobo: Bato baali o sima bamobutwa o boo, kasi bali o boo bamobutwa o sima.»

Yesu akuli imola mbala eya iyato bo wa mowaa yo na bo wa mokundwa yo

17 Waaba Yesu kakyende o Yelusaleme, o nzela, amba ya wɔ na baekosi iko mbuka babale yokye:

18 «Okyemela, unwanwa eye, tokyende o Yelusaleme, omɔ, nga Nwana wa Moto, bamunzambya oka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba Mibeko, bamuntenela bolombe pha iwaa.

19 Bamba na nzambya oka bato baatebali Bayuda, bamunzakya, bamumbinda phimbo, baamba na mbaka o ekulusu. Kasi sima ya nkɔlɔ iyato namokundwa.»

Ionga sa nyango wa Zake na Yoane

20 Bobele, nwanwasi wa Zebede aesi ooli Yesu na bana bée babale ba bampele, amba ya kusama o boo phe, phɔ ya imonga lowɔ lonɔlɔ.

21 Yesu amba ya motuna yokye: «Kozingye'ye?» Nwanwasi wa Zebede amba mobuyisa yokye: «In-dakyele obokye o bokonzi

pha we, bana banga ba bampete baba bamozala monomō o boloo pha we, omoyoko o bowee pha we.»

²² Yesu amba ya buya yokye: «Toebe lowo loongye bēe. Bēe okokyi inywa kopho ya bolosi eya munywa nga?» Bamba mobuyisa bēkye: «Tokokyi.»

²³ Emba Yesu amba ya wo na bēe yokye: «Eli phele, kopho eyamunywa nga na bēe wa moenywa me. Kasi iyolo moto owa mozala o boloo naa o bowee pha nga tekyekyi nga, pho Tata aunva bongya bilele baabina pho ya bato baolo yo.»

²⁴ Waoka baekosi iko bayoko lowo me, baokyelaka bola na mosi yoo.

²⁵ Emba Yesu amba ya babanga bēe baso wali yo, amba ya wo na bēe yokye: «Koebe obokye bakonzi ba nkyisi, bakonza bato ba be, na bato baanene baweninya bato ba bēe mpasi.»

²⁶ Nzuka onte ya bēe, yango saba babona. Bo monomō na bēe kalukye imibuya moto munene, esengyesi obokye abe moto wa etoma wa bēe.

²⁷ Nde bomō, bo monomō na bēe kazingye ifa o boo, esengyesi obokye abe moombo njwa bēe.

²⁸ Pho nga Nwana wa Moto siika yaa pho bato bankyelele, kasi na yaa nde obokye nabakyelele, nambe naambya bomōo pha nga pho yaiikola bato baikye o

boombo.»

Yesu abikye bato babale baapholo miyo

²⁹ Waatokolo bēe o Yeliko, bato baikye bamba ya benga Yesu.

³⁰ Bato babale baapholo miyo bazalaka o mbale ya nzela, waoka bēe obokye Yesu kalekane, bamba tata iyaanwana bēkye: «Nkolo, Nwana wa Davidi, olookyele ngongo!»

³¹ Bato baikye baphaphalaka na be, bēkye: «Kanga munoko!» Kasi bēe bakulaka anwana na bokusi bēkye: «Nkolo, Nwana wa Davidi, olookyele ngongo.»

³² Yesu amba ya teme, aesi ya babanga, amba ya wo na bēe yokye: «Kozingye obokye nakyele'ye pho ya bēe?»

³³ Bamba ya mobuyisa bēkye: «Nkolo, kyela obokye miyo ma banga maingwe.»

³⁴ Yesu amba baokyela ngongo, amba ya bakuma o miyo, nde mina wamo, bato babale me babuto iwene, bamba butwa ibenga Yesu.

21

Yesu anyosi o Yelusalemē

¹ Yesu na baekosi bēe baesi ya koma phenephe na Yelusalemē. Waakoma bēe o Betafaze o ngomba ya Baolive, Yesu amba ya toma baekosi babale o boo. ² Amba ya wo na bēe yokye: «Kyende o mokyisi mooli o boo, bo okomi omō, wamowene ebembe

ya mpunda baetingye na njwana wa yango. Omaingole, oye na mango wawa.

³ Kasi bo moto aetuni, b̄e omobuyisaka obokye: “Nkolo asengyesi na mango.” Amokula ebuyisa mango izele.»

⁴ Maphoo maamana makyelamaka pho ya ikokya maphoo mawoko moimosi wa Nwaphongo obokye:

⁵ «Wo na njwana wa njwanwasi wa Siona obokye: Kyeka mokonzi njwa we kaye. Kaye na bonyile, abaa o ikolo sa mpunda na sa njwana wa mpunda.»*

⁶ Baekosi bamba ya kyende, bakye kyela nde bo wa woko Yesu na be.

⁷ Bamba yaa na mpunda na njwana wa yango, bawalaka bitobu ba b̄e o ikolo sa mango, Yesu amba ya zala ibe.

⁸ Moluku njwa bato mwikye babaka bawale bitobu ba b̄e o nzela, baayoko batenaka nkanga, bailangyaka o nzela. ⁹ Bato baatambulaka o boo pha Yesu na baamobengaka o sima, babaka baanwane bekye: «Nkyemo na Nwana wa Davidi! Ookoye na nkombo ya Nkolo apambolame! Nkyemo o bilele biilekyi ikolo!»

¹⁰ Waanyolo Yesu o Yelusaleme, mokyisi munso njwanyinganaka, bato bamba tunana bekye: «Moto oyo kane baa nza?»

¹¹ Bato baayakaka na Yesu bamba buya bekye: «Eli Yesu moimosi wa Nazarete o Galileya.»

Yesu anyosi o Tempelo

¹² Yesu aesi ya nyolo o Tempelo, atati iwiinya baungye na baombi ba mbolo om̄, amba ya bumbya ba mesa ma baendinye ba baphalanga. Akuli na bumbya biziye ba bato baungya makoto-nwenya.

¹³ Amba ya wo na b̄e yokye: «O buku pha Nwaphongo wakomama bofo: “Bamobanga ingambi sa nga, ingambi sa losambo.” Amba kula bakya yokye: B̄e osibuye elele ya baibi.»

¹⁴ Bato baapholo miyo na baatono makolo bamba yaa oli Yesu, amba babikya.

¹⁵ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko baokaka yoo, wawene b̄e bilekyesako biakyelaka Yesu na bana baabaka baanwane o Tempelo obokye: «Nkyemo na Nwana wa Dawidi!»

¹⁶ Emba bamba ya wo na Yesu bekye: «Kookye maphoo maawo be?» Yesu amba ya babuyisa yokye: «Ee, naokye. B̄e naino totangyi o buku pha Nwaphongo? Bo wakoma b̄e bofo: “Oteye bana bakye na baanywangye ndengye eekoyi b̄e iekumbela?”»

* **21:5 21:5** Nwana wa njwasi wa Siyona kyelukye iwo obokye bato baa mokyisi njwa Siyona (Yelusaleme).

17 Bofele, aikiyi baika, atokosi o Yelusaleme akye milangya o Betani.

Yesu awambi nwete nwa fige

18 Mokolo nwa sima, waaba Yesu kakule butwa o Yelusaleme, aesi ya oka nzala.

19 Amba ya wene nwete monomom nwa fige imbale ya nzela, amba susana phenephe na nwango, akye zwa nde maakiyi na maakiyi. Amba ya wo na nwete me yokye: «Otokule bota mbuma!» Nde o sina imbale me, nwete nwa fige moungyi.

20 Waawene baekosi babona, bamba kamwa na boikye. Bamba ya tuna Yesu bekye: «Pho ya'ye nwete mumu moungyi na mbala yonoyo bobo?»

21 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nde phele na wo na bee ngakye: Booli phele na ianola, bo toikiyi ziko, okokyi ikyela maphoo maakyesi nga na nwete nwa fige. Okokyi na iwo na ngomba eye obokye: Mana wawa, kyende kye mivaka o ebale enene! Wamokyelama.

22 Ekpele eso eya moonga bee na ibondela, bo oanosi obokye wa moezwa, waamba na ezwa.»

Owa phe Yesu bokonzi nza?

23 Yesu aesi ya nyolo o Tempelo, atati iteya bato. Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu ba bato, bamba ya susana oli

yo, bamba ya motuna bekye: «Kokyele maphoo mama na bokonzi'ye? Oephe bokonzi pha ikyela maphoo me nza?»

24 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Na nga, naetune nde motuna monomom. Bo ombuyise eyano, emba na moeyimola na bokonzi ye bokyele na nga maphoo mana.»

25 Owa tomaka Yoane ibatisa bato nza? Ya motomaka Nwaphongo ndee bato?» Kasi bee babutwaka iwono bee na bee bekye: «Bo to-buye obokye yamotomaka Nwaphongo, amokula lotuna yokye: Toikaka anola Yoane pho ya'ye?»

26 Bo toonimobuyisa obokye: Ya motomaka bato, toile toko na bato, pho bato baso baanolaka obokye Yoane ali nde owa kolo moimosi wa Nwaphongo.»

27 Yango mena, bamba mobuyisela bekye: «Toloebe.» Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Na nga me esieyimole naa nakyele maphoo mama na bokonzi pha nza.»

Ete ya bana ba bampele babale

28 Yesu amba kula ya wo yokye: «Bee koununya bo pho ya maphoo mama? Moto monomom abaka na bana ba bampele babale, aesi ya banga owa bola, amba ya wo ne yokye: "Nwana wa nga, lolu kyende kye kyela o inzabi sa vinyo."»

29 Nwana amba ya buya yokye: "Nale, esiikyende."»

Kasi o sima aumunye, aesi ya kyende o inzabi sa vinyo.

³⁰ Akulaka wo na owa ibale nde bomo. Owa ibale amba buya yokye: “Ee Tata, na mokyende.” Kasi taika kyende.

³¹ Onte ya bana babale baabana, okyesi mapho maazingye ango wa bee nza?» Bamba ya mobuyisa bekye: «Iwana owa boo.» Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Nde phele na wo na bee ngakye: Baphutise ba mputi na mandumba, bamunyolo o bokonzi pha Nwaphongo o boo pha bee.

³² Pho, Yoane Mobatise ayakaka yaeteya nzela elaa, kasi bee toikaka moanola. Kasi baphutise ba mputi, ebe na mandumba ba moanoleleka, ka bee na bo wawenekye bee babona, toika bongola mandondo pho ya imoanola.»

Ete ya bato baetoma babe o inzabi sa vinyo

³³ «Okyemela ete esuu. Moto monomo abalaka inzabi sa vinyo, aesi ya silungya na kyengyete. Amba ya tima ibela o mafanga pho ya ikyela isungu sa iyamola mbuma ya vinyo. Atongaka na ingambi sonso o ngomba pho ya moto okokyengyele sina inzabi. Sima, amba ika siikyela bato obokye basiphutele, yo akye o imbanga.

³⁴ Waakoma imbele sa inoko mbuma, mokolo inzabi aesi ya toma bato

baetoma bee oka bato baaphutele inzabi obokye bakye mokpela iyalo saaka ye.

³⁵ Kasi baaphutele inzabi baakye basali me, bakutubi monomo, babomi oomoyoko, owa iyato bamobomi na mafanga.

³⁶ Emba mokolo inzabi amba kula toma bato basuu baikye ileka baaphanza, kasi baaphutele inzabi bakulaka bakyela nde bomo.

³⁷ O sima ya bee baso, amba ya batomela iwana we monomo. Aumunyaka obokye: “Bamokumola iwana wa nga.”

³⁸ Kasi waamowene baaphutele inzabi, bawonoko onte ya bee bekye: “Kyeka somi ye, owa moikala na sina inzabi bo ango awe! Yaka tomobome, inzambi me samobutwa sa banga.”

³⁹ Baesi ya moakya, bamovakyi o selekye ya inzambi, bamobomi.»

⁴⁰ Yesu amba ya batuna yokye: «Emba waamoya mokolo iwa inzambi, amokyela ye pho ya basali babana?»

⁴¹ Bamba ya mobuyisa bekye: «Etabaokye ngongo. Aababoma bee baso, aamba phe inzambi oka baphutesi basuu. Emba bato me bamobaka bamophe mbuma o imbele siikokyi.»

⁴² Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bee toika tanga mapho mama o Buku pha Nwaphongo? Bakoma bobo:

“Ibanga saavakaka batongyi
ba mangambi,

sibuto ibanga siiphisi
ingambi sisɔ.

Mena etoma ya Nkolo.

O miyo ma banga eli lowɔ la
ikamwa!”»

43 Yesu amba kula ya
bakya yokye: «Yango
mena, na wɔ na bɛɛ
ngakye: Bamoebɔlɔlɔ
bokonzi pha Nwaphongo,
baamba bophe bato basuu,
bɛɛ baabokyelela etoma
ela. [

44 Owa mokaa o ikolo
sa sina ibanga, amokye
mitenya binango, kasi
bo ibanga me sikaa o
ikolo sa moto mɔnɔmɔ,
saamowɔlingyinya.]»

45 Bakonzi ba banganga
ba Nwaphongo na bateye ba
Mibeko baaokyi bite bibale
me, baebaka obokye, Yesu
kawɔ phɔ ya bɛ.

46 Emba bamba tata iluka
malondo ma imwakya, kasi
ba ilaka bato, phɔ bato
babaka bakpe Yesu ndokolo
moimosi wa Nwaphongo.

22

Ete ya eseleko ya bolonga

1 Yesu akulaka wɔle bato
baamokye na bite bisuu
yokye:

2 «Kyeka bo wamolekana
maphɔ o Bokonzi pha
ikolo. Ya moba ndokolo
mokonzi mɔnɔmɔ akyesi
eseleko ya bolonga pha
nwana wɛ.

3 Atomi bato ba etoma
bɛɛ obokye bakye oka bato
baabangaka yo, phɔ baye o

eseleko, kasi bɛɛ basɔ bale
iyaa.

4 Akulaka toma bato ba
etoma basuu, amba ya wɔ na
bɛɛ obokye bakye nde wɔ na
bato baabangaka yo bofo:
“Naumbo bɔngya mbolo iso,
nabomi ngombe ya nga, na
manyama maaisa. Yaka o
eseleko ya bolonga.”

5 Kasi bɛɛ basɔ baweni
lowɔ me nde pha, mɔnɔmɔ
na mɔnɔmɔ akye o etoma ye,
omoyoko akye o manzabi,
ona akye kyela mumbongu.

6 Baayoko baakye bato
ba etoma babana, ba
banyokosi, ba babomi.

7 Mokonzi aokyi yɔɔ,
amba toma batuluku bɛ,
phɔ bakye boma babomi
babana, batumbe na moky-
isi nwa bɛ.

8 Sima amba ya wɔ na bato
ba etoma bɛɛ yokye: “Na
bɔngyaki eseleko na bolaa,
kasi bato baabangaki nga
tebaikyi ya zaa.

9 Kyende o nsongo
iso inene, obangye bato
baamowene bɛ, phɔ baye o
eseleko.”

10 Bato ba etoma baesi ya
kyende o nsongo bamba yaa
na bato basɔ baakyekeye zwa
bɛɛ omɔ, ebe bato balaa,
na bato baabe, nɔnɔ waton-
daka ingambi sa eseleko.»

11 «Waanyɔlɔ mokonzi
ikye kyeka bato baabangaka
yo, akye wene moto
mɔnɔmɔ taikaka lata etobu
ya eseleko.

12 Emba, amba ya mo-
tuna yokye: “Iwe onyɔsi
wawa ndengye'ye? Toikiyi

lata etobu ya eseleko.” Kasi moto me taikaka zwa lowo la ibuya.

13 Bobele mokonzi amba ya toma bato ba etoma bée yokye: “Omokangye maboko na makolo, omovakye o ifanda o enzombi amokye lela, amokye twa mino.”

14 Yesu amba ya sukya bobo: “Nde phele, bato baikye babangama, kasi baaolo bée bali ba itanga.”

Mputi ya mokonzi nwa Loma

15 Bafalisayi bakyekye angana ikyita pho ya iluka malondo maiyakya Yesu na maloba me mampenza.

16 Batomaka baekosi ba bée basuu na bato ba Elode pho bakye tuna Yesu obokye: «Moteye, toebe obokye iwe kowo nde phele, toile na moto, iwe tookyekye na ngambo ya moto, kasi koteya nde phele ikyiongye Nwaphongo.

17 Oloimole, koununya bo, mobeko nwa banga nwambya nzela ya iphuta mputi ya mokonzi nwa Loma nde phe?»

18 Kasi Yesu aebaka malondo ma bée maabe. Amba ya wo na bée yokye: «Banyamabole. Pho ya'ye komekya?

19 Taateya baphalanga baphute na bée mputi.» Bamba moteya ebende ya baphalanga yonyo.

20 Emba Yesu amba ya batuna yokye: «Boo bobo na

nkombo eyakoma bée wawa ili ya nza?»

21 Bamba ya mobuyisa bekye: «Ya mokonzi oo munene wa Loma.» Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: «Yaaka mokonzi nwa Loma, oiphe mokonzi nwa Loma, yaaka Nwaphongo, oiphe Nwaphongo.»

22 Waaoka bée babona, bakamwaka na boikye, baikyi mwika bakye.

Motuna pho ya ikundwa sa bawe

23 Nde o muna mokolo me, Basadukayi baesi waali Yesu. Eli bée bato bawo obokye, bato baawaa ete baakundwe.

24 Bamba motuna bekye: «Moteye, Mose awoko yokye: “Bo moto awe taikiy bota bana, nwana nyango na mowe asengyesi ilonga bozengye me, pho abotele nwana nyango bana.”

25 Oka banga, yabaka bampele sambo, bée baso nyango monomo, ango monomo. Nwana owa bola alongyi nwanwasi, awe taikiy bota na nwanwasi bana, aikiy bozengye me na nwana nyango.

26 Wakyelamaka nde bomo na owa ifale na owa iyato, tee nono owa sambo.

27 O sima ya bée baso, nwanwasi me aesi ya waa me.

28 Emba mokolo nwa mokundwa bawe, nwanwasi me amoba wa nza? Pho bée baso hamolongaka.»

29 Yesu amba ya ba buyisa yokye: «Be omikose, pho

toebe na maphoo maali o buku pha Nwaphongo, toebe na bokusi phe.

30 Pho waamokundwa bawe, malonga ete makule baa, ba basi na bampele bamoba ndokolo baanzelu ba ikolo.

31 Kasi pho ya lowo lokyeki ikundwa sa bawe, toika tanga bo wawoko Nwaphongo na be?

32 Awo bobo: "Nali Nwaphongo wa Abalayama, wa Izake na wa Yakobo." Yo tali Nwaphongo wa bawe kasi ali Nwaphongo wa bato bali na bomo.»

33 Bato baso baamokaka, bakamwaka na mateya me.

Mobeko molekyi miyoko

34 Wa oka Bafalisayi obokye Yesu asukise Basadukayi, bamba ya angana waali yo.

35 Mone mo onte ya be abaka moteye nwa mibeko, alukaka malondo ma imeka Yesu, amba ya motuna yokye:

36 «Moteye, onte ya Mibeko miso ma Nwaphongo, mobeko'ye molekyi miyoko?»

37 Yesu amba mobuyisa yokye: «Osengyesi izinga Nkolo Nwaphongo wa we na ndondo yonyo, na molimo nwa we muso na na mau-munya ma we maso.

38 Mena eli mobeko njaa boo, na moolekyi bonene.

39 Mobeko nwa ibale mookokaa na nwa boo, nwe mumu: Osengyesi

izinga nwebi na we, booko mizingye we mampenza.

40 Mibeko ma Mose na mateya ma baimosi ba Nwaphongo mali nde onte ya mibeko mibale mamina.»

Masiya na Davidi

41 Bafalisayi baanganaka elele yonyo, Yesu amba ya batuna motuna mumu:

42 «Be kounyua bo pho ya Masiya? Iyo ali njwana wa nza?» Bamba ya mobuyisa bekye: «Ali njwana wa Davidi.»

43 Yesu amba ya wo na be yokye: «Ndengye'ye Davidi wakambemaka yo na Bolobo, amobangaka "Nkolo?" Waawo yo obokye:

44 "Nkolo Nwaphongo awo na Nkolo wa nga yokye: Yaka ya zale o boloo pha nga tee noko waamouya nga banguna ba we o se ya makolo ma we."

45 Bo Davidi amobangaka "Nkolo", ka ndengye'ye Masiya akokyi ikula baa njwana wa Davidi?»

46 Mone mo na be takokaka na imobuyisa na lowo lonolo, tata mokolo me, moto takulaka meka na imotuna na mituna.

23

Bateye ba Mibeko na Bafalisayi banyamabole

1 Emba, Yesu amba ya wo na bato baso na na baekosi be yokye:

2 «Bateye ba Mibeko na Bafalisayi, etoma ya be nde ilimbolela bato Mibeko ma Mose.

³ Bèe osengyesi ikumola na ikyela iso yaamowo bée na bèe kasi bèe samekola mobesi nwa de, pho tebaakyelele iikyiteya de.

⁴ Bakangye biphesi bizito bili na nkamba pho ya ibinyanya, baambe biphisa bato o mabekye, kasi bée mampenza tebaabikume nōnō na munsee.

⁵ Bitoma biso biikyele de, balukye nde obokye bato ba bawene. Bitee ba nkanda ya Nwaphongo bilate bato o imbele si sambele de, bée ba bibuya binene mpenza, bambe na bamba ma songya manene ma nkoto ya de.

⁶ Bazingye bilele ba ngambo o biseleko, na biziye ba o boo o mangambi ma makyita.

⁷ Bazingye bato bababeyakye o bilele biangane bato baikye, baambakye na babanga "bateye."

⁸ Kasi bèe, sazingaka obokye baebangye "mot-eye", pho bèe baso oli nde baekosi, oli nde na Moteye mōnōmō.

⁹ O munse mumu sa banga moto mōnōmō "tata", pho oli nde na Ango wa bèe mōnōmō, oli o ikolo.

¹⁰ Sazingaka obokye bato baebangakye "mokonzi", pho oli nde na Mokonzi mōnōmō yo Masiya.

¹¹ Moto oelekyi bèe baso, amoba moto wa bèe wa etoma.

¹² Moto okomitombe, baamounya, kasi moto ookomiuya, baamotomba.»

Yesu aweninyee bōole

pha bateye ba Mibeko na Bafalisayi

¹³ «Ngongo ya bèe, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Kozibele bato nzela eekoyi na bée inyolo o bokonzi pha ikolo. Bèe mampenza toonyolo, kombe na katela bato baazingye inyolo.»

¹⁴ [«Ngongo ya bèe, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Koiyele mazengye na mbolo ya bée iso na malondo mabe pho ya ibomba bobo pha bèe, kombe buzinya na ma bōndesi maanda. Yango mena Nwaphongo amoephe etumbu eya moleka bonene!]

¹⁵ Ngongo ya bèe, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Kokye mikyende mambanga mboka eso, na yaa mokyisi na yaa ebale pho ya iluka moanosi mōnōmō, ka waamozwe bèe, kokule mobuya moto wa lifelo koleka bèe.

¹⁶ Ngongo ya bèe, bato baapholo miyo baateya bato nzela. Pho ya bèe kowo obokye: Bo moto akati seleka na nkombo ya Tempelo, seleka me eli pha. Kasi bo akati seleka na nkombo ya wolo ekyebombe yo o Tempelo, asengyesi ikumola seleka me.

¹⁷ Bibubusi bifi, bato baapholo miyo! Elekyi na ntina eli'ye, itela ndee Tempelo? Itela kabutwe

ekpele eya ekyila nde onte ya Tempelo.

18 Kowɔ na obokye: Bo moto akati seleka na nkombo ya etumbelo seleka me eli pha. Kasi bo akati seleka na nkombo ya ikabo sili o ikolo sa etumbelo, asengyesi ikumola seleka me.

19 Bato baapholo miyo! Ikabo na etumbelo, elekyi iye? Ikabo sicutwe ekpele eya ekyila pho basikyese o etumbelo.

20 Moto ookokate seleka na nkombo ya etumbelo, aekati pho ya etumbelo na pho ya mbolo iso iili o ikolo sa etumbelo.

21 Okokate seleka na nkombo ya Tempelo, aekati na nkombo ya Tempelo na na nkombo ya Nwaphongo okozale omɔ.

22 Na okokate seleka na nkombo ya ikolo, aekati na nkombo ya eziye ya Nwaphongo, na ya Nwaphongo okozale miyango.

23 Ngongɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Komanyisa Nwaphongo iyalo sonso onte ya maalo iko ma maakyi maa solo elaa. Kasi kobungye mibeko miilekyi minene booli: Ikyela bato bolaa, iyokyela bato ngongɔ, na ibaa bato bawɔ phele. Mena eli maphɔ masengyesi bɛɛ ikyela, kasi sa bunga maayoko.

24 Bato baapholo miyo bateyee ba nzela! Kokonde maleku ma bɛɛ pho ya

imanya esala omokyiky, kasi komine shamo oomunene!

25 Ngongɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Kokunyole ba kopho na balako o ikolo kasi o motema itondi na mbolo ya iiba na maphowa mabe.

26 Mofalisayi owa pholo miyo! Kunyola kopho o motema phanza emba o ibanda wamokunywa me.

27 Ngongɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Waulana na malita mainga bɛɛ mumpembe, mawenene malaa o ibanda, kasi o motema matonda na mpee ya bato bawaa na na sokoto ndengye na ndengye.

28 Na bɛɛ o ibanda kowenene ndokolo bato balaa o boo pha Nwaphongo. Kasi o motema watonda na booli na na bobe.

29 Ngongɔ ya bɛɛ, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Kotongyele baimosi ba Nwaphongo malita malaa, kobongya na malita ma bato ba bosembo.

30 Kombe na wo obokye: "Bato baabaka o imbele sa bankoko ba banga, nde toloangana na bɛɛ pho ya iboma baimosi ba Nwaphongo."

31 Baabona, bɛɛ mampenza koanole obokye oli bankoko ba bato babomaka baimosi ba Nwaphongo.

32 Unwanwa eye, emba unva etoma eya tataka bankoko ba bɛɛ ikyela!

³³ BÈÈ manzoo, boso imele!
Wa mokyela ndengye'ye pho
olote etumbu eya lifelo?

³⁴ Yango mena, okyemela:
Na moetomela baimosi ba
Nwaphongo na bato baa
malondo na bateye ba
Mibeko baalaa. Kasi wa
moboma bakyi na masengu
na ná mabanga, baayoko wa
baboma o ikolo sa ekulusu,
wa mobinda bayoko na
phimbo o mangambi ma
makyita ma bÈÈ, wa mokyé
mi bawiinya o nkyisi iso
iinene.

³⁵ Yango mena, konyanya
ngambo ya malongo ma bato
baso ba bosembo babomaka
bÈÈ, tata oka Abele tee nono
oka Zakaliya njwana wa Bal-
asi, owa bomamaka onte ya
Tempelo na o etumbelo.

³⁶ Nde phele na wo na
bÈÈ ngakye: BÈÈ wa mozwa
etumbu pho ya maphoo
maso mamana!»

*Yesu alesi pho ya
Yelusaleme*

³⁷ «Yelusaleme, Yelusaleme,
iwe moto ookobome
baumosi ba Nwaphongo,
kobome na bato baa etomele
Nwaphongo na mabanga!
Kasi ingaa, mbala na mbala
na mekaki eyeyangyinya
wali nga, bokoangyinya soo
bana bÈÈ o se ya mapapusa
me, kasi bÈÈ toika anola!

³⁸ Kyeka, ingambi sa we sa
moikala nde phaa.

³⁹ Na wo na bÈÈ ngakye:
Tata nde unwanwa ye,
otokule nvene tee nono
wa mo wo bÈÈ obokye:
“Okoye na nkombo ya Nkolo
apambolame.”»

24

*Yesu aimosi obokye Tem-
pelo yamobukwa*

¹ Waaba Yesu katolo o
Tempelo, baekosi bÈÈ bamba
yaa wa li yo, bamba ya
wo bekye: «Taakyeka bowa
tonga bÈÈ Tempelo eye!»

² Emba Yesu amba ya
babuyisa yokye: «Oeweni
yango eso te? Nde phele
na wo bÈÈ ngakye: Ibanga
na soneso etesiikale o ikolo
sa siyoko, maso ma mun-
yangwa.»

*Malosi na minyoko maa
moyaa*

³ Bobele Yesu amba ya
kye zala o ikolo sa ngomba
ya Baolive. Baekosi bÈÈ
bamba yaa bÈÈ mampenza
waali yo, bamba ya motuna
bekye: «Taloimola maphoo
maawo we, mamokyela
imbele ye? Tomba na eba
na ye, obokye imbele sa iyaa
sa we na saa suka ya mokyisi
sikokyi?»

⁴ Yesu amba ya babuyisa
yokye: «Nde koebe, moto sa
ekosa.

⁵ Pho bato baikye
bamoyaa, na nkombo ya
nga, bamowoo bekye: “Inga
nali Masiya!” Bamokosa
bato baikye.

⁶ Wamooka obokye mabita
maeyelele na masimo ma
mabita mali bisuu, bÈÈ sa
ilaa. Esengyesi obokye
maphoo me makyelame,
kasi mena teetaa baa suka
ya mokyisi.

⁷ Ekolo yonoyo ya
munwana na ekolo eeyoko,
bokonzi bonobo pha

munwana na bokonzi booyoko, zilo sikusi sa mobaa, na manyete mamuningana bilele biikye.

⁸ Maphoo maso mamana ma moba ndokolo etatele ya eswete ya ibota.

⁹ Emba, bato bamotata iyeyungya, pho ya iyeweninya bolosi na iyeboma. Mabota maso ma moeyina pho ya nkombo ya nga.

¹⁰ O nkolo me, bato baikye bamolee ianola sa be, bamungyana na iyinana bee na be.

¹¹ Baimosi babole baikye bamotokolo, bamokosa bato baikye.

¹² Pho bofe pha moleka o mokyisi, bato ete bakule zingana.

¹³ Kasi owa moitala nono o suka, amobika.

¹⁴ Simo Elaa ya bokonzi pha Nwaphongo yamoteyama o munse munsu munsu, pho nkyisi iso baeyokye. Emba suka yaamba yaa.»

Mooti owa inganga

¹⁵ «Wamowene ookobangye bee mooti owa inganga, bo wa wo moimosi Daniele. Amoteme o elele esantu. Motangyi wa maphoo mama amasoolo!

¹⁶ Baamobaa o Yuda bee elotaka o mangomba.

¹⁷ Owamobaa o ibanda, yo sakula nyolo o ingambi ikye kpa mbolo ye.

¹⁸ Na owa moba o manzabi, yo sakula butwa o lombu pho ya ikye kpa etobu ye.

¹⁹ O nkolo me, ngongo ya mobaa na babasi baaekama na na malekyele!

²⁰ Bondele Nwaphongo, pho mokolo nwa molota bee, nwe sa baa imbele sa mambula naa mokolo nwa sabata!

²¹ Pho nkolo me, yamobaa ya malosi maikye, mali naino bato sa wene uta waetatele ya mokyisi bowamokyela Nwaphongo tee nono lolu eye. Malosi mamoulana na mango ete makule na wene.

²² Kasi bo Nwaphongo tabukolaka nkolo ya malosi me phe, moto na monomo nde tabikiyi. Kasi Nwaphongo abukola nkolo me pho ya bato baunva yo olo.

²³ O imbele me, bo moto awo na bee yokye: “Kyeka, Masiya ali wawa!” Naa obokye: “Ali owo!” Bee samoanolela.

²⁴ Pho bamasiya baabole na baimosi baabole bamoya baikye, bamokyela bilekye-sako binene na maphoo ma ikamwa pho ya ikosa bato baaunva olo Nwaphongo.

²⁵ Okyemela! Nambo ekyebisa na maphoo maso maamoya.

²⁶ Yango mena, bo bawo na bee bekye: “Kyeka ali o bokye!” Sakyende. Na bo bawo na bee bekye: “Kyeka, amibombi wawa!” Sabaanolela.

²⁷ Pho bookyele munkakasi o ikolo, uta biitokolo moo na biikye milangya nwango,

Nwana wa Moto amoya nde bomo.

²⁸ Waabe ebembe, biwawanga biikye biangane nde wa mo.»

Iyaa sa Nwana wa Moto

²⁹ «Bo nkolo ya malosi me yumbo, malosi masuu maalekyi mamoya. Moo nwa mobutwa enzombi, bokombe etebokule ngala, banyaseesi bamobiya, iso iili o ikolo ya munyingana.

³⁰ Emba elembo ya Nwana wa Moto yamowenene o ikolo, o imbele me, bato ba nkyisi iso iili o munse, baamiima, waamowene bee Nwana wa Moto iyaa o mampata na mwiya na na nkyemo iikye.

³¹ Indule sinene samokaa, amotoma banze bee mbombo iso ya munse, bamoangyinya bato baso baunva yo olo.»

Ete ya nwete nwa fige

³² «Sosolo na bolaa ete ya nwete nwa fige. Bo molebosi, bee koebe obokye imbele siikyete mbuma sikokyi.

³³ Nde bomo, waamowene bee maphoo maso maamana makyelame, wa moeba obokye iyaa sa Nwana wa Moto sikokyi.

³⁴ Nde phele na wo na bee ngakye: Maphoo mama mamokyelama naino bato baayoko bali na banga lolo sataa waa.

³⁵ Ikolo na munse ya molekana kasi maloba ma nga etemalekane.»

Mokolo nwa suka ya mokyisi moebe nde Nwaphongo

³⁶ «Moto na monomo taebe na mokolo naa imbele saamokyelama maphoo mamana, ebe na banze o ikolo, ebe na ona Nwana taebe. Kyeebe nde Tata yo mampenza.

³⁷ Mokolo nwaamoyaa Nwana wa Moto, maphoo mamokyelama nde bo wakyelamaka wee o imbele saaka Nowa.

³⁸ O boo pha maa izinza mokyisi munsu, bato babaka bazee, banywe, balonganaka tee noko mokolo nwaanyolo Nowa o masuwa.

³⁹ Tebabaka baumunya na ekpele yonyo, tee noko waa yaa zinza maa mokyisi munsu. Imbele saamoya Nwana wa Moto ya moba nde bomo.

⁴⁰ Bampele babale bamoba o inzabi, bamokpa monomo, bamoika monomo.

⁴¹ Babasi babale bamoba batwakye o oomba yonyo, bamokpa monomo, bamoika monomo.

⁴² Kyengye na bolaa, pho mokolo nwaamoya Nkolo wa bee tomoebe.

⁴³ Umunya na bolaa lowo lolo: Bo nkolo wa ingambi aebakyi imbele ye saamoya mwibi na mokolo, nde talasi, pho ya ikyengye obokye mwibi sanyolo o ingambi se.

⁴⁴ Yango mena, bee baka na bokyengyi imbele siso. Pho Nwana wa Moto amoyaa o imbele site siebe

βῆε.»

Moto wa etoma owa bosembo na ootoli na bosembo

⁴⁵ «Baka ndokolo moto wa etoma owa bosembo na ná malondo. Mokonzi nwe amoteye kapita ya bebi ne, pho abaphekye ntoma o imbele siikokyi.

⁴⁶ Nkyisa boikye na kapita mona, bo mokonzi nwe aesi ya motakana kakyele etoma me.

⁴⁷ Nde phele na wo na beé ngakye: Mokonzi mona aamophe bokonzi phambolo ye isó.

⁴⁸ Kasi bo kapita me tali na bosembo, aambi miwole yokye: “Mokonzi njwa nga taaye zele”,

⁴⁹ ambi tata iwanda bebi ne, abuto izaa na inywa elele yonoyo na balangyi ba maleku.

⁵⁰ Emba, mokonzi nwe amoyaa mokolo njwaamoba yo samoziya, naa o imbele siite siebe yo.

⁵¹ Aamowiinya, aamba mophe etumbu enene, aamunyosa ooli banyamabole, o elele ekyelele beé na ekye twe beé mino.»

25

Ete ya bangondo iko

¹ «Bokonzi pha ikolo phamoulana na ete ya bangondo iko baakpaka batala ba beé pho ya ikye vana na moloo wa bolonga.

² Onte ya be, batano babaka bibubusi, batano bayoko babaka bamalondo.

³ Baa bibubusi baphilaka nde batala, kasi iphila mau-taa maikye phe.

⁴ Kasi baamalondo baphilaka batala ba beé na ndangyi ya mauta.

⁵ Wabaa moloo wa bolonga saya izele, beé baso baokyi ebu balasi.

⁶ Waamolengyela, moto monomo aesi ya anwana yokye: “Kyeka moloo wa bolonga, tokolo okye moy-amba!”

⁷ Emba bangondo babana baesi ya umwa, batati ibongya batala ba be.

⁸ Bangondo baa bibubusi bamba ya wo na bebi na beé baa malondo bekye: “Olophe ndambo ya mauta, batala ba banga bazime.”

⁹ Baa malondo bamba ya babuyisa bekye: “Phe, bo tophe, mauta ma banga ete maakokye. Kyende omba mabe o zando.”

¹⁰ Waakye baa bibubusi ikye omba mauta, nde o sina imbele me, moloo wa bolonga aesi o sima. Batano baa malondo baamilengyelekye, baesi ya nyolo na moloo wa bolonga o ingambi sa eseleko. Bamba kanga ekomba na iphungola.

¹¹ O sima, bangondo batano baa bibubusi baesi ya koma, baanwanaka bekye: “Nkolo, Nkolo, olozibole!”

¹² Kasi moloo wa bolonga amba yababuyisa yokye: “Nde phele na wo na beé ngakye: Sieyebé.”»

13 Yesu amba sukya bofo: «Yango mena, nde kokyengye pho toebe na mokolo na ngonga.»

Ete ya bato baetoma baato

14 «Ŋwaphongo amokyela ndokolo moto monomo kalukye ikyende o imbanga, abangyi bato bée baetoma, aesi ya bakabela baphalanga bée pho ba bakolisa.

15 Aesi ya phe moto na moto bookokyi na malondo me. Owa ebandle amophe bibende ba baphalanga bitano, owa ibale bibende ba baphalanga bibale, emba owa iyato ebende ya phalanga yonyo.

16 Moto wa etoma owa zwaka bibende ba baphalanga bitano, akye bakyla na mumbongu, amba kula zwa bibende bitano bisuu.

17 Owa zwaka bibende bibale, akye kyela nde bomo amba zwa bibende ba baphalanga bibale bisuu.

18 Kasi owa zwaka ebende yonyo, akye tima ibela o manyete, abombi baphalanga baamophekye nkolo we.»

19 «Nkolo nzikye ya lekanaka, nkolo wa bato ba etoma aesi ya butwa, amba ya banga bato bée ba etoma pho bamoteya bo wakyelela bée baphalanga be.

20 Moto wa etoma owa zwaka bibende ba baphalanga bitano, aesi ya moteya bitano bisuu yokye: «Nkolo, wampеkye bibende ba baphalanga bitano, kyeka

nakuli bakya bibende bitano bisuu o ikolo.»

21 Nkolo we amba ya wo ne yokye: «Bolaa, moto wa etoma o molaa na owa bosembo. Oli na bosembo o mbolo iinkyiki naamoephe bokonzi pha mbolo iinzikye. Yaka ya kumbe na nga elongo.»

22 Moto wa etoma owa zwaka bibende ba baphalanga bibale aesi ne ya moteya, amba ya wo yokye: «Nkolo, wampеkye bibende ba baphalanga bibale, kyeka, nakuli bakya bibale bisuu o ikolo.»

23 Nkolo we amba ya wo ne yokye: «Bolaa, oli moto wa etoma o molaa na owa bosembo. Obakyi na bosembo o mbolo iinkyiki, na moephe bokonzi o mbolo inzikye. Yaka ya kumbe na nga elongo.»

24 O suka moto wa etoma owa phekye bée ebende ya baphalanga yonyo aesi ne, amba ya wo yokye: «Nkolo, nga naebe obokye iwe oli moto monomo wa nkamba, konoko mbuma o elele eteyaikaka phika we.

25 Nailaka, namba kye bomba baphalanga ba we o se ya manyete, kyeka baphalanga ba we bée baba.»

26 Nkolo we amba ya mobuyisa yokye: «Moto wa etoma mohe na wa bokoo! Waebaka obokye nga nanoko mbuma o elele ete yaikaka nga phika.

27 Kasi iwe nga nde wa kyekye bomba baphalanga

bangana o banki, wa iyaa nga nde naesi ya bazwa na banaa matabisi.

²⁸ Omobololo ebende ya phalanga mena, oephe ooli na bibende ba baphalanga iko.

²⁹ Pho ooli na banaa mbolo nzikye bamokula mobakysisela, kasi ooli pha, baamobololo na njwana ndambo oobakisi ne.

³⁰ Vaka moto wa etoma ootoli na ntina o ibanda, o enzombi, o elele ekyelele bée na ekye twe bée mino.”»

Mwambo njwaa suka

³¹ «Mokolo njwaamoya Nwana wa Moto na nkyemo ye, elele yonyo na banze baso, amozala o eziye ye eya bokonzi.

³² Bato baso baa munse, bamoyaangana o boo phe, aabakaba ndokolo waakabe mookosi mampate na mam-bosi.

³³ Amoteye mampate o boloo phe, mambosi o bowee phe.

³⁴ Emba mokonzi amba ya wo na bali o boloo phe yokye: “Bee yaka, bato bapambola Tata, ya nyolo o bokonzi phaa ebongyisela be, uta o etatele ya mokyisi.

³⁵ Pho nabaka na nzala, wampekye ntoma ya izaa, nabaka na phowa ya maa, wampekye maa mainywa, nabaka mobutu, wanzambaka o mangambi ma bée.

³⁶ Nabaka bolumbu, wamba ya mpe bitobu ba ilata, nabaka na bolosi, wansalisaka, nabaka o

boloko, wayakaka ya nkyeka.”

³⁷ Bato babosembo bamba ya mobuyisa bekye: “Nkolo, imbele ye saaewenekye banga na nzala tomba ya epe ntoma ya izaa, na na phowa ya maa, tomba yaa epe maa mainywa?

³⁸ Imbele ye saabaka we mobutu oka banga tomba eyamba o mangambi ma banga, na bolumbu tomba epe bitobu ba ilata?

³⁹ Imbele ye saaewenekye banga naa bolosi naa o boloko, tomba ya kye ekyeka?”

⁴⁰ Mokonzi amba ya babuyisa yokye: “Nde phele nawo na bee ngakye: Mbala iso yaabaka bee kokyele na monomo na baakye onte ya banaa mama, mena wabaka kokyelele nde nga.”»

⁴¹ «O sima mokonzi amba ya wo na baali o bowee phe yokye: “Mana o miyo ma nga, bee bato baalaka bee na bobo! Kyende o njwenya mote mozime, njwa bongya bee pho ya Zabulu na bakonga be!

⁴² Pho nabaka na nzala, toikaka ya mpe ntoma ya izaa, naokaka phowa ya maa, toikaka mpe maa mainywa.

⁴³ Nabaka mobutu toikaka nzamba, nabaka bolumbu, toikaka mpe etobu ya ilata, nabaka na bolosi na o boloko, toikaka nsunga.”

⁴⁴ Emba bee bamba ya motuna bekye: “Nkolo, imbele ye saa ewenekye banga na

nzala naa na phowa ya maa naa mobutu naa bolumbu naa na bolosi naa o boloko tomba le iesunga?"

⁴⁵ Mokonzi amba babuyisa yokye: "Nde phele nawo na bée ngakye: Mbala iso yaalekye bée ikyelela monomo na baakye onte ya banaa mama, mena walekye ikyelela nde nga."

⁴⁶ Emba bato me baamba zwa etumbu eteyunve, kasi bato baabosembo bamozwa bomoo pha bobele.»

26

Bakonzi bawangyi iboma Yesu

¹ Waunva Yesu iwo maphoo maso mamana, amba ya wo na baekosi bée yokye:

² «Bee koebe obokye iikasi nkolo ibale pho ya eseleko ya Ilekana, bamoungya Nwana wa Moto pho bamobakye o ekulusu.»

³ Nde o sina imbele me, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu ba Bayuda bakyekye angana o ingambi sa Kayafa, mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo.

⁴ Emba bamba wangya iyakya Yesu miibombo pho ya imoboma.

⁵ Bamba wo bekye: «Tolokokyi imoakya mokolo nwa eseleko pho bato nde batombi.»

Nwasi monomo asweyee malasi o moto nwa Yesu

⁶ Mokolo monomo Yesu abaka o Betani o ingambi

sa Simo, moto owabaka na bolosi pha mabaa.

⁷ Waaba yo kazee, nwanwasi monomo aesi wali yo, na molangyi o maboko nwa kyela bée na ná ibanga saa motuya motondi na malasi ma motuya mwikye. Amba ya masweya o moto nwa Yesu.

⁸ Waawene baekosi babona, bawenekye bofe, bamba wo bekye: «Ani oto malasi mamana pho ya'ye?»

⁹ Nde bamaungyaki na motuya mwikye, bambe kpa bana baphalanga babakabele babola.»

¹⁰ Yesu aebaka maphoo maso maabaka bée bawo. Amba ya wo na bée yokye: «Pho ya'ye bée kotungyisa nwanwasi oyo? Lowo lokyesi yo pho ya nga lolekyi bolaa.

¹¹ Babola bamoba na bée wawa imbele sisoo. Kasi nga esiibe na bée nkolo iso.

¹² Ambo nzololo malasi o nzoto, pho ya imbongya nongo wa munkunda be.

¹³ Nde phele nawo na bée ngakye: O nkyisi iso, na o bilele biso bamoumolaka bée Simo Elaa, bamobaka bawo lowoo lookyesi nwanwasi oyo, baamba na moumunya.»

Yudasi kalukye ungya Yesu

¹⁴ Bobele, monomo na baekosi iko mbuka babale, ookobangye bée Yudasi Mosikaliyota, aesi ya kyende oka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo.

15 Amba ya wɔ na b́́e yokye: «Wamumpɛ'ye, bo naekabesi Yesu?» Emba b́́e bamba mophɛɛ bibende ba baphalanga makoo maato.

16 Uta mokɔlo maamuna, Yudas abutwaka iluka malondo ma ibaungyisa Yesu.

Yesu katome baekosi b́́e ilengyɛle eseleko ya Ilekana

17 Ya baka mokɔlo mwa etatele ya eseleko ya mapa maatumbe b́́e sa muno moulole mapa, baekosi baesi ya kye tuna Yesu bekye: «Kozingye obokye tokye elambela ntoma ya eseleko ya Ilekana bi?»

18 Yesu amba ya wɔ na b́́e yokye: «Kyende o munsongo nwa mokyisi munene o ingambi sa songolo, owɔ ne bofo: "Moteye awɔ yokye: Imbele sanga sikokyi, nga na mozaa eseleko ya Ilekana o ingambi sa we nga na baekosi ba nga."»

19 Baekosi baamba kyela bo wa batomaka Yesu, balambi ntoma ya eseleko ya Ilekana.

20 Waakoma nkɔkɔlo, Yesu amba ya kye zala elele yɔnyɔ na baekosi b́́e iko mbuka babale.

21 Waabaka b́́e baze, Yesu amba ya wɔ na b́́e yokye: «Nde phele na wɔ na b́́e ngakye: Mɔnɔmɔ onte ya b́́e amunzungya.»

22 Baekosi bamba oka ngongo boikye, bamba tata imotuna mɔnɔmɔ na mɔnɔmɔ obokye: «Nkolo, eli nza?»

23 Yesu amba buya yokye: «Owa munzungya eli nde

mɔnɔmɔ na b́́e, maboko ma banga mamovana mbala yɔnyɔ o lako.

24 Nwana wa Moto amowa nde bowa komama wango phɔ ye o buku pha Nwaphongo. Eye ngongo phɔ ya moto owamoungya Nwana wa Moto. Ebakyi bolaa phɔ ya moto me bo tabotamaka.»

25 Yudas moto owaamoungya amba ya motuna yokye: «Moteye, eli nga?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Iwe mampenza olowɔ.»

Elambo ya Nkolo

26 Waaba b́́e baze, Yesu akpe ipa, aphe Nwaphongo melesi, asikyesi, amba kabela baekosi b́́e amba ya wɔ na b́́e yokye: «Imaa, zaa eye eli nzoto ya nga.»

27 Amba kula ya kpa kopho ya vinyɔ, aphe Nwaphongo melesi aephe baekosi b́́e, amba ya wɔ yokye: «Oenywe b́́e basɔ.

28 Phɔ eye eli malongo ma nga, malongo ma sangola ya Nwaphongo na bato, masw-eye phɔ ya bato baikye, bazwe bolimbisi pha masumu.

29 Nawɔ na b́́e ngakye tata lolɔ, esikule nywa vinyɔ eye tee nɔnɔ mokɔlo nwa muniwa nga na b́́e vinyɔ eenyakune o Bokonzi pha Tata.»³⁰ Bɔbele, Yesu na baekosi b́́e, bamba ya tuba meembo ma eseleko. Waaunva b́́e ituba meembo, bamba ya kyende o ngomba ya Baolive.

Yesu aimosi obokye Petelo aamoangana

31 Yesu amba ya wɔ na baekosi bɛɛ yokye: «Nde na mokolo nwa lolɔ, bɛɛ basɔ wamundota. Pho yakomama o buku pha Nwaphongo bobo: "Namoboma mɔkɔsi wa mampate, mampate maso mamunyangwa."»

32 Yesu amba kula bakya yokye: Kasi waamokundwa nga na mokye eziya o Galileya.»

33 Petelo amba ya wɔ ne yokye: «Na bo bɛɛ basɔ baeloti, nga esielote.»

34 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nde phele nawɔ na we ngakye: Nde na mokolo nwa lolɔ, soo sa botɔngokye iwe wa munzangana mbala iyato obokye toonzebe.»

35 Petelo amba ya kpete kapha yokye: «Na bo ebe obokye na wee na we elele yɔnyɔ, nga esieyangane.» Baekosi basɔ bamba ya wɔ nde bɔmɔ.

Yesu kabɔndele Nwaphongo o Getesemani

36 Emba Yesu amba ya koma na baekosi bɛɛ o etiye ekyebangye bɛɛ Getesemani. Amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bɛɛ zala wawa, nga nakye bɔndele Nwaphongo.»

37 Amba kye na Petelo na bana babale ba Zebede baa bampele, Zake na Yoane. Bobele atati ioka motema bolosi na inganga.

38 Amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Ndondo ya nga etondi na ngɔngɔ ndokolo

namowa. Ikala wawa, kengye na nga.»

39 Amba yakye nwana itakye, akye kusama boo o se, amba tata ibɔndele Nwaphongo yokye: «Tata, bo wakokyi ikyelama, manya kɔphɔ eya bolosi eye. Kasi sakyela boozingyi nga, kyela nde boozingyi we.»

40 Yesu amba ya butwa oli baekosi bɛɛ baato, aesi ya kye batakana balasi ebuu. Amba ya wɔ na Petelo yokye: «Toikyi koka ikyengye na nga na bo ngonga yɔnyɔ?»

41 Kyengye, bɔndele Nwaphongo phɔ bɛɛ sakaa o bimekyi ba Molemba! Moto o ndondo ye ali na phowa ya ikyela bolaa, kasi o nzoto ye tali na bokusi.»

42 Akulaka kyende mbala eya ibale, amba kye bɔndele Nwaphongo yokye: «Tata, bo kɔphɔ eye teekokyi imana, elaa na enywe, wakyelame nde bozingyi we.»

43 Yesu amba kula ya butwa ooli baekosi bɛɛ, amba kula ya kye bazwa bakuli lala ebuu. Pho miyo ma bɛɛ mabutwaka mazito.

44 Yesu amba kula baika, akye bɔndele mbala eya iyato, akulaka wɔ nde bɔmɔ.

45 O sima aesi ya butwa ooli baekosi bɛɛ, amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Kokule lala, komieminya? Kyeka, imbele sa iyambya Nwana wa Moto o maɔkɔ ma bato ba masumu sikokyi.»

46 Temɛ, tokyende. Kyeka moto ookonzungya aesi.»

Baakye Yesu

47 Waaba Yesu kata wo, Yudasi monomo na baekosi iko mbuka babale, aesi ya koma. Aesi na bato baikye, baphisi mphata na nkpongu o maboko. Ya batomaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu ba Bayuda.

48 Yudasi owa ungyaka Yesu, abateyaka iyaa samokyela yo, amba ya wo yokye: «Moto owa moyamba nga, yo mona, omoakya.»

49 Waakoma Yudasi, amba susana oli Yesu amba ya wo ne yokye: «Moteye, mbote!» Amba moyamba.

50 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nwabi na nga, yeesi we ya kyela, oikyele mizele.» Emba baayoko bamba ya susana, baphisi Yesu, bamba moakya.

51 Monomo na baabaka na Yesu, amba gbolo mumphata nwe, ateni itoo sa moto wa etoma wa mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo.

52 Yesu amba ya wo ne yokye: «Buya mumphata nwa we o ekokolo. Pho bato baso baanwane na mumphata, bawe nde na mumphata.

53 Toebe obokye bo naongyi mbengo oka Tata, nde unwanwa eye amuntomela baanzelu baikye ileka batayo iko mbuka ibale ya batuluku.

54 Kasi bonakyesi babona, maphoo mako-mama o buku pha

Nwaphongo mamokokyisama ndengye'ye? Pho wakomama obokye maphoo maso masengyesi ikyelama nde babona.»

55 O sima Yesu amba ya wo na bato baso yokye: «Emba iya nzakya kombe yaa na mphata na na nkpongu o maboko ndokolo nga nali nde moibi? Nkolo iso nabaka nazale o Tempelo pho ya iteya toikaka na nzakya.

56 Kasi maso mama makyelame pho ya ikokya maloba ma baimosi ba Nwaphongo maakoma bee o buku pha Nwaphongo.» Emba baekosi baso baikyi moika, baloti.

Yesu kasambe o ikyita siinene

57 Bato baakya Yesu, bamba yakye ne oka Kayafa, mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo, waanganaka baamibeko na bankumu.

58 Petelo abaka kabengye Yesu na itakye tee nono wakye yo nyolo o lophongo la mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omo, amba kye zala elele yonyo na basinzili, pho ya ikyeka ndengye eya mosuka lowo me.

59 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bato baso ba ikyita siinene babaka balukye bato baakokyi ikatela Yesu maphoo pho bamoingya.

60 Kasi na bo bato baikye bayakaka ya mokatela maphoo, tebaika zwa na

lowo lonolo tee sima bato babale bamba yaa,

61 baesi ya wo bekye: «Moto oyo awoko yokye: Nga na mouwola Tempelo ya Nwaphongo namba etonga sima ya nkolo iyato.»

62 Emba mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo aesi ya teme, amba ya tuna Yesu yokye: «Toobuya na iikyiephunde bato baba?»

63 Kasi Yesu aikalaka nde bose. Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo akulaka wo ne yokye: «Kata seleka na nkombo ya Nwaphongo oli na bomoo! Oloimole bo oli Masiya, Nwana wa Nwaphongo?»

64 Yesu amba mobuyisa yokye: «Iwe mampenza olowoo. Kasi nawo na beë ngakye: Tata unwanwa, wamowene Nwana wa Moto azasi o boloo pha Nwaphongo owa mwiya, waamba na mowene kaye onte ya mampata!»

65 Emba mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo, amba ya kakola bitobu beë balataka yo, amba ya wo yokye: «Atosi Nwaphongo! Tolokuli sengyela na manzoka! Ookyie bootosi yo Nwaphongo.»

66 Beë koununya bo?» Bamba mobuyisa bekye: «Asengyesi iwaa!»

67 O sima me, bamba motowa matee o boo, bamba mowanda mankutu, baayoko bamba mowanda bingyete.

68 Bamba wo bekye: «Iwe Masiya, teya obokye oli moimosi! Ooewandi nza?»

Petelo aanga Yesu

69 Petelo abaka azasi o ibanda o lophango. Nwanwasi monomo wa etoma, amba ya wo ne yokye: «Na we obakye na Yesu, moto wa Galileya.»

70 Kasi yo amba angana o miyo ma bato baso, amba wo yokye: «Maphoo manvole we mamana, nga siimaebe.»

71 Sima Petelo aesi ya kye teme o munoko nwa lophango. Moto wa etoma mosuu wa nwanwasi aesi ya mowene, amba ya wo na baabaka wamo yokye: «Moto oyo abakye na Yesu owa Nazarete.»

72 Petelo akulaka angana, amba kata na seleka yokye: «Siebe moto mona.»

73 Sakoko bato baabaka wamo baesi oli Petelo, bamba ya wo ne bekye: «Nde phele, oli monomo na be, pho ewosi ya we kyeephunde!»

74 Emba Petelo amba ya anwana yokye: «Seleka Nzambi, siebe moto mona. Bo nakate, Nwaphongo ampe etumbu!» Nde o sina imbele me, soo eesi ya tongo.

75 Emba Petelo amba ya umunya maphoo maawoko Yesu ne obokye: «Soo sa botongokye, wamunzangana mbala iyato obokye we toonzebe.» Bofele Petelo amba ya tokolo na ilela na ngongo boikye.

27

Yesu akye samba oka Pilata

¹ Waa moyelo, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baso naa bankumu ba Bayuda, baanga, bamba okana obokye babome Yesu.

² Bamba mokanga maphanga, bamba yakye ne oka Pilata moangyesi nwa Bayuda.

Iwaa sa Yudasi

³ Yudasi moto owa moungyaka, wa oka yo obokye batenesi Yesu bolombe pha iwaa, aokaka bolosi boikye o ndondo ye, amba ya kye buyisa mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo na bankumu bibende ba baphalanga makoo maato, biamophekye be.

⁴ Amba ya wo na bee yokye: «Nakyesi bofe pho naungye moto ootoli na lowoo.» Kasi bee bamba ya mobuyisa bekye: «Mena nde lowoo la we! Lowoo lalona telokyekyi banga!»

⁵ Emba Yudasi amba vaka bana baphalanga o Tempelo, nono wakye yo miingya.

⁶ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baongoko baphalanga me, bamba ya wo bekye: «Mibeko ma banga temianole inyosa baphalanga baa ndengye eye o ebombelo ya Tempelo, pho eli baphalanga haatangya malongo ma moto.»

⁷ Waaunva bee iokana, bamba ya baomba na

inzabi sa moto monomo owa baka kakyele manoko pho bakundakye na babutu baawe omo.

⁸ Yango mena, babangye inzabi me nono lolu eye: «Inzabi sa malongo.»

⁹ Wakyelamaka bowawoko moimosi Yilimiya yokye: «Bakpee bibende ba baphalanga mako maato, ye eli motuya nwaaphekye bato ba Isalayele pho ye,

¹⁰ bamba baomba na inzabi sa moto okokyele manoko bo wa nvolekye Nkolo.»

Pilata atuni Yesu

¹¹ Yesu akye samba o boo pha Pilata. Pilata amba ya motuna yokye: «Iwe oli mokonzi nwa Bayuda?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Iwe mampenza o lowoo.»

¹² Kasi imbele saabaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu bamophunde, iyo taikaka buya na lowoo.

¹³ Emba Pilata amba kula motuna yokye: «Tookye maphoo maikye maephunde na be?»

¹⁴ Kasi Yesu taika na mobuyisa na lowoo lonolo. Yango mena Pilata akamwaka na boikye.

Pilata atenesi Yesu bolombe pha iwaa

¹⁵ O biseleko biso bya ilekana, mwangyesi ameelekye ikandola moto wa boloko monomo oozingyi bato.

¹⁶ O imbele me, moto monomo abaka o boloko,

aebanaka na boikye, nkombo ye Yesu Balaba.

17 Pilata amba ya tuna bato baanganaka yokye: «Bee kozingye obokye naekandolele nza? Yesu Balaba nde Yesu okobangye bee Klisto?»

18 Pilata aebaka na bolaa obokye, baphundaka Yesu oka ye nde pho ya zuwa.

19 Waaba Pilata azasi kasambisa Yesu, ηwasi we amba motomela maloba yokye: «Sanyolo o lowo la moto mona, tali na lowo. Lolo na mokolo naweni bolosi boikye o ndoto pho ye.»

20 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu, baphekya bato malondo pho baongye Pilata akandole Balaba, abome Yesu.

21 Pilata akulaka batuna yokye: «Onte ya bato babale baba kozingye obokye naekandolele nza?» Bamba mobuyisa bekye: «Balaba!»

22 Emba Pilata amba kula ya batuna yokye: «Ka nakyele bo na Yesu oko bangye bee Klisto?» Bamba ya buya bekye: «Omobakye o ekulusu!»

23 Pilata amba ya wo na bee yokye: «Bobe ye bookyesi yo?» Kasi bee batataka iyanwana na bokusi mpenza bekye: «Omobakye o ekulusu!»

24 Waawene Pilata obokye takoyi ikyela na ekpele yonyo, bato balukye itombo, aesi ya kpa maa akunyosi see o miyo na bato baso amba ya wo yokye:

«Iwaa sa moto oyo tesili o maboko ma nga! Mena nde lowo la bee.»

25 Bato baso bamba ya buya bekye: «Lowo phe, malongo me mabee o ikolo sa banga na bana ba banga.»

26 Emba Pilata amba ya bakandolela Balaba, atomi bawande Yesu phimbo, amba ba phe Yesu obokye bamobakye o ekulusu.

Batuluku bakye Yesu

27 Batuluku ba Pilata baesi ya kye na Yesu o lophango la moangyesi. Emba batayo mobimba ya batuluku bamba ya molungya.

28 Bamba mumanya bitobu, bamba molasa nde munkoto monomo ηwa mangola.

29 Sima, baesi ya tonga eboko yonyo ya milo, bamba molasa yango o moto ndokolo mokonzi. Bamba mophisa ηwana munkyeyele o eboko eya boloo, bamba butwa imokusamela na imoekye, bambe wo bekye: «Mbote, mokonzi ηwa Bayuda!»

30 Bamba motowa matte, baesi ya kpa muna munkyeyele ηwaamophisaka bee o eboko, sabuto imobinda ηwango o moto.

31 Waunva bee imoekye, baesi ya mumanya munkoto ηwamolasa bε, bamba mobuyisa bitobu bε. Emba bamba kye ne ikye mobaka o ekulusu.

Babakye Yesu o ekulusu

³² Waatokolo bée o mokyisi, bamba kye vana na moto monomo wa Sirene, nkombo ye Simo, batuluku bamotomisaka na bokusi obokye anyanya ekulusu ya Yesu.

³³ Bamba ya koma o elele ekyebangye bée Gologota, kyelukye iwɔ obokye: «Elele eya engyengye!»

³⁴ Omɔ bamba phe Yesu maleku maangyinya bée na muno nwa bololo, waamameka yo amba lee imanywa.

³⁵ Waaunva bée imobakya o ekulusu, bamba ya maa mbese phɔ ya ikaba bitobu be.

³⁶ Sima, bamba ya zala wamɔ phɔ ya imokyengye.

³⁷ O ikolo sa moto nwe, bakomaka ntina ya iwaa se obokye: «Oyo Yesu, mokonzi nwa Bayuda».

³⁸ Babakaka na baibi babale o ekulusu, ona o boloo phe, oomoyɔko o bowee phe.

³⁹ Baalekane bamotolaka, banyingye na nzoto,

⁴⁰ bamba ya wɔ ne bekye: «Iwe owalukaka iyuwola Tempelo, ombe etonga na nkɔlo iyato, omibikya booli Nwana wa Nwaphongo, ombe na uta o ekulusu.»

⁴¹ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko na bankumu bamoekyekye nde bomɔ, bamba ya wɔ bekye:

⁴² «Abikyaka bato basuu, kasi takokyi imibikya yo mampenza! Ali mokonzi nwa Isalayele? Aute

unwanwa o ekulusu, toomba moanola.

⁴³ Ambyaka motema nwe munsɔ oka Nwaphongo, nde kawɔ yokye: «Nali Nwana wa Nwaphongo.» Ka bo Nwaphongo kamozingye amobikya unwanwa eye!»

⁴⁴ Ebe na baibi baabakaka bée o ekulusu phenephe na Yesu bamotolaka nde bomɔ.

Iwaa sa Yesu

⁴⁵ Waakoma bunya i moto, enzombi yeesi ya ziba mokyisi munsɔ, tee nɔnɔ o ngonga ya iyato eya nkɔkɔlo.

⁴⁶ Phenephe na ngonga eya iyato, Yesu amba ya anwana na bokusi yokye: «Eli, Eli, lema sabakatani?» Kyelukye iwɔ obokye: «Nwaphongo wa nga! Nwaphongo wa nga! Phɔ ya'ye onde?»

⁴⁷ Bato basuu baatemekye wamɔ, bamookyi, bamba ya wɔ bekye: «Kabangye moimosi Eliya!»

⁴⁸ Monomo na bée amba kyilingana izele, akye nyinya inyuka o maleku maangaa. Asitingye o songya ya mungbalango amba siphe Yesu obokye anywe.

⁴⁹ Kasi bayɔko bamba wɔ bekye: «Ka tokyekye bo Eliya amoya mobikya!»

⁵⁰ Emba Yesu ambakula anwana nwanngye mokusi nɔnɔ waakata yo motema.

⁵¹ Nde o sina imbele me, etobu eya lengyekye bée o Tempelo, o boo pha elele elekyi bosanto, yakakwaka na mibale uta o ikolo nɔnɔ o

se. Manyete manyinganaka, mabanga mawaye,*

⁵² malita maziboo, basantu ba Nwaphongo baikye baawaka bakundoo,

⁵³ batokosi o malita, emba sima ya ikundwa sa Yesu bamba ya nyolo o Yelusaleme. Omo bato baikye babawenekye.

⁵⁴ Batuluku baabaka bakyengyele Yesu ebe na mokonzi wa be, wawene bee manyete manyingaa na maphoo maso maabaka malekane, bamba wene inganga siikye, bamba wo bekye: «Nde phele, moto oyo abakyi Nwana wa Nwaphongo!»

⁵⁵ Babasi baikye baabaka bakyemikye ne uta o Galileya pho ya imosunga, batemekye na bee wamo, bakyekye na itakye.

⁵⁶ Onte ya bee, yabaka Maliya owa Magadala na ndoo ye nyango wa Zake na Zozefu, ebe na nyango wa bana ba Zebede.

Ikundama sa Yesu

⁵⁷ Wa nkokolo, moto monomo wa ezwele amba yaa, nkombo ye Zozefu. Autaka o Alimataya, ne abaka moekosi wa Yesu.

⁵⁸ Akyekye oka Pilata ikye moonga ebembe ya Yesu. Pilata amba wo obokye bamophe yango.

⁵⁹ Emba bamba Zozefu amba ekpa, aezingyi na etobu eenyakune.

⁶⁰ Amba yakye enyosa o ilita saatimaka yo o

mabanga pho ye mampenza. Bobele amba ya ukaa ibanga sinene pho ya iziba munoko njwa ilita, nono wa butwa yo.

⁶¹ Maliya owa Magadala na ndoo ye bazalaka o boo pha ilita.

Batuluku bakyengyele ilita sa Yesu

⁶² Sima ya mokolo monomo, yabaka mokolo njwa sabata, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na Bafalisayi bamba ya kyende oka Pilata.

⁶³ Bamba wo ne bekye: «Mokonzi, toumunya maphoo maawoko nyaboole mona, wataka baa yo na bomoo. Awoko yokye: «Namokundwa sima ya nkolo iyato.»

⁶⁴ Ebongyi obokye otome bato bakyengyele ilita nkolo iyato, bo phe, baekosi bee bamoyaa iba ebembe, emba sima bamba wo na bato obokye: «Akundo.» Boole babona phamoleka phaa phanza na bofe.»

⁶⁵ Pilata amba babuyisa yokye: «Kpa batuluku, kyende kyengyele ilita boumunye bee.»

⁶⁶ Emba bamba ya kye balimisa ibanga me na bokusi. Bamba ikaa batuluku pho basikyengyele.

28

Ikundwa sa Yesu

¹ Mokolo njwa sabata molekaa, na munkukutu, Maliya owa Magadala na

* 27:51 27:51 Lokala

ndoo ye, nyango wa Zake na Zozefu, bakulaka kye kyeka ilita.

² Na mbala yɔnɔyɔ, manyete matati inyingana na bokusi. Mwanze wa Nkolo auti o ikolo, aesi ya manya ibanga, amba zala o ikolo sa sango. ³ Boo phe phabaka bongyengye ndokolo munkakasi, bitobu bɛɛ babaka mpembe pee.

⁴ Batuluku bawenekye inganga, babuto itekyenɛɛ, babutwaka ndokolo bibembe.

⁵ Mwanze amba ya wɔ na babasi yokye: «Bɛɛ salota, naebe obokye kolukye Yesu owa bomaka bɛɛ o ekulusu.

⁶ Wawa tali! Ambo kundwa bo wawɔko yo. Yaka ya kye kyeka elele eebakyi nzoto ye.

⁷ Kyende kye imola baekosi bɛɛ izele obokye ambo kundwa, “akye uɲwarɲwa eye o boo pha bɛɛ o Galileya. Wamokye mowene omɔ.” Mena eli simo eyakakyi nga ya ieimola.»

⁸ Bamba mana o ilita izele, babaka na inganga siikye, kasi mandondo ma bɛɛ matondaka na nkyisa, bamba ya kye na mbangu iimola simo me oka baekosi ba Yesu.

⁹ Na mbala yɔnɔyɔ Yesu aesi ya tokolele basi me, amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Mbote ya bɛɛ!» Bɛɛ bamba susana phenephe, bamba kusama, bamophisi o makolo.

¹⁰ Yesu amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bɛɛ saila,

kyende kyeimola bɛbi na nga, bakyende o Galileya, bamokye nvene omɔ.»

Batuluku bakye imola simo oka bakonzi

¹¹ Waaba babasi babutwe, batuluku baabaka bakyengyele ilita bamba ya butwa o lombo, phɔ ya ikyeimola bakonzi ba banganga ba Nwaphongo maphɔ maso malekanaka.

¹² Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu, bamba angana phɔ ya iyoka, emba bamba phe batuluku baphalanga baikye.

¹³ Bamba ya wɔ na bɛɛ obokye: «Owɔko bobo: Baekosi bɛɛ baesi ya ibaa ebembe ye na mokolo imbele siibee banga na ebuu.

¹⁴ Bo Pilata aokyi lowɔ me, toomuya mɔɔ, bɛɛ salota etaekyele ekpele.»

¹⁵ Batuluku baesi ya kpa baphalanga, bakyesi nde bo wawɔko bɛɛ na bɛɛ. Yango mena isolu sisi sanyangwaka onte ya Bayuda tee nɔnɔ lolu eye.

Yesu atokolesi baekosi bɛɛ

¹⁶ Baekosi iko na mɔnɔmɔ baesi ya kyende o ngomba ya Galileya, eyawɔko Yesu obokye amokye vana na bɛɛ omɔ.

¹⁷ Waamowene be, bamba mokusamela. Kasi bayɔko onte ya bɛɛ bataaka baa na ziko.

¹⁸ Yesu amba susana phenephe na be, amba ya wɔ

na b́eε yokyε: «Ŋwaphongo
 ampe bokonzi bosɔ pha
 ikolo na pha o se.

¹⁹ Yango mɛna, b́eε kyende
 oka bato baa nkyisi iso ya
 mokyisi, obabuya baekosi
 banga, obabatisa na nkombo
 ya Tata, ya Ŋwana na ya
 Bɔɔɔɔ.

²⁰ Obateya obokye
 bakumole mitindo mia
 ephɛkyε nga. Oebe obokye
 nali na b́eε nkɔɔ iso tee
 nɔnɔ o suka ya mokyisi.»

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Malako Maphoo ma etatele

O nte ya babuku ba Simo Elaa baso bane, phaaka Malako boli bokuwe bombe kula na wenene obokye boli bookasi. Nkombo ya Malako eyoko eli Yoane Malako. Toewene o Malako 14.51; Bitoma 12.12, 25; 13.5, 13; 15.37, 39; Bakolose 4.10; 2 Ti 4.11; Filemona 24; 1 Petelo 5.15.

O nkanda ya baanosi baakasi bakoma obokye Malako abaka «mpengyi» ya Petelo o mokyisi nwa Loma; yango mena iimola se sa Simo Elaa sibengye bowabaka Petelo kateya.

O Simo ya Malako tomozwa maphoo mama:

- Malako 1.1-13: Yoane Mobatise kabongyisele Yesu nzela; Yesu abatisami, aesi ya kyende o bokye; omoo Satana amumekyi
- Malako 1.14-10.52: Etoma ya Yesu o Galileya: Yesu amiteye obokye ali moto ooli na bokonzi; atati iimola baekosi bee bowamowa yo na bowamokundwa yo. Aesi ya mana o Galileya akye o Yelusalem
- Malako 11.1-16.8: Poso ya Yesu eya suka o Yelusalem. Bato

bayambaka Yesu na bolaa. Kasi maphoo maabaka yo kakyele na mateya me temaikaka baa masepelisa bakonzi. Waa nkolo ya ilengyele eyenga ya Ilekana, Yesu amba ya za na baekosi bee mozaa nwa suka, sima aesi ya kye bondele o inzabi sa ba olive; omoo baesi ya moakya, emba bamba ya kye moboma oekulusu. Kasi na munkukutu, o sima ya mokolo nwa Sabata, moanze monomo amba ya vana na basi bakye kye kyeka ilita sa Yesu, aesi ya baimola obokye Yesu akundoo

- Malako 16.9-20: Yesu atokolesi bato be, emba abaa o ikolo

Nwebi motangyi, bakoma mokanda nwa «Simo Elaa» mumu pho na banga toanole «sekyele» ya Yesu wa Nazarete, bo wanola mokonzi nwa batuluku wa Loma obokye «Nde phele, moto oyo abakyi Nwana wa Nwaphongo» (15.39).

Mateya ma Yoane Mobatise

¹ Eye etatele ya Simo Elaa ya Yesu Klisto, iyo Nwana wa ya Nwaphongo.

² Moimosi Isaya akoma o buku pha Nwaphongo bofo: Nwaphongo yokye: «Kyeka!

Namotoma tima ya nga o boo pha we. Amoebongyisa nzela.

³ Moto mōnōmō kaanwane o bokye:

Bongya nzela ya Nkolo!

Omoteyisa nsonga!»

⁴ Yoane aesi ya tōkolo o bokye. Ateyaka bato, yokye: «Bongya mandondo ma bēē, obatisame. Emba Nwaphongo amoelimbisa masumu ma bēē.»

⁵ Bato basō ba ekolo ya Yuda na ba mokyisi nwa Yelusaleme bakyekeye oka ye. Baimolaka boḃe pha bēē o miyo ma bato basō. Ndokolo Yoane kambe ya babatisa o maa ma ebale ya Yaladene.

⁶ Yoane alataka etobu eyatongamaka na nkungye ya nyama na nkombo «Shamo». Alataka na nkamba ya lopho la nyama o mobimbi nwe. Azaka ntete, alatekye na maboo.

⁷ Aimolaka bato me boḃo: «Moto owamoya o sima ya nga andekyi na mwiya. Nga sikokyi imiinya o boo phe obokye naingole nōnō simbi ya bikoto bēē.

⁸ Nga, naebatisa na maa, ka iyo amoebatisa na Bolōḃo Bosanto.»

Yoane abatise Yesu

⁹ Emba mi nkolo me Yesu aesi yauta o mokyisi mōnōmō o manyete ma Galileya, nkombo ya mokyisi me Nazarete. Aesi ya koma oka Yoane. Yoane aesi ya mobatisa o ebale ya Yaladene.

¹⁰ Sakōkō, Yesu aesi ya londwa o maa. Okolondwe yo, aweni ikolo si ziboo. Akuli wene Bolōḃo

bomoutesi ndokolo inkotonwinya.

¹¹ Aokyi nḃwesi moute o ikolo mowō boḃo: «Iwe, Nwana wa nga owa lozingo, nali na we na nkyisa boikye.»

Molemba amekyi Yesu

¹² Sakōkō, Bolōḃo aesi ya kamba Yesu o bokye.

¹³ Yesu abaka o bokye nkolo makoo mane. Omō, Molemba amumekaka. Baanze bamosungaka.

Yesu abangyi baosi bane

¹⁴ Waanyōsa bēē Yoane o bolōkō, Yesu aesi yakye o manyete ma Galileya, abuto ikyemimola Simo Elaa ya Nwaphongo,

¹⁵ abaka kakyemiwō yokye: «Uḃwanḃwa eye imbele me simbi yakoka. Nwaphongo aweninye bokonzi phe. Bongola ntema ya bēē, anola Simo Elaa ya Nwaphongo!»

¹⁶ Mokolo mōnōmō Yesu aesi ya banda o mokukulu nwa maa maanene ma Galileya. Okobande yo, aesi ya wene baosi ba swe babale, mankombo ma bēē Simo na nḃwana nyango Andele bavakye bondendi o maa.

¹⁷ Yesu amba ya wō na bēē yokye: «Yambengye. Otokule ba baosi ba swe, namoebuya baosi ba bato phō ya Nwaphongo.»

¹⁸ Sakōkō, baikiyi ika mandendi ma bē, bamobengyi.

¹⁹ Yesu akuli susana na nḃwana o boo. Aesi ya wene Zake na Yoane, bana ba

Zebede. Babaka mi vato, babambe mandendi ma be.

²⁰ Sakoko Yesu aesi ya babanga. Baikiyika ango wa be Zebede o vato na bato be baetoma, babengyi Yesu.

Yesu abikye moto owa bolobo boobe

²¹ Yesu na baekosi be baesi ya kyende o mokyisi muunene nwa Kapalanauma. O mokolo moeme Bayuda, Yesu aesi ya nyolo o Ingambi sa makyita. Atati iteya.

²² Bato bakamwaka ioka iteya se, pho abateyaka na boekondo bosu. Taikaka bateya ndokolo bateye ba Mibeke.

²³ Imbele me moto monomo aesi ya nyolo o Ingambi sa makyita, abaka na bolobo boobe, atati ianwana yokye:

²⁴ «Yesu wa Nazalet, kolukye ilokyela bo? Oesi nde iya lounva? Naeyebe. Iwe moto Mosantu owa toma Nwaphongo.»

²⁵ Yesu aesi ya phaphala na bolobo me yokye: «Zala bose! Tokolo o nzoto ya moto oyo!»

²⁶ Bolobo boobe boesi ya nyingyinya moto me na bokusi. Boesi ya anwana na bokusi, botokosi o nzoto ye.

²⁷ Bato basu baesi ya kamwa na boikye. Nde babona babuto imituna, bekye: «Eye lowo ye? Kateya mapho manyakune na boekondo. Katome na malobo maabe, mamookye.»

²⁸ Nwana bokyi bobo, sango ya Yesu yeesi ya

nyangwa o nkyisi iso ya Galileya.

Yesu abikye bato baikye baa malosi

²⁹ Bobele, Yesu na Zake na Yoane baesi ya mana o Ingambi sa makyita. Baesi ya kye o ingambi sa Simo na Andele.

³⁰ Boo pha Simo owa nwanwasi amilangyaka pho abaka na mowewe. Okokome Yesu, baesi ya moimola bolosi pha nwanwasi me.

³¹ Yesu asusinye phenephe ne. Amophisi na eboko Amoteye. Mowewe moesi ya mana. Nwanwasi me atati ibakyelela.

³² Waankokolo, bato bamba ya ikyela Yesu bato basu baabaka na biswete na baa malobo mabe.

³³ Bato basu ba mokyisi nwa Kapalanauma baesi yaangana o boo pha ingambi saabaka Yesu.

³⁴ Wamo, Yesu abikyaka bato baikye na biswete ndengye na ndengye. Atokokoko na malobo mabe maikye. Taikaka benela obokye malobo mabe mawo pho malobo maamana maebaka obokye ali Nwana wa Nwaphongo.

Yesu akyekyemitambula nkyisi iso ya Galileya

³⁵ Yana wa munkukutu, Yesu aesi ya umwa. Aesi ya tokolo o ingambi sa baka be. Aesi ya kyende o elele eya bose. Omo, atati ibondele.

³⁶ Simo na bebi baabaka ne bamba ya kye moluka.

³⁷ Okomozwe βε, bamba ya wɔ ne βekye: «Bato baso baaelukye.»

³⁸ Kasi Yesu yokye: «Yaka tokyende! Tokyende o nkyisi iiyɔkɔ ya phenephɛ, phɔ ya obokye nakye teya Simo Elaa omɔ mɛ. Naesi nde phɔ ya etoma mɛ.»

³⁹ Nde babona Yesu akyekyemitambula nkyisi iso ya Galileya, ateyaka o Mangambi maso ma makyita, atokoloko na malɔbo mabe maabaka onte ya bato.

Yesu abikye moto owa bolosi pha maaba

⁴⁰ Bobele, moto monomɔ wa maaba aesi ya kye oka Yesu. Amba ya mokusamela. Amba ya mobondo, yokye: «Bo ozingyi, okokyi im-bikya.»

⁴¹ Yesu amookyelaka ngongɔ, amba ya moelolela ebɔkɔ, amba ya mokuma, yokye: «Nazingyi, bika!»

⁴² Sakɔkɔ maaba mɛ maesi ya mana. Moto mɛ aesi ya bika.

⁴³⁻⁴⁴ Yesu amba yawɔ ne na bokusi yokye: «Inzokye na bolaa, Saimola lowɔ lolo nono moto monomɔ. Kyende nde oka nganga ya Nwaphongo. Omoteya nzoto ya wɛ. Oambya makabo ma ibika sa wɛ, bo wakoma bɛɛ o buku pha Mose. Kyela babona phɔ bato baebe obokye obikyi phele. Sima Yesu amba ya mobuya o ingambi se.»

⁴⁵ Kasi nabo babona, moto mona abuto kakyemiimola

mboka esɔ lowɔ lamokome-laka. Yango mena, Yesu takulaka miweninya na bato, aikalaka nde o elele eeteli bato. Emba bato baakyekyemiuta mboka esɔ, bakyekye oli yo.

2

Yesu abikye etuku eya nyiba makolo

¹ Sima ya banaa nkɔlo, Yesu akuli butwa o Kapalanauma. Bato baokyi obokye ali o ingambi sabaka yo.

² Bato baikye bamba yaangana wamɔ. Malondo ma obokye banyɔlo bɛɛ baso o ingambi mɛ temabaka. Na elele ya itemɛ o boo pha mozibo mwa ingambi teyabaka. Yesu abaka kabaimole Simo ya Nwaphongo.

³ Ikyeka bofo, bato bane baesi ya moyelela na etuku. Bamophisi miitoko.

⁴ Nzela ya obokye bamokomya oka Yesu teyabaka, phɔ bato balɔbɔkɔ. Bobele, bamba ya baa o ikolo sa motondo nwa ndaku mɛ nwaa langyema. Baesi ya zibola muna motondo o elele eyabaka Yesu. Baesi ya uya moto mɛ mi sina itoko.

⁵ Yesu aesi ya wene obokye bato mɛ bali na ianola. Emba amba ya wɔ na etuku yokye: «Nwɛbi, masumu ma wɛ malimbisami.»

⁶ Bateye ba Mibeko baayɔkɔ babaka wamɔ baesi ya bomba maumunya mama o mandondo ma bɛ:

7 «Iyo nza obokye awo babona? Eye nga kawambe nde Nwaphongo. Kyelimbisa masumu nde Nwaphongo!»

8 Mina wamwo Yesu aesi ya eba maumunya maabaka na be, amba wo yokye: «Pho ya ye otondi na maumunya mamana?»

9 Bo na wo na etuku obokye: «Masumu ma we malimbisami», na obokye «Teme, kpa itoko sa we, kyende, lowo'ye loolobi bokusi?»

10 Kasi nazingye obokye oebe obokye nga Nwana wa Moto nali na bokonzi pha ilimbisa masumu o mokyisi mumu.» Bobele, Yesu amba ya wo na etuku yokye:

11 «Nawo na we ngakye: Teme, kpa itoko sa we, obutwe oka be.»

12 Sakoko, moto me aesi ya teme, akpe itoko se, o miyo ma bato baso abutuu. Bato baso bakamwaka, babutwaka ikumisa Nwaphongo, bekye: «Naino toloweni lowo la ndengye eye!»

Yesu abangyi Lewi

13 Yesu amba kula ya kyemitambula o mokukulu nwa maa manene ma Galileya. Bato baikye bayakaka ya mobenga, amba ya bateya.

14 Waalekana yo, amba ya wene moto monomo, nkombo ye Lewi, nwana wa Alafa, azasi o elele ekyephutisa be mputi. Yesu amba ya wo ne yokye:

«Imbengye!» Lewi aesi ya teme, amobengyi.

15 Emba Yesu amba yakye zala o ingambi sa Lewi. Baesi ya zaa wamwo, yo na baekosi be na baphutise ba mputi na bato bayoko ba masumu, pho bato baamobengaka babaka baikye.

16 Bateye ba Mibeko baabaka o ingomba sa Bafalisayi baesi ya tuna baekosi ba Yesu bekye: «Pho ya'ye kaze na baphutise ba mputi nana bato ba masumu?»

17 Yesu aesi ya baoka bo kowo be. Ndokolo kambe ya wo na be yokye: «Esendyeni na munganga nde bato ba malosi, kasi bato baa nzoto nkusi phe. Naesi ya banga nde bato ba masumu, siesi pho ya bato ba bosembo.»

Yesu kateya pho ya imi-ima ntoma

18 Mokolo monomo, baekosi ba Yoane Mobatise na Bafalisayi bamiimaka ntoma. Bobele, bato basuu baesi ya kye tuna Yesu bekye: «Louti bo obokye baekosi ba we tebaikyi miima ntoma?» Emiimi ntoma nde baekosi ba Yoane na Bafalisayi.

19 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Okokyele be eseleko ya bolonga, babutu babangye be, bamiime ntoma?» Bo molongyi ata baa na be wamwo, etebaamiime ntoma. Teli bomo!

20 Kasi mokolo moli, bamoya manya molongyi, nde mokolo me baamiima ntoma.

Yesu ateye mateya maanyakune

21 Moto tabambe munyengu munyakune mi etobu ekasi. Bo phe, munyengu munyakune nwamowawola etobu eekasi, iluu samokula ingwa sinene.

22 Na moto tateye maleku maa swaswa mi mbongo eekasi. Bo phe, bo maleku me maulubi mamobola mbongo me. Ebe maleku, ebe mbongo, iso yamokye phaa. Maleku maa swaswa makokyi na mbongo eenyakune.

Yesu ateye pho ya ikokyi bee ikyela mokolo nwa Sabata

23 Mokolo monomo nwa Sabata, Yesu alekanaka yo na baekosi o manzabi ma ble. Baekosi bee batati ikye minoko ble nzela nzela.

24 Bobele, Bafalisayi baesi ya wo na Yesu bekye: «Kyeka! Pho ya'ye baekosi ba we bakyele etoma mokolo nwa Sabata?» Mobeko nwa banga temobenele babona.

25 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Toika tanga o buku pha Nwaphongo lowo laakyelaka Davidi? Waabaka yo na nzala, iyo na bato baabaka ne.

26 Aesi ya nyolo o Tempelo. Akye zaa mapa maambyaka bee oka Nwaphongo. O

mobeko nwa banga, mapa me maaze nde banganga bee na be. Ka Davidi aesi ya kpa mapa mamana amaze. Aesi ya maphe na bato baabaka ne. Minkolo me Abiyatala abaka nganga eya o boo ya banganga ba Nwaphongo.»

27 Bobele, Yesu akuli ya wo na bee yokye: «Nwaphongo akyela mokolo nwa Sabata pho ya bato, kasi taika kyela bato pho ya mokolo nwa Sabata.

28 Yango mena, ingaa, Nwana wa Moto nali Nkolo ya Mokolo nwa Sabata.»

3

Yesu abikye moto owa ngbatatala eboko

1 Bobele, Yesu akuli yakyende o Ingambi sa makyita. Moto monomo owa ngbatatala eboko abaka ne omo.

2 Baphalisayi bayoko baabaka wamo bakyekaka Yesu na bibe bo amobikya moto me mokolo nwa Sabata. Balukaka obokye bamosongyele.*

3 Yesu amba ya wo na moto owangbatatala eboko yokye: «Nwa, okye teme o boo pha bato baso.»

4 Emba Yesu amba ya tuna bato babaka bamokyekye, yokye: «Mobeko nwa banga mowo bo, pho ya mokolo nwa Sabata? Ikyela bolaa na ikyela bofe, elaa'ye? Ibikya moto na iboma moto, elaa'ye?» Bee baso

* 3:2 3.2 Mokolo nwa sambo. Mokolo moeme Nwaphongo.

tebazwaka na lowoo la ibuya.

⁵ Na ena yoo me, Yesu aesi ya bakyeke. Abaka na na ngongo pho ya maumunya maabe ma be. Bobele, Yesu aesi ya wo na moto me yokye: «Elola eboko ya we!» Waaelola yo eboko bobo, ikyeka, ebongyi.

⁶ Baphalisayi baesi ya tokolo o Ingambi sa makyita. Bakye angana ikolo na bato baaka Mokonzi Elode. Balukaka malondo ma iboma Yesu.

Bato baikye babengye Yesu

⁷ Lolo eye Yesu akuli kye na baekosi be phenephe na maa manene ma Galileya. Bato baikye baesi ya mobenga. Bato me bautaka o manyete ma Galileya, o manyete ma Yuda na o Yelusaleme.

⁸ Baayoko bautaka o manyete ma Idume, o mokukulu nwa ebale ya Yaladene, o nkyisi ya phenephe na manyete ma Tula na ma Sidona. Bato me baikye baokaka yaakyelaka Yesu. Yango mene baesi yakye oka ye.

⁹ Bobele, Yesu aesi ya toma baekosi be obokye bamolukyele vato pho bato be sa mokatitisa.

¹⁰ Yesu awoko babona pho abikyaka bato baikye, bato baso baamalosi bawelanaka ikyemokuma.

¹¹ Waawene bato babaka na malobo mabe Yesu, bakyeke mivaka o makolo me. Babutwaka baanwane

beekye: «Iwe, oli Nwana wa Nwaphongo!»

¹² Kasi Yesu amba katela bato me, yokye: «Sanze-binya!»

Yesu aesi batoma iko mbuka babale

¹³ Bobele, Yesu amba yakye baa o ngomba, amba ya banga bato baazingaka yo. Be baesi ya kye oka ye.

¹⁴ Aesi ya olo bato iko mbuka babale, baatangaka yo batoma. Yesu abaloko obokye baee ne elele yonyo, obokye abatome ikyemiteya,

¹⁵ na obokye abaakyisa mwiya nwa itokoloko malobo mabe.

¹⁶ Bato iko mbuka babale me, yafaka: Simo (Yesu amophekye nkombo ya Petelo),

¹⁷ Zake na Yoane wabe ango, Zebede (Yesu abaphekye nkombo ya Bonelegesi, kyelimbole obokye: Bana ba nkakye),

¹⁸ Andele, Philipe, Batelemi, Matiye, Toma, Zake (nwana wa Alafa), Taade, Simo owamiabyaka pho ya bosomi pha ekolo ye,

¹⁹ na Yuda Mokeliyota, owamungya Yesu.

Banaa nyango na Yesu baesi ya mokyeka

²⁰ Bobele, Yesu akuli butwa o ingambi. Bato baikye bakuli yaangana, malondo ma obokye Yesu na baekosi be baze temali.

²¹ Banaa nyango na Yesu baesi yaoka simo me. Bamba ya kyende obokye

bakye mokpa, pho bato bawoko bekye: «Abuto ndokolo elemele!»

²² Uḡwanḡwa eye bateye ba Mibeko bautaka o Yelusaleme bawoko bekye: «Molembe amunyosi, katokolo malobo mabe o nzoto ya bato nde na mwiya ḡwa Belezebula, mokonzi ḡwa malobo mabe.»

²³ Bobele, Yesu amba ya banga bato baso. Amba ya bawole na bite yokye: «Tebakokyi itokolo Molembe na mwiya ḡwa Molembe.

²⁴ Bo bato ba mokyisi monomo banwane be na be, mokyisi me etemookoko.

²⁵ Bo bato ba ibota sonoso banwane be na be, ibota me etesiikoko.

²⁶ Ka bo bokonzi pha Molembe bomikabinye, bokonzi me ete bookoko.

²⁷ Moto takokyi inyolo o ingambi sa moto oli na nkamba pho akye iba mbolo ye, bo naino moto me tebamobakyi maphanga. Elaa atamobaka maphanga phanza, amba iba mbolo ye iso.»

²⁸ «Nde phele na wo na be ngakye: Nwaphongo amolimbisa masumu maso maakyele bato, na mapho maso maatole bato nkombo ye.

²⁹ Kasi moto ooko-tole Bolobo Bosanto, kakyele isumu sitesilimbisa Nwaphongo. Isumu me samoikala nde bobele.»

³⁰ Yesu awoko na be bobo, pho be babaka bawo bekye: «Bolobo bobo bonyolesi Yesu.»

Nyango wa Yesu na banaa nyango na Yesu bamolukye

³¹ Bobele, nyango wa Yesu na bana be ba bampele, baesi oka Yesu. Bamba ya teme o ibanda. Bamba ya toma moto obokye ababangyele Yesu.

³² Bato baso baazalaka ne wamo, bamolungyaka. Bamba ya wo ne bekye: «Kyeka! Nyongo na banaa nyongo batemi o ibanda baelukye.»

³³ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mama eli nza? Banaa mama eli banza?»

³⁴ Bobele, Yesu amba ya kyeka bato bazalaka ne amba ya wo yokye: «Kyeka mama na banaa mama, be bababa.

³⁵ Pho moto okokyele mapho mazingye Nwaphongo, yo ḡwana mama owa lele, yo nkanasa ya nga, yo mama.»

4

Ete ya mophikiyi

¹ Yesu akuli butwa iteya bato o mokukulu ḡwa maa maanene ma Galileya. Bato baikye baesi yaangana waali yo, emba Yesu amba ya kye zala o vato. Vato me phabaka o maa, emba bato babaka o mokukulu.

² Abaka kateya mapho maikye na bite. Amba ya bateya yokye:

³ «Okyemela! Mokolo monomo, moto monomo akyekye o inzabi oikye minyaka ndemo obokye itokolo.

4 Waanyaka yo ndemo o inzabi, ndambo iesi yakaa o nzela, manyosi maesi ya kye iikomola.

5 Ndambo eyoko iesi yakaa o manyete maa mabanga, wamo manyete maikye phe. Sakoko ndemo miina iesi ya tokolo pho teyaika zwa manyete maikye wamo.

6 Waa manzanga, ndemo me iesi ya nyita, iungyi pho teyaikaka ba na ya kolo nkanga.

7 Ndambo esuu ya ndemo iesi yakaa o nte ya nkata ya milo. Nkata ya milo miina iesi ya kola, yubye ina ndemo emba teyaamba bota.

8 Kasi ndemo nsuu me iesi yakaa o manyete malaa, iesi ya tokolo, ikosi, iboti. Iiyoko iboti mbuma mako maato, iiyoko mako motoba, iiyoko munkama.»

9 Emba Yesu amba kula wo na bee yokye: «Moto oli na matoo ma ioka, aokye!»

Pho ya'ye Yesu kateya na bite

10 Bobele, Yesu aesi ya ika bato baabana o mokukulu. Waabaika yo, baekosi iko mbuka babale na baayoko baabaka phenephe ne baesi ya motuna bekye abaimole ntina ya bite me.

11 Amba ya wo na bee yokye: «Nwaphongo aeteye, bee baba, sekyele ya Bokonzi phe. Bato basuu baokye nde na bite.

12 Yango mena wakomama bobo:

“Nabo bakyekye na bolaa, tebaawene na ekpele.

Nabo baokye na bolaa, kasi tebaasosolo,
bo phe nde babongolakyi mandondo ma be, emba Nwaphongo nde abalimbisakyi!”

Yesu kalimbole ntina ya ete ya mophikiyi

13 Bobele, Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bo bee toebe ntina ya ete mena? Emba waamba eba ntina ya bite bisuu ndengye'ye?

14 Mophikiyi ndemo ali ndokolo moto okoteya iloba sa Nwaphongo.

15 Bato bayoko bali ndokolo nzela. Simo ya Nwaphongo yakyekye kaa wamo. Baokyi Simo me. Oeyokyi be, Molemba aesi ya emanya o mandondo ma be.

16 Bato bayoko bakokaa na ndemo iikaa o manyete maangana na mabanga: Wa okye bee iloba sa Nwaphongo, basanosi izele na nkyisa.

17 Kasi iloba me te saika nyose nkanga o mandondo ma be, baanole nde nwana imbele mokuwe. Kasi bo nkaka na minyoko yeesi pho ya sina iloba sa Nwaphongo, bale ianola sa bee izele.

18 Bato bayoko bali ndokolo ndemo iikaa o nkata yaa milo: Baokyi maloba ma Nwaphongo,

19 kasi maumunya ma mokyisi mumu, phowa ya ezwele ekye kosa bato, na maumunya masuu ndengye

na ndenge maoto sina iloba, emba tesiifote.

²⁰ Kasi bato basuu bali ndokolo ndemo ikaa o manyete maala: Baokyi maloba ma Nwaphongo, bamaanosi emba baboti mbuma iindaa, iiyoko mako maato, iiyoko mako motoba, iiyoko munkama.»

Ete ya tala

²¹ Bobele Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bo moto aesi na tala, amoekukya na katini nde amoeteye o se ya ntangye? Kasi amoeteya o ikolo sa mesa. Teli bomo?»

²² Maphoo maso maabombama mamotokolo, na maphoo maso ma enzombi mamowenene saa.

²³ Moto oli na matoo ma ioka, aokye!»

²⁴ Yesu akuli woo na bee yokye: «Nde kokyebe na maphoo maeyimole nga. Nde bokokyele bee bebi, Nwaphongo amoekyela nde bomo me. Amba kula ekyela na koleka.

²⁵ Moto ooli na mbolo nzikye bamokula mophe nsuu. Moto ooli pha, baamobololo nono hwana ndambo ooli ne.»

Yesu akpe ete ya ndemo

²⁶ Yesu akuli wo yokye: «Bokonzi pha Nwaphongo boli ndokolo moto monomo anyakaka ndemo o inzabi se.

²⁷ Na mokolo, wa lale yo na na moo wakyemitambula yo, ndemo kytokolo, kyikole. Moto me taikaka eba bo wakolaka yango.

²⁸ Eli nde manyete maakosaka ndemo. Phanza kyetokolo ibongyi, sima kyembe ya tokolo munkoloko, o suka kyembe ya bota mabotu na bolaa.

²⁹ Ble eesi yaola. Waaola mbuma, moto me akye noko pho mbunu ya inoko yakokaka.»

Yesu akpaka ete ya mumbuma hwa hwete na nkombo mutarde

³⁰ Yesu akuli ya wo yokye: «Ekpele'ye elongoba na Bokonzi pha Nwaphongo? Tomokpa ete'ye pho ya Iimbola Bokonzi pha Nwaphongo?»

³¹ Bokonzi pha Nwaphongo pha ulana na mumbuma mwa mutarde. Bo bakye emophika, mumbuma maa-muna, molekyi iso yaamokyisi na bokyikyiyi.*

³² Sima moesi ya kola, moombe ya leka ndemo iso na bonene. Moombe ya tokolo bitakyi binene. Manyosi mamotonga moobo ma bee o oomele ya hwete me.»

³³ Nde babona Yesu ateyaka bato Simo ya Nwaphongo na bite biikye bya ndengye eye. Abateyaka na ndengye eekokyi na bee ioka.

³⁴ O mateya me taikaka lee ibakpela bite. Kasi waabaka yo kaikale na baekosi bee yo mampenza abalimbolelaka nde bite me biso.

Yesu azibise Eweele

* 4:31 4.31 Pho ya mutarde, kyeka o Luka 13.18.

³⁵ Mokolo maamuna bunya boesi ya inda. Okoinde bunya, Yesu aesi ya wo na baekosi bée yokyé: «Toakale o mokukulu nwa maa njwaa bina.»

³⁶ Yesu azalaka o vato. Baekosi baesi ya kyende ne o vato babona. Mato masuu mabaka wamə me. Baikaka bato baso baabaka wamə.

³⁷ Bobele, ewele ekusi yamba ya kyela. Kanda yanyosaka maa o motema njwa vato. Vato babona phatataka itonda na maa.

³⁸ Yesu abaka o mbolo eya sima ya vato. Alangyaka moto nwe o ikolo sa mungbelengə, alasi ebuu. Baekosi bée baamba ya mومmola miebu mena, bekye: «Towee! Towee! Toli na maumunya pho ya banga?»

³⁹ Yesu amba ya umwa, amba ya wo na eweele na ná maa na bokusi yokye: «Ikala bose!» Bobele, eweele eesi yaunva. Emba maa mamba yaikala ena phioo! ⁴⁰ Akuli wo na baekosi yokye: «Be koile pho ya'ye? Bée naino toanosi?»

⁴¹ Baekosi bawenekye inganga siikye, bawonoko bekye: «Moto oyo ali nde nza? Na maa na eweele kyimotosa!»

5

Yesu abikye moto owabaka na malobə mabe

¹ Bobele, Yesu na Baekosi bée baesi ya koma o mokukulu me o manyete ma Bagelaza.

² Yesu aesi ya aphwa. Okoaphwe yo, moto monomə atokosi o malita. Aesi ya vana ne. Bolobə bobə phanyolokə o nzoto ya moto me.

³ Abutwaka izala o malita. Bato tebakulaka koka imobaka maphanga, ebe na munyololo.

⁴ Soosoo bamokangye maboko na makolo na munyololo. Nzuka moto me abaka kabile muna munyololo. Moto na monomə takokaka imozibisa.

⁵ Na moo na mokolo abaka katambule o malita na o ngomba. Mbala iso abaka kaanjwane nzanga, abaka kamizokya na ná mabanga.

⁶ Mena Yesu ataa baa itakye, ambo mowene. Aesi ya kyilingana. Akye mokusamela na mabongə.

⁷ Amba yaanjwana na bokusi yokye: «Yesu, Nwana wa Nwaphongo owa ikolo, kolukye inkyela bo? Naongyi na we o boo pha Nwaphongo, sa nveninya mpasi!» [

⁸ Awoko bobə pho Yesu abaka kawo yokye: «Bolobə bobə, tokolo o nzoto ya moto oyo.»]

⁹ Yesu amba kula tuna moto me yokye: «Nkombo ya we nza?» Aesi ya mobuyisa yokye: «Nkombo ya nga, Ekonzo, pho banga toli baikye.»

¹⁰ Aongaka Yesu na bokusi obokye satoma malobə mabe mama o mokyisi mosuu.

¹¹ O ngomba me yabaka

wamɔ, bokanda pha mangulu, phabaka bokyemiwaa.

¹² Malɔɔ mamba bɔndɛɛ Yesu bɔbɔ: «Olotome onte ya mangulu mamana, tokye nyɔɔ o nzoto ya mango.»

¹³ Yesu amba ya maphe nzela. Bobɛɛ, malɔɔ mabe mamana maesi yatɔkɔɔ oka moto mɛ. Maesi ya kye nyɔɔ o mangulu mamana. Bokanda bɔsɔ phabaka phenɛphe na mangulu nkoto ibale. Mangulu maesi ya uta ngomba, maesi ya kyilingana nɔnɔ o maa. Mabutwaka ikyiba maa, mamba ya waa.

¹⁴ Babanze ba mangulu baabaka wamɔ, baesi ya lota, bakye imola o lombo nɔnɔ o manganda. Bato baesi ya kye kyeka lowɔɔ mɛ lalekanaka.

¹⁵ Baesi ya koma oka Yesu. Baweni moto mɛ owabaka na malɔɔ mabe azasi, alati bitobu, abɔngyi. Waamowɛnɛ bɛ, bato mɛ bawɛnɛkyɛ bɔbɔ.

¹⁶ Bato baawɛnɛkyɛ maphɔɔ mɛ masɔ, baesi ya baimola maphɔɔ ma moto owa malɔɔ mabe na ma mangulu.

¹⁷ Bobɛɛ, bato baaokaka maphɔɔ mɛ baesi ya wɔ na Yesu obokye amane o manyɛtɛ ma bɛ.

¹⁸ Yesu akye kpela o vato. Okokpele yo, moto owabaka na malɔɔ mabe aesi yaonga na Yesu yokye: «Bo ozingyi, nakyɛndɛ na wɛ.»

¹⁹ Yesu alɛ, amba wɔ yokye: «Butwa oka bɛ, o ibota sa wɛ, okye baimola iso

iyekyelesi Nkolo na ngongo yɛ.»

²⁰ Emba moto mɛ amba yakye. Atati ikyemiimola o nkyisi yaabaka omɔ na nkombo Dekapolis. Aimolaka iso yaakyelaka Yesu phɔ yɛ. Bato basɔ, baamookaka, bakamwaka.

Yesu kakye oka Yailo

²¹ Yesu akuli akala na vato o mokukulu nwaabaka yo. Bato baikye baesi yaangana wali yo. Mɛna ataa ba o ibongu, baesi ya molungya.

²² Mɔnɔmɔ na Baangyesi ba Ingambi sa makyita aesi ya koma. Nkombo yɛ Yailo. Aesi ya wɛnɛ Yesu. Amba ya miyaka o makolo mɛ.

²³ Amba ya nyingonela nɛ yokye: «Ŋwana wa nga wa nwanwasi kawɛ. Tokye oka nga, okye kyela maɔkɔ o ikolo sa nzoto yɛ obokye yo sawaa, abikye.»

Yesu abikye nwanwasi owa bolosi pha malongo

²⁴ Bobɛɛ, Yesu aesi ya kye nɛ nzela yɔnɔyɔ. Bato baikye bakyekeyɛ nɛ ewawaka. Bamokatitisaka na mbale na mbale.

²⁵ Nwanwasi mɔnɔmɔ abaka na bɛ. Abaka na bolosi pha malongo, pha kɔkɔ nɛ mambula iko mbuka ibale.

²⁶ Akomaka o maɔkɔ ma bamiinganga baikye. Abungyaka baphalanga bɛɛ basɔ. Taikaka bika. Bolosi bokule ngala nde bongasi.

²⁷⁻²⁸ Aokaka simo ya Yesu. Aumunyaka o ndondo yɛ yokye: «Bo nakyɛ kuma nɔnɔ bitobu bɛɛ, nde

nabikyi.» Aesi ya mofenga na ikyemiphaka onte ya bato babana nono wakoma yo o sima ye. Aesi ya kuma etobu ya Yesu.

²⁹ Mina wamō malongo maesi ya tenya. Aesi ya wene o nzoto ye obokye abikyi na bolosi me.

³⁰ Nde wamō, Yesu aesi ya mioka onte ye obokye ndambo ya mwiya nwe motokosi. Aesi ya miekpinya o ntante ya bato, yokye: «Oonkumi o bitobu ba nga nza?»

³¹ Baekosi bekye: «Aaa! Oweni obokye bato baekatitise na mbale na mbale, kokule tuna: "Onkumi nza?"»

³² Kasi Yesu aesi ya kyeka na mbale na mbale obokye aebe moto omokumi.

³³ Nwanwasi me abaka katekyenele na sina inganga, pho aebaka lowo lamokomelaka o nzoto ye. Aesi ya mokusamela. Bobele, aesi ya moimola phele phele maphoo maso maabaka ne.

³⁴ Yesu amba ya wo ne yokye: «Mama, boanosi we, obikyi. Ebe nde bomo. Kyende na bolaa.»

Yesu aakosi njwana wa Yailo

³⁵ Waabaka Yesu kawo babona, bato bauti o ingambi sa Moangyesi me, Yailo. Baesi ya wo bekye: «Njwana wa we awe. Kokule nyokolo Moteye pho ya'ye?»

³⁶ Nzuka Yesu aokaka maphoo mawoko be. Amba ya wo na Moangyesi wa Ingambi sa makyita me

yokye: «Sakula ila! Anola ndee to!»

³⁷ Yesu taikaka benela bato basuu ikyende ne. Aanolaka nde Petelo, Zake na njwana nyango Yoane.

³⁸ Baesi ya koma o ingambi sa Moangyesi me. Yesu aweni obokye bakye miwaka, balele na ngongo, baanjwane.

³⁹ Aesi ya nyolo o ingambi. Aesi ya wo na bee yokye: «Ikyemi miwaka na ilelo sisi sa lowo'ye? Nwana wa bee taikyi waa. Alasi nde ebuu.»

⁴⁰ Baalesi baesi ya moekye. Emba Yesu aesi ya batokolo bee baso o nzee. Akye na ango na nyango na baabaka ne. Bamba ya nyolo o motema njwa ingambi o elele eyalangyaka bee njwana.

⁴¹ Yesu amba ya phila njwana me mi eboko yokye: «Talita kumi!» kyeimole obokye: «Njwana ngondo, umwa!»

⁴² Mina wamō, njwana ngondo me — abaka na mambula iko mbuka ibale — , amba ya teme. Abuto itambula. Baabaka ne wamō, bakamwaka nde bokamo.

⁴³ Yesu awoko na bee na bokusi yokye: «Moto saimola moto lowo lalona, amba ya wo na bee yokye bamophe na ntoma azee.»

6

Bato ba Nazarete bale ianola Yesu

¹ Yesu na baekosi bee baesi ya mana o elele me, baesi ya

kyende o Nazalete mokyisi nwa kolaka yo.

² O mokolo nwa Sabata, abaka kateya o Ingambi sa makyita. Bato baikye baamookaka, bakanwaka, bamitunaka bekye: «Pho iye aizwe bi? Malondo ma zwe yo mama mauti bi? Kakyele na bilekyesako bibi ndenge'ye?»

³ Eye ka mowasi wa mabaya, nwana wa Maliya, bola pha Zake na Zoze na Yudasi na Simo. Na basii bee baa babasi ka bali na banga wawa.» Yango mena balekye imoanolela.

⁴ Yesu amba yawo na bee yokye: «Moimosi wa Nwaphongo bamokumole nde o nkyisi nsuu, manya o mokyisi nwe mampenza, na o ibota se na oka banaa nyango.»

⁵ Yesu taikaka koka ikyela nono elekyesako yonyo eenene omu, manya nde ndambo ya bato ba malosi baatandelaka yo maboko, baabikyaka yo.

⁶ Akamwaka na boikye pho ya bato ba Nazalete tebaikaka ba na ianola.

Yesu atomi baekosi iko mbuka babale

Emba Yesu amba yakyemiteya o nkyisi yaa mambale.

⁷ Aesi ya banga baekosi iko mbuka babale, atati ibatoma ikyemiteya babale babale. Abaphe na bokonzi pha itokolo malobo mabe.

⁸ Abakatelaka yokye: «Bo wamokyende bee o imbanga

bofo, bee saphila ekpele esuu, ebe ntoma, ebe ikufa, ebe na baphalanga, ophilaka nde ntuu.

⁹ Bee salata bitobu bibale, kolate nde etobu yonyo na bikoto.»

¹⁰ Yesu ambakula ya wo na bee yokye: «Bo okomi o mokyisi monomu, obaka nde o ingambi sa moelasa bee nono mokolo nwa mokyende bee o mokyisi mosuu.

¹¹ Ka bo bato ba mokyisi monomu balee iekumbela, balee na iyeyoka, lekana mokyisi me, ololo ngonza pho ya ibateya bofe bookyesi be.»

¹² Bobele baekosi bamba yakyemiimola bato obokye babongole ntema ya be.

¹³ Batokoloko na malobo mabe miikye. Baingaka na bato baikye ba malosi mauta, bababikyaka.

Elode aokyi ngambo ya Yesu

¹⁴ Nkolo me, Mokonzi Elode amba yaoka Simo ya Yesu pho ngambo ye ya tambulaka nkyisi iso. Bana bekye: «Eye eli nde Yoane Mobatise akundo! Yango mena ali na phembo ya ikyela bilekesako babina.»

¹⁵ Kasi bayoko bawoko bekye: «Eli moimosi Eliya.» Basuu bayoko bekye: «Ali moimosi ndokolo baimosi baa phanza.»

¹⁶ Waaoka Elode ziko sa bato, amba ya wo yokye: «Eli Yoane Mobatise, owa tomaka nga obokye batene moto, akundoo!»

Iwaa sa Yoane Mobatise

17 Phō Elode atomaka batuluku βέε obokye baakya Yoane bamunyōsa o βολκō, phō ya Elodiya ηwanjwasi wa ηwana nyango Philipo owa buyaka yo ηwasi wε.

18 Phō Yoane awōkō na Elode yokye: «Tokokyi ilonga ηwasi wa ηwana nyōngō.»

19 Elodiya aphinywaka na Yoane. Alukaka malondo ma imoboma, kasi taikaka mozwa.

20 Phō Elode ailaka Yoane, aebaka obokye Yoane ali moto wa bosembo, moto wa Nwaphongo. Yango mena, ambaka baa kamobanza. Elode abaka katungisame na boikye na mateya ma Yoane, ka na babona azingaka nde imooka.

21 Wakoma eselekō yaimunya mokōlō ηwa botama Elode, Elode abangaka bakumu, bakonzi ba batuluku, bato ba ngambo ba Galileya, obokye baya zaa oka ye. Mokōlō mε Elodiya awenekye obokye nkōnzō ye ya iboma Yoane imbiyakoka.

22 Waba βέε bazee, ηwana wa Elodiya wa ηwanjwasi amba yakye babinela. Elode na bato baabangaka yo basepelaka na mbina ye. Bobele mokonzi Elode amba ya wō na ηwana ngōndō mε yokye: «Inzongye ekpele eeso ekyezingye wε, namoephe yango.»

23 Amba ya kata na se-leka yokye: «Namoephe ep-kele eso eyamunzonga wε,

ebe nabo etee ya mokyisi moangyele nga.»

24 Nwana ngōndō mε atōkōsi, akye tuna nyango, yokye: «Naongye ekpele'ye?» Nyango yokye: «Koongye nde moto ηwa Yoane Mobatise.»

25 Sakōkō, ηwana ngōndō mōna akuli butwa izele oka mokonzi Elode akye wō ne yokye: «Nazingye obokye ompε nde inwanjwa eye moto ηwa Yoane Mobatise mi lako.»

26 Waaoka mokonzi Elode baabona, aokyi ngōngō boikye. Ka naiumunya seleka eya kataka yo o miyo ma babutu babangaka yo o eselekō, takokyi na ile imophe ekpele eso eya ongaka yo.

27 Sakōkō, mokonzi amba ya toma tuluku mōnōmō o βολκō obokye akye tena moto ηwa Yoane amoyelele na ηwango. Bobele, tuluku mε amba yakye o βολκō, akye tena moto ηwa Yoane

28 Aesi na ηwango mi lako, amophe ηwana ngōndō mε, akye mophe nyango.

29 Waaoka baekosi ba Yoane maphōō maso maalekaa, baesi yakye kpa ebembe ye bakye ekunda.

Yesu azeye bampele nkoto itano

30 Batoma waauta βέε o imbanga, baesi yaan-gana wali Yesu, bamoimosi maphōō maso makyelaka βέε na ma teyaka βε.

31 Phō bato baike babaka basekane oka Yesu, Yesu na

baekosi b̄εε tebaikaka zwa ngonga ya iza, yango mena amba ya w̄o na b̄εε yokye: «Yaka tomane wali bato, tokye luka elele eya bose pho tokute zaa tombe naema.»

³² Boβele bamba ya baa o vato bakye b̄εε mampenza o elele eteeli bato

³³ Waaba b̄εε bakye babona, bato babaweni, babasososi. Babaka baute o nkyisi iso na mambangu, bakye koma o boo o elele eyalukaka Yesu na baekosi b̄εε ikyende.

³⁴ Waaseme bε, Yesu amba ya aphwa o vato, aweni moluku njwa bato baikye.

Abaokyelaka ngongo boikye pho babaka ndokolo mampate mazangyi mookosi, amba ya tata ibateya maphoo maikye.

³⁵ Walekana bunya, baekosi bamba ya kyende oli Yesu, bamba ya w̄o ne bekye: «Bunya bolekaa, elele eye eli itakye na lombo.

³⁶ Buya bato obokye bakylene o manzabi, na o nkyisi ya mambale, pho bakye miombela ntoma ya iza.»

³⁷ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Be mampenza obaphe ntoma ya iza.» Baekosi bekye: «Kozingye obokye banga toombe mapa ma badenali nkama ibale pho ya izeya moluku munsu mumu? Na bo toombi mapa ma badenale nkama ibale pho ya izeya moluku musu mumu ete maabakokye.»

³⁸ Yesu amba ya batuna yokye: «Oli na mapa

bo? Taa kye kyeka!» Waakye kyeka bε, bamba ya moimola bekye: «Toli na mapa matano na swe ibale.»

³⁹ Ndokolo kambe ya toma baekosi bazasa bato baso o nkata, biboko biboko.

⁴⁰ Babazasaka na ndongo, muna njwa munkama, moyoko njwa mako matano.

⁴¹ Yesu aesi ya kpa mapa matano mamana na swe ibale, atombi miyo o ikolo, abondesi Nwaphongo. Waunva yo ibondele, akyesi mapa, amaphe baekosi obokye bakabele bato baso. Akuli kyela na swe nde bomo.

⁴² Bato baso bazaka, baokaka.

⁴³ Baekosi bamba ongo bikyesi ba mapa na ba swe ba otwaka bε, batonzaka banyanzima iko mbuka babale.

⁴⁴ Motango njwa bato baso baazaka mapa mamana, o itanga nde bampele, njwabaka nkoto itano.

Yesu atambusi o ikolo sa maa

⁴⁵ Sakoko, Yesu aesi ya toma baekosi obokye babaa o vato, bakatisa, bakye moziya o boo o mokukulu moyoko o mokyisi njwa Betesaida. Mina wamo, aesi ya buya na moluku njwa bato babaka wamo o nkyisi ya bε.

⁴⁶ Waunva yo ibabuya, aesi ya kye bondele o ikolo sa ngomba.

⁴⁷ Waainda bunya, baekosi bataka baa onte ya ebale sa bokomakye. Kasi Yesu

abaka yo mampenza o mokukulu.

⁴⁸ Awenekye baekosi banwane na iluka pho eweεε yabaka kyebabuya na munsima. Waa munkukutu, Yesu amba ya babenga na makolo o ikolo sa maa, aunvaka na balenaka.

⁴⁹ Waamowene bεε katambule o ikolo sa maa na makolo, baumunyaka obokye eli mozisi. Bamba ya anwana,

⁵⁰ pho bεε baso bamowenekye, batondaka na boba. Yesu amba ya wo na bεε yokye: «Ititala, bεε salota, eli nde nga!»

⁵¹ Amba ya baa o vato phaa baka be, eweεε eesi ya ema. Baekosi bakamwaka na boikye,

⁵² pho na waakyelaka Yesu elekyesako ya izeya bampele mapa, tebaikaka sosolo, malondo ma bεε mafaka makuwe.

Yesu abikye bato ba malosi o manyete ma Genesalete

⁵³ Waaunva bεε ikatisa ebale, baesi ya kye seme o Genesalete.

⁵⁴ Waaphwa bεε o vato, sakoko bato baesi ya eba obokye eli Yesu.

⁵⁵ Bobele bamba ya kyilingana o nkyisi ya bεε iso, ikyemikpa bato baso baa malosi, babanyanye mi matoko bakyekye na bεε o bilele biso baokoka bεε obokye Yesu ali wamo.

⁵⁶ Bilele biso baabaka Yesu kakyemikyende, ebe

o nkyisi iinene na iinkyiky na yaa mangonda, babaka bakye milangya bato baa malosi o munsongo. Banyingonelaka na Yesu bεkye: «Obale bakume nono songye ya etobu ya we.» Emba, baso baamokumaka, babikaka.

7

Yesu Kateya pho ya mateya ma bankoko

¹ Mokolo monomo Bafalisayi na bateye ba Mibeko bayoko bautaka o Yelusaleme, baesi ya angana oli Yesu.

² Waawene bεε obokye baekosi ba Yesu bayoko baze ntoma na sokoto sa kunyola se, bo kowo mateya ma bankoko,

³ pho Bafalisayi na Bayuda baso bakumulaka mibeko ma bankoko, o boo pha izaa ntoma, ela bakunyosi se bo wa teyaka bankoko.

⁴ Bo baute o zando, te bakokyi izaa bo tebamikunyosi bo kowo mibeko ma be. Bali na mapho masuu maike ma bankoko makumole be, mapho me mango mama: Ikunyola binywele, mambongo, manzongo maa bibende, na biziye.

⁵ Yango mena Bafalisayi na bateye ba Mibeko bamba ya tuna Yesu bεkye: «Pho ya ye baekosi ba we te baakumole mibeko ma bankoko, baze ntoma sa kunyola se?»

6 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Moimosi Isaya alon-gaka nde phele waa wo yo pho ya Yesu obokye: “Bato babu bankumole nde na maloba, kasi o mandondo bali itakye na nga.

7 Losambo la bée loli nde pha, bateya nde mibeko miute na bato, bekye maphoo ma nga Nwaphongo.”»

8 Yesu akuli wo na bée yokye: Komanya mibeko ma Nwaphongo pho ya ikumola mibeko ma bato.

9 «Koebe na bola nde ile mibeko ma Nwaphongo pho ya ibanza mibeko ma bankoko.

10 Pho Mose awo yokye: “Kumola nyongwo na ongo. Kasi owa motola nyango na ango, basengyesi imoboma.”

11 Ka koteya bobo: “Moto takoyi iwo na nyango ebe na ango yokye: Mbolo iun-vakyi nga iesunga na yango, nataa iphe Nwaphongo, kyelukye iwo obokye mbolo me ibuto kolobane.”

12 Bo bakyesi babona, mena bamokatesi ikula sunga nyango na ango.

13 Na bomo, mena kooto Simo ya Nwaphongo na mateya ma bankoko maateya be. Kokyele maphoo masuu maikye nde bomo.»

Maphoo maabuya ndondo ya moto sokoto

14 Sima me Yesu akuli ya banga moluku nwa bato, amba ya wo na bée yokye: «Okymela, bée baso ososolo na bolaa.

15 Ekple eso eekyenyolo onte ya moto, tekoyi oto ndondo ye, kasi nde maphoo matokolo o ndondo ya moto, eli mee maamoto. [

16 Ooli na mato ma ioka, aokye!]]»

17 Waaika Yesu moluku nwa bato baabaka ne, anyosi o ingambi, baekosi baesi ya motuna ntina ya ete me.

18 Yesu amba ya wo na bée yokye: «Na bée naino tosososi? Toebe obokye ep-kele eso ekye nyolo onte ya moto teekoyi ivot ndondo ye?

19 Pho ekpele me te nyolo o ndondo ye, kasi kye nyolo nde o ibu, sima kaeyete o zikiyi.» Na ete me, Yesu ateya obokye ntoma iso ili ndaa pho ya iza.

20 Akulaka wo yokye: «Kyeoto moto nde ekplele ekyetokolo o ndondo ye.

21 Pho maumunya maso maabe maute o ndondo ya moto, booli: Bondumba, iba, iboma bato,

22 ikyela baphemba, imengyela, ikyela bato bobo, ikosa, ikyela mobulu nwa babasi na bampele, zuwa, ikata bole, lolendo, bobubusi.

23 Maphoo maabe maso mama matokolo o ndondo ya moto, mee mambe mototo.»

Nwanwasi ootoli Moyuda aanosi Yesu

24 Yesu aesi ya mama o elele me, akye o nkyisi iili phenephe na mokyisi nwa Tula. Aesi ya nyolo o

ingambi sɔnɔsɔ phɔ taikaka zinga obokye bato baebe wali yo. Kasi na bo babona, bato baebaka nde elele eli yo.

²⁵⁻²⁶ Nwanwasi monomɔ, otoikaka ba Moyuda, abotama o Fenisi. Nwanwasi me abaka na nwanwa we wa nwanwasi, abaka na bolobɔ bofe. Waoka yo simo ya Yesu, sakokɔ aesi yakye mivaka o makolo me, amba nyingonela na Yesu obokye atokolo bolobɔ bofe o nzoto ya nwanwa we.

²⁷ Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Tale naino bana bazee phanza baokye, phɔ teli bolaa obokye okpe mapa ma bana omavakyele bana ba manva.»

²⁸ Nwanwasi me amobuyisaka yokye: «Eli bomɔ, Nkolo, ka bana ba manva nga bakute zaa nɔnɔ ina mpusu ikyilasa bana o se ya mesa.»

²⁹ Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Ee mama, phɔ ya mobuyisesi nwa we molaa maamuna, butwa o ingambi sa we, bolobɔ bofe botokosi o nzoto ya nwanwa wa we.»

³⁰ Wabutwa nwanwasi me o ingambi se, akye takana nwanwa we amilangye o tangye, bolobɔ bofe botokolelekyi.

Yesu abikye moto owa looko na ikyekumisa

³¹ Yesu amba ya mana o nkyisi ili phenephe na mokyisi nwa Tula, alekaa ya mokyisi nwa Sidona, akatise

Dekapole wakoma yo o maa manene ma Galileya.

³² Omɔ, baesi ya moyelela na moto owa loko, abaka na ná ikyekumisa. Bato me babaka banyingonele ne obokye amotandele mafokɔ phɔ ya imobikya.

³³ Yesu amba ya mopka, akye ne nwanwa imbale, itakye na moluku nwa bato. Amunyɔse nse o matoo, amitowi matee o nse, amotasee na mango o lolee.

³⁴ Bobele, Yesu amba ya tomba miyo o ikolo, auye mɔɔ, amba ya wɔ na moto me yokye: «Ephata!» Kyelukye iwɔ obokye «matoo zifwa!»

³⁵ Mina wamɔ, matoo ma moto me mazibo, lolee lee loingoo, abuto iwɔ na bolaa.

³⁶ Yesu akatelaka bato me baabaka wamɔ obokye bée saumola nɔnɔ moto monomɔ. Na bo wabakatelaka yo babona, babaka bakye mimola nde iso ya kyelaka yo.

³⁷ Bato bakanwaka nde bokamo bekye: «Iso iikyikyele yo ili nde ndaa! Kaingole matoo ma bato baa loko, phɔ babutwe ioka, kawɔya na bato baa mbubu!»

8

Yesu azeyee bato nkoto ine

¹ Nde mi nkolo me, bato baikye bakulaka yaangana wali Yesu. Kasi bo toikaka ba bée na ntoma ya izaa, Yesu amba ya banga baekosi

ბეე, amba ya wɔ na ბეე yokye:

² «Nali na ngɔngɔ phɔ ya bato baβa, βambo kyela na nga wawa nkɔlɔ iyato, kasi uŋwaŋwa eye tebakuli βa na ekle ya izaa.

³ Bo na babuye o mangambi ma ბეე na nzala, βamokye kpaa phikiyi o nzela, phɔ baayɔkɔ βauta itakye.»

⁴ Baekosi βamba ya mobuyisa ბეკე: «Wawa toli o bokye, tomozwa mapa ma ibaphɛ bi obokye βazee baokye?»

⁵ Yesu amba ya βatuna yokye: «Oli na mapa βo?» Baekosi ბეკე: «Toli na mapa sambo.»

⁶ Emba Yesu amba ya wɔɔ na bato βasɔ obokye βazale o se. Aesi yakpa mapa sambo maamana, aphe Nwaphongo melesi, amateni amaphe baekosi obokye βamakabele bato βasɔ. Bakyelaka nde βomɔ.

⁷ Bakulaka βa na ná βanaa swe βakyikiyi. Yesu akuli phe Nwaphongo melesi phɔ ya swe მე, aiphe baekosi ბეე obokye βakule ikabela bato.

⁸ Bato βasɔ βaazaka baokaka. Baekosi βaɔngɔkɔ ntoma yaa otwaka ბე, batonzaka βanyanzima sambo.

⁹ Bato βasɔ βaazaka βabaka phenephe nkoto ine! Bobele Yesu amba ya βabuya o nkyisi ya ბე.

¹⁰ Waunva yo ibabuya, ndokolo kambe ya kpela o

vato yo na βaekosi ბეე, βamba yakye o manyete ma Dalamana.

Bafalisayi baongye elekyesako

¹¹ Mokɔlɔ monɔmɔ Bafalisayi baesi ya tɔkɔlɔ, βatati iika ziko na Yesu. Phɔ ya imumeka, βamba ya motuna obokye akyele iyaa phɔ ya iteya obokye maphɔɔ maakyele yo maute oka Nwaphongo.

¹² Yesu aumesi, amba ya wɔ yokye: «Phɔ ya'ye bato βa lɔlɔ eye βatune ikyela iyaa? Na wɔ na ბეე nde phele, esikyele nɔnɔ iyaa sɔnɔsɔ!»

¹³ Bobele, aikiyi βaika, akuli kye kpela o vato, aesi ya katisa o mbale eya mokukulu mooyɔkɔ ŋwa maa.

Malondo makuwe ma baekosi

¹⁴ Baekosi βabungaka iphila mapa, βabaka nde na ipa sɔnɔsɔ bobele o vato.

¹⁵ Yesu amba ya wɔ na ბეე yokye: «Oebaka! Kyeba na zwe siulole mapa sa Bafalisayi na bato βa Elode.»

¹⁶ Baekosi ბეე na ბეე βaikaka ziko ბეკე: «Awɔ βabona phɔ tololi na mapa.»

¹⁷ Yesu aebaka maumunya ma ბე, amba ya βatuna yokye: «Phɔ ya'ye ბეე koikye ziko obokye toli na mapa? ბეე naino tosɔsɔsi? Naino tobanze? Malondo ma ბეე makuwe?»

¹⁸ Oli na miyo, toowene? Oli na matoo, tookye?

Obungyi elekyesako eyakye-laka nga?

¹⁹ Mokolo nwa zeyaka nga bampele nkoto itano mapa matano, wabutwaka na banyanzima boo baatonzaka bɛɛ na bitee bya otwaka bɛ?» Baekosi bamobuyisaka bɛkye: «Tobutwaka na banyanzima iko mbuka babale.»

²⁰ Yesu akuli batuna yokye: «Mokolo nwaezeyaka nga bato nkoto ine mapa sambo, wabutwa na banyanzima boo batonzaka bɛɛ na bitee baotwaka bɛ?» Baekosi bamobuyisaka bɛkye: «Tobutwaka na banyanzima sambo.»

²¹ Bobele, Yesu amba ya wo na bɛɛ yokye: «Bɛɛ naino tosoosi?»

Yesu abikye moto owa pholo miyo o Betesaida

²² Yesu na baekosi bɛɛ baesi ya koma o mokyisi nwa Betesaida. Omo, bato bamba yelesa Yesu moto owa pholo miyo. Bamba ya nyin-gonela ne obokye amotasa.

²³ Yesu amba ya kpa moto owa pholo miyo mi eboko, akye ne o ebonga ya mokyisi. Aesi ya motowa mate o miyo, amba ya motanda maboko, amba ya motuna yokye: «Kowene nwana ekpele?»

²⁴ Moto awa pholo miyo amba ya zibola miyo, yokye: «Nawene bato. Nafawene ndokolo nzete, kasi batambule.»

²⁵ Bobele amba kula motasa o miyo, abuto iwene na

bolaa, abikyi, abuto iwene mbolo iso na bolaa.

²⁶ Bobele, Yesu amba ya mobuya o ingambi se, yokye: «Sazwa yaa munsongo.»

Petelo yokye: Yesu ali Masiya

²⁷ Yesu na baekosi bɛɛ baesi ya kyende o nkyisi iili phenephe na Sezare Filipe, mokyisi nwa mokonzi Filipe.

Waaba bɛɛ o nzela, Yesu aesi ya tuna baekosi bobo: «Bato bawo obokye nga nali nza?»

²⁸ Baesi ya mobuyisa bɛkye: «Bakyi baetangye Yoane Mobatise, bana baetangye moimosi Eliya, baayoko bawo bɛkye oli monomo na baimosi ba kalakala.»

²⁹ Yesu akuli batuna yokye: «Ka bɛɛ, kowo obokye nga nali nza?» Petelo aesi ya mobuyisa yokye: «Oli Klisto.»

³⁰ Emba Yesu abakatelaka na bokusi obokye bɛɛ saloimola nono moto.

Yesu aimosi iwa se na ikundwa se

³¹ Bobele, Yesu aesi ya tata iteya baekosi yokye: «Esengyesi obokye nga, Nwana wa Moto nawene malosi maikye. Bankumu ba ingomba, bakanzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba mibeko bamundɛɛ. Bamumboma, kasi o sima ya nkolo iyato namokundwa.»

³² Abawolekye nde pwapwa. Petelo amba ya mokpa, akye ne nwana imbale, atati iimooya yokye: «Sawoko babona.»

33 Yesu amba ya ekpana, akyekyi baekosi, amba ya phaphala na Petelo yokye: «Mana wawa, Molemba! Maumunya ma we temali maaka Nwaphongo, mali nde maaka bato ba mokyisi.»

Pho ya ibenga Yesu

34 Bobele, Yesu aesi ya banga bato na baekosi be, amba ya wo na bée yokye: «Bo moto kalukye imbenga, yo sakula luka bolaa phe mampenza, anyanya eku-lusu ye, emba ambe mbenga.

35 Pho moto ookolukye ibikya bomoo phe aabobungya. Ka owa mobungya bomoo phe pho ya nga, na pho ya imola Simo Elaa, aabobikya.

36 Na bo moto amizwesi ezwele eso eli o mokyisi, kasi abungye bomoo phe, ambi zwa ekpele'ye?

37 Ekpele'ye eekokyi yo ambya pho ya iikola bomoo phe?

38 Bato ba loló eye bakyele masumu tebaalote na Nwaphongo. Bo moto aokyi soo ya imbenga, aokyi na soo ya imola Simo ya nga oka bato baabana, inga Nwana wa Moto nde bomoo me, naamooka soo wa moyaa nga na Baanze basanto o nkyemo ya Tata.»

9

1 Yesu akuli wo na bée yokye: «Nde phele nawo na bée ngakye: Bokonzi pha Nwaphongo pha moya na mwiya, naino bayoko bali na bée wawa sataa waa.»

Petelo, Zake, na Yoane baweni Yesu o nkyemo ya Nwaphongo

2 Sima ya nkolo motofa, Yesu aesi ya kpa Petelo, Zake na Yoane. Akye na bée o ngomba yonyo eanda, itakye na bato. Omo, babaka nde bée mampenza. Nzoto ya Yesu iesi ya butwa ndengye esuu o miyo ma be.

3 Bitobu bée babutwaka ingyengye na bokusi. Babutwaka bitane pe na ndengye yonyo obokye moto monomo o mokyisi takokyi ikunyola bitobu pee babona.

4 Bobele, baekosi me baato baesi ya wene Eliya na Mose bawoo na Yesu.

5 Emba Petelo amba ya wo na Yesu yokye: «Moteye, eli bolaa obokye tobee wawa! Totongye ndalaku iyato, monomo pho ya we, muna pho ya Mose, mooyoko pho ya Eliya!»

6 Petelo ababanganaka saeba iikyi wo yo, pho ebe yo ebe bebi ne bawenekye inganga siikye.

7 Emba impata sonoso siesi ya baziba. Onte ya impata me, nwesi monomo moesi ya okana mowo bobo: «Oyo Nwana wa nga owa somi, omookye!»

8 Mina wamo, baekosi bakyeekyi na mbale na mbale, tebakuli wene moto mosuu, nde Yesu yo mampenza.

9 Waaba bée baute ngomba, Yesu abakatelaka yokye: Saika imola na moto monomo maphoo maaweni

bèe mama, tee nɔnɔ mokolo
ɲwaamokundwa Nwana wa
moto onte ya bawe.

¹⁰ Bazitaka maphoo me.
Kasi babaka bamitune
bekye: «Ikundwa onte ya
bawe kyeneluka iwɔ bo?»

¹¹ Bobele, baesi ya tuna
Yesu bekye: «Pho ya'ye
bateye ba Mibeko bawo
bekye: Esengyesi obokye
Eliya atakula yaa phanza,
Masiya amba yaa sima?»

¹² Yesu amba ya babuyisa
yokye: «Eli bomɔ! Es-
engyesi obokye Eliya
aye phanza iya bongya
maphoo maso. Ka pho
ya'ye yakomama o buku
pha Nwaphongo obokye
Nwana wa Moto amowene
bolosi boikye, bamba na
mosemola?»

¹³ Kasi nga nawo na bèe
ngakye: Eliya ka aunva yaa,
bato bamokyelela maphoo
maso maabe bowa zingaka
mandondo ma be, nde
bowakoma bèe o buku pha
Nwaphongo pho ye!»

*Yesu abikye munzenga
mɔnɔmɔ oli na bolobo bobo*

¹⁴ Waakoma bèe phenephe
na baekosi bayoko
baikalaka, baweni bato
baikye balungye baekosi me,
bateye ba Mibeko baikye na
bèe ziiko.

¹⁵ Waawene bato me
Yesu, bakamwaka na
boikye, bakyclinganaka ikye
mobeya.

¹⁶ Yesu amba ya tuna
baekosi bèe yokye: «Lowoo
ye loikyele bèe na bèe ziko?»

¹⁷ Moto mɔnɔmɔ onte ya
bato baabana amobuyisaka
yokye: «Moteye, naeyele-
lakyi na mwana wa nga o wa
lele pho ali na bolobo bobo
phamobuya mbubu.

¹⁸ Bilele biso bimoakya
bolobo me, bomovakye o se.
Nwana kabutwe itokolo lu-
ulu o munoko, kaze na mino,
nzoto kyimbe na etetala ne.
Naongakyi na baekosi ba we
obokye batokolo bolobo me,
kasi tebaikyi koka.»

¹⁹ Yesu amba ya wo na
bèe yokye: «Oo, bèe toli nde
na ianola! Esengyesi obokye
nakule ba na bèe bileko
bo, obokye ombe anola?
Nakule euyisa moo tee im-
bele ye? Inzelele na nwana
me wawa.»

²⁰ Baamba ya moyelela na
nwana me. Wa wene bolobo
bobu me Yesu, phamba
ya nyingyinya nwana na
bokusi. Nwana me aesi ya
kaa o se. Abuto ikulubana,
bibu luulu lomotokolo o
munoko.

²¹ Yesu amba ya tuna
ango wa nwana me yokye:
«Ambo kyela na bolosi me
mambula bo?» Ango wa
nwana yokye: «Phatata ne
nɔnɔ waa bonwana.

²² Sooso bolobo me
bomovakye o nwenya,
ebe na o maa nde
obokye bomobome. Kasi
bowamokoka, olookyele
ngongo, olosungye!»

²³ Yesu amba ya wo ne
yokye: «Pho ya'ye owoo
wekye: Bo na mokoka?
Oebe obokye: Maphoo
maso makokyi ikyelama

pho ya moto okoanole Nwaphongo!»

²⁴ Sakoko ango wa njwana atati ianjwana yokye: «Naanosi, kasi insungye pho sili na ianola siikye!»

²⁵ Waawene Yesu bato baikye baye waali bee na mankyee, aesi ya phaphala na bolobo bohe me yokye: «Iwe bolobo bohe phaabuya njwana mbubu na loko, nawo na we ngakye: Tokolo o nzoto ya njwana oyo, na mbala, sakula mobutolela.»

²⁶ Bolobo me boesi ya lika njwangye, boesi ya nyinyinya njwana na bokusi, phaamba ya tokolo. Nwana aesi ya butwa ndokolo moto awee. Yango mena, bato baikye babaka wamo bekye: «Nwana me awee!»

²⁷ Kasi Yesu amba ya mokpa mi eboko, amolan-gosi. Nwana me amba ya teme.

²⁸ Sima me Yesu aesi ya butwa o ingambi. Waaba yo na baekosi bee na be, baekosi bamba ya motuna bekye: «Banga, toloiki koka itokolo bolobo me pho ya ye?»

²⁹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Malobo maabe ma ndengye mene makokyi itokolo nde na ibondele.»

Yesu akuli imola iwaa se na ikundwa se

³⁰ Yesu na baekosi bee baesi ya mana o elele me, baesi ya lekana o manyete ma Galileya. Yesu taikaka benela obokye bato baebe elele eli yo.

³¹ Pho abaka kateya baekosi bee bobo: «Nga Nwana wa Moto bamunzambya o maboko ma bato, bamumboma, kasi sima ya nkolo iyato namokundwa.»

³² Kasi baekosi tebaikaka sosolo ntina ya maphoo maawoko yo, failaka na imotuna ntina me.

Olekyi na ngambo nza?

³³ Yesu na baekosi bee baesi ya koma o Kapalanauma. Waanyolo bee o ingambi, Yesu aesi ya batuna yokye: «Lowoo'ye lobakyi bee koikyele ziko o nzela?»

³⁴ Kasi baekosi baikalaka bose, pho babaka baikye ziko o nzela pho ya eba nza olekyi na ngambo onte ya be.

³⁵ Bobele, Yesu aesi ya zala, aesi ya banga baekosi bee baso iko mbuka babale, amba ya woo na bee yokye: «Bo moto kalukye ifaa owa o boo, esengyesi obokye abe o mbomela ya baso, ambe kula na baa owa etoma wa be.»

³⁶ Bobele Yesu aesi ya kpa njwana oo mokye, amoteye o nte ya be, amobebe, amba ya wo na bee yokye:

³⁷ «Moto nza owamoy-amba njwana o mokye boli oyo bobo pho ya nga, mene anzambi nde nga mampenza. Ka owamunzamba, taiki yamba nde nga mame, kasi ayambi na Nwaphongo owa ntoma.»

Ootolotemele ali na banga mbale

38 Yoane aesi ya wɔ na Yesu yokye: «Moteye, towenɛkyi moto mɔnɔmɔ katokɔlɔ malɔbɔ mabe na nkombo ya wɛ. Tomokatelaka phɔ taikaka baa mɔnɔmɔ na banga.»

39 Yesu amba buya yokye: «Bɛɛ samokatela! Phɔ moto takokyi ikyela elekyesako na nkombo ya nga sima ambe kula nvɔlɛ na bobe.»

40 Phɔ moto ootoolotemɛle ali na banga mbale.

41 Nde phɛlɛ na wɔ na bɛɛ ngakye: Moto owamoephe nɔnɔ kɔphɔ ya maa ma inywa phɔ bɛɛ oli bato banga, Klisto, nde phɛlɛ amozwa mbano ye.»

Sakyela bobe

42 Yesu amba kula wɔ yokye: «Ka bo moto nza katomisa mɔnɔmɔ na baali na ianola sikyikyika oka nga obokye bakyele bobe, esengyesi obokye batingya moto mɛ ibanga sinɛnɛ o nkyingo, bamovakye o ebale.»

43 Bo ebɔkɔ ya wɛ kyee-tome ikyela bobe, oetene! Phɔ elekyi bolaa inyɔlɔ o lola na ebɔkɔ yɔnɔyɔ, na ikyɛndɛ na mabɔkɔ masɔ mabale o lifelo, o nwenya motemoozime.»

44 [Omɔɔ, “nkuu ikyitwe nzoto ya bato teiwe, na nwenya temozime.”]

45 Bo ekolo ya wɛ kyee-tome ikyela bobe, oetene! Phɔ elekyi bolaa inyɔlɔ o lola na ekolo yɔnɔyɔ, na ikyɛndɛ na makolo masɔ mabale o lifelo, [o nwenya motemozime.]

46 Omɔɔ, “nkuu ikyitwe nzoto ya bato teiwe, na nwenya temozime.”]

47 Ka bo ziyo sa wɛ sietome ikyela bobe, osiphɛngɔlɔ! Phɔ elekyi bolaa inyɔlɔ o bokonzi pha Nwaphongo na ziyo sɔnɔsɔ, na ikyɛndɛ na miyo masɔ mabale o lifelo.

48 [Omɔɔ, “nkuu ikyitwe nzoto ya bato teiwe, na nwenya temozime.”]

49 Bato basɔ bamolekana o nwenya obokye babɔngɔ, nde bokokyele bɛɛ mokpa o ntoma obokye ibɔngɔ.

50 Mokpa eli ekpele elaa. Ka bo mokpa mumani vale, bamokula mobuya vale ndengye'ye? Baka ndokolo mokpa onte ya bɛɛ, oombakye baa na bɔse o nte ya bɛɛ.»

10

Mateya ma Yesu phɔ ya ile bolonga

1 Bobɛlɛ Yesu aesi ya mana o Kapitalanauma, akye o nkyisi ya manyɛtɛ maa Yuda. Sima aesi yaakala o mokukulu moyɔkɔ nwa Yaladɛnɛ. Omɔɔ, bato baikye bakulaka yaangana wali yo, aesi ya tata ibateya bowamɛɛlekye yo.

2 Bafalisayi bayɔkɔ bayakaka wali Yesu phɔ ya imumeka, baesi ya motuna bɛkye: «Lele akokyi ile nɔwasi wɛ?»

3 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mɔbeko iye nɔwaaephɛkye Mose?»

4 Bafalisayi bεkye: «Mose ambyaka nzela obokye o boo pha ile ηwanwasi o bolonga, esengyesi obokye lele amokomele mokanda moimole obokye bolonga bowee.»

5 Kasi Yesu yokye: «Mose aekomela mofeko mamuna pho ya mandondo makusi ma bεε.

6 Kasi uta oetatele ya mokyisi, Nwaphongo “akye-laka ηwanwasi na lele.

7 Yango mena, lele amoika ika nyango na ango, amokye angana elele yonoyo na ηwanwasi we.

8 Bεε baso bamobutwa moto monomo. Nde bomo, tebakuli ba bato babale, kasi babuto nde moto monomo.”

9 Emba bo Nwaphongo ambo angyinya ηwanwasi na lele, moto sabakabinya.»

10 Waba Yesu na baekosi bεε o motema ηwa ingambi, baekosi bakulaka motuna pho ya lowo la iboma bolonga.

11 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bo lele ale ηwanwasi we, akye longa mosuu, mena akyelesi ηwanwasi we o wa phanza bobo pho akyesi phemba.

12 Ekuli ba nde bomo, bo ηwanwasi ale lele we, akye zala na lele mosusu, mena akyesi phemba.»

Yesu apambosi bana bakyee

13 Mokolo monomo, bato basu bayakaka na bana ba bεε ooli Yesu obokye abapamble, kasi baekosi babaka babakatele.

14 Wawene Yesu obokye babakatele, aesi ya tembε na baekosi bεε yokye: «Bεε le ibakatela! Le bana bakyee baye oka nga, pho bokonzi pha Nwaphongo boli pho ya bato bali ndokolo bana bakyee.

15 Nde phele na wo na bεε, ngakye: Bo moto taanosi bokonzi pha Nwaphongo ndokolo ηwana mokyee, takokyi inyolo omo.»

16 Bobele, Yesu aesi yabεbe bana me, abatandesi maboko o nzoto, abapambosi.

Moto wa ezwele

17 Waaba Yesu kalukye na ikyende o Yelusaleme, moto monono aesi na mbangu oka ye. Akye mokusamela. Amba ya motuna yokye: «Moteye molaa, nakyele bo pho nazwe bomoo pha bobele na bobele?»

18 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Pho ya'ye kontangye moto molaa? Moto molaa tali, bo teebe nde Nwaphongo.»

19 Kofe mibeko mimi: «“Saboma moto, sakyela baphemba, sa iba, satemele moto bonzoka bobo, sakpa mbolo ya bato na malondo mabe, kumola nyongo na ongo.”»

20 Moto me amba ya wo ne yokye: «Moteye, nakumole mibeko miso mamina tata bonwana pha nga.»

21 Yesu amba ya mokyeka na miyo maala yokye: «Oikasi na lowo lonolo, lee lolo: Kye ungya mbolo ya we iso, okpe baphalanga

me obaphe babola. Mena wamozwa bomengo o Ikolo. Emba omba ya mbenga.»

22 Waaoka moto me babona, yo munso anyibi, aesi ya butwa na ngongo, pho abaka moto wa ezwele iikye.

23 Bobele, Yesu aesi ya kyeka baekosi bée baso baamolungyaka, amba ya wo na bée yokye: «Eli nkamba pho ya bato ba ezwele inyolo o bokonzi pha Nwaphongo!»

24 Baekosi bakamwaka na maphoo me. Kasi Yesu akulaka wo na bée yokye: «Bana banga, wali nde nkamba o inyolo o bokonzi pha Nwaphongo!»

25 Eli nkamba pho ya nyama enene boli Shamo o itubana o iluu sa solu. Kasi nkamba kyimbe kula lobo pho ya moto wa ezwele o inyolo o bokonzi pha Nwaphongo.»

26 Baekosi bakulaka kamwa na boikye, bawonoko onte ya be, bekye: «Ka bo ebe babona, ombi koka ibika nza?»

27 Yesu abakyekyi, amba ya wo na bée yokye: «Moto takoyi imibikya yo mampenza, kasi nde Nwaphongo moto ookoyi imobikya, pho Nwaphongo akoyi ikyela maphoo maso.»

28 Emba Petelo amba ya wo ne yokye: «Kyeka! Banga baba toikyi ika iso yaabaka na banga, tobuto ikye miebenga.»

29 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nde phele, nawo na bée, ngakye: Bo moto aikyi ika ingambi se, ebe banaa nyango, ebe nyango na ango, ebe bana be, ebe na manzabi me, pho ya nga na pho ya Simo Elaa,

30 moto me amokula izwa mbala munkama o mokyisi mumu. Ebe mangambi, banaa nyango, banyango, bana, na manzabi. Aamba na nyokomo pho ya nga. Kasi mi nkolo ya moya, amozwa bomoo pha bobele.

31 Bato baikye bali o boo lol eye, bamobutwa baa o sima, emba baikye bali lol eye o sima, bamobutwa baa o boo.»

Yesu akuli imola mbala eya iyato iwa se na ikundwa se

32 Waaba Yesu na baekosi bée bakyende o Yelusalem, Yesu abaka katambule o boo pha be. Baekosi babaka na boilakye pho bakyende o Yelusalem, bato baayoko babaka na bée babaka na bolotakye. Yesu amba ya anginyina baekosi bée iko na mbuka babale, atati iba imola maphoo maamoyelela.

33 Amba ya wo na bée yokye: «Okyemela! Unwanwa eye tokyende o Yelusalem, omoo, nga Nwana wa Moto bamunzambya oka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba mibeko. Bamuntenela bolombe pha iwaa, bamba na nzambya oka bato bate baebe Nwaphongo.

³⁴ Bamunzakya, bamuntowa matee, bamumbinda phimbo, bamba na mboma. Kasi sima ya nkolo iyato, namokundwa.»

Ionga sa bana ba Zebede

³⁵ Bobele, Zake na Yoane, bana ba bampele ba Zebede, baesi ya kye oka Yesu, bakye wo ne bekye: «Moteye, tozingye obokye olokyelele mapho mamoyonga banga.»

³⁶ Yesu amba ya batuna yokye: «Bee kozingye obokye naekyelele ye?»

³⁷ Bamba mobuyisa bekye: «Waamokoma we o bokonzi pha we phaa nkyemo, olozasaka phenephe na we, ona bi boloo pha we, oomoyoko bi bowee pha we.»

³⁸ Kasi Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bee toebe lowo loongye bee. Kopho ya bolosi eya munywa nga, bee wamoenywa? Na ibatisa sa minyoko saamozwa nga, bee waa sizwa me?»

³⁹ Bamobuyisaka bekye: «Tomokoka.» Yesu amba kula ya wo na bee yokye: «Nde phele, kopho ya bolosi eya munywa nga, na bee wamoenywa me. Ibatisa sa minyoko sa mozwa nga na bee wa sizwa me.»

⁴⁰ Kasi lowo la izasa bato, ona bii boloo, omoyoko bii bowee pha nga, telokyekyi nga. Biziye me bili pho ya bato baaunva bongya Nwaphongo.»

⁴¹ Wa oka baekosi iko bayoko lowo me, babuto iyokyela Zake na Yoane yoo.

⁴² Yesu aesi ya babanga bee baso wali yo, amba ya wo na bee yokye: «Bee koebe obokye bato bawene bee ndokolo bakonzi ba bapakano, bakonza bato ba be, bato baanene baweninya bato ba bee mpasi.»

⁴³ Nzuka, onte ya bee baekosi tewali babona. Bo monomo na bee kalukye iba moto munene, le obokye abe moto wa etoma wa bee.

⁴⁴ Nde bomo, bo monomo na bee kazingye iba o boo, esengyesi obokye abe moombo nwa bato baso.

⁴⁵ Pho nga Nwana wa Moto siika yaa obokye bato bankyelele. Kasi naya nde obokye nabakyelele, nambe na ambya bomoo pha nga pho ya iikola bato baikye o boombo.»

Yesu abikye Balatime, moto owa pholo miyo

⁴⁶ Bobele, Yesu na baekosi bee baesi ya koma o Yeliko. Waaba bee na moluku nwa bato batokolo o Yeliko, moto monomo owa pholo miyo abaka wamo. Nkombo ye Balatime, nwana wa Time, abaka kazale i mbale ya nzela pho ya iongaka.

⁴⁷ Waaoka yo obokye eli Yesu wa Nazarete moto okolekane, abuto ianwana, yokye: «Yesu, Nwana wa Davidi, inzonkya ngongo.»

⁴⁸ Bato baikye baphaphalaka ne, bekye: «Kanga munoko!» Kasi yo akulaka

anwana nde na bokusi, yokye: «Nwana wa Davidi, inzokye ngongɔ.»

⁴⁹ Yesu aesi ya tɛmɛ, amba ya wɔ yokye: «Omobangye!» Bamba ya mobanga, bɛkye: «Salota! Tɛmɛ, kaebangye!»

⁵⁰ Bobele amba ya vaka munkoto nwe, angbengɔɔ, akye oli Yesu.

⁵¹ Yesu amba ya motuna yokye: «Kozingye obokye naekyele'ye?» Moto owa phɔlɔ miyo amba ya mobuyisa yokye: «Moteye, kyela obokye nakule wɛnɛ.»

⁵² Emba Yesu amba ya wɔ nɛ yokye: «Kyendɛ! Ianola sa wɛ siebikyɛ!» Mina wamɔ, moto mɛ owa phɔlɔkɔ miyo abuto iwɛnɛ. Abuto ikyemikyendɛ na Yesu.

11

Yesu anyɔsi o Yelusaleme

¹ Yesu na baekosi bɛɛ baesi ya koma phenephe na Yelusaleme. Waata baa bɛɛ o Betani, phenephe na Betafaze, o ngomba ya nzete ya ikyibangye bɛɛ ba-Olive, Yesu aesi ya toma baekosi bɛɛ babale,

² yokye: «Kyendɛ o mokyisi moli o boo. Bo okomi omɔ, wamokye wɛnɛ nwana wa mpunda bamotingye. Naino moto tabaa mi yango. Bɛɛ oeyingole, oye na yango wawa.

³ Ka bo moto aetuni obokye "koeyingole phɔ ya'ye?" Bɛɛ omobuyisaka obokye: "Nkolo asengyesi

na yango, amokula ebuyisa yango wawa izele."»

⁴ Bobele, baekosi mɛ baesi ya kyendɛ. Wakoma bɛɛ omɔ, bakyɛ zwa nwana wa mpunda o munsongɔ, atingyi o nzee o mozibo nwa ingambi sɔnɔsɔ. Bamba ya eingola.

⁵ Bato baayɔkɔ babaka wamɔ bamba batuna bɛkye: «Bɛɛ mena kokyele'ye? Koingole nwana wa mpunda mɔnɔ phɔ ya'ye?»

⁶ Baekosi mɛ bamba ya babuyisa bo wawɔkɔ Yesu na bɛ. Emba bato mɛ bamba ya bale bakyɛ na yango.

⁷ Baekosi baesi ya kye na nwana wa mpunda mɛ ooli Yesu. Bawasi bitobu ba bɛɛ o ikolo sa nwana wa mpunda mɛ, Yesu amba ya zala o ikolo sa yango.

⁸ Bato baikye bawalaka bitobu ba bɛɛ o nzela. Baayɔkɔ bakyelaka nkanga yatenaka bɛɛ o manzabi o nzela.

⁹ Bato baabaka batambule o boo pha Yesu, na baabaka o sima ye, babaka baanwane bɛkye: «Ozana! Nwaphongo apambole oko ye na nkombo ya Nkolo!

¹⁰ Nwaphongo apambole bokonzi booye, bokonzi pha mokonzi Davidi nkɔkɔ wa banga! Ozana oka Nwaphongo owa Ikolo!»

¹¹ Waakoma Yesu o Yelusaleme, aesi ya kye nyɔlɔ o Tempelo. Waaunva yo ikye miekyeka, amba ya butwa yo na baekosi bɛɛ iko

mbuka babale o Betani pho bunya phalekanaka.

Yesu awambi ηwete ηwa Fige

¹² Mokolo ηwaa sima, Yesu na baekosi b̄εε baesi ya mana o Betani. Waaba b̄εε bamane o Betani, Yesu aesi ya oka nzala.

¹³ Aesi ya wene na itakye ηwete m̄on̄om̄o ηwa Fige ηwa lebol̄o, amba ya kye mokyeka naa amozwa mbuma om̄o. Waakoma yo phenephe na ηwete me, akye wene nde maakyi na maakyi, pho imbele sikute mbuma te sataaka koka.

¹⁴ Yesu amba ya w̄o na ηwete me yokye: «Moto n̄on̄o m̄on̄om̄o etakule zaa mbuma ya we!» Na baekosi b̄εε baokaka bo wa w̄oko Yesu na ηwete me.

Yesu auwinye baungye o Tempelo

¹⁵ Yesu na baekosi b̄εε bakuli koma o Yelusaleme. Yesu aesi ya nȳolo o Tempelo, atati iwiinya baungye na baombi ba mbolo o mopkengba ηwa Tempelo. Aesi ya bumbya ba mesa ba baendinye ba baphalanga. Akuli na bumbya biziye ba bato baaungya manko-tonwenya.

¹⁶ Akatelaka bato baso obokye: Moto salekana na ephesi o Tempelo.

¹⁷ Bobele, Yesu amba ya teya bato yokye: «Nwaphongo kawo o buku phe yokye, "bamobanga Ingambi sa nga Ingambi sa losambo pho ya mabota

maso." Amba kula bakya yokye: Ka b̄εε osibuye ibombo sa baibi!»

¹⁸ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko, baokyi lowo loleka o Tempelo. Baesi ya luka malondo ma iboma Yesu. Kasi bamoile pho bato baso babaka basambe mateya me.

¹⁹ Waakoma wa nkokolo, Yesu na baekosi b̄εε baesi ya mana o Yelusaleme.

Yesu kateya pho ya ianola Nwaphongo

²⁰ Na munkukutu, Yesu na baekosi b̄εε bakuli ya lekana mi nzela me. Baesi ya wene ηwete ηwa Fige me muungyi n̄on̄o o nkanga.

²¹ Petelo aesi ya umunya maphoo mawolekye Yesu ηwete me, amba ya w̄o ne yokye: «Moteye, kyeka, ηwete ηwa Fige ηwawambaka we munso muungyi.»

²² Yesu amba ya w̄o na baekosi b̄εε yokye: «Bee, anola Nwaphongo.

²³ Nde phele nawo na b̄εε, ngakye: Bo moto awo na ngomba eye yokye: "Mana wawana, kyende mivaka o ebale eenene!" Bo moto me tabe na ziko o ndondo ye, bo aanosi obokye loowo yo lamokyelama, Nwaphongo aamokyelela lango.

²⁴ Yango mena nawo na b̄εε ngakye: Bo kobondele pho ya ionga ekpele oka Nwaphongo, anola obokye umbo ezwa, Nwaphongo amoephe yango.

25 Waateme b̄e pho ya ibondela, booli na lowo na moto, omolimbisa. Na bomo, Ango wa b̄e ooli o ikolo amoelimbisa na b̄e bobe pha b̄e». [

26 Ka bo b̄e toolimbisa b̄ebi, Ango wa b̄e oli o ikolo ne etaelimbisa bobe pha b̄e.]

Owa phe Yesu bokonzi nza?

27 Yesu na baekosi b̄e bakuli ya nyolo o Yelusaleme. Waaba Yesu kakyemitambula o Tempelo, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba Mibeko, na bankumu baesi wali yo.

28 Bamba ya motuna b̄ekye: «Kokyele mapho mamana na bokonzi iye? Owa ephe bokonzi pha ikyela mapho mamana nza?»

29 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Naetune nde motuna monomo, bo ombuyise, emba namba eimola na bokonzi iye bokyele na nga mapho mama.

30 Owa tomaka Yoane ibatisa bato nza? Yamotomaka Nwaphongo nde bato? Inzimole.»

31 Babutwaka iwono b̄e na be, b̄ekye: «Bo tobuye obokye yamotomaka Nwaphongo, amokula lotuna yokye: “Toikaka anola Yoane pho ya'ye?”

32 Botoombi kula mobuyisa obokye: “Yamotomaka bato...”» Ete wa bongobailaka bato, pho bato baso baanolaka obokye Yoane ali

nde owakolo moimosi wa Nwaphongo.

33 Yango mena bamba ya buyisela Yesu b̄ekye: «Toloebe.» Emba Yesu amba ya wo na b̄e yokye: «Na nga me esi eimole bo nakyele mapho mama na bokonzi pha nza.»

12

Ete ya bakolo manzabi ma vinyo baaphute na bobe

1 Uḥwanwa eye Yesu atati ibakpela bite, yokye: «Moto monomo abalaka inzabi sa vinyo. Aesi ya silungya na kyengyete. Amba ya ima ibela o mabanga pho ya ikyela isungu sa iamola mbuma ya vinyo. Atongaka na ingambi sonoso sianda pho ya moto okokyengyele sina inzabi. Sima amba ika siikyela bato basiphutele, yo akye o imbanga.»

2 «Waakoma imbele sa inoko mbuma, mokolo inzabi aesi ya toma moto wa etoma we oka bato baphutele inzabi obokye akye mokpela iyalo sa mbuma saaka ye.

3 Kasi bato baphutele inzabi baakye moto wa etoma me, bamokutubi, bambi na mobuya maboko pha.

4 Mokolo inzabi akuli ya toma moto wa etoma mosuu, bamozokye o moto, bamba na mosambola.

5 Emba mokolo inzabi akuli ya toma moto wa etoma mosuu. Ka mono, bato baphutele inzabi bamobomi. Mokolo inzabi amba kula ya toma bato

ba etoma basuu baikye. Kasi bakulaka bakyele nde bomo, bakutubaka bakyi, babomaka baayoko.

6 Mokolo inzabi aesi ya ikala nde na nwana we monomo owa loboko yo zinga. O mbomela eso amba ya toma nwana me oka be, o ndondo ye yokye: "Bamokumola nwana wa nga."

7 Kasi bato baaphutele inzabi bamba ya wono onte ya be, bekye: "Kyeka somi ye, owamoikala na sina inzabi bo ango awe! Yaka tomobome, inzabi me saamba butwa sa banga!"

8 Baesi yaakya nwana me, bamobomi, bakye movaka o selekye ya inzabi.

9 «Mokolo wa inzabi aabakyele bo? Amoya boma bato baphutele inzabi baabana. Amba siphé bato basuu.

10 Bée toika tanga maphoo mama o buku pha Nwaphongo? Bo wakoma bée obokye: "Ifanga saavakaka batongyi ba mangambi, sibuto ifanga siiphisi ingambi sisó.

11 Mena etoma ya Nwaphongo. O miyo ma banga eli lowo la ikamwa»

12 Bakonzi ba Bayuda balukaka malondo ma iyakya Yesu, pho baebaka obokye akpaka ete me nde pho ya ibalungola. Kasi bailaka bato baabaka wamo, bamba ya mole, nono owa kye be.

Lowo lokyekyi mputi ya

Kaisala

13 Bakonzi ba Bayuda bamba ya toma ndambo ya Bafalisayi, na bato basuu bali mbale na Elode Antipasi oli Yesu. Baesi ya motuna mituna, pho ya imolongo obokye bamozwe na maloba me mampenza.

14 Baesi ya motuna bekye: «Moteye, toebe obokye iwe kowo nde maphoo maa phele, tooile na moto. Tooile na boo pha moto, kasi koteya nde o phele maphoo ma Nwaphongo. Taa loimola, pho ya lowo lokyekyi mputi ya Kaisala, mibeko ma banga miwo bo? Tokokyi iphuta nde tolokokyi iphuta?»

15 Kasi Yesu aebaka obokye baziti maphoo masuu. Amba ya wo na bée yokye: «Koya mbekyisa izengye pho ya'ye? Inzelele na phalanga yonyo ya ebende, naekyekye.»

16 Baesi ya moeyelela na yango. Yesu amba ya batuna yokye: «Mi ebende eye, boo pha eema bée bobo, na nkombo eya koma bée eye, ya nza?» Bamba ya mobuyisa bekye: «Ya Kaisala.»

17 Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: «Phe Kaisala yaaka Kaisala, phe Nwaphongo yaaka Nwaphongo.» Bakamwaka na boikye na eyano ya Yesu.

Lowo lookyekyi ikundwa sa bawe

18 Basadukayi baayoko baesi oli Yesu. Oka bée Basadukayi bawo obokye

bato baawa ete bakundwe. Bamba ya tuna Yesu bekye:

19 «Moteye, Mose alokomela o buku pha Mibeko bobo: “Bo bola awe aikyi ika njwanwasi kasi taikyi bota ne, esengyesi obokye mosi nye azasa bozengye babona pho bola phe owa wa azwe bana.”

20 Yabaka babona o mokyisi monom, bana ba bampela sambo, babaka bee baso nyango monom ango monom. Bola pha bee aesi ya longa njwanwasi, awe sa bota ne.

21 Owa ibale aesi ya zasa bozengye me. Akuli waa sa bota ne. Yakulaka ba nde bom oka mosi nye owa iyato.

22 Bee baso sambo baazasaka bozengye me, bawa sa bota ne. O sima ya bee baso, bozengye me amba ya waa ne.»

23 Ka mokolo nwa mokundwa bawe, onte ya bee baso sambo, amoba njwanwasi wa nza? Pho bee baso bamosasaka.

24 Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bee komengye! Pho toebe mapho makoma bee o buku pha Nwaphongo, ebe na mwiya nwe.

25 Pho mokolo nwa mokundwa bawe, malonga etemakule baa. Kasi babasi na bampela bamobutwa ndokolo baanzelu ba ikolo.

26 Pho ya lowo lokyekyi ikundwa sa bawe, naebe phele obokye bee waunva tanga simo ya njwete mookyiki njwalolaka sa

zika. Om o Nwaphongo awoko na Mose yokye: “Nga nali Nwaphongo wa Abalayama, wa Izake, na wa Yakobo.”

27 Yo tali Nwaphongo wa bawe, kasi ali Nwaphongo wa bato baali na bom. Oweni! Yango mena bee komikosa na boikye.»

Mobeko molekyi miyoko

28 Moteye wa mibeko monom abaka kaokye bo wabaka Yesu na Basadukayi baikane ziko. Aesi ya wene obokye Yesu abuyise Basadukayi na bolaa, amba ya susinya, akye motuna yokye: «Onte ya mibeko miso ma Nwaphongo, mobeko ye molekyi miyoko?»

29 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Mobeko molekyi miyoko njwango mumu: “Isalayele, okyemela! Nwaphongo Nkolo wa banga ali nde yo monom, mosuu tali.

30 Zinga Nwaphongo Nkolo wa we na ndondo ya we eso, na molimo nwa we munsu, na maumunya ma we maso, na na bokusi pha we bosu.”

31 Mobeko nwa ibale njwango mumu: “Zinga nwebi na we bookomizingye we mampenza.” Mobeko mosuu moolekye mibale maamina temoli.»

32 Bobele moteye wa mibeko amba ya wo na Yesu yokye: «Moteye, eli nde bom! Iwo we ili nde phele: Nwaphongo

Nkolo wa banga ali nde yo monomo, mosuu tali.

³³ Esengyesi obokye tozingye Nwaphongo na ndondo ya banga eso, na maumunya ma banga maso, na ná bokusi pha banga bosó, toombe kula na zinga bebi na banga bookomizengye banga mampenza. Elekyi bolaa ikyela babona, na obokye otumbele Nwaphongo mambeka ma manyama na imophe bilambo.»

³⁴ Yesu aesi ya wene obokye moteye wa mibeko amobuyise na zebi siso, amba ya wo ne yokye: «Toli itakye na bokonzi pha Nwaphongo.» Banda wamo, na moto monomo takulaka meka imotuna mituna.

Masiya alekyi Davidi

³⁵ Waaba Yesu kateya o Tempelo, amba ya tuna motuna yokye: «Pho ya'ye bateye ba mibeko bawo bekye: "Masiya ali nde Nwana wa Davidi?"»

³⁶ Davidi na bokambemakye pha Bolobo Bosanto, awoko yokye: Nwaphongo kawo na Nkolo yanga yokye: "Yaka ya zale o boloo pha nga tee nono waamouya nga banguna ba we."

³⁷ Davidi yo mampenza kamobangye Nkolo, ka ndengye'ye Masiya ambi kula koka iba nwana nwe?»

Sakyela ya bateye ba Mibeko

Bato baikye babaka baokye Yesu na nkyisa.

³⁸ Abateyaka yokye: «Bee nde kokyebe na bateye ba mibeko. Bee bazingye ikyemitambula na bitobu biinene, bianda, bakule na zinga obokye ba babeyakye o bilele biangane bato baikye pho ya imiebinya obokye bali baakolo bato.

³⁹ Baolo biziye ba o boo o Mangambi ma makyita, ebe na biziye baa kaa o biseloko.

⁴⁰ Baiyele mazengye na mbolo ya bee iso na malondo mabe. Pho ya ibomba bobo pha be, bambe bunzinya na mabondesi maanda. Yango mena Nwaphongo aabaphe etumbu yonyo yamoleka bonene.»

Ikabo sa bozengye saa lekaka maso

⁴¹ Yesu amba ya kye zala phenephe na ekokolo ekye kye ambya bee makabo o Tempelo. Abaka kakyekye bo koyaambya bato makabo. Baabizwele baambyaka baphalanga baikye.

⁴² Bozengye bonobo phabaka wamo, yo mobola. Ne aesi yaambya banaa baphalanga ba bibende babale baa motiya mokyiky.

⁴³ Emba Yesu amba ya banga baekosi bee, awo na bee yokye: «Nde phele na wo na bee ngakye: Ikabo sa bozengye bobo, yo mobola, silekyi makabo maso maambye bee wawa.

⁴⁴ Pho baabizwele, baambye nde baphalanga bate baasengyelaka na be.

Ka bozengye bobo, na bobola phe, ambye nde banaa baphalanga baso babaka ne, takuli ikala na ná ekpele yonoyo ya ibika.»

13

Yesu aimosi obokye Tempelo yamobukwa

¹ Waba Yesu katokolo o Tempelo, monomo na baekosi bée amba ya wo ne yokye: «Moteye, kyeka! Eye mabanga bolaa, eye mangambi manene!»

² Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Kowene mangambi maanene mama te? Ete-waaikale na ibanga sonoso wawa, maso mamunyangwa.»

Malosi na Minyoko maamoya

³ Bobele, Yesu amba ya kye zala o ikolo sa ngomba ya ba Olive, ekyekyekane na Tempelo. Petelo, Zake, Yoane na Andele, babaka ne omo, bamba ya motuna bekye:

⁴ «Taa loimola, maphoo maawoo we mamokyelama imbele ye? Tomba na eba na ye obokye imbele me sikokyi?»

⁵ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Kyeba, moto saekatela.

⁶ Bato baikye bamoyaa na nkombo ya nga, bamowo bekye: «Masiya nga oyo!» Bamokatela bato baikye.

⁷ Wamooka bée obokye mabita maeyelele, na masimo ma mabita mali bisuu, bée sa ila! Esengyesi obokye maphoo mamana

mayee, kasi mena etee taaba suka ya mokyisi.

⁸ Ekolo yonoyo yamunwana na ekolo eyoko, bokonzi bonobo phamunwana na bokonzi booyoko. Manyete mamunyingana o bilele biikye, zilo sikusi samoba. Maphoo maso mamana mamoba ndokolo etatele ya eswete ya ibota.

⁹ Kasi bée, baa na bokyebi, bato bamoesongyela oka bananga. Bamobinda phimbo o mangambi ma losambo. Pho ya nga, bamokye na bée o boo pha baangyesi ba nkyisi na o boo pha bakonzi. Na bomo, wamoba manzoka manga o boo pha be.

¹⁰ Pho esengyesi obokye Simo Elaa eimolame naino oka bato baso, emba suka ya mokyisi eembe yaa.

¹¹ Ka waamokye bée na bée o boo pha bananga pho ya ikye samba, bée sataa miima phanza pho ya maphoo maamowo bée. Imbele me, wamowo nde maphoo maamoeteya Nwaphongo, pho etewo bée, kasi yaamowo bée yamouta nde na Bolobo Bosanto.

¹² Onte ya mabota, bana bamuungya bana nyango na bée obokye bababome. Baango ba bana bamokyela nde bomo na bana ba be. Bana bamobutwa banguna ba baboti ba be, babaungya oka bakonzi obokye bababome.

13 Bato baso bamoeyina pho ya nga. Kasi owamoititala nono o suka, yo mona Nwaphongo aamobikya.»

Bato bamowene malosi maikye

14 «Wamowene okobangye bée «mooti owa inganga»: Atemi o elele etekoyi yo iba. (Motangyi wa maphoo mama amasosolo). Imbele me, baamoba o manyete ma Yuda, bée elotaka bi mangomba.

15 Owamoba o ibanda yo sakula nyolo o ingambi pho ya ikye kpa mbolo ye.

16 Na owamoba o inzabi, yo sakula butwa o ingambi pho ya ikye kpa etobu ye.

17 O nkolo me, ngongo ya moba na babasi baekama, na ná malekyele.

18 Bøndele Nwaphongo obokye imbele me sango saba wa mambula.

19 Pho nkolo me ya moba yaa malosi maikye maali naino bato sawene uta o etatele ya mokyisi bowamokyela Nwaphongo nono loló eye. Malosi maamoulana na mango etemaawenene.

20 Bo Nwaphongo tabukolaka nkolo ya malosi me phe, moto nono monomo nde tabikiyi. Kasi aibukola pho ya bato baolo yo pho ye.

21 O imbele me, bo moto awo na bée yokye: «Kyeka, Masiya ali wawa!» naa «ali wana!» bée samoanolela.

22 Pho ba masiya baabole, na baimosi baabole bamoya

baikye. Bamokyela bilekye-sako na maphoo maikamwa pho bo walongoba bazwe nzela ya ikosa bato baaunva olo Nwaphongo.

23 Yango mena, bée oebaka! Naumbo ekyebisa na maphoo maso maamoya.»

Iyaa sa Nwana wa Moto

24 «Kasi mi nkolo me, waamunva malosi maso mamana, moo njwamobutwa enzombi, bokombe etebokule ngala.

25 Banyasessi bamobiya, iso iili o ikolo yamunyingana.

26 Emba imbele me, bamunvene nga Nwana wa Moto naye onte ya mapata, na mwiya mwikye na ná nkyemo nzikye.

27 Namba ya toma baanzelu banga obokye baangyinya bato baso baaunva nga olo. Bato me bamouta o bilele biso ba mokyisi.»

Yesu ateye ete ya njwete njwa fige

28 «Sosolo na bolaa ete ya njwete njwa fige. Bo molebosi, mena bée koebe obokye imbele sa ikyete sikokyi.

29 Nde bomo, waamowene bée maphoo maso maamana makyelame, oebe obokye wabuto phenephe.

30 Nde phele nawo na bée ngakye: Maphoo maso mama mamokyelama, naino bato baayoko bali na banga loló eye sataa waa.

³¹ Ikolo na munse yamolekana, kasi maphoo ma nga etemaalekane.»

Suka ya mokyisi kyeebe nde Nwaphongo

³² «Moto nnono monomo taebe na mokolo na imbele saamokyelama maphoo maamana. Ebe baanzelu o ikolo tebaebe, ebe na ona nga Nwana wa Nwaphongo siebe; kyeebe nde Tata Nwaphongo yo mampenza.

³³ Bée oebaka! Sa lala ebuu pho toebe waamokoka sina imbele me.

³⁴ Yamoba ndokolo moto monomo ookokye o imbanga. Okokye yo, aikyi ika bokonzi pha ingambi se oka bato bée baetoma. Aikyi phe moto na moto ye etoma ya ikyela. Amba ya wo na sinzili yokye akyengyela ingambi na bolaa.

³⁵ Nde bomo, na bée okyengyelyekye pho toebe imbele sa moya nkolo ya ingambi, naa amoya wa nkokolo, naa wa molengyela, naa wa tongo masoo, naa wamumbengu.

³⁶ Boasi mbanyaka, yo sa yaetakana olasi ebuu.

³⁷ Maphoo maewole nga mama, namawole na bato baso obokye: Nde kokyengyela na bolaa.»

14

Banganga balukaka malondo ma iakya Yesu

¹ Uñwanwa eye yaikalaka nde nkolo ibale obokye Bayuda baze eyenga ya bée ya iumunya bo wabikyaka

Nwaphongo bankoko ba bée o Ezipito, na eyenga ekyeze bée mapa maa te maaulwe. Banganga banene na bateye ba Mibeko balukaka malondo ma iyakya Yesu na ma imoboma obokye bato saeba.

² Bée na bée bekye: «Bo tomoakye o miyo ma bato baaze eyenga, bamotombo na banga.»

Nwanwasi monomo asweyaka Yesu malasi o moto

³ Uñwanwa eye Yesu aesi yakye o Betani. Aesi ya kye zala o ingambi sa Simo owabaka na bolosi pha maba. Waaba bée baze o mesa, nwanwasi monomo aesi ya nyolo o ingambi me. Abaka na molangyi nwa malasi. Bakyelaka malasi me na nwete monomo na nkombo naladi. Amaombaka na motiya moikye. Bakyelaka molangyi me na ibanga sibangye bée alabata. Aesi ya bola munoko nwa molangyi me. Amba ya sweya mana malasi o moto nwa Yesu.

⁴ Bato baayoko babaka wamo bamookyelaka yoo. Bawonoko bekye: «Pho ya'ye aoti malasi mama bobo?»

⁵ Bo bamaungye, nde bazwe baphalanga ba bibende nkama iyato. Emba baphe babola bana baphalanga me. Babilelaka nwanwasi me mankyee.

⁶ Kasi Yesu yokye: «Bée omole bose. Pho ya'ye ko-

munyokolo? Nwanwasi oyo ankyesi bolaa.

⁷ Babola bamoikalaka na b̄ēe b̄obēe. Waabakyela bolaa nkolo iso boozingye b̄ēe. Ka nga, esikale na b̄ēe b̄obēe.

⁸ Nwanwasi me akyesi ikokyi ne. Ambo nzololo malasi o nzoto pho ya obokye ibongō mokolo nwa munkunda be.

⁹ Nde phele nawo na b̄ēe ngakye: Bo bakye imola Simo Elaa, ebe mbale ewaa o nkyisi iso, bamoimolaka na mapho maakyesi nwanwasi oyo obokye bato bamaumunya.»

Yudasi kalukye iyambya Yesu oka banganga baanene

¹⁰ M̄on̄om̄o onte ya baekosi iko mbuka babale, nkombo ye Yudasi Mokeliy-ota, abaka wamo. Amba yakye oka banganga baanene obokye ambya Yesu.

¹¹ Waaoka b̄ēe bofo, babaka na nkyisa. Bamolakye laka waphalanga. Alukaka ndengye ewaa eyamoambya yo Yesu.

Yesu kaze eyenga yo na baekosi b̄ēe

¹² Mokolo nwa etatele nwa eyenga ekyeze b̄ēe mapa maate maulwe, mokolo mobome b̄ēe mampate pho ya iza eyenga ya Ilekana, baekosi ba Yesu bamba ya motuna bekye: «Ozingyi obokye tokye bongya elele eyamoza we eyenga ya Ilekana bi?»

¹³ Yesu amba ya toma baekosi babale yokye: «Kyende o mokyisi muunene. Lele monomo amovana na b̄ēe. Aphisi mbongo ya maa. Bēe, omobengaka.

¹⁴ Elele eya moatola yo, na b̄ēe, waatola nde wamo. Wamoimola nkolo ya ingambi bofo: «Moteye awo, yokye: Oloteya elele eyamoza yo na baekosi b̄ēe eyenga ya Ilekana.»

¹⁵ Emba amokye eteya elele eyaambo o ingambi, eyatonga b̄ēe o ikolo sa eyoko. Mbolo iso isengyesi na banga ili wamo. Elele me nde yango mena, eya mobongya b̄ēe obokye toze eyenga.»

¹⁶ Baekosi me babale baesi ya kyende. Baesi ya koma o mokyisi muunene me. Bamba yazwa mapho maso nde bomo, bo wabawolekye Yesu. Bamba ya bongya mbolo iso ya eyenga.

Waaoka wainda bunya, Yesu aesi ya koma na baekosi b̄ēe iko mbuka babale.

¹⁸ Baesi yakye zaa o elele me. Waaba b̄ēe baze, Yesu amba ya wo na b̄ēe yokye: «Nde phele na wo na b̄ēe, ngakye: Onte ya b̄ēe baaze na nga, monomo amunzambya.»

¹⁹ Waaoka baekosi baabona, b̄ēe baso baokaka ngongo. Baesi ya motuna, monomo na monomo bekye: «Eli nga nde'ye?»

²⁰ Yesu yokye: «Eli nde monomo na b̄ēe baekosi,

baaze na nga baba.

21 Nwana wa Moto amowaa nde bo wakoma bée pho ye, kasi ngongo ya moto owamunzambya. Bolaa bo moto me taikaka botama.»

Nzoto na malongo ma Yesu

22 Waaba bée baze, Yesu aesi yakpa mapa, aphe Nwaphongo melesi, amakyesi, amaphe baekosi bée yokye: «Kpa oze, eye eli nzoto ya nga.»

23 Akuli ya kpa kopho, aphe Nwaphongo melesi, aephe baekosi. Bée baso baesi ya enywa.

24 Yesu yokye: «Eye eli malongo ma nga, malongo ma sangola, maasweye pho ya bato baikye.

25 Nde phele nawo na bée ngakye: Esiikule nywa maleku mama tee nono mokolo nwa mokula nga manywa o bokonzi pha Nwaphongo.» 26 Bobele Yesu na baekosi bée bamba ya tuba meembo ma Nwaphongo. Waunva bée ituba meembo, bamba ya kyende o Ngomba ya ba Olive.

Yesu aimosi obokye Petelo amoangana

27 Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye: «Bée baso wamundota. Pho, bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: "Namoboma mookosi wa mampate, emba mampate mamunyangwa."»

28 Kasi waamokundwa nga, namokye o Galileya o boo pha bée.»

29 Petelo amba ya wo ne yokye: «Na bo bée baso baeloti, nga esielote.»

30 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nde phele na wo na we, nde o mokolo nwa lolu, mena soo sabotongokye mbala ibale, iwe wamunzangana mbala iyato obokye toonzebe.»

31 Kasi Petelo amba kpete kapha yokye: «Naboebe obokye na wee na we elele yonoyo, nga esieyangane.» Baekosi baso bamba ya wo nde bomo.

Yesu kabondele o Getesemani

32 Yesu na baekosi bée bamba ya koma o elele yonoyo ekyebangye bée Getesemani. Yesu aesi ya wo na baekosi bée yokye: «Bée zala wawa nga nakye bondele Nwaphongo.»

33 Amba yakye na Petelo, Zake na Yoane. Bobele atati iyoka ndondo bolosi na inganga.

34 Amba ya wo na bée yokye: «Ndondo ya nga etondi na ngongo ndokolo namowa; ikala wawa, bée okyengyekye.»

35 Amba yakye nwana itakye, akye kusama, atati ibondele pho bowakokyi ikyelama, imbele sa bolosi siimoziya simane itakye ne.

36 Amba ya wo yokye: «Aba, Tata, iwe okokyi ikyela mapho maso. Manya kopho ya bolosi eye itakye

na nga. Kasi sakyela iizingyi nga, kyela nde izingyi we.»

³⁷ Yesu amba ya butwa oli baekosi bée baato. Aesi yakye batakana balasi ebuu. Amba ya wo na Petelo yokye: «Simo, kolale? Toikiyi koka iba salala nono ngonga yonoyo?»

³⁸ Kyengye ombe na bondele Nwaphongo pho bée sakaa o bimekyi ba Molemba. Pho na bo molimo nwa moto moli na phowa iikye ya ikyela bolaa, kasi nzoto ye ili na bokoo.»

³⁹ Bobele Yesu akuli ya baika, akye bondele nde bowabondelékye yo phanza.

⁴⁰ Akuli ya butwa wali baekosi bée, akuli ya batakana balasi ebuu. Pho ya miyo bozito, tebakulaka eba na lowo la imobuyisa.

⁴¹ Waabutwa Yesu mbala eya iyato, amba ya wo na bée yokye: «Bée ominangye, olasi, waumbo! Imbele me sikokyi. Unwanwa eye, nga Nwana wa Moto bamunzungya o maboko ma bato ba masumu.

⁴² Temé tokyende! Kyeka moto ookonzungya aesi!»

Baakye Yesu

⁴³ Waaba Yesu kataa wo, sakoko Yudasi, monomo na baekosi iko mbuka babale aesi yakoma. Aesi na bato baikye baphisi mphata na nkpongu o maboko. Yabatomaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko na bankumu.

⁴⁴ Yudasi moto okobaungyisa bankumu na bateye ba Yesu abateyaka iyaa

saamokyela yo. Awoko na bée yokye: «Moto owamoyamba nga, mena yo! Omoakya, kyende ne, omobanza na bolaa.»

⁴⁵ Waakoma be, Yudasi amba ya susana phenephe na Yesu, amobangyi yokye: «Moteye!» Amba ya moy-amba.

⁴⁶ Bato baabaka na Yudasi, bamba yaakya Yesu, bamokangyi.

⁴⁷ Monomo na baabaka na Yesu, amba ya gbolo mumphata nwe, ateni itoo sa moto wa etoma wa nganga mokonzi wa Nwaphongo.

⁴⁸ Yesu amba ya wo na bée yokye: «Imba ya nzakya kombe yaa na mphata na ná nkpongu ndokolo nga nali nde mwibi!

⁴⁹ Nkolo iso nabe na bée o Tempelo, nateya, toika nzakya. Ka iso iye ikyelame pho ya ikokya maphoo makomama o buku pha Nwaphongo.»

⁵⁰ Emba baekosi baso bamba molota.

⁵¹ Munzenga monomo mibabaka babengye Yesu, alataka imputa. Waaluka bée imoakya,

⁵² aikyi ika sina imputa amba lota bolumbu.

Bananga baanene basambisa Yesu

⁵³ Bamba yakye na Yesu oka mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omo, yaanganaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, bankumu na bateye ba Mibeko.

⁵⁴ Petelo abaka kabengye Yesu na itakye nono waakye nyolo yo o lophango la mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omo, amba kye zala elele yonyo na basinzili, abuto into nwenya.

⁵⁵ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bananga baso ba ikyita sinene balukaka eleko oka bato pho ya iingya Yesu, kasi tebaika ezwa.

⁵⁶ Pho bato babaka bamokatele maphoo ma bole, kasi bina biwole ba bee tebaikaka kokana.

⁵⁷ Emba bato baayoko baesi ya teme, bamba mokatela bobo:

⁵⁸ «Tomookaka kawo yokye: "Nga namouwola Tempelo eyatongama na bato eye. O sima ya nkolo iyato, namotonga esuu eyamoba satongama na maboko ma bato."»

⁵⁹ Kasi na bo na lowo lalona, biwole ba bee tebakulaka na kokana.

⁶⁰ Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba teme o boo pha bato baso, amba tuna Yesu yokye: «Iwe toobuya na iiki ewole bato baba?»

⁶¹ Kasi Yesu aikalaka nde bose, sabuya. Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba kula motuna yokye: «Iwe Masiya, Nwana wa Okokumole banga?»

⁶² Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Eli nga. Bee baso wamowene Nwana wa Moto azasi o boloo pha Nwaphongo owa mwiya,

waamba na mowene kaye onte ya mampata.»

⁶³ Emba mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba ya kakola bitobu bee balataka yo, amba ya wo yokye: «Tolokuli sengyela na manzoka!

⁶⁴ Bee baso omookyi bookotole yo Nwaphongo. Bee koununya bo?» Bato baso bamba ya nyete Yesu bekye akokyi na iwaa.

⁶⁵ Bayoko onte ya bee babuto imotowa matee, bamozibi boo, bamowande mankutu bamba wo ne bekye: «Imola, oewandi nza?» Bobele, basinzili bamba ya mokpa babuto imowanda binyete.

Petelo aanga Yesu

⁶⁶ Waaba Petelo o ibanda sa lophango la mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo, nwanwasi monomo, monomo na baa etoma bee amba yaa wamo.

⁶⁷ Aesi ya wene Petelo kaoto nwenya, amba ya molembetela, amba ya wo ne yokye: «Na we wabaka na Yesu moto wa Nazaete!»

⁶⁸ Kasi Petelo aesi yaan-gana yokye: «Siebe iky-ilukye we iwol! Siisoso ikyi wo we.» Bobele aesi ya mana wamo, aesi ya kye zala o nze o munoko nwa lophango. [Bobele soo eesi ya tongo.]

⁶⁹ Kasi nwanwasi me akuli yakye mowene, amba ya imola babaka wamo yokye: «Moto oyo ali monomo na bato baabana!»

70 Petelo akuli angana mbala esuu yokye: «Phe, teli bōmō!» Nwana bonte, baabaka wa mō bakuli ya wō na Petelo bēkye: «Nde phele, oli mōnōmō na bē, phō na wē oli moto wa Galileya.»

71 Emba Petelo amba butwa ikata seleka yokye: «O nkombo ya Nwaphongo, siebe moto okowō bēē mōna, bō nakate, Nwaphongo ampe etumbu!»

72 Nde o sina imbele me, soo ekuli ya tōngō mbala eya ibale. Emba Petelo amba ya umunya maphōō maawōkō Yesu ne obokye: «Soo sa botōngōkye mbala ibale, wamunzangana mbala iyato obokye iwe tonzebe.» Emba Petelo amba ya tōkōlō abuto ikyemilela.

15

Bakye na Yesu oka Pilata

1 Na moyelō, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baesi yaangana ikyita na bankumu na bateye ba Mibeko. Baesi ya kanga Yesu maphanga, bakye moika oka Pilata.

2 Pilata amba ya tuna Yesu yokye: «Iwe oli mokonzi njwa Bayuda?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Mena ewō nde wē.»

3 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo bamba ya phunda Yesu na maphōō maikye.

4 Bobele Pilata amba kula motuna yokye: «Iwe toobuya? Ka kookye

maphōō maikye maephunde na bē!»

5 Kasi Yesu taika buya na lowōō. Yango mena Pilata amba kamwa na boikye.

Pilata anyeti Yesu obokye awee

6 O biseleko biso ba eyenga ya Ilekana, Pilata kakandole moto wa bōlōkō mōnōmō okoongye bato.

7 Nzuka o bōlōkō, yabaka moto mōnōmō nkombo ye Balaba. Abaka o mō yo na bato basuu baabomaka moto waatōmbōlelekye bēē Baloma.

8 Bato baikye bamba ya kyende oka Pilata, bakye moonga obokye abakyelele bo wameele yo ibakyelele.

9 Pilata amba ya babuyisa yokye: «Ozingyi obokye naekandolele mokonzi njwa Bayuda?»

10 Phō Pilata aebaka na bolaa obokye bakonzi ba banganga ba Nwaphongo bayakaka yamophe Yesu nde phō ya zuwa.

11 Kasi bakonzi ba banganga ba Nwaphongo bairindisaka bato obokye bawō nde obokye babakandolele nde Balaba.

12 Pilata amba kula batuna yokye: «Ka nakyele bo na okobangye bēē mokonzi njwa Bayuda?»

13 Bēē bamba ya anwana bēkye: «Omobakye o eku-lusu!»

14 Pilata amba kula ya batuna yokye: «Akyesi lowōō lobe ye?» Kasi bamba kula nde anwana na

bokusi bεkye: «Omobakye o ekulusu!»

¹⁵ Phɔ ya isepelisa bato, Pilata amba ya bakandolela Balaba. Amba toma batuluku babinde Yesu phimbo. Waa unva bεε imobinda phimbo, amba mophe bεε obokye bakye mobaka o ekulusu.

Batuluku baekye Yesu

¹⁶ Batuluku baesi yakyende na Yesu onte ya lophango la mokonzi Pilata, baesi ya bangana bεε basɔ. ¹⁷ Phɔ ya imoekye, baesi ya molasa munkoto nwa mangola, baesi ya tonga na eboko ya milɔ, bamba ya molasa yango o moto.

¹⁸ Babuto imobeya bεkye: «Ena wε e mokonzi nwa Bayuda!»

¹⁹ Babuto imobinda na munziye o moto, bamotowi matee, bakusami na mabɔngɔ o boo phe ndokolo bamokumbele.

²⁰ Waaunva bεε imoekye, bamba ya mumanya munkoto nwa mangola, bamba kula ya molasa bitobu bε. Sima, bamba tɔkɔlɔ nε o ibanda phɔ ya ikye mobaka o ekulusu.

Babakyi Yesu o ekulusu

²¹ Moto mɔnɔmɔ wa Sirene nkombo ye Simo, ango wa Alegizandele na Lufhusu, autaka o manzabi, amba ya lekana wamɔ. Batuluku bamba ya mo- engyisa obokye anyanya ekulusu ya Yesu.

²² Baesi yakye na Yesu o elele ekyebangye bεε Gologota, kyelukye iwɔ obokye «Elele ya Engyengye.»

²³ Bamba ya mophe maleku ba maangyinya na munɔ mobangye bεε mile; kasi Yesu taikaka manywa.

²⁴ Bobele batuluku bamba ya mobaka o ekulusu. Bamba ya maa mbese phɔ ya ikaba bitobu ba Yesu.

²⁵ Yabaka ngonga ya ibuwa eya mumbengu waamobaka bεε o ekulusu.

²⁶ O nwana ibaya owackomaka bεε ewelele ye, bakomaka obokye: «Mokonzi nwa Bayuda.»

²⁷ Batuluku baesi ya baka na baibi babale o ekulusu phenephe na Yesu: Ona o boloo, o moyɔkɔ o bowee phe. [

²⁸ Yango mena wakokyisami bo wakoma bεε o buku pha Nwaphongo obokye: «Bamoangyinye o mobɔmbɔ nwa baibi.»]

²⁹ Bato baabaka balekane wamɔ babuto imotola, banyingye nzoto bεkye: «Ee! Iwe owa wɔkɔ obokye wamobukola Tempelo, wamoetonga na nkɔlɔ iyato!

³⁰ Ka omibikya, uta o ekulusu!»

³¹ Nde bomo na bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko baekyekye Yesu. Bawɔɔnɔkɔ onte ya bεε bεkye: «Abikyaka bato basuu kasi yo mampenza taakokye imibikya!

³² Bo ali Masiya, Mokonzi nwa Isalayele, aute

uḡwanḡwa eye o ekulusu pho towene, tombe anola!» Na baibi babale babakaka béé o ekulusu phenephe na Yesu bamotolaka nde me.

Iwaa sa Yesu

³³ Waakoma bunya imoto, enzombi esi ya ziba mokyisi muso tee nono wa ngonga eya iyato eya nkokolo.

³⁴ Waakoma ngonga ya iyato, Yesu aesi ya anwana na bokusi yokye: «Eloi, Eloi lama sabakatani?» Kyelukye iwó obokye: «Nwaphongo wa nga, Nwaphongo wa nga pho ya'ye onde?»

³⁵ Bato basuu baabaka wamó bamookyi, bamba ya wó bēkye: «Okyemela, kabangye moimosi Eliya!»

³⁶ Monomo na baabaka wamó amba ya kyilingana, akye nyinya inyuka o maleku ma ngaa, asikangyi o songye ya mungbalango, aesi ya phe Yesu pho anywe. Amba ya wó yokye: «Ziya tokyekye bo Eliya aesi ya mouya o ekulusu!»

³⁷ Kasi Yesu amba ya anwana nwanngye mokusi nono waakata yo motema.

³⁸ Etobu enene eyalengyēkye béé o Tempelo yakakwaka na mifale, uta o ikolo nono o se.

³⁹ Mokonzi nwa batuluku owa temekye o boo pha Yesu awenekye boowe yo, yokye: «Nde phele, moto oyo abaki Nwana wa Nwaphongo.»

⁴⁰ Babasi basuu baabaka na béé wamó, babaka bakyeke na itakye. Onte ya béé yabaka Maliya

owa Magadala, na ndo ye Maliya, nyango wa Zake eya munzenga na Zoze na Salome.

⁴¹ Babasi baabana, babaka babengye Yesu, babaka bamokyelele waaba yo o manyete ma Galileya. Yabaka na babasi basuu baikye omó, baatambulaka na Yesu nzela yonoyo o Yelusaleme.

Ikundama sa Yesu

⁴² Waakomaka nkokolo, imbele siilengyele béé mokolo nwa Sabata.

⁴³ Zozefu wa Alimataya amba yaa. Abaka moto wa ngambo onte ya bananga baanene ba Bayuda, ne abaka kaziya iyaa sa bokonzi pha Nwaphongo. Amba yakye na boitalakye bosó oka Pilata ikye onga ebembe ya Yesu.

⁴⁴ Pilata amba ya kamwa na iyoka obokye Yesu aambo waa. Aesi ya banga mokonzi nwa batuluku owa baka wamó pho ya imotuna bo Yesu ambo waa elinga.

⁴⁵ Waamoimola mokonzi nwa batuluku obokye Yesu ambo waa, Pilata amba ya phe Zozefu nzela ya ikye kpa ebembe ya Yesu.

⁴⁶ Zozefu aesi ya omba imputa siilaa, aesi ya uya ebembe ya Yesu o ekulusu, aezingyi na ena etobu, amba kye enyosa o ilita saa imaka béé o mabanga. Sima, amba uka ibanga siinene pho ya iziba munoko nwa mooto.

⁴⁷ Maliya ma Magadala na ndo ye Maliya, nyango wa

Zoze, baƙaƙa baƙyekte elele ekye kunde bée Yesu.

16

Yesu akundoo

¹ Unwanwa eye mokolo nwa Sabata moesi ya unwa. Maliya ma Magadala, na ndo ye nyango wa Zake na Salome baesi yakyē omba mauta ma solo elaa obokye baƙyē maololo ebembe ya Yesu.

² Waamumbengu nwa mokolo nwa sima ya Sabata, waatokololo munyē, baesi yakyē o mooto.

³ Bawonoko bekye: «Moto owalomanyisa ibanga o munoko nwa mooto nza?»

⁴ Waavaka bée miyo omo, baesi ya wene obokye bambo manya ibanga me imbale. Ibanga me sabaka sinene. ⁵ Bamba ya nyolo o mooto. Baesi ya wene munzenga monomo omo azasi bi boloo o moto, alati etobu eetane. Babasi me bawenekye inganga siikye.

⁶ Kasi aesi ya wo na bée yokye: «Bée sa ila. Naebe obokye bée kolukye Yesu wa Nazarete, owabakaka bée o ekulusu. Aambo kundwa. Wawa tali! Kyeka elele eya molangyaka be.

⁷ Emba bée baso kyende, kye longolo Petelo na baekosi baayoko obokye Yesu akye baziya o Galileya. Bée bamokye mowene omo, boo balongosi yo.»

⁸ Babasi me baesi ya tokolo, bamani o mooto, bakyilinga mambangu,

pho ya sina inganga, batekyenelkye pho malondo maunvaka na be. Tebaikaka imola nono moto monomo, pho bailaka.

Yesu atokolesi Maliya ma Magadala

⁹ Waakundwa Yesu na moyelo nwa sima ya mokolo nwa Sabata, atataka itokolele Maliya ma Magadala, owamanyaka yo malobo mabe sambo.

¹⁰ Maliya amba kye imola simo me oka baekosi ba Yesu. Akye bazwa balele na ngongo.

¹¹ Kasi waaoka bée obokye Yesu ali na bomoo, Maliya amoweni, tebaikaka anola.

Yesu atokolesi baekosi babale

¹² Sima Yesu akulaka tokolele baekosi babale o nzela ekyekye bée o manzabi. Amibuyaka ndengye esuu.

¹³ Baekosi me bamba ya bomela, baƙyē imola bebi na bée bo wawenenekye bée na Yesu. Kasi bée tebaikaka na anola.

Yesu atokolesi baekosi iko mbuka monomo

¹⁴ Sima ya iso, Yesu akulaka tokolele baekosi iko mbuka monomo, baabaka baze. Amba ya baoya yokye: «Bee toli na ianola, kombe ikyela na ziko baayakaka ya eimola obokye banveni na miyo obokye nali na bomoo.»

¹⁵ Emba amba ya batoma, yokye: «Bee baso, kyende o mokyisi munso, okyemimola bato baso Simo Elaa.

¹⁶ Bo moto aanosi Simo Elaa me, bo abatisami, amobika. Ka bo moto taanosi Simo Elaa, amosambisama.

¹⁷ Baanosi me bamokyela bilekyesako bibi: Bamowiinya malobo mabe na nkombo ya nga, bamowoo noko insuu itiebe bato;

¹⁸ bo baakye manzoo, na bo banywe zwe sibome, etebaakye bolosi, etebawe; bamotandela bato ba malosi maboko, bato me bamobika.»

Yesu abutoo o ikolo

¹⁹ Waaunva Nkolo Yesu iwoo na bee boho, abuto o ikolo. Akye zala o elele ya ngambo o boloo pha Nwaphongo.

²⁰ Bobele, baekosi baesi ya kyemimola Simo Elaa me mboka eso. Nkolo abaka kabasungye o etoma ya be, akyelaka bilekyesako biikye o nzela ya bee pho ya iphe maloba ma bee mwiya.]

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Luka Maphoo ma etatele

Nde bowa kyela Matiye, Luka ne akula imola simo ye nde bowaimola Malako. Kasi bokyese phe na Malako boli obokye, banaa maphoo maikye mali nde maakoma Luka yo mampenza.

Luka yo moto owa imola na boikye Simo Elaa oka bato bate bali Bayuda. Yango mene onte ya nkanda iso ine ya Simo Elaa, nwaka Luka mowole mpenza bato ba noko iso, obokye baefbe ntina ya Simo ya Yesu, emba bambe anola obokye ali Mobikye wa bato baso.

O Simo ya Luka tomozwa maphoo mama:

- Luka 1.1-4: Ntina ya munkanda mumu
- Luka 1.5-2.52: Ibotama sa Yoane Mobatise na sa Yesu na bonwana phabe
- Luka 3.1-20: Mosala nwa Yoane Mobatise
- Luka 3.21-4.13: Batisimo na imekama sa Yesu
- Luka 4.14-9.50: Mosala nwa Yesu o Galileya
- Luka 9.51-19.27: Yesu amani o Galileya, akye o Yelusaleme
- Luka 19.28-23.56: Poso ya Yesu eya suka o Yelusaleme
- Luka 24.1-53: Yesu akundoo, awenee na bato emba abaa o Ikolo

Ntina ya buku bobo

¹ Owa lozingo Teofile,

Bato baikye bameka ikoma na molongo simo ya maphoo maalekana o nte ya banga,

² bo waloumola baawenekye maphoo me na miyo uta o etatele, baabuto lol eye bato ba etoma ya ikyemimola Simo ya Nwaphongo.

³ Yango mena, na nga me, o sima ya ioka maphoo maso mawenekye bee na miyo mana na bolaa tata o etatele, nasepesi iyekomela simo me na molongo, nwebi na nga owa ngambo Teofile.

⁴ Nakyele babona phoebe obokye mateya maeteyaka bee mali maa phele.

Mwanze aimosi ibotama sa Yoane Mobatise

⁵ Waaba Elode mokonzi nwa manyete ma Yuda, yabaka nganga monomo wa Nwaphongo, nkombo ye Zakaliya abaka o ibota sa banganga ba Nwaphongo sa Abiya. Nwasi we Elizabeti abaka ne o bosoo phanganga mokonzi Alona.

⁶ Bee baso babale babaka bato balaa o miyo ma Nwaphongo, babaka bakumole na bolaa mibeko miso ma Nkolo.

⁷ Kasi tebaikaka baa na nwana pho Elizabeti taikaka baa kabote, na bee baso babale bakotwaka.

⁸ Mokolo monomo, yabaka ngala ya banganga ba ibota

sa Abiya ya ikyela etoma, Zakaliya abaka kakyele etoma ye ya bonganga o boo pha Nwaphongo.

⁹ Ikokana na mobeko nwa bonganga, mbese ya kaaka mi yo obokye anyolo o elele elekwi bosantu ya Nkolo pho ya ikye tumba mpaka ya malasi.

¹⁰ Moluku nwa bato baso babaka babondela o nze imbele siitumbe be mpaka ya malasi.

¹¹ Bobele anzelu monomo wa Nkolo amba ya motokolele, anzelu me aesi ya teme o boloo pha elele ekyetumbele be Nwaphongo mpaka ya malasi.

¹² Waawene Zakaliya anzelu me, malondo maesi ya unva ne, abuto iwene bo.

¹³ Kasi anzelu amba ya wo ne yokye: «Zakaliya, saila, pho Nwaphongo aokwi ibondesi sa we. Nwasi wa we Elizabeti amoefotela nwana wa lele, waamolaa nkombo Yoane.

¹⁴ Wamoba na nkyisa nzikye, na bato baikye bamoba na nkyisa pho ya ibotama se.

¹⁵ Pho amoba moto munene o boo pha Nkolo. Etaanywe na maleku naa ekpele eso eekyelangya. Amotonda na Bolobo Bosantu tata o ibuu sa nyango.

¹⁶ Amobuya bana baikye ba Isalayele oka Nkolo Nwaphongo wa be.

¹⁷ Amoya o boo pha Nwaphongo, na bolobo na

na mwiya ndokolo moimosi Eliya, pho ya ibongya ba ango na bana ba be, na ibuya bato baa nzoto nkusi bato ba malondo malaa, pho ababongya pho ya iyamba Nkolo.»

¹⁸ Zakaliya amba ya tuna anzelu yokye: «Namoeba na ye obokye lowo me loli phele? Pho nga na nwasi wa nga tokotoo.»

¹⁹ Emba anzelu amba ya mobuyisa yokye: «Nga nali Gabiliyele, ookoteme o boo pha Nwaphongo. Antomi pho ya iyewole na iyeyimola simo elaa.

²⁰ Mapho maeyimosi nga mamokyelama imbele saameka Nwaphongo. Kasi otoikwi we anola, wamobutwa mbubu, ootokule wo tata lolu nono mokolo me.»

²¹ Imbele me, bato babaka baziya Zakaliya o nze bakamwaka pho akokoko na boikye o motema nwa elele eelekwi bosantu.

²² Watokolo yo, takokaka ikula bawole, abuto ibawole nde na bikyela pho abutwaka mbubu. Emba bato baso bamba eba obokye aweni lowo onte ya elele eelekwi bosantu.

²³ Waaunva Zakaliya nkolo ye ya etoma o ingambi siinene sa Nwaphongo, abuto oka ye.

²⁴ Sima ya nwana imbele, Elizabeti nwasi we aekami. Akyekye mibomba makombe matano, amiwolekwe yokye:

25 «Kyeka lowo lokyesi Nkolo pho nga, pho amanyee soo o miyo ma bato.»

Mwanze aumosi ibotama sa Yesu

26 Waakoma ibuu sa Elizabeti na makombe motoba, Nwaphongo aesi ya toma anzelu Gabileyele o mokyisi monomo muunene nwa Galileya, nkombo ya nwanjo Nazarete,

27 oka ngondo monomo owamozala bolonga na lele monomo nkombo ye Zozefu, moto wa ibota sa mokonzi Davidi. Nkombo ya nwana ngondo me Maliya.

28 Mwanze amba ya nyolo oka Maliya amba ya wo ne yokye: «Kumba! Nkolo Nwaphongo aeteye bolaa phe.»

29 Waaoka Maliya maphoo maamana, malondo makyimaka ne, amba mituna ntina ya ikumba me.

30 Emba anzelu amba ya wo ne yokye: «Saila, Maliya, pho ozwe ngolu o miyo ma Nwaphongo.

31 Wamoekama, wamobota nwana wa lele, waamolaa nkombo Yesu.

32 Amoba moto munene, baamobanga Nwana wa Owa Ikolo. Nkolo Nwaphongo aamophe eziye ya bokonzi pha nkoko ye Davidi.

33 Amoba mokonzi pho ya bobele o ingambi sa Yakobo, bokonzi phe eteboobe na suka.»

34 Maliya amba ya wo na anzelu yokye: «Lowo me lamokyelama ndengye'ye

pho nga naino sianga na lele?»

35 Mwanze amba ya mobuyisa yokye: «Bolofo Bosantu pha moeyutela, na mwiya nwa Owa Ikolo nwa moezifa na comele ye, yango mena nwana owamobota we amoba mosantu, bamobanga Nwana wa Nwaphongo.

36 Kyeka na nwana nyongu Elizabeti ne aekama, amobota nwana wa lele na bokoto phe. Yo owa woko bée obokye tabote, ali lolu na ibuu sa makombe motoba, pho lowoo loolekye Nwaphongo teloli.»

38 Emba Maliya amba ya wo yokye: «Nali nwanwasi wa etoma wa Nkolo. Maso makyelame mi nga bo wo we!» Nonu wa moika anzelu.

Maliya akye kyeka Elizabeti

39 Nde o sina imbele me, Maliya amba ya kye izele o mokyisi monomo mbale eya mangomba o manyete ma Yuda.

40 Aesi ya kye nyolo o ingambi sa Zakaliya, aesi ya beya Elizabeti.

41 Wa oka Elizabeti ibeya sa Maliya, nwana ooli o ibuu se anyinganaka, emba Elizabeti amba tonda na Bolofo Bosantu.

42 Amba ya wo na nwesi mokusi yokye: «Opambolami ileka babasi baso, na nwana ooli o ibuu sa we apambolami me!

43 Ndengye'ye nyango wa nkolo nwa nga aya nkyeka?

44 Phɔ ookyi nga ibeya sa we, kyeka ηwana anyinga na nkyisa o ibuu sa nga.

45 Nkyisa ili na owaanosi: Imowɔlesi bée phɔ ya Nkolo yamokyelama!»

Zembo sa Maliya

46 Emba Maliya yokye:

«Nakumole Nkolo na ndondo ya nga eso;

47 na molimo ηwa nga motondi na nkyisa

phɔ ya Nwaphongo mobikye wa nga,

48 phɔ akyekyi moombo we ootoli na ngambo.

Phεε tata lolɔ, bato basɔ bamumbanga moto wa esengɔ,

49 phɔ Ekambambasi ankyelesi maphɔɔ manene: Nkombo ye ebe esantu.

50 Bolaa phe kabokyele oka bato basɔ bamoile o bayoo basɔ.

51 Akyesi misala ma ikamwa na mwiya ηwa ebɔkɔ ye,

anyangosi bato baalolendo;

52 amanye bakonzi baakusi o biziye ba bokonzi ba bε,

atombi bato batebali na ngambo;

53 baawe na nzala abatonze na ntoma,

na baa ezwele, ababuye mabɔkɔ pha.

54 Asungyi bato ba Isalayεε, bato ba etoma bε,

na boumunyakye bolaa phe.

55 Eli bo walakyelaka yo bankɔkɔ ba banga,

Abalayama na bana bée phɔ ya bobεε.»

56 Maliya amba ikala na Elizabeti phεnephε na makombe maato, bobεε amba ya butwa oka bε.

Ibotama sa Yoane

57 Waakoka mokɔlɔ ηwa Elizabeti ηwa ibota, aesi ya bota ηwana wa lele.

58 Babubaa ne na ibota sebaokyi ndengye eya mokyelala Nkolo bolaa, bée basɔ bamba kumba ne.

59 Waakokya ηwana nkɔlɔ ηwambi, bakye mobεε. Balukaka imolaa nkombo ya ango, Zakaliya.

60 Emba nyango amba ya wɔ yokye: «Phe! Nkombo ye yamoba Yoane.»

61 Bamba mobuyisa bεkye: «Moto na mɔnɔmɔ o ibota sa we tali na nkombo mena!»

62 Bamba tuna ango wa ηwana na bilembo phɔ ya iyeba nkombo'ye ekokyi yo ilaa ηwana.

63 Zakaliya amba ya onga ηwana ibaya wa ikoma, amba koma bobo: «Nkombo ye Yoane.» Emba bato basɔ bamba kanwa.

64 Mina wamɔ munɔkɔ na lole ε loingo, abuto iwɔɔ, abuto ikumbela Nwaphongo.

65 Emba babubaa ne babuto ilaa. Na o mangomba masɔ ma manyete ma Yuda babaka bawɔ nde maphɔɔ mε.

66 Bato basɔ baa okaka maphɔɔ mε bamabanzaka o mandondo ma bε, bεkye: «Iwana oyo amuna ba nza?» Phɔ nde phele mwiya ηwa Nkolo ηwabaka ne.

Zembo sa Zakaliya

67 Bobele Zakaliya, ango wa njwana, atondaka na Bolobho Bosantu, amba tata isakola bobo:

68 «Nkolo apambolame, Nwaphongo wa Isalayele,

pho aesi ya kyeka bato be, abamanye o boombo.

69 Alotokolesi kamba Mobikyey,

o ibota sa Davidi, moto we wa etoma.

70 Nde bo wawoko yo kalakala na noko ya baimosi bee basantu:

71 Ibikiyi siilomanya o maboko ma banguna ba banga

na o maboko ma bato baso baloine.

72 Aweninya bolaa phe oka bankoko ba banga, aumunye sangola ye esantu.

73 Pho Nwaphongo alakye-laka nkoko wa banga Abalayama,

74 ilobololo o maboko ma banguna

pho tomokyelele saba na boilakye,

75 onte ya bosantu na bosembo o miyo me

nkolo iso ya bomoo pha banga.

76 Ka we, njwana oomokyee, wamoba moimosi wa Owa Ikolo,

pho wamotambula o boo pha Nkolo pho ya ibongya manzela me,

77 pho ya iteya bato bee obokye kaye iya babikya

na ilimbisa masumu ma be.

78 Eli lowoo la bolaa boikye pha Nwaphongo wa banga.

Pho ya bolaa me, moo motokosi o ikolo moesi ya lokyeka.

79 Motokolesi bato baali o enzombi ya iwaa,

pho ya ikamba matambe ma banga o nzela ya bose.»

Bolengye pha Yoane Mobatise

80 Nwana akolaka na nzoto, akutaka na o molimo. Abaka kabe o mabokye tee noko waakokaka mokolo nwe njwa imiweninya oka bato ba Isalayele.

2*Ibotama sa Yesu*

1 Imbele me, mokonzi Kaisala Ogisito ambyaka mobeko njwa itanga bato baso ba ekolo ya Loma.

2 Itanga sa bato saa ntubo sasina sakyelamaka imbele sabaka Kilinus moangyesi wa Siri.

3 Bato baso bakyekeye komisa mankombo, moto na moto o mokyisi nwe.

4 Zozefu ne amba ya mana o Nazarete o manyete ma Galileya, amba ya kye o Beteleme omanyete ma Yuda, waa botaka bee mokonzi Davidi. Pho yo Zozefu abaka moto wa bosoo Davidi.

5 Akyendekye komisa nkombo yo na njwasi we Maliya, owabaka na ibuu.

6 Nzuka imbele saba bee o Beteleme, mokolo nwe njwa ibota njwakokaka.

7 Amba ya bota ηwana wa lele, ηwana we awa oboo. Aesi ya mozinga na bitato, amba ya molangya o kyese ekyelangyisa bēe manyama ntoma ya iza, pho tebaikaka zwa elele ya ilala o ingambi siilasa bēe babutu.

Mwanze mōnōmō atōkōlesi babanze ba mampate

8 O manyete me, babanze ba mampate babaka balale o manzabi pho ya ifatela mampate ma be.

9 Mwanze wa Nkolo mōnōmō amba ya batōkōlele, nkyemo ya Nkolo yamba ya bangyengyele, emba bailaka na boikye.

10 Mwanze amba ya wo na bēe yokye: «Bēe saila, pho naesi ya iemola simo elaa, eya mosepelisa bato baso:

11 O mokolo ηwa lolo eye, o mokyisi munene ηwa Davidi, baebotesi Mobikye ooli Masiya, Nkolo.

12 Kyeka bilembetele baamoeba na bēe: Wamokye wene ηwana oo mokyiki bamingyi na bitato, alangyi o kyese ekyelangyisa bēe manyama ntoma ya iza.»

13 Mbala yōnōyo banze basuu baikye bamba ya angana na anzelu owa boo. Babaka bakumbele Nwaphongo bōbō:

14 «Le nkyemo ya Nwaphongo iwene o ikolo, bese bobe wawa o se oka bato baazingye yo!»

Babanze ba mampate bakye o Betelēme

15 Waabutwa banze o ikolo, babanze ba mampate bamba ya wōnō onte ya be, bekye: «Tokyende tee nōnō o Betelēme, tokye wene lowo lokyelami omō, loloumosi Nkolo Nwaphongo.»

16 Bamba yakye omō izele, baesi ya kye wene Maliya na Zozefu na ηwana o mokyiki alangyi o kyese ekyelangyisa bēe manyama ntoma ya iza.

17 Waamowene be, bamba imola iso ya bawolekye bēe pho ya ηwana.

18 Emba bato baso babaokaka bakanwaka na maphoo maabaka babanze ba mampate bawo.

19 Kasi Maliya abanzaka maphoo maso mamana o ndondo ye ambaka baa kamaumunya.

20 Bobele babanze ba mampate bamba ya butwa. Bakumbelaka bonene pha Nwaphongo, bamokumisaka pho ya maphoo maso maaokaka bēe na maawenekye be, pho maso malekanaka nde bowabaimolaka anzelu.

Bakye bele Yesu

21 Waakoka nkolo ηwambi sima ya ibotama sa ηwana, imbele sa imobele sakokaka, baamba ya molaa nkombo ya Yesu, nkombo eyawoko anzelu phanza nyango saboekamakye.

Maliya na Zozefu bakye teya Yesu o Tempelo

22 Bobele, waakoka mokolo nwa ikye manya sokoto bokowo mobeko nwa Mose, Maliya na Zozefu bamba yakye na nwana o Yelusaleme pho bakye moteya Nkolo.

23 Pho yakomama o Mobeko nwa Nkolo bobo: «Nwana muso ooboti bee wa lele wa oboo, kabe wa Nkolo.»

24 Maliya na Zozefu bamba ya ambya na bee ibonza bokoongye Mobeko nwa Nkolo: Mankoto nwenya mabale maa ngonda na bana babale ba mankoto nwenya maa lombo.

Simeyo akumosi Nwaphongo pho ya Yesu

25 Nzuka o Yelusaleme moto monomo abaka omo, nkombo ye Simeyo. Abaka moto wa bosembo, abaka kakumole na Nwaphongo, ambaka ba kaziya mokolo nwa moyamanya Nwaphongo Isalayele ngongo. Bolobo Bosantu phabaka ne.

26 Bolobo Bosantu pha moimolaka obokye etawee bo naino taweni Masiya owamotoma Nkolo.

27 Emba Simeyo akambemi na Bolobo, amba yakye o ingambi siinene sa losambo. O imbele me, baboti ba nwana Yesu bamba ya ne pho ya ikye kyela bokoongye mobeko pho ye.

28 Simeyo amokpe o maboko me, amba ya phe Nwaphongo melesi yokye:

29 «Nwanwa eye, Nkolo, okokye mbunu ya we; okokyi ile moombo nwa we awe bose.

30 Pho miyo ma nga maweni ibikiyi sa we,

31 saabongye we pho ya bato baso:

32 Ibikiyi me sili moo nwaamungyengyele bapakano;

nwamophe nkyemo oka bato ba we Isalayele.»

Mapho maawoko Simeyo pho ya Yesu

33 Ango na nyango wa Yesu bakanwaka na ikyimowole be.

34 Simeyo amba bapambola, aesi ya wo na Maliya, nyango wa Yesu yokye: «Pho ya nwana wa we, bato baikye o Isalayele, bana bamokaa baayoko bamoteme. Amoba elembo ya Nwaphongo, kasi bato bamole.

35 Emba maumunya maabombama o mandondo ma bato mamowenene o phaa. Na we, Maliya, bolosi phamoetubinya ndokolo mumphata.»

Ana, moimosi owa nwanwasi

36 Yabaka na moimosi monomo wa nwanwasi, nkombo ye Ana, nwana wa Fanuele, wa ibota sa Asele. Yo akotwaka na bokusi. Bee na lele we bazala bolonga nde mbula sambo,

37 bobele aesi ya ikala bozengye. Abaka na mam-bula mako nwambi mbuka mane. Ana abaka nkolo iso o ingambi sa losambo

ikyelela Nwaphongo na moo na mokolo, na imiima ntoma na ná ifondelē.

³⁸ Nde o sina imbele me, abuto iphe Nwaphongo melesi. Abuto iwɔ phɔ ya njwana na bato basɔ babaka baziya obokye Nwaphongo aikole Yelusaleme.

Ibutwa o Nazalēte

³⁹ Waunva baboti ba Yesu ikyela ya ongaka Mobeke njwa Nkolo, bamba ya butwa na njwana o manyete ma Galileya, o mokyisi njwa bēe Nazalēte.

⁴⁰ Nwana akolaka, azwaka bokusi. Atondaka na zebi, na bolaa pha Nwaphongo phabaka mi yo.

Yesu na mbula iko mbuka ibale akye o Tempelo

⁴¹ Mbula na mbula baboti ba Yesu babaka bakyende o Yelusaleme phɔ ya eyenga ya ilekana.

⁴² Waakokya Yesu na mambula iko mbuka mabale, baboti bēe bakyeke ne bo owameele bēe ikyela phɔ ya eyenga.

⁴³ Waaunva eyenga, baesi ya butwa. Kasi Yesu aikalaka o Yelusaleme, baboti bēe saeba.

⁴⁴ Baumunyaka obokye ali na bebi na bēe baa imbanga, bamba kyela nzanga mobimba ya nzela bēe sata-moluka. Sima, bamba ya kye moluka oka banaa nyango na oka baebaa na be.

⁴⁵ Kasi waaba bēe samozwa, baesi ya butwa o Yelusaleme ikyemimoluka.

⁴⁶ Sima ya nkolo iyato, baesi yakye mozwa o Tempelo azasi onte ya bateye ba mibeko, kabaokye kambe na batuna mituna.

⁴⁷ Bato basɔ babaka bamookye bakamwaka na malondo me na ná biyano be.

⁴⁸ Waamowene be, bakamwaka na boikye, emba nyango amba ya wɔ ne yokye: «Nwana wa nga, olokyesi babona phɔ ya'ye? Kyeka nga na ɔngɔ tobakyi na ntema o ikolo phɔ ya ikyemieluka.»

⁴⁹ Amba ya babuyisa yokye: «Be kondukye phɔ ya'ye? Toebe obokye nasengyesi iba o ingambi sa Tata?»

⁵⁰ Kasi bēe tebaikaka sosolo yabawolekye yo.

⁵¹ Bobele Yesu amba ya butwa na bēe o Nazalēte. Abaka kabatosa. Nyango abanzaka maphɔ masɔ mamana o ndondo ye.

⁵² Emba Yesu abaka kakole na zebi na ná nzoto, awenenekye moto molaa o miyo ma Nwaphongo na oka bato.

3

Mateya ma Yoane Mobatise

¹ O mbula ya iko mbuka itano ya bokonzi pha Tibeke Sezale, Pɔsɔ Pilata abaka moangyesi njwa Yuda. Elode abaka mokonzi njwa Galileya, njwana nyango Philipe abaka mokonzi njwa Itule na Talakonite, Lizania abaka mokonzi njwa Abilene.

² Ana na Kaifa babaka banganga banene ba Nwaphongo. Imbele me Yoane njwana wa Zakaliya, aesi ya imola Simo ya Nwaphongo o bokye.

³ Yoane abuto ikyemitambula nkyisi iso iili o mokukulu njwa ebale ya Yaladene. Abaka kakyemiwo na bato yokye: «Bongya mandondo ma bée, obatisame. Emba Nwaphongo amoelimbisa masumu ma bée.»

⁴ Ndengye mena, Yoane akokyaka maphoo maakoma moimosi Isaya o buku pha Nwaphongo obokye:

«Moto monomo kanwane o bokye:

Bongya nzela ya Nkolo!

Omoteyisa nsonga!

⁵ Mangongo maso bamakinyinza, mangomba na makosi maso bamawalole.

Mangbongbo maso bamaelole; mabela mali o nzela bamakinyinza.

⁶ Emba bato baso baamba wene bokobikya Nwaphongo bato.»

⁷ Bato baikye babaka baye oka Yoane pho ababatisa. Yoane abaka kawo na bée obokye: «Bee bosoo imele; oephe malondo ma ilota yoo ya Nwaphongo ekyeye nza?»

⁸ Kyela maphoo ma weninya obokye obongye mobesi. Le imiwole obokye: «Ekpele yonyo etelokyele pho Abalayama ali nkoko wa banga.» Nawo na bée ngakye Nwaphongo akokyi ibuya mabanga mama bana ba Abalayama.

⁹ Bambo bongya ikoko pho ya itena nkanga ya nzete. Nwete munso moote-moobote mbuma indaa, baamokpete, baamovaka o njwenya.»

¹⁰ Bato bamba motuna bekye: «Emba tokyele bo?»

¹¹ Yoane amba ya babuyisa yokye: «Oli na bitobu bibale ba ikolo, aphe yonyo na ooli pha. Oli na ntoma ya iza, akabele ootoli na ntoma.»

¹² Baphutise ba mputi bakaka na bée oka Yoane pho ababatisa. Bamba ya motuna bekye: «Moteye, tokyele bo?»

¹³ Yoane amba ya babuyisa yokye: «Phutisa mputi nde bo owaetoma be.»

¹⁴ Batuluku bamba ya motuna na bée bekye: «Ka banga tokyele bo?» Yoane amba ya wo na bée yokye: «Bee sanyokolo moto, sabololo moto baphalanga, sakatela moto lowo, bika nde na iphuta sa bée.»

¹⁵ Bato baso babaka bakyele maumunya na ilemela obokye emba Yoane teli nde yo Masiya.

¹⁶ Yoane amba ya babuyisela bée baso yokye: «Nga naebatisa nde na maa, kasi ookoye andekyi na mwiya; sikokyi na iingola nsimbi ya bikoto be. Yo amoebatisa na Bolobo Bosantu na na njwenya.

¹⁷ Aphisi enyengyele o maboko pho ya inyengyele nkata ya angana na mbuma. Amobomba mbuma o bompemde kasi amotumba

nkata o njwenya motemozime.»

¹⁸ Yoane akulaka na teya bato maphoo masuu maiikye, abaka kabaimole na Simo Elaa.

Elode Atipasi aakye Yoane o boloko

¹⁹ Yoane aoyaka Elode mokonzi nwa Galileya pho alongaka Elodiade, njwasi wa mwana nyango; na pho akulaka nakyela maphoo mabe maiike.

²⁰ Emba Elode akulaka kyela lowo losuu loobe; laa inyosa Yoane o boloko.

Ibatisama sa Yesu

²¹ Waaunva Yoane ibatisa bato baso, aesi ya batisa na Yesu. Waaba Yesu kabondele, ikolo siesi ya zibwa.

²² Bolobo Bosantu boesi ya moutela ndokolo inkoto njwenya, njwesi monomo mouti o ikolo mooka obokye: «Oli Nwana wa nga owa somi, nali na nkyisa boikye pho ye.»

²³⁻³⁸ Yesu abaka na manbula phenephe na mako maato wa tata yo etoma ye. Bato batataka iumunya obokye ali njwana wa Zozefu.

Zozefu abaka njwana wa

Eliya,

Eliya njwana wa Matati,

Matati njwana wa Lewi,

Lewi njwana wa Melekyi,

Melekyi njwana wa Yanayi,

Yanayi njwana wa Zozefu,

Zozefu njwana wa Matati-

asi,

Matatiasi njwana wa

Amosi,

Amosi njwana wa Nauma,
Nauma njwana wa Esili,
Esili njwana wa Nagayi,
Nagayi njwana wa Maati,
Maati njwana wa Matati-

asi,
Matatiasi njwana wa Se-

meyi,

Semeyi njwana wa Yozeki,

Yozeki njwana wa Yoda,

Yoda njwana wa Yoanane,

Yoanane njwana wa Leza,

Leza njwana wa Zolobabele,

Zolobabele njwana wa

Salatiyele,

Salatiyele njwana wa Neli,

Neli njwana wa Melekyi,

Melekyi njwana wa Toli,

Toli njwana wa Kosama,

Kosama njwana wa Ele-

madama,

Elemadama njwana wa

Ele,

Ele njwana wa Yesu,

Yesu njwana wa Elezele,

Elezele njwana wa Yolima,

Yolima njwana wa Matati,

Matati njwana wa Lewi,

Lewi njwana wa Simeyona,

Simeyona njwana wa

Yuda,

Yuda njwana wa Zozefu,

Zozefu njwana wa

Yowama,

Yowama njwana wa

Eliyakimi,

Eliyakimi njwana wa Me-

leya,

Meleya njwana wa Mena,

Mena njwana wa Matata,

Matata njwana wa Nata,

Nata njwana wa Davidi,

Davidi njwana wa Yese,

Yese njwana wa Yebeni,

Yebeni njwana wa Boaze,

Boaze njwana wa Sala,

Sala njwana wa Nasoni,
 Nasoni njwana wa Ami-
 nadaba,
 Aminadaba njwana wa
 Alani,
 Alani njwana wa Eselona,
 Eselona njwana wa Pelesi,
 Pelesi njwana wa Yuda,
 Yuda njwana wa Yakobo,
 Yakobo njwana wa Izaka,
 Izaka njwana wa Abal-
 ayama,
 Abalayama njwana wa
 Tela,
 Tela njwana wa Nawolo,
 Nawolo njwana wa Seluga,
 Seluga njwana wa Leyu,
 Leyu njwana wa Peloga,
 Peloga njwana wa Ebele,
 Ebele njwana wa Sela,
 Sela njwana wa Kainama,
 Kainama njwana wa Ala-
 pakasada,
 Alapakasada njwana wa
 Sema,
 Sema njwana wa Nowa,
 Nowa njwana wa Lameke,
 Lameke njwana wa Me-
 tusela,
 Metusela njwana wa
 Enoka,
 Enoka njwana wa Yaledede,
 Yaledede njwana wa Malele,
 Malele njwana wa Ke-
 name,
 Kaname njwana wa Esini,
 Esini njwana wa Seti,
 Seti njwana wa Adamu,
 Adamu njwana wa
 Nwaphongo.

4

Zabulu amekyi Yesu

¹ Yesu atondi na Bolobɔ
 Bosantu, amani o ebale ya

Yaladene, Bolobɔ amba ya
 mokamba o bokye.

² Omɔ, Zabulu aesi
 yamumeka nkɔlɔ makoo
 mane. Nkɔlɔ iso miina, Yesu
 taikaka zaa, sima me amba
 yaoka nzala.

³ Zabulu amba ya wo ne
 yokye: «Bo oli Nwana wa
 Nwaphongo, wo na ifanga
 sisi sibutwe mapa.»

⁴ Yesu amba ya mobuy-
 isa yokye: «Buku pha
 Nwaphongo bowɔ bofo:
 "Moto etabikye nde na
 mapa."»

⁵ Emba Zabulu amba
 yakyende ne o elele yɔnyɔ
 ya ikolo, amba ya moteya
 nkyisi iso ili o mokyisi.

⁶ Amba ya wo ne yokye:
 «Namoephe bokonzi na
 ngambo ya nkyisi iso mina
 phɔ baimphe, nakokyi iphe
 na moto owa ozingyi nga.

⁷ Ka bo onkusamesi, iso
 miina yamotwa ya we.»

⁸ Yesu amba ya mobuy-
 isa yokye: «Buku pha
 Nwaphongo bowɔ bofo:
 "Wamokusamela nde
 Nkolo, Nwaphongo wa we,
 wamosambela nde yo."»

⁹ Zabulu ambakula
 yakyende ne o Yelusaleme,
 akye moteye o songye ya
 Tempelo, amba ya wo ne
 yokye: «Boli Nwana wa
 Nwaphongo, omikumbe o
 se;

¹⁰ phɔ buku pha
 Nwaphongo bowɔ bofo:
 "Nwaphongo amotoma
 banze bɛɛ obokye baya
 ebanza.

11 Na obokye bamoetamba na maboko pho ekolo ya we sa zuma o ifanga.”»

12 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Buku pha Nwaphongo bowo bobo: “Sameka Nkolo, Nwaphongo wa we.”»

13 Waunva Zabulu imeka Yesu, amba ya moika akyee tee noko o imbele sisuu saamozwana be.

Yesu atati etoma ye o Galileya

14 Bobele Yesu, na mwiya nwa Bolobo, amba ya butwa o Galileya. Ngambo ye ya tambulaka o nkyisi iso ya manyete ma Galileya.

15 Abaka kakyemiteya o mangambi ma makyita, bato baso basambaka mateya me.

Bato ba Nazarete bale ianola Yesu

16 Yesu akyendekye o Nazarete mokyisi nwa kolaka yo. Mokolo nwa Sabata, amba ya nyolo o ingambi ma makyita bowamelekye yo. Amba ya teme pho ya itanga buku pha Nwaphongo.

17 Bamba ya mophe mokanda nwa moimosi Isaya. Amoingosi, aesi yakye zwa elele eyakoma be obokye:

18 «Bolobo pha Nkolo boli mi nga.

Anzosi pho ya iya imola babola Simo Elaa.

Antomi pho ya iya iimola bato baa boloko obokye baabakondola, na baapholo miyo

obokye bamokula wene,

na pho ya iyabikya bato baa minyoko,

19 pho ya iya imola bato mbula eyamoweninya Nkolo ngolu ye.»

20 Emba Yesu amba ya ziba buku abobuyise moto wa etoma o ingambi sa makyita, bato baso babuto imolembetela.

21 Bobele Yesu amba ya wo na bee yokye: «Mapho maatangyi nga mama makokyisami lolo pho ya bee baanzokye.»

22 Bee baso basepeleka na Yesu bamba na kamwa na mapho malaa maawoko yo. Bekye: «Eye nga nwana wa Zozefu!»

23 Yesu amba ya wo na bee yokye: «Naebi obokye bee wa munkpela ete ekye wo obokye: “Munganga, omibikya we mampenza.” Wamokula wo na nga na obokye: “Tooka iso yaakyela we o Kapitalanauma, oikyele bomo na wawa o mokyisi nwa we.”»

24 Yesu ambakula wo na bee yokye: «Nde phele na wo na bee ngakye: Moimosi tebamoanole o mokyisi nwe.

25 Nakule bakya ngakye: O imbele saka moimosi Eliya, mazengye mabaka maikye o Isalaye. Waaba imbele me mambula sa noko mbula iyato na makombe motofa, zilo sikusi sakyindaka mokyisi munso.

26 Kasi Nwaphongo taika toma Eliya noko oka monomo na mazengye

mamana. Kasi amotoma nde oka bozengye bonobo phaabaka o Salepeta mokyisi nwa manyete ma Sidona.

27 Na wa imbele saka moimosi Elize, bato baikye ba maba babaka o Isalayele. Na monomo na bee taikaka bika. Kasi yabikaka nde Namana moto wa Siri.»

28 Waaoka bato baso baabaka o ingambi sa makyita mapho me, bee baso baokyelaka Yesu yo.

29 Bamba ya teme baesi ya tokolo na Yesu o ebonga. Bamba ya kyende ne o ikolo sa ngomba eya tonga bee mokyisi pho bamuukye o se.

30 Kasi Yesu amba ya bolongana onte ya bee nono wakyende yo.

Yesu abikye moto ooli na bolobo bofe

31 Bobele Yesu amba ya kyende o Kapalanauma, mokyisi nwa manyete ma Galileya. Abaka kateya bato nkolo iso ya Sabata.

32 Bato bakamwaka na moteyesi nwe pho abaka kawo na bokonzi bosu.

33 O ingambi sa makyita, moto monomo abaka na bolobo bofe. Amba ya butwa iyanwana na bokusi yokye:

34 «Aa Yesu wa Nazarete, kolukye ilokyela bo? Oesi nde iya lounva? Naeyefe, iwe oli Mosantu owa toma Nwaphongo.»

35 Yesu amba ya phaphala na bolobo bofe me amba wo na phango yokye: «Zala bose! Eemba na tokolo onte ya moto oyo.» Bolobo bofe

me phaamba ya vaka moto me o se o boo pha bato baso, botokosi saika mokyela na bofe.

36 Bato baso bakamwaka na boikye, bamba mituna onte ya bee bekye: «Mapho ma moto oyo mali ya bo'ye? Kawo na bokonzi na malobo mabe obokye matokolo, maambe na tokolo.»

37 Emba ngambo ya Yesu ya tambulaka o nkyisi iso.

Yesu abikye bato baikye ba malosi

38 Yesu amba ya tokolo o ingambi sa makyita, amba ya kye nyolo o ingambi sa Simo. Bokyilo pha Simo owa nwanwasi abaka na mowewe moikye, bamba onga na Yesu obokye amobikya.

39 Yesu amba ya mikpakya mi yo, na nwesi mokusi amba phaphala na mowewe nono waamana nwanngo, mina wamo aesi ya injwa, abuto ibakyelela.

40 Waatate inda bunya, bato baso baabaka na bato ba malosi ndengye na ndengye bamba ya na bee ooli Yesu. Amba ya tandela monomo na monomo mafoko, amba babikya.

41 Malobo mabe maatokolo onte ya bato baayoko ba malosi maanwanaka obokye: «Oli Nwana wa Nwaphongo!» Kasi Yesu amba phaphala na mango, amakatelaka obokye me sa wo, pho me maebaka obokye yo ali Masiya.

Yesu akye imola Simo Elaa o Yuda

⁴² Waaye bunya Yesu aesi ya mana o Kapalanauma, aesi ya kyende o elele yonyo ya bese. Bato baikye babuto imoluka. Waamozwa be, bamba mozimba obokye yo salekana.

⁴³ Kasi Yesu amba wo na bee yokye: «Nasengyesi iimola Simo Elaa ya Bokonzi pha Nwaphongo o nkyisi iiyoko me. Pho Nwaphongo antoma nde pho ya bomo.»

⁴⁴ Amba ya kyemiteya o mangambi ma makyita maso mali o Yuda.

5

Yesu abangyi baekosi bee baa o boo

¹ Mokolo monomo, Yesu abaka o mokukulu nwa maa maanene ma Genezalete, bato baikye bamba ya izele oli yo pho ya iya oka iloba sa Nwaphongo.

² Yesu aesi ya wene mato mabale o mokukulu nwa maa maanene. Mato me ya maikaka baosi bautaka o maa pho ya akunyola mandendi ma be.

³ Yesu amba ya baa ovato bonobo, yabaka phaka Simo. Amba wo na Simo obokye tangola vato nwana itakye na mokukulu. Yesu amba ya zala o vato abuto iteya bato.

⁴ Waaunva yo iteya, amba wo na Simo yokye: «Susinya vato o bodiko, emba iwe na bebi na we, ovakye mandendi pho obome swe.»

⁵ Simo amba ya mobuyisa yokye: «Moteye, toosi

mokolo mobimba toloiky boma na ekpele. Ka pho we oniwo babona, na movaka mandendi o maa.»

⁶ Bamba ya vaka mandendi o maa, bamba zwa swe boikye. Mandendi ma bee matataka naikakwa.

⁷ Bamba ya banga bebi na bee babaka o vato boyoko obokye bayabasunga. Bebi na bee bamba yaa. Bamba tonza mato maso mabale na swe. Mato me malukaka na izinda.

⁸ Wawe ne Simo Petelo babona, amba kaa na mabongo o boo pha Yesu yokye: «Nkolo, mana phenephe na nga, pho nali moto wa masumu.»

⁹ Pho ebe yo ebe bebi ne baokaka bobo, pho ya boikye pha swe yaa bomaka be.

¹⁰ Zake na Yoane, bana ba Zebede, bebi na Simo bayakaka ya basunga bawenekye na bee bobo. Kasi Yesu amba ya wo na Simo yokye: «Sa ila! Banda lolu otokule ba moosi wa swe, wamobutwa molukyi wa bato.»

¹¹ Emba bamba komya mato o mokukulu, baesi ya ika iso nono waa benga bee Yesu.

Yesu abikye moto ooli na bolosi pha maba

¹² Waaba Yesu o mokyisi monomo, moto monomo abaka na bolosi pha maba amba ya ooli yo. Wa wene yo Yesu, aesi ya kusama o boo phe, boo nono o se, amba nyingonela ne yokye:

«Nkolo! Bo ozingyi okokyi imbikya.»

13 Yesu amba ya tanda eboko, amba mokuma, amba wo ne yokye: «Naanosi, bika.» Nde mina wamo, maba mamani.

14 Yesu amba yawo ne yokye: «Saika imola na moto monomo lowo lolo. Kasi kyende nde miteya oka nganga ya Nwaphongo boobuto we, emba ombe ambya ikabo bo wa wo Mose pho ya bato babikyi na bolosi pha maba, pho ya iweninya oka bato obokye obikyi phele.»

15 Ngambo ya Yesu yatambulaka mboka eso. Bato baikye babaka bayaangana waali yo pho ya iyamooka na iyaluka ibikyi na malosi ma be.

16 Kasi Yesu abaka kakyende bondela yo mampenza o bilele ba bose.

Yesu abikye moto owa nyiba makolo

17 Mokolo monomo Yesu abaka kateya. Bafalisayi na bateye ba mibeko babaka wamo. Bakyekye miuta o nkyisi iso ya Galileya na ya Yuda na o Yelusaleme. Yesu abaka kabikya bato ba malosi na mwiya nwa Nkolo Nwaphongo.

18 Bato bamba moyelela na moto owa nyiba makolo bamophisi mitoko. Bamba ya luka nzela ya imunyosa o ingambi pho ya ikyemolangya o boo pha Yesu.

19 Kasi pho ya boikye pha bato, tebaika zwa nzela ya ikoma nono ooli Yesu. Bamba ya baa o motondo nwaa langyema, bamba bumbola muna motondo nono wa mouya bee mi sina itoko onte ya bato o boo pha Yesu.

20 Waawene Yesu ianola sa be, amba ya wo na moto owa nyiba makolo yokye: «Nwebi na nga, naelimbise masumu ma we.»

21 Bateye ba mibeko na bafalisayi, babuto imituna bekye: «Moto ookonetola Nwaphongo oyo ani ba nza? Ookokyi ilimbisa masumu nza bo teebe nde Nwaphongo!»

22 Yesu aebaka maumunya ma be. Amba wo na bee yokye: «Bee koununya babona pho ya'ye?»

23 Iwo na moto obokye: «Masumu ma we malimbisami», na na iwo ne obokye: «Teme, tambula?» Eleki bokusi iye

24 Kasi nazingyi obokye bee oebe obokye Nwana wa Moto ali na bokonzi pha ilimbisa masumu wawa o mokyisi.» Emba amba ya wo na moto owa nyiba makolo yokye: «Nawo na we, teme, kpa itoko sa we butwa oka be.»

25 Mina wa mo, aesi ya teme o miyo ma bato baso atombi itoko saamolangyaka na be, nono wabutwa yo oka bee na ikyemikumbela Nwaphongo.

26 Bato baso bakanwaka na boikye, bakumbelaka

Nwaphongo, na bɔɔbɔ bɛkye: «Toweni lolɔ maphɔɔ ma ikamwa!»

Yesu abangyi Lewi

²⁷ Bobele Yesu amba ya tokolo, amba ya wene moto monomɔ nkombo ye Lewi, mophutise wa mputi, azasi o elele ye ya etoma. Yesu amba wɔ ne yokye: «Imbengye!»

²⁸ Lewi aesi ya teme, aikyi iika iso abengyi Yesu.

²⁹ Emba Lewi amba kyelela Yesu eseleko enene o ingambi se. Baphutise ba mputi baikye na bato basuu babaka o mesa na be.

³⁰ Bafalisayi na bateye ba mibeko bawenekye bohe, bamba ya wɔ na baekosi ba Yesu bɛkye: «Phɔ ya'ye beke koze, konywe elele yɔnyɔ na baphutise ba mputi na bato ba masumu?»

³¹ Yesu amba babuyisa yokye: «Baali na nzoto ndaa tebasengyesi na munganga, esengyesi na munganga nde bato bali na malosi.

³² Siesi ya banga bato balaa. Kasi naesi ya banga nde bato baabe phɔ babongole ntema ya be.»

Yesu kateya phɔ ya imi-ima ntoma

³³ Bafalisayi bamba ya wɔ na Yesu bɛkye: «Baekosi ba Yoane Mobatise, ebe na baaka bafalisayi bamiime ntoma, bambe na bondele; ka baekosi baaka ya we baze, banywe.»

³⁴ Yesu amba babuyisa yokye: «Mokolo nwa eseleko ya bolonga, okokyi ilasa bato

baabangyi yo o eseleko nzala bo molongyi ataa ba na be?

³⁵ Kasi mokolo nwa moba molongyi saba onte ya be, emba mi nkolo mina, baamilasa nzala.»

³⁶ Yesu amba ya bakpela ete eye: «Moto takokyi ikpa etato ya etobu eenyakune phɔ ya ietongya na etobu eya booka. Bo akyesi babona, aoti etobu eenyakune, etato ya etobu eenyakune teekoka na etobu eya booka.

³⁷ Nde bomɔ, moto takokyi iangola maleku maa swaswa o mambongo maaboka. Bo akyesi babona, maleku maa swaswa mamobola mambongo maaboka, maleku ma molukwa o se, mambongo mamootono.

³⁸ Kasi babona phe, maleku maa swaswa bamateye nde o mambongo maaanyakune.

³⁹ Moto etazingye inywa maleku maa swaswa bo ambo nywa maleku maa mpiko, phɔ amowɔ obokye: «Maleku maa mpiko malekyi bolaa.»

6

Yesu ali Nkolo wa Sabata

¹ Mokolo monomɔ nwa Sabata, Yesu na baekosi be balekanaka o manzabi ma ble. Baekosi be babuto inoko ena ble, baeyinya o matandala bambe za ina mbuma.

² Bafalisai bayoko bamba ya tuna baekosi ba Yesu bɛkye: «Phɔ ya'ye kokyele maphɔɔ maakatele mobeko ikyela mokolo nwa Sabata?»

³ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Toikatanga yaakyelaka Davidi, mokolo monono yo na bebi ne babaka na nzala?»

⁴ Anyoloko o Ingambi sa Nwaphongo, akpaka mapa maambyaka bee oka Nwaphongo. Amazaka, aphekye na bebi ne. Kasi mobeko nwa banga mowo obokye mapa mamana makokyi izaa nde banganga ba Nwaphongo.»

⁵ Yesu amba ya wo na bafalisayi yokye: «Iwana wa Moto ali Nkolo wa Sabata.»

⁶ Mokolo mosuu nwa Sabata, Yesu amba ya nyolo o Ingambi sa makyita, abuto iteya. Moto monono owa nyiba eboko ya bolo abaka omo.

⁷ Bateye ba mibeko na bafaliayi babaka bakyekye Yesu naa amobikya moto mona mokolo nwa Sabata pho bazwe nzela ya imophunda.

⁸ Kasi Yesu aebaka maunya ma be. Amba ya wo na moto owa nyiba eboko yokye: «Inwa, oteme o boo pha bato baso!» Moto me amba ya inwa, akye teme.

⁹ Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Naetune bee, mobeko nwa banga mowo bo pho ya Sabata? Ikyela bolaa ndee ikyela bofe, ibikya moto ndee imole kawe?»

¹⁰ Yesu amba bakyeeka bee baso, amba ya wo na moto owa nyiba eboko yokye:

«Elola eboko ya we.» Amba ya eyelola, eboko ebongyi.

¹¹ Kasi bateye ba mibeko na bafalisayi batondaka na yoo, babuto iyika ziko onte ya bee pho ya lowoo lookokyi bee ikyela pho ya Yesu.

Yesu aosi batoma iko mbuka babale

¹² Imbele me, Yesu akyekye baa o ngomba pho ya ibondele. Alekyinyaka mokolo mobimba omo pho ya ibondele Nwaphongo.

¹³ Waa ye bunya, amba ya banga baekosi be. Onte ya be, amba ya olo iko mbuka babale, amba ya baphe nkombo ya batoma.

¹⁴ Yabaka: Simo owa phekye yo nkombo ya Petelo, Andele nwana nyango na Simo, Zake, Yoane, Filipe, Batelemi,

¹⁵ Matiye, Toma, Zake nwana wa Alifa, Simo owa ingomba sa baatembela mokyisi nwa be,

¹⁶ Yuda nwana wa Zake, na Yudasi Isikaliyota, owa ungyaka Yesu.

Yesu kateya, kabikya na baa malosi

¹⁷ Yesu amba ya uta ngomba yo na batoma be, amba ya kye teme o elele yonyo eya langyema. Baekosi bee baikye babaka wamo. Yabaka wamo na moluku nwa bato mwikye bautaka o Yuda mobimba, bautaka o Yelusaleme na o nkyisi ya mbale ya Tula na Sidona.

18 Bato bayakaka pho ya iya oka Yesu na iluka ibika na malosi ma be. Bato babaka batungyisame na malobo mabe, na bee babikaka.

19 Bato baso balukaka ikuma Yesu pho phembo yaabaka kytokolo ne yabaka kyibabikya bee baso.

Nkongo na ngongo

20 Emba Yesu amba kyeka baekosi be, amba ya wo na bee yokye:

«Nkongo na bee baali babola,
pho Bokonzi pha Nwaphongo boli pha bee!

21 Nkongo na bee bali na nzala unwamwa eye,
pho wa mozwa ntoma ya izaan zikyeye.

Nkongo na bee baalele unwanwa eye pho wamoekye!

22 Nkongo na bee bo bato baeyine,
bo baele na bo baambe etola,

bambe tanga mankombo ma bee na bofe
pho koanole Nwana wa Moto.

23 Sepela ba na esengo mokolo nwa moya mapho mamana,
pho iphuti siinene sieziya o ikolo.

Oebe obokye bankoko ba bee banyokoloko baimosi ba Nwaphongo nde bomo.

24 Kasi ngongo ya bee bato ba ezwele pho ombozwa esengo ya bee wawa o se.

25 Ngongo ya bee baali na iso isengyesi na bee wawa o se unwanwa eye,

pho wa mowa na nzala.

Ngongo ya bee bato baekye unwanwa eye,

pho wamoba o elesi wamba na lela,

26 Ngongo ya bee bo bato baso baewole na bolaa;

bankoko ba bee bakyelaka nde babona na baimosi ba bole.»

Zinga banguna ba bee

27 «Kasi na wo na bee baanzokye: Zinga banguna ba be, kyela bolaa na bato baaeyine,

28 imela bolaa na bato baeyimele bofe, bondele Nwaphongo pho ya bato baaenyokolo.

29 Bo moto aewandi engyete o mpakato eya bowe, kula molaalela na mpakato eya boloo. Bo moto aebolosi munkoto nwa we, omole kapke na ena simisi.

30 Kabela moto munso okoeyongye ekpele. Ka bo moto akpe epkele ya we, sakula eonga.

31 Kyela na basuu ikyizingye we obokye baekyele yango.

32 Bokozingye nde bato baezingye, wamba zwa iye? Pho na bato ba masumu bazingye baabazingye.

33 Ka bokokyele bolaa nde na bato baaekyele bolaa, wamba zwa iye? Na bato ba masumu bakyele nde bomo.

34 Ka bokobekya nde na baaebe we obokye

bamoebuyisa, wamba zwa iye? Na bato ba masumu babekya bebi na beé bato ba masumu pho baababuyisa ndengye eebabekyaki be.

³⁵ Ka beé, zinga banguna ba beé, obakyele bolaa, bekya salemela obokye baabekye we bamoebuyisa. Emba wamozwa iphuti sinene, wamba baa na bana ba Nwaphongo Owa Ikolo. Pho yo ali molaa pho ya bato bate baaphe melesi na bato baa nkamba.

³⁶ Okyelaka bato ngongó bokookyele ango wa beé bato ngongó.»

Sasambisa bebi

³⁷ «Sasambisa bebi, etebaesambisa me. Sanyete bebi, etebaaenyete me. Limbisa bebi, bamoelimbisa me.

³⁸ Kabela bebi, bamoekabela me. Bamotonza banyanzima ba beé, baa bainisa, baabanyingyinya pho batonde na bolaa. Pho, bamoekabela nde bookokabele we bebi.»

³⁹ Yesu ambakula bakpelela ete yokye: «Moto owa pholo miyo takokyi iteya nwebi ne owa pholo miyo nzela. Pho beé baso babale bamokye kaa o ibela, teli bomó?»

⁴⁰ Moekosi na monomo taalekye molakyisi we na mayele. Kasi moekosi munsó oteye beé na bolaa kabutwe nde booli molakyisi we.»

⁴¹ «Pho ya'ye kowene mungalala mooli o ziyo sa mwebi na we, kasi ete ya

hwete eli o ziyo saka ya we toowene?»

⁴² Ndengye'ye okokyi iwó na nwebi na we obokye: «Nwebi, le naemanya mungalala mooli o ziyo sa we», kasi toowene ete ya hwete eli o ziyo saka ya we? Moto wa bole, taamanya ete ya hwete eli o ziyo sa we, emba wamowene na bolaa pho ya imanya mungalala mooli o ziyo sa nwebi na we.»

Nwete na mbuma ya hwango

⁴³ «Nwete molaa temoobote mbuma mbe, na hwete moobe temobote mbuma ndaa.

⁴⁴ Nwete na hwete bamoebe nde na mbuma ya hwango. Tebaa imbe mbuma ya fige o nzete yaa milo, tebaa noko mbuma ya vinyo o nkaa.

⁴⁵ Moto o molaa katokolo mapho malaa maute o ndondo ye. Moto o mobe katokolo mapho maabe maute o ndondo ye. Pho iso iikyitolo o munoko nwa moto kyiute nde o ndondo ye.»

Mangambi mabale

⁴⁶ «Pho ya'ye beé kom-bangye: «Nkolo, Nkolo», kasi tokyele ikyi wo nga?»

⁴⁷ Na moeteya moto owa ulana na moto okoye oka nga, kaokye mapho ma nga kambe na matosa.

⁴⁸ Alulana na moto okotongye ingambi, aimi mbongu nzindo, akyesi mabanga o motema. Am-bitata itonga o ikolo sa

mabanga me. Waaya mpela enene, maa ma ebale matombi, maesi ya koma nɔnɔ o sina ingambi. Kasi temaikiyi siuwola phɔ inganbi me satongamaka na bolaa.

⁴⁹ Ka moto okookye maphɔɔ ma nga kasi tamatosa, aulana na moto monomɔ katongye ingambi nde o ikolo sa manyete sa ima mbɔngu ya inyɔsa mabanga. Waaya mpela, ingambi sizindi, sikaa nde mbala yɔnyɔ siuwo siso siso.»

7

Yesu abikye Moombo wa mokonzi nwa Batuluku

¹ Waaunva Yesu iwɔle bato maphɔɔ mamana, ambaka ya kyende o Kapalanauma.

² Omɔɔ, mokonzi nwa batuluku ba Loma abaka na moombo owa loboko yo zinga. Moombo me abaka na bolosi pha iwa.

³ Waaoka mokonzi nwa batuluku me simo ya Yesu, amba ya motomela banaa bakumu ba bayuda phɔ ya ikye wɔ ne obokye aya bikya moombo we.

⁴ Waakoma bakumu oka Yesu, hamba butwa inyingonela ne bekye: «Moto oolotomi oyo ali molaa, akokyi obokye omosungye

⁵ phɔ kazingye bato ba banga, eli na yo moto owa lotongyela Ingambi sa losambo.»

⁶ Bobele Yesu amba ya kye yo na bankumu baatomaka be. Waakoma yo phenephe

na ingambi, mokomzi nwa batuluku aesi ya toma bebi ne phɔ bakye wɔ na Yesu obokye: «Nkolo, le mitungyisa. Siikiyi longobana obokye onyɔɔ o ingambi sa nga.

⁷ Yango mena naloti iya nga mampenza oka ya we. Kasi wɔ nde lowɔɔ lonolo, moombo wa nga amobika.

⁸ Nga na tosa bakonzi ba nga, naambi na ba na batuluku baa kambe nga. Bo nawɔɔ na monomɔ na be kyende: «Kyende», ka kyende, bo naani wɔɔ na ooyoko ngakye: «Yaka», kaye. Bo na wɔɔ na moombo wa nga ngakye: «Kyela bobo», kakyele nde bomɔ.»

⁹ Waaoka Yesu maloba mamana, amba sepela na mokonzi nwa batuluku. Amba ekola boo oka bato baabaka bamobengye, amba wɔ na be yokye: «Na wɔ na be ngakye naino siweni ianola sa ndengye'ye ebe na o bato ba Isalaye.»

¹⁰ Waaya butwa bato baatomaka be o ingambi sa mokonzi nwa batuluku, baya kye zwa moombo me abikiyi.

Yesu abikye nwana wa bozengye

¹¹ Bobele Yesu amba yakye o mokyisi muunene monomɔ nkombo ya nwanjo Naina. Baesi be na bato basuu baikye baakyendekye ne.

¹² Waakoma yo phenephe na ibala, baesi ya vana na bato bakye nde kunda moto

o malita. Yabaka ηwana wa lele nde monomo wa ηwanηwasi bozengye. Bato baikye ba mokyisi bakye kye mi moukya.

13 Waa wene Yesu ηwanηwasi me, amookaka ngongo, amba ya wo ne yokye: «Le ilela.»

14 Yesu amba ya susinya, amba ya kuma ena ephomba. Bato baaephilaka bamba ya teme. Yesu amba ya wo yokye: «Munzenga, na wo na we, langwa!»

15 Mowee amba ya zala, abuto iwo. Yesu amba ya mobuyisa nyango.

16 Bato baso bailaka na boikye, bamba butwa iwo bekye: «Moimosi munene atokosi onte ya banga! Nwaphongo aesi na ya bikya bato be!»

17 Emba ngambo ya Yesu yamba tambula mboka eso tee nono o Yuda mobimba na o nkyisi yaa mambale pho ya lowo laakyelaka yo.

Motuna ηwa Yoane Mobatise

18 Baekosi ba Yoane bamba kye moimola maphoo maso. Emba Yoane amba ya banga babale mi baekosi be.

19 Amba ya batoma oka Yesu pho ya ikye motuna obokye: «Eli we Masiya ookoye ndee toziya mosuu?»

20 Waakoma bee oka Yesu, bamba ya wo ne bekye: «Yoane Mobatise alotomi pho ya iya etuna obokye "eli we Masiya ookoye ndee toziya mosuu?"»

21 Nde o sina imbele me, Yesu abaka kabikya bato baikye na malosi ma be, na bileme ba bee na bato ba malobo mabe, na baapholo miyo.

22 Emba Yesu amba ya buyisa batima ba Yoane yokye: «Kyende kye imola Yoane maphoo maso maaweni bee na maokyi bee; bato baapholo miyo baweni, bato baatono makolo batambusi na bola, bato baa maba babikyi, bato baaloko baokyi, bawe baako, babola baokye Simo Elaa.

23 Esengo na moto owamoba sabungya ianola se pho ya ngal!»

Yesu kawo pho ya Yoane

24 Waabutwa batoma baatomaka Yoane, Yesu amba ya butwa ituna bato baabaka wamo pho ya Yoane yokye: «Be okyekyi kyela iye o bokye? Nwana ηwete kanyingane na ewele? Phe.

25 Ka okyekyi kyeka iye? Moto alati bitobu bilaa? Bato baalate bitobu bilaa na baali na ezwele babe o mangambi ma bakonzi.

26 Ka oombakyi kye kyeka iye, moimisi? Ee, na wo na bee, yo alekyi na moimosi.

27 Pho Yoane eli moto ookowo buku pha Nwaphongo pho ye bofo: «Nwaphongo awo yokye: Namotoma tima ya nga o boo pha we pho ya iebongyisela nzela.»

28 Nawo na bee nga kye onte ya bato baso

baabotama na nwanwasi, tewali moto oolekyi Yoane, kasi moto oolekyi bokyiky o Bokonzi pha Nwaphongo, yo mona alekyi Yoane.»

²⁹ Bato baso na baphutise ba mputi bamba mooka, bamba ya anola obokye Nwaphongo ali na bosembo, bamba batisama na Yoane.

³⁰ Kasi bafalisayi na bateye ba mibeko tebaika anola yaa zingaka Nwaphongo pho ya be, bamba na le ibatisama na Yoane.

³¹ Yesu ambakula wo yokye: «Bato ba lolu eye, naabaulinya na nza?»

³² Baulana na bana bazasi o munsongo, bayoko bawo na bebi na bee bekye: «Toeyulelesi iphengo, toikiy bina; toetubesi meembo ma elesi, bee toikiy lela!»

³³ Pho Yoane Mobatise aesi, taaze mapa, taanywe maleku, bee bekye: «Ayeya.»

³⁴ Ka Nwana wa Moto aniyaa, kaze kanywe, bee bekye: «Kyeka moto ookoumunya nde iza na inywa; ali ekamba ya baphutise ba mputi na bato baa masumu.»

³⁵ Kasi zebi silaa siebane oka bato baasianole.»

Yesu anyosi o ingambi sa Simo mofalisayi

³⁶ Mofalisayi monomo amba ya banga Yesu obokye akye zaa oka ye. Yesu amba ya kyende omoo, amba ya zala o mesa.

³⁷ Nwanwasi monomo wa ndumba abaka o mokyisi me. Waaoka yo obokye

Yesu ali o ingambi sa mofalisayi, amba ya na molangyi monomo nwa motiya motondi na malasi. Bakyelaka molangyi me na ibanga sibangye bee alabata.

³⁸ Amba ya teme o sima ya Yesu, o makolo me. Abaka kalele, abuto inyobibisa makolo ma Yesu na mbembe ye, kambe ikunyola na suwe ye, kambe mayamba, amba masweya malasi.

³⁹ Waawene mofalisayi owa bangaka Yesu babona, amba miwole yokye: «Bo moto oyo abakiy owaakolo moimosi, nde aebi obokye nwanwasi ookomokume oyo ali ndumba.»

⁴⁰ Emba Yesu amba ya wo na mofalisayi yokye: «Simo, nali na nwana lowoo wa iewole.» Simo amba ya wo ne yokye: «Moteye, woo.»

⁴¹ Emba Yesu yokye: «Moto monomo abekyaka bato babale baphalanga. Monomo abekaka nkama itano ya baphalanga ba bibende, oyoko abekaka makoo matano ma baphalanga ba bibende.

⁴² Kasi waaba bee sakoka iita ena mbongo, amba balimbisa bee baso babale. Onte ya bee baso babale, owa molobo zinga moto obalimbise na mbongo nza?»

⁴³ Simo yokye: «Pho ya nga, naumunya obokye eli olimbise bee na mbongo enene.» Yesu amba wo ne yokye: «Olongyi.»

⁴⁴ Amba miekpinya oka nwanwasi me, amba wo

na Simo yokye: «Oweni nwanwasi oyo? Nanyosi o ingambi sa we, toikiyi mpe maa maikunyola makolo. Kasi yo, akunyosi makolo ma nga na mbembe ye, ambi ya malolo na suwe ye.

⁴⁵ Toikiyi nyangyela, kasi yo, tata oonyosi nga wawa, kaina bebe makolo ma nga.

⁴⁶ Toikiyi nsweya malasi o moto, kasi yo, answeye malasi o makolo.

⁴⁷ Yango mena nawo na we ngakye lozingo le lonene oka nga loweninye obokye masumu me maikye maso malimbisami. Kasi ootoikiyi bee limbisa na mapho mabe maikye, taaweninya lozingo loikye.»

⁴⁸ Emba Yesu amba ya wo na nwanwasi me yokye: «Masumu ma we malimbisami.»

⁴⁹ Baabaka baze ne babuto imituna bekye: «Moto oyo ambi ba nza pho ya ilimbisa na masumu?»

⁵⁰ Yesu amba ya wo na nwanwasi me yokye: «Ianola sa we siebikye. Kyende na bolaa.»

8

Babasi baakyeke mi baa na Yesu

¹ Sima, Yesu amba kyende o nkyisi iinene na inkikyiyi, kakye miteya na ikye miimola Simo Elaa ya Bokonzi pha Nwaphongo. Baekosi iko mbuka babale bakyekeke mikye ne,

² na babasi basuu baabikya yo na malobo

mabe na malosi. Yabaka Maliya, okobangye bee Maliya ma Magadala, owa tokoloko bee malobo mabe sambo,

³ Zaani nwasi wa Kuza, monomo wa bato baakyele etoma na Elode Atipasi, Suzani na basuu baikye, bee baso basungaka Yesu na baekosi bee na mbolo ya be.

Ete ya mophikiyi

⁴ Bato baikye bakyekeke miuta o nkyisi iinene ba yakaka oka Yesu. Emba Yesu amba bakpela ete eye:

⁵ «Moto monomo akyekeke phika ndemo o inzabi se. Waaba yo kakye miphika, ndemo iyo ko yakaka o nzela. Batambusi baikyiti, manyosi baikomosi.

⁶ Ndemo iyo ko yakaka o manyete mali na mabanga, itokosi, kasi inyiti pho teizwe mpiyo.

⁷ Ndambo ya ndemo iyo ko yakaka onte ya milo. Nzete ya milo ikosi molongo na ndemo me, kasi milo miikyetitise.

⁸ Ndambo ya ndemo iyo ko yakaka o manyete malaa. Ikosi, ifoti mbuma mikama na mikama.» Yesu amba kula wo yokye: «Ooli na matoo ma ioka, aokye.»

Pho ya'ye Yesu kateya na bite

⁹ Baekosi ba Yesu bamba ya motuna bekye: «Ete mena kyelukye iwobob?»

¹⁰ Amba babuyisa yokye: «Bee, Nwaphongo aephe iyeba ba sekyele ba bokonzi

phe, kasi bato baayoko baokye nde na bite. "Pho bakyekye kasi tebaawene, baokye kasi tebaasocolo."»

Yesu kalimbole ete ya mophiki

¹¹ Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye: «Okyemela ntina ya ete me; ndemo, eli iloba sa Nwaphongo.»

¹² Nzela eli bato baaokye Ilofa. Kasi Zabulu kaye, kaya manya iloba o mandondo ma bée pho bée saanola, bée saamba na bika.

¹³ Manyete maangana na mabanga, eli bato baokye iloba sa Nwaphongo, ba sianole na nkyisa, kasi iloba me tesili na nkanga. Baanole njwana imbele, sima waaye nkaka bale sina iloba.

¹⁴ Ndemo yaa kaa onte ya milo eli Ilofa sa Nwaphongo siokye bato, kasi matungyisi, na ezwele na bisengo ba mokyisi kyi baphembya, emba mbuma ya bée kyukwe nde bouko.

¹⁵ Ndemo yaa kaa o manyete malaa eli Ilofa sa Nwaphongo siiokye bato na ndondo yonoyo. Basibombe, bambe na phila ianola sa bée nono waabote bée mbuma.»

Ete ya tala

¹⁶ «Moto bo alose tala, taaekukya na katini naa taaenyosa o se ya ntangye. Kasi kaeteye o ikolo pho bato baso baanyolo o ingambi bawene na bolaa.»

¹⁷ Maphoo maso maa bombama mamowenene o phaa o minyo ma bato, na maphoo ma sekyele mamoebana.

¹⁸ Nde koebe na mookyelesi njwa bée njwa maphoo! Pho, moto ooli na njwana epkele baamobakyisela. Kasi moto ooli pha, bamobololo na njwana ndambo obakyi ne.»

Nyango wa Yesu na banaa nyango na Yesu

¹⁹ Nyango wa Yesu na bana nyango na Yesu bayakaka ya mokyeka. Kasi te baikaka koka ikoma wali yo pho ya boikye pha bato.

²⁰ Bamba ya imola Yesu obokye: «Nyongō na banaa nyongō bali o ibanda, bazingye iyewene.»

²¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mama na banaa mama eli bato ba okye iloba sa Nwaphongo, bambe na sikyelela.»

Yesu azibise eweele na kanda

²² Mokolo monomo Yesu amba ya baa o vato yo na baekosi bée. Amba ya wo na bée yokye: «Tokatisa o mbale ya mokukulu njwa maa manene muna.» Bamba ya kyende.

²³ Waaba bée bakatisa, Yesu aesi ya lala ebu. Mbala yonoyo, eweele ekusi etati ikyela o maa maanene, maa mabuto inyolo o vato. Babuto miiwaa.

²⁴ Baekosi bamba ya susinya oli Yesu, bamba

moumola bēkye: «Mot-eye, Moteye, tomowa!» Waaumwa Yesu, amba ya zibisa ewēēle na kanda, sakoko iesi yaema. Maa maamba ya butwa bose.

²⁵ Yesu amba ya wɔ na baekosi yokye: «Ianola sa bēē sili wa?» Kasi bawenekye bɔɔɔ, bamba kamwa, bamba wɔnɔ bēē na bēē bēkye: «Moto oyo ambi ba nza? Kaambya mitindo, na ewēēle na maa kyimookye!»

Yesu abikye moto ooli na malɔɔ mabe

²⁶ Bɔbēle bamba ya koma o mokyisi nwa Genesalete moli o mokukulu nwa maa ma Galileya.

²⁷ Waa abwa Yesu o vato, moto monɔmɔ wa mokyisi mē aesi ya mɔbenga. Moto mē abaka na malɔɔ mabe. Tata kalakala, taalate na bitobu, taabe na o ingambi, kasi kabe nde o malita.

²⁸ Waawenē moto oli na malɔɔ mabe Yesu, amba ya anwana nwange, amba yakaa o makolo mē, amba ya wɔ na bokusi yokye: «Yesu Nwana wa Nwaphongo owa ikolo, nga na wē lowɔ iye? Na ongye na wē, sankyela bobe!»

²⁹ Awoko babona phɔ Yesu awoko na bolɔɔ bobe obokye botokolo. Bolɔɔ phabaka bomoakya mbala nzikye; emba babaka bamokangye na munyɔlɔ na mafoko na makolo, kasi mbala iso abaka kabile muna munyɔlɔ,

emba bolɔɔ mē phabaka bomovakye o bokye.

³⁰ Yesu amba ya motuna yokye: «Nkombo ya wē nza?» Amba ya anola yokye: «Nkombo ya nga Boikye». Awoko babona phɔ malɔɔ mabe maikye mamunyɔlɔ.

³¹ Malɔɔ mē mamba nyingonela na Yesu mekye: «Salovaka o ibela siinene siizindo!»

³² Yabaka wamɔ bokanda bonenē pha mangulu mabaka makye miluka ntoma ya iza o ngomba. Malɔɔ mabe mē mamba ya wɔ na Yesu obokye: «Ololē tonyɔlo o mangulu mama!» Yesu amba maanolela.

³³ Mbala yɔnyɔ malɔɔ mabe mambatolo oka moto mē mambakye nyɔlo o mangulu. Bokanda pha mangulu bosɔ phaamba ya uta o ikolo sa ngomba nɔnɔ wakye phango mivaka o ebale nɔnɔ waazinda mango.

³⁴ Waawenē babanze ba bokanda pha mangulu lowɔ lolekaa, bamba ya lota mambangu, bamba kye imola simo mē o Genesalete na o nkyisi yaa mambale.

³⁵ Bato bamba ya kye kyeka lowɔ lolekaa. Waakoma bēē waali Yesu, bamba ya zwa moto ootokosi bēē malɔɔ mabe azasi o makolo ma Yesu, alati bitobu, abuto na bolaa. Emba bato bamba iila.

³⁶ Baawenekye maso malekaa, bamba ya imola bēbi ndenge ebikyi moto oobakyi na malɔɔ mabe.

37 Emba bato baso ba Genesalete bamba ya onga na Yesu obokye amane o mokyisi nwa bée pho babaka na boobo. Yesu amba ya kpela o vato nono waabutwa yo.

38 Moto owatokoloko bée malobo mabe amba onga na Yesu yokye: «Bo ozingyi, le nakyende na we!» Kasi Yesu amba wo ne yokye:

39 «Butwa oka ya we! Kye imola iso ikyesi Nwaphongo pho ya we!» Bobele moto me amba ya kye mimola o mokyisi munsu maphoo maakyesi Yesu pho ye.

Yesu abikye Nwana wa Yailo na nwanwasi owa bolosi pha malongo

40 Waabutwa Yesu o mokukulu moyoko nwa maa maanene, bato baikye bamba ya moyamba pho babaka bamoziya.

41 Moto monomo nkombo ye Yailo, mokonzi nwa ingambi sa makyita, amba ya mivaka o makolo ma Yesu aesi ya onga Yesu obokye aye o ingambi se.

42 Pho nwana we nde monomo wa nwanwasi, wa mbula iko mbuka ibale ali nde mowe. Waaba Yesu kakyende omo, bato baikye ba mokatitisa mboka eso sa bongu itambula.

43 Nwanwasi monomo owa bolosi pha malongo abaka wamo. Mbula iko mbuka ibale malongo mabaka mamotokolo nde botokosi satenya. Aunvaka mbolo ye iso yaabaka ne pho ya iphuta ba muunganga,

kasi na moto monomo taika koka imobikya.

44 Amba yaa o sima ya Yesu, aesi yakuma songye ya etobu ya Yesu, mina wamo, malongo maesi ya tenya.

45 Yesu amba yatuna yokye: «Oonkumi nza?» Baso bamba anola bekye banga phe. Petelo amba ya wo na Yesu yokye: «Moteye, eli bato baikye baezingyi, baa ekatitise.»

46 Kasi Yesu yokye: «Moto monomo ankumi, pho naokyi phembo etokosi o nzoto ya nga.»

47 Nwanwasi aesi ya wene obokye bamoebi. Na itekyenele siso, amba ya kye mivaka o makolo ma Yesu. O boo pha bato baso amba ya moimola ntina eemokumi ne na boobikyi yo.

48 Yesu amba ya wo ne yokye: «Nwana wa nga, ianola sa we siebikye, kyende na bolaa.»

49 Waaba Yesu kawo babona, moto monomo ambauta o ingambi sa Yailo, mokonzi nwa ingambi sa makyita. Amba ya wo ne obokye: «Nwana wa we wa wanwasi awee, sakula tungyisa Moteye»

50 Kasi Yesu abaka kamooye boko woo yo. Amba wo na Yailo yokye: «Saila, ba nde na ianola, nwana wa we amobika.»

51 Waakoma Yesu o ingambi sa Yailo, taikaka anola obokye bato basuu banyolo ne, manya nde Petelo, Yoane, Zake na ango na nyango wa nwana.

⁵² Bato baso babaka balele na imiima pho ya nwana. Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: «Bée salela! Taikiy waa, alasi nde ebu.»

⁵³ Kasi bato bamba moekye. Pho baebaka obokye nwana ambo waa.

⁵⁴ Kasi Yesu amba mophila o eboko, amba anwana yokye: «Nwana, inwa!»

⁵⁵ Nwana akuli butwa na bomoo, aesi ya unwa. Emba Yesu amba ya wo na bée obokye bamophe ntoma ya iza.

⁵⁶ Baboti ba nwana bakamwaka na boikye kasi Yesu amba bakatela obokye bée saimola na moto maphoo maalekaa.

9

Yesu atomi baekosi iko mbuka babale

(Matiye 10.5-15; Malako 6.7-13)

¹ Yesu amba ya anginyina baekosi iko mbuka babale. Amba ya baphe mwiya na bokonzi pha itokolo malobo maso mabe na ibikya malosi.

² Sima, amba batoma ikye mimola Bokonzi pha Nwaphongo na ikye mibikya bato ba malosi.

³ Amba ya wo na bée yokye: «Ookokye bée o imbanga, saphila ekpele na yonoyo: Ebe motuu, ebe ikuba, ebe ntoma, ebe na baphalanga. Moto na monomo saphila basimisi babale.

⁴ Bo baeyambi o ingambi sonoso, obee nde wamo tee

nono waamumana bée o mokyisi me.

⁵ Ka bo bato ba mokyisi monomo tebaeyambi, mana o mokyisi me, lasa mobu-lubutu nwa mokyisi nwa bée mooli o matambe ma bée pho ya ifaweninya obokye bakyesi bobo.»

⁶ Emba baekosi bamba ya kyemde, baesi ya lekana o nkyisi iso ikye miimola Simo Elaa na ikye mibikya bato ba malosi.

Elode kamitune pho ya Yesu

(Matiye 14.1-12; Malako 6.14-29)

⁷ Mokonzi Elode aokaka maphoo maso malekane. Malondo mambaunva ne. Pho bato bakyi bawoko pho ya Yesu obokye: «Eli Yoane Mobatise akundoo.»

⁸ Bana bekye: «Eli Eliya atokosi!» Baayoko bekye: «Eli monomo na baimosi ba Nwaphongo akundoo!»

⁹ Kasi Elode yokye: «Yoane, nga mampenza namotena moto. Kasi moto ookokule oka nga na ngambo eso oyo nza?» Yango mena Elode alukaka iwene Yesu.

Yesu azeye bampele nkoto itano

(Matiye 14.13-21; Malako 6.30-44; Yoane 6.1-14)

¹⁰ Waaya butwa be, batoma bamba ya imola Yesu maphoo maso maakye-laka be. Yesu amba ya kye na bée o mokyisi moobangye bée Betesaida.

¹¹ Kasi waaeba bato obokye akye, bato baikye

bamba mobenga. Yesu amba bayamba, amba butwa ibawole pho ya Bokonzi pha Nwaphongo na ibikya babaka na phowa ya ibika.

¹² Wa tata ikoma nkokolo, batoma iko mbuka babale bamba ya wali Yesu baesi ya wo ne obokye: «Buya bato baso pho bakyenende o nkyisi yaa mambale na oka bato baali o manzabi, pho bakye luka bilangyi na ntoma ya izaa. Pho wawa toli mi elele ya bokye.»

¹³ Kasi Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bee mampenza o baphe ntoma ya izaa.» Baekosi bekye: «Toli nde na mapa matano na swe ibale bobele. Ozingyi obokye tokye omba ntoma ya izaa pho ya bato baso baba?»

¹⁴ Bampele phenephe nkoto itano babaka wamo. Yesu amba ya wo na baekosi yokye: «Obazasa biboko biboko ba bato mako matano matano.»

¹⁵ Baekosi bamba kyela nde bomo, bamba zasa bato baso.

¹⁶ Yesu amba ya kpa mana mapa matano na swe ibale. Amba ya tomba miyo o ikolo, apambosi mapa na ina swe. Amba ya makyese, amba ya phe baekosi bee pho bakabele bato. ¹⁷ Bato baso bamba zaa, bamba oka. Bamba ongo bikyesi bya otwaka be, bamba tonza banyanzima iko mbuka babale.

Petelo awo yokye Yesu ali

Masiya

(Matiye 16.13-19; Malako 8.27-29)

¹⁸ Mokolo monomo Yesu na baekosi bee bakyekye bondede o elele yonoyo ya indende. Yesu amba ya batuna yokye: «Bato bawo obokye nga nali nza?»

¹⁹ Baekosi bamba ya mobuyisa bekye: «Bakyi bawo bekye: "Iwe Yoane Mobatise, bana bekye: Iwe Eliya, baayoko bane wo bekye: Iwe oli monomo na baimosi ba Nwaphongo baa phanza akundoo."»

²⁰ Yesu amba ya batuna yokye: «Ka bee, kowo obokye nga nali nza?» Petelo amba ya buya yokye: «Iwe oli Masiya owa lotomela Nwaphongo.»

²¹ Yesu amba bakatela na bokusi obokye bee saloimola na moto.

²² Emba Yesu amba ya bakyisa yokye: «Nwama wa Moto asengyesi ioka bolosi boikye. Bankumu, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba mibeko baamolee. Baamoboma. Kasi o sima ya nkolo iyato, amokundwa.»

Ndengye ya ibenga Yesu

²³ Sima, Yesu amba ya wo na bato baso yokye: «Bo moto kazingye imbenga, ale iumunya pho ya nzoto ye, anyanya ekulusu ye mokolo na mokolo ambe mbenga.

²⁴ Pho, moto ozingyi ibikya bomo phe aabobungya. Kasi moto owa mobungya

bomoo phe pho ya nga aabobikya.

²⁵ Bo moto azwe ezwele ya mokyisi munso, kasi bo ambi bungya bomoo phe naa ani booto yo mampenza, amozwa itomba iye?

²⁶ Bo moto kaokye soo pho ya nga na pho ya maloba ma nga, inga Nwana wa Moto, na nga namooka soo pho ye me, waamoya nga na nkyemo ya nga, na eyaaka Tata na eyaaka banze basantu.

²⁷ Nde phele na wo na bee ngakye bana o nte ya bee bali wawa ete bawe phanza saika wene Bokonzi pha Nwaphongo.»

Petelo, Yoane na Zake baweni Yesu o nkyemo ya Nwaphongo

(Matiye 17.1-8; Malako 9.2-8)

²⁸ Nkolo nwambi sima ya maphoo mamana Yesu amba ya kpa Petelo, Yoane na Zake amba ya baa na bee o ikolo sa ngomba pho ya ibondela.

²⁹ Waaba Yesu kabondela, soo phe phamba ya butwa ndengye esuu, na bitobu bee bamba ya butwa bitane pepepe.

³⁰ Mbala yonyo, bato babale babutwaka basolole na Yesu, yabaka: Mose na Eliya,

³¹ babawenekye balungami na nkyemo eya ikolo. Mose na Eliya babaka bawono na Yesu pho ya mowesi nwa mokye yo waa o Yelusaleme.

³² Petelo na bebi ne bawaka na ebuu. Waaumwa

be, bamba ya wene nkyemo ya Yesu na bato babale babaka batemi ne.

³³ Imbele saluka Mose na Eliya iika Yesu, Petelo amba ya wo na Yesu yokye: «Moteye, eli bolaa obokye toikale wawa. Tomotonga ndalaku iyato: Monomo pho ya we, monomo pho ya Mose, monomo pho ya Eliya.» Kasi Petelo taikaka eba yaabaka yo ka woo.

³⁴ Waaba Petelo kawo babona, ipata sonoso siesi ya baziba. Waa baziba impata, baekosi bawenekye boobo.

³⁵ Uta o ipata, nwesi monomo nwaokanaka mowo obokye: «Oyo ali Nwana wa nga, oosi nga, omookye!»

³⁶ Waaunva iokana nwesi mamuna, baweni Yesu nde yo mampenza. Baekosi baesi ya ikala bose, mi nkolo me, tebaikaka imola na moto maphoo maawenekye be.

Yesu abikye munzenga monomo ooli na bolobo boke

(Matiye 17.14-18; Malako 9.14-27)

³⁷ Sima ya mokolo monomo, Yesu na baekosi bee baato bamba ya uta ngomba. Moluku nwa bato moikye nwaamba yakye vana ne.

³⁸ O nte ya moluku nwa bato babana, moto monomo abaka kaanwane yokye: «Moteye, naebondi, okyekye nwana wa nga wa lele, pho ali nwana wa nga nde yo monomo!

39 Mbala nzikye bolobo ituna Yesu ntina ya lowoo
 bofe bomoakya, nwana me.
 kabutwe ianwana, bomuningyinyi. *Olekyi bebi na ngambo*
 na bokusi, kabutwe nza?
 itokolo luulu o munoko, (Matiye 18.1-5; Malako
 bomunyokolo emba 9.33-37)
 teboomane ne bomanela.

40 Naongakyi na baekosi
 ba we obokye batokolo
 bolobo me, kasi tebaikyi
 bokoka.»

41 Yesu amba ya wo yokye:
 «Bee bato babe na baazanga
 ianola. Nasengyesi iba na
 bee na ikanga motema pho
 ya bee tee nono imbele iye?»
 Emba amba ya wo na moto
 me yokye: «Yaka na nwana
 wa we wawa.»

42 Waakoma nwana
 phenephe na Yesu, bolobo
 bofe phaamba movaka o se,
 phaamba muningyinyi na
 bokusi. Kasi Yesu amba ya
 phaphala na bolobo bofe
 me, amba bikya nwana,
 emba amba mobuyisa ango.

43 Bato baso bamba
 kamwa na bonene pha
 Nwaphongo.

Yesu akuli imola iwa se
 (Matiye 17.22-23; Malako
 9.30-32)

Waaba bato baso
 bakamwe na maso makyele
 Yesu, Yesu amba ya wo na
 baekosi bee yokye:

44 «Oka na bolaa maphoo
 mamowole nga unwanwa
 eye: Bamoungya Nwana wa
 Moto o maboko ma bato.»

45 Kasi baekosi tebaikaka
 eba ntina ya maphoo ma-
 mana. Mayele ma bee
 temaikaka ingwa pho ya
 isosolo, bambaka na lota

46 Mokolo monomo,
 baekosi bamba yaika ziko
 pho ya iyeba nza olekyi
 bebi na ngambo.

47 Yesu aebaka maumunya
 ma be. Amba ya kpa nwana
 monomo oo mokyee, amba ya
 moteye phenephe ne.

48 Amba ya wo na bee
 yokye: «Owa moyamba
 nwana oyo na nkombo ya
 nga, mena anzambi nga
 mampenza. Ka oonzambi,
 ayambi na moto owa ntoma.
 Pho olekyi mokyee onte ya
 bee baso, yo mono olekyi
 na ngambo.»

Otoo eyine ali mbale na be
 (Malako 9.38-40)

49 Yoane amba ya wo
 na Yesu yokye: «Moteye,
 towneni moto monomo
 katokolo malobo mabe na
 nkombo ya we. Tounvakyi
 mokatela pho taebengye na
 banga.»

50 Kasi Yesu amba
 ya mobuyisela yokye:
 «Samokatela, pho otoo
 eyine ali mbale na be.»

Bato ba mokyisi monomo
nwa Samaliya balee iyamba
Yesu

51 Waakoma imbele sa
 Yesu sa imana o mokyisi
 mumu phenephe, amba
 ya kana ita kyende o
 Yelusaleme.

52 Amba ya toma batima
 phanza. Bamba ya kyende

o mokyisi mōnōmō ŋwa Samaliya phō ya ikye bōngya iyaa sē.

⁵³ Kasi bato ba mokyisi me ba lēkye imoyamba phō kaya kyende o Yelusaleme.

⁵⁴ Waawene Zake na Yoane babona, bamba ya wō na Yesu bēkye: «Nkolo, ozingyi obokye totome nkakye eute o ikolo ebakpelemele baunve?»

⁵⁵ Kasi Yesu amba ya ekpana bili bē, amba bakatela na bokusi.

⁵⁶ Emba bamba ya kyende o mokyisi mosuu.

*Baazingye ibenga Yesu
(Matiye 8.19-22)*

⁵⁷ Waaba bēe o nzela, moto mōnōmō amba ya wō na Yesu yokye: «Nameobenga mbale eso eya mokyemikye wē.»

⁵⁸ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Manzumbu mali na bikakala, manyōsi ma ikolo mali na moobo; ka Nwana wa Moto tali na ná elele ya ilangya moto.»

⁵⁹ Yesu amba ya wō na moto mosuu yokye: «Imbengye!» Kasi moto mōna amba ya mobuyisa yokye: «Taande nataa kye kunda tata.»

⁶⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Le bawe bakunde bawee ba bē; kasi iwe, kyende kye imola Bokonzi pha Nwaphongo.»

⁶¹ Moto mosuu amba kula ya wō na Yesu yokye: «Nkolo, nameobenga; kasi tande nakye wenene mbala eya suka na ibota sa nga.»

⁶² Yesu amba ya wō ne yokye: «Moto ombo tata ikyela o inzabi, bo akuli buya miyo na munsima yo mōna taika kyelama phō ya Bokonzi pha Nwaphongo.»

10

Yesu atomi baekosi makoo sambo mbuka babale

¹ Sima ya maphō me, Nkolo Yesu amba kula ya olo bato basuu mako sambo mbuka babale. Amba ya batoma babale babale o boo o nkyisi yaamokye mikye yo.

² Amba wō na bēe yokye: «Mbuma ya inoko ili nzikye o inzabi, kasi bato baetoma tebali baikye. Onga na mokolo inzabi atome bato baetoma baikye phō baya munokyele mbuma.

³ Kyende! Naetomi ndokolo mampate o nte ya mangōo.

⁴ Saphila baphalanga, ebe ikuba, ebe bikoto. O nzela, sakyemiteme phō ya iphe bato mambote.

⁵ Waamunyolo bēe o ingambi sōnoso, kota wō phanza bobo: "Bose bo bee o ingambi sisi!"

⁶ Bo moto wa bōse ali wamo, bōse pha bēe phamoikala ne, ka bo moto wa bōse tali, bōse pha bēe phamoebutolela.

⁷ Ba nde o ingambi me, za ombe na nywa iso yaamoephe bē. Phō moto wa etoma asengyesi izwa iphuti sē. Sakula kyeluka iba babutu o mangambi masuu.

⁸ Waamunyolo bēe o mokyisi mōnōmō, bo bato

ba mokyisi me baeyambi, zaa yaa moephe be.

⁹ Bikya bato ba malosi bali omō, emba wō na bato baso obokye: “Uḡwanwa eye Bokonzi pha Nwaphongo boekomesi oli be!”

¹⁰ Kasi waamunyolo bēe o mokyisi mōnōmō, bo bato ba mokyisi me te baeyambi, tokolo o musōngō owō na bato me obokye:

¹¹ “Tolasee mobulubutu ḡwa mokyisi ḡwa bēe moobandemakyi o matambe ma banga, toeyikyesi ḡwango. Oombe nde eba obokye Bokonzi pha Nwaphongo bokomi phenephe.”

¹² Nawō na bēe nga kye mokolo ḡwaa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya mokyisi maamuna yamoleka eya Sodōmō.»

*Nkyisi iile ianola Yesu
(Matiye 11.20-24)*

¹³ «Ngōngō ya we mokyisi ḡwa Kolazina, ngōngō ya we mokyisi ḡwa Betesaida! Pho bilekyesako bakyelaka nga oka bēe, bo na bikelaka nde o Tula na o Sidona, bato ba nkyisi me nde baunva lata mangoto, nde bamiinga mbutu pho ya iweninya obokye ba bōngyee mobesi ḡwa be.

¹⁴ Yango mena mokolo ḡwa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya bēe yamoleka eyaaka Tula na Sidona.

¹⁵ Na we, mokyisi ḡwa Kapalanauma, kōmunya obokye wamo baa nōnō o

ikolo? Wamouta nōnō o mokyisi ḡwa bawee.»

¹⁶ Yesu ambakula ya wō na baekosi bēe yokye: «Moto okoeyokye, kanzokye; moto okoelē, kandē; ka moto okonde, kale Yo owantoma.»

Ibutwa sa baekosi mako sambo mbuka babale

¹⁷ Bobele, baekosi mako sambo mbuka babale bamba ya butwa na nkyisa boikye bekye: «Nkolo, na malobo mabe malookye wa phaphale banga na mango na nkombo ya we.»

¹⁸ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nawenekye Molemba kabiya, kaute o ikolo ndokolo munkakasi.

¹⁹ Okyemela, naephekye bokonzi pha ikyita manzoo na maphalakasa saekyela ekpele, na unva bokusi bosō pha munguna. Ekpele yōnyōyō teekokyi iekyela bofe.

²⁰ Kasi bēe sa kumba pho malobo mabe maeyokye, kumba nde pho Nwaphongo akoma mankombo ma bēe o ikolo.»

Yesu ali na nkyisa

²¹ Imbele me, Yesu atondi na nkyisa ya Bolobo Bosantu, amba ya wō yokye: «Tata, Nkolo wa ikolo na munse, naephe melēsi pho ya maphoo mabombela we bato ba malondo na baaekola, omaweninye oka bato baate bali na ngambo. Phelē, Tata, wazinga obokye wabee baabona.

²² Tata aambya maphoo maso o maboko ma nga. Moto na mōnōmō taebe

Nwana bo teebe Tata, ebe moto takoyi eba Tata bo teebe Nwana na baazingyi nwana ibaweninya booli Tata.»

²³ Emba Yesu amba ya miekpinya oka baekosi b̄e, amba ya w̄o na b̄e nde b̄e mampenza yokye: «Nkyisa ili na miyo mawene maph̄o maawene be!

²⁴ Ph̄o na w̄o na b̄e ngakye, baimosi baikye, bakonzi baikye, bazingaka iwene maph̄o maawene b̄e mama, kasi tebaika mawene, na iyoka maph̄o maokye b̄e mama kasi tebaika maoka.»

Ete ya Mosamaliya molaa

²⁵ Moteye wa mibeko monom̄o amba ya teme ph̄o ya imeka Yesu. Amba ya motuna yokye: «Moteye, nakyele bo ph̄o nazwe bom̄o pha bobele?»

²⁶ Yesu amba mobuyisa yokye: «O mofeko bakoma bo? Kotangye om̄o bo?»

²⁷ Moto mona amba mobuyisa yokye: «Osen-gyesi izinga Nwaphongo Nkolo wa we, na ndondo ȳonȳo, na molimo n̄wa we muns̄o, na bokusi pha we bos̄o na ná maumunya ma we mas̄o, ombe na zinga nwebi na we bookomizingye we mampenza.»

²⁸ Yesu amba w̄o ne obokye: «Obuye na bolaa. Kyela nde bom̄o wamobika.»

²⁹ Kasi moteye wa mibeko alukaka imilongya, amba

tuna Yesu yokye: «Nwebi na nga nza?»

³⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: «Moto monom̄o kaute o Yelusaleme kakyende o Yeliko. Aesi ya kye kaa o mafoko ma baibi, baesi ya mofololo mbolo ye iso, bamokutibi nzi, bakyee, baikyi moika nde mowe.

³¹ Sakoko, nganga ya Nwaphongo monom̄o aesi yalekana wam̄o. Waawene yo moto mona, abandi mopha n̄wa nzela moyoko, alekaa.

³² Molewi monom̄o nde bom̄o, aesi yakoma o elele me, aweni moto me, abandi mopha n̄wa nzela mooyoko, alekaa.

³³ Kasi Mosamaliya monom̄o aesi yalekana ne minzela me. Waawene yo moto owakutubaka baibi, amookyesi ngonḡo.

³⁴ Asusinye phenephe ne, amosweye mauta na maleku o maphota nono wa mokanga yo na bitato ba bitobu. Sima, amba mokpesa o ikolo sa punda ye, amba kye nee o ingambi sa babutu, om̄o, abuto imosalisa.

³⁵ Waa ye bunya, Mosamaliya aesi ya tokolo bibende babale babaphalanga, aesi ya biphe mokolo ingambi, amba w̄o ne yokye: «Banza moto oyo na bolaa. Bo otokosi baphalanga basuu ph̄o ya imosalisa, namoya ebuyisa b̄e wamoya lekana nga wawa.»

³⁶ Yesu amba ya tuna mot-

eye wa mibeko yokye: «Pho ya we, onte ya bato baato babana, oomiteye nwebi wa moto owakaaka o maboko ma baibi nza?»

³⁷ Moteye wa mibeko yokye: «Eli moto owamookyelaka ngongo.» Emba Yesu amba ya wo ne yokye: «Kyende, na we o kye kyela bomo.»

Yesu akye oka Malata na Maliya

³⁸ Waaba Yesu na baekosi bée o nzela, amba ya nyolo o mokyisi monomo. Nwanwasi monomo abaka omo nkombo ye Malata, amba moyamba o ingambi se.

³⁹ Yo abaka na nwana nyango wa nwanwasi nkombo ye Maliya, owa zalaka phenephe na makolo ma Nkolo pho ya iyoka mateya me.

⁴⁰ Malata amitungyisaka na boikye pho ya bitoma. Mbala yonyo amba ya wo na Yesu yokye: «Nkolo, toowene bofe boondesi nwana mama bitoma biso nga mampenza? Wo ne aya nsunga.»

⁴¹ Nkolo amba mobuyisa yokye: «Malata, Malata, komitungyisa na ikyemimiima pho ya maphoo maikye,

⁴² kasi nde lowoo loolo looli na ntina enene. Maliya aosi iyalo soso siilekyi bolaa, na moto monomo etaamobololo sango.»

11

Yesu kateya baekosi bée ibondede

¹ Mokolo monomo Yesu abaka o elele yonyo kabondede. Waunva yo, monomo na baekosi bée amba ya wo ne yokye: «Nkolo, oleteya ibondede bo wateyaka Yoane Mobatise baekosi be.»

² Yesu amba ya wo na bée yokye: «Waabondede bée, nde kowo bobo:

Tata,

nkombo ya we ebe esantu.

Bokonzi pha we boye.

³ Olophe mokolo na mokolo ntoma isengyesi na banga.

⁴ Ololimbisa masumu ma banga!

Pho na banga tolimbisa bebi baalokyele bofe.

Sa anola obokye Munguna alomekye.»

⁵ Yesu ambaya kula wo na bée obokye: «Umunya obokye monomo na bée ali na ekamba, ambikye onga ne na molengyela yokye: “Nwebi na nga, ombekya, mapa maato,

⁶ pho monomo na bebi na nga oli o imbanga akomi oka nga unwanwa eye sili na ekpele ya imophe.”

⁷ Emba oli o motema nwa ingambi, kambe mobuyisa yokye: “Le ntungyisa! Unwanwa eye ingambi siimbokangyema; nga na bana banga toumbo milangya, sikokyi ikula langwa pho ya iyaephe mapa.”

⁸ Nawo na b̄e, na bo talango pho ya imophe mapa me pho ya ekamba ya b̄e, amba nde langwa pho ya etungu ya iyonga ya nwebi ne amba amophe iso iisengyesi ne.

⁹ Yango mena nga na wo na b̄e ngakye: "Onga, bamoophe; luka wa mozwa, komola ekomba, bamoeyingolela."

¹⁰ Pho moto okoongye bamophe, moto okolukye kazwe, bazibolele ekomba ookokomole.

¹¹ Bo monomo onte ya b̄e ali ango wa njwana, bo njwana we amoongyi swe, akokyi imophe nzoo?

¹² Naa bo amongyi ikye, aamophe iphalakasa?

¹³ Bo b̄e bato babe koebe iphe bana ba b̄e mbolo indaa. Ya moba boo na Ango wa b̄e owa ikolo okoamba bya Bolobo Bosantu phe oka baabongye!»

Yesu katokolo malobo mabe na mwiya njwa Nwaphongo

¹⁴ Mokolo monomo, Yesu abaka katokolo bolobo bofe phaa buyaka moto monomo mbubu, watokolo bolobo bofe me, mbubu mono abuto iwo. Bato bamba kamwa na boikye.

¹⁵ Kasi bato bayoko bekye: «Eli Belezebula, mokonzi njwa malobo mabe omophe mwiya njwa itokolo malobo mabe!»

¹⁶ Baayoko balukaka imumeka, bamba onga ne obokye akyele elekye-sako ekye weninya obokye

mwiya nwe moute na Nwaphongo.

¹⁷ Kasi Yesu aebaka maumunya ma b̄e, amba ya wo na b̄e yokye: «Bokonzi bosoo bookabwa phango mampenza, phamunyangwa emba mangambi mamouwa mana o ikolo sa maayoko.

¹⁸ Ka bo Molemba yo mampenza akabwa, bokonzi phe phamoteme ndengye'ye? Pho b̄e kowo obokye nga natokolo malobo mabe na mwiya njwa Belezebula.

¹⁹ Boebe obokye nga natokolo malobo mabe na mwiya njwa Belezebula, ka bato ba b̄e bamatokolo na mwiya njwa nza? Yango mena bato ba b̄e mampenza bamiweninya obokye oli na ekpee.

²⁰ Ka boebe obokye nde na eboko ya Nwaphongo nga na tokolo milimo mibe, emba Bokonzi pha Nwaphongo boekomesi.»

²¹ «Pho bo moto mokusi, na binwanele b̄e bikusi kabanza ingambi se, mbolo ye yamoba na bolaa.

²² Kasi nde bo moto mosuu oomolekyi na bokusi aesi, amobolosi bina binwanele biso bibakyi yo kalemele, emba amokaba mbolo iso ibolosi yo.»

²³ «Moto ootoli na nga mbale, ali munguna njwa nga. Moto ootonsungye o ibokya, kanyangole.»

Wakule ya butwa bolobo bofe

24 «Watokolo bolobō bofe o nzoto ya moto, bokye miengyebana o bokye, bokye miluka elele ya iba. Botemozwe elele, bomiwōle obokye: “Namobutwa o ingambi sa nga sabaka nga.”

25 Waaya butwa phango, boya zwa ingambi me basikombi, basibongye na bolaa.

26 Bobele mombe kye kpa mbengo ya malobō masuu sambo maamolekye na bofe; maambe ya nyōlo makyee zala; emba mofesi nwa moto mōnō mobutwe mofe koleka bowabaka nwangō phanza.»

Yaakolo nkyisa

27 Waaunva Yesu iwō babona, nwanwasi mōnōmō amba ya anwana onte ya bato yokye: «Nkyisa na ibuu saenyanyaka na mabele maa enywangyaka!»

28 Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: «Nkyisa ili nde na bato baaokye Iloba sa Nwaphongo bambe na sikyelela!»

Bayuda baongye elekyesako

29 Waaba moluku nwa bato baye waali Yesu, amba butwa iwō yokye: «Bato balolo eye bali bato babe. Baongye elekyesako, kasi etebawene na elekyesako yōnyō, bote ebe nde eyaaka Yona eyaunva bēe wene.

30 Phō bo wabaka Yona elekyesako phō ya bato ba Niniwe, nde bomō Nwana wa moto amoba elekyesako phō ya bato ba lolō eye.

31 Mokolo nwa mosambisa Nwaphongo bato, mokonzi wa nwanwasi nwa Saba amoya phunda bato ba lolō eye, phō auti itakye iya oka maloba ma zebi sa Salomo. Kasi oli wawa alekyi Salomo!

32 Mokolo nwa mosambisa Nwaphongo bato, bato ba Niniwe bamophunda bato ba lolō eye phō bato ba Niniwe babongyaka mofesi nwa bēe waa okaka bēe mateya ma Yona. Kasi ooli wawa alekyi Yona!»

Tala ya nzoto

(*Matiye 5.15; 6.22, 23*)

33 «Moto taalosa tala phō ya iebomba na phō ya iekukya na katini, kasi kaeteya o ikolo sa mesa phō bato basō banyolo o ingambi bawene na bolaa.

34 Miyo ma we mali tala ya nzoto ya we. Bo miyo ma we mali malaa, nzoto ya we mobimba kyingyengye saa. Ka bo miyo mawe temali malaa, nzoto ya we mobimba ili o enzombi.

35 Yango mena okyebe obokye saa eeli o motema nwa we yango sabutwa enzombi.

36 Bo nzoto ya we mobimba kyingyengye saa, nōnō nwana ete tali o enzombi, nzoto ya we mobimba yamungyengye saa, ndokolo bokoenyengyela tala.»

Bafalisayi na bateye ba mibeko bato ba boole

(*Matiye 23.1-36; Malako 12.38-40*)

³⁷ Waa unva Yesu iwɔ, mofalisayi mɔnɔmɔ amba ya mobanga na iza a oka yɛ. Yesu amba nyɔlo o ingambi sa mofalisayi mɛ, amba kye zala o mesa.

³⁸ Mofalisayi amba kamwa waa wɛnɛ yo Yesu kaze sataa kunyola sɛ.

³⁹ Emba Nkolo amba ya wɔ na mofalisayi mɛ yokye: «Kyeka boli bɛɛ, bɛɛ bafalisayi, kokunyole nde ikolo sa bakophɔ na sa basaani, kasi o motema nwa bɛɛ, watonda na phowa ya iiba na ya itɔmbɔ.»

⁴⁰ Bibubusi! Owakyela bii nze teeli yo owakyela na bii motema?

⁴¹ Kabela nde babola iili o motema nwa ba kɔphɔ na ili o basaani ba bɛɛ, emba iso yamoba pɛɛ phɔ ya bɛɛ.

⁴² «Ngɔngɔ ya bɛɛ bafalisayi! Phɔ kophe Nwaphongo mɔnɔmɔ phɔ ya iko ya maakyi ma solo elaa na ya ndunda iso iinkyinkyi kasi kobungye bosembo na lozingo phɔ ya Nwaphongo; nzuka eli lango losengyelakyi bɛɛ ikyela, saleminya iiyɔkɔ.»

⁴³ «Ngɔngɔ ya bɛɛ bafalisayi! Kozingye izala o biziye ba o boo o Mangambi ma makyita, kozingye na obokye faebeyakye o nsɔngɔ.

⁴⁴ Ngɔngɔ ya bɛɛ! Oli ndokolo malita maatemaefane, kasi bato batambule o ikolo sa mango saeba!»

⁴⁵ Mɔnɔmɔ wa bateye ba mibeko amba ya wɔ na Yesu

yokye: «Moteye, bo wɔ we babona, ka kotole banga!»

⁴⁶ Yesu amba buya yokye: «Ngɔngɔ ya bɛɛ mɛ, bateye ba mibeko! Phɔ bɛɛ kophisa bato biphesi bizito o nkukyi kasi bɛɛ toobikume nɔnɔ na munse mɔnɔmɔ.

⁴⁷ Ngɔngɔ ya bɛɛ, kotongyele baimosi ba Nwaphongo malita malaa, kasi ya baboma ba nkɔkɔ ba bɛɛ!

⁴⁸ Koteya obokye koanole yakyela bankɔkɔ ba bɛɛ. Bɛɛ baboma baimosi ba Nwaphongo, bɛɛ kombe batongyela mana malita.

⁴⁹ Yango mena Nwaphongo na zebi sɛ awɔ yokye: «Naabatomela baimosi na batoma, bamoboma bakyi, bamunyɔkɔlo bayɔkɔ.»

⁵⁰ Phɔ obokye bato ba lolɔ eye bazwe etumbu phɔ ya baimosi ba Nwaphongo basɔ baaboma bɛɛ uta o etatele ya mokyisi.

⁵¹ Tata waa boma bɛɛ Abele nɔnɔ oka Zakaliya owa boma bɛɛ onte ya etumbelo na elele esantu. Phɛle na wɔ na bɛɛ, bato ba lolɔ eye bamozwa etumbu phɔ ya bato basɔ baaboma bɛ.

⁵² «Ngɔngɔ ya bɛɛ bateye ba mibeko! Wa kpa iphungola sa zebi kasi bɛɛ mampenza tonyɔlo, kasi baazingye inyɔlo, bɛɛ kobakatele.»

⁵³ Waatɔkɔlo Yesu o ingambi mɛ, bateye ba mibeko na bafalisayi bamba butwa imotungyisa na yɔɔ esɔ, na imotuna maphɔɔ ndengye na ndengye.

54 Bamumekaka pho bamozwe na lowo bo awo lowo lobe.

12

*Nde koiwo o phaa
(Matiye 10.26, 27)*

¹ Imbele me, bato baikye bayakaka yaangana wali Yesu, babuto ikyemikyitana o makolo pho ya boikye. Yesu amba tata iwo phanza na baekosi b̄e yokye: «Kyeβa na muno nwa mampa nwa bafalisayi, kyelukye iwo obokye: Kyeβa na bole pha βe.

² Maso maabombama, mamowene. Maso maazite βe, mamoeβana.

³ Yango mena, maso maawo b̄e onte ya enzombi, mamookana na moo, ikyikolo b̄e o itoo onte ya ingambi, bamoiyanwenela o munsongo.»

*Okokyi b̄e iila
(Matiye 10.28-31)*

⁴ «Bebi na nga, na wo na b̄e ngakye: Saiila bato baakokyi iboma nde nzoto, kasi tebakokyi ikulakyela ekepele esuu.

⁵ Naeteya moto ookokyi b̄e iila; iila nde yo ookokyi sima ya iwa sa nzoto, ali na ná bokonzi pha ievaka o lifelo. Ee, na wo na b̄e, eli yo nde moto okokyi b̄e iila.

⁶ Teβaa ungya nswenswe itano inkyiky na mpata ibale? Kasi Nwaphongo tabungye na monomo onte ya ye.

⁷ Na pho ya b̄e, eli nde bomo. Kaeβe na motiya

nwa suwe ya b̄e. Yango mena b̄e saiila, b̄e oli na ntina eelekyi bokanda pha nswenswe!»

*Ianola ndee iangana Yesu
(Matiye 10.32-33; 12.32;
10.19-20)*

⁸ «Nakule wo na b̄e bobo: Moto munsu owamoanola o miyo ma bato baso obokye ali moto wa nga, Nwana wa Moto aamoanola o miyo ma banze ba Nwaphongo obokye ali moto we.

⁹ Ka bo moto anzangaa o miyo ma bato, Nwana wa Moto aamoangana me o miyo ma banze ba Nwaphongo.

¹⁰ Moto munsu ookowole Nwana wa Moto na boβe, baamolimbisa. Ka yo okowole Bolobo Bosantu na boβe, ete bamolimbisa.

¹¹ Waamokye b̄e na b̄e o Mangambi ma losambo pho yaesambisa o boo pha bazuzi naa bakonzi, b̄e samiima na yaamokye buya b̄e na ná yaamokye wo b̄e.

¹² Pho imbele me, Bolobo Bosantu amoeteya mapho maso maasengyesi b̄e iwo.»

Ete ya mozwe otoli na malondo

¹³ Moto monomo onte ya bato baabaka wamo amba ya wo na Yesu yokye: «Mot-eye, wo na nwana mama ampe iyalo saaka nga sa ilaka.»

¹⁴ Yesu amba mobuyisa yokye: «Ekó, owankyela munanga na mokabi nwa mbolo ya ilaka sa b̄e nza?»

15 Sima amba ya wɔ na b̄ɛɛ basɔ yokye: «Kyeba, motema munene njwango saeleka! Pho bomoo pha moto, na bo afe na ezwele ndengye'ye, teboli pho ya mbolo iili ne.»

16 Emba amba ya bakpela ete yokye: «Moto monomo wa ezwele abaka na manyete maamobotelaka na boikye.

17 Abaka kamitune yokye: «Namokyela bo? Pho sili na elele ya ibomba mbolo ya nga iso iye!»

18 Amba miwole yokye: «Kyeka bowamokyela nga: Namouwola mampende ma nga, namba tonga masu manene. Namobomba mbuma ya nga ya manzabi na mbolo ya nga iso omɔ.

19 Sima, namba miwole nga mampenza o motema ngakye: Nwebi, oli na mbolo nzikye o ibombo pho ya mambula maikye. Eema, zaa, nywa, kumba!»

20 Kasi Nwaphongo amba wɔ ne yokye: «Ebubusi! Nde o mokolo njwa lolɔ, namokpa bomoo pha we. Ujwanjwa eye iso ibongye we, yamoba ya nza?»

21 Yesu amba ya bakya yokye: «Oweni lowoo looyelele moto ookonukiya ezwele ikye pho ye mampenza, kasi tali na ezwele oka Nwaphongo.»

Kyeka nde na Nwaphongo

22 Yesu amba ya wɔ na baekosi b̄ɛɛ yokye: «Yango mena na wɔ na b̄ɛɛ ngakye: Samiima pho ya bomoo pha

b̄ɛɛ obokye wamoza ye naa pho ya nzoto ya b̄ɛɛ obokye wamolata ye.

23 Pho bomoo bolekyi ntoma, na nzoto ilekyi bitobu.

24 Kyeka biwawanga! B̄ɛɛ tebaphikye, tebanoko, tebali na mampende nana bilele ba ibomba mbolo, kasi Nwaphongo kabizeya! Nzuka na b̄ɛɛ baalekye biwawanga na ntina.

25 Moto nza onte ya b̄ɛɛ, pho ya imiima, ookokyi ibakyisa mokolo monomo o bomoo phe?

26 Kasi emba botookokye ikyela nono njwana lowoo oomokyiki, ka pho ya'ye kombe miima pho ya maphoo maayoko?

27 Kyeka baphulele bokotokolo be, b̄ɛɛ tebaakyele etoma, tebaatongye na bitobu. Kasi na wɔ na b̄ɛɛ ngakye: Ebe na Salomo owabaka na ezwele ikye, taika lata bitobu bilaa bo yonoyo na baphulele baabana.

28 Ka bo Nwaphongo kalasa na bola nkata ya manzabi iili obokye yana bamoivaka o njwenya; nzuka na b̄ɛɛ, bato ba ianola sikiyki.

29 Yango mena, b̄ɛɛ samiimaka obokye tomoza ye, naa tomunywa ye.

30 Pho, eli nde bato batebaebe Nwaphongo bakye miluka maphoo maamana. Kasi b̄ɛɛ, ango wa b̄ɛɛ kaebe obokye b̄ɛɛ osengyesi na mango.

31 Kasi taaluka phanza Bokonzi phe, mbolo miina amoekyinzisa yango.

32 Saila, b̄ēe n̄wana bosoo oo mokyiky! Pho ango wa b̄ēe asepesi iephe Bokonzi!»

Ezwele eeteunve o ikolo

33 «Ungya mbolo ya b̄ēe, oph̄e b̄aphalanga m̄e b̄ato b̄aakamba. Omikyelele makuba maatemakotwe na ezwele eeteunve o ikolo. Om̄o, mwibi takome na munse temokokyi ieza.

34 Pho elele eli ezwele ya we, ndondo ya we yamobaa nde om̄o.»

Imibongyia pho ya iya sa Nwana wa Moto

35 «Omizekyitinya mbimbi, le b̄atala b̄a b̄ēe balolakye!»*

36 Baa ndokolo b̄ato baaziya nkolo wa b̄ēe okoute o eseleko ya bolonga; obokye bo aesi ya komola, bamozibolele izele.

37 Nkonzo na baombo baamoyazwa nkolo wa b̄e, waamoya butwa yo, b̄ali o ikyengye. Nde phele na wo na b̄ēe ngakye: Aamizekyitinya mobimbi, aabazasa o mesa, emba yo mampenza amobutwa ibakyelela.

38 Emba bo aesi ya butwa na molengyela, naa sima ya molengyela, bo aesi ya b̄azwa b̄ali nde o ikyengye, bamoba na nkonzo.

39 «Eba obokye bo mokolo wa ingambi aebakyi imbele siwaa saa moyaa nwibi, nde

taanolakyi obokye abukye ingambi se.

40 Na b̄ēe omibongyia, pho Nwana wa moto amoya o imbele siite siumunya b̄ēe.»

Moombo owa bosembo na malondo

41 Emba Petelo amba ya wo yokye: «Nkolo, okpe ete mena pho ya banga ndee na pho ya b̄ato baso?»

42 Nkolo amba mobuyisa yokye: «Moombo owa bosembo na malondo nza, o wa m̄ōlo nkolo pho ya iphe b̄ato b̄a ingambi se ntoma o imbele siikokyi?»

43 Nkonzo ili na moombo mona bo nkolo we, waamoyabutwa yo aesi ya motakana kakyele ena etoma.

44 Nde phele na wo na b̄ēe ngakye, nkolo aamokyela mokonzi n̄wa mbolo ye iso.

45 Kasi bo moombo m̄e amiwosi o motema nwe yokye: «Nkolo wa nga kangombono na iya», aambi butwa iwanda banzenga na bangondo baetoma, abuto iza, inywa na ilanga,

46 nkolo we aamba yaa mokolo moote moomoziya yo, na imbele sitesebe yo: Aamowinya, amba mokyela bo wa mokyela b̄ēe b̄ato baatebanole Nwaphongo.»

47 «Moombo okoebe ikyizingye nkolo we, kasi taikyi bongyia na taikyi kyela bokozingye yo, amokaa baphimbo baikye.

48 Kasi yo otoebe ambi kyela mapho makokyi na

* 12:35 12.35 Omizekyitinya mbimbi: Nde kokyengye.

nzii, bamobinda baphimbo bontee. Moto muso oophe bée na boikye, baamoonga na boikye; oophise bée na boikye, bamokula moonga na boikye koleka.»

Yesu aesi yakabola bato

⁴⁹ «Naesi ya vaka njwenya o mokyisi, emba nazingakyi obokye nde moinalola eeto!

⁵⁰ Nasengyesi ioka bolosi boikye, phango phamoba ndokolo batisimo yanga. Emba nali na nkaa tee nono waamokokyisama yango.

⁵¹ Bée koumunya obokye na yaa o mokyisi pho ya iya ambya bose? Phe! Na wo na bée ngakye, na ya nde iya kabola bato.

⁵² Pho tata lolu eye, bato batano bali o ingambi sonoso, bamokabana: Baato mbale, babale mbale.

⁵³ Bamokabana, ango amoina njwana we owa lele, njwana owa lele amoina ango; nyango amoina njwana we owa njwanjwasi, njwana owa njwanjwasi amoina nyango. Bokyilo owa njwanjwasi amoina njwasi wa njwana we, na njwasi wa njwana amoina nyamolo nye.»

Ilimbola lolengye la bileko

⁵⁴ Yesu awoko na ná moluku njwa bato yokye: «Waawene bée ikolo sibelo biikye milangya moo, kowo izele obokye: “Mbula ya muno”, emba wakyelame nde bomu.

⁵⁵ Waawene bée eweele kyeuté bii ngyele, kowo obokye: “Lolu nzanga ya

moleka”, emba wakyelame nde bomu.

⁵⁶ Banyamabole! Koebe nde ilimbola lolengye lowene bée o ikolo na lowene bée o se. Ka pho ya'ye tombe eba ilimbola imbele sisi?»

Bongya na moto ooli na we na lowo

⁵⁷ «Pho ya'ye bée mampenza toebe maphoo ma bosembo?

⁵⁸ Waakye bée na moto ooli na we na lowo ikye amba oka munanga, bongya ne wataba bée o nzela. Bo phe, moto me amoekomya o boo pha munanga, emba munanga amoeyambya oka bulusi, bulusi amoevaka o boloko.

⁵⁹ Nawo na we obokye, na bo ndengye'ye otoo tokolo o boloko bo naino tokokye baphalanga baso baamoeyonga be.»

13

Ibongya mobesi ndee iwaa

¹ Imbele me, bato basuu bamba ya imola Yesu ndengye eyasweyaka Pilata malongo ma bato ba Galileya imbele saabaka bée baphe Nwaphongo mambeka.

² Yesu amba ya babuyisa yokye: «Koumunya obokye bato ba Galileya baabana balekaka bato ba Galileya baayoko baso na masumu pho ya izwa etumbu ndengye mena?

³ Phe, nawo na bée ngakye: Kasi bo bée

tobongye mobesi nwa b̄ēe, b̄ēe baso wamovaka nde bom̄o.

⁴ Ebe bato iko mbuka mwambi baa Yelusaleme baawa waa bukwaka ingambi sianda saa Silowe, koununya obokye bofe pha b̄ēe phalekaka bato baso ba Yelusaleme?

⁵ Phe, nawo na b̄ēe ngakye: Kasi bo b̄ēe tobongye mobesi nwa b̄ēe, b̄ēe baso wamovaka nde bom̄o.»

Ete ya n̄wete n̄wa fige mootemoobote

⁶ Bobele Yesu amba ya bakpela ete yokye: «Moto monomo aphikaka n̄wete n̄wa fige o inzambi se sa vinyo. Mokolo monomo amba ya kye luka mbuma ya fige om̄o, kasi taamba zwa.

⁷ Emba amba ya wo na moto wa etoma owa inzambi yokye: «Kyeka, mbula iyato, naina ya luka mbuma ya fige, kasi siizwe. Oekpete! Pho ya'ye kyembe na unva ntoma ya manyete nde pha?»

⁸ Kasi moto wa etoma owa inzambi amba ya mobuyisa yokye: «Nkolo, taakula ele naino mbula eye. Namotima manyete o mambale, namba vaka nkata yaa pholo om̄o.

⁹ Imbele sisuu ekokyi ibota mbuma o mbula ekye ye. Bo phe, waamokpete.»»

Yesu abikye n̄wan̄wasi monomo mokolo n̄wa Sabata

¹⁰ Mokolo monomo n̄wa Sabata, Yesu abaka kateya o Ingambi sonoso sa makyita.

¹¹ N̄wan̄wasi monomo abaka wamo, abaka na bolobo bofe pha mobuyaka etuku mambula iko mbuka n̄wambi; aumbamaka, takulaka koka na imielola na bolaa.

¹² Waa wene Yesu n̄wan̄wasi me, amba mobanga, amba ya wo ne yokye: «N̄wan̄wasi, obikyi na bolosi pha we.»

¹³ Amba ya motandela maboko. Mina wamo aelo, abuto ikumbela N̄waphongo.

¹⁴ Kasi mokonzi n̄wa Ingambi sa makyita, awenekye bofe pho Yesu abikye moto mokolo n̄wa Sabata. Amba ya wo na bato yokye: «Toli na nkolo motofa ya etoma. B̄ēe yakaka nkolo me, pho baebikya na malosi ma b̄ēe. Kasi mokolo n̄wa Sabata phe!»

¹⁵ Kasi Nkolo amba ya mobuyisa bobo: «B̄ēe banyamabole! Mokolo n̄wa Sabata, monomo na monomo na b̄ēe taingole ngombe ye ebe naa mpunda ye pho ya ikye enyweya maa?»

¹⁶ Ka n̄wan̄wasi oyo ali nkoko ya Abalayama. Molemba amwakya mbula iko mbuka n̄wambi. Emba sikokakyi imoingola o mokolo n̄wa Sabata?»

¹⁷ Waabawole Yesu babona, banguna ba b̄ēe baso baokaka soo. Kasi moluku n̄wa bato munso babaka na nkyisa pho ya maphoo maalaa maakyelaka

yo.

Ete ya mumbuma nwa mutarde

¹⁸ Yesu amba ya wɔ yokye: «Bokonzi pha Nwaphongo boulane na ye? Naboulinya na ye?

¹⁹ Boulane na mumbuma nwa mutarde, moto mɔnɔmɔ amokpee, akye mophika o inzambi se. Mumbuma mokosi, mobuto nwete, manyosi maya tonga moobo o bitakyi ba nwango.»*

Ete ya muno nwa mapa

²⁰ Yesu amba kula wɔ yokye: «Namoulinya Bokonzi pha Nwaphongo na ye?

²¹ Bokonzi pha Nwaphongo boulane na muno nwa mapa; nwanwasi mɔnɔmɔ amokpe, amoangyinye na faline iikye o saani, faline eso yuulo.»

Mozibo mookyiky

²² Yesu alekanaka o nkyisi iinene na iinkyiky ikyemiteya tee nɔnɔ waamokye koma yo Yelusaleme.

²³ Moto mɔnɔmɔ amba motuna yokye: «Nkolo, bato bamobika tebali nde baikye?» Yesu amba ya mobuyisa yokye:

²⁴ «Kyela bokusi onyɔlo ya mozibo mookyiky. Pho nawɔ na bɛɛ nga kye bato baikye bamoluka inyɔlo kasi etebakokye.»

²⁵ «Waamoinwa mokolo nwa ingambi phɔ ya ikanga ekomba, bɛɛ wamoikala o ibanda, wamba tata ikomola ekomba kombe wɔ obokye: “Nkolo, olozibole”. Amba ebuyisa yokye: “Bɛɛ banza?”

²⁶ Emba bɛɛ waamba butwa iwɔ obokye: “Tozaka tonywaka na we elele yɔnɔyɔ, wambaka na teya o nsongo ya mokyisi nwa banga.”

²⁷ Kasi yo amokula ebuyisa yokye: “Bɛɛ banza? Mana phenephe na nga, bɛɛ baso baakyele bofe.”

²⁸ Omɔɔ, yamoba nde malelo na itwa mino, waamowene bɛɛ Abalayama, Izake na Yakobo ebe baumosi baso ba Nwaphongo, bali o Bokonzi pha Nwaphongo. Ka bɛɛ bamoevaka o nzee!

²⁹ Bato bamouta o mbale ekyetokolo na ekyekye minangya moo, na mbale eya ikolo na eya ngyele bamo ya zwa elele ya iza o eseleko, o Bokonzi pha Nwaphongo.

³⁰ Nde phele, bato bayoko babakyi unwanwa eye o mbomela, bamobutwa o boo, ka bali unwanwa eye bato ba o boo, bamobutwa bato baa mbomela.»

Yesu alesi phɔ ya Yelusaleme

³¹ Nde o sina imbele me, bafalisayi baayoko bamba susana oli Yesu, bamba wɔ ne bekye: «Mana wawa kyende bisuu, phɔ Elode

* **13:19 13:19** Mutarde eli nwana nwete mookyiky moobote bana mbuna nkyiinkyi.

kalukye na ieboma.»³² Yesu amba ya babuyisa yokye: «Kyende kye imola munyabi nwa Inzumbu mona, obokye: “Lolo na yana, natokolo malobo mabe, nabikya bato bamalosi; maabale, namounva etoma ya nga.”†

³³ Kasi lolo, yana na maabale, nasengyesi iunva imbanga sa nga, pho telibolaa obokye moimosi wa Nwaphongo awe bisuu, kasi kawe nde o Yelusaleme.»

³⁴ «Yeeh! Yelusaleme! Iwe okobome baimosi ba Nwaphongo, kombe kula boma na mabanga bato baetomele Nwaphongo! Mbala nzikye nazingaka ibokye bana ba we ndokolo ebembe ya soo waabokya yo bana bée o se ya mapapusa me, kasi toikaka zinga.

³⁵ Kyeka! Ingambi sa bée baasilee. Nawo na bée ngakye: Otokule nvene neno imbele sa mowo bée obokye: “Le obokye Nwaphongo apambole ookoye na nkombo ya Nkolo!”»

14

Yesu abikye moto wa bolosi mokolo nwa Sabata

¹ Mokolo monomo nwa Sabata, Yesu amba ya kyende o ingambi sa mokonzi monomo nwa bafalisayi pho ya ikye zaa. Bafalisayi baabaka wamo, babaka bamolembetele.

² Moto monomo amba ya teme o boo phe, abaka na bolosi boulole makolo na maboko.

³ Yesu amba ya tuna bateye ba mibeko na bafalisayi yokye: «Mobeko nwa banga moanole obokye babikya moto mokolo nwa Sabata?»

⁴ Kasi, bée baso bamba ikala bose. Emba Yesu amba yakpa moto owa bolosi me, amobikye, amba mobuya.

⁵ Bobele, amba ya wo na bée yokye: «Nza onte ya bée bo nwana we wa lele naa ngombo ye eka o izifa, etaeyabole izele mokolo nwa Sabata?»

⁶ Kasi tebaika koka imobuyisa na eyano.

Jo elele eya mbomela

⁷ Yesu amba ya kpela bato baabangaka mofalisayi iya zaa o ingambi se ete yonoyo, pho awenekye obokye baolo biziye ba o boo, amba wo na bée yokye:

⁸ «Bo moto monomo aebangyi o eseleko ya bolonga, sakyе zala o biziye ba o boo, pho imbele sisuu abangyi moto mosuu okoelekye na kaa,

⁹ emba moto oebangyi bée baso babale o eseleko, amoya wo na we obokye: “Omolele elele mena.” Emba wamumana na soo iikye, wamba butwa ikye zala o elele eya mbomela.

¹⁰ Ka we, bo baebangyi o eseleko, kyende kye zala o elele ya mbomela. Emba

† 13:32 13.32 Inzumbu ali nyama ya malondo mabe. Nyama ekyekosa bebi.

waamoya moto oebangyi, amo yawo na we yokye: "Nwēbi na nga, yaka ya zale o elele eya boo." Emba wamozwa kaa o miyo ma bato baso bazasi na we.

¹¹ Pho moto munso ookomitombe, baamouya, okomiuya baamotomba.»

¹² Yesu amba ya wo na moto owa mobangaka yokye: «Bokolukye ifanga bato pho ya iza, sa banga bikamba ba we, ebe banaa nyongō, ebe bato ba ibota sa we, na bato ba ezwele bali phenephe na we. Pho bookyesi babona mokolo mosuu na bēe bamoebanga, bamoebuyisa bolaa bosophaa bakyelaka we.

¹³ Kasi bo kolukye ifanga bato pho ya iza, banga nde babola, bato baatōno maboko, na baatōno makolo, na bato ba pholo miyo.

¹⁴ Emba wa moba na nkonzō, pho bēe tebali na ekpele eya iebuyisa. Kasi bamoebuyisela yango mokolo njwaa mokundwa bato baa bosembo.»

Ete ya eseleko

¹⁵ Waaoka mōnōmo na baabangaka bēe lowo me, amba ya wo na Yesu yokye: «Nkōnzō na moto owa mozwa elele o iza o Bokonzi pha Nwaphongo!»

¹⁶ Yesu amba mokpela ete yokye: «Moto mōnōmo abongyaka eseleko enene, amba banga na bato baikye.

¹⁷ Waakoka imbele sa iza, amba ya toma moto we owa etoma ikye imola

bato baabangaka yo obokye: "Bēe yaka, uḡwanḡwa eye mapho maso makokyi."

¹⁸ Kasi bēe baso, mōnōmo na mōnōmo atati iyonga bolimbisi. Owa boo amba ya wo na moto owa etoma yokye: "Nauti iyomba inzabi, esengyesi obokye nakye sikyeka. Naebondi ondimbisa."

¹⁹ Ooyoko yokye: "Nauti iyomba matina ma mangombe matano, nakye mameka naa mali malaa. Naebondi ondimbisa."

²⁰ Omoyoko yokye: "Nauti ilonga njwanwasi nde nkolo iye, yango mena sikokyi iya.»

²¹ «Moto wa etoma amba ya butwa oka mokonzi nwe, amba ya moimola mapho maso. Mokonzi amba ya oka yo. Amba ya wo na moto we owa etoma yokye: "Kyende izele o bilele biangane bato na o nsongo ya mokyisi, onzelele na babola, bato baatōno maboko, bato baa pholo miyo, na bato baatōno makolo."

²² Sakoko, moto owa etoma amba ya wo yokye: "Mokonzi nakyesi boontomakyi we, kasi bilele bisuu bitaba pha."

²³ Mokonzi amba kula ya wo na moto owa etoma yokye: "Kyende o manzela na o manzabi. Nyosa bato baso bamozwa we na bokusi, pho ingambi sa nga sitonde.

²⁴ Nawo na bēe ngakye: Onte ya bato baso baabangakyi nga phanza, moto na mōnōmo takokyi

izwa elele o eseleko ya nga.”»

Pho ya ibutwa moekosi wa Yesu

²⁵ Moluku nwa bato baikye babaka babengye Yesu. Yesu amba ya ekpana oli be, amba ya wo na be ye yokye:

²⁶ «Moto ookozingye iya oka nga asengyesi inzinga koleka ango, nyango, nwanwasi we, bana be, banaa nyango, mankanasa me, ebe na bomoo phe, bophe takokyi iba moekosi wa nga.

²⁷ Moto oole inyanya eku-lusu ye pho ya imbenga, takokyi iba moekosi wa nga.

²⁸ Bo monomo na be kalukye itonga ingambi siinene; amotazala naino pho ieba motuya nwa phalanga baamobungya yo, bowalongoba na baphalanga bali ne pho ya iunva ingambi me.

²⁹ Ka botakyesi baabona, bo awangye ingambi taambi siunva, bato baso baasiwene, bamobutwa imwekye.

³⁰ Bamowo bekye: “Moto oyo atatakyi itonga ingambi, tambi siunva.”

³¹ Nde bomoo, bo mokonzi monomo kalukye ikye nwana mabita na mokonzi mosuu, amotaa zala phanza pho ya iumunya, bo amokoka na batuluku nkoto iko baali ne, nwana na nwebi ne ooli na batuluku nkoto mako mabale.

³² Bo etaakokye, amotoma batima oka mokonzi

oomoyoko, naino waataba yo itakye, pho babongya.

³³ Eli nde bomoo, onte ya be, bo monomo na be taikyi iso iili ne taakokyi ibaa moekosi wa nga.»

Mokpa moote moli na vale

³⁴ «Mokpa eli ekpele elaa. Kasi bo mumani vale, bamokula mobuya vale ndengye'ye?

³⁵ Te mokuli ba na ntina. Tebakokyi imokyelela naa pho ya ibongya manyete naa pho ya manzambi; bamovakye nde onze. Ooli na matoo ma ioka, aokye!»

15

Ete ya mpate ebungakyi ezwa

¹ Mokolo monomo, baphutise bamputi na bato ba masumu, bamba ya be baso oli Yesu pho ya imooka.

² Bafalisayi ebe na bateye ba mibeko baumelaka, bamba wo bekye: «Moto me kanyangyele bato ba masumu, kambe zaa na na be elele yonyo!»

³ Yango mena, Yesu amba ya bakpela ete eye:

⁴ «Bo monomo onte ya be ali na mampate munkama, yonyo embi bunga etaa ikye ika mako ibuwa mbuka ibuwa o bokye, pho ya ikye luka yonyo eebungyi tee noko wa mo ezwa yo?

⁵ Imbele sa moezwa yo, amoba na nkyisa boikye; amoenyanya o mabekye,

⁶ amobutwa o ingambi se. Sima me, amoangyinya bikamba be, na babuba ne,

amba ya wɔ na b́́e yokye: “Yaka ya sepele na nga molongo, pho nazwe mpate ya nga eebungakyi!”

⁷ Na wɔ na b́́e, eli nde bomɔ o ikolo, nkyisa ya mofa na boikye, pho ya moto wa masumu mɔnɔmɔ oobongosi motema, nkyisa mɛ ya moleka yaaka bato ba bosembo mako ibuwa mbuka ibwa baate basengyesi na ibongola motema.»

Ete ya mpata ebungakyi ezwa

⁸ «Ka naa bo njwanjwasi mɔnɔmɔ ali na baphalanga ba bibende iko, bo mpata yɔnɔyɔ ebungyi, etaalosa tala, etaakombɔ ingambi na ikye miluka na bolaa, tee nɔnɔ wa mokyɛ ezwa yo?»

⁹ Emba imbele siezwe yo, amoangyinya bikamba b́́e na babuba ne yokye: “Yaka ya sepele na nga molongo, pho nazwe mpata ya nga ebungakyi!”

¹⁰ Nde bomɔ, na wɔ na b́́e nga kye, nkyisa ili oka banze ba Nwaphongo pho ya moto wa masumu mɔnɔmɔ oobongosi motema.»

Ete ya njwana owa bungaka azwa

¹¹ Yesu amba kula ya wɔ yokye: «Moto mɔnɔmɔ abaka na bana ba bampele babale.

¹² Oo mosi amba ya wɔ na ango wa b́́e yokye: “Tata, kaba ezwele ya we, ompe iyalo saaka nga.” Emba ango wa b́́e amba ya kaba ezwele ye onte ya bana b́́e babale.

¹³ Sima ya banaa nkolo, njwana o mosi aesi ya ungya mbolo ye iso, akpe bana baphalanga akye na b́́e o mokyisi mɔnɔmɔ itakye. Omɔ, akye baɔtɔ na maphɔɔ mazanga ntina.

¹⁴ Waunva yo baphalanga, zilo sikusi saamba ya nyɔlo o mokyisi mɛ; amba tata izanga na ntoma ya iza.

¹⁵ Amba kye nyɔlo etoma oka moto mɔnɔmɔ wa mokyisi mɛ. Moto mɛ amba motoma o manzabi mɛ akye banza mangulu.

¹⁶ Abaka nana phowa ya itonza ibu se na ntoma yabaka mangulu mazee, kasi na moto mɔnɔmɔ taika mophe yango.

¹⁷ Emba amba ya miyɔɔ yokye: “Bato ba etoma ba tata basɔ, bazee mapa bamaotwe, nde nga wawa na we na nzala!”

¹⁸ Na mobutwa oka tata, namba wɔ ne ngakye: Tata, na kyelesi ikolo bofe, naekyelesi na we bofe.

¹⁹ Sikokyi ikula bangama njwana wa we. Inkyele ndokolo mɔnɔmɔ na bato ba we ba etoma.”»

²⁰ Amba ya kpa nzela ya ibutwa oka ango.

«Waataba yo njwana itakye na ingambi, ango amba mowene, amba oka ngongo: Amba kyilingana akye moyamba.

²¹ Nwana amba ya wɔ na ango yokye: “Tata, nakyelesi ikolo bofe, naekyelesi na we bofe. Sikokyi ikula bangama njwana wa we...”

22 Kasi ango amba ya wɔɔ na baombo b̄eε yokyē: “Yaka izele na etobu elekyi bolaa, omolasa ye; omolasa mumpete o munse na bikoto o makolo.

23 Yaka na ηwana wa ngombε owa isa, omobome, tozee, tokyele eselekɔ.

24 Phɔ ηwana wa nga okowene b̄eε oyo awaka, kasi akuli butwa na bomɔɔ, abungaka kasi akuli zwama.”» Emba bamba ya tata eselekɔ.

25 «Imbele me ηwana wa moto me oo bola abaka o inzabi. O ibutwa se, wakoma yo phenephe na ingambi, aesi ya okaa toko ya meembo na mbina.

26 Amba ya banga monɔmɔ na baombo ba bε, amba motuna, lowɔ ye loolekane.

27 Moombo me amba moimola yokyē: “Eli ηwana nyongɔ aesi, yango mena ongo abomi ηwana wa ngombε owa isaa, phɔ amoweni aesi yabutwa na nzoto ndaa.”

28 Emba ηwana oo bola amba oka yo, tamba na benela inyolo o ingambi. Ango amba tokolo ikye mobondo.

29 Kasi ηwana amba ya buyisa ango yokyē: “Kyeka mambula maikye maaekyelele nga satiyola mibeko ma we; kasi nga naino tombomesi nono ηwana wa mbosi phɔ ya ikyela eselekɔ na bebi na nga.

30 Kasi oesi ηwana wa

we oyo, iyo owato ezwele ya we eso na babasi, omobomesi ηwana wa ngombe owa isaa!”

31 Emba ango amba ya wɔ ne yokyē: “Nwana wa nga, iwe oli na nga nkolo iso wawa, mbolo iso iili na nga, ili ya we.

32 Kasi tosengyesi ikyela eselekɔ, toombe na sepela phɔ ηwana nyongɔ okowene we oyo awaka kasi ali na bomɔɔ, abungaka, azwa!”»

16

Kapita owa malondo

1 Yesu amba ya wɔ na baekosi b̄eε yokyē: «Moto monomɔ wa ezwele abaka na kapita ooko banza mbolo ye; bato basu bamba moimola obokye, kapita wa we, kato mbolo ya we.

2 Mokolo mbolo amba ya banga kapita amba ya wɔ ne yokyē: “Maphɔ iye maaokye nga bawɔ phɔ ya we? Imbuyisa nkanda iso ikyelakyi we etoma ya we, phɔ tata lolɔ tokokyi ikula baa kapita ya mbolo ya nga.”

3 Emba kapita amba miwole yo mampenza yokyē: “Namokyela bo? Bo mokolo mbolo amanye o etoma? Ibala manzabi, sili na bokusi. Ikyemionga, naokye soɔ.

4 Naebi yaa mokyela nga phɔ bo bamanye o etoma, bato banzambakye o mangambi ma bε.”

5 Emba, amba ya banga bato basɔ baabaka na

mbongō na mokonzi nwe mōnōmō na mōnōmō. Amba ya tuna moto owa o boō yokye: “Oli na mbongō ya mokonzi nwa nga ya bo?”

6 Moto me amba ya mobuyisa yokye: “Ba tonoo mukama ba mauta.” Kapita amba ya wō ne yokye: “Kyeka mokanda nwa mbongō ya we, zala izele, koma makoo matano.”

7 Atuni oomoyōkō yokye: “Iwe oli na mbongō ya bo?” Amba ya mobuyisa yokye: “Basakyi mukama ba ble.” Kapita amba ya wō ne yokye: “Kyeka mokanda nwa mbongō ya we, koma basakyi mako mwambi.”

8 Mokonzi amba kumisa kapita owa bole mōna phō ya malondo me. Phō bato ba mokyisi mumu bakalangana o maphōō koleka bebi na bēe baatambule na moo.»

9 Yesu ambakula bakya yokye, nga nawō na bēe bofo: Luka bikamba na ezwele ya we eya bole, phō wa mounva ezwele me, baeyambe o mokyisi nwa bofele.

10 Moto ooli na bosembo o maphōō maakyikyī, amoba na ná bosembo o maphōō maanene. Kasi moto otoli na bosembo o maphōō maakyikyī, takokyi na iba na bosembo o maphōō maanene.

11 Bo toika ba na bosembo na baphalanga baakosa bato, owa moephe eyakolo ezwele nza?

12 Ka bo toika ba na bosembo na mbolo ya bato basuu, owa moephe mbola

yaka yawe nza?

13 «Moto wa etoma mōnōmō takokyi ikyelela bankolo babale: Naa amoina mōnōmō, amba zinga omoyōkō; naa aamiphe mi mōnōmō, amotiyola omoyōkō. Tokokyi ikyelela mbala yōnōyō Nwaphongo na baphalanga.»

Mibeko ma Bokonzi pha Nwaphongo

14 Bafalisayi baokaka maphōō masō mamana, bambaka ekye Yesu phō bazingaka baphalanga.

15 Yesu amba ya wō na bēe yokye: «Bēe komiweninya o miyo ma bato obokye oli bato ba bosembo. Kasi Nwaphongo kaebe mandondo ma bēe. Oebe obokye maphōō masō mawene bato manene, Nwaphongo kamawene nde phaa.

16 Imbele saa mibeko ma Mose na baimosi ba Nwaphongo sasuka na Yoane Mobatise. Kasi tata o imbele saka Yoane Mobatise, Simo Elaa ya Bokonzi pha Nwaphongo eimolami, emba moto munso kakyele bokusi phō ya inyolo.

17 Ikolo na munse yamolekana nde na mōō, kasi tebakokyi imanya nōnō nwanana lowō mokyikyī o mibeko.

18 Moto munso oolee nwaswi we, alongyi mosuu kakyele phemba; na alongyi nwananwasi oolee bēe na bolonga kakyele phemba.»

Moto wa ezwele na Lazalo

19 «Yabaka o mokyisi mōnōmō, moto wa ezwele abaka kalate bitobu bilaa na baamotiya; nkolo iso abaka kazez nde ntoma indaa ndokolo kakyele eselekō.

20 O boo pha ingambi se, mobola mōnōmō nkombo ye Lazalo, nzoto ye yatondaka na maphika, abaka kami-langya omō.

21 Abaka na phowa ya izaanōnō mpusu yabaka kyilale na mozwe o se ya mesa. Kasi yabaka nde manva maabaka maya lete maphika me.

22 Mokolo mōnōmō mobola amba ya waa. Baanze bamba ya munyanya ooli Abalayama. Moto wa ezwele aesi ya waa me, bamokundi.

23 O mokysi nwa bawe, abaka kawene bolosi boikye. Waatomba yo miyo o ikolo, aesi ya wene Abalayama na itakye, na Lazalo azasi phenephe ne.

24 Amba ya anwana yokye: «Tata Abalayama, inzokye ngōngō, toma Lazalo, anyinya songye ya munse nwe o maa, antangya o lole, pho na wene bolosi boikye o itumbu sa nwenya sisi.»

25 Abalayama amba mobuyisa yokye: «Nwana wa nga, umunya obokye wazwaka ezwele waabaka we na bomō, kasi Lazalo abaka kawene mpasi. Unwanwa eye wawa bamobondo kasi iwe kowene mpasi.

26 Waambi na baa motepha mozindo onte ya

banga na bēe. Pho bato bazingye iuta oni, pho ya iya oomō bēe sakoka, na moto na mōnōmō takokyi iuta oomō ayei oni.»

27 Moto wa ezwele amba ya wo yokye: «Tata, bo babona na ebondi, toma Lazalo o ingambi sa tata,

28 pho nali na banaa mama ba bampele batano. Akye bakyebisa pho bēe sayaa na bēe o elele eya mpasi eye.»

29 Abalayama amba ya mobuyisa yokye: «Banaa nyōngō bali na Mose na ná baimosi ba Nwaphongo baabakyebisa, babaokye!»

30 Moto wa ezwele yokye: «Phe, tata Abalayama. Bo moto mōnōmō auti onte ya bawee akye ba imola, bamobongola motema.»

31 Kasi Abalayama amba ya mobuyisa yokye: «Bo tebaokyi Mose na baimosi ba Nwaphongo, na bo moto mōnōmō auti ontaya bawee, ete baanole.»»

17

Sa baa ibaku pho ya moto

1 Yesu amba ya wo na baekosi bēe yokye: «Maphōo makyele obokye moto akyele masumu temakokyi izanga. Kasi ngōngō eli na moto okotomisa bebi obokye bakyele masumu!

2 Elekyi bolaa pho ye obokye bamotingya ibanga siinene o nkyingo, bamovakye o ebale, pho yo

sakula tomisa mōnōmō na baakyikyī ikyela masumu.

³ Nde kokyebe!

Bo nwebi na we akyelesi isumu, omooya; bo aanosi isumu se, omolimbisa.

⁴ Ka bo aekyelesi masumu mbala sambo na mokolo mōnōmō, ambi ya mbala yōnyō na yōnyō iyawo yokye: "Indimbisa", we omolimbisaka.»

Ianola

⁵ Batoma bamba ya wō na Nkolo bēkye: «Kosa ianola sa banga.»

⁶ Nkolo amba ya wō yokye: «Bo obakyi nōnō na ηwana ianola sikyikyī booli mumbuma ηwa mutarde, nde owōkyi na ηwete mumu obokye: "Phikwa wawa kyende miphika o ebale enene", nde moetose.»

Maphōō maasengyesi moto wa etoma ikyela

⁷ «Moto nza onte ya bēe bo ali na moombo ookomobalele inzabi naa ookomobanzisa manyama, amowō ne bo auti o manzabi obokye: "Kyende kyezala o mesa izele ozee?"

⁸ Etawō ne nde obokye: "Ondambele ntoma ya izaa, lata etobu elaa ombōngyisa mesa, na ze na nywe; emba sima na we waamba zaa waamba ná inywa."

⁹ Nkolo kaphē moombo we melesi phō akyesi iimoto-makyi yo? Phe.

¹⁰ Eli nde bomō phō ya bēe; bo okyesi maphōō masō maa etoma bē, wō obokye: "Toli nde bato ba etoma pha.

Tokyesi nde etoma esengye-lakyi banga ikyela."»

Yesu abikye bato iko baa maba

¹¹ Waaba Yesu kakyende o Yelusaleme, amba lekana onte ya Samaliya na onte ya Galileya.

¹² Waanyolo yo o mokyisi mōnōmō, bato iko baa maba, bamba ya vana ne. Bamba teme ηwana itakye,

¹³ bamba butwa ianwana bēkye: «Yesu, Moteye, olokye ngōngō!»

¹⁴ Waaba wene Yesu, amba ya wō na bēe yokye: «Kyende kyemiteya oka banganga ba Nwaphongo.» Waba bēe bakyende, babikaka.

¹⁵ Mōnōmō onte ya bē, waawene yo obokye abikyi, aesi ya butwa oli Yesu, atati ikumbela Nwaphongo na ηwesi ikolo.

¹⁶ Amba kye mivaka boo nōnō ose, o makolo ma Yesu, amba mophe melesi. Moto me abaka Mosaliya.

¹⁷ Emba Yesu amba wō yokye: «Bē basō iko tebaikyibika? Ka ibuwa baayoko bali bi?

¹⁸ Onte ya bēe tewazwaa moto oobomesi iya phe Nwaphongo melesi, yesi nde mobutu oyo?»

¹⁹ Yesu amba ya wō ne yokye: «Inua, kyende, ianola sa we siebikye.»

Ndengye eya moya Bokonzi pha Nwaphongo

²⁰ Mokolo mōnōmō, bafalisayi bamba ya tuna

Yesu bɛkye: «Bokonzi pha Nwaphongo pha moya imbele iye?» Amba ya babuyisa yokye: «Bokonzi pha Nwaphongo ete boye ndokolo ekpele ekyewene bɛɛ na miyo.

21 Ete baawo obokye: «Kyeka phango bobo!» naa «phango bona.» Oebe obokye, Bokonzi pha Nwaphongo boli onte ya bɛɛ.»

22 Bobele, amba ya wo na baekosi yokye: «Nkolo yaa moya, wa moba na phowa ya iwene Nwana wa moto nɔnɔ mokolo mɔnɔmɔ, kasi otomowene.

23 Bamowo na bɛɛ obokye: «Kyeka yo ona, yo oyo.» Bɛɛ sakyende, sakyilingana omo.

24 Pho mokolo ηwaa moya Nwana wa Moto, ηwamoba ndokolo munkankasi mungyengye mbala yɔnɔyɔ, moweninya ikolo na suka na suka.

25 Kasi phanza asengyesi itaa wene bolosi, bato ba lolɔ eye baamoleɛ.

26 «Nde bowakyelamaka wango o nkolo yaaka Nowa, yamokyelama nde bomɔ o nkolo yaaka Nwana wa Moto:

27 Bato bazaaka, banywaka, balongaka, balongyinyaka, tee nɔnɔ mokolo ηwa nyɔlɔ Nowa o masuwa maatongaka yo; emba maa maamba ya zinza mokyisi, maamba baboma bɛɛ baso.

28 Yamoba ndokolo imbele saka Lota, bato babaka bazee, banywe, baombe,

baungya, baphikye, batongye mangambi;

29 kasi mokolo ηwaa manaka Lota o Sɔdɔmɔ, Nwaphongo anoyaka uta o ikolo mbula ya ηwenya na muuwe ndokolo mobulubutu mookusi ya bomaka bato baso.

30 Yamokyelama nde bomɔ, mokolo ηwaamiweninya Nwana wa Moto.»

31 «Mokolo me, moto owa moba o ibanda, yo sanyɔlɔ o ingambi ikye ikpa mbolo ye; nde bomɔ na owa moba o inzabi, yo sabutwa na mun-sima.

32 Umunya ya lekanaka na ηwasi wa Lota.

33 Moto okulukye ibikya bomɔ phe, abobungya, ka owaabobungya aabobikya.

34 Nawo na bɛɛ ngakye: Muna mokolo me, bato babale bamilangya ntangye yɔnɔnɔ: Bamokpa mɔnɔmɔ, bamwika oomoyɔko.

35 Babasi babale bamoba batwakye o omba yɔnɔyɔ: Bamokpa mɔnɔmɔ bamwika oomoyɔko. [

36 Bampele babale bamoba o inzabi: Bamokpa mɔnɔmɔ, bamwika oomoyɔko.]»

37 Baekosi bamba ya tuna Yesu bɛkye «Nkolo, maphɔɔ me ma molekama bi?» Amba ya babuyisa yokye: «Elele eya moba ebembe, biwawanga bamoangana wamo.»

18

Ete ya ηwanηwasi bozengye na zuzi

1 Mokolo mōnōmō, Yesu amba ya pkela baekosi bée ete, pho ya ibateya obokye basengyesi ibondēle Nwaphongo nkolo iso, bée saphembē.

2 Amba ya wō na bée yokye: «Yabaka o mokyisi mōnōmō zuzi mōnōmō taikaka baa kaile Nwaphongo, taikaka baa kasaka na bato.

3 Nwanwasi bozengye mōnōmō abaka o mokyisi mē. Abaka kakye nyin-gonela na zuzi mē nkolo iso yokye: “Intenele bolombe bolaa na moto owa lowō na nga.”

4 Mbala nzikye zuzi mōna taikaka ba kabenele imotenela bolombe. Kasi amba miwōle yokye: “Na bo siile Nwaphongo, na bo siitosa bato,

5 kasi pho bozengye bobo bontungyisa, naamotenela bolombe. Bo phe, nde sizasi bōse.”»

6 Emba Nkolo amba bakya yokye: «Okyemela na bolaa iiwō zuzi ootoli na bosembo oyo.

7 Emba Nwaphongo amole salongya bato baaolo yo, bo bamobondesi na moo na mokolo? Amowō na bée obokye baataziya?

8 Na wō na bēē ngakye: Aabatanela bolombe izele. Kasi waa moya Nwana wa Moto, amoyazwa ianola o mokyisi?»

Ete ya mofalisayi na mophutise wa mputi

9 Mokolo mōnōmō, Yesu amba ya kpa ete eye pho

ya bato baa miwene bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo, baawene bato bayōko pha, yokye:

10 «Bato babale bakyekeye bondēle o Tempelo, mōnōmō abaka mofalisayi, omoyōko mophutise wa mputi.

11 Mofalisayi amba kye teme o boo pha bato baso, amba bondēle o motema yokye: “Oo Nwaphongo, naephe melesi pho sili ya bato baayōko, bée bali baibi, bato bate bali na bosembo, bakyesi ba phemba, naa booli mophutise wa mputi mōna.

12 Na pōso yōnyō na miime ntoma mbala ibale. Onte ya mbolo iso iikyizwe nga, na emanyisa ekpele yōnyō onte ya iko.”

13 Mophutise wa mputi yo atemi nde na itakye, taikaka zinga na itomba miyo o ikolo, kasi abaka kami-wande nde o bontolo, kawō yokye: “Oo Nwaphongo inzokye ngōngō, nga moto wa masumu.”

14 Nawō na bēē ngakye: Waabutwa mophutise wa mputi o ingambi se, abaka moto wa bosembo o miyo ma Nwaphongo, kasi mofalisayi phe. Pho moto munso ookomitombe baamuya. Kasi ookomiuya baamotomba.»

Yesu apambosi bana bakye

15 Bato bamba yelega Yesu bana bakye pho abatandele mabōko. Waawene baekosi babona, batataka ibaoya.

16 Kasi Yesu amba ya banga bana bakye oli yo, amba ya wɔ yokye: «Le bana bakiyiki baye oka nga! Sabakatela, phɔ Bokonzi pha Nwaphongo boli phɔ ya bato bali booli be.

17 Nde phele naewole ngakye: Bo moto tayambi Bokonzi pha Nwaphongo ndokolo nwana mokye phe, takoyi inyolo omo.»

Moto wa ezwele

18 Mokonzi monomo wa bayuda amba ya tuna Yesu yokye: «Moteye o molaa, nakyele bo phɔ na zwe bomoo pha bobele na bobele?»

19 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Phɔ ya'ye kontangye moto molaa? Moto molaa tali, bo teebe nde Nwaphongo.

20 Koebe mibeko: «Sakyela baphemba, saboma moto, saiba, sateme bonzoka pha boole, kumola nyongo na ongo.»

21 Moto owa ezwele amba mobuyisa yokye: «Natosa mibeko miso maamina tata bonwana pha nga.»

22 Waa oka Yesu babona, amba ya wɔ ne yokye: «Kye-eezangye ekpele yonyo: Kye ungya mbolo ya we iso, okabele babola bana baphalanga. Wamozwa ezwele o ikolo; emba yaka ya mbengye.»

23 Waaoka moto wa ezwele me babona, amba butwa na ngongo, phɔ abaka na ezwele iikye.

24 Waawene Yesu obokye moto me abuto na ngongo,

amba ya wɔ yokye: «Wali kamba phɔ ya bato ba ezwele inyolo o Bokonzi pha Nwaphongo!

25 Phele wali kamba phɔ ya Shamo inyolo o iluu sa solu, kasi wambi kula ba nkamba koleka phɔ ya moto wa ezwele inyolo o Bokonzi pha Nwaphongo.» 26 Bato baabaka bamokye bamba wɔ bekye: «Emba owamba bika nza?»

27 Yesu amba buya yokye: «Maphoo maate maakoye bato ikyela, Nwaphongo kamakyele.»

28 Petelo amba ya wɔ na Yesu yokye: «Okyemela, banga toika ika iso yabaka na banga phɔ ya iebenga.»

29 Yesu amba ya wɔ na bee yokye: «Nde phele, na wɔ na bee, bo moto aikyi ika ingambi, nwanwasi, bana nyango, baboti, bana phɔ ya Bokonzi pha Nwaphongo,

30 moto me amozwa mbolo nzikye koleka o imbele sisi, emba o nkolo yaamoyaa amba zwa bomoo pha bobele na bobele.»

Yesu akuli imola mbala eya iyato, bo wa mowa yo na bo wa mokundwa yo

31 Yesu aesi yakpa baekosi bee iko mbuka babale, amba ya wɔ na bee yokye: «Okyemela, unwanwa eye tokyende o Yelusaleme, omo, maphoo maso makoma baumosi ba Nwaphongo phɔ ya Nwana wa Moto mamokokiyisama.

32 Phɔ baamoambya o maboko ma bato

bamasumu, baamoekye,
baamotola, baamotowa
matee;

³³ waamounva bée
imobinda phimbo, baamoboma
emba sima ya nkolo iyato
amokundwa.»

³⁴ Kasi baekosi tebaikaka
sosolo ntina ya maphoo me,
tebaikaka eba na yaunvaka
wo Yesu.

⁴² Yesu amba ya wo ne
yokye: «Kula wene! Ianola
sa we siebikye.»

⁴³ Mina wamo, moto me
abuto iwene, abuto ibenga
Yesu naikyemikumbela
Nwaphongo. Waawene
bato baso baabona, na bée
babutwaka ikyemikumbela
Nwaphongo.

19

*Yesu abikye moto owa
pholo miyo*

³⁵ Waakoma Yesu
phenephe na Yeliko, moto
monomo owa pholo miyo,
azalaka o imbale ya nzela
pho ya ionga baalekane.

³⁶ Waaoka yo toko ya
moluku nwa bato balekane,
amba ya tuna yokye: «Eni
ba lowo iye?»

³⁷ Bamba mobuyisa
bekye: «Kyelekane Yesu
owa Nazarete.»

³⁸ Emba amba yaanwana
yokye: «Yesu, Nwana wa
Davidi, inzokye ngongo!»

³⁹ Bato baabaka batambule
o boo, bamba mozibisa
pho aikale bose, kasi yo
amba kula yaanwana nde
na bokusi yokye: «Iwana
wa Davidi, inzokye ngongo!»

⁴⁰ Yesu amba ya teme,
amba ya onga obokye
bamoyelele ne. Waakoma
moto owa pholo miyo
phenephe na Yesu amba
motuna yokye:

⁴¹ «Kozingye obokye na
ekyele iye?» Moto owa pholo
miyo yokye: «Nkolo, kyela
obokye nakule wene!»

Yesu na Zakayo

¹ Waanyolo yo o Yeliko,
Yesu amba tamba mokyisi.

² Moto monomo abaka
omoo nkomo ye Zakayo,
aamba ya tokolo; yo abaka
monomo na bakonzi wa ba
phutise ba mputi, na moto
wa ezwele iikye.

³ Alukaka iwene Yesu, kasi
bo wabaka yo mokuwe,
taikaka koka imowene pho
ya moluku nwa bato.

⁴ Wawene yo babona,
amba kyilingana o boo,
akye baa o ikolo sa
nwete nwa sikomole, pho
waa moyalekana Yesu
wamo, amowene na bolaa.

⁵ Waakoma Yesu o elele
me, amba tomba miyo o
ikolo, amba ya wo ne yokye:
«Zakayo, uta mizele: Pho
nasengyesi lolu ikye baa o
ingambi sa we.»

⁶ Zakayo amba ya uta izele,
amba moyamba o ingambi
se na nkyisa.

⁷ Bato baso baawenekye
lowo me, te baikaka sepela
na lango, bamba wo bekye:
«Akye baa nde oka moto wa
masumu!»

⁸ Kasi Zakayo amba ya su-sana o boo pha Nkolo, amba ya wɔ ne yokye: «Nkolo, okyemela, nakabe mbolo ya nga na mifale, naphɛ babola ndambo eyɔkɔ. Bo nakpesi moto baphalanga baikyɛ na malondo mabe, namobuyisele bɛɛ mbala ine.»

⁹ Emba Yesu amba wɔ phɔ ye yokye: «Lɔlɔ eye, ibikyɛ siesi o ingambi sisi, phɔ na wɛ, oli ɲwana wa ibota sa Abalayama mɛ.

¹⁰ Phɔ ɲwana wa Moto aesi yaluka ná iya bikya bato baabunga.»

Ete ya baphalanga

¹¹ Yesu ambakula ya kpela bato baokaka maphɔɔ ma-mana ete esuu. Phɔ waaba yo phɛnɛphɛ na Yelusaleme, bato baumunyaka obokye Bokonzi pha ɲwaphongo pha mowɛnɛnɛ nde mina wamɔ.

¹² Emba Yesu amba ya wɔ yokye: «Moto mɔnɔmɔ wa ibota sa bokonzi akyɛkyɛ o mokyisi mɔnɔmɔ itakye phɔ bamokyele mokonzi, sima amba kula ya butwa.

¹³ O boo pha ikyendɛ, amba ya banga baombo iko mi baombo bɛ, aesi yabakabela moto na moto ebuni yɔnɔyɔ ya wolo ya motiya moikye, amba ya wɔ na bɛɛ yokye: “Kyela mumbongu na baphalanga baabana, tee nɔnɔ wa moya nga.”

¹⁴ Kasi bato ba mokyisi nwe bamoinaka, bamotomelaka bato phɔ

ya ikyɛ wɔ ne obokye: “Toloanole obokye abe mokonzi ɲwa banga.”

¹⁵ Waamokyela bɛɛ mokonzi, amba ya butwa o mokyisi nwe. Amba ya banga o boo phɛ bato ba etoma bakabelaka yo baphalanga phɔ ya iyeba bookose moto mɔnɔmɔ na mɔnɔmɔ baphalanga baazwaka yo.

¹⁶ Owa o boo amba ya wɔ yokye: “Nkolo, ebende ya baphalanga yɔnɔyɔ eya mpekyɛ wɛ eboti bibende iko ba wolo.”

¹⁷ Nkolo amba ya wɔ yokye: “Bolaa, moto wa etoma o molaa. Okyesi bolaa o maphɔɔ makyikyɛ, na moebuya mokonzi wa nkyisi iko iinɛnɛ.”

¹⁸ Owa ifale amba ya wɔ yokye: “Nkolo, ebende ya baphalanga yɔnɔyɔ eya mpekyɛ wɛ, eboti bibende bitano ba wolo.”

¹⁹ Nkolo amba ya wɔ ne yokye: “Iwɛ, na moebuya mokonzi ɲwa nkyisi itano iinɛnɛ.”

²⁰ Oomoyɔkɔ amba ya wɔ yokye: “Nkolo, kyeka ebende ya wɛ yɔnɔyɔ ya baphalanga yango eye, na ezingaka na itambala, namba ebomba.

²¹ Nabaka na ile, phɔ oli moto mɔnɔmɔ wa nkamba, kokpe mbolo yateyaikaka wɛ langya, konɔkɔ o elele eteyikaka wɛ phika.”

²² Nkolo amba ya mobuyisa yokye: “Oli moto wa etoma mobe, namoesambisa

nde na maloba ma we mampenza. Waebaka obokye nga nali moto monomo wa nkamba, nakpe mbolo yateyaikaka nga langya, nanoko o elele eteyaikaka nga phika.

²³ Ka pho ya'ye toikaka kye bomba baphalanga banga nabo o bankyi? O iyabutwa sa nga nde naesi ya bazwa na matabisi."*

²⁴ Bobele nkolo amba ya wo na bato baabaka wamo yokye: "Omobololo ebende ya wolo mena, oephe oli na bibende iko."

²⁵ Bato bamba ya wo ne bekye: "Mokonzi, yo nga ali na bée ikoo!"

²⁶ Nkolo amba ya babuyisa yokye: "Nawo na bée, moto ooli na banaa mbolo, bamokula mobakyisa mbolo nsuu. Ka ooli pha, ba mobololo na nswana ndambo ooli ne.

²⁷ Pho ya banguna ba nga, bato bate baikaka zinga obokye nga nabe mokonzi nwa be, yaka na bée wawa, emba obatene nyesi o miyo ma nga!"»

Yesu anyosi o Yelusalame

²⁸ Waaunva yo iwo babona, Yesu aesi ya tambula o boo pho ya ikyende o Yelusalame.

²⁹ Waakoma yo phenephe na Betefaze na Betani, mbale ya ngomba ya ba olive, amba ya toma baekosi bée babale

³⁰ amba ya wo na bée yokye: «Kyende o

mokyisi mokyekane na banga; waamokoma bée omo, wamokyende wene nswana wa mpunda atingyi, naino moto tabaa miyango. Oeyingole, oye na yango wawa.

³¹ Ka bo moto monomo aetuni obokye: "Koeyingole pho ya'ye?" Omobuyisa obokye: "Pho Nkolo asen-gyesi na yango."»

³² Bobele baekosi me babale bamba ya kyende, bakye takana mapho maso nde bowawoko Yesu na be.

³³ Waaba bée baingole nswana wa mpunda, ba kolo mpunda bamba batuna bekye: «Koyingole nswana wa mpunda mona pho ya'ye?»

³⁴ Baekosi bamba buya bekye: «Pho Nkolo asen-gyesi na yango.»

³⁵ Bamba yakye na nswana wa mpunda me ooli Yesu, bamba ya wala bitobu ba bée o ikolo sa nswana wa mpunda me, bamba yabayisa Yesu.

³⁶ Waaba yo kotambule, bato babaka bakye miwala bitobu o nzela.

³⁷ Waakoma yo phenephe na nzela ekyeute o ngomba ya baolive, baekosi baso batondaka na nkyisa, babutwaka ikumbela Nwaphongo na nyesi ikolo pho ya bilekyesako biso biawenekye be.

³⁸ Bawoko bekye:

«Apambolame, mokonzi ookoye na nkombo ya Nkolo!

* 19:23 19.23 Bakyi: Elele ekyebombe bée baphalanga.

Bose bobe o ikolo, nkyemo ibe o bilele biilekyi Ikolo!»

39 Bafalisayi baayoko, baabaka onte ya bato, bamba ya wo na Yesu bekyye: «Moteye, katela baekosi ba we!»

40 Yesu amba ya buya yokyye: «Na wo na beë ngakyye: Bo beë baikasi bose, mabanga mamoaŋwana.»

Yesu alesi pho ya Yelusaleme

41 Waakoma Yesu phenephe na Yelusaleme, waamowene yo, amba lela pho ya ŋwango.

42 Awoko yokyye: «Bo na we waebaka me, o mokolo ŋwa lolu, ndengye eekokyyi we izwa bose...! Kasi uŋwanwa eye, maphoo me mabombami pho ya we, tokokyyi imawene!»

43 Pho nkolo yaamoya, banguna bawe bamoelungya, bamoetyisa lophango, bamba etokolele mbombo iso.

44 Bamoebola, iwe na bana ba we, etewaikale ibanga sonoso o ikolo sa siyoko, pho toika eba imbele sayakaka yaebikya Nwaphongo.»

Yesu anyosi o Tempelo

45 Bobele Yesu amba ya nyolo o Tempelo abuto iwi-nya baabaka baungya.

46 Amba ya wo na beë yokyye: «Wakomama bobo: "Ingambi sa nga samoba ingambi sa losambo". Kasi beë osibuye ibombo sa baibi!»

47 Nkolo iso, abaka kateya o Tempelo. Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, bateye ba mibeko na ba nkumu ba mokyyisi, balukaka imoboma;

48 kasi tebaikaka eba ndengye eekokyyi beë ikyela, pho bato baso balokyekyelyekyye nde mi imooka.

20

Owaphe Yesu bokonzi nza?

1 Mokolo monomo, waba Yesu kateya o Tempelo na iimola bato Simo Elaa, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba mibeko na bankumu, bamba ya wali yo.

2 Bamba motuna bekyye: «Oloimole, kokyyele maphoo mamana na bokonzi iye? Owa ephe bokonzi me nza?»

3 Yesu amba ya babuyisa yokyye: «Na nga naetune nde motuna monomo. Onzimole:

4 Ibatisi sa Yoane, sautaka o ikolo nde na bato?»

5 Bamba wono beë na beë bekyye: «Bo tobuye obokyye: "Sautaka o ikolo", amowo obokyye: "Pho ya'ye toikaka moanola?"

6 Ka botoni buya obokyye: «Sautaka na bato», bato baso baalomaa mabanga, pho baanole obokyye Yoane ali moimosi wa Nwaphongo.»

7 Emba bamba buya bekyye tebaebe biwautaka sango.

8 Bobele Yesu amba ya wo na beë yokyye: «Na nga me esieyimole naa na bokonzi

ye nakyele maphoo maamana.»

Ete ya bakolo manzabi ma vinyo baaphute na bofe

⁹ Bobele Yesu amba butwa ikpela bato ete eye: «Moto monomo aphikaka vinyo o inzabi. Aikiyi siika na bato basiphutele, yo akye o imbanga sa ikoko.

¹⁰ Waakoma imbela sa inkoko mbuma, nkolo wa inzabi aesi ya toma moombo we oka bato baaphutele inzabi obokye akye mokpela iyalo se. Kasi baphutesi inzabi, bamokutubi, bamobuye maboko pha.

¹¹ Mokolo nwa inzabi akuli ya toma moombo mosuu. Kasi na mona, baaphutele inzabi bamokutubi, bamotosi, baambi na mobuya maboko pha.

¹² Mokolo nwa inzabi amba kula toma moombo wa etoma owa iyato, ne mona, baphutele inzabi bamba mozokya, bamba mowiinya.

¹³ Emba mokolo inzabi amba ya miwole yokye: «Na kyele bo? Na motoma nwana wa nga owa lozingo. Iyo, baamotosa.»

¹⁴ Kasi, waamowene baaphutele inzabi, bamba ya wono onte ya bele bekye: «Kyeka ndomi ye owamoikala na sina inzabi, bo ango awe. To mobome pho inzabi me sibutwe sa banga!»

¹⁵ Bamba ya kye movaka o selekye ya inzabi, bamba

moboma. Yesu amba ya batuna yokye: «Mokolo inzabi aabakyela bo?»

¹⁶ Amoya boma baaphutele inzabi, amba siphe bato basuu.»

Waaoka bato babona, bamba wo bekye: «Phe, ete wakyelame!»

¹⁷ Kasi Yesu amba bakyeaka o maboo, amba ya wo na bele yokye: «Maphoo makoma bele o buku pha Nwaphongo mama, malukye iwoo bo?

Ibanga saavakaka batongyi ba mangambi, nde sango sibuto iingo ephisi ingambi sisoo.

¹⁸ Moto munsu owa mokaa o ikolo sa sina ibanga, amokyemitenya binango, emba owamokalela ibanga me amophitingana.»

Lowoo lookyekyi mputi ya Kaisala

¹⁹ Bateye ba mibeko na bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, baebaka obokye ete mena, Yesu aekpesi be. Yango mena balukaka malondo ma imwakya nde wamoo. Kasi bailaka bato.

²⁰ Yango mena bamba tata imokyengye, bamotomelaka banwasanyolo baawenene ndokolo bato balaa, pho na maloba me mampenza, bamozwe na eleko ya imoambya o maboko na moangyesi.

²¹ Baesi ya motuna motuna mumu: «Moteye, toebe obokye iikiyi wo we na iikiyi teya we ili nde ya phela, watene we bolombe

tokyeyke boo pha moto. Kasi koteya nde o phele nzela ya Nwaphongo.

22 Taa loimola, mibeko miphe nzela obokye tophute mputi ya Kaisala?»

23 Kasi Yesu aebaka obokye bazite maphoo masuu, amba ya wo na bee yokye:

24 «Inteya mpata yonyo ya ebende. Boo na nkombo eya koma bee o ebende eye ya nza?» Bamba ya mobuyisa bekye: «Ya Kaisala.» 25 Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Buyisa Kaisala yaaka Kaisala, emba Nwaphongo yaaka Nwaphongo.»

26 Bophele tebaikaka koka na imoakya pho ya maloba me mampeza, kasi bakamwaka na eyano ye, bamba ikala bose.

Motuna nwa basadukayi pho ya ikundwa sa bawee

27 Basadukayi baayoko bamba ya oli Yesu. Bee basadukayi bawo obokye, bato baawa ete bakundwe. Bamba tuna Yesu motuna mumu:

28 «Moteye, Mose alokomela o buku pha mibeko bobo: “Bo moto monomo ali na mosi, alonga nwanwasi, yo ambi waa saika bota ne, esengyesi obokye mosi nye azasa bozengye babona pho abotele bola phe owa waa bana.”

29 Yabaka babona o mokyisi monomo, bana ba bampele sambo babaka bee baso nyango monomo ango

monomo, bola pha bee aesi ya longa nwanwasi, awe sa bota ne.

30 Owa ibale aesi ya zasa bozengye me, akuli waa, sabota ne.

31 Na owa iyato akuli bozasa, ne awe sabota ne, nde bomoo bee baso sambo, bawe sabota ne.

32 O sima ya bee baso, bozengye me ne amba ya waa.

33 Ka mokolo nwa mokundwa bawe, onte ya bee baso sambo amoba nwanwasi wa nza? Pho bee baso hamozasaka.»

34 Yesu amba ya wo na bee yokye: «Bato ba mokyisi mumu, babasi na bampele balongane.

35 Kasi baawene Nwaphongo obokye bali bato ba bosembo, na waamokundwa bawe ete balongane.

36 Tebakokyi ikula waa pho babuto ndokolo baanzelu. Bali bana ba Nwaphongo, pho bakundoo.

37 Obokye baawa bamokundwa, Mose yo mampenza alowoko o isoloo sa nwetee moolole sazika, wa banga yo Nkolo, Nwaphongo wa Abalayama, Nwaphongo wa Izake na Nwaphongo wa Yakobo.

38 Nwaphongo tali Nwaphongo wa bawe kasi wa bato bali na bomoo, pho bato baso bali na bomoo pho ye.»

39 Bateye ba mibeko baayoko, bamba ya wo na Yesu bekye: «Moteye, owo na bolaa.»

40 Phō tebakulaka meka imotuna motuna mosuu.

Masiya ali ηwana ná Nkolo ya Davidi

41 Emba Yesu amba ya wō na bée yokye: «Ndengye'ye bakokyi iwō obokye, Masiya ali ηwana wa Davidi?»

42 Phō Davidi yo mampenza kawō o buku pha Meembo yokye: «Nkolo awō na Nkolo wa nga: Zala o boloo pha nga,

43 nōnō waamouya nga banguna ba we, o se ya mokolo ma we.»

44 Kyeka, Davidi kamobangye Nkolo. Emba, ndengye'ye ambi kula ba ηwana we?»

Sakyela ya bateye ba mibeko

45 Amba wō na baekosi bée o miyo ma bato baso baabaka bamookye yokye:

46 «Bée nde kokyebe na bateye ba mibeko. Bée bazingye ikyemitambula na bitobu bianda, bambe nazinga obokye bababeya o bilele biangane bato baikye, baolo biziye ba o boo o mangambi ma losambo na bilele ba o boo o biseleko.

47 Baiyele mazengye na mbolo ya be, babondela mabondesi maanda phō ya iteya obokye bali bato ba bosembo. Yango mene, Nwaphongo aabaphe etumbu yōnyō eya moleka bonene.»

21

Ikabo sa bozengye

1 Waatomba yo miyo, Yesu aesi ya wene bato ba ezwele bakye ambya makabo o ekokolo o Tempelo.

2 Aesi ya wene na bozengye bonobo mobola, aesi ya langya mpata ibale ya bibende.

3 Yesu amba ya wō yokye: «Nde phele na wō na bée ngakye, ηwanwasi bozengye mobola oyo, ambye ileka bato baso.

4 Phō bée baso babana bambye nde baphalanga batebali na bée na ntina. Kasi yo, na bobola phe ambye nde baphalanga baso baabaka ne phō ya ibika.»

Yesu aimosi obokye bamobukola Tempelo

5 Waaba bato baayoko bawō phō ya Tempelo, ndengye eya sitonga bée na mabanga malaa, na ná mbolo ya phekye bée Nwaphongo, Yesu amba ya wō yokye:

6 «Iso ikyi wene bée iye, nkolo ya moyaa, ete wa ikale ibanga sonoso o ikolo sa siiyoko: Iso bamoiyuwola.»

Yaa moya o suka ya mokyisi

7 Emba bamba motuna bekye: «Moteye, maphō me mamokyelama imbele iye? Tomba na eba na el-embo obokye maphō me malukye ikyelama?»

8 Yesu amba ya buya yokye: «Nde kokyebe obokye moto saekosa, phō bato baikye bamoya na nkombo ya nga, bamowō

bekye: "Eli nga!" na: "Imbele me sikokyi!" Sababenga.

⁹ Wamooka b̄e masimo ma mabita, na ma itombele bakonzi, b̄e sa ilaa. Pho esengyesi obokye mapho ma mana mata kyelama phanza, kasi mena etetaaba suka ya mokyisi.»

¹⁰ Bobele Yesu amba ya wo na b̄e yokye: «Ekolo yonoyo ya munwana na ekolo eyoko, bokonzi bonobo pha munwana na bokonzi boyoko.

¹¹ O bilele bikye, manyete ma muningana, bisenzo na zilo sikusi ya moba, mapho ma inganga mamouta o ikolo na bilembo binene biamowenene.»

Yaamoyelela baekosi

¹² «Kasi o boo pha mapho maso mamana, bamoeyakya bamba na enyokolo; bamosambisa o mangambi ma makyita, bamoenyosa o boloko bamokye na b̄e o boo pha bakonzi na baangyesi ba mokyisi pho ya nkombo ya nga.

¹³ Yango mena b̄e wamoba manzoka ma nga.

¹⁴ Oebaka obokye tosenyesi na ibongya bo wamosamba b̄e.

¹⁵ Pho, nga, na moephe munoko na zebi sa obokye moto okoephunde takokyi ieyikyela ziko.

¹⁶ Ebe baongo na banyongo, banaa nyongo, baa ibota sa we, na bikamba ba b̄e bamoekaba,

bamoingya baikye onte ya b̄e.

¹⁷ Bato baso bamoeyina pho ya nkombo ya nga;

¹⁸ kasi na munsuwe monomo nwa moto nwa b̄e ete moobiya.

¹⁹ Nde na ilendendala sa b̄e, wamozwa bomo.»

Isambisama sa Yelusaleme

²⁰ «Emba waamowene b̄e Yelusaleme alungami na batuluku, oeba obokye imbele sa botonokye phe sikokyi.

²¹ Emba, baamoba o Yuda, b̄e elotaka o mangomba, bamoba onte ya mokyisi, b̄e etokolo; bamoba o manzabi, b̄e saya nyolo o mokyisi!

²² Pho yamoba nkolo ya bolombe, obokye iso yakomama o buku pha Nwaphongo ikokysame.

²³ O nkolo me, ngongo na babasi baa ekama na malekyele, pho mampasi makusi mamobaa o mokyisi na yoo pho ya bato me.

²⁴ Bababoma na mphata; bamokye na b̄e ntungye o bikolo biso, emba bato baate baabe Nwaphongo bamoto Yelusaleme tee noko waamokoka imbele sa b̄e.»

Iyaa sa Nwana wa Moto

²⁵ «Bilembo bamowenene onte ya moo, onte ya bokombe na ba nyaseesi, o munse, bato baate baabe Nwaphongo bamoba na ngongo, bamotekyenene na bono waamowene b̄e maa ma ebale enene manyingane.

26 Bato bamowaa na bɔɔbɔ pha ilota bobe phaamokpelemela mokyisi pho bokusi bɔsɔ pha ikolo pha munyingana.

27 Emba, bamowene Nwana wa Moto kaye onte ya mampata, na mwiya mwikye na nkyemo.

28 Waamotata maphɔɔ me maso ikyelama, omielole otombe moto, pho imbele sa iyekandola sikomi phenephe.»

Ete ya ηwete ηwa fige

29 Yesu amba kula bakpela ete yɔnɔyɔ yokye: «Kyeka ηwete ηwa fige na nzete nsuu:

30 Wa leɔɔɔ yango, koebe bɛɛ mampenza nde na iikyeka obokye imbele sa ikyete sikokyi.

31 Nde bomɔ, na bɛɛ, wamowene bɛɛ maphɔɔ maso mamana makyelame, eba obokye Bokonzi pha Nwaphongo bokomi phenephe.

32 Nde phele nawɔ na bɛɛ, yoo eye etelekane obokye maphɔɔ mamana sabokyelamake.

33 Ikolo na munse yamolekana, kasi maloba ma nga etemalekane.»

Nde kokyengye imbele sisɔ

34 «Nde kobe na bokyengyi, pho ntema ya bɛɛ saɔtɔɔ na malanga, biseleko na maumunya ma mokyisi, emba mokɔɔ me saebalikyinya,

35 ndokolo bondendi; pho ηwa mokpelemela bato baso bali o munse.

36 Kasi salala ebuu, bondelkye imbele sisɔ, pho maphɔɔ maso mamoya mamana mango saezwa; ombe na teme o boo pha Nwana wa Moto.»

37 Yesu abaka kalekyinya nzanga o Tempelo pho ya iteya emba atokɔɔkɔ waa nkɔkɔ pho ya ikye lala o ikolo sa ngomba ekyebangye bɛɛ ya baolive.

38 Emba bato baso babaka baye oka ye na moyelo o Tempelo pho ya iya mooka.

22

Bakonzi bawangye iboma Yesu

1 Eseleko ya Ilekana yakomaka phenephe, eli eseleko ya mapa matumbe bɛɛ sa munɔ moulole mapa.

2 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba mibeko balukaka malondo ma imolemolo pho bailaka bato.

Yudasi kalukye iungya Yesu

3 Emba Molemba amba nyolele Yudasi okobangye bɛɛ Isikaliyota, owa baka monomɔ onte ya iko mbuka babale.

4 Yudasi akyekye okana na bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bakonzi ba bakyengyele Tempelo pho ya iluka malondo ma ibaungyisela Yesu.

5 Bée babaka na nkyisa emba bamba okana obokye bamophe baphalanga.

6 Yudasi amba anola, amba tata iluka imbēle silaa pho ya ifaungyisela yo bato saeba.

Yesu na baekosi bēē balengyele eseleko ya Ilekana

7 Mokolo nwa eseleko ya mapa matumbe bēē sa muno, nwa kokaka, mokolo mobome bēē bana ba mampate pho ya eseleko ya Ilekana.

8 Yesu amba ya toma Petelo na Yoane, amba wo na bēē yokye: «Bēē kyende lolambela ntoma ya eseleko ya Ilekana, pho toze.»

9 Bamba motuna bēkye: «Kozingye obokye tokye lamba bi?»

10 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Wamunyo lo bēē o mokyisi, wamovana na moto monomo aphisu mbongo ya maa. Omobengye tee nono o ingambi sa munyo lo yo

11 ombe wo na mokolo ingambi bofo: "Moteye kae-tune obokye: Oloteya elele eya mozaa yo ntoma ya eseleko ya Ilekana yo na baekosi bē?"

12 Emba moto me amoeteya elele yonyo eenene eya ikolo onte ya ingambi, baunva ebongya na bolaa. Olambe ntoma ya eseleko omo.»

13 Baekosi baesi ya kyende, bakye takana iso nde bo wabawolekye yo, emba bamba bongya ntoma ya eseleko ya Ilekana.

Eseleko ya Ilekana eenyakune

14 Waakoka imbēle sa izaa, Yesu yo na batoma bēē baesi ya zala o mesa.

15 Amba ya wo na bēē yokye: «Nabakyi na phowa ya izaa eseleko ya Ilekana eye na bēē minyamipha o boo pha nga inyokomo!

16 Pho, nawo na bēē, esikule zaa eseleko me mbala esuu tee nono wamokoka yango o Bokonzi pha Nwaphongo.»

17 Amba ya kpa kopho ya vinyo, waunva yo iphe Nwaphongo melesi, amba ya wo yokye: «Kpa kopho eye, oenywe bēē baso.

18 Pho nawo na bēē: Tata lollo esikule nywa maleku ma mbuma ya vinyo tee nono wamoya Bokonzi pha Nwaphongo.»

19 Bobele aesi ya kpa ipa, waaunva yo iphe Nwaphongo melesi, asikyese, amba ya baphe sango yokye: «Eye eli nzoto ya nga, iambemi phoya bēē. Nde kokyele bomo pho ya inzumunyaka.»

20 Nde bomo waaunva bēē izaa, amba ya kpa kopho yokye: «Kopho ya maleku eye eli ya sangola eenyakune ya malongo manga maamosweye pho ya bēē.»

Yesu aimosi obokye baamoungya

21 «Kasi kyeka: Moto okonzungya, kaze na nga o mesa wawa!

22 Phᵛ Nwana wa Moto amowa bo owa unva bᵛngya Nwaphongo. Kasi ngᵛngᵛ ya moto owa moungya!»

23 Emba baekosi bamba tata itunana onte ya bᵛ, phᵛ ya iyeba nza okokyi ikyela babona.

Oolekyi na ngambo nza?

24 Baekosi bamba tata iyika ziko phᵛ ya iyeba olekyi na ngambo onte ya bᵛ.

25 Yesu amba ya wᵛ na bᵛ: «Bakonzi ba nkyisi bakyele na makonzi ma bᵛᵛ yaa bonkolo, na baakonza nkyisi bazingye obokye ba babangakye “bato baakyele bola”».

26 Phᵛ ya bᵛᵛ, yango saba babona. Kasi oolekyi bola onte ya bᵛᵛ akpe elele ya mosi, emba ookokambe akpe elele ya okoekyelele.

27 Moto ozasi o mesa na okomokyelele, olekyi na ngambo nza? Teli ozasi o mesa? Kasi nga, nali onte ya bᵛᵛ o elele ya okoekyelele.

28 Bᵛᵛ oli bato babaka na nga o minyᵛᵛ misᵛ ma wenekye nga.

29 Emba nga, naephe Bokonzi nde bo wa bompe Tata:

30 Yango mena bᵛᵛ wamozaa, wamunywa o mesa ma nga o Bokonzi pha nga. Wamba na zala o biziye ba bokonzi phᵛ ya itena malombe ma mabota iko mbuka mabale ma Isalayᵛᵛ.»

Yesu aimosi obokye Simo Petelo aamoangana

31 Nkolo amba ya wᵛ na Simo Petelo yokye: «Simo, Simo, Molembe aeyongyi phᵛ ya iyenyina bokonyingye bᵛᵛ mbuma ya ble.»

32 Kasi nga, nabᵛndesi phᵛ ya we obokye ianola sa we sango sa unva. Emba iwe, waamo ya mbutolela we, okuya bᵛbi na we.»

33 Petelo amba ya wᵛ ne yokye: «Nkolo, nga naanosi inyᵛᵛ o bolᵛᵛ naa iwa na we, elele yᵛᵛyᵛ.»

34 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Petelo na wᵛ na we ngakye, nde o mokᵛᵛ ᵛwa lᵛᵛ, soo sa botᵛngᵛkye, wa munzangana mbala iy-ato, obokye toonzᵛᵛ.»

Baphalanga, ikuba na mumphata

35 Bobᵛᵛ Yesu amba ya tuna baekosi bᵛᵛ yokye: «Waaetomaka nga sa baphalanga, sa ikuba, sa mapapa, bᵛᵛ wazangaka ekpele?» Bamba buya bᵛkye: «Phe.»

36 Amba wᵛ na bᵛᵛ yokye: «Kasi, uᵛwanᵛwa eye, ooli na baphalanga, abaphile; nde bomᵛ na ooli na ikuba; emba ootoli na mumphata, aungya munkoto nwe phᵛ aombe mumphata.»

37 Phᵛ, na wᵛ na bᵛᵛ, esengyesi obokye maphᵛᵛ maakoma bᵛᵛ phᵛ ya nga o buku pha Nwaphongo mama makye-lame: “Bamunyᵛsa o molᵛngᵛ ᵛwa babomi.” Nde

phela, maphoo maankyekyi, mamokyelama.»

³⁸ Baekosi bamba ya wo ne bekye: «Nkolo, kyeka mphata ibale.» Amba ya babuyisa yokye: «Wakokyi.»

Yesu kabondela o ngomba ya baolive

³⁹ Yesu atokosi, aesi ya kyende o ngomba ya ba olive, bowamelekya yo. Baekosi bée bamba ya mobenga.

⁴⁰ Waakoma bée o elele me, amba ya wo na bée yokye: «Bondela pho bée sakaa o bimekyi.»

⁴¹ Amba ya mana wali be, amigbosi nwana imbale, akye kusama, atati ibondela yokye:

⁴² «Tata, bo ozingyi manya kopho ya bolosi eye oka nga. Kasi sakyela boozingye nga, kyela nde boozingyi we.»

⁴³ Emba anzelu monomo owa ikolo, amba motokolele pho ya imokuya.

⁴⁴ Na ngongo boikye, amba kula bondela na bokusi. Ephamisa ye ebuto itanga o se ndokolo matanga na malongo.

⁴⁵ Waunva yo ibondela, atemi, aesi yakye oli baekosi be. Akye batakana balasi ebu na ngongo.

⁴⁶ Amba ya wo na bée yokye: «Mene ye, kolale! Langwa, bondela pho bée sakaa o bimekyi.»

Baakye Yesu

⁴⁷ Waataba Yesu kawo, bobele bato baikye baesi. Yudasí monomo na baekosi

iko mbuka babale, moto owabaka o boo pha be. Amba ya susinya phenephe na Yesu pho ya imoyamba.

⁴⁸ Kasi Yesu amba ya wo ne yokye: «Yudasí, koyambe Nwana wa moto, pho ya imungya!»

⁴⁹ Waawene baekosi ba Yesu maphoo malukye ikyelama, bamba motuna bekya: «Nkolo, tonwane na mphata?»

⁵⁰ Emba monomo na be, aesi ya tena itoo sa boloo sa moombo wa nganga munene wa Nwaphongo.

⁵¹ Kasi Yesu amba ya wo yokye: «Le kyela babona, wakokyi.» Amba phila itoo sa moto me, amba mobikya.

⁵² Emba Yesu amba ya wo na baa yakaka ya moakya, bakonzi banganga ba Nwaphongo na bakonzi ba banza Ingambi siinene sa losambo na ba nkumu, yokye: «Pho ya iya nzakya oesi na mphata naná kpungu o maboko ndokolo nga nali mwibi!

⁵³ Nkolo iso, nabaka na bée o Ingambi siinene sa makyita, toikaka nzakya. Kasi imbele sisi sili sa bée, na sa bokonzi phaa enzombi.»

Petelo aanga Yesu

⁵⁴ Baakye Yesu, baesi yakye ne bamunyose o ingambi sa nganga munene wa Nwaphongo. Petelo abaka kababengye na itakye.

⁵⁵ Balosaka nwenya o motema nwa lophango, Petelo akyekye ne zala onte

ya bato baabaka bato
nwenya.

⁵⁶ Nwanwasi monom wa
etoma, aesi ya mowene azasi
phenephe na nwenya, aesi
ya molembetela amba ya wo
yokye: «Moto oyo ne abaka
na Yesu.»

⁵⁷ Kasi Petelo amba an-
gana yokye: «Nwanwasi
oyo, nga si moebe.»

⁵⁸ Nwana bote, moto mo-
suu waamowene yo, amba
ya wo yokye: «Na we oli
monom na be.» Kasi Petelo
amba ya mobuyisa yokye:
«Lele lolo, nga phe!»

⁵⁹ Sima ya ngonga yonyo,
moto mosuu atingami na
Petelo, amba ya wo ne
yokye: «Nde phele, moto
oyo abaki na Yesu. Pho ne
ali moto wa Galileya.»

⁶⁰ Kasi Petelo amba ya
buya yokye: «Lele lolo,
siebe maphoo malukye we
iwo.» Nde waataba yo iwo,
soo esi ya tongo.

⁶¹ Nkolo aekpa, aesi ya
kyeka Petelo. Emba Petelo
amba ya umunya maphoo
maawoko Nkolo ne obokye:
«Mokolo nwa lolo eye, soo
sa botongokye, wa munzan-
gana mbala iyato obokye
toonzebe.»

⁶² Emba Petelo amba ya
tokolo, abuto ilela na ngongo
ikye.

*Bato batosi Yesu baambi
na mowanda*

⁶³ Bato baabaka bakyengela
Yesu, bamoekykye, bamba
na mowanda.

⁶⁴ Bamozibaka miyo,
bambe motuna bekye:

«Teya obokye oli moimosi!
Oewandi nza?»

⁶⁵ Bakulaka motola na
boikye.

*Yesu kasambe o ikyita
siinene*

⁶⁶ Waaye bunya, bankumu
ba bayuda, bakonzi ba
banganga ba Nwaphongo
na bateye ba mibeko, baesi
yaangana ikyita sinene,
bamba bayelela na Yesu.

⁶⁷ Bamba ya motuna
bekye: «Bo oli Masiya?
Oloumole.» Yesu amba
ya babuyisa yokye: «Bo
naeimosi, otoonzanole,

⁶⁸ na bo naetuni motuna,
otombuyisa.

⁶⁹ Kasi tata lolo, Nwana wa
moto amokye zala o eboko
ya boloo ya Nwaphongo,
owa mwiya.»

⁷⁰ Emba, bee baso bamba
ya motuna bekye: «Iwe nde
Nwana wa Nwaphongo?»
Amba ya babuyisa yokye:
«Be mampenza owoo, eli
nga.»

⁷¹ Emba bee bamba ya wo
bekye: «Tonekula luka man-
zoka maaye, banga mamp-
enza tookyi munoko nwe!»

23

*Bakye na Yesu oboo pha
Pilata*

¹ Bato baso baabaka o
ikyita baesi ya teme, bamba
ya kye na Yesu oka Pilata.

² Emba bamba butwa
imophunda bobo: «Tokye
zwa moto oyo kaambya
mobulu o mokyisi nwa
banga: Kakatele bato
saphuta mputi ya Kaisala,

kambe na mibanga Masiya na mokonzi.»

³ Pilata amba motuna yokye: «Iwe mokonzi nwa bayuda?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Ewo nde we.»

⁴ Pilata amba ya wo na bakonzi ba banganga na na moluku nwa bato yokye: «Sikiyi zwa ewele ya inyete moto oyo.»

⁵ Kasi bée bamba ititala na iwo bekye: «Katomisa bato na mateya me obokye bakyele mobulu o Yuda mobimba, tata o Galileya tee nono wawa.»

⁶ Waaoka Pilata babona, amba tuna naa moto me ali moto wa Galileya.

⁷ Waefa yo obokye Yesu ali moto wa mokyisi nwa Elode, amba ya mobuya oka Elode owabaka ne mi nkolo me o Yelusaleme.

Bakye na Yesu oboo pha Elode Antipasi

⁸ Wawene Elode Yesu, asepelaka na boikye, pho tata kala abaka na phowa ya imowene, pho ya maphoo mabaka yo kaokye pho ye. Ambaka baa kamokyekyele naa amokyela elekyesako.

⁹ Emba, amba tuna Yesu mituna miikye, kasi Yesu taika mobuyisa na lowoo.

¹⁰ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko babaka wa mo, bamophundaka na bokusi.

¹¹ Elode na batuluku bée bamba motiyola, bamba moekye; bamba molasa etobu yonono elaa, amba mobuya oka Pilata.

¹² Mokolo me, Elode na Pilata babutwaka ekamba, bée baabaka phanza banguna.

Batenesi Yesu bolombe pha iwa

¹³ Emba Pilata amba ya banga bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, bakonzi ba mokyisi,

¹⁴ amba wo na bée yokye: «Bee onzelesi na moto oyo pho kowo obokye kakosa bato bamane o nzela elaa; kasi nga, oomotuni nga o miyo ma bée, sikiyi mozwa nono na ewele eekoyi na imoakya onte ya maphoo maso maamophunde na bée:

¹⁵ Elode ne taikiyi mozwa na lowo, pho akuli lobuyisa yo. Yango mena tewali lowo lokoyi na iwa onte ya maphoo makyela yo.

¹⁶ Namophe nde etumbu, bamofinde phimbo emba bamolee kakyende».

¹⁷ [O biyenga biso ba Ilekanaa, Pilate abaka kabatokolele moto monomo wa boloko.]

¹⁸ Kasi bée baso bamba anwana bekye: «Omobome emba olokandolele Balaba.»

¹⁹ Bakangaka Balaba o boloko pho bato batomboko o mokyisi, emba abomaka moto.

²⁰ Pilata amba kula ya wooo na bée na ndengye ya iluka ikandola Yesu.

²¹ Kasi bée bamba anwana bekye: «Omobakye o ekulusu, omobakye o ekulusu.»

²² Mbala eya iyato, Pilata amba wo na bée yokye: «Boe iye bokyesi moto oyo?

Sizwe bofe bokyesi yo pho akokye na iwaa. Namophe etumbu ya phimbo emba namole kakyende.»

²³ Kasi bée baititalaka nde na ianwana nzaga, na iyonga obokye abakyeme o ekulusu, emba nzanga ya bée ya baka kyikole nde bokosi.

²⁴ Emba Pilata amba tena lowo me ndengye eya ongaka be.

²⁵ Amba kandola moto owa ongaka be, iyo owa kangaka yo o boloko pho ya itombo na iboma moto. Ka pho ya Yesu, amba moambya obokye bamokyele boozingyi be.

Babaki Yesu o ekulusu

²⁶ Waaba batuluku bakyende na Yesu, baesi yakpa moto monomo wa mokyisi nwa Sirene nkombo ye Simo kaute o inzabi. Baesi ya mophisa ekulusu pho aenyanya o sima ya Yesu.

²⁷ Moluku nwa bato moikye nwabaka momobengye, na babasi baba bamiwande mantolo na imiima pho ye.

²⁸ Yesu amba miekpinya biili bée amba wo na bée yokye: «Bana ba babasi ba Yelusaleme, salela pho ya nga kasi lela pho ya bée mampenza na pho ya bana ba bée.

²⁹ Pho kyeka nkolo kyiyee yaamowoo bée obokye: «Nkongo na babasi baa komba na baatebaika bota na baatebaika nwyangya.»

³⁰ Emba bamobutwa iwoo na mangomba obokye: «Kaa

o ikolo sa banga!» na ná makosi obokye: «Olozibe».

³¹ Pho bobakyesi babona na ntwete mobio, mi nwaawunga yamba ba bo?»

³² Bayakaka na ná bato babale basuu, bato babe, pho bababome na Yesu elele yonoyo.

³³ Waakoma bée o elele ekyebangye bée «Engyengyele», wamo, bamba mobaka na bato babe babale baabana, ona o boloo, omoyoko o bowee.

³⁴ Emba Yesu amba wo yokye: «Tata, obalimbisa pho tebaebe ikyikyele be.» Bamba maa mbese pho ya ikaba bitobu be.

³⁵ Bato batemekye wamo pho ya ikyeka; baakonzi, be, bamoekyekye, bekye: «Abikyaka bato basuu, amibikya yo mampenza bo ali Masiya owa olo Nwaphongo!»

³⁶ Batuluku na bée bamoekyekye me. Bamba ya susana pho ya imophe maleku maa ngaa, bekye:

³⁷ «Bo oli mokonzi nwa bayuda, omibikya we mampenza!»

³⁸ Yabaka na ikomi sonoso o ikolo se: «Moto oyo ali mokonzi nwa bayunda.»

³⁹ Monomo na bato babe babakaka bée o ekulusu amotolaka yokye: «Iwe toli Masiya? Omibikya we mampenza, ombe lobikya na banga!»

⁴⁰ Kasi omoyoko amba mooya obokye: «Iwe toolote Nwaphongo? Pho nawe ozwe nde etumbu bomo me.

41 Pho ya banga, eli bosembo: Tozwe bofe phaakyelaka banga; Kasi yo taika kyela bofe bonobono.»

42 Emba amba ya wo yokye: «Yesu, onzumun-yaka waamoya we o bokonzi pha we.»

43 Yesu amba mobuyisa yokye: «Nde phele na wo na we: Lolo, wa mobaa na nga o paladiso.»*

Iwa sa Yesu

44-45 Waakoma bunya i moto, moo moesi ya mana. Enzombi yamba ya ziba mokyisi mobimba tee nono o ngonga ya iyato eya nkankolo. Emba etobu eyanda eyabaka o Tempelo yakakwaka na mibale.

46 Yesu amba yaanwana nwangye mokusi yokye: «Tata, naambye molimo nwa nga o maboko ma we.» Waaunva yo iwo babona, akati motema.

47 Waawene mokonzi nwa batuluku maphoo maso mabakyi malekane, amba kumbela Nwaphongo yokye: «Nde phele, moto oyo abakyi moto wa bosembo.»

48 Bato baso baayakaka yaangana pho ya lowo me, wawene bée maphoo malekaa, babutwaka oka bée na ikyemi miwanda mantolo.

49 Bikamba ba Yesu biso, ebe na babasi baabaka bamobengye tata nono

Galileya batemekye itakye pho ya ikyeka yaabaka kyilekane.

Ndengye eya kundama Yesu

50 Ikyeka bobo, moto monomo na nkombo Zozefu aesi; abaka monomo na bato ba ikyita siinene, moto molaa na wa bosembo.

51 Iyo alekye maumunya na maphoo maabaka baa ikyita sinene bakyele. Iyo moto wa Alimatayi, mokyisi monomo nwa bayuda. Abaka kaziya Bokonzi pha Nwaphongo.

52 Aesi ya kye onga Pilata ebembe ya Yesu.

53 Bobele, aesi ya eyuya, amba ya mozinga na etobu amba molangya o ilita sa ima bée o motema nwa mabanga, omoo naino tebakundi moto.

54 Yabaka mokolo nwa ilengyele mokolo nwa sabata eyalukaka na itata.

55 Babasi babengaka Yesu uta o Galileya baesi na Zozefu molongo. Babaka bakyeke o ilita ndengye eyalangyaka bée ebembe ya Yesu.†

56 Bobele baesi ya butwa, bamba bongya malasi na mauta maa solo elaa pho ya ebembe ya Yesu.

Emba mokolo nwa sabata baamba emaa bokoongye mibeko.

* 23:43 23.43 Paladiso eli elele eya ema bato baanola Nwaphongo bo ba we. Mokyisi nwa nkyisi. † 23:55 23.55 Malasi me mautamaka na nkata na ná bibolo ba solo elaa. Lokola nkata ya tii, mundulumba, ngola, yombo.

24

Yesu akundoo

1 Mokolo nwa sabata moumbo, na moyelo, babasi baesi ya kyende o ilita baphisi malasi mabongyaka be.*

2 Baesi ya kye zwa ifanga simani o munoko nwa ilita.

3 Waanyolo be, tebaikiyi kye zwa nzoto ya Nkolo Yesu.

4 Waaba bée sakula eba maphoo maa iwoo, kyeka bobo bato babale balati bitobu bitane pee baesi yabatokolele.

5 Na bona boobo, bamba nyokyé maboo o se waba bato babana bawo na bée obokye: «Pho ya'ye kolukye moto ooli na bomoo onte ya bawe?»

6 Tali wawa, kasi akundoo. Umunya ya ewolekye yo waataka ba yo o Galileya.

7 Awoko yokye: «Esengyesi obokye Nwana wa moto aambyame o maboko ma bato ba masumu, bamobakye o ekulusu emba o mokolo nwa iyato akundwe.»

8 Emba bamba umunya maloba me.

9 Waa uta bée o ilita, bamba ya imola maphoo maso mamana oka baekosi iko mbuka monomo na bato basuu baso.

10 Babasi me yabaka Maliya ma Magadala na Zaani na Maliya nyango wa Zake. Na babasi basuu baabaka na bée molongo baimolaka batoma nde bomoo.

11 O miyo ma be, maloba me temaikaka baa na ntina emba tebambaka na anolela babasi me.

12 Kasi Petelo amba ya kyilingana o ilita; waamina yo ikyeka, aweni nde bitato na bitato. Amba ya butwa oka ye na ikamwa na isoo yaalekanaka.

Yesu atokolesi baekosi babale o nzela ya Emaus (Malako 16.12-13)

13 Kyeka nde muna mokolo me, babale onte ya bée bakyendekye o mokyisi monomo nkombo Emaus, itakye na Yelusaleme ngonga ibale ya itambula.

14 Babaka bawoo onte ya bée na maphoo maso maaleka.

15 Emba, waaba bée basolole na ika ziko, Yesu yo mampenza aesi phenephe na be, atati itambula na bée nzela yoooyoo;

16 kasi miyo ma bée mazibamaka, tebakokaka imoeba.

17 Yesu amba ya batuna yokye: «Maphoo iye maabakyi bée koikye ziko o nzela?» Emba bamba teme, batondaka na ngongo.

18 Monomo na be, nkombo Kleopasi, amba ya motuna yokye: «Onte ya bato baso baali o Yelusaleme, eli nde we otoebe maphoo mauti ilekana inkolo iye?»

19 Amba ya batuna yokye: «Maphoo iye?» Bamba mobuyisa bekye: «Maphoo maakyekyi Yesu

* 24:1 24.1 Malasi me mautamaka na nkata na ná bibolo ba solo elaa, ndokolo ngola, yombo, na iyoko.

wa Nazarete, oobakyi moimosi monomo wa mwiya nwa bitoma na nwa maloba o miyo ma Nwaphongo na o miyo ma bato baso.

²⁰ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bakonzi ba mokyisi bamoambe obokye bamobome emba bamba mobaka o ekulusu.

²¹ Emba banga, toleme-laka obokye abakyi moto oonvakiyi manya Isalayele o boombo. Kasi lolu eli mokolo nwa iyato tata waakyelama maphoo me.

²² Kasi babasi baayoko baabe na banga balokamwisa: Bakyekye na moyelo o ilita

²³ emba waaba bée sakyé zwa nzoto ye, baya wo bekye baweni banze bawo na bée obokye ali na bomoo.

²⁴ Bēbi na banga baayoko bamba ya kyende o ilita, bée bamba kye wene nde bo wawoko babasi me; kasi yo, tebaika mowene.»

²⁵ Emba yo amba ya wo na bée yokye: «Ooo! Bēe bato bazanga mayele, na mandondo makusi o ianola yaa wo baimosi ba Nwaphongo!

²⁶ Tesengyelakyi obokye Klisto aokye bolosi emba ambe nyolo o nkyemo ye?»

²⁷ Emba amba balimbolela iso yakoma bée o buku pha Nwaphongo pho ye tata oka Mose tee nono oka baimosi ba Nwaphongo baso.

²⁸ Bamba ya koma phenephe na mokyisi mokyende be, yo amba kyela ndokolo kalekane.

²⁹ Bamba ya mozimba bekye: «Bunya boleka, lala na banga wawa.» Emba amba ya nyolo o ingambi pho ya ilala na be.

³⁰ Nzuka wa ba yo na bée o mesa, amba kpa ipa, aphe Nwaphongo melesi, asikyesi emba amba baphe sango.

³¹ Emba miyo ma bée mamba ya ingwa bamba moeba, bobele aesi ya lemo.

³² Emba bamba butwa itunana obokye: «Mandondo ma banga tematondakyi na nkyisa waaba yo kalolimbolele o nzela maphoo maakoma bée o buku pha Nwaphongo?»

³³ Nde imbele me, baesi ya teme, babuto o Yelusaleme. Bakye takana baekosi iko na monomo baanga na bebi na be.

³⁴ Bamba baimola obokye: «Eli nde phele! Nkolo akundo. Atokolesi na Simo.»

³⁵ Emba baekosi babale baabana bamba baimola maphoo maso malekanaka o nzela na ndengye eyamoebaka bée na ikyese mapa.

Yesu amiweninye na baekosi be

(Matiye 28.16-20; Malako 16.14-18; Yoane 20.19-23; Bitoma 1.6-8)

³⁶ Waaba bée bawo baabona, Yesu yo mampenza aesi ya batokolele atemi onte ya be, amba ya wo na bée yokye: «Bose bo bee na bēe.»

³⁷ Na bawo, bawenekye inganga, baumunyaka obokye baweni mozisi.

38 Emba amba wɔ na b́́e yokye: «Phɔ ya'ye mandondo ma b́́e mali o ikolo? Phɔ ya'ye koikye ziko?»

39 Kyeka matandala na makaka ma nga: Eli ndenga. Kyeka, inkume, mozisi tali na nsoti na ná mpee bokonvene b́́e na yango bobo.»

40 Waa wɔ yo babona, amba ya bateya matandala na makaka me.

41 Tebakokaka naino anola phɔ ya nkyisa, babaka bakamwe nde bokamo. Emba Yesu amba ya batuna yokye: «Oli na nwana ekpele wa iza wawa?»

42 Bamba mophe ete ya swe eya kalanga be.

43 Amba ekpa, aesi ya ezaa o miyo ma be.

44 Bobele amba ya wɔ na b́́e yokye: «Kyeka maphɔ maewɔlekye nga wataaka ba nga na be: Esengyesi obokye maphɔ masɔ maakoma b́́e phɔ nga o buku pha Mibeko ma Mose, baimosi ba Nwaphongo na o Meembo makokyisame.»

45 Emba amba ya ingola mayele ma b́́e phɔ basɔsɔ yaakoma b́́e o buku pha Nwaphongo.

46 Amba na wɔ na b́́e yokye: «Eli nde bowakoma b́́e obokye: Klisto amooka bolosi amba na kundwa onte ya bawe mokɔlɔ nwa iyato.

47 Baamba na teya na nkombo ye ibongola mandondo na ilimbisa sa masumu o nkyisi iso, tata na Yelusaleme.

48 Eli nde b́́e mana manzoka.

49 Emba nga, namoe-tomela yaa elakyela Tata. B́́e oikalaka nde o mokyisi munene mumu nɔnɔ wamotonda b́́e na mwiya nwaa mouta o ikolo.»

Yesu abaa o Ikolo

50 Bobele amba ya kyende na b́́e tee mbale ya Betani, amba ya tomba mabɔkɔ, amba bapambola.

51 Waaba yo kabapambole, amba ya kabana na b́́e nɔnɔ waa baa yo o ikolo.

52 Waaunva b́́e imokusamela, bamba ya butwa o Yelusaleme, batondi na nkyisa.

53 Nkɔlɔ iso babaka o Ingambi siinene sa Nwaphongo phɔ ya imokumbela.

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Yoane Maphoo ma etatele

O nte ya Masimo maso Maalaa mane, eyaka Yoane yakyese ne na boikye na eyaka Matie, Malako na Luka. Yakokana na maaka bee nde na simo ya minyoko ma Yesu (Yoane 18-19), na na ndambo ya maphoo maayoko.

Mokanda nwa Yoane moli na bitee binene bibale:

Yoane 1-12: Imbele sa Yesu sabokokakye (kyeka o 2.4)

- Yoane 1.1-18: Maloba ma etatele. Yesu ali lloba sa Nwaphongo saabutwa moto; yo ayelela bato moo na bomoo
- Yoane 1.19-51: Yesu atati imomola na bato be, Yoane Mobatise, Andele, Petelo, Filipe, na Natanaele
- Yoane 2.1-12.36: Etoma ya Yesu. Yesu avani na bato ndengye na ndengye, emba akyela na bilekyesako sambo: Bolonga pha Kana; mwana wa mokonzi, etuku; Yesu azeye bato nkoto itano; atambusi o ikolo sa maa; abikye moto owa pholo miyo, akundosi Lazalo

- Yoane 12.37-50: Yesu aweni obokye bato bale imoanola

Yoane 13-21: Waakoka «Imbele sa Yesu»

Yoane 13-16: Mateya ma Yesu ma suka

Yoane 17: Ibondesi sa Yesu siinene

Yoane 18-21: Minyoko na ikundwa sa Yesu. Yesu amiweninye oka baekosi sambo

Yoane akomaka Simo Elaa «phoo bee oanole obokye Yesu ali Masiya Nwana wa Nwaphongo. Bo bee oanosi bomoo, yo amokyela obokye ozwe bomoo phaa bobele» (20.30-31).

Etatele

- 1 O etatele lloba abaka, lloba abaka oka Nwaphongo, lloba abaka Nwaphongo.
- 2 O etatele abaka oka Nwaphongo.
- 3 Mbolo iso yakyelama nde ne,
bo see phe ekpele yonyo nde teyakyelama.
- 4 Iso yaakyelama ne ili na bomoo, emba bomoo phabaka moo nwa bato.
- 5 Moo muungyengye onte ya enzombi,
emba enzombi teikiy koka imozimya.
- 6 Yabaka moto monomo, owatomaka Nwaphongo: Nkombo ye yabaka Yoane.
- 7 Iyo aesi iya ba nzoka, pho awole moo, pho ya obokye bato baso baanole pho ye.

8 Iyo mampenza taikaka ba moo, kasi ayakaka ya wo nde pho ya moo.

9 Iloba abaka nde njwaakolo munyela njwaya o mokyisi, njwaangyengyela moto munso.

10 Abaka o mokyisi, mokyisi njwakyelama nde ne,

kasi mokyisi tenjwaika moeba.

11 Aesi o mokyisi nwe mampenza,

kasi bato bee tebaikyi moyamba.

12 Kasi oka baamoyambi, baanosi na nkombo ye, abaphe bokonzi pha ibutwa bana ba Nwaphongo.

13 Bee tebaika botama na malongo, na na phowa ya nzoto, na na phowa ya moto, kasi na Nwaphongo.

14 Iloba amibuye moto ambi ya zala onte ya banga emba toweni nkyemo ye.

Nkyemo me eli obokye, Nwana nde monomo, owatonda na ngolu na na phele yauta na Tata.

15 Yoane aanwanaka, amba imola pho ye yokye: «Kyeka owa woko nga obokye: O sima ya nga, kyeye moto monomo ookondekye, pho abaka o boo pha nga.»

16 Pho nde ne owa iso, banga baso tozwa ngolu o ikolo sa ngolu.

17 Bo Mobeko njwambyamaka o maboko ma Mose, ngolu na phele yaya na Yesu Klisto.

18 Moto monomo taikawene Nwaphongo; kasi Nwana nde yo monomo ooli Nwaphongo, yo ooli onte ya Tata, aloteya yo.

Yoane aimosi pho ya Yesu

19 Kyeka munoko njwa Yoane imbele saba yo o Yelusaleme, waamotomela Bayuda banganga ba Nwaphongo na balewi pho ya imotuna motuna obokye: «We oli nza?»

20 Taika zita, amba wo yokye: «Nga sili Klisto.»

21 Emba bamba motuna bekye: «We oli nza? Oli Eliya?» Amba buya yokye: «Nga sili Eliya». «Oli Moimosi?» Amba buya yokye: «Phe».

22 Emba bamba wo ne bekye: «We ombi ba nza? Pho tokye imola balotomakyi! Kowo bo pho ya we mampenza?»

23 Amba ya wo yokye: «Nali njwesi njwa moto okoanwane o obokye obokye: “Bongya nzela ya Nkolo!”» Bo wawo moimosi Izaya.

24 Nzuka bato batomaka bee babaka Bafalisayi.

25 Bamba kula nde motuna bekye: «Bo tobee Klisto, naa Eliya, naa Moimosi, pho ya'ye kobatisa?»

26 Yoane amba babuyisa yokye: «Nga, nabatisa na

maa. Onte ya b̄εε, moto m̄on̄om̄o ali, b̄εε toomoefe.

²⁷ Kaye o sima ya nga, sikokyi na iyingola simbi ya bikoto b̄ε.»

²⁸ Maph̄oo mas̄o mamana malekanaka o Betani o mokukulu moȳok̄o ηwa Yalad̄ene, waabaka Yoane kabatisa.

Yesu, Nwana wa mpate wa Nwaphongo

²⁹ Bo yana, aesi ya wene Yesu kaye bili yo, amba w̄o yokye: «Kyeka Nwana wa mpate wa Nwaphongo okomanya masumu ma bato.

³⁰ Eli nde ph̄o ye naw̄ok̄o obokye: “O sima ya nga moto ookoye kandekye, ph̄o abaka o boo pha nga.”

³¹ Nga mampenza, simoebe, kasi nde ph̄o ya imiweninya s̄εε oka Isalaȳe, yango mena naesi iyabatisa na maa.»

³² Yoane amba w̄o yokye: «Nawenekye Bol̄ob̄o boute o ikolo ndokolo inkotonwenya, boesi yakye teme o ikolo s̄εε.

³³ Emba nga siikaka nweba, kasi owantoma ibatisa na maa, eli yo o wa w̄o na nga obokye: “Owa mowene we Bol̄ob̄o boute bokye teme o ikolo se, eli yo o wa mobatisa na Bol̄ob̄o Bosantu.”

³⁴ Emba nga, nambo wene, na w̄o ngakye, iyo ali Nwana wa Nwaphongo.»

Baekosi ba Yesu baa boo

³⁵ Bo yana, Yoane akulaka ba o elele me, yo na baekosi b̄εε babale.

³⁶ Waawene yo Yesu katambule, amba w̄o yokye: «Kyeka Nwana wa mpate wa Nwaphongo!»

³⁷ Wamooka baekosi babale kaw̄o babona, bamba benga Yesu.

³⁸ Yesu amba ya miekpinya, waawene yo obokye bamobengye, amba w̄o na b̄εε yokye: «B̄εε kolukye'ye?» Bamba buya b̄ekye: «Labi — kyelukye iw̄o bokye Moteye —, kobe bi?»

³⁹ Amba w̄o na b̄εε yokye: «Yaka wamowene.» Emba bamba ya kyende, bamba ya kye wene elele ekye be yo, emba bamba ya zala ne mokolo me. Yabaka phenephe ngonga ya iko.

⁴⁰ Andele, ηwana nyango na Simo Petelo, abaka m̄on̄om̄o na babale baokaka Yoane na babengaka Yesu.

⁴¹ O boo pha bato bas̄o, amba kye zwa ηwana nyango Simo, amba w̄o ne yokye: «Toweni Masiya.» — Kyelukye iw̄o bokye Klisto.

⁴² Amba yakye ne oka Yesu. Wamolembetela yo, Yesu yokye: «Oli Simo, ηwana wa Yoane, bamoebanga Sefasi.» — Kyelukye iw̄o bokye «Petelo».

⁴³ Bo yana, Yesu aesi kyende o Galileya. Amba yakye zwa Filipe amba w̄o ne yokye: «Imbengye!»

⁴⁴ Filipe abaka moto wa Betesaida, mokyisi ηwa Andele na Petelo.

⁴⁵ Filipe amba yakye vana na Natanaȳe, amba w̄o ne

yokye: «Toweni owakoma bée maphoo me o buku pha mibeko ma Mose na baimosi: Eli Yesu, njwana wa Zozefu owa Nazalete».

⁴⁶ Natanayele amba wo yokye: «O Nazalete wakokyi itokolo lowo lolaa?» Filipe amba wo yokye: «Yaka ya kyekye.»

⁴⁷ Yesu amba ya kyeka Natanayele okoye bili yo, amba wo na bato baabaka ne pho ye yokye: «Kyeka owakolo moto wa Isalayele ootoli na bole».

⁴⁸ Natanayele amba motuna yokye: «Konzebe bi?» Emba Yesu amba mobuyisa yokye: «Waaba Filipe saboebangakye, waaba we o se ya njwete njwa fige, naewenekye.»

⁴⁹ Natanayele amba buya yokye: «Labi, oli Nwana wa Nwaphongo, oli mokonzi njwa Isalayele.»

⁵⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: «Oanosi nde pho nawo na we obokye naewenekye o se ya njwete njwa fige. Wamowene maphoo maikye malekyi bonene ileka lolo.»

⁵¹ Emba amba kula wo yokye: «PhELE phELE nawo na bEE, wamowene ikolo siingo, emba banze ba Nwaphongo babaa baute o ikolo sa Nwana wa Moto.»

2

Eseleko ya bolonga o Kana

¹ Mokolo njwa iyato, eseleko ya bolonga yabaka o Kana o manyete ma Galileya, emba nyango wa Yesu abaka omo.

² Yesu na baekosi bEE bababangaka na bEE o eseleko me.

³ Waunva maleku, nyango wa Yesu amba wo ne yokye: «Tebakuli ba na maleku.»

⁴ Kasi Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Mama, nga na we lowo iye? Imbele sa nga naino tesikokyi.»

⁵ Nyango amba ya wo na bato baetoma yokye: «Kyela iso yaamoewole yo.»

⁶ Mambongo motoba, maakyela bEE na mabanga, maabaka Bayuda bakyelele pho ya imikunyola boo okowo mibeko ma be, mabaka wamo. Mbongo yonyo yonyo kyenyo bo balitele njwambi naa iko.*

⁷ Yesu amba ya wo na bato baetoma yokye: «Tonza mambongo mamana na maa». Emba bamba matonza nono o munoko.

⁸ Yesu amba ya wo na bEE yokye: «Unwanwa eye, toka ndambo ya maa me, okye maphe mokolo wa eseleko.» Bamba yakye mophe mango.

⁹ Emba waamameka yo, maa mabutoo maleku. Taikaka eba biute mango, yaebaka nde batokaka mana maa. Bobele mokolo eseleko amba wo na molongyi

¹⁰ yokye: «Moto munsu kataakaba maleku swaswa

* 2:6 2.6 Litele: Ekyelele ya damuzani (ndangyi ya ba litele ikoo).

phanza, ɓo ɓato ɓabangyi ɓée ɓalangyi, ɓaambe ya ambya maleku ma mpiko. Kasi we, obombi maleku ma swaswa tee nono ŋwanwa eye!»

11 Mena eli etatele sa bilekyesako ɓa Yesu o Kana o manyete ma Galileya. Ateyaka nkyemo ye, emba ɓaekosi ɓée ɓamba moanolela.

12 Sima ya yango, amba ya kyende o Kapitalauma, yo na nyango, na ɓanaa nyango nana ɓaekosi ɓe. Kasi ɓakelaka omo nde ɓanaa nkolo.

Yesu o Tempelo

13 Eyenga ya Ilekana ya Bayuda yakomaka phenephe emba Yesu amba yakyende o Yelusaleme.

14 Amba yakye zwa o Tempelo ɓaungye ɓa mangombe, ɓa mampate na mankoto nwinya na ɓaendinye ɓa ɓaphalanga ɓazasi omo.

15 Ndokolo, kambe ya kyela phimbo ya simbi, amba ɓauwinya ɓée ɓaso o Tempelo, ebe mampate na mangombe. Amba nyangola ɓaphalanga ɓa ɓaendinye, amba bungutinya ɓamesa ɓa ɓe.

16 Amba ya wo na ɓaungye ɓa mankoto ŋwenya yokye: «Manya iso miina wawa emba sabuya ingambi sa Tata ingambi sa mumbongu.»

17 Baekosi ɓée ɓamba umunya obokye ɓakoma obokye: «Phowa ya ingambi sa we yamumboma.»

18 Kasi Bayuda ɓamba ya wo ne ɓekye: «Iyaa ye saaloteya we, ɓokokyele we ɓabona?»

19 Yesu amba ɓabuyisa yokye: «Uwola Tempelo eye emba nga namoetonga na nkolo iyato.»

20 Emba Bayuda ɓamba wo ne ɓekye: «Tempelo eye ekyesi mambula mako mane mbuka motoba ma ietonga. Emba iwe, wamokoka ikula etonga na nkolo iyato?»

21 Kasi yo awoko nde na nzoto ye ili Tempelo.

22 Yango mena, waakundwa Yesu onte ya ɓawe, ɓaekosi ɓamba ya umunya obokye awoko ɓabona, emba ɓamba anolela buku pha Nwaphongo na maphoo maawoko yo.

Ianola site sikokyi

23 Waataa ɓaa Yesu o Yelusaleme, imbele sa eseleko ya Ilekana, ɓato ɓaikye ɓaanola nkombo ye wa wene ɓée bilekyesako ɓa ɓa yo kakyele.

24 Kasi Yesu, yo, taikaka ɓaanolela pho ɓaebaka ɓée ɓaso,

25 emba taikaka sengyela obokye ɓamoimole maphoo maakyekyi moto, pho yo mampenza aebaka iili o ndondo ya moto.

3

Isolo sa Yesu na Nikodeme

1 Yabaka onte ya ɓafalisayi moto monomo na nkombo Nikodeme, monomo na bankumu ɓa Bayuda.

² Waa mokolo, amba ya kyende oka Yesu, amba wo ne yokye: «Labi, banga toebe obokye oli moteye owatoma Nwaphongo. Pho na moto takokyi ikyela bilekyesako bikyele we bo Nwaphongo tali ne.»

³ Yesu amba mobuyisa yokye: «Naewole nde phele phele ngakye: Bo moto takuli botama mbala eya ibale, takokyi iwene Bokonzi pha Nwaphongo.»

⁴ Nikodeme amba wo ne yokye: «Bo moto aunva koma phomba, amokula botama ndengye'ye? Akokyi ikula nyolo o ibu sa nyango emba ambe botama?»

⁵ Yesu amba mobuyisa yokye: «Nawo na we nde phele phele ngakye: Bo moto tabotami na maa na na Bolobo, takokyi inyolo o Bokonzi pha Nwaphongo.

⁶ Oo botami na bomoto, ali moto, oo botami na Bolobo ali bolobo.

⁷ Sakamwa bo nawokyi na we obokye: «Osengyesi ibotama o ikolo.»

⁸ Ewele kyekyende mbale ezingyi yango, emba koeyokye, kasi toebe biute yango na bikye yango. Eli nde bomo pho ya moto oo botami na Bolobo.»

⁹ Bobele Nikodeme amba ya wo ne yokye: «Lowo me laamba kyelama ndengye'ye?»

¹⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: «Iwe oli moteye o Isalayele, emba toombe eba maphoo mama?

¹¹ Naewole nde phele

phele: Towo maphoo maebe banga, toimole maphoo maawene banga, emba be toanole ikyimole banga.

¹² Bo toanole wa ewole nga maphoo ma mokyisi, wamba anola ndengye'ye bo naewsosi maphoo ma ikolo?

¹³ Pho moto nono monomo taika baa o ikolo bo teebe nde Nwana wa Moto owauta o ikolo.

¹⁴ Nde bo watombaka Mose nzo o bokye, esengyesi obokye Nwana wa Moto atombame

¹⁵ pho moto munsu okoanole, azwe na nzela ye bomoo pha bobele.

¹⁶ Pho Nwaphongo azinga mokyisi na boikye, yango mena ambya Nwana we, nde yo monomo, pho ya obokye moto munsu okoanole Nwana me, yo sa waa, kasi azwe bomoo pha bobele.

¹⁷ Pho Nwaphongo taika toma Nwana we o mokyisi pho ya iya sambisa mokyisi, kasi pho ya obokye mokyisi mobikye pho ye.

¹⁸ Moto okomoanole, taikiy sambisama. Moto otoanole, ambosambisama, pho takyi anola nkombo ya Nwana nde monomo wa Nwaphongo.

¹⁹ Emba isambisa me sango sisi: Moo moesi o mokyisi, kasi bato bazingyi enzombi o elele ya moo pho bitoma ba bee babaka bibe.

²⁰ Pho moto munsu okokyele maphoo maabe kaine moo, emba tatokolo o moo, pho bitoma bee sawenene.

21 Moto ookokyele maphoo malaa katokolo o moo pho bitoma bee biwenene, bitoma me bakyelama onte ya Nwaphongo.»

Yoane na Yesu

22 Sima me, Yesu na baekosi bee baesi ya kyende o Yuda. Akyelaka na bee omoo banaa nkolo, abaka kabatisa.

23 Yoane ne, abaka kabatisa o Ainona, phenephe na Salima ooli maa maikye. Bato babaka bayabatisama.

24 Pho Yoane naino tebataaka munyose o boloko.

25 Baekosi ba Yoane bamba ya ika ziko bee na Moyuda monomo pho ya lowo la imikunyola bowo mifeko ma be.

26 Bamba ya kyende oka Yoane, bamba ya kye wo ne bekye: «Labi, moto owabaka na we o mokukulu moyoko nwa Yaladene, owa woko we pho ye, kyeka ne abuto ibatisa emba bato baso babuto bakyende nde oka ye!»

27 Yoane amba babuyisa yokye: «Moto takokyi imiphe ekpele koleka eya mophe bee o ikolo.

28 Bee mampenza oli manzoka ma nga obokye nawoko ngakye: «Nga sili Masiya, kasi nali moto owa toma bee o boo phe.»

29 Moto oli na nwanwasi ali moloo. Kasi ekamba ya moloo, ootemi wamo, kamokye emba nwesi nwa moloo momophe nkyisa. Nde boli nkyisa ya nga nzikye.

30 Esengyesi obokye ngambo ye ebaa, emba eyaaka nga eute.»

Okoute o ikolo

31 «Okoute o ikolo ali o ikolo sa iso. Oouti o mokyisi ali wa mokyisi emba kawo ya mokyisi. Okoute o ikolo

32 kaimole yaa wene yo na yaa oka yo, emba na moto taanole ikyiimole yo.

33 Moto okoanole ikyiimole yo, kaanole obokye Nwaphongo ali phele.

34 Pho owatoma Nwaphongo kawo maloba ma Nwaphongo, ooko mophe Bolobo bote boli na ndelo.

35 Tata kazingye Nwana emba iso aiyambya o maboko me.

36 Moto okoanole Nwana ali na bomoo pha bobele; moto otokumole Nwana etawene bomoo, kasi yoo ya Nwaphongo eli mi yo.»

4

Yesu na nwanwasi mosamaliya

1 Waeba Yesu obokye Bafalisayi baoka obokye yo kazwe baekosi baikye kambe na batisa bato baikye koleka Yoane,

2 — o bosembo, Yesu yo mampenza taikaka baa kabatisa, kasi ya batisaka nde baekosi bee —

3 amba ya mana o Yuda aesi ya butwa o Galileya.

4 Pho ya ibutwa omoo, asengyelaka ikatisa Samaliya.

5 Amba ya koma o mokyisi monomo nwa Samaliya moobangye bee Sukala,

phenephe na manyete maphekye Yakobo hwana we Zozefu,

⁶ elele me eyabaka iziba sa Yakobo. Na bophembekye pha itambula, Yesu aesi ya kye zala imbale ya mungombe hwa iziba. Yabaka phenephe na bunya i moto.

⁷ Ikyeka bobo, hwanwasi monomwa Samaliya aesi ya toka maa. Yesu amba ya wo ne yokye: «Impe maa ma inywa.» ⁸ Baekosi bese bakyekye o omokyisi munene pho ya ikye omba ntoma ya iza.

⁹ Kasi hwanwasi me, Mosamaliya mona, amba ya wo na Yesu yokye: «Lotati bo? Iwe, Moyuda, konzongye nga hwanwasi mosamliya maa ma inywa!» Pho Bayuda tebaa benele iyangana ekpele yonoyo na Basamaliya.

¹⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Bo oebakyi ikabo sa Nwaphongo na okoewole obokye: Impe maa ma inywa, ebakyi nde we moto wa imoonga, emba yo nde aephekyi maa ma bomoo.»

¹¹ Nwanwasi amba wo ne yokye: «Nkolo, toli nana tubu, na iziba sili sizindo, mana maa ma bomoo me wamazwa bi?»

¹² Iwe olekyi ango wa banga Yakobo owa loikyela iziba sisi, saa ikaka nywa yo maa, ebe na bana bese, ebe na manyama me?»

¹³ Yesu amba mobuyisa yokye: «Moto munso okonywe maa mama, amokula oka phowa ya maa.

¹⁴ Kasi moto owa munywa maa maamophe nga, etakule oka phowa ya maa. Pho maa maamophe nga ma mobutwa ndokolo elele ekye tokolo maa onte ye nono o bomoo pha bobele.»

¹⁵ Nwanwasi amba ya wo ne yokye: «Nkolo, impe maa me pho nga sakula oka phowa ya maa ma inywa, nga sambaka kula naya wawa pho ya iyatoka maa.»

¹⁶ Yesu amba ya wo ne yokye: «Kye banga moloo nya we emba bese baso oye wawa.»

¹⁷ Nwanwasi amba mobuyisa yokye: «Nga sili na moloo.»

¹⁸ Yesu amba wo ne yokye: «Kowo na bolaa obokye: Sili na moloo, waunva zala na balo batano, emba lele oli na we unwanwa eye tali molo wa we. Na bomoo, owo phele.»

¹⁹ Emba hwanwasi amba wo ne yokye: «Nkolo, nawene obokye oli moimosi.

²⁰ Baango ba banga basambelaka Nwaphongo o ngomba eye. Emba bese kowo obokye elele ya isambela Nwaphongo eli nde o Yelusaleme.»

²¹ Yesu amba wo ne yokye: «Mama, inzanole, imbele samoya, etebakule sambela Tata na o ngomba eye, na o Yelusaleme.

²² Kosambebe itiyebe bese, kasi banga tosambebe

ikyiebe banga pho lobiko loute na Bayuda.

23 Kasi imbele saamoya, sango sisi, saamosambela baakolo basambesi ba Tata, na molimo na na phele. Pho mena eli basambesi baalukye Tata.

24 Nwaphongo ali molimo. Yango mena bato baamosambe, basengyesi imosambela na molimo na na phele.»

25 Nwanwasi amba ya wo ne yokye: «Naebe obokye Masiya monom asengyesi iya, okobangye be Klisto. Waamoya yo, aloimola mapho maso.»

26 Yesu amba wo ne yokye: «Masiya me, eli nga okoewole oyo.»

27 Imbele me baekosi baesi ya koma. Bakamwaka na iwene obokye Yesu kasolole na nwanwasi. Kasi na moto taika motuna obokye: «Kolukye'ye?» Na obokye: «Pho ya'ye kosolole ne?»

28 Bobele, nwanwasi mona aikyi ika uuku ye, aesi ya kye imola bato o lombo obokye:

29 «Yaka yakye kyeka moto monom onvosi mapho maso maakyela nga. Etebe nde yo Klisto?»

30 Bato baesi ya tokolo o mokyisi, bamba yakye ooli yo.

Ntina ya etoma ya Yesu

31 Imbele me, baekosi babaka bamokandindisa bekye: «Labi, taa za.»

32 Kasi yo amba ya wo na be yokye: «Nali na ntoma ya iza ite iebe be.»

33 Baekosi bamba butwa iwono onte ya be bekye: «Bobo moto monom animophe ntoma ya iza nde iye?»

34 Yesu amba ya wo na be yokye: «Ntoma ya nga, eli ikyela bookozingye owantoma na ikokya etoma ye.

35 Be mampenza towo obokye: «Ikasi makombe mane emba imbele sa inoko mbuma sikokye.» Kasi nga nawo na be ngakye: Tomba miyo okyekye, mbuma ili o manzabi iosi ikokyi pho ya inoko!

36 Munokyi ambo zwa iphuti se, kambe na bokya mbuma pho ya bomo pha bobele. Na bomo, moto okophikye na okonoko bakumbe elele yonyo.

37 Pho i lowo lolo ete eye eli nde phele: «Monom kaphikye, omoyoko kanoko.»

38 Naetomaka ikye noko yaate yaikaka kumela be. Baayoko bakuma, emba be oesi ya zwa bolaa mi yaakumelaka bebi na boikye.»

39 Basamaliya baikye ba mokyisi munene baanolaka Yesu pho maloba ma nwanwasi mawoko yo obokye: «Anvosi mapho maso maakyela nga.»

40 Na wakoma be phenephe ne, Basamaliya baongaka ne obokye ata baa na be. Emba amba kyela na

bée nkolo ibale.

⁴¹ Bato basuu baikye bakulaka anola Yesu pho ya maphoo maawoko yo.

⁴² Emba bamba ya wo na nwanwasi mona, bekye: «Teli obokye tomoanosi nde pho ya maphoo maloimolakiyi we, kasi na banga mampenza tomookyi, emba toebi obokye ali phele Mobicye wa mokyisi.»

Yesu abikye nwana wa mokonzi monomwo wa baloo

⁴³ Sima ya nkolo ibale, Yesu amba ya mana o bilele me, amba ya butwa o Galileya.

⁴⁴ Pho yo mampenza aanolaka obokye moimosi tazwe ngambo o mokyisi mwe mampenza.

⁴⁵ Kasi wakoma yo o Galileya, bato ba Galileya bamoyambaka na bolaa. Bakyendekye o Yelusaleme pho ya eseleko, na bée me, hawenekye iso yakyelaka Yesu.

⁴⁶ Yesu amba ya butwa o Kana, o manyete ma Galileya, owa bongolaka yo maa maleku. Mokonzi monomwo wa baloo abaka na nwana wa lele na bolosi o Kapalanauma.

⁴⁷ Waaoka yo obokye Yesu auti o Yuda, akomi o Galileya, amba yakyende zwana ne, amba ya onga ne obokye bakyende pho akye bikya nwana we wa lele oli nde mowe.

⁴⁸ Yesu amba wo ne yokye: «Bo bée toweni mayaa na bilekyesako bée otoanole!»

⁴⁹ Mokonzi wa baloo amba wo ne yokye: «Nkolo, yakye naino nwana wa nga sabowakye!»

⁵⁰ Yesu amba wo ne yokye: «Kyende, nwana wa we ali na bomoo.» Moto mona amba ya anola maloba maa mowosi Yesu, nono wa butwa yo.

⁵¹ Waba yo kabutwe, bato bée baetoma bamba ya mobenga, bamba ya wo bekye: «Nwana wa we wa lele ali na bomoo!»

⁵² Amba ya fatuna imbele ye sicutwakiyi nwana na bolaa emba bamba mobuyisa bekye: «Yabaka yana, o ngonga ya sambo wa mana mowewe o nzoto ye.»

⁵³ Ango wa nwana awenekye obokye yabaka nde o sina imbele saawoko Yesu ne obokye: «Nwana wa we wa lele ali na bomoo.» Mina wa mo, yo na bonkpe phe bosoo baesi ya anola.

⁵⁴ Mena yabaka elekyesako eya ibale eyakyelaka Yesu o Galileya, wauta yo o Yuda.

5

Yesu abikye moto owanyiba makolo o Yelusaleme

¹ Sima ya maphoo mana, waa imbele sa eseleko ya Bayuda, Yesu amba ya kyende o Yelusaleme.

² Nzuka o Yelusaleme, phenephe na mozibo mootangye nwa bampate, wali mbondo yonoyo ekyebangye bée na munoko nwa ba Ebele Betezata.

Mokanda mōnōmō nwa milaku mitano nwabaka wamō,

³ o milaku me, bato ba malosi baikye babaka bamilangye omō, bato baapholō miyo, baakpekusa, baanyiba binango. [Babaka baziya obokye maa maphukubane,

⁴ phō anzelu wa Nkolo abaka kaute o mbondo imbele siiyokō phō ya iphukubinya maa. Moto wa bolōsi owa kyekye mikumbya o maa me phanza waaphukubane mango, abikaka na bolōsi phe, nabo bolōsi me phabaka ndengye'ye.]

⁵ Moto mōnōmō owanyiba enango mambula mako maato mbuka nzwambi abaka omō.

⁶ Waamowene Yesu alangyi, na waeba yo obokye akōkyi na eleme mena, amba wō ne yokye: «Oli na phowa ya ibika?»

⁷ Mookaa amba mobuyisa yokye: «Nkolo, sili na moto wa inkumbya o mbondo imbele siphukubane maa. Imbele siikusubane nga obokye nakye mikumbya o maa, moto mosuu kaingyele angwa o boo pha nga.»

⁸ Yesu amba ya wō ne yokye: «Langwa, kpa itōkō sa we, tambula.»

⁹ Mina wamō, moto me abikiyi. Aesi yakpa itōkō se, abuto itambula.

Nzuka mokōlō me yabaka mokōlō nwa sabata.

¹⁰ Phō ya bomō, Bayuda bamba ya wō na moto obikiyi

bekye: «Eli mokōlō nwa sabata, tosenyesi iphila itōkō sa we.»

¹¹ Kasi amba babuyisa yokye: «Moto oombikye, eli nde yo moto owō na nga obokye: “Kpa itōkō sa we otambule.”»

¹² Bamba motuna bekye: «Moto me nza owō na we obokye: “Kpa itōkō sa we otabile?”»

¹³ Kasi moto owabikyaka bēe taikaka eba nza oombikye, phō Yesu amanaka waali moluku nwa bato baabaka wamō.

¹⁴ Sima, Yesu amba kula kye mozwa o Tempelo, amba wō ne yokye: «We mona obikiyi, sakula kyela maa sumu phō lowō losuu lolōbi bobē saeyelela»

¹⁵ Bobele, moto me amba kyende imola Bayuda obokye ebakiyi Yesu moto oombikye.

¹⁶ Tata wamō, Bayuda bamba ya okyela Yesu yō, phō akyelaka babona mokōlō nwa sabata.

¹⁷ Kasi Yesu amba ya babuyisa yokye: «Tata, nōnō unwanwa eye ali o ikyela etoma; na nga nde bomō nali o ikyela etoma.»

¹⁸ Tata wamō, Bayuda bakulaka luka na boikye manzela ma imoboma, teli nde phō taikaka kumola mokōlō nwa sabata, kasi na phō abaka kabangye Nzwaphongo obokye ali Ango, kambe na kula mimekyinya na Nzwaphongo.

Bokonzi pha Nwana wa Nwaphongo

19 Yesu amba kula ya kpa maloba amba bawole yokye: «Nawo na bēē nde phele phele, Nwana takokyi ikyela lowo na ndengye'ye yo mampenza, kasi nde ikyi wene yo Ango kakyele: Pho iikyi kyele Tata, Nwana kaikyele nde bomoo.

20 Eli obokye Tata kazingye Nwana emba kamoteya iso iikyi kyele yo. Amoteya bitoma bikuli leka bonene, na obokye bēē obe kokamwe nde bokamo.

21 Pho booko akole Tata bawe kakule babuya na bomoo, Nwana ne kabikya nzaa oozingyi yo.

22 Tata taasambisa moto, ambya isambisa siso oka Nwana,

23 obokye bato baso bakumole Nwana bo okokumole bēē Tata. Moto ootokumole Nwana, taakumole na Ango owa motoma.

24 Nawo na bēē nde phele phele, moto okookye maloba ma nga, kambe na anolela owantoma, ali na bomoo pha bobele. Yo etasambe, kasi yo amokundwa onte ya bawe, amozwa bomoo.

25 Nawo na bēē phele phele, imbele siye — emba unwanwa eye imbele me sili wawa — bawe bamooka ηwesi ηwa Nwana wa Nwaphongo emba bato bamooka ηwesi me, bamoba na bomoo.

26 Pho, booli Tata na bomoo yo mampenza, nde bomoo aphe Nwana obokye

abe na bomoo me yo mampenza.

27 Amophe bokonzi pha isambisa pho ali Nwana wa Moto.

28 Maphoo maso mama mango saekamwisa! Imbele siye, baso baakyimele o malita bamooka ηwesi nwe,

29 emba baso baakyelaka bolaa bamokundwa pho ya izwa bomoo. Baakyelaka bobē, bamokundwa pho ya isambisama.»

Maphoo maweninya bokonzi pha Yesu

30 Nga, sikokyi ikyela lowo na ndengye ya nga mampenza: Natene bolombe nde na noko yookyi nga, emba bolombe pha nga boli pha bosembo pho siilukye ikyela boozingyi nga, kasi boozingyi owantoma.

31 «Bo namiwole pho ya nga mampenza, bowokye pha nga nde tebofe phaa phele.

32 Eli nde mosuu okwo pho ya nga, emba naebe oboye iwo siwo yo pho ya nga sili sa phele.

33 Bēē, watomaka bato oka Yoane Mobatise. Aewole maphoo ma phele.

34 Ka nga, sisengyesi na moto obokye awo pho ya nga. Nawo babona pho ya bēē, obokye obikye.

35 Yoane abaka tala ekyelosa bēē emba kyelole: Kasi bēē wazingaka ikumba nde pho ya ηwana imbele na saa ya tala me.

36 Kasi nga, nali na maphoo ma iewole maalekyi

maaka Yoane na bonene: Eli bitoma biantoma Tata obokye nabikyele. Nabikyele, emba eli bée biiwo pho ya nga obokye Tata antoma.

³⁷ Tata owantoma awo na yo mampenza pho ya nga. Kasi toika oka ntwesi nwe na mbala, naa iwene boo phe.

³⁸ Emba iloba se tesili onte ya bée, pho bée toanolele owatoma yo.

³⁹ Bée koekole Buku pha Nwaphongo pho koununya obokye wamozwa omo bomoo pha bobele. Kasi eli nde phango boowo pho ya nga.

⁴⁰ Emba toozingye iya oka nga pho ya iya zwa bomoo pha bobele.

⁴¹ Nkyemo, siika izwa na bato.

⁴² Kasi naeyebe, bée toli na lozingo la Nwaphongo onte ya bée.

⁴³ Inga, naesi o nkombo ya Tata, emba bée toikiyi benela inzamba. Ka bo moto mosuu aesi na nkombo ye mampenza, yo moona bée wamoyamba!

⁴⁴ Bée nde ombi anola ndengye'ye, bée bazwe nkyemo ya bée onte ya bée na bée. Bée bate balukye nkyemo ikyiute na Nwaphongo yo mampenza?

⁴⁵ Saumunya obokye yamoba nga owamokye esongyela oka Tata. Mosongyesi wa bée, eli Mose okolemele bée.

⁴⁶ Pho bokoanolele Mose, nde onzanolelaki me, pho akomaka nde pho ya nga.

⁴⁷ Bo toanole yaakoma yo, wamba anola iikiyi wo nga ndengye'ye?»

6

Yesu azeye bampele nkoto itano

¹ Sima me, Yesu amba yakatisa o mokukulu mooyoko nwa ebale eenene ya Galileya, ekyebangye na bée Tiberias. ² Moluku nwa bato nwabaka momobengye pho bato bawenekye bilekyesako biabaka yo kakyele oka bato baa malosi.

³ Yango mena Yesu amba ya baa o ikolo sa ngomba akye zala omoo yo na baekosi bée.

⁴ Yabaka nwana o boo pha eseleko ya Bayuda eya Ilekana.

⁵ Nzuka watomba Yesu miyo o ikolo bobo, amba ya wene moluku nwa bato moye oli yo. Amba ya wo na Filipe yokye: «Tomoomba mapa pho ya obokye bato baba faze bi?»

⁶ Wa wo yo babona, amumekaka. Pho yo aebaka lowo laamokyela yo.

⁷ Filipe amba ya mobuyisa yokye: «Na bo toombi mapa ma baphalanga baakoyi na iphuti sa nkolo mikama mibale, etemaakokye obokye moto na moto azwe nono nwana etee.»

⁸ Monomo na baekosi be, okobangye bée Andele, nwana nyango na Simo Petelo, amba ya wo ne yokye:

9 «Munzenga mōnōmō wawa, ali na mapa matano na swe ifale. Kasi ina yango miina yamokyela ekpele'ye pho ya boikye pha bato bōbō?»

10 Yesu yokye: «Obazasa o se.» Elele me yabaka na nkata nzikye. Bobele, bamba ya zala. Babaka phenephe bampele nkoto itano.

11 Emba Yesu amba ya kpa mapa, aphe Nwaphongo melesi emba amba ya makabela bato baso baabaka wamō. Amba kula kyela nde bomō na swe. Abaphkye nde na phowa ya motō na moto.

12 Waaoka bēe ntoma, Yesu amba ya wō na baekosi bēe yokye: «Angyinya bitee biso biikasi, pho ekpele yōnyō sabunga.»

13 Bamba ya bianginya, bamba tonza banyanzima iko mbuka babale na bitee ba mapa maazaka be.

14 Waawene bato elekye-sako eyauta yo ikyela, bekye: «Oyo ali owaakolo moimosi, oosengyesi iya o mokyisi.»

15 Kasi Yesu waebaka yo obokye bakokyi iya mokpa na bokusi pho ya imobuya mokonzi, amba kula mana wamō, yo mampenza amba baa o ngomba.

Yesu atambusi o ikolo sa maa

16 Wakoma nkōkolo, baekosi bēe bamba yauta nōnō o ebale enene.

17 Bamba ya baa o vato bōnōbō baamba ya kye o Kapalanauma, o mokukulu

moyōkō. Mena bunya bombo inda, emba Yesu naino sataa babenga.

18 Ewēele enene yeesi ya kyela, ebale ebuto iphukubana.

19 Balukaka phenephe na bakylometele batano naa motoba, waa wene bēe Yesu katambule o ikolo sa maa, kambe koma phenephe na vato. Emba bēe bailaka,

20 kasi Yesu amba wō na bēe yokye: «Bee saila, eli nde nga!»

21 Bazingaka imokpesa o vato, kasi sa kōkō, vato bokye seme o elele eyakyekye be.

Yesu ali mapa ma bomō

22 Bo yana, moluku nwa bato nwa ikalaka o mokukulu moyōkō, nwaamba yaeba obokye yabaka wamō nde vato bōnōbō, na obokye Yesu taikaka kye na baekosi bēe elele yōnyō, bēe bakyekye bēe mampeza.

23 Kasi mato maayōkō maautaka o Tiberias makomaka phenephe na elele eya zaka bēe mapa sima ya Nkolo iphe melesi.

24 Waaeba moluku nwa bato obokye ebe Yesu, ebe baekosi bēe tebakuli baa wamō, bato bamba ya kpela o mato emba bamba yakyende o Kapalanauma, ikye miluka Yesu.

25 Emba wamozwa bēe o mopha moyōkō nwa ebale enene, bamba wō ne bekye: «Labi, okomi wawa imbele iye?»

26 Yesu amba babuyisa yokye: «Naewole nde phele phele ngakye: Toondukye pho ya obokye wawene bilekyesako, kasi pho wazaka mapa wambaka na maoka.»

27 Osengyesi imiambya o etoma pho ya izwa ntoma ite iunve, yamoephe Nwana wa Moto, kasi pho ya ntoma ikyitono phe. Pho eli Tata, yo ooli Nwaphongo, owa mophe bokonzi.»

28 Bobele bamba ya wo ne bekye: «Tosengyesi ikyela boo pho ya ikyela bitoma bizingye Nwaphongo obokye tobikyele?»

29 Yesu amba babuyisa yokye: «Etoma ya Nwaphongo eli nde ianolela owatoma yo.»

30 Bamba ya mobuyisa bekye: «Kasi we, elekyesako iye eyamokyela we pho toewene emba tombe eanolela? Etoma ya we iye?»

31 O obokye, baango ba banga bazaka mana, nde bo wakoma bee obokye: «Abaphekye ya iza, mapa maute o ikolo.»»

32 Kasi Yesu amba wo na bee yokye: «Naewole nde phele phele, teli Mose owaephekye mapa ma ikolo, kasi eli nde Tata okoephe maakolo mapa ma ikolo.»

33 Pho mapa ma Nwaphongo, eli nde yo okoute o ikolo na okoambya bomoo o mokyisi.»

34 Emba bamba ya wo ne bekye: «Nkolo, olophekye nkolo iso mapa me.»

35 Yesu amba ya wo na bee yokye: «Eli nde nga oli ipa sa bomoo, moto okoye oka nga etakule oka nzala. Moto okonzanole etaokye phowa ya maa.»

36 Kasi naambo wo ngakye: «Bee oweni emba toanole.»

37 Bato baso baampe Tata, bamoya oka nga, emba okoye oka nga, esi movakye,

38 pho nauta o ikolo pho ya iyakyela bokozingye owantoma, kasi bokozingye nga phe.

39 Nzuka, phowa ya owantoma eli obokye nga sabungya nono moto monomo mi baampe yo, kasi obokye nabakundole o mokolo nwa suka.

40 Phowa ya Tata yango eye: Moto munso oweni Nwana ambi na moanola, azwe bomoo pha bobele. Emba nga, naamokundola o mokolo nwa suka.»

41 Tata wamo, Bayuda babuto ingungubana ne pho awoko obokye: «Nali ipa siute o ikolo.»

42 Emba bambaka kula wo bekye: «Teli yo Yesu, nwana wa Zozefu? Teloebe nyango na ango? Ndengye'ye akokyi iwo unwanwa eye obokye: «Nauta o ikolo?»»

43 Yesu amba kula ya babuyisa yokye: «Le ingungubana onte ya bee!»

44 Moto takokyi iya oka nga bo Tata owantoma tamokambi, emba nga naamokundola o mokolo nwa suka.»

45 Baimosi bakoma bekye: Bato baso bamoteyama na Nwaphongo. Moto munso owa oka yauta na Tata ambi na anola mateya me, kaye oka nga.

46 Eli obokye na moto taika wene Tata, bo teebe nde owauta na Nwaphongo. Iyo, awene Tata.

47 Naewole nde phele phele, moto okoanole ali na bomoo pha bobele.

48 Nali ipa sa bomoo.

49 O bokye, baango ba bēe bazaka mana, emba bawa.

50 Mapa maute o ikolo mali obokye moto owaamazaa, etaawe.

51 «Nali ipa sa bomoo siuti o ikolo. Moto owamoza ipa me amoba na bomoo pho ya bobele. Emba ipa samoambya nga, eli nzoto ya nga, yambyami pho ya obokye mokyisi mozwe bomoo.»

52 Yango mena, Bayuda bamba butwa iika ziiko na bokusi onte ya be, bekye: «Ndengye'ye moto mona akokyi ilophe nzoto ye obokye toize?»

53 Yesu amba ya wo na bēe yokye: «Naewole nde phele phele, bo toze nzoto ya Nwana wa Moto, bo tombi na nywa malongo me, otooze bomoo.»

54 Moto okoze nzoto ya nga, na okonywe malongo ma nga, ali na bomoo pha bobele. Emba nga, naamokundola o mokolo nwa suka.

55 Pho nzoto ya nga ili yaakolo ntoma, na malongo

ma nga mali maakolo maleku.

56 Moto okoze nzoto ya nga, na okonywe malongo ma nga, ali onte ya nga, na nga nali onte ye.

57 Emba bo wantoma Tata ooli na bomoo na obokye nali na bomoo pho ye, yango mena moto owamoza nzoto ya nga, amoba na bomoo pho ya nga.

58 Ipa sauta o ikolo sili bobo: Sikyese na saazaka baango ba bēe. Bēe bawa, kasi moto owamoza ipa siwene bēe sisi, amobaa na bomoo pho ya bobele.»

59 Mena yabaka mateya ma Yesu o mangambi ma makyita ma Bayuda o Kapalanauma.

Maphoo maamba bomoo pha bobele

60 Sima ya imooka, baekosi bēe baikye bamba butwa iwo bekye: «Iloba sisi sili sikusi! Okokyi imooka nza?»

61 Kasi waeba yo mampenza obokye baekosi bēe bagungubane pho ya iloba me, Yesu amba wo na bēe yokye: «Iloba me siephe yo?»

62 Emba bombi wene Nwana wa Moto kabaa o elele eyabaka yo phanza?...

63 Eli nde Bolobo okambya bomoo, nzoto tikyele ekpele. Maphoo maewosi nga, mali Molimo na bomoo.

64 Kasi wali baayoko onte ya bēe, bate aanole.» Pho Yesu aebaka tata o etatele baabaka bawa bate baikaka anola na nza owamuungya.

65 Amba kula wɔ yokye: «Yango mena, nawɔkyi na bɛɛ bokye: “Moto takokyi iya oka nga bo Tata ta-moanolesi.”»

66 Tata mokolo mamura, baekosi bɛɛ baikye bamanaka emba tebakulaka mobenga.

67 Emba Yesu amba ya wɔɔ na Iko mbuka babale yokye: «Na bɛɛ, tozingye na bɛɛ ikyende?»

68 Simo Petelo amba ya mobuyisa yokye: «Nkolo, tomokula kyende oka nza? Iwe oli na maphɔɔ ma bomɔɔ pha bobele.

69 Na banga, toanosi emba toebi obokye oli Mosantu wa Nwaphongo.»

70 Yesu amba babuyisa yokye: «Teli nga moto owa eolo, bɛɛ Iko mbuka babale? Emba mɔnɔmɔ na bɛɛ ali zabulu!»

71 Awɔko babona na Yudasi, nwana wa Simo Mosikaliyota. Pho yabaka yo owamuungya, iyo, mɔnɔmɔ na Iko mbuka babale.

7

Bana nyango na Yesu tebamoanole

1 Sima me, Yesu aba nde ikyemikyende o manyete ma Galileya. Taikaka benela ikyemikyende o manyete ma Yuda waabaka Bayuda balukye imoboma.

2 Nzuka eseleko ya Bayuda eya ndalaku ya butwaka phenephe.

3 Bobele, bana nyango bamba ya wɔ ne bekye: «Mana wawa okyende o

Yuda phɔ baekosi ba we, na bɛɛ me, bawene bitoma bikyele we.

4 Moto okozingye obokye bato bamoebe, takyele maphɔɔ me mi ibombo. Pho kokyele bitoma ndengye eye, omiweninya o mokyisi!»

5 Pho, banaa nyango mampenza tebaikaka moanola.

6 Emba Yesu amba wɔ na bɛɛ yokye: «Imbele sa nga naino tesikokyi. Imbele saaka bɛɛ sakoka.

7 Mokyisi temokokyi iyeina. Kasi nga, mokyisi munzine phɔ nawɔ ngakye bitoma ba bɛɛ bili bibe.

8 Kyende o eseleko mena. Pho ya nga, esikye omɔ, phɔ imbele sa nga naino tesikokyi.»

9 Sima ya iwɔ babona, amba ikala o Galileya.

10 Kasi waakye banaa nyango o eseleko, ne amba yakye omɔ, samiweninya, akyekye nde mi ibombo.

Mateya o eseleko ya ndalaku

11 Onte ya eseleko, Bayuda bamolukaka emba bamba wɔ bekye: «Ani baa bi?»

12 Onte ya moluku nwa bato, baikaka ziko phɔ ye. Bana bawɔko bekye: «Ali moto wa maphɔɔ malaa», bayɔko bekye: «Phe, kakosa bato.»

13 Na bo babona, moto na mɔnɔmɔ tamekaka iwɔ polele phɔ ye, phɔ ya ila Bayuda.

14 Waakoma bɛɛ onte ya nkolo ya eseleko, Yesu amba

ya kye o Tempelo emba abuto iteya.

¹⁵ Bayuda bakamwaka na mateya me emba bamba wo bekye: «Ndengye'ye iyo taika ekola kambe eba maphoo makoma be?»

¹⁶ Yesu amba babuyisa yokye: «Mateya ma nga temaute na nga, kasi na owantoma.

¹⁷ Bo moto kazingye ikyela phowa ya Nwaphongo, amoeba bo mateya mama maute na Nwaphongo naa bo namiwole nga mampenza.

¹⁸ Moto ookowo pho ye, kalukye nkyemo ye mampenza. Kasi ookolukye nkyemo ya owamotoma, ali na maphoo maa phele. Emba bole teboli onte ye.

¹⁹ Teli Mose owaephe Mibeko? Kasi nono moto monomo onte ya bee takyele bokowo Mibeko: Pho yaye kolukye imboma?»

²⁰ Moluku nwa bato bamba mobuyisa bekye: «Oli na molemba o nzoto ya we! Okolukye ieboma nza?»

²¹ Yesu amba kula yakpa maloba amba wo na bee yokye: «Nakyesi nde etoma yonyo, bee baso okamo!

²² Mose awoko na bee obokye obelekye bana ba hampela — lauta na bankoko kasi na Mose phe — emba bee kolokyele na mokolo nwa Sabata.

²³ Ka bo bee kobele moto mokolo nwa Sabata sa nka eya obokye Mibeko nwa Mose mooto, ka pho yaye kontambele pho nabikye

moto mokolo nwa sabata?

²⁴ Sakyeka maboo ma bato bo kotene bolombe, kasi tena bolombe na bosembo.»

Yesu eli yo Klisto?

²⁵ Bato ba Yelusaleme bawoko bekye: «Mena teli ookolukye bee obokye bamobome?

²⁶ Kyeka kawo mi pha emba tebamowole na lowoo! Bakonzi ba banga baebaka phele obokye eli nde yo Klisto?

²⁷ Kasi moto oyo, banga toebe biute yo, nzuka imbele samoya Klisto, na moto etaebe biuti yo.»

²⁸ Bobele Yesu owateyaka o Tempelo, aimolaka yokye: «Konzebe! Koebe biuti nga? Kasi sikyi ya na ndengye ya nga mampenza. Owantoma kawo phele, yo otoebe bee.

²⁹ Nga, namoebe pho naute oka ye, eli yo owantoma.»

³⁰ Emba bambaka luka nde imoakya. Kasi na moto taika na moakya pho ngonga ye teyataaka koka.

³¹ Onte ya moluku nwa bato, baikye bamoanolaka, bambaka wo bekye: «Waamoya Klisto, amokyela bilekyesako biikye koleka bikyele moto oyo?»

Batomi bato ikye akya Yesu

³² Yaabaka bee bakye mikolo onte ya moluku nwa bato pho ye, yakomaka o matoo ma Bafalisayi. Emba banganga banene na Bafasayi bamba ya toma babulusi pho ya imoakya.

33 Yesu amba wɔ yokye: «Nata kuta kula ɓa na ɓɛɛ ɲwana imbeɛ, emba namokyende oka owantoma.

34 Bɛɛ wamunduka kasi ontonzwe. Phɔ elele eyamoba nga, ɓɛɛ otokome omɔ.»

35 Tata wamɔ, Bayuda babutwaka iwɔnɔ onte ya ɓɛɛ ɓekye: «Amunakyende mi elele iye eyamobaa ɓanga sakye mozwa? Amokye ɓenga ɓakyeminyangwa onte ya Baela? Amokye teya Baela?»

36 Maphɔɔ maawɔ yo mana maluke iwɔ ɓo: Bɛɛ wamunduka kasi ontonzwe, na obokye: Elele eyamoba nga, ɓɛɛ otokome omɔ?»

Phɔ ya maa ma ɓomɔɔ

37 Mokɔɔ ɲwa suka ya eseɓe, muna moolekye nkɔɔ iso, Yesu aesi ya teme, abuto iimola yokye: «Bo moto ali na phowa ya maa, aye oka nga, ambe ya nywa.

38 Moto ookonzanole; ɓo wawɔ buku pha ɲwaphongo: «Uta o ndondo ye, bibale ba maa ma ɓomɔɔ biamolukwa.»»

39 Awɔkɔ ɓaɓona na Bolɔɔɔ pha sengyelaka izwa ɓato ɓaamoanolela. Na ɓosembo Bolɔɔɔ tephataka ɓa phɔ Yesu tataka zwa naino nkyemɔ.

Bato ɓakaɓwa phɔ ya Yesu

40 Onte ya moluku, ɓato ɓaokaka maphɔɔ me, ɓakyi ɓekye: «Nde pheɛ, kyeka Moimosi!»

41 Bana ɓekye: «Klisto, eli nde yo.» Kasi ɓayɔkɔ

ɓakulaka wɔ ɓekye: «Klisto akokyi itɔkɔɔ o Galileya?»

42 Buku pha ɲwaphongo tebowɔ obokye amoba wa ɓosoo Davidi, emba amouta o Beteleyeme, mokyisi mokyikyi ɲwaauta Davidi?»

43 Yango mena ɓato ɓaamba kaɓwana phɔ ye.

44 Bato ɓayɔkɔ onte ya ɓe, ɓalukaka imoakya, kasi na moto mɔnɔmɔ taika mokuma.

Bakonzi ɓa Bayuda tebaanole Yesu

45 ɓobeɛ ɓabulusi ɓamba ya butwa ooli ɓanganga ɓanene na ɓafalisayi. Bamba ya wɔ na ɓabulusi obokye: «Phɔ ya'ye ɓɛɛ toikyi ya ne?»

46 ɓabulusi ɓamba yabuya ɓekye: «Moto taawɔ bokowɔ moto mɔna!»

47 ɓafalisayi ɓamba wɔ na ɓɛɛ ɓekye: «Olukakyi na ɓɛɛ imoanolela me?»

48 Onte ya ɓankumu naa onte ya ɓafalisayi, wali mɔnɔmɔ omoanolesi?»

49 Eli nde moluku ɲwa ɓato ɓateɓaebe Mobeke, ɓato ɓaaza ɓe!»

50 Kasi mɔnɔmɔ onte ya ɓafalisayi, Nikodeme owa kyekye oka Yesu phanza, yokye:

51 «Mobeke ɲwa ɓanga munyete moto ɓo naino to-mookyi naa ieba maphɔɔ makyele yo?»

52 Bamba mobuyisa ɓekye: «Na we toli moto wa Galileya? Luka na ɓolaa emba wamowene obokye o

Galileya, tewakokyi itokolo moimosi.»

Nwanwasi wa baphemba

⁵³ Bamba ya butwa moto na moto o ingambi se.

8

¹ Emba Yesu amba ya kyende o ngomba ya ba Olive.

² Waakoma waa mum-bengu, amba kula ya o Tempelo. Emba bo wabaka bato baso baye oka ye, amba ya zala abuto ibateya.

³ Bobele, bateye ba mibeko na Bafalisayi bamba moyelela na nwanwasi monomō owazwaka bée na lele mosuu, emba bamba ya moteya onte ya bée baso.

⁴ Bamba ya wō ne bekye: «Moteye, nwanwasi oyo, tomozwe na lele mosuu.

⁵ O buku pha Mobeko, Mose awō na banga obokye tobome babasi ba ndengye mena na mafanga. Emba we, kowō bo?»

⁶ Bawoko babona na maumunya ma imobekyisa izengye, pho bazwe eleko ya imophunda. Kasi Yesu, amba ya miinya, abuto iwala nzenze na munsee o manyete.

⁷ Waaba bée balendendale nde na imotuna mituna, Yesu amba ya miinola, amba ya wō na bée yokye: «Onte ya bée, otowaikakyla isumu, abe moto owa o boo wa imuma ibanga.»

⁸ Emba kula yo miinya, akuli butwa iwala nzenze o manyete.

⁹ Waoka bée maphōo mamana, monomō na monomō atati imigbōlo, tata na baphomba. Emba Yesu amba ya ikala yo mampenza na ona nwanwasi owa temekye onte ya iboko.

¹⁰ Yesu amba ya miinola, amba ya wō ne yokye: «Nwanwasi, bée bawa? Na moto monomō taikiyi ema ibanga?»

¹¹ Amba ya buya yokye: «Nkolo, moto phe.» Emba Yesu amba ya wō ne yokye: «Na nga me, siiema ibanga. Kyende, kasi tata lolō sakula kyela isumu.»

Yesu ali moo nwa mokyisi

¹² Yesu akulaka wō na bée yokye: «Nali moo nwa mokyisi. Moto okombengye, etaatambule o enzombi, amozwa moo mokambe o bomōo.»

¹³ Emba Bafalisayi bamba ya wō ne bekye: «Komiwōle we mampenza! Munoko nwa we tolokokyi imoanola»

¹⁴ Yesu amba babuyisa yokye: «Eli phele obokye namiwōle nga mampenza, kasi munoko nwa nga moli nwa ianola, pho naebe mbale euti nga na mbale ekyekye nga; kasi bée, toebe biuti nga na bi kye nga.

¹⁵ Bée kosambisa na ndengye ya bomoto. Inga sii sambisa moto.

¹⁶ Emba bo enifa obokye na sambisa, isambisa sa nga sili nde phele pho sili nga mampenza, eli na owantoma.

¹⁷ O Mobeko nwa bée mampenza nga bakoma

obokye bo noko ya bato babale ikokaa bakokyi iianola.

18 Namiwole nga mampenza, emba Tata owantoma kawo pho nga me.»

19 Emba bamba wo ne bekye: «Ongo ali bi?» Yesu amba buya yokye: «Toonzebe, tooebe na Tata. Bowanzebaka, okokakyi ieba na Tata.»

20 Awoko maphoo mana o elele ekye ambya bee makabo, waba yo kateya o Tempelo. Moto na monomo taika moakya, pho ngonga ye teyaikaka koka.

Ikyende sa Yesu

21 Yesu amba kula wo na bee yokye: «Nakyende, wa munduka, kasi wamowa na masumu ma be. Elele ekyekye nga, tokokyi ikyende omo.»

22 Emba Bayuda bamba wo bekye: «Ali na maulunya ma imiboma pho kawo yokye: «Elele eya mokyende nga, tokokyi ikyende omo?»»

23 Yesu amba babuyisa yokye: «Bee oli bato ba o se, nga nauti o ikolo. Bee oli bato bamokysi mumu, nga sili wa mokysi mumu.

24 Yango mena, nawokyi na bee obokye wa mowa na masumu ma bee. Pho na bo toanosi obokye Nali, wamowa na masumu ma bee.»

25 Emba bamba ya wo bekye: «Iwe oli nza?» Yesu amba babuyisa yokye: «Ikyiewole nga uta o etatele.

26 Pho ya bee, nali na maphoo maikye ma iwo na ma isambisa, kasi owantoma kawo phele. Na yaoka nga ne, ili yango ikyi wo nga o mokysi.»

27 Tebaikaka sosolo obokye abawolekye pho ya Ango.

28 Bobele, Yesu amba ya bawole yokye: «Waamotomba bee Nwana Moto, wamoeba obokye Nali, simbe nakyela maphoo na ndengye ya nga mampenza: Nawo nde maphoo maanteya Tata.

29 Owantoma ali na nga, taika nde nga mampenza, pho nakyele nkolo iso maphoo maamosepelisa.»

30 Waaba yo kawo babona, bato baikye bamoanolaka.

Baakolo bana ba Abalayama

31 Bobele, Yesu amba ya wo na Bayuda baamoanolaka yokye: «Bo oikasi ibanza maphoo ma nga, oli phele baekosi banga,

32 wamoeba maphoo ma phele emba maphoo me mamoeiykola.»

33 Bamba mobuyisa bekye: «Banga toli bana ba Abalayama, tololi baombo ba moto: Pho ya'ye kowo obokye tomoikolama?»

34 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nawo na bee nde phele phele, ngakye, moto okokyele masumu ali moombo nwa masumu.

35 Moombo taikale nkolo iso o ingambi, kasi nwana,

yo kaikale o ingambi pho ya bofele.

³⁶ Bo Nwana aeyikosi, wamoba baakolo bato baaikola be.

³⁷ Naebe obokye bēē oli bana ba Abalayama, kasi pho maphoo ma nga te manyolo onte ya bēē, kolukye imboma.

³⁸ Nga, nawo maphoo maawene nga oka Tata, kasi bēē, kokyele maphoo maoka bēē oka ango wa bēē!»

³⁹ Bamba mobuyisa bekye: «Ango wa banga, eli Abalayama.» Yesu amba ya wo na bēē yokye: «Bo oli bana ba Abalayama, kyela bitoma ba Abalayama.

⁴⁰ Kasi unwanwa eye, bēē kolukye imboma, nga, oewosi maphoo ma phele maoka nga oka Nwaphongo. Abalayama taika kyela babona.

⁴¹ Kasi bēē, kokyele bitoma ba ango wa bēē.» Bamba mobuyisa bekye: «Banga tololi bana baabota bēē mi ebembi! Toli nde ango monomo, Nwaphongo!»

Bana ba Molemba

⁴² Yesu amba ya wo na bēē yokye: «Bo Nwaphongo abakyi ongo wa bēē, nde wazingaka, pho natokolo oka Nwaphongo namba kula uta nde oka ye. Siika ya na ndengye ya nga mampenza, eli Yo owantoma.

⁴³ Pho ya'ye bēē toosolo ewosi ya nga? Pho tookokye iyoka maphoo ma nga.

⁴⁴ Ango wa bēē eli Zabulu, emba oli na phowa ya

ikokya maphowa ma ango wa bēē. Uta o etatele abaka nde mobomi wa bato, taika miambya i maphoo ma phele pho maphoo ma phele temali onte ye. Waakate yo boole, loute o ndondo ye, pho ali moto wa boole na ango wa boole.

⁴⁵ Ka pho ya Nga, pho na wo maphoo ma phele yango mena tonzanole.

⁴⁶ Moto nza, o nte ya bēē owa munteya isumu sakyela nga? Bo na wo maphoo ma phele, pho ya'ye bēē tonzanolele?

⁴⁷ Moto wa Nwaphongo, kaokye maphoo ma Nwaphongo. Ka ootoli bēē bato ba Nwaphongo, yango mena, bēē toonzokye.»

Yesu na Abalayama

⁴⁸ Bayuda bamba mobuyisa bekye: «Toloikaka longa waawoko banga obokye oli Mosamaliya na ná bolobo bofe?»

⁴⁹ Yesu amba babuyisa yokye: «Phe, sili na bolobo bofe, kasi na kumbele Tata, kasi bēē, toonkumbele!

⁵⁰ Siika na luka nkyemo nga mampenza, moto mosuu ali okoyambya na ookosambisa.

⁵¹ Naewole nde phele phele, bo moto abanze maphoo ma nga, etawe.»

⁵² Emba Bayuda bamba ya wo ne bekye: «Inwanwa eye tombi ya eba obokye oli na bolobo bofe! Abalayama awa, na baimosi me, kasi we koya wo wekye: “Bo moto

kabanza maphoo ma nga, etaa we.”

⁵³ Iwe olekyi angoo wa banga Abalayama owa wa? Na baimosi baawa me! Iwe kombe mipka nza?»

⁵⁴ Yesu amba babuyisa yokye: «Bo namitatakya nga mampenza, nkyemo ya nga nde teibe na ntina. Eli nde Tata oko ntate, iyo okoanole bée obokye ali Nwaphongo wa bée.

⁵⁵ Bée toika moeba, kasi nga namoebe. Bo nawoko ngakye simoebe, nde na ba nde ya bée: Moto wa boole. Kasi na moebe emba na banza maphoo me.

⁵⁶ Angoo wa bée Abalayama, abaka na nkyisa ya iumunya obokye amowene mokolo nwa nga. Awene mokolo me, emba atondaka na nkyisa.»

⁵⁷ Waaawoo yo babona, Bayuda bamba woo ne bekye: «Naino tokokye na mambula mako matano, emba wamba wene Abalayama!»

⁵⁸ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Naewole nde phele phele, naino Abalayama sata botama, Nga Nali.»

⁵⁹ Bobele, bamba ya ongo mabanga phoo ya imumaa, kasi Yesu amba mibomba, nono watokolo yo o Tempelo.

9

Yesu abikye moto owa phoolo miyo

¹ Waaba Yesu kalekane, amba ya wene moto monomo owa botama na miyo maphoolo.

² Baekosi bée bamba ya motuna motuna mumu: «Labi, moto oyo aphoolo miyo phoo ya masumu me ndee phoo ya masumu ma baboti bée?»

³ Yesu amba buya yokye: «Teli yo naa baboti bée. Kasi eli nde phoo ya obokye bitoma ba Nwaphongo biwene onte ye!

⁴ Waata baa moo, tosen-gyesi ikyela bitoma ba owantoma. Waskome mokolo, moto takokyi ikula kyela etoma.

⁵ Naino ootaba nga o mokyisi, nali moo nwa mokyisi.»

⁶ Waawoo yo babona, Yesu amba ya towa matee o manyete, aesi ya maphuta na manyete amba ya mainga moto owa phoolo miyo me o miyo.

⁷ Amba ya woo ne yokye: «Kye mikunyola o mbondo ya Silowe». Kyelukye iwoo obokye: Toma. Moto owa phoolo miyo amba ya kyende, akye mikunyola, waaya butwa yo, abuto iwene.

⁸ Babubaa ne na babaka bamowene soosoo — phoo abaka moongyi — bawoko bekye: «Teli yo owa baka azasi kaongye?»

⁹ Bana bekye: «Eli nde yo!» Bayoko bekye: «Iyo phe, eli nde moula ne.» Kasi moto owa phoolo miyo amba anola yokye: «Eli nde nga.»

¹⁰ Emba bamba woo ne bekye: «Ka miyo ma we mambi zibwa ndengye'ye?»

¹¹ Amba buya yokye: «Moto okobangye bée Yesu,

aphuti manyete, amanzingyi o miyo, amba wo na nga yokye: "Kye mikunyola o Silowe." Bobele nga, namba ya kyende, namba mikunyola emba namba ya butwa iwene.»

¹² Bamba ya wo ne bekye: «Moto me, ali bi?» Amba buya yokye: «Nga siebe.»

Bafalisayi batune moto owa pholoko miyo obikyi

¹³ Bobele, baesi ya kye na moto owapholoko miyo oka Bafalisayi.

¹⁴ Nzuka mokolo hwaa phutaka Yesu manyete na hwaa mozibolaka yo miyo, yabaka mokolo hwa Sabata.

¹⁵ Bafalisayi bamba motuna na beke ndengye'ye eya butwa yo iwene. Amba babuyisa yokye: «Anzinga mungyinda o miyo, na mikunyosi, nabuto iwene.»

¹⁶ Onte ya Bafalisayi bana bawoko bekye: «Moto oyo taakumole Sabata, tali moto wa Nwaphongo.» Kasi bayoko bawoko bekye: «Moto wa masumu akoyi izwa bokonzi pha ikyela bilekyesako bibi ndengye'ye?» Emba bokabanakye bonyosi onte ya be.

¹⁷ Bobele bamba kula tuna moto owa pholo miyo bekye: «Ka we, kowo bo pho ya oezibosi miyo?» Amba buya yokye: «Ali moimosi.»

¹⁸ Kasi waaba beke naino sata banga baboti be, Bayuda tebaikaka eba obokye apholoko miyo amba butwa iwene.

¹⁹ Bamba ya tuna baboti ba hwana me motuna mumu: «Moto oyo ali phele hwana wa beke ookowo beke obokye abotama na miyo ma pholo? Emba unwanweye kawene ndengye'ye?»

²⁰ Baboti bamba babuyisa bekye: «Toebe obokye eli nde phele hwana wa banga, abotama na miyo ma pholo.

²¹ Kasi bo buto yo iwene unwanwa eye, banga toloebe. Oomozibosi miyo nza? Tolomoebe. Omotune, ali phomba, aimole yo mampenza!»

²² Baboti beke bawoko babona pho bailaka Bayuda. Beke baokanaka itakolo moto munso okowo obokye Yesu ali Klisto o ingambi sa makyita.

²³ Yango mena, baboti bawoko bekye: «Yo nga ali phomba, omotune yo mampenza.»

²⁴ Mbala eya ibale. Bafalisayi bamba kula banga moto owa pholoko miyo, bamba wo ne bekye: «Phe Nwaphongo ngambo! Banga toebe obokye moto oyo ali moto wa masumu.»

²⁵ Amba babuyisa yokye: «Nga siebe naa ali moto wa masumu. Naebe nde ekpele yonyo obokye: Napholoko miyo emba unwanwa eye nabuto iwene.»

²⁶ Bamba wo ne bekye: «Aekyesi ye? Aezibosi miyo ndengye'ye?»

²⁷ Amba babuyisa yokye: «Nambo eyimola, kasi beke tookye! Pho ya'ye koz-

ingye obokye nakule eyimola mbala esuu? Emba na b̄εε toli nde na phowa ya ibutwa baekosi b̄εε?»

²⁸ Bobele, Bafalisayi babuto imotola, bamba w̄o b̄ekye: «Moekosi nwe eli nde we! Banga toli baekosi ba Mose.

²⁹ Banga toebe obokye Nwaphongo aw̄ok̄o na Mose, kasi moto m̄ona, toloebe mbale euti yol!»

³⁰ Moto me amba babuyisa: «Eye eli low̄o la ikamwa, obokye b̄εε toebe mbale euti moto oyo, kasi yo anzibosi miyo!

³¹ Banga toebe obokye Nwaphongo taaokye bato ba masumu. Kasi bo moto ali mosambesi n̄wa phele, kambe kyela na phowa ya Nwaphongo, Nwaphongo kamookye.

³² Naino tolookyi baw̄o obokye moto azibosi miyo ma moto owa botama na miyo maph̄ol̄o.

³³ Bo moto me tabakyi moto wa Nwaphongo, takokakyi ikyela na ekpele.»

³⁴ Bamba ya buya b̄ekye: «Iwe wabotama onte ya masumu, emba kombe ya loteya?» Bamba movaka o nze.

Baaph̄ol̄o miyo ma molimo

³⁵ Yesu aesi ya oka obokye bamowiinye. Amba yakye vana ne, amba ya w̄o ne yokye: «Iwe, koanole Nwana wa Moto?»

³⁶ Amba ya buya yokye: «Yo nza, Nkolo, obokye namoanole?»

³⁷ Yesu amba w̄o ne yokye: «Ombo mowene. Eli moto okow̄on̄o na we.»

³⁸ Moto me yokye: «Naañosi, Nkolo» Emba amba kusama o boo phe.

³⁹ Emba Yesu amba w̄o ne yokye: «Naya o mokyisi ph̄o ya iya sambisa, ph̄o ya obokye baate baikaka wene bawene, emba baabaka bawene b̄εε sakula wene.»

⁴⁰ Bafalisayi baabaka ne baokaka maph̄o me, bamba w̄o ne b̄ekye: «Bobo na banga toph̄ol̄o miyo me?»

⁴¹ Yesu amba babuyisa yokye: «Bo wabaka bato baaph̄ol̄o miyo, nde tobakyi na masumu. Kasi un̄wan̄wa eye kow̄o obokye: “Towene”, oli nde bato ba masumu bobele.»

10

Ete ya m̄ok̄osi wa mampate

¹ «Naew̄ole nde phele phele obokye, moto owa moba sanȳol̄o yaa mozibo o lophango la mampate, kasi kabaa mopha mosuu, yo m̄ona ali mwibi na mobomi.

² Kasi okonȳol̄o yaa mozibo, ali m̄ok̄osi n̄wa mampate.

³ Sinzili amozibolela mozibo, na mampate maokye n̄wesi nwe. Mampate me, kamabange, ȳon̄oȳo na ȳon̄oȳo na nkombo ya yango, emba kamat̄ok̄ol̄o o nze.

⁴ Waamat̄ok̄ol̄o yo maso, katambule o boo pha mango, emba mamobengye ph̄o maebe n̄wesi nwe.

5 Ete maabengye mobutu, kasi mamolota pho temaebe njwesi njwa babutu.»

6 Yesu amba bakpela ete mena, kasi tebaika sosolo ntina ya maphoo maawoko yo.

Yesu, Mobanze molaa wa mampate

7 Yesu amba kula wo yokye: «Naewole nde phele phele ngakye, nali mozibo njwa mampate.

8 Baso baaya o boo pha nga bali baibi na babomi, kasi mampate temaika baoka.

9 Inga, nali mozibo. Bo moto anyosi o nzela ya nga, amobika. Amokyende, amoya amba zwa na ya izaa.

10 Moibi yo kaye nde pho ya iiba, pho ya iboma na pho ya ioto. Nga, naya pho ya obokye bato bazwe bomoo, bambe bozwa na boikye.

11 Nga, nali mookosi molaa wa mampate: Mookosi molaa kambya bomoo phe pho ya mampate me.

12 Ka moto okokyele etoma nde pho ya iphuti, tali owakolo mookosi wa mampate, tali na mokolo njwa mampate. Waawene yo ngoo kyeye, kaikye ika mampate emba yo kalote. Emba ngoo kaya mabuta kambe na manyangola.

13 Pho ali moto okokyele etoma nde pho ya iphuti emba mampate temali na ntina pho ye.

14 Nga, nali mookosi molaa wa mampate, naebe mampate ma nga na mampate ma nga manzebe.

15 Boo konzebe Tata, na nga naebe Tata. Emba nambya bomoo pha nga pho ya mampate.

16 Nali na mampate masuu maate mali ma lophango lolo. Emba na mango mamana, nasengyesi imakamba. Ma mooka njwesi njwa nga emba ya moba nde bokanda bonobo na mookosi monomo.

17 Tata kanzingye pho naambya bomoo pha nga pho ya ikula bozwa sima.

18 Moto taika bololo bomoo pha nga, kasi naboambya nga mampenza. Nali na bokonzi pha iboambya na na bokonzi pha ikula bokpa: Mena eli mobeko njwa zwa nga na Tata.»

19 Maphoo me mamba kula ambya nde ikabana onte ya Bayuda.

20 Baikye onte ya bee bamba wo bekye: «Ali na bolobo bofe! Ayeyee! Pho ya'ye bee komookye?»

21 Kasi baayoko bawoko bekye: «Mena teli maphoo ma moto oli na bolobo bofe, bolobo bofe akokyi izibola miyo ma moto owa pholo miyo?»

Bayuda bale Yesu

22 Yabaka imbele sa sekye. Bakyelaka eseleko ya iumunya mokolo njwa ingolaka bee Tempelo o Yelusaleme.

23 O Tempelo, Yesu aḃaka kakye kaye o mozibo ḡwa Salomo.

24 Bayuda ḃaesi ya molungya, ḃamba wṵ ne ḃekye: «Waa lolεε ntema o ikolo nṵnṵ mokṵlṵ ye? Bo oli Klisto, oloimole polele!»

25 Yesu amba ya ḃabuyisa yokye: «Nambo eyimola kasi ḃεε toanole. Bitoma biikyele nga na nkombo ya Tata biwṵ phṵ ya nga,

26 kasi ḃεε tonzanole phṵ toli mampate ma nga.

27 Mampate ma nga maokye ḡwesi ḡwa nga, emnba nga namaeḃe, mambe na mbenga. 28 Emba nga, namaphe ḃomṵṵ pha ḃṵḃεε. Ete mawε na mbala, na moto takokyi imabṵlṵlṵ o mabṵkṵ ma nga.

29 Tata owa mampε alekyi na mwiya, emba na moto tali na makokyi ma iḃṵlṵlṵ ekpele o mabṵkṵ ma Tata.

30 Nga na Tata toli moto mṵnṵmṵ.»

31 ḃṵḃεε, Bayuda ḃamba kula ya ṵngṵ mabanga phṵ ya imumaa.

32 Kasi Yesu amba ya ḃabuyisa yokye: «Naeteye bitoma biikye bilaa ḃauta oka Tata. Phṵ ya etoma iye ekyembe ḃεε maa mabanga?»

33 Bayuda ḃamba mobuyisa ḃekye: «Banga telolukye iemaa mabanga phṵ ya etoma elaa ekyesi wε, kasi phṵ kotole Nwaphongo, na phṵ iwε oli nde moto, komibuya wε mampenza Nwaphongo.»

34 Yesu amba ya ḃabuyisa yokye: «O buku pha Mobeko ḡwa ḃεε, teḃaika koma obokye: “Nga nawṵ ngakye: ḃεε oli ḃa Nwaphongo?”

35 Mobeko ḡwabangaka ḃa Nwaphongo ḃato ḃaawṵlekye Nwaphongo. Nzuka maphṵṵ maakomama o buku pha Nwaphongo temakokyi imana.

36 Ka owa kḃa na owa toma Nwaphongo o mokyisi, ḃεε kowṵ obokye: “Kotole Nwaphongo”, phṵ nawṵ ngakye nali Nwana wa Nwaphongo.

37 Bo sikyele bitoma ḃa Tata, ḃεε sa nzanola!

38 Kasi ḃṵ nabikyele, na ḃṵ tonzanole, anola nṵnṵ bitoma, phṵ oeḃe, ombe na eḃa na ḃṵlaa obokye Tata ali onte ya nga nde ḃooli nga onte ya Tata.»

39 Emba, ḃamba kula luka mbala esuu ya imoakya, kasi amba ya ḃembetene o mabṵkṵ ma ḃε.

40 Yesu amba kula ya butwa o mopha moyṵkṵ ḡwa Yaladene, o elele eyabaka Yoane kabatisa phanza, emba amba ikala omṵ.

41 Bato ḃaikye ḃamba ya ooli yo, ḃamba wṵ ḃekye: «Phεε, Yoane taika kyela na elekyesako yṵnṵyṵ, kasi iso ya wṵ yo phṵ ya moto oyo ili phεε.»

42 Emba omṵ, ḃato ḃaikye ḃamba moanola.

11

1 Yabaka moto mōnōmō na nkombo Lazalo, abaka na bolosi o Betani, mokyisi nwa Maliya na nwana nyango Malata.

2 Eli nde ona Maliya owa ololoko Nkolo malasi na owa mokunyolaka makolo na suwe ye. Yabaka nwana nyango Lazalo owabaka na bolosi.

3 Mankanasa ma Lazalo maamba longolo Yesu obokye: «Nkolo, kyeka ookozingye we ali na bolosi.»

4 Waaoka Yesu babona, amba wo yokye: «Bolosi babona tefoli pha iwaa, kasi boli pho ya iweninya nkyemo ya Nwaphongo. Nde na phango, bamokumola Nwana wa Nwaphongo.»

5 Yesu azingaka Malata na nwana nyango na Lazalo.

6 Kasi waoka yo simo obokye Lazalo ali na bolosi, nde phele, akulaka kyela nkolo ibale o elele eyabaka yo.

7 Bobele, sima me, amba ya wo na baekosi yokye: «Tokule butwa o Yuda.»

8 Baekosi bamba ya wo ne bekye: «Labi, nde unwanwa eye Bayuda balukakyi iema mabanga, emba kokule butwa omoo?»

9 Yesu amba buyaa yokye: «Tewali mangonga iko mbuka mabale ma moo? Bo moto katambule wa moo, taabakatane pho kawene moo nwa mokyisi.

10 Kasi bo moto katambule waa mokolo, amobakatana pho moo temoli onte ye.»

11 Waaunva yo iwo

babona, amba ya wo na bee yokye: «Nwebi na banga Lazalo alasi, kasi na kye mounmola.»

12 Baekosi bee bamba ya wo ne bekye: «Nkolo, bo alasi, amobika.»

13 Yesu awoko babona pho ya iwa sa Lazalo, kasi bee baumunyaka nde obokye kawo pho ya eyaakolo ebuni.

14 Yesu amba ya bawole polele yokye: «Lazalo awe,

15 emba nali na nkyisa pho sikyi ba omoo, pho bee oanole. Kasi tokyende oka ye.»

16 Emba Toma, okobangye bee Ipasa, amba ya wo na baekosi bayoko yokye: «Na banga tokyende me, emba towe ne molongo.»

Yesu mokundosi nwa bawee na okophe bomoo

17 Wakoma yo omoo, Yesu akye zwa obokye Lazalo ambo kyela nkolo ine o ilita.

18 Yelusaleme na Betani bali na itakye sa bakilometele phenephe na baato.

19 Baikye onte ya Bayuda bayakaka oka Malata na Maliya pho ya iya zala na bee pho ya nwana nyango na bee owawaka.

20 Waaoka Malata obokye Yesu kaye, amba ya kye mobenga o nzela, mene Maliya aikasi azasi o ingambi.

21 Emba Malata amba ya wo na Yesu yokye: «Nkolo, bo wabaka wawa, nwana mama nde tawa.

22 Kasi na inwanwa eye me, naebe obokye

iso ya moonga we oka Nwaphongo, Nwaphongo amoephε yango.»

²³ Yesu amba wɔ ne yokye: «Iwana nyɔngɔ amokundwa.»

²⁴ Malata amba ya mobuyisa yokye: «Naebe obokye amokundwa imbele saa mokundwa bawe o mokolo ηwana suka.»

²⁵ Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Nga nali moto okokundole bawee, na okophe bomɔɔ, moto okonzanole, na bo awe amoba nde na bomɔɔ.»

²⁶ Emba moto musɔ oli na bomɔɔ kambe na nzanola etawe. Koanole bomɔɔ?»

²⁷ Amba mobuyisa yokye: «Eε Nkolo, nga naanosi obokye oli Klisto, Nwana wa Nwaphongo, ookoye o mokyisi.»

Yesu alesi

²⁸ Waaunva yo iwo babona, amba ya kye banga ηwana nyango Maliya, amba kolo ne yokye: «Mot-eye aesi, kaebangye.»

²⁹ Waaoka Maliya babona, aesi ya inwa izele, aesi kyende oli yo.

³⁰ Yesu tataaka nyolo o mokyisi, kasi ataka ba nde oelele eya vanaka Malata ne.

³¹ Bayuda babaka na Maliya o ingambi phɔ ya izala ne, waamowene bεε aino izele, atokosi, bamba ya mofenga, baumunyaka obokye kakye o ilita phɔ ya ikye lela omɔ.

³² Waakoma Maliya o elele eya baka Yesu, wamowene yo amba ka o makolo me,

amba wɔ ne yokye: «Nkolo, bo wabaka wawa, ηwana mama nde tawa.»

³³ Waba wene yo banyingonele, Maliya na Bayuda babaka ne, Yesu aokaka ngɔngɔ boikye na bolosi o ndondo ye.

³⁴ Emba amba ya batuna yokye: «Bεε wamokunda wa?» Bamba mobuyisa bεkye: «Nkolo, yaka ya kyekye.»

³⁵ Yesu amba ya lela.

³⁶ Emba Bayuda bεyke: «Kyeka bo wamozingaka yo.»

³⁷ Bakyi onte ya bεε bεkye: «Moto owa zibolaka miyo ma moto owa pholo miyo, taikiy koka ikatela Lazalo iwa.»

Yesu akundosi Lazalo

³⁸ Bobele Yesu amba kula ya oka ngɔngɔ o motema amba ya kyende o ilita. Yabaka mobongu onte ya mabanga emba ibanga sazibaka muna mobongu.

³⁹ Emba Yesu amba ya wɔ yokye: «Manya ibanga sisi.» Malata, nkanasa ya mowe, amba wɔ ne yokye: «Nkolo, kaye solo, phɔ ambo kyela nkolo ine.»

⁴⁰ Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: «Siika wɔ na we ngakye, bo oanosi, wamowene nkyemo ya Nwaphongo?»

⁴¹ Bobele, bamba ya manya ibanga. Yesu amba ya tomba miyo o ikolo, amba wɔ yokye: «Tata, naephε melesi phɔ onzokyi.»

42 Phεε, naebe obokye konzokye nkolo iso, kasi nawo babona pho ya moluku moondungye, pho baanole obokye iwe wantoma.»

43 Waawo yo babona, amba ya anwana na bokusi yokye: «Lazalo, tokolo!»

44 Emba mowee aesi ya tokolo, makolo na maboko makangyemi na bitato, na boo phe bozingami na etobu. Yesu amba ya wo na bee yokye: «Omoingole emba omole kakyende!»

Bawangyele Yesu

45 Bayuda baikye onte ya baayakaka yakyeka Maliya, na bawenekye yaakyelaka Yesu, bamba moanolela.

46 Kasi bayoko onte ya be, bamba ya kye imola Bafalisayi iso yakyelaka Yesu.

47 Banganga banene na Bafalisayi bamba ya angyinya ikyita bamba wo bekye: «Tokyele bo? Moto oyo kakyele bilekyesako biikye.

48 Bo tomokyekyi bokyekyi babona, bato baso bamoanolela. Baloma bamoya oto elele esantu ya banga na mokyisi nwa banga.»

49 Kaifa, monomo na be, owa baka nganga o munene o mbula me, amba wo na bee yokye: «Bee toosolo

50 toombe na eba obokye eli bolaa pho ya bee obokye moto monomo awe pho ya bato, naa obokye mokyisi mobimba mowe.»

51 Taika wo babona na ndengye ye, kasi wabaka yo nganga o munene, o mbula me, ambaka imola obokye ya sengyelaka obokye Yesu awe pho ya mokyisi.

52 Teli nde pho ya mokyisi bobele, kasi pho ya iyangyinya elele yonyo bana ba Nwaphongo baanyangwa.

53 Emba nde mokolo me, bamba wanga imoboma.

54 Yango mena, Yesu takulaka tambula mi pha onte ya Bayuda. Amba ya kyende o manyete mali phenephe na obokye, o mokyisi mobangye bee Efalayime, azalaka omo yo na baekosi be.

55 Eyenga ya Ilekana ya Bayuda yakomaka phenephe. Oboo pha eyenga ya Ilekana, bato baikye bautaka o mangonda bakyekye o Yelusaleme pho ya imipetola.

56 Balukaka Yesu, emba onte ya Tempelo waabaka be, bawonoko bekye: «Bee koununya bo? O eseleko etaye?»

57 Banganga banene na Bafalisayi bambyaka mitindo obokye: Moto munsu wamoeba elele eli yo, asengyesi eyimola pho bamoakya.

12

Maliya aolosi Yesu malasi o makolo

1 Nkolo motoba o boo pha eyenga ya Ilekana, Yesu aesi ya koma o Betani, waabaka

Lazalo owa kundolaka yo onte ya bawe.

² Omō, bamba ya za nē. Malata abaka kakabe ntoma kasi Lazalo abaka monōmo na babaka nē o mesa.

³ Bobele, Maliya amba yakpa molangyi nwa malasi nkwakwela bēe na nale nwa motiya moikye. Aesi ya maololo o makolo ma Yesu, amba makunyola na suwe ye, emba ingambi satondaka na solo ya mana malasi.

⁴ Bobele, Yudasi Mokyeliy-ota, monōmo na baekosi bēe, eli nde ona yo owamuungya, yokye:

⁵ «Pho ya'ye tebaungye malasi mamana na nkama iyato ya ba denale, pho ya ibaphē babola?»

⁶ Awoko babona, pho teli obokye ali na ngongo ya babola, kasi pho abaka moibi na obokye, yo mobombi nwa baphalanga, abaka kaibe baphalanga babaka bēe bamophisa.

⁷ Emba Yesu amba wo yokye: «Omole! Abanza lowo lokyesi yo pho ya mokolo nwa munkunda be.

⁸ Babola, oli na bēe nkolo iso, kasi nga, otoobe na nga pho ya bobele.»

Bawangyele Lazalo

⁹ Emba moluku moikye nwa Bayuda baokaka obokye Yesu abaka omō, kasi tebaikaka ya nde pho ya Yesu yo mampenza, kasi nde pho ya ikyeka Lazalo owa kundolaka yo onte ya bawee.

¹⁰ Tata wamō, Banganga banene bamba wangya obokye babome na Lazalo me,

¹¹ pho yabaka nde pho ye, Bayuda baikye babalotaka babutwaka ianola Yesu.

Yesu anyosi o Yelusaleme

¹² Bo yana, moluku nwa bato nkwakaka o eseleko, nkwamba oka obokye Yesu amoya o Yelusaleme.

¹³ Bamba kpa kanga ya mabila bamba tokolo ikye vana nē. Babaka baanwane bekye: «Ozana! Nkolo apambole okoye na nkombo ye, mokonzi nwa Isalayele.»

¹⁴ Waazwa Yesu nwana wa mpunda, amba zala o ikolo sa yango bo wako-mama wango obokye:

¹⁵ Saila nwana nwaswa wa Siyona: Kyeka mokonzi kaye, abaa ikolo sa nwana mpunda.

¹⁶ O ebandlele baekosi bēe tebaikaka sosolo mapho maaye, kasi imbele sazwa Yesu ngambo, bamba umunya obokye mapho me makomamaka pho ye, na obokye eli nde mango makyela bēe pho ye.

¹⁷ Moluku nwa bato nwaabaka nē imbele sabangaka yo Lazalo itokolo onte ya ilita na wa mokundola yo onte ya bawee, baimolaka mapho mawenekye be.

¹⁸ Yango mena moluku nwa bato bayakaka ya vana nē pho baokaka elekyesako eya kyelaka yo.

19 Emba Bafalisayi bamba wɔnɔ onte ya b́́e b́́kye: «Ka kowɛnɛ, otokule kyela na ekpele, kyeka bato baso babuto imobenga!»

Nkyemɔ na ekulusu

20 Bato bayɔkɔ baatebali Bayuda bakyekeye o eseleko phɔ ya ikumbela.

21 Bamba ya wɔ na Filipe owabaka wa Betesayida ya Galileya emba bamba onga nɛ b́́kye: «Nkolo, toli na phowa ya iwɛnɛ Yesu.»

22 Filipe amba yakye lowɔle Andele, emba b́́e baso bamba yakye lowɔle Yesu.

23 Yesu amba babuyisa bobo: «Imbele sisengyesi Nwana wa moto izwa ngambo sikokyi.

24 Naewɔle nde phele phele, bo mumbuma nwa ble moka o manyete te mowee, moikale njwango mampenza. Kasi bo mowee, mobote mbuma nzikye.

25 Moto okozingye bomɔɔ phe, aabobungya; kasi moto owamoina bomɔɔ phe onte ya mokyisi mumu, aabobanza nɔnɔ o bomɔɔ pha bobele.

26 Bo moto kazingye inkyelela, ambengye, emba elele eli nga, na moto wa nga wa etoma amoba omɔ. Bo moto kankyelele, Tata amokumola.»

Yesu aimosi bo wamowa yo

27 «Ujwanjwa eye, ndondo ya nga teli bese. Emba

namba wɔ bo? Tata, ombikya o imbele sisi? Kasi naya nde phɔ ya sina imbele sisi.

28 Tata, phe nkombo yawɛ ngambo.» Emba njwesi mɔnɔmɔ mouti o ikolo mowɔ obokye: «Naeephe ngambo, emba namokula eephe ngambo.»

29 Moluku njwa bato njwabaka wamɔ na baokaka b́́kye eli engyinzi, baayɔkɔ bawɔkɔ b́́kye eli anzelu moto omowɔsi.

30 Yesu amba ya buya yokye: «Jwesi mamuna temoikyi okana phɔ ya nga, kasi nde phɔ ya b́́e.

31 Ujwanjwa eye eli isambisa sa mokyisi mumu, ujwanjwa eye bamovaka mokonzi njwa mokyisi o ibanda.

32 Phɔ ya nga, imbele sa mobaa nga o ikolo, namobenda bato baso oka nga.»

33 Na maloba mamana, aimolaka ndengye eya mowa yo.

34 Moluku njwa bato njwamba mobuyisa obokye: «Banga Mobeko njwaloimola obokye Klisto amobaa bobele. Ndengye'ye wɛ okokyi iwɔ obokye Nwana wa moto amobaa o ikolo? Yo nza, ona Nwana wa moto?»

35 Emba Yesu amba wɔ na b́́e yokye: «Moo motaa baa onte ya b́́e phɔ ya njwana imbele. Tambula imbele sili b́́e na moo, phɔ ya obokye enzombi yango saeziba. Phɔ ookotambule o enzombi, taefe mbale

ekyekye yo.

³⁶ Wata ba bée na moo, omoanole pho ya ibutwa bana ba moo.»

Bayuda tebaanole Yesu

Waaunva yo ifawole babona, Yesu amba ya mana wali bée, akye mibomba.

³⁷ Nabo wakyela yo bilekyesako biikye o miyo ma be, tebaika moanola.

³⁸ Pho maphoo mawoko moimosi Isaya obokye: Nkolo, owanosi yaoka banga nza? Na eboko ya Nkolo yamiteya oka nza? Makokye-isame.

³⁹ Nde ona Isaya akula imola ntina ye ete yakokaka bée anola:

⁴⁰ Aphose miyo ma be, ambi nabuya ntema ya bée nkusi, pho bée sawene na miyo ma be, obokye ntema ya bée sa sosolo, obokye bée sabongola ntema, emba nde na babikye!

⁴¹ Isaya kawo babona pho awene nkyemo ye na obokye awo pho ye.

⁴² Nabo babona, baikye onte ya bakambi, bamoanolaka. Kasi pho ya Bafalisayi tebamekaka na iwɔ, pho ya iila obokye nde babatokosi o ingambi sa makyita:

⁴³ Pho bazingaka nkyemo ekiute na bato o elele ya nkyemo ikiute na Nwaphongo.

Pho ya mateya ma Yesu

⁴⁴ Yesu amba ya anwana yokye: «Okonzanole, taanole nga, kasi kaanole Owantoma,

⁴⁵ ebe moto ookovene, kawene na Owantoma me.

⁴⁶ Inga, moo, naesi o mokyisi pho moto munso okonzanole abe saba o enzombi.

⁴⁷ Bo moto aokyi maphoo ma nga, tambe mabanza, teli nga okomosambisa: Pho sikyi ya sambisa mokyisi, kasi naesi nde iya bikya mokyisi.

⁴⁸ Moto okonde na otoanole maloba ma nga ali na mosambise: Iloba siiwo nga, samosambisa o mokolo nwa suka.

⁴⁹ Sikyi wo pho ya nga mampenza, kasi Tata owantoma anteya isengyesi nga iwɔ na iimola.

⁵⁰ Emba naebe obokye motindo nwe eli bomoo pha bobele: Ikyi wo nga, naiwo nde bowanvole Tata.»

13

Yesu akunyosi makolo ma baekosi be

¹ O boo pha eyenga ya Ilekana, Yesu aebaka obokye imbele se saimana o mokyisi mumu oikyende oka Ango sikokyi, yo owazingaka bato bée bali o mokyisi, abazingaka tee nono o suka.

² Emba waaba bée baze, Zabulu amba nyosa maumunya mabe o ndondo ya Yudasi Mokyeliyota, obokye amungya,

³ Yesu aebaka obokye Ango aphe mbolo iso o maboko me, pho auta na Nwaphongo emba amobutwa oka Nwaphongo,

⁴ Aesi ya mana o mesa, amanye bitobu, akpe etato

yɔnɔyɔ, amba mikanga o mobimbi.

⁵ Bobele, amba yaangola maa o beseni, atati ikunyola makolo ma baekosi, kambe manya maa na etato eyamikanga yo o mobimbi.

⁶ Wakoma yo oka Simo Petelo, Petelo amba wɔ ne yokye: «Nkolo, iwe konkunyole makolo?»

⁷ Yesu amba mobuyisa yokye: «Ikyikyele nga, tokokyi ieba unwanwa eye, kasi wamoisɔsɔlo sima.»

⁸ Petelo amba wɔ ne yokye: «Inkunyola makolo! Tewakokyi ikyelama!» Yesu amba mobuyisa yokye: «Bo siekunyosi, tokokyi iba na nga elele yɔnɔnɔ.»

⁹ Emba Simo Petelo amba ya wɔ ne yokye: «Nkolo, sankunyola nde makolo na makolo, kasi na mafɔko na moto!»

¹⁰ Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Moto oumbo ɔko, ali munsɔ petɔɔ, tasengyesi ikula mikunyola, bote ebee nde malolo phe. Ka bɛɛ, bɛɛ oli petɔɔ, kasi bɛɛ basɔ phe.»

¹¹ Phɔ aebaka moto owamoungya, yango mena amba wɔ yokye: «Bɛɛ basɔ toli petɔɔ.»

¹² Waaunva yo ifakunyola makolo, aesi ya kpa bitobu be, akuli ya nkye zala o mesa amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bɛɛ osɔsɔsi lowɔɔ lookyesi nga phɔ ya bɛɛ?»

¹³ Bɛɛ kombangye “Mot-eye na Nkolo”, kowɔ phele, phɔ nali bomɔ.

¹⁴ Emba bo nga, Nkolo na Moteye, naekunyosi makolo,

na bɛɛ osengyesi ikunyolana makolo.

¹⁵ Phɔ naephɛ ndakisa obokye, ikyesi nga na bɛɛ, na bɛɛ oikyele me.

¹⁶ Naewɔle nde phele phele obokye, moombo taalekye nkolo we, na toma talekye moto oo motomi.

¹⁷ Bo koebe maphɔɔ mama, wamoba na nkyisa bo waamakyelela.

¹⁸ Siwɔ phɔ ya bɛɛ basɔ, naebe baalɔ nga. Kasi phɔ ba wɔ buku pha Nwaphongo obokye: Okoze na nga ipa molɔngɔ, abuto mbomi ya nga.

¹⁹ Naewɔle unwanwa eye, o boo pha lowɔ me iya. Phɔ, waamoya lango, oanole oboke “nga nali booli nga”.

²⁰ Naewɔle nde phele phele obokye: Owamoy-amba moto otomi nga, kayambe nga mampenza, ka okonzambe kayambe na moto owantoma.»

Yudasi aungye Yesu

²¹ Waaunva yo iwɔ babona, Yesu amba oka ngɔngɔ o motema, amba wɔ yokye: «Naewɔle nde phele phele, mɔnɔmɔ onte ya bɛɛ amunzungya.»

²² Baekosi bamba kyekana, bamba mituna bekye, kanewɔ na nza?

²³ Mɔnɔmɔ na baekosi be, owabaka Yesu kalɔbo zinga, azalaka phenephe na Yesu.

²⁴ Simo Petelo amba munyatela miyo yokye: «Omotune, kaanewɔ na nza.»

²⁵ Moekosi amba ya mibanza o ntolo ya Yesu,

amba motuna yokye: «Nkolo, eni ba nza?»

²⁶ Yesu amba mobuyisa yokye: «Eli owamophe nga ete ya ipa eya munyinya nga o subu.» Waaunva yo iwo babona, Yesu amba yakpa ete ya ipa eya nyinyaka yo o subu, amba ya ephe Yudasasi Mokyeliyota, nwana wa Simo.

²⁷ Emba nde o sina imbele saamophe yo ena ete ya ipa, Molemba aesi ya nyolele Yudasasi. Bobele Yesu amba wo ne yokye: «Loozingye we ikyela, olokyele izele.»

²⁸ Na monomo na bée baso babaka o mesa taikaka sosolo pho ya'ye awoko babona.

²⁹ Bo wabaka Yudasasi mobombi nwa baphalanga, baayoko baumunyaka obokye Yesu awoko ne pho ya iyomba ya sengyelaka pho ya eseleko, naa pho ya iphe babola nwana ekpele.

³⁰ Ka Yudasasi, wakpa yo ete ya ipa, amba ya tokolo. Yabaka enzombi.

Mobeko nwa sika

³¹ Waatokolo Yudasasi, Yesu amba wo yokye: «Uñwanwa eye, Nwana wa moto ambo zwa ngambo, na Nwaphongo azwe ngambo pho ye.

³² [Bo Nwaphongo azwe ngambo pho ye], Nwaphongo amophe ne ngambo fo eeli ne. Emba sakoko amophe ngambo.

³³ Bana ba nga, sikuli ba na bée elinga. Wamunduka, emba nde bo wawo nga na Bayuda obokye: “Bi

kye nga, bée otokome omo”, naewole na bée uñwanwa eye.

³⁴ Naephe mobeko nwa sika: Zingana bée na bée. Bo waezinga nga, na bée ozingane bée na bée.

³⁵ Boozinga bée na bée, na bomo, bato baso bamoeba obokye bée oli baekosi ba nga.»

Yesu aimosi obokye Petelo aamoangana

³⁶ Simo Petelo amba ya wo ne yokye: «Nkolo, kokye bi?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Bi kye nga, tokokyi imbenga uñwanwa eye, kasi wamumbenga sima.»

³⁷ Petelo amba wo ne yokye: «Nkolo, pho ya'ye sikokyi iyebenga uñwanwa eye? Namoambya bomoo pha nga pho ya we!»

³⁸ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Wamoambya bomoo pha we pho ya nga? Naewole nde phele phele ngakye: Wamunzangana mbala iyato soo sabotongokye.»

14

Yesu ali nzela ekyekambe oka Tata

¹ «Mandondo ma bée satungyisama, anola Nwaphongo, onzanole na nga.

² O ingambi sa Tata, bilele ba ibaa bili bikye, bo teebakyi bomo, nde naewolekyi obokye nakyende ebongyisela elele eye moba bée?

3 Emba wamokyende ebongyisela nga elele, na mokula yaekpa, pho elele eli nga na b̄e obe om̄o me.

4 Na bi kye nga, b̄e koebe nzela.»

5 Toma amba ya w̄o ne yokye: «Nkolo, toloebe bi kye we, tombaeba ena nzela ndengye eye?»

6 Yesu amba ya w̄o ne yokye: «Nga nali nzela, na phele, na bom̄o. Moto takoyi ikyende oka Tata, bo taleka oka nga.

7 Bo onzebakyi, na Tata nde omoebakyi. Tata unwanwa eye omoebi, emba omoweni.»

8 Filipe amba ya w̄o ne yokye: «Nkolo, oloteya Tata, mena oka banga wakoyi.»

9 Yesu amba ya w̄o ne yokye: «Nali na b̄e wawa elinga, emba we Filipe toonzebe! Moto oo nveni aweni Tata. Pho ya'ye kowo wekye: "Oloteya Tata?"

10 Toanole obokye nga nali onte ya Tata, emba Tata ali onte ya nga? Maph̄o maewole nga, si mawo na ndengye ya nga mampenza! Kasi eli nde Tata ooli onte ya nga, okokyele bitoma b̄e.

11 Onzanole, nga nali onte ya Tata, emba Tata ali onte ya nga. Bo toone anola maph̄o ma nga, anola nono pho ya bitoma bibi.

12 Naewole nde phele phele, moto okonzanole amokyela ne bitoma bikyele nga, amokyela na bitoma bilekyi bonene, pho nga nakyende oka Tata.

13 Iso yamoonga b̄e na nkombo ya nga, namoikyela, pho obokye Tata azwe ngambo onte ya Nwana.

14 Boonzongyi ekpele na nkombo ya nga, namoekyela.»

Mbunu ya itoma Bolobo

15 «Bo konzingye, wamokumola mibeko ma nga.

16 Nga namoonga na Tata, amoetomela Moambelesi mosuu owa moba na b̄e pho ya bobele.

17 Eli yo Bolobo owa phele, iyo ootokoyi mokyisi iwene na ieba. B̄e, b̄e komoebe, pho ali phenephe na b̄e na onte ya b̄e.

18 Esieyikye biika, namokula ebutolela.

19 Eikasi nde nwana bokyi bobo, mokyisi ete mokule nvene. Kasi b̄e, konvene pho nali na bom̄o emba b̄e wamoba na bom̄o.

20 Mokolo me, wamoeba obokye nga nali onte ya Tata, b̄e onte ya nga na nga onte ya b̄e.

21 Moto oli na mibeko ma nga emba kamikumole, yo mona kanzingye. Kasi ookonzingye, Tata amozinga, na nga naamozinga namba na miweningenya ne.»

22 Yudasi, kasi Yudasi Mokyeliyota phe, amba w̄o ne yokye: «Nkolo, ndengye'ye waamiweningenya na banga, kasi na mokyisi phe?»

23 Yesu amba mobuyisa yokye: «Bo moto kanzingye,

amokumola maphoo ma nga, emba Tata aamozinga. Tomokye, tomobuya elele ya banga ya izala oka ye.

24 Moto ootonzingye, taakumole maphoo ma nga, nzuka maphoo maokye bεε, temali ma nga kasi ma Tata owantomaka.

25 Naewolekye maphoo mamana wataaka ba nga na bεε.

26 Moambelesi, Boloboo pha moetomela Tata na nkombo ya nga, amoteya maphoo masoo, amoekundolela iso yaa ewolekye nga.

27 Naeyikyele bose, naephe bose pha nga. Siephe phango bokoepehato ba mokyisi. Mandondo ma bεε mabee satungisama naa ibaa na boilakye.

28 Waoka obokye nawoko na bεε ngakye: "Nakyende, namokula ebutolela." Bokozingye, wamosepela na obokye nakye oka Tata, phoo Tata andekyi.

29 Emba unwanwa eye, nawoo na bεε oboo pha maphoo mamana ikyelama phoo wamokyelama mango, bεε oanole.

30 Tata unwanwa eye, esikule wooo na bεε, phoo mokonzi nwa mokyisi mumu kaye. Nde phele tali na bokonzi o ikolo sa nga.

31 Kasi phoo ya obokye mokyisi moebe obokye nazingye Tata na obokye nakyele iso boko zingye yo. Temε, tomane wawa!»

Yesu ali ηwete ηwa vinyoo ηwa phele phele

1 «Nga nali ηwete ηwa vinyoo ηwa phele phele emba Tata ali nkolo ya inzabi.

2 Bitakyi bisoo bili onte yanga, bite bibote mbuma, aabimanya, emba bitakye bisoo bibote mbuma, aabibongya, phoo obokye bikule fota mbuma nzikye.

3 Bεε waunva bongoo phoo ya iloba saewole nga.

4 Ba na nga booli nga na bεε! Nde bomoo booli etakyi, teekokyi ibota mbuma yango mampenzaa boteebe yoooyoo onte ya ηwete. Nde bomoo na bεε tokokyi ibota mbuma, botobee na nga elele yoooyoo.

5 Nga, nali ηwete ηwa vinyoo, bεε oli bitakyi: Moto okobe na nga na owa oli nga onte ye, yo mona amobota mbuma nzikye, phoo tokokyi ikyela ekpele bo nga sibe na bεε.

6 Bo moto tabe na nga elele yoooyoo, bamovaka o nze ya etakyi, amuunga, emba babiongo, babivaka o ηwenya emba biamolola.

7 Bo obe na nga, na maloba ma nga bo mali na bεε, wamoonga izingyi bεε, wamoizwa.

8 Lowoo lophe Tata ngambo, eli obokye bεε obote mbuma nzikye na obokye obutwe baekosi ba nga.

9 Bo wanzinga Tata, na nga naezingye me, ikala na lozingo na nga.

10 Bo kokumole mibeko ma nga, oli na lozingo na nga, ya bookokumole nga mibeko ma Tata, naikale o lozingo le.

11 Naewosi babona pho nkyisa ya nga ibe na b̄e na obokye nkyisa ya b̄e iibe nzikye.

12 Eye eli mobeko nwa nga: Zingana b̄e na b̄e bo wa ezinga nga.

13 Tewali moto na lozingo loikye ya moto okoambya bom̄ ph̄e ph̄o ya b̄ebi ne.

14 Bo kokyele ikyietome nga, b̄e oli b̄ebi na nga.

15 Esikule ebanga baombo, pho moombo taebe ikyikyele nkolo we. Kasi b̄e, naebangye b̄ebi, pho iso yaaoka nga oka Tata, naeyimola yango.

16 Teli b̄e bato baanzolo, eli nde nga moto owa eolo na owa eph̄e etoma pho okyende, obokye obote mbuma na obokye mbuma me ikoko. Ph̄o ya obokye ya moonga b̄e oka Tata na nkombo ya nga, amoeph̄e yango.

17 Lowo loeyongye nga, eli obokye ozingane b̄e na b̄e.»

Loino la mokyisi

18 «Bo mokyisi moeyini, eba obokye nga nwanzina phanza.

19 Bo obakyi ba mokyisi, mokyisi nde moezingyi. Kasi b̄e toli ba mokyisi: Kasi eli nga oemanye o mokyisi yango mena mokyisi moeyine.

20 Umunya maphoo mawoko nga na b̄e obokye: “Moombo talekye nkolo we”, bo wanyokolo b̄e, bamoenyokolo na b̄e me. Bo bakumola maphoo ma nga, maphoo ma b̄e bamakumola me.

21 Kasi bamoekyela iso mina pho ya nkombo ya nga, pho tebaebe owantoma.

22 Bo sikaka ya, na bo sikaka bawole, nde tebabe na isumu, kasi unwanwa eye, tebakokyi angana isumu sa b̄e.

23 Moto ookonzine, kaine na Tata me.

24 Bo sikyelaka bilekye-sako bate baika kyela na moto mosuu onte ya b̄e, nde tebabe na isumu. Kasi unwanwa eye oobiweni b̄e bali nde iloina, ebe nga ebe Tata.

25 Kasi eli pho ya obokye ekokyisame maphoo maakomama o Mobeko nwa b̄e obokye: “Banzina sa eleko.”

26 Waamoya Moambelesi owamoetomela nga uta oka Tata, Bolobo pha phele boute na Tata, yo mampenza amoya wo pho ya nga.

27 Na b̄e, oli manzoka ma nga, pho tata o etatele oli na nga.»

16

1 «Naewosi maphoo maso mamana pho ya obokye obe sakaa o bimekyi.

2 Bamoewiinya o mangambi ma makyita ma Bayuda. Nzuka imbele siye, moto owa moeboma,

amoumunya obokye kam-
bya ikabo oka Nwaphongo.

³ Bamokyela babona pho
tebaika eba ebee Tata, ebee
nga.

⁴ Kasi naewole babona
pho ya obokye, wamokoka
imbela sa be, be ebebe
obokye naewolekye lango.»

Etoma ya Bolobo

«Sika ewole lango uta
oetatele pho nabaka na be.

⁵ Kasi unwanwa eye
nakyende oka owantoma,
emba na monomo onte ya
be santuna obokye: «Kokye
bi?»

⁶ Kasi pho naewosi lango,
mandondo ma be mabuto
na ngongo.

⁷ Nzuka, naewosi nde
phele obokye: Eli bolaa
obokye nga nakyende, pho,
bo nga sikye, moto ookokyi
iya eyambelela etaye. Kasi
bo na kye, namoetomela yo.

⁸ Emba waamoya yo,
amoya phe bato ba moky-
isi so pho ya mapho
maakyekyi masumu,
bosembo, na isambisa sa
Nwaphongo.

⁹ Pho ya masumu,
tebaanzanole.

¹⁰ Pho ya bosembo,
nakyende oka Tata, otokule
nvene.

¹¹ Pho ya isambisa,
mokonzi wa mokyisi mumu
bamosambisaka.

¹² Nakuli ba na mapho
maikye ma iewole, kasi bo
naewosi mango unwanwa
eye, mamoeleka na bokusi.

¹³ Waamoya Bolobo bowo
mapho ma phele, amoeteya

mapho maso ma phele.
Etawo mapho maaute ne
mampenza. Amowoko
mapho maokye yo, amo
eimolaka na mapho
mamoya.

¹⁴ Amoweninya nkyemo
ya nga oka bato pho
amokpaka mapho maaute
na nga, emba amoeimolaka
mango.

¹⁵ Mapho maso mali na
Tata, mali na nga. Yango
mena, nawo ngakye: Bolobo
amokpaka mapho maaute
na nga, emba amoeimolaka
mango.»

Ngongo ya mobutwa nky- isa

¹⁶ Nwana bokyi bobo,
be otokule nvene, emba
nde nwana bokyi bobo
wamokula nvene.

¹⁷ Bolele, baekosi be
baayoko bamitunaka, bekye:
«Mapho mama malukye
iwo bo? Nwana bokyi
bobo, be otokule nvene,
emba nde nwana bokyi
bobo wamokula nvene. Ebe
na obokye: «Nakyende oka
Tata?»»

¹⁸ Mapho mawo yo,
yokye: Nwana bokyi bobo,
malukye iwo bo? Banga
tolomaebe.

¹⁹ Yesu aebaka obokye
balukye imotuna, amba
ya batuna, yokye: «Be
komitune pho ya mapho
maewosi nga obokye:
Nwana bokyi bobo, be
otokule nvene, emba
nde nwana bokyi bobo
wamokula nvene?»

²⁰ Naewole nde phele:
Be wamolela, wamba na

miima, kasi bato ba mokyisi bamoba na nkyisa. Wamoba na ngongɔ, ngongɔ me yamobutwa nkyisa.

21 Yamoba ndokolo ŋwanɔwasi kalukye ibota. Waasweya yo, kabe na ngongɔ phɔ kaebe obokye akomi imbele sa bolɔsi. Kasi bo aboti, taakule eba bolɔsi bosɔ baabona phɔ abuto na nkyisa obokye atokɔsi moto o mokyisi.

22 Nde bomɔ, ŋwanɔwasi eye na bɛɛ, obuto na ngongɔ. Kasi namokula ya wɛnɛnɛ na bɛɛ, emba mandondo ma bɛɛ mamobutwa na nkyisa. Moto nɔnɔ mɔnɔmɔ etakokye imanya nkyisa ya bɛɛ.

23 Muna mokɔlɔ me, otokule ntuna na maphɔɔ. Naewɔle nde phɛle: Tata, amoephɛ iso yamoonga bɛɛ na nkombo ya nga.

24 Nɔnɔ ŋwanɔwasi eye, naino toongyi ekpele yɔnɔyɔ na nkombo ya nga. Oonga, wamozwa, emba nkyisa ya bɛɛ yaamba lɔbɔ.»

Yesu ali kamba owanyete bofe pha mokyisi

25 Naewɔsi maphɔɔ mana na bite. Imbele siiye, esikule ewɔle na bite, kasi namoewɔle saasa maphɔɔ makyekyi Tata.

26 Muna mokɔlɔ me, wamoonga Tata maphɔɔ masengyesi na bɛɛ na nkombo ya nga, teli obokye namonga ne phɔ ya bɛɛ. Wamoonga ne bɛɛ mampenza na nɔkɔ ya bɛɛ,

27 phɔ Tata, yo mampenza kaezingye. Kaezingye phɔ bɛɛ konzingye, koanole na obokye nauta na Nwaphongo.

28 Nauta na Tata, naya o mokyisi. Ŋwanɔwasi eye, naikye mokyisi, nabutwe oka Tata.

29 Baekosi bɛ, bɛkye: «Oweni, ŋwanɔwasi eye kowɔ saasa, tokuli wɔ na bite.

30 Nde ŋwanɔwasi eye, banga toebe obokye koebe maphɔɔ masɔ. Tosengyesi obokye bato bakule etuna mituna. Yango mena, toanole obokye wauta na Nwaphongo.»

31 Yesu amba babuyisa yokye: «Ŋwanɔwasi eye, bɛɛ kombe yaanola?

32 Kyeka, imbele me siye, simbo koka, bɛɛ basɔ wamunyangwa, moto na moto amobutwa oka ye, wamoika nzika nga mampenza. Kasi sili nga mampenza phɔ Tata ali na nga elele yɔnɔyɔ.

33 Naewɔsi maphɔɔ mana phɔ bɛɛ bali na nga elele yɔnɔyɔ obe na motema mpiyɔ. Wamunyakomɔ o mokyisi. Kasi oititalaka, phɔ inga natokɔlɔ kamba owanyete bofe pha mokyisi!»

17

Yesu kabɔndele phɔ ya baeksi bɛ

1 Bobele, waawɔkɔ yo babona, Yesu atombaka miyo o ikolo, yokye: «Tata, imbele me simbi ya koka. Weninya obokye nga,

Nwana wa we, nali na nkyemo pho ya obokye na nga naweninya nkyemo ya we.

² Na pho ya obokye, na bokonzi phaamophe we o ikolo sa bato baso, ambya bomoo pha bobele oka bato baso baamophe we.

³ Nzuka bomoo pha bobele boli obokye baeyebe, nde we mampenza owaakolo Nwaphongo, na Yesu Klisto owa toma we.

⁴ Naweninye nkyemo ya we o munse mumu. Naumboo etoma eyampekye we obokye naekyele.

⁵ Emba uwanwa eye, Tata, ompe nkyemo phenephe na we, nkyemo yaabaka na nga waabaka nga phenephe na we o boo pha obokye mokyisi mokyelame.»

⁶ «Naweninye nkombo ya we oka bato baamanya we o mokyisi pho ya iba mpe. Babaka ba we, wabampe emba bambi kumola iloba sawe.

⁷ Uwanwa eye baebe obokye iso yaampe we kyiute na we.

⁸ Obokye maloba maabawole nga eli nde maloba maanvole we. Bamaanola, baeba nde phele obokye naute na we, emba bamba anola obokye we wantoma.»

⁹ «Naongye na Nwaphongo pho ya be, sionga na Nwaphongo pho ya mokyisi, kasi pho ya bawa bampe we, pho bali ba we.

¹⁰ Emba iso ili ya nga ili

ya we, nde boli iso yaka ya we, ili ya nga, emba nazwe nkyemo ya nga pho ya be.

¹¹ Tata lolu, sikuli ba wa mokyisi mumu, bee baikale o mokyisi, kasi nga nakye oka ya we. Tata mosantu, obabanza na nkombo ya we eyampe we, pho babe moto monomo boli nga na we moto monomo.

¹² Waabaka nga na bee elele yonyo, nababanzaka na nkombo ya we eyampe we. Nababanza emba na monomo onte ya bee taikiyi bunga, botebe nde njwana owabaka obokye amobunga, pho ya obokye makomi makokiyisame.

¹³ Uwanwa eye, naye oka ya we emba nawo maphoo mama o mokyisi pho ya obokye bazwe na mango nkyisa nzikye.

¹⁴ Nabaphe iloba sa we, emba mokyisi mobaini, pho tebali ba mokyisi nde bootoli nga wa mokyisi.

¹⁵ Siongye na we obokye obamanya o mokyisi, kasi obokye obabanza bee sa kaa o maboko ma Molemba.

¹⁶ Bee tebali ba mokyisi nde botoli nga wa mokyisi.

¹⁷ Kyela obokye bamiambya muwosi oka ya we na nzela ya maphoo ma phele, iloba sa we sili nde phele.

¹⁸ Bo wantoma we o mokyisi, na nga nabantome o mokyisi.

¹⁹ Pho ya be, namiambya nga mampenza, pho ya obokye na bee bamiambya na nzela ya maphoo ma

phela.»

²⁰ «Siongye na Nwaphongo nde pho ya bée na be, nabondela na pho ya baawa, pho ya iloba sa be, bamunzanola:

²¹ Obokye baso babe moto monomo ndengye eli we Tata, oli onte ya nga emba nga onte ya we. Babe na bée onte ya banga me pho ya obokye mokyisi moanole obokye we wantoma.

²² Emba nga nabaphe nkyemo eyampe we, pho babe moto monomo boli banga moto monomo,

²³ inga onte ya bée booli we onte ya nga, pho ya obokye bakome o sakolo isanga, na babona mokyisi nwamoeba obokye eli we owantoma na obokye wabazinga bo wazinga we.»

²⁴ «Tata, nazingye obokye elele eli nga, baso baampe we babe na bée wamo me. Emba na bée bawene nkyemo yaampe we, pho wazinga o boo pha ikyelama sa mokyisi.

²⁵ Tata owa bosembo, mena mokyisi temoeyebe, nga naeyebe, emba bato baba baebi obokye we wantoma.

²⁶ Nabaimola nkombo ya we, namba kula na baimola yango, pho ya obokye lozingo laanzinga na we lobe na mi be, emba nga onte ya be.»

¹ Waawo Yesu babona, amba yakyende yo na baekosi bée o mokukulu moyoko nwa moluka nwa Sedro. Aesi ya nyolo na bée o ifala sonoso sa ndemo.

² Yudasi, owaamoungya, aebaka ne elele me, pho Yesu na baekosi babaka baya angana wamo.

³ Yudasi aesi ya kpa batuluku ba Baloma na bakyengyesi ba Tempelo, baatomaka bakambi ba banganga na Bafalisayi. Akye na bée o elele me. Baphilaka mphata, na bayanzi, na bakolukolu.

⁴ Ka Yesu aebaka iso yaamoyelela. Aesi ya susinya oli be, abatuni, yokye: «Bee kolukye nza?»

⁵ Bekye: «Banga, tolukye Yesu, moto wa Nazarete». Yesu, yokye: «Nga oyo». Yudasi owamoungya atemekye na bée wamo.

⁶ Waawo Yesu na be, yokye: «Nga oyo», babuto na munsima, bakaa o se.

⁷ Yesu akuli batuna, yokye: «Bee kolukye nza?» Bekye: «Tolukye Yesu, moto wa Nazarete».

⁸ Yesu, yokye: «Nambo ewole obokye Nga oyo. Ka, bo eli nga okolukye bee, ole bato bayoko baba, bakyende bose.»

⁹ Yesu awo babona pho lowo, loowokyi yo na Ango lolo lokokye: «Sibungye noko moto monomo mi baampe we.»

¹⁰ Simo Petelo abaka na mumphata. Aesi ya mokaa, aengyi moombo wa nganga o munene itoo saa boloo.

18

Iyakyema sa Yesu

Nkombo ya moombo me, Markus.

¹¹ Kasi Yesu amba wo na Petelo, yokye: «Buya muphata nwa we o kokolo. Iwe, kobuya obokye esiwene bolosi boompe Tata bobo?»

Bakye na Yesu oka Ana

¹² Bobele, batuluku na mokonzi nwa be, na bakyengyesi ba Bayuda baesi yaakya Yesu, bamobakyi maphanga.

¹³ Bakye ne phanza oka Ana. Ana alongyaka nwana we wa nwanwasi na Kayafa. Kayafa abaka nganga munene mi mbula me mena.

¹⁴ Nzuka eli Kayafa owawoko na Bayuda lowo lolo: «Eli bolaa obokye moto monomo awe pho ya banga bato.»

Petelo aanga Yesu

¹⁵ Simo Petelo na moekosi mosuu bakyeke mibenga Yesu. Moekosi omosuu mona, aebanaka na nganga munene. Yango mena, amba ya nyolo molongo monomo na baanyoloko na Yesu, o ibala oka nganga munene.

¹⁶ Petelo aikalaka o ibanda, phenephe na mozibo. Moekosi owaebanaka na nganga munene, aesi ya tokolo, awo na nwanwasi owabaka kakyengyele mozibo. Bobele, moekosi me aesi ya nyosa Petelo.

¹⁷ Nwanwasi me amba ya wo na Petelo, yokye: «Na we, toli moekosi wa

moto mona?» Petelo, yokye: «Phe, sili moekosi nwe.»

¹⁸ Baombo na bakyengyesi bakyelaka nwenya obokye bato pho mpiyo yakyelaka. Petelo ne ayakaka ya teme na be, kato nwenya.

Yesu o boo pha nganga munene

¹⁹ Bobele, nganga munene aesi ya tuna Yesu pho ya baekosi bee na pho ya mateya maateyaka yo.

²⁰ Yesu, yokye: «Nawoko o pha, pho ya moto munsu. Nateyaka o mangambi ma makyita, na o Tempelo, elele ekyeangane Bayuda basu. Sikaka wo mi ibombo.

²¹ Pho ya'ye kontune? Tuna baanzokaka, baeimole mapho maabawolekye nga. Baebe yaawoko nga na bolaa.»

²² Wabuya Yesu babona, monomo na bakyengyesi, owabaka phenephe ne, aesi ya mowanda engyete, yokye: «Mena bo kobuyisa we nganga o munene?»

²³ Yesu, yokye: «Bo nawo na bofe, onzimole, ka bo na wo na bola, iwe konvande pho ya'ye?»

²⁴ Bobele, Ana amba ya motoma, nde na mana maphanga oka Kayafa, nganga munene.

Petelo akuli angana Yesu

²⁵ Simo Petelo ataka ba atemi, kato nwenya. Baesi ya motuna, bekye: «Na we, toli moekosi wa moto me?» Petelo aanga, yokye: «Phe, sili moekosi we?»

26 Mōnōmō na baombo ba nganga o munene, owabaka ηwana nyango na moto owaenyekye Petelo itoo, amba wō ne, yokye: «Siikaka ewene na we na nee o ibala?»

27 Petelo akuli angana. Sa kōkō, soo yamba ya tōngō.

Yesu o boo pha Moangyesi Pilata

28 Na munkukutu, baesi ya mana na Yesu oka Kayafa. Bakye ne oka Pilata. Kasi bakambi ba Bayuda tebaikaka nyōlō o ingambi se, obokye bēe saoto ekyila ya bēe phō baze eyenga ya ilekana.

29 Yango mena, Pilata akyekye batuna o ibanda, yokye: «Lowō iye loosongyele bēe moto oyo?»

30 Bekye: «Bo tabakyi moto mōbe, nde toloyakakyi ya eyikyela yo.»

31 Pilata, yokye: «Kasi bēe omokpe, omotenele bolombe, bookowō mōbeko ηwa bēe.» Bayuda bamba ya mobuyisa bekye: «Banga mampenza tolokokyi iphe moto etumbu ya iwa.»

32 Lowō lolo lokokyee ewōle ya Yesu, eyawōkō yo phō ya iteya ndengye ya iwa sa mowa yo.

33 Bobele, Pilata amba ya nyōlō o ingambi. Abangyi Yesu, amba wō ne yokye: «Iwe, oli mokonzi ηwa Bayuda?»

34 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Kowō babona phō umunye we mampenza,

ndee basuu baemosi phō ya nga?»

35 Pilata, yokye: «Ombuye Moyuda ndee bo? Bato ba mokyisi ηwa we mampenza, banganga banene baeyambye oka nga! Okyesi lowō iye?»

36 Yesu amba buya yokye: «Bokonzi pha nga teboli pha mokyisi mumu. Bo bokonzi pha nga bobobakyi pha mokyisi mumu, baaka nga nde banwanesi ebasi phō nga sa kaa o mabōkō ma Bayuda. Kasi bokonzi pha nga, ηwanηwa eye, teboli pha wawa.»

37 Pilata amba wō ne yokye: «Oli nde mokonzi?» Yesu amba mobuyisa yokye: «Ewō nde we obokye nali mokonzi. Nabotama emba naya o mokyisi phō ya iya imola maphōō maa phele. Moto munsō oli na maphōō maa phele kaokye ηwesi ηwa nga.»

38 Pilata amba ya wō ne yokye: «Maphōō ma phele eli iye?»

Pilata ambye Yesu obokye bamobome

Waatuna Pilata babona, amba kula kyende benga Bayuda o nze, amba wō na bēe yokye: «Phō ya nga, sikyi mozwa na ná lowō lonōlō loobe.

39 Kasi bo wamele bēe obokye mbula na mbula naekandolele moto wa bōlōkō mōnōmō phō abutwe oka ye, imbele size bēe

eyenga ya ilekana, kozingye obokye naekandolele mokonzi n̄wa Bayuda?»

40 Bamba ya butwa iyanwana b̄ekye: «Mona phe, nde Balaba!» Nzuka Balaba m̄e abaka moboni n̄a moibi.

19

1 Bobele, Pilata amba ya na Yesu obokye bamobinde phimbo.

2 Batuluku, bamba ya tonga eboko, ekyelate bakonzi, na milo. Bamba na molasa yango o moto. Bamba kula na molasa munkoto n̄wa mangola

3 Bamba ya susinya phenephe n̄e bambe w̄o b̄ekye: «W̄e mona, mokonzi n̄wa Bayuda!» Bamba butwa na imowanda binyete.

4 Pilata amba kula tokolo o ibanda, amba ya w̄o na Bayuda yokye: «Kyeka, naetokolele yo o ibanda, ombe eba obokye sikyi zwa n̄ono lowo lonolo loobe oka ye.»

5 Yesu amba ya tokolo o ibanda, alati eboko ekyelate bakonzi etongyi b̄ee na milo na munkoto n̄wa mangola. Pilataa amba ya w̄o na b̄ee yokye: «Kyeka moto m̄e!»

6 Kasi waamowene banganga banene na bato ba b̄ee bamba butwa iyanwana b̄ekye: «Omobakye o ekulusu! Omobakye o ekulusu!» Pilata amba w̄o na b̄ee yoye: «Omokpe, omobakye o ekulusu b̄ee mampenza,

pho ya nga, sikyi mozwa n̄ono na lowo loobe.»

7 Bayuda bamba mobuyisa b̄ekye: «Toli na mobeko monomo, emba pho ya mobeko m̄e, asengyesi iwa pho amibuye Nwana wa Nwaphongo!»

8 Waoka Pilata babona, akulaka ila na boikye.

9 Amba kula nyolo o ingambi, amba ya tuna Yesu, yokye: «Iwe, oli wa bi?» Kasi Yesu taika mobuyisa n̄ono eyano.

10 Bobele, Pilata amba ya w̄o n̄e yokye: «Kole iwole nga! Toebe obokye nali na bokonzi na pha iekandola na pha iebaka oekulusu?»

11 Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: «Tokokakyi iba na bokonzi mi nga bo tephautaka o ikolo, emba yango mena oonzambye oka ya we, ali na isumu sinene.»

12 Waoka Pilata babona, alukaka malondo ma ibikya Yesu. Bayuda baesi ya anwana, b̄ekye: «Bo obikye moto mona, toli nwebi na Moangyesi munene, Kaisala.» Moto okomibuya mokonzi na ndengye ye mampenza, mena owa ilanga na Kaisala.

13 Bobele, Pilata aesi ya tokolo Yesu o ibanda. Yo akye zala o elele ekyebangye b̄ee Mokpengba n̄wa Mabanga pho ya itena bolombe. O munoko n̄wa Bayuda, elele m̄e, baebangye Gabata.

14 Yabaka mokolo monomo obo pha eyenga ya ilekana, imbele sikome bunya i moto.

Pilata aesi ya wɔ na Bayuda, yokye: «Kyeka, mokonzi nwa bε!»

¹⁵ Baesi ya anwana, bεkye: «Awe! Awe! Omoingya o ekulusu!» Pilata, yokye: «Naingya mokonzi nwa bεε o ekulusu?» Bakambi ba banganga, bεkye: «Banga, tololi na mokonzi mosuu, toebe nde Kaisala, suka.»

¹⁶ Boβελε, Pilata amba ya ambya Yesu obokye bamoingya o ekulusu.

Baingye Yesu o ekulusu

Uḡwanwa eye, bakuli yaakya Yesu.

¹⁷ Yesu aesi ya nyanya ekulusu yo mampenza, aikiy mokyisi mamuna, nɔnɔ o elele ekye bangye bε: «Engyengyele ya moto», o munɔkɔ nwa Bayuda, bεkye: «Gologota.»

¹⁸ Wamɔ, baesi ya ingya Yesu o ekulusu. Baingye na bato basuu babale o bikulusu, ona bi boloo, ona bi bowεε, Yesu waa nte.

¹⁹ Pilata aesi ya wɔ obokye bakome mokanda, bamobakye o ikolo sa ekulusu ya Yesu. Mokanda mε mowɔ boβo: «Yesu, moto wa Nazarete, mokonzi nwa Bayuda.»

²⁰ Bayuda baikye batangaka mokanda mε, phɔ elele eya ingyaka bεε Yesu o ekulusu, yabaka phenephe na mokyisi. Bakomaka mokanda mε na nɔkɔ iyato iye: Munɔkɔ nwa Babelε, nwa Baloma, nwa Baela.

²¹ Boβελε, bakambi ba banganga bakye wɔ na Pilata, bεkye: «Manya bookomi wε wεkye: “Mokonzi nwa Bayuda”, kasi buya obokye: “Moto mε awɔɔ yokye: Nali mokonzi nwa Bayuda.”»

²² Pilata, yokye: «Boumbo nga koma, waikale nde bookomi nga.»

²³ Waingya batuluku Yesu o ekulusu, batuluku mε baesi ya kpa bitobu bε, babikabi na maalo mane, tuluku na tuluku na se iyalo. Bakpe na munkoto nwe, nwaabaka sa bobambebe, bamotonga botongyi tata o ikolo nɔnɔ o se.

²⁴ Bεkye: «Banga sa mokakola. Toma zekye, moto owamoza, kamokpe.» Eli nde bomɔ phɔ lowɔ, laakoma bεε o buku pha Nwaphongo lolo, lokokye:

«Bakabi bitobu banga onte
ya bε, bamaalesi
munkoto nwa nga
zekye.»

Batuluku mε bakyelaka nde bomɔ.

²⁵ Maliya, nyango wa Yesu, yo na nwanwa nyango wa nwanwasi, na Maliya nwanwasi wa Keleopasi, na Maliya owa Magadala, batemekye bεε basɔ phenephe na ekulusu eyaka Yesu.

²⁶ Waawene Yesu nyango, na moekosi owalɔbɔkɔ yo zinga, atemi phenephe na nyango, aesi ya wɔ na nyango, yokye: «Mama, mena eli nwanwa wa wε.»

27 Awɔ na moekosi me, yokye: «Mena eli nyɔngɔ. Nde sina imbele me, moekosi me aesi ya kpa nyango o ingambi se.»

Iwa sa Yesu

28 Sima ya maphɔɔ ma-mana, bo waebaka Yesu obokye etoma ye yuumbo, aesi ya wa, phɔ ya ikokya maphɔɔ maakoma bɛɛ o buku, yokye: «Naokyi phowa ya maa.»

29 Kpala yɔnyɔ yabaka wamɔ, yatondaka na maleku ma ngaa. Baesi ya kpa inyuka, basinyinye o maleku me, basiphakye i ηwana ηwete, basiongyise Yesu o munɔkɔ.

30 Waanyunya yo maleku me, yokye: «Etoma ya nga yumbo.»

Amba ya nyɔkya moto, asengɔɔ.

Bamaa Yesu ikongɔ o mobanzi

31 Yabaka nkɔlɔ ya mosala itano, bakambi ba Bayuda tebaikaka zinga obokye bato baikale o ekulusu nɔnɔ mokɔlɔ moeme be. Mokɔlɔ me ηwabaka na ntina enene phɔ ηwalongobanaka na eyenga ya Ilekana. Bobele, baesi yaakyɛ we na Pilata obokye batene bato me mpee ya makolo, bambe bamanya.

32 Pilata aesi ya toma batuluku, bakye tena mpee ya makolo ma bato babale, baaingyaka bɛɛ na Yesu molongɔ o bikulusu.

33 Wakoma bɛɛ oka Yesu, bawenɛkyɛ obokye ambo

wa. Yango mena, tebaika motena mpee yaa makolo.

34 Monomɔ na batuluku aesi ya mumaa ikongɔ o mobanzi. Bobele, na malongo na maa maesi ya tokɔlɔ.

35 Moto okoeimole maphɔɔ mamana, amawenɛkyɛ, maphɔɔ me mali phele. Amaimolaka obokye na be, oanole me. Kaebe obokye kawɔ phele.

36 Lowɔ lalona lalekanaka phɔ lowɔɔ laakoma bɛɛ o Buku pha Nwaphongo lolo, lokokye: «Ete baamotene nɔnɔ mumpee monomɔ.»

37 Lowɔ loyɔkɔ laakoma bɛɛ lokule wɔ obokye: «Bamokyeka yo uumbo bɛɛ maa.»

Bakundi Yesu

38 Uηwanηwa eye, moto monomɔ na nkombo Zozefu, aesi ya onga Pilata, obokye akpe ndemba ya Yesu. Zezefu, mokyisi nwe Ali-mataya, abaka moekosi wa Yesu. Taikaka miebinya phɔ abaka kaile Bayuda. Pilata aesi ya anola. Bobele, Zozefu aesi ya kye kpa ndemba ya Yesu.

39 Nikodemɛ, owakyekye phanza oka Yesu waamokɔlɔ mamuna, abaka ne, yo na Zozefu. Bobele, aesi na ne yaakyela bɛɛ na phoo na makyikyɛ ma ηwete. Yabaka na bozito pha bakilo mako maato.

40 Baesi ya kpa ndemba ya Yesu, bɛɛ basɔ babale. Baeingyi na bitato, bakyesi na mee me o motema. Mena

eli bo wamelekuye Bayuda ikunda bato.

⁴¹ O elele eyaingyaka bée Yesu, ibala sɔnɔsɔ sa ndemo sabaka wamɔ. O motema njwa ibala me, mɔɔtɔ mɔnɔmɔ monyakune njwabaka omɔ, naino tebamokundi moto.

⁴² Yabaka mokolo mɔnɔmɔ obo pha mokolo moeme Bayuda. Yango mena, bamba ya kunda Yesu, phɔ ilita me sabaka phenephe.

20

Mɔɔtɔ moikasi pha

¹ Mokolo njwa eyenga, waa moyelo, Maliya Magadala aesi ya kye o mɔɔtɔ. Waakoma yo omɔ, aweni bamanye ibanga saazibaka bée o munoko njwa mɔɔtɔ.

² Bobele, aesi ya kyilingana, akye zwa Simo Petelo na moekosi oyoko, owabaka Yesu kazingye. Aesi ya wo na be, yokye: «Bakyeɛ manya Nkolo o mɔɔtɔ, toloebi mbale ekye bée molangya.»

³ Petelo na moekosi me mona, baesi ya mana, bakye o mɔɔtɔ.

⁴ Baesi ya kyilingana, bée baso babale. Ka moekosi me mona alekyi Petelo na mbango, akye koma o mɔɔtɔ, moto owa obo.

⁵ Aesi ya nongyemele, aweni bitato ba malekani bilangyi o se, nzuka yo taikaka nyolo omɔ.

⁶ Emba Simo Petelo owamobengaka o sima, ne aesi ya koma. Aesi ya nyolo o mɔɔtɔ aweni ne bitato ba malekani biilangyi o se,

⁷ Na malekani maamozingaka bée o moto. Malekani me mazingami, malangyi mbale, bitato na bango mbale.

⁸ Bobele, moekosi me owakomaka o mɔɔtɔ moto owa obo, ne aesi ya nyolo omɔ. Aweni nde bomɔ, amba yaanola obokye Yesu akundoo.

⁹ Nabo babona, baekosi tebataa kaebe makomi maawo obokye Yesu amokula kundwa onte ya bawe.

¹⁰ Emba baekosi me babale baabana bamba ya butwa oka be.

Yesu atokolesi Maliya Magadala

¹¹ Imbele me, Maliya atemekye i mbale ya mɔɔtɔ, kalele. Wabaka yo kalele, aesi ya nongyemele o mɔɔtɔ.

¹² Aweni baanze babale, balati bitobu ba mpembe, bazasi waalangyaka bée ndemba ya Yesu, ona bi moto, ona bi makolo.

¹³ Baanze me baesi ya motuna, bekye: «Mama, kolele iye?» Yokye: «Nalele phɔ bamanye Nkolo ya nga o mɔɔtɔ. Siebi na mbale ewaa ekye bée molangya.»

¹⁴ Waabaka yo kawo babona, bobuyakye miyo o sima, aweni Yesu, atemi. Ka yo taikaka eba obokye mena Yesu.

¹⁵ Yesu aesi ya motuna, yokye: «Mama, kolele iye? Kolukye nza?» Maliya abuyaka obokye kyewo ne nde moto okokyele etoma o ibala me saabaka mɔɔtɔ.

Maliya, yokye: «Tata, bo we moto oomumanye, onteya mbale ekye we molangya, Nakye mokpa.»

¹⁶ Yesu, yokye: «Maliya!» Maliya aesi ya buya miyo mbale eli Yesu. Aesi ya wo ne na munoko nwa Baebele, yo kye: Raboni! Kyewo obokye «Moteye».

¹⁷ Yesu aesi ya wo ne, yokye: «Sa mpila pho nali sataa kyende oka Tata. Kasi, okye imola bebi na nga obokye nga Yesu, nabutwe oka Tata Nwaphongo, ne ooli Ango wa be, na Nwaphongo wa be.»

¹⁸ Bobele, Maliya Magadala, aesi ya kye, akye imola baekosi yokye: «Naweni Nkolo!» Amba na baimola na mapho mawoko Yesu ne.

Yesu atokolesi baekosi

¹⁹ Mokolo me nwa eyenga, wa nkankolo, baekosi baanganaka o ingambi sonoso bazibi bizibele, pho bailaka Bayuda. Yesu aesi ya phunzwa, atemi onte ya be, yokye: «Bose bobee na be!»

²⁰ Waunva yo iwo babona, aesi ya teya baekosi matandala me na mobanzi nwe. Wawenekye be Yesu, babutwaka isamba.

²¹ Yesu amba kula ya bawole, yokye: «Bose bobee na be! Na nga naetome o mokyisi, bo wantoma Tata.»

²² Sima, amba ya baulela muwe, yokye: «Naephe Bolobo Bosantu!»

²³ Bo olimbise moto na bofe bookyesi yo,

Nwaphongo ne aamolimbisa. Bo tolimbise moto na bofe bookyesi yo, Nwaphongo ne etamolimbisa.»

Toma aanosi obokye Yesu ali Nwaphongo

²⁴ Nzuka, wabatokolekye Yesu, monomo na baekosi, na nkombo Toma okobangye be Nwana owa Zaa tabaka na be wamo.

²⁵ Bobele, bebi ne, baekosi, baesi ya wo ne, bekye: «Toweni Nkolo». Kasi yo, yokye: «Bo siweni biusa bia basete o matandala me, sibilitase na nwe, na bo sitase uusa eya mobanzi nwe na itandala sa nga, esianole.»

²⁶ Sima ya poso yonyo, baekosi bakulaka angana o ingambi, Toma ne abaka na be wamo. Bazibi bizibele, kasi Yesu akuli kye batokolele. Atesi onte ya be. Yokye: «Bose bobee na be!»

²⁷ Yesu amba ya wo na Toma, yokye: «Elola nwe nwa we oni, okyekye matandala ma nga, osusinya na itandala sa we, otasa mobanzi nwa nga. La kula ika ziiko, anola nde to!»

²⁸ Toma, yokye: «Nkolo ya nga na Nwaphongo wa nga!»

²⁹ Yesu, yokye: «Oanosi pho oonveni we? Bato baanzanole, mena sataa nvene, be bali bato ba nkyisa!»

Pho ya'ye bakoma buku bobo

30 Yesu akulaka kyela bilekyesako bisuu biikye o miyo ma baekosi ɛ, biitebaika koma ɛɛ o Buku boɔ.

31 Kasi maphɔɔ maakoma ɛ, bamakoma phɔ ɛɛ oanole obokye Yesu ali Masiya, Nwana wa Nwaphongo, na obokye, okomoanole, azwe ɔmɔɔ.

21

Yesu atɔkɔlesi baekosi o Galileya

1 Sima ya nkɔɔ, Yesu akulaka kye tɔkɔlele baekosi ɛɛ o mokukulu nwa maa ma Tiberiade. Yabaka boɔ:

2 Simo Petelo, na Toma okobangye ɛ, Nwana awa Zaa, na Natanaele moto wa mokyisi nwa Kana o Galileya, na bana ba bampele ba Zebede, na baekosi baayɔkɔ babale ba Yesu, babaka na ɛ.

3 Simo Petelo aesi ya wɔ na ɛɛbi nɛ, yokye: «Nakye lɔɔ.» ɛ, ɛkye: «Na banga, tokye na wɛ.» Bobele, baesi ya kye, bakye kpela o vato, babuto ikye miɔɔ. Baɔsi mokɔɔ mokɔɔ, sa zwa ekpele.

4 Waa limbi limbi, Yesu aesi ya tɛmɛ o mokukulu nwa maa. Mena baekosi sa eba obokye eli yo.

5 Yesu aesi ya wɔ na ɛ, yokye: «Banzenga, ozwe nwana ekpele?» ɛɛ, ɛkye: «Phe»

6 Iyo, yokye: «Vaka bondendi mbale ya vato eya boloo, wamozwa.» Bobele, baesi ya ɔvaka mbale mɛ.

Tebakulaka koka ibenda bondendi phɔ phatondaka na swe boɔ nɔɔ owo. Moekosi owabaka Yesu kazingye, aesi ya wɔ na Petelo, yokye: «Mena, eli Nkolo», Petelo amanyaka etobu phɔ ya ivaka bondendi. Waoka yo obokye mena eli Nkolo, aesi ya lata etobu mɛ. Amba ya mivaka o maa.

8 ɛɛbi nɛ baesi ya kye na bona vato. Babuto ionɔ bondendi mɛ, botondi na swe. Baikalaka na mokukulu phenephe matambe munkama.

9 Waabwa ɛɛ o mokukulu, baesi ya wɛnɛ nwenya wamɔ, batumbi swe i nwanɔ, na mapa malangyi.

10 Yesu aesi ya wɔ na ɛ, yokye: «Yaka na swe mii zwe ɛ.»

11 Simo Petelo aesi ya kye kpela o vato. Aesi ya abola bondendi, botondi na swe inɛnɛ na iinɛnɛ, munkama mɔnɔmɔ mbuka makoo matano na iyato. Na ɔ watondaka bondendi mɛ na swe nzikye babona, tephakaka kakwa.

12 Yesu, yokye: «ɛɛ, yaka, ya ze.» Moekosi nɔɔ mɔnɔmɔ taikaka meka imotuna obokye: «Iwe oli nza?» Phɔ baebaka obokye eli yo Nkolo!

13 Bobele, Yesu aesi ya susinya waali ɛ. Abuto ibakabela mapa mɛ mana na swe mɛ mena.

14 Eye, eli mbala eya iyato ayakulaka Yesu tɔkɔlele baekosi ɛ, wakundwa yo.

Yesu atuni Petelo mbala

iyato

¹⁵ Waumva bée iza, Yesu amba ya tuna Simo Petelo, yokye: «Simo, ηwana wa Yoane, oli nwebi na nga ileka βebi βaba?» Iyo, yokye: «Nkolo, koebe obokye nali ekamba ya we.» Yesu, yokye: «Obanzakye βana βa mampate ma nga.»

¹⁶ Akuli motuna mbala eya ibale, yokye: «Simo, ηwana wa Yoane, oli nwebi na nga?» Iyo, yokye: «Iyo, Nkolo, koebe obokye nali ekamba ya we.» Yesu, yokye: «Obanzakye mampate ma nga.»

¹⁷ Akuli ya motuna mbala eya iyato, yokye: «Simo, ηwana wa Yoane, oli ekamba ya nga?» Waamotuna Yesu mbala eya iyato, obokye oli ekamba ya nga, Petelo amiokaka ngongo. Amba ya mobuyisa, yokye: «Nkolo, koebe pho iso, koebe obokye nali ekamba ya we!» Yesu, yokye: «Obanzakye mampate ma nga.»

¹⁸ Naewole nde phele: Wabaka we nwengye, we mampenza wabaka komilasa mokaba, wakyekye mbale eso ezingyi we. Kasi wamobutwa we munanga, wamotandola maboko ma we, emba moto mosuu amoelasa mokaba. Emba amokye na we mbale ewaa, eteyikyi we zinga.»

¹⁹ Awoko maphoo mana obokye aimole bo wamowa Petelo, na bo wamoweninya yo nkyemo ya Nwaphongo. Bobele,

Yesu, yokye: «Imbengye!»

Yesu awo pho ya moekosi owabaka yo kazingye

²⁰ Petelo aesi ya buya miyo o sima, aweni moekosi, owabaka Yesu kazingye, kaya βabenga. Eli yo moekosi owakoloko na Yesu mi itoo, wazaka βe, yokye: «Nkolo, moto me, owamoeyungya, nza?»

²¹ Bobele, Petelo waamowene yo, aesi ya tuna Yesu, yokye: «Ka yo, Nkolo, lowoo iye laamokomela?»

²² Yesu, yokye: «Bo nazingyi obokye ataa βa o mokyisi nono mokolo mowaa, ηwamoya nga, lowo me lokyekyi we? Kasi we, imbengye!»

²³ Bobele, Simo yeesi ya nyangwa onte ya βebi obokye moekosi me mona, etawe. Nzuka Yesu taikaka wo na Petelo bomo βabona. Awoko nde ne, yokye: «Bo nazingyi obokye abe o mokyisi nono mokolo mowaa ηwamoya nga, lowo me lokyekyi we?»

²⁴ Eli moekosi me mona, oolimosi maphoo me mana. Amakoma o Buku bofo. Toebe na obokye maphoo, maalimosi yo mali phele.

Lowo la mbomela

²⁵ Yesu akulaka kyela maphoo masuu maikye. Bobamakomaka lowoo lonolo na lonolo o Buku, naumunya obokye mokyisi mobimba nde te mokokakyi pho ya ibomba βabuku baunvaka bée koma.

Bitoma ba Batoma Maphoo ma etatele

Mokomi nwa mokanda mumu eli Luka. Eli nde na yo mokomi nwa Simo Elaa eya iyato.

Tata mokolo nwaa baa Yesu o ikolo, baekosi tebakulaka mowene. Kasi yo abaka nde onte ya bee pho Bolobo phabaka bobasungye: Ebe batoma (Petelo, Yoane...) na basungyi ba bee sambo (Etieni, Filipe...) na ebe Polo.

Maloba ma Yesu (1.8) mateya ndemgye ekyebengame maphoo:

- Bitoma 1.1-26: Yesu aphe batoma mitindo, ambi na bateya Bolobo Bosantu. Baosi moolongo wa Yudasi
- Bitoma 2.1-8.3: Baekosi banyangosi Simo Elaa o Yelusaleme
- Bitoma 8.4-12.25: Baekosi banyangosi Simo Elaa o mokyisi mobimba nwa Bayuda na o Samaliya
- Etee 13.1-28.31: Etoma ya Polo o nkyisi ili o mokukulu nwa maa manene ma Meditelane nono o Loma
- Bitoma 13.1-14.28: Imbanga sa ntubo sa toma Polo
- Bitoma 15.1-35: Bakonzi ba Ingomba baanga o Yelusaleme

Yesu aikyesi batoma mbunu ya Bolobo Bosantu

¹ Nwebi na nga, Teofili, o buku pha nga phantubo, naeyimolaka maphoo maso makyelaka Yesu na maateyaka yo,

² nono mokolo mowa nwa phe yo batoma baoloko yo mibeko na nzela ya Bolobo Bosantu, nono wabaa yo o ikolo.

³ Sima ya iwa se, onte ya nkolo mako mane, amiweninyaka na bee pho ya ibateya obokye ali na bomoo. Akulaka bakyelela bilekyesako biikye, abaimolaka na maphoo ma bokonzi pha Nwaphongo.

⁴ Mokolo monomo babakaze yo na be, amba ya woo na bee yokye: «Bee sa mana o Yelusaleme, oziyaka mbunu eya eyikyelaka Tata. Mbunu me, eya eimolaka nga.

⁵ Yoane abatisaka bato na maa, kasi bee, sima ya bana nkolo, wamobatisama na Bolobo.»

Yesu abaa o ikolo

⁶ Bobele, waba bee baanga, batoma baesi ya motuna bekye: «Nkolo, imbele me sango sisi, sasmobuyisa we Isalayele bokonzi phe?»

⁷ Yesu amba wo na bee yokye: «Tosengyesi iyeba bileko na imbele sa bongya Tata na bokonzi phe mampenza.

⁸ Kasi bee, wamozwa mwiya nwaka Bolobo nwa moeutela, emba

wamoba manzoka ma nga o Yelusaleme, o Yuda mombimba na Samaliya, tee nono o mbomela ya mokyisi.»

⁹ Sima ya bowokye babona, Yesu aesi ya baa o ikolo o miyo ma be. Bobele, ipata sonoso siesi ya moziba, bee sa kula mowene.

¹⁰ Waba bee baikasi ilamamala bakyeke bo okokye yo, ikyeka bobo, bampele babale balati bitobu bitane baesi ya batokolele.

¹¹ Baesi ya wo na be, bekye: «Bato ba Galileya, bee oikasi otemi wawana kokyekye o ikolo pho ya'ye? Yesu me, obaa o ikolo o miyo ma bee, amokula ya nde bomo bo omowenekiye bee ibaa o ikolo.»

Moolongo wa Yudasi

¹² Bobele, batoma baesi ya mana o ngomba ya nzete ya Olive, babuto o Yelusaleme. Itakye sa ngomba me na Yelusaleme sabaka kilometele yonyo.

¹³ Waakoma bee o Yelusaleme, bakyeke baa o etee ya ingambi eya ikolo, eyamelekye bee izala. Yabaka Petelo, Yoane, Zake, Andele, Filipe, Toma, Batelemi, Matiye, Zake nwana wa Alafa, Simo moambelesi wa mokyisi nwe na Yuda nwana wa Zake.

¹⁴ Bee baso, ndondo yonyo, bamiambyaka o ibondele nkolo iso, na ndambo ya babasi: Maliya, nyango wa Yesu, na basii ba Yesu.

¹⁵ Mi nkolo me, baekosi baanganaka elele yonyo na

bato phenephe munkama mbuka mako mabale. Petelo aesi yakye teme onte ya be, amba wo yokye:

¹⁶ «Bebi, elaa obokye maphoo maimolaka Bolobo o makomi makokyesame. Aimolaka maphoo me na munoko nwa Davidi pho ya Yudasi owa butwaka ikamba bato bakyeke akya Yesu.

¹⁷ Pho abaka monomo na banga, azwaka se iyalo sa etoma na banga.

¹⁸ Moto me aombaka mokondo na baphalanga baamuumaka na bee pho ya bobo phakyelaka yo. Atokobo na moto, ibu se siwaye, nkundu ye iso inyango.

¹⁹ Bato baso ba Yelusaleme baokaka simo me, baphekye mokondo me nkombo na munoko nwa bee obokye: «Akeledama.» Kyelukye iwo obokye: «Mokondo nwa malongo.»

²⁰ Na o buku pha Meembo bakoma obokye: «Ingambi se sialangane, na moto monomo sa sizala.» Bakula na koma obokye: «Moto mosuu akpe etoma ye.»

²¹ Yango mena onte ya bampele baso baanganaka na banga imbele siso sabaka Nkolo Yesu kanyolo katoko na banga,

²² tata na batisimo ya Yoane nono o mokolo nwaamumanya bee onte ya banga: Esengyesi obokye monomo onte ya bee abutwe ne nzoka ya ikundwa se elele yonyo na banga.»

23 Bobele, baesi ya tokolo bampele babale: Zozefu okobangye Balasaba, bamobokiyaka nkombo esuu ya Yusutu, na Matiasi.

24 Emba bamba ya bɔndele bobo: «Iwe, Nkolo, okoebe mandondo ma bato basɔ, oloteya moto oosi we onte ya bato babale baba,

25 phɔ aɔlongɔnɔ o etoma, o elele ya botoma ele Yudasi phɔ ya ikye o elele ye mampenza.»

26 Bobele, bamba ya maa mbese, mbese ya mba longya Matiasi, emba baamba mobakya o motango nwa batoma iko mbuka mɔnɔmɔ.

2

Iya sa Bolɔbɔ

1 Wakoma nkɔlɔ mako matano, baekosi baanganaka basɔ elele yɔnɔyɔ.

2 Mbala yɔnɔyɔ, tokɔ yɔnɔyɔ euti o ikolo ndokolo lokyito la eweele ekusi elambisinye ingambi siso saazalaka be,

3 bobele, baesi ya wene ndee ya nwinya ikabaa, itemi o ikolo sa mɔnɔmɔ na mɔnɔmɔ na be.

4 Emba bɛɛ basɔ batondaka na Bolɔbɔ. Emba bamba butwa iwɔ na nɔkɔ suu bo waba phekye Bolɔbɔ maloba ma iwɔ.

5 Bayuda babaka o Yelusaleme, bampele baatosa Nwaphongo, na mabota masɔ maali o mokyisi.

6 Waokana tokɔ mena, bato baikye baesi ya kye angana wamɔ. Bakamwaka na

boikye phɔ baba babakye moto na moto na munɔkɔ nwe nwa lombo.

7 Bawenekye inganga, bakamwaka, bamba wɔ bekye: «Taakyeka, yango bato basɔ bawɔ baba teli bato ba Galileya?

8 Ka ndengye'ye mɔnɔmɔ na mɔnɔmɔ onte ya banga kabaokye na munɔkɔ nwe nwa lombo?

9 Onte ya banga, bana bauta o nkyisi ya Parte, Medes na Elamite, bato ba Mezopotami, ba Yuda na ba Kapadose, ba Pɔntis na ba nkyisi ya Azi,

10 bato ba Friji na ba Pamfili, ba Ezipito na ba mokyisi nwa Libi phenephe na sirene na bato bauta o Loma,

11 basɔ, ebe Bayuda na bato ba Loma bamibuya Bayuda, bato ba Kelete na ba Arabi, tobaokye banga basɔ, baimole bitoma binene ba Nwaphongo na nɔkɔ ya banga ya lombo!»

12 Bɛɛ basɔ bawenekye inganga bibi bamakamakye bambe wɔnɔ bekye: «Eye kyelukye iwɔ bo?»

13 Kasi baayɔkɔ babakyekekye bekye: «Balangyi maleku!»

Iteya sa Petelo

14 Bobele, Petelo aesi ya teme yo na bebi ne batoma iko mbuka mɔnɔmɔ, amba ya tomba nyesi, amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bɛɛ bato ba Yuda na bɛɛ bato basɔ baazale o Yelusaleme, sosɔlɔ na bolaa lowɔ loolekane emba ola itoo ookye maloba ma nga.

15 Bato baba tebaikiyi
langa maleku bookoumunya
βε, pho totaa ba naino nde o
ngonga eya iyato eya moo;

16 kasi eye kyekokyisame
yaawoko moimosi Yowele:

17 "Nwaphongo yokye:
Kyeka maphoo maamoya o
nkolo ya suka:

Namunyangolela bato baso
Bolobo pha nga,
bana ba βεε ba bampele
na ba babasi bamoba
baimosi,

banzenga ba βεε bamowene
na ndoto,
bananga ba βεε bamoloto
mandoto;

18 εε, mi bato ba nga ba
etoma,
na ba bampele na babasi,
mi nkolo με,
namunyangola Bolobo pha
nga,

emba bamoba baimosi.

19 Namokyela bilekyesako o
ikolo na o se;
na malongo, na nwenya na
ipata saa zunguu.

20 Moo nwamobutwa
enzombi;
bokombe phamobutwa mal-
ongō.

O boo pha obokye mokolo
nwa Nkolo moyee,
mokolo munene na
nwa nkyemo.

21 Emba moto munsō
owamobanga nkombo
ya Nkolo, amobika."»

22 «Bato ba Isalayele,
okyemela maphoo mama:
Yesu, moto wa Nazarete,
moto owa eweninyaka
Nwaphongo bokonzi phe
na bilekyesako ndengye na

ndengye onte ya βεε, bo
koloebe βεε mampenza.

23 Moto με, bo wameka
Nwaphongo o nwango
nwe na boebakye phe, βεε
wamoambya o maboko
ma bato babe obokye
bamobakye o ekulusu.

24 Kasi Nwaphongo
amokundola, amumanya o
bolosi pha iwa, pho iwaa
tesabaka na mwiya nwa
imoakya bobele.

25 Na Davidi awoko pho ye,
yokye:

"Imbele sisō nawenekye
Nkolo atemi o boo pha
nga,
pho ali o bolo pha nga pho
nga sanyingana.

26 Yango mena, ndondo ya
nga eli na nkyisa,
na lolee la nga lokumbe na
nkyisa boikye;
na nzoto ya nga ili na
molemo,

27 pho otoikye molimo nwa
nga o mokyisi nwa
bawe,

otoole na nga moto wa we,
obokye nzoto ya nga
ipholo o mooto.

28 Onteye manzela ma
bomoo,
iba sa we na nga elele
yonyo simpe nky-
isa."»

29 «Bebi na nga, naewole
saasa pho ya nkoko Davidi
obokye awa, bamokunda.
Na mooto nwe moli nōnō
lolo onte ya banga.

30 Kasi yo, abaka
moimosi, aebaka na obokye
Nwaphongo amolakyelaka
obokye amozasa monomo

na bankoko bauta o ibu se o eziye ya bokonzi;

³¹ awenekye phanza ikundwa sa Klisto, emba pho ye awoko yokye: Tebaikaka mole o mokyisi nwa bawe na nzoto ye teyaikaka pholo o mooto.

³² Yesu me, Nwaphongo amokundola, banga baso toli manzoka.

³³ Waabaa yo o eboko ya boloo ya Nwaphongo, amba zwa na Ango Bolobo pha molakyelaka yo; emba yo amba bonyangola, boko wene bée na bookokye bée bofo.

³⁴ Davidi, otowaika baa o ikolo, ana wo yokye:

“Nkolo Nwaphongo awo na Nkolo ya nga yokye:

Yaka ya zale o boloo pha nga,

³⁵ tee noko wamobuya nga banguna ba we ekyitele ya makolo ma we.”

³⁶ Bato baso ba Isalayele baebe na bolaa obokye: Nwaphongo amokyela Nkolo ná Klisto, nde ona Yesu owabakaka bée oekulusu!»

Baanosi ba ebandlele

³⁷ Waaoka bée maphoo mamana, mandondo ma bée temabaka bose. Baesi ya wo na Petelo na batoma bayoko bekye: Bēbi na banga, tokyele bo?

³⁸ Petelo amba babuyisa yokye: «Bongola ntema ya bée: Mōnōmō na mōnōmō na bée abatisame na nkombo ya Yesu Klisto pho alimbisame na masumu

me, emba wamozwa ikabo sa Bolobo pha Nwaphongo.

³⁹ Pho mbunu me eli pho ya bée, na bana ba bée na ná bato baali itakye, baso baamobanga Nkolo wa banga Nwaphongo.»

⁴⁰ Na maloba masuu, Petelo abaimolaka na maphoo masuu na ibalenza yokye: «Omibikya, onte ya yoo eyaotono eye!»

⁴¹ Bato baanolaka iloba se bazwaka batisimo. Mokolo me, bato baabakyisamaka o motango nwa baanosi, bakomaka phenephe na nkoto iyato.

Ingomba sa ebandlele

⁴² Bée baso balendelaka ibenga mateya ma batoma na iba elele yonoyo ndokolo bato ba ibota, na itenana ipa na ná mabodesi.

⁴³ Bée baso bawenekye boko pho batoma bakyelaka bilekyesako ndengye na ndengye.

⁴⁴ Bato baso baabutwaka baanosi babutwaka moto mōnōmō emba baangiyaka mbolo ya bée iso elele yonoyo.

⁴⁵ Baungyaka manzabi ma bée na mbolo ya be, pho ya ikaba bana baphalanga onte ya bée baso, kokokana na bosenga pha moto na moto.

⁴⁶ Mokolo na mokolo, balendendalaka ikye o Ingambi siinene sa losambo, bakyesekye mapa o mangambi ma be, bakabaka ntoma na nkyisa na ná ndondo yonoyo.

47 Bakumbelaka Nwaphongo emba bato baso babaka babayambe na bolaa. Emba Nkolo akyinzaka mokolo na mokolo o ingomba bato baabikaka o ingomba.

3

Etuku yonoyo ebikiyi

1 Petelo na Yoane bakyekye ikye bondede o Ingambi siinene sa losambo, yabaka wa ngonga eya iyato eya nkokolo.

2 Bamba yaa na lele monomo owa baka etuku tata ibotama se. Nkolo iso babaka bamozasa o munoko nwa Ingambi siinene sa losambo sibangye bee Mozibo Molaa pho aongakye baphalanga oka bato baso baayanyolo omo.

3 Lele me, wawene yo Petelo na Yoane balukye inyolo o Ingambi sinene sa losambo, aesi ya baonga baphalanga.

4 Emba Petelo na Yoane bamba molembetela, Petelo amba ya wo ne yokye: «Olokyekye»

5 Lele me amba bakyeka, pho aumunyaka izwa na bee nwana ekpele.

6 Bobele Petelo aesi ya wo ne yokye: «Wolo na baphalanga, sili na yango; kasi eli na nga, naephe yango: Na nkombo ya Yesu Klisto moto wa Nazaleta, tambula!»

7 Emba amba ya mophila mi eboko eya boloo, amoinosi. Mina wamo, makolo na makyee matuto.

8 Moto me aesi ya ngbika, atemi, abuto itambula. Amba ya nyolo na bee o Ingambi siinene sa losambo, abuto ikyemitambula, kakyemingbika bibi kakumbele Nwaphongo.

9 Bato baso baamba mowene katambule kakyemikumbi Nwaphongo.

10 Bamoebaka obokye eli yo moto owabaka kazale pho ya iongaka o Mozibo Molaa nwa Ingambi siinene sa losambo. Emba bato bailaka, bakamwaka na lowo lamoyelelaka.

Petelo kateya o Ingambi siinene sa losambo

11 Waaba moto me saika Petelo na Yoane itakye, bato baso bayakaka angana wali bee na ikamwa o mokpengba nwa Salomo.

12 Waawene Petelo babona, aesi ya wo na bato me, yokye: «Bampele ba Isalayele, pho ya'ye kokamwe na lowo lolo? Pho ya'ye kololembetele, ndokolo naa banga totambuse moto oyo na mwiya banga naa na ngongo ya banga?»

13 Nwaphongo wa Abalayama, wa Izaka na Yakobo, Nwaphongo wa baango ba banga, aphe mosali nwe Yesu ngambo, yo owa ungyaka bee na owa lekye bee o boo pha Pilata owa kpaka meko obokye kamokandole.

14 Kasi bee walekye moto o mosantu na owa bosembo, wamba onga obokye

baekandolele mobomi nwa bato.

¹⁵ Mokonzi nwa bomoo owa boma b̄εε. Nwaphongo amokundola o bawe, banga toli manzoka ma lowoo me.

¹⁶ Pho ya ianola nkombo ya Yesu, nkombo me esi ya kuya moto okowene b̄εε na okoebe b̄εε oyo; emba ianola siute na Yesu simophe nzoto bokusi o miyo ma b̄εε baso.»

¹⁷ «Yango mena, bebi, naebe obokye wakyelaka babona pho ya boebakye phe, nde ya bakonzi ba b̄εε.

¹⁸ Nwaphongo akokye nde bomoo maphoo mawoko yo phanza na nzela ya baimosi baso obokye Klisto amunyokomo.

¹⁹ Bongola motema ombe butwela Nwaphongo, pho masumu ma b̄εε ma malimbisame:

²⁰ Emba imbela sa iema saamoepheε Nkolo samoya, waamotoma yo Klisto owa emekyela yo, yo Yesu.

²¹ Iyo asengyesi iikala o ikolo nono imbela sa mokokyisama maphoo maso maawoko Nwaphongo namunoko nwa baimosi basantu bakalakala.

²² Mose phanza awoko yokye:

“Nkolo Nwaphongo wa b̄εε, amoetomela moimosi monomo onte ya b̄εε boli nga;

waamooka o maphoo maso ma moewole yo.

²³ Emba moto munso owamoba saoka moimosi mona,

etakule ba onte ya bato, baamoboma.”

²⁴ Emba baimosi baso tata na Samwele na baso baya o sima ye, monomo na monomo awoko pho ya iimola nkolo me ili banga iye.

²⁵ Eli b̄εε bana ba baimosi na baa sangola eya kyelaka Nwaphongo na baango ba b̄εε, waawoko yo na Abalayama obokye: “Pho ya bankoko ba we, mabota maso ma mokyisi mamopambolama.”

²⁶ Eli phanza pho ya b̄εε, Nwaphongo atokolo Mosali nwe, amba motoma iepambola pho ya iemanya moto na moto o maphoo me maabe.»

4

Petelo na Yoane bakye amba o ikyita sinene

¹ Waaba Petelo na Yoane bata ba iwono na bato, banganga ba Nwaphongo na mokonzi nwa babanze ba Ingambi siinene sa losambo na ba-Sadukayi baesi wali b̄εε.

² Babaka na yo iikye ya ifawene bateya na iimola ikundwa sa bawe bo wakundwa Yesu.

³ Baesi ya baakya, bakye banyosa o boloko nono yana pho ya butwaka nkokolo.

⁴ Bato baikye baokaka Iloba, baanolaka motango nwa b̄εε nwa komaka phenephe na koto itano.

⁵ Waakoma yana, bakonzi, bankumu na bateye ba

Mibeko baanganaka oli bée o Yelusaleme.

⁶ Yabaka Ana, nganga ya Nwaphongo o munene, Kaifa, Yoane, Alegizandele na bato baso baa ibota sa nganga o munene.

⁷ Baesi ya teye Petelo na Yoane onte ya be, babuto ibatuna bekye: «Na mwiya iye na ná nkombo iye, bée wakyela lowo lalona?»

⁸ Emba Petelo atondi na Bolobo pha Nwaphongo, amba wo na bée yokye: «Bakonzi ba bato na bankumu,

⁹ bo banga lolu balosambisa pho tokyesi moto wa bolosi lowo lolaa, obokye toimole na ndengye moto mona azwe bolaa,

¹⁰ oebe na bolaa bée baso na bato ba Isalayele obokye, eli na nkombo ya Yesu Klisto, moto wa Nazarete, owa bakaka bée o ekulusu, Nwaphongo amokundola onte ya bawe, emba eli nde o nzela ye, moto ootemi o boo pha bée oyo abikiyi.

¹¹ Yo ali
“ibanga sa tiyolaka
bée batongyi ba
mangambi,
siibuto ibanga siiphisi
ingambi sisu.”

¹² Lobiko loli nde na nzela ye, kasi na mosuu phe, pho nkombo esu teeli o munse mumu eya phe bée bato eekokyi ilophe lobiko.»

¹³ Waaba bée bawene ianola sa Petelo na Yoane, na waebaka bée obokye bali bato bate baika ekola na bato pha, bakamwaka, emba

bamba eba obokye bato me babaka elele yonoyo na Yesu.

¹⁴ Kasi waaba bée bawene moto obikiyi, atemi phenephe na be, tebakulaka zwa na lowo la ibuya.

¹⁵ Bobele, baesi ya ambya mobeko nwa ibatokolo o elele ekyeangane bée iwo maphoo, bamba butwa iwono onte ya be,

¹⁶ bekye: «Tomokyela bo na bato baba? Pho waeba saa na bato baso baazasi o Yelusaleme obokye nde eyakolo elekyesako ekyelami na maboko ma be. Tolokokyi ieyangana.

¹⁷ Kasi pho ya obokye simo me sanyangwa oka bato baso, tobakatele, bée sakula wo na nkombo me ebe naa na moto nza.»

¹⁸ Bobele, baesi ya babanga, babakatesi na bokusi obokye bée sakula wo ebe iteya na nkombo ya Yesu.

¹⁹ Kasi Petelo na Yoane baesi ya babuyisa bekye: «Bee mampenza otene bolombe bo eli phele obokye: Banga toeyokye ndee tookye nde Nwaphongo.

²⁰ Pho ya banga tolokokyi ile iteya maphoo maawenekye banga na miyo ma banga na maaokaka banga na matoo ma banga.»

²¹ Bamba kula bakatela, emba bamba bale pho tebaikaka zwa malondo ma ibakanga. Pho bato baso bakumbelaka Nwaphongo pho ya lowo lalekanaka.

22 Moto owa bikaka na mwiya nwa Nwaphongo abaka na mambula koleka mako mane.

Baanosi babondela

23 Wabakandola be, Petelo na Yoane bamba yakye oka bebi na bee bamba baumola maphoo maso mawoko banganga banene ba Nwaphongo na bankumu.

24 Waoka bee maphoo mamana, baanosi bamba yaangana bee baso ndondo yonoyo, babondela Nwaphongo, bekye: «Nkolo, iwe moto owakyele ikolo, munse, maa na iso ili omo.

25 Na mwiya nwa Bolobo, wawoko na nzela ya nkoko wa banga Dawidi, moto wa we okoekyelele bobo:

“Pho ya'ye nkyisi iso itombi na bato baawangye makolo ma pha?”

26 Bakonzi ba munse munso batombi, injwana ebasi.

Na baangyesi baanga obokye baangyenele Nwaphongo na Masiya we.”

27 Eli nde phele obokye Elode na Ponti Pilata baanga o mokyisi mumu na bato baatebali Bayuda na bosoo Yisalaele, baangyenele okoekyelele, yo Yesu Mosantu, owale we iba Masiya.

28 Na bomo, bakokye maphoo maso, maakanaka we phanza na bokusi pha we na na maumunya ma we.

29 Unwanwa eye, Nkolo, okyeye bookokane be. Ophe bato ba we baekyelele nguya obokye bamilenza phele iimola maphoo ma we.

30 Elola eboko ya we obokye bato baamalosi babikye, bilekyesako na bilembetele bikyelame na nkombo ya Mosantu wa we, okoekyelele, yo Yesu.»

31 Waunva ibondela, elele eyaanganaka bee yabutwaka inyingana. Emba baso batondaka na Bolobo Bosantu, babuto imilenza ikye miimola maphoo ma Nwaphongo.

Baanosi bakabenele mbolo

32 Baanosi baso babaka na ndondo yonoyo na na mokali monomo. Monomo na bee tawoko obokye mbolo ye ili ye ya mpenza. Kasi mbolo iso onte ya bee yabaka ya bee baso.

33 Batoma baimolaka na nguya boikye obokye Nkolo Yesu akundwa ya phelephela. Nwaphongo abapambolaka na boikye.

34 Onte ya baso molaa tabaka. Yango mena, bato baso baabaka na manzabi, ebe mangambi, baiungyaka. Bakpe baphalanga baazwaka be,

35 bakye baphe batoma. Emba bakabaka onte ya bee kokokana na bosenga pha moto na moto.

36 Moto monomo, na nkombo Zezefu, wa ibota sa Lewi, amobotaka o esanga ya Shipre, batoma bamobokiyaka nkombo ya

Balaba kyeyimole obokye «moto ookolenza bebi».

³⁷ Aungyaka inzabi se, akpee baphalanga baazwaka yo, akye baphe batoma.

5

Ananiya na Safila bakose Bolobɔ Bosantu

¹ Kasi lele monomo na nkombo Ananiya, na nwanwasi we na nkombo Safila, bamba ya ungya inzabi sa be.

² Ananiya abombaka baphalanga baayoko mi baphalanga baazwaka yo, baaikalaka, aesi ya kye baphe batoma. Nwanwasi we aefaka lowo me.

³ Bobele, Petelo aesi ya wo ne, yokye: «Ananiya, pho ya'ye Molemba aangangasi o ndondo ya we obokye okosa Bolobɔ Bosantu? Obombi baphalanga bayoko mi baazwaki we, waungye we inzabi.

⁴ Obaki we sataa ungya inzabi me, sango sibaki sa we. Emba sima osiungye we, baphalanga baaki ba we, teli bomo? Ndengye'ye okani o ndondo ya we obokye okyele babona? Iwe tokatesi bato kasi okatesi Nwaphongo.»

⁵ Waoka Ananiya maphoo mamana, akaa o se, awe. Emba bato baso baokaka simo me, bailaka na boikye.

⁶ Banzenga baesi ya kye zinga ndemba ye na bitobu, baenyanye, bakyekunda.

⁷ Yalekanaka phenephe ngonga iyato, nwanwasi ne,

aesi ya nyolo, sa efa lowo lotokolokyi.

⁸ Petelo aesi ya motuna, yokye: «Inzimole, baphalanga baaungye na bee inzabi, bee baso babana?» Nwanwasi, yokye: «Be baso babana.»

⁹ Bole, Petelo aesi ya wo ne, yokye: «Yabo'ye, we na molo nya we okosi obokye omekye Bolobɔ pha Nkolo? Kyeka, bato baauti ikye kunda molo nya we, batokosi o munoko nwa ingambi. Na we, bamoya ekpa nde bomo.»

¹⁰ Mina wamo, nwanwasi me akaa o makolo ma toma Petelo, awee. Banzenga me waanyolo be, bakyekozwa, ambo wa. Bamba ya mokpa, bakyekokunda phenephe na molo nye.

¹¹ Bato baso ba Ingomba na bato baso baaokaka lowo me, bamba ya ila na boikye.

Batoma bakyele bilekye-sako biikye

¹² Batoma bakyelaka bilekyesako na bilembetele biikye onte ya bato. Baanosi baanganaka baso elele yonyo o mokpengba nwa Salomo o Tempelo.

¹³ Moto mosuu nono monomo taikaka meka ikye angana na be, kasi bato babaka babamengyele na boikye.

¹⁴ Bampele na babasi baikye baanolaka Nkolo, bamikyinzaka o eboko ya baanosi.

¹⁵ Bato babutwaka ikye nyanya baokaa, bakyekuba

o nzela, babalangye mi ndengba na mi matoko obokye imbele samolekana Petelo, elalaa ye ekaalele nɔnɔ baokaa bayoko.

¹⁶ Eboko ya bato bautaka o nkyisi yaa phanephe na Yelusaleme, bakyekye na baoka na ná bato banyokomo na malobo mabe. Emba bato baso babikaka.

Banyokolo batoma

¹⁷ Nkolo wa Banganga na bato baso baaka ne, bato ba ingomba sa Basadukai baokyelaka batoma zuwa si-ikyeye.

¹⁸ Baesi ya kye akya batoma, bakyee banyosa o boloko.

¹⁹ Kasi imbela sa mokolo, nwanze nwa Nkolo akye zibola bikomba ba boloko atokosi batoma, yokye:

²⁰ «Kyende okye nyolo o Tempelo, oimole bato maphoo maso maa bomo bonyakune.»

²¹ Waoka bée baabona, wa mumbengu bakyee nyolo o Tempelo, babuto iteya.

Nkolo wa Banganga, na bato baabaka ne, baesi ya koma. Babangyi bakumu baso ba Yisalayele, baso baesi ya angana. Baesi ya toma bato ikye kpa batoma o boloko.

²² Waakoma bakyengyesi o boloko, ikye azwa omo phe. Baesi ya butwa ikye imola bato baabatoma.

²³ Bekye: «Tokye zwa boloko baezibi nde na bolaa, na bakyengyesi batemi obo pha mozibo

nwa boloko. Kasi wazifosi banga, toloikiy zwz nɔnɔ moto monomo o motema.»

²⁴ Waoka Nkolo wa bakyengyesi ba Tempelo na bakolo ba Banganga maphoo mana, bakamwaka na ndengye eyalemoko batoma, bamitunaka bo wamoba lowoo me.

²⁵ Moto monomo aesi ya kye baimola, yokye: «Kyeka bampele banyosakiy bée o boloko, bali o Tempelo, bateya bato.»

²⁶ Bobele, Nkolo wa bakyengyesi aesi ya kye na bato be, bakyee kpa batoma. Kasi bakyekye na moo na moo, pho bailaka obokye bato sa bamaa mabanga.

²⁷ Baesi ya kye na be, bakyee bateye obo pha bato baanganaka. Nkolo ya Banganga abuto ibatuna,

²⁸ yokye: «Toekatelaka na bokusi obokye sa kula teya na nkombo ya moto mona. Kyeka onyangosi maphoo maateya bée o mokyisi munsɔ nwa Yelusaleme. Kolukye na ibuya obokye banga bato baamoboma.»

²⁹ Petelo, na bebi ne batoma, baesi ya babuyisa yokye: «Ioka Nwaphongo, na ioka bato, banga tookye konza Nwaphongo.

³⁰ Nwaphongo wa bankoko ba banga owakundola Yesu owabomaka bée o ekulusu.

³¹ Amobaya o mopha nwe nwa boloo, amobuya Nkolo na Mobikye pho ya bato

ba Yisalayele baingole mandondo ma be, na obokye babalimbisa na bofe pha be.

³² Banga, na Bolobo Bosantu pha Nwaphongo boophe yo bato bwaa baamookye, toli manzoka ma mapho maso mamana.»

³³ Waaoka bee mapho mamana, baokaka yo, balukaka obokye babome batoma.

³⁴ Kasi Mofalisayi monomo abaka onte ya be, na nkombo Gamaliyele, mot-eye nwa mibeko. Bato baso bamokumolaka, amba ya teme onte ya baso baanganaka, abaongyi obokye bataa kuta tokolo batoma onze.

³⁵ Bobele, aesi ya wo na be, yokye: «Bato ba Yisalayele, okyebaka na lowo laamokyela bee na bato baabana.

³⁶ Pho tewakyesi nkolo nzikye, Teudas atokolo, yokye: Konza nde yo. Bato phenephe minkama mine babutwa isanga ne. Kasi yo, bamobomaka, emba bato baso baamobengaka, bamba ya nyangwa, tewakulaka wenene nono moto monomo.

³⁷ Sima ye, imbele saakye-lamaka etango, yakulaka tokolo moto monomo wa Galileya na nkombo Yudas, azwaka bato baikye baamobengaka. Kasi ne, bamobomaka. Emba bato baso bamobengaka, bamba ya nyangwa.

³⁸ Unwanwa eye, naambe ya ewole, ngakye: Bee sakula kyelela bato baabana

etungu, o bale, bakyende. Bo ebe obokye maumunya ma bee na etoma ekyekyele be iuti na bato, yamunyangwa.

³⁹ Kasi bo kyeute na Nwaphongo, tokokyi ieto. Okyebe obokye bee sa nwana na Nwaphongo.» Bato baso baanganaka baesi ya anola maumunya ma Gamalile.

⁴⁰ Bamba ya banga batoma, babawandi phimbo, bakuli bakatela obokye bee sa kula teya na nkombo ya Yesu. Emba bamba ya bakandola.

⁴¹ Batoma baesi ya mana o elele eyaanganaka bee na nkyisa iso, pho Nwaphongo abaphe kaa mi minyoko mizwe bee pho ya nkombo ya Yesu.

⁴² Emba nkolo iso tebaikaka le iteya na iimola Simo Elaa ya Yesu Masiya onte ya Tempelo, ebe na o mangambi ma bato.

6

Baosi baingosi sambo

¹ Mi nkolo me mina, baekosi baloboko boikye, Bayuda ba munoko nwa Baela bawolekye Bayuda ba muna mokyisi, obokye: Nkolo iso, waakabe bee ntoma, mazengye ma banga maimale.

² Bobele, batoma iko mbuka babale me baesi ya anginya baekosi baso, bawo na be, bekye: «Teli bolaa obokye banga tolekye imola

Simo ya Nwaphongo pho ya ikabaka yaa iza.

³ Yango mena olo onte ya be, bampele sambo baali na mobesi molaa, baatonda na Bolobo Bosantu na na boomakye. Emba tombe baphe etoma me mena.

⁴ Banga tomiamba nde ibondelakye na iimolaka Simo ya Nwaphongo.»

⁵ Bee baso baanolaka maphoo mamana. Baesi ya olo bato baba: Setefano, moanosi nwa phele owa tonda na Bolobo Bosantu, Filipe, Polokole, Nikanola, Timona, Palamena na Nikola, moto wa Antioshe owamibuyaka Moyuda.

⁶ Baesi ya kye bateya batoma, babondesi na be, babatandesi maboko.

⁷ Simo ya Nwaphongo yanyangwaka mboka eso. Mokyisi nwa Yelusaleme nwabutwaka na baekosi baikye, na banganga baikye ba Nwaphongo baanolaka.

Baakye Setefano

⁸ Nwaphongo atonzaka Setefano na ngolu na na bokusi phe. Setefano me akyelaka bilembetele na bilekyesako binene onte ya bato.

⁹ Kasi, bato baayoko baikaka ziiko na Setefano: Yabaka bato baabondede o ingambi siinene sa losambo la Bayuda siibangye be: Baombo baikwa: Bayuda ba Sirene, ba Alegizandri, ba Silisi, na ba Azi.

¹⁰ Tebaikaka koka imunyete pho abaka kawo

na bomakye phaamophekye Bolobo Bosantu.

¹¹ Bobele, bamba ya phe bato bayoko baphalanga obokye baimole, obokye: «Tomookyi, katole Mose, ebe na Nwaphongo!»

¹² Nde babona bamba ya losa bato na bankumu na bateye ba mibeko. Emba abesi ya moakya, bakye moika obo pha bato baanganaka.

¹³ Baesi ya kye na na bato baamokatele maphoo, obokye: Moto oyo tale itola Tempelo ya banga na mobeko nwa Mose.

¹⁴ Tomookyi kawo, yokye: Yesu wa Nazaete amooto Tempelo, bamobuya na bonkoko phaloikyelaka Mose ndengye esuu.

¹⁵ Bato baso baanganaka, babuto ilembetela Setefano. Baweni boo phe bobuto ndokolo boo pha anzelu.

7

Etieni o boo pha Bayuda

¹ Nganga omunene amba ya motuna yokye: «Maphoo mamana mali phele?»

² Etieni amba ya mobuyisa yokye: «Ba tata na bebi na nga, okyemela. Nwaphongo owa nkyemo atokolelekye ango wa banga Abalayama waabaka yo o Mezopotami, sa bokyekye zala o Halana,

³ amba ya wo ne yokye: «Mana o mokyisi nwa we, we na bonkpe pha we, okyende o mokyisi nwamoeteya nga.»

⁴ Βοβελε, Abalayama amba ya mana o mokyisi ηwa Bakaladi pho ya ikye zala o Halana. Omo, sima ya iwa sa ango, Nwaphongo aesi ya mumanya o mokyisi ηwa Halana. Amunyose o mokyisi moozasi βεε lolu eye.

⁵ Nwaphongo taika mophe nōnō ekpele o mokyisi με, nōnō ηwana elele wa iteya makolo. Kasi amolakye-laka obokye aamophe mokyisi με, na bo Abalayama tataaka ba na ηwana.

⁶ Emba Nwaphongo amba wo bofo: "Bankoko βεε bamozala o mokyisi mosuu, baababuya baombo, emba baabanyokolo mbula mikama mine.

⁷ Kasi mokyisi με ηwaababuyaka baombo, naamosambisa, inga, kyewo Nwaphongo. Emba sima με, bamotokolo, emba bamunkeyelela o elele με."

⁸ Amba ya kyela na βεε sangola ya ibele. Yango mena waabota yo Izake, Abalayama amba ya mobele waakokya yo nkolo ηwambi. Izake amba kyela nde bomo na Yakobo, emba Yakobo amba kyela nde bomo με na bana βεε iko mbuka babale baabuwaka bankoko iko mbuka babale ba Isalayele.»

⁹ «Bankoko με baokyelaka Zozefu zuwa, bamba muungya pho bakye ne o Ezipito. Kasi Nwaphongo abaka ne,

¹⁰ Amba motokolo onte ya minyoko miso mamina, amba na mophe bolaa na zebi o boo pha Falu, mokonzi

ηwa Ezipito, owa mobuyaka moangyesi ηwa Ezipito na ingambi se siso.

¹¹ Nzuka zilo siesi yakyinda Ezipito mobimba na Kanana. Minyoko mabaka miike, emba baango ba banga tebakulaka baa na ntoma ya iza.

¹² Waaoka βεε obokye ntoma yabaka o Ezipito, Yakobo amba ya toma baango ba banga mbala eya ntubo omo.

¹³ Mbala eya ibale, Zozefu aesi ya eba banaa nyango, emba Falu amba ya eba mbale eyauta yo.

¹⁴ Βοβελε, Zozefu amba ya toma obokye bakye kpa ango Yakobo na banaa nyango, βεε baso babaka bato mako sambo na batano.

¹⁵ Βοβελε Yakobo amba bakye o Ezipito, amba waa omo yo na baango ba banga.

¹⁶ Bakyekye na bibembe ba βεε o Sikeme, baamba kye bakunda omo, o elele eli mooto ηwa ombaka Abalayama na baphalanga oka bana ba Hamor, ango wa Sikeme.»

¹⁷ «Waabu obokye mbunu eyaikyelaka Nwaphongo Abalayama, ebutoo phenephe na ikokysisama, bankoko ba banga baamba botama, butwaka baikye o Ezipito.

¹⁸ Nōnō waakpa moto mosuu bokonzi o Ezipito, otoikaka eba Zozefu.

¹⁹ Na malondo, mokonzi με anyolelekye bonkpe pha banga: Phowa ya inyokolo baango ba banga yakyekye tee nōnō o ibatoma na

bokusi obokye bavakye bana baabote bée baa sika pho bawe.

²⁰ Imbele me sabotamaka Mose. Abaka molaa o miyo ma Nwaphongo. Makombe maato, babaka bamookolo o ingambi sa ango

²¹ emba, wakye movaka be, hwana wa Falo wa hwanwasi amba mcongō, amba mookolo ndokolo hwana we solongo.

²² Mose aekolaka zebi siso sa bato ba Ezipito, emba abaka na mwiya o maphoo ma wo yo na o bitoma be.

²³ Waakokya yo mbula mako mane, maumunya maamba moyelela obokye akyende oka banaa nyango, bana ba Isalayele.

²⁴ Waakye wene yo monomo na bée bamunyokolo, amba moambelela, emba pho ya ibuya bo nyokosi bée nwebi mona, amba boma moto owa Ezipito.

²⁵ Abaka kaumunya obokye banaa nyango bamososolo obokye Nwaphongo aababikya na nzela ye Mose, kasi bée tebaikaka sosolo bomo.

²⁶ Bo yana, bamoweni kakande bato babale banwane ebasi ekusi, pho ya imeka ifabongya, amba wo na bée yokye: “Bebi, bée oli inyango, pho ya'ye konwane?”

²⁷ Kasi owabaka kawande nwebi amba uka Mose, amba wo ne yokye: “Oekyesi mokonzi na munanga hwa banga nza?”

²⁸ Kolukye imboma bo

wabomaka we moto wa Ezipito yana?”

²⁹ Waaka Mose maphoo mamana, amba ya lota, amba kye mibomba o mokyisi hwa Madiani. Amba kye bota omō bana ba bampele babale.»

³⁰ «Sima ya mbula mako mane, anzelu amba motokolele o bokye pha ngomba ya Sinayi, onte ya ingyengu sa hwenya.

³¹ Mose akamwaka na lowoo lawenekye yo. Waluka yo isusana pho ya ikyeka, hwesi hwa Nkolo hwamba okana:

³² “Nali Nwaphongo wa baongō, Nwaphongo wa Abalayama, wa Izake na wa Yakobo”. Na itekyenele, Mose takulaka nyanga na ikyeka.

³³ Bobele, Nkolo amba wo ne yokye: “Manya basapato ba we o makolo, pho elele etemi we eli manyete masantu.

³⁴ PhELE, naweni pasi ya bato ba nga o Ezipito, naokyi na nkyime ya be. Nauti o se pho ya ifaikola. Emba unwanwa eye, kyende, nazingye ietoma o Ezipito.”»

³⁵ «Nde ona yo Mose, owa lekye be, obokye: “Oekyesi mokonzi na munanga nza?” Eli nde yo owatomaka Nwaphongo ndokolo mokonzi na mokedosi, na nzela ya anzelu owa motokolelekye o ingyengu sa nweya siilole.

³⁶ Eli yo owabatokoloko o Ezipito na ikyela maphoo ma ikamwa na mayaa o mokyisi

ηwa Ezipito, o ebale enene eya mangola na o bokye tee mambula mako mane.

³⁷ Ekuli ba nde yo Mose, owawoko na Baisalayele obokye: “Nwaphongo amotokolo onte ya banaa nyango na bēe moimosi monomo booli nga.”

³⁸ Eli yo moto owaa owatemekye onte ya baango ba banga na anzelu owawoko ne o bokye, o ikolo sa ngomba ya Sinai. Eli yo moto owazwaka maloba ma bomoo pho ya ilophe mango.

³⁹ Kasi baango ba banga tebaikaka zinga obokye bamookye. Bamotekye, na maumunya, bakulaka butwa o Ezipito.

⁴⁰ Bamba wo na ná Alona bēkye: “Olokyelele banwaphongo baamobaka matambule oboo pha anga. Pho ona Mose owalotokoloko o mokyisi ηwa Ezipito, toloebe maphoo maamoyelese.”

⁴¹ Mi nkolo me, bamba ya ema ekyeko ya ηwana wa ngombe, bamba ya ebonzela bilambo, bamba yaanela na nkyisa ekpele eyakyela bēe na maboko ma be.

⁴² Pho ya bomo, Nwaphongo amba bambya o maboko ma batuluku ba ikolo, nde bo wakomama wango o buku pha baimosi obokye:

“Bato ba Isalayele, mbula mako mane, o bokye, wambomela manyama, wambonzela mam-beka?

⁴³ Wanyanya molaku ηwa Nwaphongo Moloki na nyasēsi wa Nwaphongo wa bēe Lefana, bikyeko babina wabikyela pho ya ibikumola.

Yango mena namokye evaka itakye koleka Babilone.”

⁴⁴ «O bokye, baango ba banga babaka na molaku ηwaabaka na mobeta ηwa sangola: Mose amokye-laka nde bo waawoko Nwaphongo ne. Amokye-laka kokokana na ndengye eya mowenekye yo.

⁴⁵ Waazwa baango ba banga molaku me, bamba munyosa bo wabakambaka Yosua o mokyisi ηwaaboloko bēe mi nkyisi yawiinyaka Nwaphongo bato o boo pha be. Molaku ηwa mobeta ηwa sangola me ηwabaka omoo nono o imbele saaka Davidi.

⁴⁶ Davidi azwaka ngolu o miyo ma Nwaphongo, amba na onga ne obokye atongele Nwaphongo wa Yakobo na ingambi sa izala.

⁴⁷ Kasi yabaka nde Salomo owamotongyelaka ingambi.

⁴⁸ Kasi Owa ikolo taazale o mangambi maatongama na maboko ma bato. Nde bo wawo moimosi obokye:

⁴⁹ “Ikolo sili eziye ya nga ya bokonzi emba manyete mali ekyitele ya nga ya makolo.

Ingambi ye saamuntongyela bēe, kyewo Nkolo, na elele ya nga ya iema yamoba ewa?

50 Teli maboko ma nga makyela bikpele biso babina?"»

51 «Bato ba nzoto nkusi, bate baika bée bele o ndondo na o matoo, nkolo iso kosemole Bolobo Bosantu; oli nde ya baango ba bée!

52 Moimosi nza ooto wanyoko baango ba bée? Baboma na baimolaka phanza iya sa Moto owa bosembo, nde yo ooungye bée na oobomi bée uŋwaŋwa eye.

53 Bée wazwaka mobeko ŋwaeyimolaka baanzelu, emba toika mokyelala!»

Iwa sa Etieni

54 Mapho me mabaphেকে kabu emba bamba butwa iza mino na yo pho ya Etieni.

55 Kasi yo, atondaka na Bolobo, kakyekye nde ikolo. Amba wene nkyemo ya Nwaphongo na Yesu atemi o boloo pha Nwaphongo.

56 Yokye: «Kyeka, nawene ikolo siingo na Nwana wa moto atemi o boloo pha Nwaphongo.»

57 Bamba ya lika nyangye na bokusi, baundi matoo. Bobele, bée baso, bamba ya mivaka mi yo,

58 baesi ya kye ne i mbale ya mokyisi, babuto imumaa mabanga obokye awe. Manzoka baikaka bitobu ba bée oka ma munzenga monomo nkombo ye Saolo.

59 Nzuka waaba bée bamuma mabanga pho ya imoboma, Etieni amba ya

bondela bobo: «Nkolo Yesu, yamba molimo ŋwa nga!»

60 Bobele, amba ya kusama na mabongo, amba lika ŋwangye na bokusi yokye: «Nkolo, sakyeka isumu sa bée sisi.» Emba na maloba mamana, nono waasengo yo.

8

1 Saolo abaka mi baanolaka obokye babome Etieni.

Saolo kanyoko ingomba

O mokolo me, minyoko mikusi miayelelaka bato ba ingomba sa Yelusaleme. Manya batoma, bato baso banyangwaka o nkyisi ya Yuda na Samaliya.

2 Bato ba mandondo malaa bamba kunda Etieni, bamba na mokyelala eyakolo ngonde.

3 Kasi pho ya Saolo, iyo anyangolaka ingomba, anyoko o mangambi ikye miakya babasi na bampele, kabavakye o boloko.

4 Bato baso banyangwaka, bakyeekye miimola Simo Elaa o bilele biso.

Simo Elaa ya Nwaphongo ekomi o Samaliya

5 Yango mena Filipe, owakyeekye o mokyisi munene ŋwa Samaliya, abuto iimola simo ya Klisto omo.

6 Bato baso na munoko monomo bamiambyaka o mapho ma Filipi, pho baokaka sango ya bilekye-sako babaka yo kakyele emba babiwenekye.

7 Pho malobɔ mabe maikye mabaka matokolo onte ya bato banyolelekye mango, malikye nyangye na bokusi, emba bituku biikye na bato ba bileme babikaka.

8 Nkyisa nzikye yabaka o mokyisi me.

9 Nzuka moto monomo abaka omo phanza na nkombo ya Simo owabaka kakyele manganga, abaka kakanwaisa bato ba Samaliya. Amikpaka moto monomo oolekyi na na ngambo,

10 emba bato baso bamiambyaka mi yo, ebe ngyenygye nono o baphomba. Babaka bawo bekye: «Moto oyo, ali Mwiya nwa Nwaphongo, mobangye bee «Mwiya nwa sikyisa.»»

11 Bo bamiambyaka mi yo babona, eli pho wakokoko elinga bowabaka mbalo ye kyibakamwisa.

12 Kasi waanolela bee Filipe owabaka kabaimole Simo Elaa ya Bokonzi pha Nwaphongo na nkombo ya Yesu Klisto, bazwaka batisimo na babasi na bampele.

13 Simo yo mampenza abutwaka ne moanosi, amba ya zwa batisimo, bobele abutwaka na Filipe nde elele yonyo. Simo akamwaka na boikye oikyeka mayaa maanene na bilekyesako biabaka bikyelame.

14 Waaoka batoma baabaka o Yelusaleme obokye bato ba Samaliya baanosi maphoo ma

Nwaphongo, bamba ya toma Petelo na Yoane omo.

15 Waakoma bee omo, Petelo na Yoane bamba bondele pho ya bato ba Samaliya obokye bazwe Bolobo Bosantu.

16 Pho Bolobo Bosantu tephataaka utela nono monomo na be, bataaka zwa naino nde batisimo na nkombo ya Nkolo Yesu.

17 Bobele, Petelo na Yoane bamba ya butwa ibatandela maboko, emba bato ba Samaliya bazwaka Bolobo Bosantu.

18 Kasi Simo, waawene yo obokye batoma baambya Bolobo Bosantu nde na itanda maboko, amba ya wo yokye kabaphe baphalanga.

19 Amba wo na bee yokye: «Onzakyisa na nga mwiya mamuna, pho ya obokye bato baamotandela nga maboko bazwe Bolobo Bosantu.»

20 Kasi Petelo amba ya mobuyisa yokye: «Owee we na baphalanga ba we, pho kounyanya obokye okokyi iomba na baphalanga, ikabo siambya Nwaphongo pha!

21 Otoozwe nono ekpele, ebe iyalo naa ilaka mi lowo lolekane wawa, pho ndondo ya we teli elaa o boo pha Nwaphongo.

22 Bongola motema nwa we ole maumunya ma we maabe, obondole Nkolo, naa akokyi ielimbisa na mango.

23 Pho nawene obokye oli na zuwa, oombi na ba moombo nwa masumu.»

24 Emba Simo amba buya yokye: «Bondole Nkolo pho

ya nga b̄e mampenza, pho ya obokye iiw̄o b̄e yango sanzela.»

²⁵ Bobele, waaunva Petelo na Yoane iimola na iwo mapho ma Nkolo, bamba ya butwa o Yelusaleme. Baimolaka Simo Elaa o nkyisi nzikye yaa Samaliya.

Filipe na moto monomo wa Etiopi

²⁶ Mwanze wa Nkolo amba ya wo na Filipe yokye: «Teme, okyende o mbale eya ngyele o nzela ekyeute o Yelusaleme kyekyende o Gaza. Nzela me ealangaa.»

²⁷ Emba sakoko, Filipe amba yakye omo. Nzuka moto monomo wa Etiopi owamanya b̄e bompele, mokonzi munene na mokambi wa ezwele eso ya Kandase, mokonzi owa nwanwasi wa Etiopi, akyekye o Yelusaleme pho ya isambela.

²⁸ Ayakaka ya butwa oka ye, azasi o ikalo se, katangye buku pha moimosi Isaya.

²⁹ Bolobo amba wo na Filipe yokye: «Susinya okye benga ikalo saasina.»

³⁰ Filipe amba ya kyilingana omo, aesi ya oka moto owamanya b̄e bompele mona katangye buku pha moimosi Isaya, amba wo ne yokye: «Koebe ntina ya mapho matangye we maamana?»

³¹ Amba mobuyisa yokye: «Namba eba ndengye'ye, bo sibe na moteye?» Emba amba banga Filipe obokye abaa, azale phenephe ne.

³² Kyeka mapho ma buku mabaka yo katangye:

Ndokolo mpate ekyekye na b̄e pho ya ikye etena nkyingo,

ndokolo nwana wa mpate akangyi munoko o boo pha okoekate nkungye,

nde bomo taingole munoko.

³³ Na imiuya se, tebaikaka motenela phakolo bolombe.

Owamoimola mankoko me nza?

Pho bamanye bomo pha o mokyisi.

³⁴ Moto owamanyaka b̄e bompele, amba wo na Filipe yokye: «Naebondi, onzi-mole, moimosi kawo babona pho ya nza? Pho ye mampenza ndee pho ya mto mosuu?»

³⁵ Bobele, Filipe amba ya ingola munoko, utama na yaakoma be, amba moimola Simo Elaa ya Yesu.

³⁶ Waaba b̄e bakye. Bamba kye koma o elele yonyo ya maa, emba moto owamanya b̄e bompele yokye: «Kyeka maa, kyekatele iye obokye nazwe batisimo?» [

³⁷ Filipe amba ya wo ne yo kye: «Bo koanole na ndondo ya we eso, okokyi ibatisama.» Amba ya buya yo kye: «Naanole obokye Yesu Klisto ali Nwana wa Nwaphongo.»]

³⁸ Amba ya wo ne obokye ateya ikalo se, Filipe na moto owa manya b̄e bompele

baamba ya uta o maa, emba Filipe amba ya mobatisa.

³⁹ Waabwa bée o maa, Bolobɔ pha Nkolo phaamba ya manya Filipe, emba moto owa manya bée bompele takulaka mowene, kasi amba kye nde nzela ye na nkyisa.

⁴⁰ Kasi phɔ ya Filipe, amba kye wenene o Azote, aimolaka Simo Elaa o nkyisi iso yaalekanaka yo nono wakoma yo o Sezare.

9

Mbela ya Saolo

¹ Saolo abaka na maumunya nde ma ikanela na iboma baekosi ba Nkolo, amba kyende

² tuna nganga o munene nkanda phɔ ya mangambi ma makyita ma Damaseke. Bo akye zwa omɔ bato baabengye nzela me, ebe babasi ebe bampele abakangye maphanga, aye na bée o Yelusaleme.

³ Waaba yo kakye nzela ye, wakoma yo phenephe na Damaseke, mbala yɔnɔyɔ, mwenya mouti o ikolo, moesi ya mozinga na sina ilola.

⁴ Aesi ya kaa o se, amba ya oka ηwesi monomɔ mowɔ ne obokye: «Saolo, Saolo, phɔ ya'ye konyokolo?»

⁵ Amba ya tuna yokye: «Iwe nza, Nkolo? Nali Yesu, eli nga okonyokolo we.»

⁶ Kasi teme, nyolo o mokyisi muunene, emba bamoewole losengyesi we ikyela.»

⁷ Bēbi ne ba imbanga, batemekye, sawɔ na bɔɔbɔ: Baokaka ηwesi, kasi tebaiaka wene moto.

⁸ Saolo amba ya teme, kasi na bo waba yo na miyo makyekye, takulaka wene na ekpele, bēbi ne bamba mophlila mi ebokɔ phɔ ya imonyosa o Damaseke.

⁹ Akyekyela omɔ nkolo iyaato sawene, saza na ekpele na sanywa.

¹⁰ Moekosi monomɔ na nkombo ya Ananiya abaka o Damaseke. Nkolo amba mobanga o ndoto yokye: «Ananiya!» Ananiya amba mobuyisa yokye: «Nga oyo, Nkolo!»

¹¹ Nkolo amba kula wɔ yokye: «Wamokyende o ngo ekyebangye bée ngo eya Teme yɔɔ, otune o ingambi sa Yuda, moto okobangye bée Saolo wa Talase, ali o mɔ kabɔnde.»

¹² Auti iwene moto monomɔ na kombo ya Ananiya anyosi, amotandesi mabokɔ phɔ ya obokye abutwe ikula wene.»

¹³ Ananiya amba buya yokye: «Nkolo, naokye bato baikye bawɔ phɔ ya moto mona na phɔ ya bobe bolukye yo ikyela baanosi o Yelusaleme.»

¹⁴ Emba wawa ali na bokonzi bosɔ boomophe banganga banene phɔ ya ikanga maphanga bato basɔ batangye nkombo ya we.»

¹⁵ Kasi Nkolo amba wɔ ne yokye: «Kyende, phɔ moto me ali ekyelele ya etoma eosi nga phɔ ya iteya na nkombo

ya nga o nkyisi ya bato bate baefbe Nwaphongo, oka bakonzi na bato ba Isalayele.

¹⁶ Pho naamoteya nga mampenza bolosi bosɔ phaamooka yo pho ya nkombo ya nga.»

¹⁷ Bobele, Ananiya amba ya kyende, aesi yakye nyɔlo o ingambi me, amotandesi maboko yokye: «Saolo, nwebi na nga, eli Nkolo ookontome — Yesu me owaetokolekye o nzela eya baka we koye — pho ya obokye okule butwa iwene na obokye otonde na Bolobo Bosantu.»

¹⁸ Mina wamo, bikoo ndokolo bikyete bimotokosi o miyo. Bobele, abuto iwene nono waazwa yo batisimo.

¹⁹ Bobele waza yo, amba kula ya zwa bokusi.

Saolo kateya o Damaseke

Amba ya kyela banaa nkolo na baekosi babaka o Damaseke.

²⁰ Sa koko, abuto ikyemimola o mangambi ma makyita obokye Yesu ali Nwana wa Nwaphongo.

²¹ Bato baso baabaka bamookye bakamwaka, bekye: «Eye teli yo owabaka kanyokolo bato babaka batangye nkombo ya Yesu o Yelusaleme? Emba tayakaka wawa na nkoo pho ya iya baakya maphanga pho akye na bee oka banganga banene?»

²² Kasi Saolo anolaka na bokusi nkolo iso obokye Yesu ali nde owaakolo Masiya. Na waba yo kateya babona, Bayuda babaka

o Damaseke tebakulaka zwaka na lowo la imobuyisa.

²³ Sima ya nkolo, Bayuda bamba ya okana obokye bamobome.

²⁴ Saolo amba ya eba nwango nwa be. Na moo na mokolo, babaka bakyengyele bibonga ba mokyisi nwa bee pho ya imoboma.

²⁵ Kasi mokolo monomo, baekosi bee bamba moloya, bamokyesi mieluba, bamba mouya o mbale eyoko ya ekuka eya zinga mokyisi.

Saolo akomi o Yelusaleme

²⁶ Waakoma yo o Yelusaleme, Saolo alukaka obokye aangane na baekosi baayoko, kasi baso babaka na boobo ne, tebaikaka anola obokye abutoo moekosi wa Yesu phele.

²⁷ Emba Barnabas amba mokpa, amba ya munyosa oka batoma, amba na baimola ndengye eya wenekye yo Nkolo owa mowolekye o nzela, na ndengye eyateyaka yo Simo Elaa na nkombo ya Yesu o Damaseke.

²⁸ Tata wamo, Saolo abutwaka na batoma elele yonyo o Yelusaleme, kaimole Simo Elaa na nkombo ya Nkolo na ianola sisi.

²⁹ Afa kawono na Bayada baamunoko nwa baela, kaikye miko na be. Kasi bee balukaka nde imoboma.

³⁰ Walooka bebi, bamba kyende ne o Sezare. Emba omo, bamba molekyinya o Tarse.

³¹ Emba ingomba saabaka o mokyisi nwa Yuda munsɔ, nwa Galileya na nwa Samaliya babaka bose. Bamilenzaka, batambulaka na boilakye Nkolo, na nzela ya Bolobɔ Bosantu, babutwaka baikye.

Petelo abikye Ene wa Lide

³² Petelo abaka kakyemikyem mi ina nkyisi bobele bobele. Mokolo monomɔ amba ya kyende oka baanosibabaka o mokyisi na nkombo ya Lide.

³³ Amba ya kye zwa omoto monomɔ na nkombo ya Ene, alangyi mi ntangye mbula nwanbi, phɔ abaka etuku.

³⁴ Petelo amba ya wo ne yokye: «Ene, Yesu Klisto aebikye. Langwa, obongya ntangye ya we, we mampenza!» Sa kɔkɔ, aesi ya langwa.

³⁵ Waamowene bato, bato basɔ ba Lide na ba mambale ma Salona baanolaka Nkolo.

Iakwa sa Tabita

³⁶ Nwanwasi monomɔ abaka o Yafo, abaka moekosi. Nkombo ye yabaka Tabita, na munokɔ nwa baela «Doloka», kyelimbole obokye Munkyete. Abaka na bitoma bilaa biikye na mosungyi wa bato baakaya.

³⁷ Nzuka mi nkolo me, aesi ya zwa bolosi, aesi ya waa. Wa unva be imokunyola, baesi yakye molangya o etee ya ingambi eya ikolo.

³⁸ Oli Lide phenephe na Yafo, baekosi baokaka obokye Petelo abaka omɔ.

Emba bamba motomela bato babale phɔ ya ikye mobanga obokye: «Yalobengye mizele.»

³⁹ Petelo amba yakye na be mizele. Waakoma yo, baesi ya mobaya o etee ya ingambi eya ikolo, emba mazengye masɔ mabaka matemɔ o boo phe malele, mamoteya nkoto na bitobu babaka Doloka kakyele wataaka baa yo na be.

⁴⁰ Petelo amba ya tokolo bato basɔ, amba ya kusama na mabongɔ, amba bondele. Bobele amba ya miekola bili ndemba, amba wo yokye: «Tabita, langwa!» Amba ya zibola miyo, wa wene yo Petelo, amba ya mielola, amba ya zala.

⁴¹ Petelo amba ya mophe ebokɔ, amoteye, amba kula ya banga baanosibabaka na mazengye, aesi ya bateya yo mumɔ.

⁴² Mokyisi nwa Yafo mobimba nwa okaka lowo me, emba bato baikye bamba anola Nkolo.

⁴³ Petelo amba kɔkɔ na nwanba boikye o Yafo, oka moto monomɔ na nkombo ya Simo owa baka mokyisi nwa etoma na mangofo ma manyama.

10

Ndotɔ ya Kolonele o Sezare

¹ O mokyisi nwa Sezare, moto monomɔ abaka omɔ nkombo ye Kolonele, abaka mokonzi nwa batayo ya batuluku ba Loma,

ekyebangye be: «Batayo ya Itali».

² Moto me abaka moto mola. Yo na ibota se siso babaka bakumole Nwaphongo. Abaka kalobo sunga Bayuda baakaya, na ibondele Nwaphongo ntango iso.

³ Mokolo monomo, imbele sa nkokolo, aesi ya wene, nde ya nzanga, o ndoto, mwanze monomo wa Nwaphongo kanyolo oka ye kamobangye yokye: «Kolonle!»

⁴ Kolonle aesi ya molembetela, na bobo, aesi yaanola yokye: «Nkolo, lowo iye? Nwaphongo asepesi na mabondesi ma we na bolaa bookyele we oka babola, emba taambi ebunga.

⁵ Emba unwanwa eye, toma bato o Yafu pho baye na moto monomo na nkombo Simo, owa kula bee phe nkombo ya Petelo.

⁶ Ali mobutu wa Simo mosuu, okokyele etoma ya mangobo ma manyama, okozale o ingambi sili o mokukulu nwa ebale eenene.»

⁷ Waalembo anzelu owautaka imowole, Kolonle amba ya banga bato babale ba ingambi se na tuluku monomo okobondele na okokumole Nwaphongo, uta kalakala o se ya mibeko me.

⁸ Amba ya baimola iso ya moimolaka be, amba ya batoma o Yafu.

Ndoto ya Petelo o Yafu

⁹ Bo yana, mena bato me batakaba o nzela, baesi

ya koma phenephe na mokyisi, Petelo aesi ya baa o motondo nwa ingambi nwaalangyema pho ya ibondele. Yabaka phenephe na bunya i moto.

¹⁰ Kasi aesi ya oka nzala, emba alukaka iza. Waba bee bamolambele ya iza. Aesi ya loto ndoto.

¹¹ Aweni ikolo sizibo, eko yonyo ndokolo imputa sinene, basiphisi o matuu maso mane, siute o se.

¹² Emba onte ya sango, yabaka manyama maso ma makolo mane na malande na ibu, na manyosi ndengye na ndengye.

¹³ Nwesi monomo moesi ya mowole obokye: «Teme, Petelo! Boma ozee.»

¹⁴ Petelo amba ya buya yokye: «Phe, Nkolo! Pho o bomoo pha nga, naino size ntoma ya ekyila na ya sokoto.»

¹⁵ Amba kula oka nwesi monomo mowo ne, pho ya mbala eya ibale obokye: «Ekpele ebuye Nwaphongo elaa, iwe tokokyi iwo obokye eli sokoto!»

¹⁶ Lowo me lakyelama mbala iyato, emba eko me nono waabutwa yango o ikolo.

¹⁷ Petelo ameka imilimbolela yo mampenza ntina ya ndoto euti yo iloto, sakoka, nde imbele me, batima ba Kolonle babaka bakyemituna mboka eso wali ingambi sa Simo, baesi ya koma o munoko nwa lopango.

¹⁸ Bamba butwa babangye

na bambe na tuna bεkye: «Simo Petelo kazale wawa?»

¹⁹ Petelo abaka kataumunya nde ndoto ye, kasi Bolobo amba wo ne yokye: «Kyeka, bato babale baelukye.

²⁰ Uta uwanwa eye, kyende na bee molongo, samakamaka, pho eli nga moto obatomi.»

²¹ Bobele, Petelo amba ya uta ikyebenga bato me. Amba ya wo na bee yokye: «Nga oyo. Eli nga moto okolukye bee. Oesi ya nkyeka pho ya'ye?»

²² Bamba mobuyisa bεkye: «Eli mokonzi nwa batuluku, Kolonele, moto monomo wa bosembo, okoile Nwaphongo, oli na na mobesi molaa onte ya Bayuda baso. Mwanze wa Nwaphongo amoweninya obokye asengyesi ikyela obokye okyende o ingambi se pho aokye mapho ma we.»

²³ Petelo amba ya banyosa, amba ya bayamba.

Bo yana, amba ya kye na bee molongo na bebi baayoko ba Yafo.

²⁴ Bunya pha sima, amba ya koma o Sezare. Kolonele, o mbale ye, waba yo kabaziya, abangaka banaa nyango, na bebi ne balobo zingana na ne.

²⁵ Imbele saa koma Petelo, Kolonele amba kye vana ne, emba amba mivaka o makolo me pho ya imokumbela.

²⁶ Petelo amba ya wo ne yokye: «Inwa, pho na nga

nali nde moto boli we». Bobele amba ya mophila pho ya imunola.

²⁷ Emba, bibi kawono ne, amba nyolo. Wakyε wene yo moluku nwa bato,

²⁸ amba ya wo yokye: «Bo koebe bee, eli ekyila pho ya Moyuda angana elele yonyo naa ikumana na mobutu. Kasi oka nga, Nwaphongo kaute insosolisa obokye tewasengyesi iwo obokye moto oyoko ali na sokoto naa tali wa iba ne elele yonyo.

²⁹ Yango mena naesi saika ziko wambangyi we. Kasi unwanwa eye, nazingyi iyeba ntina embangyi na we.»

³⁰ Kolonele amba ya buya yokye: «Lolo wakokyi nkolo iyato, o ngonga eya iyato eya nkokolo, nabaka nabondele o ingambi sa nga. Mbala yonyo, moto monomo alati bitobu bilaa aesi ya teme o boo pha nga

³¹ kawo na nga yokye: «Kolonele, ibondesi sa we basianos, na bolaa bokyele we bato, Nwaphongo kaboumunya.

³² Emba toma moto monomo o Yafo pho ya ikye banga Simo, owaphe bee nkombo ya Petelo, aye wawa. Ali mobutu o ingambi sa Simo okokyele etoma ya mangobo ma manyama, ingambi se sili o mokukulu nwa ebale eenene.»

³³ Nde o sina imbele, naesi ya toma bakye eluka. Emba obee na banga na

lozingo pho ya iyalobenga. Uṅwanwa eye, kyeka banga baso o boo pha we pho ya iyoka iso ietomi na Nkolo iya loimola.»

Petelo kawo maphoo oka Kolonele

³⁴ Bobele, Petelo amba ya ingola munoko yokye: «Nde phele, naweni obokye Nwaphongo tali mbale nde na moto monomo.»

³⁵ Emba na o mabota maso, moto munsoko omwile na okokyele bosembo, Nwaphongo kamoanole.

³⁶ Simo ye, aetomela bato ba Isalaye: Simo Elaa na bose, na nzela ya Yesu Klisto, iyo oli Nkolo ya bato baso.

³⁷ Bëe koloebe. Lowo laokana o Yuda mobimba, lauta o Galileya, sima ya batisimo eyateyaka Yoane.

³⁸ Yesu me owa botama o Nazarete, bëe koebe ndengye eya mophe Nwaphongo Bolobo na mwiya. Atambulaka mboka eso ikyemikyela bolaa, kakyemibikya bato baso babutwaka baombo ba Zabulu, pho Nwaphongo abaka ne.

³⁹ Emba banga toli manzoka ma etoma ye eso o mokyisi nwa Bayuda na o Yelusaleme. Yo owa boma bëe na imobaka o ekulusu,

⁴⁰ Nwaphongo amoakola mokolo nwa iyato, emba amophe obokye amiweninya,

⁴¹ na bato baso phe, kasi na manzoka matanga Nwaphongo phanza, na banga bazaka na banywaka

ne sima ya ikundwa se onte ya bawe.

⁴² O suka, amba lo-toma ikyemimola bato na ibayelega simo obokye: Eli yo owa olo Nwaphongo ndokolo munanga nwa bato bali na bomoo na baawa.

⁴³ Nde pho ye, baimosi baso bawo bobo: Ilimbisa sa masumu sapheme na nzela ya Nkombo ye oka moto muso okomoanole.»

Iya sa Bolobo oka bato bate bali Bayuda

⁴⁴ Petelo ataka ba naino kaimole maphoo, Bolobo Bosantu boesi yauta mi bato baso babaka baokye Iloba.

⁴⁵ Yabaka boobo onte ya baanosi babele, bakyekeye na Petelo. Yango mena, uṅwanwa eye, noko o mabota ma bato bate bali Bayuda, ikabo sa Bolobo Bosantu sa nyangwaka!

⁴⁶ Pho baokaka bato me bawo na noko ya be, bakumbele bonene pha Nwaphongo. Petelo amba kula ya wo yokye:

⁴⁷ «Moto akokyi ikatela ibatisa bato baba na maa, pho na bëe bazwe Bolobo Bosantu ndokolo banga?»

⁴⁸ Amba ya ambya mofeko nwa ibabatisa na nkombo ya Yesu Klisto. Bobele, bamba ya moonga obokye akule ba na bëe banaa nkolo.

11

Simo ya Petelo o Yelusaleme

¹ Batoma na bebi baabaka o Yuda baokaka bawo obokye nkyisi ya bato bate

bali Bayuda, baanosi iloba sa Nwaphongo.

² Waya butwa Petelo o Yelusaleme, baabele bée bamba ya ika ziko ne.

³ Bekye: «Okye nyolo o ingambi sa bato bate baika bele be, ozee na bée elele yonyo!»

⁴ Bobele, Petelo amba kula ya tata simo me tata o etatele, amba ya bawole lowo lonolo na lonolo, yokye:

⁵ «Nabaka o mokyisi nwa Yafo nabondela. Naesi ya wene o ndoto ekpele yonyo ndokolo imputa sinene, basiphisi o matuu mane, siute o ikolo nono waya sango wali nga.

⁶ Walembetela nga o imputa me, naesai yawene manyama ma makolo mane ma mokyisi, manyama ma mangonda, maalande na ibu na manyosi ma ikolo.

⁷ Naesi ya oka na nwesi monomo mowo na nga obokye: “Petelo, injwa, boma ozee!”

⁸ Naesi ya wo ngakye: “Phe, Nkolo! Pho bikpele bia ekyila na bia sokoto naino tebinyosi o munoko nwa nga.”

⁹ Mbala eya ibale, nwesi nwamba kula uta o ikolo nwamba buya obokye: “Ibongye Nwaphongo, we tokokyi ikpa ndokolo ili ya sokoto.”

¹⁰ Lowo me lalekanaka mbala iyato, emba iso yamba kula butwa o ikolo.

¹¹ Emba sakoko, iwenekye bampele baato bantomelaka

be, bautaka Sezare, baesi ya koma o ingambi saabaka banga.

¹² Bolobo Bosantu aesi ya wo na nga obokye nga sa makamaka, nakye na bée molongo. Nakye na ná bebi motoba bakye nzika. Banga baso tomba ya kye nyolo o ingambi sa moto me.

¹³ Moto me amba ya loimola bo wawenekye yo anzele o ingambi se atemi kawo ne obokye: “Toma bato o Yafo, bakye banga Simo, owa kula bée phe nkombo ya Petelo,

¹⁴ owa moewole maphoo mamobikya iwe na ingambi sa we siso.”

¹⁵ Watata nga iwo, Bolobo Bosantu boesi ya bautela nde bo waloutelaka phango o etatele.

¹⁶ Namba ya umunya maphoo ma Nkolo wawoko yo obokye: “Yoane abatisaka na maa, kasi bée wamobatisama na Bolobo Bosantu.”

¹⁷ Bo ikabo me siphemi oka be, Nwaphongo asiphe na banga pho toanola Yesu Klisto. Emba nga nali nza pho ya ikatela Nwaphongo ikyela.»

¹⁸ Waoka bée maphoo mamana, bamba ya ikala bose, babuto ikumbela Nwaphongo, bekye: «Kyeka obokye Nwaphongo aphe na nkyisi iteili ya Bayuda obokye ibongole mandondo pho ya izwa bomoo.»

Etatele ya ingomba sa Antioshe

19 Bato banyangwaka pho ngongō eyautaka pho Etiyeni, bakyekye nono o Fenisi na o Shipre na o Antioshe. Kasi tebaikaka teya nono moto monomo iloba bo teyabaka nde Bayuda.

20 Nzuka bana onte ya bée babaka bato ba Shipre, na ba Sirene, bautaka o Antioshe, babaka bateya na bée oka Baela, baimole Simo Elaa ya Nkolo Yesu.

21 Eboko ya Nkolo ya baka na be, emba motiya nwa bato baanolaka Nkolo nwa butwaka moikye.

22 Simo ya lowo me yamba koma o mato ma baanosi ba ingomba sabaka o Yelusaleme, emba bamba ya toma Balaba o Antioshe.

23 Wakye wene yo omō ngolu ya Nwaphongo kyekyele etoma, abaka na nkyisa, emba amba balenza bée baso pho baikale ikyelela Nkolo na ndondo yonyo.

24 Pho yo abaka moto molaa na owa tonda na Bolobo Bosantu na ná ianola. Emba moluku nwa bato mwikye nwamba ya miambya oka Nkolo.

25 Bobele, amba yakyende o Tarsis pho ya ikye luka Saolo.

26 Wakye yo mozwa, amba yakye ne o Antioshe. Bamba kyela omō mbula mobimba ikyela etoma elele yonyo na bato ba ingomba. Bateyaka bato baikye somo. Emba yabaka o Antioshe, waatataka bée

ibanga baekosi na nkomgo ya baklisto pho ya mbala eya yambo.

27 Mi nkolo me, baimosi bamba ya uta o Yelusaleme, bakye o Antioshe.

28 Monomo na be, na nkombo ya Agabusu, amba ya teme, amba ya imola na mwiya nwa Bolobo Bosantu obokye zilo sikusi samokyinda mokyisi mobimba. Yakyelamaka imbele saabaka Kolode mokonzi.

29 Bobele baekosi bamba yakpa meko obokye bamotaa monomo na monomo kokokana na bozwakye phe, batome pho ya isunga bebi bazale o Yuda.

30 Bamba kyela nde bomo. Bamba tomela bankumu nsindo yazwaka bée na Balaba na Saolo.

12

Babomi Zake, baakye Petelo

1 Imbele me sasina, mokonzi Elode abutwaka inyokolo bato bayoko ba ingomba.

2 Amba ya boma Zake, nwana nyango na Yoane na mumphata.

3 Wawene yo obokye Bayuda bakumbe na yakyelaka yo, amba kula akya Petelo. (Yabaka i nkolo ya eseleko ya mapa matumbe bée sa muno moulole mapa.)

4 Wamobanga be, amba munyosa o boloko, amombye o maboko ma biboko bine ba batuluku, eboko ya bane bane pho ya

imokyengyεε. Bazingaka ikye moambinya o boo pha bato o sima ya eseleko ya Ilekana.

⁵ Yo Petelo mona, abaka o boloko, kasi ibondele sikusi sa ingomba sabaka oka Nwaphongo imbelele sisō phō yε.

Bakandosi Petelo

⁶ Waaluka Elode iyambinya Petelo, na mokolo mε, Petelo alalaka onte ya batuluku babale, bamokangyi na nyololo ibale, na bakyengyesi babaka batemi o mozibo.

⁷ Emba kyeka anzelu wa Nkolo aesi ya tokolo na mwenya mobuto ingyengye wamō. Aesi ya wanda mobanzi nwa Petelo, aesi ya moumola yokye: «Langwa izele!» Bobele, nyololo yeesi ya mana o maboko mε.

⁸ Mwanze amba ya wō nε yokye: «Kanga kamba ya wε, lata bikoto ba wε.» Amba kyela bomō. Amba kula wō nε yokye: «Lata munkoto nwa wε, ombengye.»

⁹ Petelo aesi ya tokolo, abuto imobenga, saeba obokye ikyilekane nε na anzelu ili ya phele: Awenekye ndokolo kaloto nde ndoto.

¹⁰ Walekana yo ibala sa etatele na sa ibale, bamba ya koma o mozibo nwa ebuni munyolo na beε o mokyisi munene. Ekomba ya mozibo mε yaingwaka nde yango mampenza. Beε bamba ya tokolo nono wabenga beε

ngoo yonoyo, bobele mina wamō, anzelu aesi ya moika.

¹¹ Emba Petelo amba ya mieba, amba wō yokye: «Unanwa eye, naebi phele obokye Nkolo atomi anzelu wε phō ya iyamanya o maboko ma Elode na bofe bosō bonzimelakyi Bayuda.»

¹² Waeba yo elele ekomi yo, amba yakye o ingambi sa Maliya, nyango wa Yoane, owaphekye beε na nkombo ya Malako. Omō bato baikye baanganaka, babondele.

¹³ Wakomola yo ekomba enene eya lopango, nwanwasi monomo wa etoma amba susinya phō ya iyokymela, nkombo ye Loda.

¹⁴ Amba ya eba nyesi nwa Petelo. Na nkyisa, taikaka zibola ekomba. Amba butwa na mbangu o motema, amba kye imola obokye Petelo atemi o boo pha mozibo munene.

¹⁵ Bamba ya wō nε bekye: «Oyeye!» Kasi yo kaanole nde obokye eli phele. Bamba wō bekye: «Wanaka eli anzelu wε.»

¹⁶ Mena Petelo kakomole nde bokomosi. Wamba ya zibola beε ekomba, bamoweni, babuto ikanwa.

¹⁷ Amba ya bazibisa na eboko obokye baikale bose. Amba ya baimola ndengye emotokosi Nkolo o boloko, yokye: «Oimola Zake na bebi lowō mε.» Emba amba ya tokolo, aesi yakye o elele esuu.

¹⁸ Waaye bunya, toko ekusi yeesi ya tokolo onte

ya batuluku. Bamitunaka bεkye: «Petelo akyesi bo?»

¹⁹ Elode amba toma bato bakyemimoluka, imozwa phe. Amba ya tuna bakyengyesi, amba ya wo obokye bababome. Amba ya mana o Yuda akye o Sezare, amba ikala omο.

Iwa sa Elode

²⁰ Elode abaka na yo na bato ba Tula na Sidona. Bato babana baesi ya kolo, bakyε oka ye. Babongye na Balasitusu, moto wa etoma wa etee ya ingambi eya ilala ya mokonzi, obokye bakule butwa na booka, pho nkyisi ya bεε izwakye ntoma ya iza ikyeute o mokyisi nwa mokonzi.

²¹ Wakoma mokolo nwa okanaka bε, Elode amba ya lata etobu ya bokonzi, aesi ya zala o eziye ye ya bokonzi kabawole maphoo.

²² Bato baesi ya anwana, bεkye: «Eye nde nyesi nwa Nwaphongo, teli nwa moto!»

²³ Nde o sina imbele, anzeli wa Nkolo asefi ya mowanda pho taphe waphongo nkyemo. Bobele banyanzumbele bamba ya mozaa, nono waa wa yo.

²⁴ Maphoo ma Nwaphongo manyangwaka mboka eso, na baanosi babutwaka baikye.

²⁵ Waunva Balaba na Saolo etoma ya bε, bamba ya butwa o Yelusaleme. Bakyekye na Yoane, owaphεkye bεε nkombo ya Malako.

13

Batomi Balaba na Saolo ikye imola Simo Elaa

¹ O ingomba sa Antioshe, baimosi na bateye babaka omο. Balaba, Simeyo okobangye bεε Mwindo, Lukusu wa Sirene, Manaene owakolaka elele yonoyo na nwangyesi Elode, na Saolo.

² Mokolo monomo nwa baka bεε babondele Nkolo na imiima ntoma, Bolobo Bosantu amba ya wo yokye: «Omanyisa Balaba na Saolo pho ya etoma eebabangyi na nga.»

³ Bobele, wa miima bεε ntoma na wa bondele bε, bamba ya batandela maboko, nono wa bale bεε bakyε.

Balaba na Saolo o esanga ya Shipre

⁴ Wa ba bεε o etoma eya baphe Bolobo Bosantu ya ikyenimola Simo Elaa, Balaba na Saolo bamba ya uta o ibongu sa Silisi. Omο, bamba ya kpela o masuwa pho ya ikyende o Shipre.

⁵ Wakoma bεε o Salamini, bamba ya imola iloba sa Nwaphongo o mangambi ma makyita ma Bayuda. Babaka na ná Yoane pho ya ibasunga.

⁶ Wa katisa bεε esanga eso nono o Pafos, bamba kye zwa moto monomo, nkombo ye Balayesu, yo moyuda, mokyisi nwa manganga, abaka kamikpe obokye ali moimosi.

⁷ Abaka yo na mwangyesi wa esanga. Nkombo ya

mwangyesi me, Selegusu Polo, moto wa malondo. Iyo amba ya toma obokye bamobangyele Balaba na Saolo, pho alukaka na bokusi obokye aokye iloba sa Nwaphongo.

⁸ Kasi nganga Elima (pho nkombo ye kye-limbole babona), taikaka anola yaabaka bee bawo, emba alukaka na obokye nwangyesi yo sa anola.

⁹ Bobele, Saolo, okobangye bee Polo, atondaka na Bolobo Bosantu, amba ya molembetela.

¹⁰ Amba wo ne yokye: «Owatonda na malondo mabe na na boole, nwana wa Molemba, nwakolo munguna nwa bosembo! Otoeme ikyemiotingyinya manzela ma Nkolo mateme yoo?»

¹¹ Emba kyeka inwanjwa eye, eboko ya Nkolo ya moewanda: Wamopholo miyo, nono itekye, otokule wene moo.» Mina wamo, lonzumbe na enzombi eesi ya moziba, abuto tibatiba pho ya iluka bato ba imokpa mi eboko.

¹² Bobele wawene mwangyesi lowo loleka, amba butwa ianola, pho mateya ma Nkolo maamokamwisaka na boikye.

O Antioshe ya Pisidi, Polo awoo

¹³ Polo na bebi ne bamba ya kpela o masuwa o Pafos, bamba ya koma o Peleze o Pamfliya. Emba Yoane

amba kabana na be, yo ibutwa o Yelusaleme

¹⁴ Be, bamba ya mana o Peleze, bamba ya koma o Antioshe o pisidi. Mokolo nwa sabata, bamba ya kye nyolo o ingambi sa makyita, bakye zala.

¹⁵ Waunva bee itanga buku pha Mibeko na pha Baimosi, Bakonzi ba ingambi sa makyita bamba ya toma bato ikye wo na bee bekye: «Bebi ba bampele, na oli na lowo la ibondo bato, owo.»

¹⁶ Polo amba ya teme, amba ya bazibisa na eboko, yokye: «Bato ba Isalayele na ba lote Nwaphongo, okyemela!

¹⁷ Nwaphongo owa bato ba Isalayele owa olo ba ango ba banga, na bato ba tomba yo imbele sa baka bee o mokyisi nwa Ezipito wa tokolo yo na eboko ye ekusi onte ya be.

¹⁸ Phenephe mbula mako mane, akuyaka na mofesi nwa bee o bokye.

¹⁹ Emba wawo yo mabota sambo o mokyisi nwa Kanana, amba kaba mokyisi nwa bee ilaka

²⁰ phenephe na mbula mikama mine mbuka mako matano. Emba sima me, amba ya ambya bananga nono o imbele saka moimosi Samwele.

²¹ Emba tata wamo, bamba ya onga mokonzi monomo. Nwaphongo amba ya baphe Saolo nwana wa Kyisi, moto wa ibota

sa Benzame, pho ya mbula mako mane.

²² Wamole be, amba ya baphe Davidi obokye abe mokonzi nwa be. Pho ye amba na wo yokye: "Nazwe Davidi, nwana wa Yese, moto olongoba o ndondo ya nga, owa mokyela maphoo maso boozingye nga."

²³ O ibota se, Nwaphongo, bo waikaka yo mbunu, atokolelekye Isalayele Mobicke Yesu.

²⁴ O boo pha iya se, Yoane ateyaka phanza bato baso ba Isalayele batisimo ya ibongola motema.

²⁵ Wakoma Yoane iyunva etoma ye, awoko yokye: "Be kounyana obokye nga nali nza? Sili yo! Kasi kyeka obokye okoye o sima ya nga, sikokyi na iyingola simbi ya bikoto be."»

²⁶ «Bebibana ba ibota sa Abalayama na baalote Nwaphongo, maphoo ma ibika mama, bamatoma pho ya banga.

²⁷ Pho bato ba Yelusaleme na bakonzi ba be, tebaiki moeba, na wamoingya be, bakokiyisa maphoo mawoko baimosi, matangye be nkolo ya sabata iso.

²⁸ Na wabaka be sazwa ewele ya imoingya, bamba onga oka Pilata obokye amobome.

²⁹ Waunva be ikokya maphoo maso maakoma be pho ye, bamba ya mumanya o ekulusu, baesi ya mokunda.

³⁰ Kasi Nwaphongo amba

ya mokundola onte ya bawe.

³¹ Iyo owatokolelekye nkolo nzikye bato bautaka ne Galileya pho ya ikyende o Yelusaleme. Unwanwa eye, be bali manzoka me oka bato.

³² Na banga, toeyimole Simo Elaa eye: Mbunu eyaikyelaka be baango ba banga,

³³ Nwaphongo aekokye eso pho ya banga, bana ba be, wakundola yo Yesu, bo wakoma be o zembo sa ibale obokye:

Oli nwana wa nga, inga, lolu, naeboti.

³⁴ Omokundosi Nwaphongo onte ya bawe, etakule pholo,

eli nde bo wawoko yo, obokye:

"Namoephe mbolo isantu ya Davidi, maphoo ma phele."

³⁵ Yango mena, kakule wo o elele eyoko yokye:

"Otole moto mosantu wa we obokye apholo o ilita."

³⁶ Pho Davidi, wakyelela yo ibota se o imbele se, na nwangano nwa Nwaphongo, amba wa. Bamba ya mokunda phenephe na baango, ne apholo.

³⁷ Kasi yo owakundola Nwaphongo onte ya bawe, taika pholo.

³⁸ Bande, oebe obokye eli pho ye simo ya ilimbisa masumu yeesi, na ibutwa bato ba bosembo phate pha ikaka zwa be na Mobeke nwa Mose,

³⁹ na nzela ye, moanosi muso abuto moto wa bosembo.

⁴⁰ Omifanza, obokye maphoo mawo baimosi mango sa eyelela:

⁴¹ "Kyeka, b̄e basemosi, okamwe, olemo!
Pho, bo tabaa b̄e na bomoo,
namokyela etoma
yoooyo,

obokye bo baeyimosi yango otoeyanole!"»

⁴² Wa itokolo, bamba ya bondele Polo na Balaba na boikye obokye bakule ya baawole pho ya lowo me mokolo nwa sabata nwa sima.

⁴³ Wanyangwa bato baso baanganaka, Bayuda baikye na bato basuu baakumole Nwaphongo, bamba ya benga Polo na Balaba. Babalenzaka obokye baphile bophelelu ngolu ya Nwaphongo.

Polo na Balaba bakye oka bato bate bali Bayuda

⁴⁴ Wakoma sabata, phanephe mokyisi mobimba nwamba yaangana pho ya iyoka maphoo ma Nkolo.

⁴⁵ Wa wene Bayuda moluku nwa bato, baesi ya tnda na zuwa, abuto iikyela maphoo ma Polo ziko, bamotole.

⁴⁶ Polo na Balaba, na mwiya, bamba babuyisela bekye: «Ebakyi obokye maphoo ma Nwaphongo bata mateya b̄e phanza. Kasi pho b̄e omale, tokokyi na bomoo pha bobele. Yango mena tokye oka bato bate bali Bayuda.

⁴⁷ Pho Nkolo awo na banga babona:

"Naekyesi ndokolo tala ya na mabota pho ya ikye na Simo yanga nono o mbomela ya mokyisi!"»

⁴⁸ Waoka baate bali Bayuda babona, na nkyisa, babuto ikumbela maphoo ma Nkolo, emba baso baolomoko pho ya bomoo pha bobele bamba butwa baanosi.

⁴⁹ Maphoo ma Nkolo mamba ya nyangwa o mokyisi munsu.

⁵⁰ Kasi Bayuda bamba ya losa babasi ba kaa bakumole Nwaphongo na onte ya bankumu ba mokyisi, balukaka inyokolo Polo na Balaba, emba bamba ya bawiinya o manyete ma be.

⁵¹ Kasi be, bamba ya lasa mobulubutu nwa makolo ma be, bamba yakye o Ikoniumu.

⁵² Kasi baekosi batondaka na nkyisa na ná Bolobo Bosantu.

14

Polo na Balaba o Ikoniumu

¹ O Ikoniumu, wakula lekana nde bomoo. Polo na Balaba bamba ya kye nyolo o ingambi sa Bayuda sa makyita. Bamba ya wo na ndengye yoooyo obokye Bayuda na Baela baikye babutwaka baanosi.

² Kasi Bayuda bayoko bate baikaka anola, bamba losa bapakano obokye babe na maumunya mabe pho ya bebi.

³ Na bo bomo, bakyelaka nkolo nzikye o Ikoniumu. Babaka bawo nde pwapwa pho ya Nkolo na pho ya maphoo ma ngolu ye. Abaphেকে mwiya nwa ikyela na maboko ma bée bilembetele na bilekyesako.

⁴ Moluku nwa bato ba mokyisi nwanba kabana. Bana babaka mbale na Bayuda, bayoko mbale na batoma.

⁵ Bapakano na Bayuda na bakonzi ba bée bamba kana inyokolo na iboma batoma na mabanga.

⁶ Waawene bée babona, bamba ya lota mbale ya nkyisi ya Likaoni, Listre na Derbe, na o nkyisi ili phenephe na yango.

⁷ Omo, babuto nde iimola Simo Elaa.

Polo na Balaba o Listre

⁸ O Listre, moto monomo munene abaka omo, taikaka ba kateme. Makolo me manyiba uta o ibu sa nyango, taikaka na ba katambule.

⁹ Amba oka Polo kawo. Polo amba ya molembetela, aesi ya wene obokye ali na ianola pho ya ibika,

¹⁰ Amba ya wo na bokusi yokye: «Teme na makolo ma we!» Emba amba ya ngbengo, abuto itambula.

¹¹ Waayawene moluku nwa bato lowo lokyesi Polo, bamba ya anwana na munoko nwa be, bekye: «Ba Nwaphongo bamibuye bato, bauti o ikolo, baesi oka banga!»

¹² Babangaka Balaba «Zeyusu», emba Polo «Ermesi», pho ya baka yo owa kpaka maloba.

¹³ Nganga wa Nwaphongo Zeyusu o nze ya ibala, amba yaa na balo ba mangombe na biboko ba bokonzi o nzibo ya inyolo o mokyisi. Yo na moluku nwa bato bamba okana obokye babakabele ikabo.

¹⁴ Waaoka batoma Balaba na Polo lowo me, bamba kakola bitobu ba be, bamba ya ngbengo bili moluku nwa bato na iyanwana

¹⁵ bekye: «Bato, pho ya'ye kokyele maphoo mamana? Na banga toli nde bato boli bée! Simo Elaa ekyeyimole banga, eli nde obokye ole maphoo maabe obutwele Nwaphongo oli na bomoo, owakyele ikolo na munse, ebale eenene na iso ili omo.

¹⁶ Wa phanza, alekye mabota maso mabengye manzela ma bée mampenza.

¹⁷ Nzuka amiweninyaka na maphoo malaa maakyele yo mama. Kasi taika le ibaweninya maphoo malaa, pho kabatomele uta o ikolo mambula na bipha bilaa, kabatonza na ntoma katonza na mandondo ma bée na nkyisa.»

¹⁸ Maphoo me temakokaka izibisa moluku nwa bato izele, pho ya obokye bée sabaambisa mambeka.

¹⁹ Bobele, o Antioshe na o Ikoniumu, wamba ya tokolo Bayuda baya losa moluku na bato. Baesi ya ma Polo mabanga, bamba ya tokolo

ne o imbale ya mokyisi, baumunyaka obokye awe.

²⁰ Kasi, wangana baekosi wali yo, amba ya inwa bobele amba ya nyolo o mokyisi. Bo yana, yo na Balaba bamba ya kye o Derbe.

Polo na Balaba babuto o Antioshe ya Siri

²¹ Sima ya iyimola Simo Elaa o mokyisi me na izwa baekosi baikye omō, bamba kula ya kyende o Listre, o Ikoniumu na o Antioshe.

²² Bakyekye kuya mandondo ma baekosi na ibalenza obokye balendendale o ianola, bekye: «Tosengyesi ilekana na minyoko miikye, pho ya inyolo o Bokonzi pha Nwaphongo.»

²³ O ingomba sonoso na sonoso, babalelekye bankumu, bamba bondele, bamba na miima ntoma pho ya ibaambya oka Nkolo owa anola be.

²⁴ Emba wakatisa be Pi-sidi, bamba ya kye o Pamfili.

²⁵ Wateya be mapho ma Nwaphongo o Perge, emba bamba ya kyende o Atali.

²⁶ Omō, bamba ya kpela o masuwa, babuto o Antioshe, wautaka be, elele eya bambyaka be o ngolu ya Nwaphongo pho ya etoma ekyeute be ikyela.

²⁷ Wakoma be, baesi ya angyinya Ingomba, bamba baimola maso makyela Nwaphongo na be, na ndengye eyaingolaka yo

mozibo nwa ianola pho ya bapakano.

²⁸ Emba, bamba ya koko omō be na baekosi.

15

Toko o Antioshe pho ya lowo la ibele

¹ Bobele, bato bayoko bamba uta o Yuda, be balukaka iteya bebi bobo: «Be boto mibesi bokowo mobeko nwa Mose, be tokoki ibika.»

² Toko yamba toko, emba miko makusi mamba ba onte ya Polo na Balaba na bato me. Bamba ya sukya obokye Polo, Balaba na bato basu bakye o Yelusaleme, bakye zwana na batoma na bakumu pho ya toko me. Tebaikaka banolela, baesi ya phalatana na na bokusi pho ya lowo me. Na bomo, baesi ya toma Polo, Balaba na bato bayoko ba Antioshe obokye bakyende o Yelusaleme oka batoma na bankumu, bawo lowo me.

³ Ingomba basungaka pho ya imbanga me. Bobele, baesi ya katisa Fenikisi na Samaliya, bakye mimola o waanola bato baatebali Bayuda Yesu. Simo me ya phekye nde be baso nkyisa na boikye.

⁴ Wakoma be o Yelusaleme, ingomba baakumbelaka, ebe na batoma na bakumu, baaimolaka iso yaakyelaka Nwaphongo na nzela ya be.

⁵ Baanosi baayoko ba mbale ya Bafalisayi, baesi

ya teme, bekye: «Esengyesi obokye babele baanosi baatebali Bayuda, babatome na bokusi ikokya mobeko nwa Mose.»

⁶ Batoma na bakumu baesi ya angana pho ya ekola lowo me.

⁷ Baphalatanaka na boikye. Sima, Petelo aesi ya teme, yokye: «Bande, koebe obokye Nwaphongo anzolo onte ya bee obokye naimole Simo Elaa oka bato baatebali Bayuda, pho ba okye, baanole.

⁸ Nwaphongo, okoebe mandondo ma bato, abaphe Bolobo Bosantu bo nwaalophe yo, pho ya iteya obokye baanosi.

⁹ Taika lokyesinya na nwana bokyi bobo na be, Nwaphongo akunyola mandondo ma bee pho bamoanola.

¹⁰ Kasi kolukye itoma baanosi inyanya ephesi ewaa, na bankoko ba banga, na banga toloikiy koka ienyanya. Komekye Nwaphongo babona pho ya'ye?

¹¹ Kasi na ngolu ya Nkolo Yesu, banga toanole obokye tobikiy ndengye yonoyo na be.»

¹² Bato baso baesi ya ikala bose, baokyemele Balaba na Polo babaimole bilekye-sako na bilembetele biso biakyelaka Nwaphongo na nzela ye o nte ya bato baatebali Bayuda.

¹³ Waunva iwo, Zake ne aesi ya wo, yokye: «Bande, inzokyemele!

¹⁴ Simo aimosi bo watataka Nwaphongo ikana obokye onte ya bato baatebali Bayuda aolo ibota sonoso silli se.

¹⁵ Maphoo maawo baimosi makoka na lowo me, pho totangye o buku pha Nwaphongo bobo:

¹⁶ Nkolo kawo bobo: “Sima ya maphoo mamana namokula ya,

Namotonga na ingambi sa Davidi saabukwaka, nasiinola, naasiteye,

¹⁷ Emba bato bayoko baso bamoluka Nkolo, ebe na mabota maso mabanga nga obokye mabe ma nga. Eye booko wo Nkolo.

¹⁸ Aebinyaka maphoo me mamana uta kalakala.”

¹⁹ Zake akuli wo, yokye: Yango mena, nawene obokye tolokokiya ibaphe motema bolosi oka baatebali Bayuda, baanole Nwaphongo.

²⁰ Kasi tobakomele mokanda obokye toongye na be, sa zaa nsoti ikyiambya bee oka manzambe ma bikyeko, sa kyela bondumba, sa zaa manyama maawe na malongo o motema, sa zaa na malongo.

²¹ Pho nono wa kalakala, bato bateya mobeko nwa Mose o mokyisi monomo na monomo, bamotangye na o mangambi ma makyita ma Bayuda nkolo iso ya Sabata.»

Mokanda mootomi bee oka baanosi baatebali Bayuda

22 Bobele, batoma, bakumu, na ingomba siso baesi ya kana obokye baolo bato onte ya be, babatome o Antioshe bée na Polo na Balaba. Baesi ya olo Yuda okobangye bée Balasabas, na Silasi, baso babale babaka bato ba kaa onte ya bande na be.

23 Baphisaka mokanda moowo bobo: «Bande na bée, batoma na bankumu, babeya bande na be, baatebali Bayuda, baazale o nkyisi iye: Antioshe, Siri na Silisi.

24 Tooka obokye bana bato, bawaa baatebaika banga phe nzela, bauta oni, baya bi omoo, baebunzinya na maphoo maawo be, bakyetitisa mandondo ma bée.

25 Yango mena, tokani banga baso obokye toolo bato emba toetomele be. Bamoyaa molongo na bebi na banga, Balaba na Polo.

26 Baambya bomoo pha bée pho ya etoma ya Nkolo wa banga Yesu Klisto.

27 Toetomesi Yuda na Silasi baamoeyimola, bée mampenza, maphoo maakomi banga mamana.

28 Pho, na banga na Boloboo Bosantu, tokani obokye tolokoki iephisa ephesi esuu, kasi maphoo masengyesi bée ikyila mango mama:

29 Sa zaa nsoti ikyambya bée oka manzambe ma bikyeko, sa zaa malongo, sa zaa manyama maawe na malongo o motema, sa kyela bondumba. Bo omimanye

mi maphoo maso mamana, kokyete bolaa. Oikalaka na bolaa.»

30 Emba bato me baatomaka be, bamba ya kyende, bakye koma o Antioshe. Baesi ya anginyina baanosi baso, babaphe mokanda me.

31 Baesi ya tanga mokanda me, bato baso batondaka na nkyisa pho ya maphoo maabalenzaka na bée o mokanda me.

32 Yuda na Silasi, bée mampenza babaka baimosi, balenzaka bebi, babakuyaka na maphoo maikyete maawoko be.

33 Bakutaka koko na be. Waakoma bée wa ibutwa, bebi baesi ya kye baika, bée o kyekye na bolaa. Bamba ya butwa oka baabatomaka.

[34 Kasi Silasi akanaka obokye kaikale omoo.]

35 Bobele Polo na Balaba bamba ya ikala o Antioshe. Na bato bayoko baikye, bée baso babaka bateya, baimole Simo Elaa ya Nkolo.

Polo na Balaba bakabwa

36 Sima ya bana nkolo, Polo aesi ya wo na Balaba, yokye: «Tobutwe, tokye kyeka bande na banga o nkyisi iso yaimolaka banga Simo ya Nkolo, tokyekye ndengye eli be.»

37 Balaba abaka na phowa ikyende na Yoane, ookobangye bée Malako.

38 Kasi Polo taikaka zinga obokye akyende be, pho abaikaka o mokyisi na

nkombo Pamfili, takulaka bakamba o etoma ya βε.

³⁹ Baokaka na bokusi onte ya βε, bamba ya kabana. Balaba akpe Malako, abaa o masuwa, akye o Shipre.

⁴⁰ Polo aosi Silasi, waunva baanosi ibaamba o maboko ma Nwaphongo obokye ababanza na ngolu ye, bamba ya kyende.

⁴¹ Bamba ya katisa Siri na Silisi, balenzaka mangomba obokye baikale na ianola.

16

Timote atambusi na Polo na Silasi nzela yonyo

¹ Polo aesi ya koma o Derbe, na o Listre. Moanosi monomo abaka omo, nkombo ye Timote, nyango Moyuda, owabutwa Moklisto, kasi anga Moela.

² Bande babaka bazale o Listre na o Ikoniumu, babaka bawo obokye ali moto molaa.

³ Polo abaka na phowa obokye Timote atambulakye ne molongo. Aesi ya mokpa, bamobesi pho Bayuda, baabaka o nkyisi me, bee baso baebaka obokye anga ali Moela.

⁴ O nkyisi iso, yaabaka yo kalekane, baimolaka baanosi mibeko miakpa batoma na bakumu ba Yelusaleme. Baongaka na obokye bakokya mibeko me.

⁵ Mangomba mabutwaka na ianola sikusi, motiya nwa bato njwabaka mobakisame nkolo iso.

Polo aloti ndoto o mokyisi na nkombo Troas

⁶ Bolobo Bosantu abakatelaka obokye sa imola Simo ya Nwaphongo o nkyisi ya Azi. Yango mena aesi ya katisa o nkyisi iye: Friji na Galati.

⁷ Wakomaka phenephe na Misi, alukaka ikyende o Bitini. Kasi Bolobo pha Yesu tephawaikaka babenisa ikyende omo.

⁸ Bobele, aesi ya katisa Misi, akye o ibongu siibangye bee Troas.

⁹ Wa mokolo, Polo aesi ya loto ndoto aweni moto monomo wa Makedoniya atemi, kamobondele, yokye: «Lekana o Makedoniya, oya losunga!»

¹⁰ Sima ya ndoto me ya Polo, sa koko, banga toesi ya luka nzela ya ikyende o Makedoniya, pho toebaka obokye Nwaphongo kalobangye ikye imola Simo Elaa oka bato ba mokyisi me.

O mokyisi na nkombo Filipi

¹¹ Tokpe masuwa o Troas, tokye o esanga na nkombo Samotras, bo yana toleka o Neapolis.

¹² Toesi ya mana omo, tokye o Filipi, mokyisi munene nwa Makedoniya, njwazalaka Baloma. Tokye-laka nkolo nzikye o mokyisi me.

¹³ Mokolo nwa Sabata, toesi ya tokolo, toikiyi mokyisi, tokye o mokukulu nwa ebale, toumunyaka obokye tomozwa elele ekyesambe

Bayuda omō. Toesi ya zala, toweni na babasi baanganaka wamō.

¹⁴ Mōnōmō na babasi me, nkombo ye Lidi, mokyisi nwe Tiyatire, abaka moungye wa bitobu bilaa ba mangola, abaka nwanwasi okosambele Nwaphongo. Waba banga towō, abaka kalookye. Nkolo aesi ya ingola ndondo ye obokye aanole maphōō maawōkō Polo.

¹⁵ Baesi ya mobatista, ebe na ibota se. Bobele, alobangyi oka ye, yokye: Bo koanole phele obokye nali moanosi wa Nkolo, yaka ya kye ba o ingambi sa nga. Alokandindisaka obokye toanole.

O motema nwa bōlōkō o Filipi

¹⁶ Mokōlō mōnōmō waba banga tokyende o elele ya ibondēle, moombo mōnōmō nwa nwanwasi aesi ya vana na banga: Abaka na bōlōbō bobē onte ye, phabaka bomotome imola maphōō maamoya. Azwelaka bakolo bēē baphalanga baikye mi etoma me.

¹⁷ Aesi ya butwa ilobenga, banga na Polo. Abaka kanwane yokye: «Bato baba bali bato ba Nwaphongo owa ikolo, baeteya nzela eya ibika.»

¹⁸ Akyelaka babona nkōlō nzikyē. Polo aesi ya wene eempi, amba ya miekpinya, awō na bōlōbō me, yokye: «Na nkombo ya Yesu Klisto, nawō na we obokye otōkōlō

onte ye!» Mina wamō, bōlōbō me botōkōsi onte ya moombo me.

¹⁹ Waawene bakolo ba moombo me obokye tebakokyi ikula zwa baphalanga na nzela ye, baesi ya akya Polo na Silasi, bakye na bēē o elele eya zando oboō pha bakonzi.

²⁰ Wakoma bēē oboō pha bananga me, bekye: «Bato baba bali Bayuda. Baambya mobulu o mokyisi nwa banga.

²¹ Bateya bonkōkō bolokatele mobeko nwa banga obokye banga Baloma, tolokokyi iboanola na ibokyelela.»

²² Eboko ya bato me baesi ya basonga nōkō. Bananga ba Baloma baesi ya batomisa obokye bamanya Polo na Silasi bitobu, babawande phimbo.

²³ Waunva bēē ibawanda phimbo na boikyē, abavakyi o bōlōkō, bawō na moto ookokyengele obokye abakyengyele na bolaa.

²⁴ Mokyengyesi me, waoka yo babona, aesi ya banyōsa o etee ya bōlōkō eya motema, babanyōsekye makolo o motema nwa mabaya manene.

²⁵ Wa molengyela, Polo na Silasi babaka babondēle, batube phō ya ikumbela Nwaphongo, bato baayōkō ba bōlōkō babaka babakokye.

²⁶ Ibalakana bobō, manyete mabuto inyingana na bokusi, manyingyinye na bōlōkō, bikomba bisō bizibō,

nyololo ya bato baso ba boloko yiingo.

²⁷ Mokyengyesi aesi ya umwa, wawene yo obokye bikoma ba boloko biikasi pha, aesi ya pka mumphata nwe obokye kamibome, pho abuyaka obokye bato ba boloko baso faloti.

²⁸ Kasi Polo aesi ya anwana na bokusi, yokye: «Sa mikyela lowo! Banga baso toli wawa!»

²⁹ Bobele, mokyengyesi aesi ya onga tala, anyosi izele o motema, katekyenele na sina inganga, aesi ya mivaka o makolo ma Polo na Silasi.

³⁰ Aesi ya batokolo o nze, yokye: «Batata, nakyele bo obokye nabikye?»

³¹ Bekye: «Anola Nkolo Yesu, wamobika, na we, na ibota sa we.»

³² Baesi ya moimola Simo ya Nkolo, yo na bato baso baabaka o ingambi se.

³³ Na sina imbele me sa mokolo, mokyengyesi aesi ya bakpa oka ye, abakunyosi maphota ma be. Bobele, baesi ya mobatisa yo na ibota se siso.

³⁴ Amba ya nyosa Polo na Silasi o ingambi se, abaphe ntoma ya iza. Moto me na ibota se siso batondaka na nkyisa pho baanolaka Nwaphongo.

³⁵ Waye bunya, bananga ba Baloma baesi ya toma bato obokye bakye wo na mokyengyesi, batokolo bato babana.

³⁶ Mokyengyesi aesi ya imola Polo, yokye:

«Bananga batomi bato iya imola obokye baetokolo. Uqwanwa ye, emba tokolo, okyende na bolaa.»

³⁷ Kasi Polo aesi ya wo na bato me, yokye: «Balowanda phimbo o miyo ma bato baso, mena sa taa lotenela bolombe, banga toli bato ba Loma! Balovakyi o Boloko. Uqwanwa ye, bakule luka ilotokolo mi ibombo? Pha! Baya lotokolo bee mampenza!»

³⁸ Bato baatomaka bee baesi ya kye imola mapho me oka bananga ba Baloma. Bananga me bailaka, waoka bee obokye Polo na Sila bali bato ba Loma.

³⁹ Emba bamba ya kye baonga bolimbisi, babatokosi o boloko, bamba ya onga na bee obokye bamane o mokyisi me.

⁴⁰ Watokolo Polo na Silasi o boloko, aesi ya kyende oka Lidi. Waunva bee ikyeka bande na be, na ibalenza, bamba ya kyende.

17

Polo na Silasi o Tesaloniki

¹ Baesi ya lekana o Afipolis na Apoloni, bakye koma o Tesaloniki waabaka ingambi sa makyita sa Bayuda.

² Polo, bo wamele yo, amba ya nyolo o ingambi sa makyita sa Bayuda, awonoko na bee ba Sabata baato mi makomi ma Nwaphongo.

³ Abalimbolelaka makomi me, abateyaka, yokye: «Esengyesi obokye Masiya awene bolosi, awe, akundwe

onte ya bawe.» Abawolekye, yokye: «Yesu okoeyimole nga, eli yo Masiya.»

⁴ Bana onte ya be, baesi ya anola babengyi na Polo na Silasi. Na moluku nwa Baela baabaka basambele Nwaphongo, na babasi baikye ba kaa.

⁵ Kasi Bayuda batondaka na zuwa. Baesi ya kpa bana nzobo baazwaka bee o nzela, bakye anginyina efoko ya bato. Bamba yaambya mobulu onte ya mokyisi. Baesi ya kyende o ingambi sa Yasona, ikye luka Polo na Silasi obokye bakye na bee o boo pha bato baso ba Tesaloniki.

⁶ Waba bee sa bazwa, baesi yaakya Yasona na bebi bayoko, bakye na bee o boo pha bananga ba mokyisi, banwanaka, bekye: «Bato baba babunzinye maumunya ma munse munso, unwanwa ye baesi ya koma wawa!»

⁷ Yasona ababuye oka ye! Bato me baso bato mibeko ma Moangyesi Kaisala, awo obokye mokonzi mosuu ali, nkomo ye Yesu.»

⁸ Maphoo mamana maesi ya phe bato baso na bananga ba mokyisi yoo.

⁹ Yasona na bebi me bayoko baesi ya tukya baphalanga oka bananga ba mokyisi, bamba ya bale, bakye.

Polo na Silasi o Bere

¹⁰ Waamokolo bande baesi ya toma Polo na Silasi o Bere. Waakoma bee omo,

baesi ya kye nyolo o ingambi sa makyita sa Bayuda.

¹¹ Bayuda me babaka bato balaa ileka baa Tesaloniki. Baesi ya anola Simo ya Nwaphongo na motema molaa. Babaka baekole makomi nkolo iso, obokye baefe maphoo maabaka Polo kawo mali phele.

¹² Bato baikye onte ya bee bamba ya anola, onte ya Baela, bato baikye ba kaa, babasi na bampele, bamba ya anola me.

¹³ Kasi waoka Bayuda ba Tesaloniki obokye Polo akye imola Simo ya Nwaphongo o Bere, bamba ya kyende omo, bakye losa moluku nwa bato na ibabunzinye maumunya.

¹⁴ Sakoko, bande baesi ya loya Polo mopha nwa maa manene, Silasi na Timote baikalaka o Bere.

¹⁵ Baakye kye na Polo, bamba kye moika nono o Atene. Emba waya butwa bee o Bere, Polo amba ya longolo Silasi na Timote obokye bamobengye izele.

Polo o Atene

¹⁶ Waaba Polo kaziya Silasi na Timote o Atene, aokaka bolosi o ndondo ye na boikye iwene ndengye eyatonda mokyisi me na manzambe ma bikyeko.

¹⁷ Ateyaka o Ingambi sa makyita, yo na Bayuda, na na bato baatebali Bayuda, baasambele Nwaphongo. Na o zando, ateyaka nkolo iso bato baavanaka ne wamo.

18 Bateye ba Epikirie na ba Stoisie bawonoko ne. Bana bekye: «Nyaewo oyo kalukye wo bo?» Bayoko, waoka bee Polo kaimole Simo ya Yesu, na maphoo ma ikundwa sa bawe, bekye: «Kolo kaloimole manzambe masuu.»

19 Baesi ya mokpa, bakye ne o bo pha bananga baangane o ngomba ya Aaropaje, bawo ne, bekye: «Mateya me manyakune maateya we mali iye? Banga tozingye imaeba,

20 pho matoo ma banga maokyi maphoo ma inganga, tolukye eeba maphoo me malukye iwo bo.»

21 Na bomoo bato baso ba Atene, na babutu baya onte ya be, etoma ya bee yabutwaka nde iwoko na iokaka maphoo manyakune.

22 Polo aesi ya teme o ntante ya bananga, yokye: «Be bato ba Atene, nawo na bee obokye oli phele baakolo basambesi.

23 Pho, wabe nga nalekane o mokyisi nwa be, naweni bikyeko biisambele be, naweni na mesa elele yonyo ekyeambya bee mandaa, bakoma o ikolo bobo: «Oka nzambe otoebane.» Iyo okosambele bee sa moeba, eli yo okoeyimole nga.

24 Nwaphongo owakyela mokyisi na iso ili omo, ali Nkolo ya ikolo na ya munse, taazale o batempelo, baatonga bato.

25 Tasengyesi na obokye bato bamophe ebe na ekpele

iye, pho eli yo okophe bato baso bomoo na mpema na mbolo iso.

26 Uta na moto monomo, akyela mabota maso, obokye bazale o munse munso. Abamekyela imbele sa elanga na sa mampela, na mandelo ma makyito maasengyesi bee izala.

27 Akyela babona pho bato bamolukye, na bo bazwe kamba pho ya imoluka, na bakokyi imozwa. O solongo, Nwaphongo tali itakye na banga baso.

28 Pho «eli yo moto okolophe bomoo, na bokusi pha ikye mitambula. Toli o munse mumu nde pho ye.» Na bakombi ba bee baayoko, bekye:

«Na banga, toli bana bee me.»

29 Bo oli banga bana be, tolokokyi umunya obokye Nwaphongo akokaa na bikyeko ba itela, ebe ba ebuni ya motiya, ebe ba ibanga, mbolo yaakyelama na maumunya ma moto.

30 Nwaphongo taakule benga imbele saatesaikaka moeba bato. Kasi unwanwa eye kaimole bato baso, o bilele biso, obokye babongole ntema ya be.

31 Pho ameka mokolo monomo nwamotenela yo munse munso phaakolo bolombe, na nzela ya moto owa sonya yo. Ateya bato baso, bo wakundola yo moto me onte ya bawe obokye eli phele.»

32 Waoka bee Polo kawo

na ikundwa sa bawe, bana bamoekyekye, bayoko bekye: «Tomokula eyoka kowo lowoo lalona mokolo mosuu.»

³³ Bobele, Polo aesi ya mana onte ya be, akye.

³⁴ Bana bamobengaka, bamba ya anola, onte ya be, yabaka Denisi, monomo na bananga baangane o ngomba ya Aeropaje, na nwanwasi monomo na nkombo Damaris, na bato basuu me.

18

Polo na Silasi o Koliti

¹ Sima ya maphoo mana, Polo aesi ya mana o Atene, akye o Koliti.

² Omo, akye vana na Moyuda monomo, nkombo ye Akilas, mokyisi nwe Pontis. Iyo na nwanwasi we, Prisile, auta o Itali, pho moangyesi Klode atomaka obokye Bayuda baso bamane o Loma. Polo aesi ya kye mibanza na be.

³ Bowabaka yo kakyele etoma ndengye yonyo na be, amba ya kye zala oka, babuto ikyela etoma elele yonyo. Etoma ya be yabaka ya ikyele ndalaku.

⁴ Nkolo iso ya Sabata, Polo abaka kateya Bayuda na Baela o ingambi sa makyita. Alukaka obokye baso baanole.

⁵ Wauta Silasi na Timote o Makedoniya, baesi, Polo amiambyaka imbelele siso iimolaka Simo ya Nwaphongo. Ateyaka

Bayuda obokye Yesu ali Masiya.

⁶ Kasi Bayuda, tebaikaka moanola, bamotolaka. Bobele, aesi ya balasisa mobulubutu nwa bitobu be, yokye: «Bo be obungyi, tekuli ba lowoo la nga, malongo ma be mali o moto nwa be! Unwanwanya ye, namokyende oka bato baatebali Bayuda.»

⁷ Aesi ya mana wamo, akye oka moto monomo owabaka kasambele Nwaphongo, nkombo ye Tito Yusutu. Ingambi sa moto me sabaka phenephe na ingambi sa makyita.

⁸ Krispus, mokonzi nwa ingambi sa makyita, aesi ya anola Nkolo, yo na ibota se siso. Bakoliti baikye baokaka Polo, baesi ya anola me, ababatise.

⁹ Waa mokolo, Nkolo aesi ya wo na Polo o ndoto, yokye: «Sa ila, saikala bese, woko nde bowo,

¹⁰ pho, inga, nali na we elele yonyo. Moto etaeyakya obokye aekyele bofe, pho bato baikye o mokyisi mumu bali ba nga.»

¹¹ Polo akyelaka o Koliti mbula yonyo na makombe motoba iimola bato maloba ma Nwaphongo.

¹² Wa imbelele sabaka Galion moangyesi wa nkyisi ya Akaye, Bayuda baesi ya wangyela Polo na bofe. Bakyene o boo pha bato baasambisa maphoo.

¹³ Bekye: «Moto oyo katomisa bato obokye

basambele Nwaphongo na ndengye etebenele mobeko.»

¹⁴ Waluka Polo obokye kawo, Galion aesi ya wo na Bayuda, yokye: «Bo ebakyi obokye abomi moto, naa akyesi lowo lonolo loolekyi bofe, nde naanolakyi iphunda sa b̄e, oo Bayuda, ndeobakyi na elongyi.

¹⁵ Kasi toko ya b̄e oli yango nde pho ya ianola, pho ya ma nkombo na mibeko ma b̄e mampenza, mena ekyekyi b̄e! Nga sikokyi iba munanga i maphoo ma ndengye mena!»

¹⁶ Amba ya bawiinya o elele ekyeambe b̄e maphoo.

¹⁷ Bobele, baso baesi ya akya Sositene, mokonzi nwa ingami sa makyita sa Bayuda, babuto imowanda o boo pha elele ekyeambe maphoo. Kasi Galion akyekaka nde babona.

Polo abuto o Antioshe

¹⁸ Polo akulaka koko o Koliti na boikye. Bobele, aikyi ika bebi, abaa o masuwa, akye o Siri, yo na Prisile na Akilas. Oboo pha iba o masuwa, amikololaka moto o Sasele, pho aunvaka nkolo yaalakyelaka yo Nwaphongo.

¹⁹ Baesi ya koma o Efese, Polo aikaka Prisile na Akilas omo. Aesi ya kye nyolo o ingambi sa makyita sa Bayuda, kaikye ziiko omo na Bayuda.

²⁰ Baongaka ne obokye akoko omo, kasi yo taikaka anola.

²¹ Aikyi baika, yokye: «Bo Nwaphongo azingyi, namokula ya oka be.» Aesi ya ba o masuwa o Efese, akye.

²² Wakoma yo o Sezare, aesi ya uta, akye o Yelusaleme pho ya ibeya bebi ba ingomba. Bobele, amba ya kyende o Antioshe.

²³ Akyelaka banaa nkolo omo. Amba kula ya kyende, aakasi Galati na Friji, alenze ianola sa baekosi baso.

Apolo akye o Efese na o Koliti

²⁴ Moyuda monomo, nkombo ye Apolo, mokyisi nwe Alegizandri, akomaka o Efese. Abaka moto monomo wa yelaa ya iwoo, aebaka makomi ma Nwaphongo na bolaa.

²⁵ Aunva ekola phanza maphoo ma nzela ya Nwaphongo, abaka na phowa ekusi, aimolaka, ateyaka nde maphoo ma Yesu. Kasi yo, aebaka nde ibatisa saka Yoane.

²⁶ Aesi ya tata iwoo pwapwa o ingambi sa makyita. Prisile na Akilas, wamooka be, baesi ya mokpa, bakye molimbolela nde maphoo ma nzela ya Nwaphongo.

²⁷ Kasi waba Apolo na phowa ya ikyende o Akaye, bebi baesi ya molenza mi lowoo me. Bakomi mokanda, bamotomesi baanosi ba mokyisi me obokye bamokumbele na bolaa. Waakoma yo omo, asungaka bato baanolaka na ngolu ya Nwaphongo,

28 pho, anyetekye phele Bayuda, o miyo ma bato baso, na maphoo maabawolekye yo. Abateyaka o makomi ma Nwaphongo obokye Yesu ali Masiya.

19

Polo o Efese

1 Wataaka ba Apolo o Koliti, Polo amba ya lekana o nkyisi ya mambale, akye koma o Efese. Azwe baekosi baayoko omo.

2 Aesi ya fatuna, yokye: «Waanola Nwaphongo, wazwa Bolobo Bosantu?» Bekye: «Banga toloika na oka bawo obokye Bolobo Bosantu ali.»

3 Polo, yokye: «Emba wazwa ibatisi siwaa?» Bekye: «Ibatisi saaka Yoane.»

4 Polo, yokye: «Yoane abaka kabatisa baanolaka ibongola mandondo ma be, ambaka wo na Bayuda, yokye: Baanole owamoya o sima ye, kyelukye iwo obokye Yesu.»

5 Waoka bee babona, baesi ya batisama na nkombo ya Nkolo Yesu.

6 Polo amba ya batandela maboko, baesi ya zwa Bolobo Bosantu, babuto iwo noko nsuu, na imola Simo ya Nwaphongo.

7 Bato me babaka baso phenephe iko mbuka ibale.

8 Bobele, Polo amba ya kyende o ingambi sa makyita sa Bayuda, abaimolaka pwapwa Simo ya Nwaphongo. Balukaka

obokye bato baamookye baanole maphoo ma bokonzi pha Nwaphongo. Akyelaka bomo makombe maato.

9 Kasi bayoko bakyelaka moto bokusi, tebaikaka baanola, batiyolaka nzela ya Nwaphongo oboo pha bato baso. Bobele, Polo aesi ya baika, akpe baekosi, akye na be, abateyaka nkolo iso o Ingambi sa kalasi ya Tiranus.

10 Akokoko omo mambula mabale, emba na bomo, bato baso baazalaka o Azi, Bayuda, na baatebali Bayuda, bamba ya oka Simo ya Nwaphongo.

Bana ba Sekewa

11 Nwaphongo akyelaka bilekyesako ba ikamwa na nzela ya Polo.

12 Yango mena, bato baayoko baphilelaka bato ba malosi, bitobu, na bitato baakumaka nzoto ya Polo. Malosi ma bato me mamanaka, na malobo mabe matokoloko o nte ya be.

13 Bana Bayuda baabaka bakye mitambula pho ya iwinya malobo mabe onte ya bato ba malosi, babaka batangye na nkomo ya Nkolo Yesu pho ya itokolo malobo me. Babaka bawo, bekye: «Na nkombo ya Yesu, okoteya Polo, nawo na be, malobo mabe, obokye otokolo!»

14 Bato baabaka bakyele babona, yabaka bana ba bampele sambo ba nganga

munene, Moyuda, nkombo ye Sekewa.

¹⁵ Bolobo bobo bobabuyise obokye: «Nga naebe Yesu, naebe na Polo, kasi be, oli banza?»

¹⁶ Bobele, moto owabaka na bolobo bobo aesi ya mivaka mibe. Anwani na be, abalekaka na mwiya, baesi ya tokolo o ibanda, baloti bee baso malumbu, bazokyi na maphota.

¹⁷ Bato baso ba Efese, Bayuda na baatebali Bayuda, waoka lowo me bailaka, babutwaka ikpa nkombo ya Nkolo Yesu na kaa ikye.

¹⁸ Bato baikye babutwaka baanosi, bayakaka ya yaimola maphoo maakye-laka be, bamaimolaka o boo pha bato baso.

¹⁹ Onte ya bato baabaka na meete, baikye bayakaka na nkanda ya meete, baitumbaka o miyo ma bato baso. Watanga bee nkanda me, motiya nwa ye nwakokanaka na baphalanga ba bibende nkoto mako matano (50.000).

²⁰ Na bomo, na mwiya nwa Nkolo, Simo Elaa yanyangwaka na boikye.

Toko o Efese

²¹ Sima ya maphoo mana, Polo aesi ya kana ikatisa Makedoniya na Akaye obokye akyende o Yelusaleme. Yokye: «Bo nakomi omo, esengyesi obokye nakome na o Loma.»

²² Atomaka bebi ne babale baamosungye o etoma, Timote na Eraste o Makedoniya, kasi yo akulaka kuta koko o nkyisi ya Azi.

²³ Imbele me, toko iikye yatokoloko pho ya maphoo ma nzela ya Nkolo.

²⁴ Motusi monomo, nkombo ye Demetelius, abaka katule batempelo ba nzambe Artemis na ebende ya motiya. Azwaka baphalanga o etoma me, aphutaka na bolaa baakyele ne.

²⁵ Aesi ya aangana na na bato basuu baakyele etoma bo ekyekyele yo. Yokye: «Bande, koebe obokye banga tobikye nde na etoma ekyekyele banga eye.

²⁶ Bo kowene, kombe na kula oka maphoo maakyele Polo, yokye: Manzambe maakyelama na nse ya bato temali manzambe. Abongosi maumunya ma bato baikye. Teli nde wawa na wawa o Efese, kasi phenephe nde o nkyisi ya Azi iso.

²⁷ Lowo me nde looti etoma ya banga, nde lombi na kula buya tempelo ya nzambe munene owa nwanwasi, Artemis, ekpele pha, nzambe me okosambele bato ba Azi, na bato ba mokyisi munsu, nde takuli ba na kaa!»

²⁸ Waoka bato maphoo mamana, batondaka na yoo, baanwanaka bekye: «Ali nzambe munene, Artemis wa Baefese!»

²⁹ Mokyisi munsu moesi ya tonda na toko, bato baso

bawelane ikyende o elele ya maano. Baakyaka na bato ba Makedoniya babale baabaka batambule na Polo elele yonyo o imbanga se, Gayusu na Aristarke.

³⁰ Polo aunvaka mitokolo o bo pha eboko ya bato, kasi baekosi bamokatelaka.

³¹ Bankumu baayoko ba nkyisi ya Azi, baali bikamba ba Polo, bamolongoloko pho ya imobondo obokye yo sa kyende o elele ya maano.

³² O elele eyaanganaka bato, toko yaloboko. Baná baanwane lowo lolo, baayoko baanwane na lowo losuu, baikye onte ya bée tebaikaka eba na ntina eyaanganaka be.

³³ Bayuda Bamba ya lekyinya moto monomo o boo pha eboko me na nkombo Alegizandre. Bato baayoko baabaka wamo bamoimolaka mapho maalekanaka. Bobele, Alegzandre aesi ya tomba eboko o ikolo, alukaka iyambelela Bayuda.

³⁴ Waeba bée nde obokye ali Moyuda, baesi ya anwana, bée baso mbala yonyo, bekye: «Artemis wa Bafese! Ali nzambe munene!» Baanwanaka babona phenephe mangonga mabale.

³⁵ Emba nkumu monomo wa mokyisi me, amba ya zibisa eboko ya bato, yokye: «Be Baefese, bato baso baebe obokye mokyisi nwa Baefese babanza tempelo ya omunene, Artemis, na ekyeko ye eyauta o ikolo ya

kaa o se.

³⁶ Moto takoyi ika ziiko na lowo me. Na bomo, uya mo, oumunya o boo pha ikyela lowo.

³⁷ Oesi na bato baba wawa, kasi tebaikyi oto tempelo ya banga, tebaikyi tola na nzambe ya banga.

³⁸ Bo Demetelius na bato bali na lowo na moto monomo, elele ekyembe njwambo eli, na bananga bali, bakye songyela!

³⁹ Boli na lowo losuu la ituna, toolobongya waangane bato baso bo kowo mobeko.

⁴⁰ Mi mapho maleka lolo, iikasi njwana bokyi bobo, balosongyele obokye totembi. Na bomo, otolobe na ná elongyi yonyo ya imola bato ntina ya angana sisi.»

⁴¹ Waunva yo iwo babona, aesi ya buya bato, bakye mibutwa oka be.

20

Polo o Makedoniya na o Grese.

¹ Waunva toko, Polo amba yaangyinya baanosi, abalenze, sima aesi ya baika, akye o Makedoniya.

² Alekanaka o nkyisi me, kakye milenza baanosi na mateya maikye. Bobele, aesi ya kyende o Grese.

³ Akyelaka omo makombe maato. Aunvaka baa o masuwa pho akyende o Siri. Waoka yo obokye omo Bayuda bamowangyele, bobele, aesi ya kana ibutwa o nzela ya Makedoniya.

4 Bato bakyekeye moika baba: Sopatele, njwana wa Pirus, mokyisi nwe Bere, Aristarke na Sekundus, bato ba Tesaloniki, Galion moto wa Derbe, Timote, Tishike na Trofime, bato ba Azi.

5 Moluku me bakyekeye o boo, bakye loziya o Troas.

6 Banga, sima ya eyenga ya umunya itokolo sa Bayisalaele o Ezipito, toesi ya baa o masuwa o Filipi. Sima ya nkolo itano, tokye bazwa o Troas, tokyelaka omu nkolo sambo.

Polo akuli kye o Troas

7 Mokolo njwa pusu, wa nkokolo, toanganaka pho ya iza, Polo awonoko na baekosi. Waaba obokye bamokyende boyana, aesi ya teya nono waa molengyela.

8 Batala babaka baikye o ingambi saanganaka banga o ikolo.

9 Munzenga monomo, nkombo ye Etikos, azalaka o fenetele. Imbele saabaka Polo kateya nde boteye, yo azwaka ebuu na bokusi, mi ena ebu, aesi ya uta o etaze eya iyato, akaa nono o se. Bamba ya motomba, awelakiyi.

10 Kasi Polo aesi ya uta, amiinye ooli munzenga me, amokpe o mafoko me, yokye: «Be sa lotta, taikiyi wa. Ali mumo!»

11 Bobele, akuli baa, ateni mapa, azee. Akulaka teya bobele nono wa mumengu. Waunva yo, amba ya kyende.

12 Babutwaka na munzenga me, abikiyi na na nzoto nkusi, bo waaka yo. Lowoo me labuyaka bato baso na nkyisa boikye.

Polo akye o Milete

13 Banga tokyekeye o bo obokye tobaa o masuwa maakyekeye na banga o Asos, mokyisi njwakanaka Polo obokye tomokpesa o masuwa, pho yo mampenza azingaka itambula nzela me na makolo.

14 Wakye lozwa yo o Asos, tomokpese o masuwa, tokye banga baso o Mitilene.

15 Toesi ya mana wamo, boyana tokye seme, tokyekane na esanga ya Kio. Mokolo njwa sima, toesi ya katisa o esanga ya Samos, sima ya mokolo mamuna, tomba ya kye sema o Milete.

16 Polo taikaka zinga iseme o Efese, pho ya obokye yo sa ngombono o nkyisi ya Azi. Abaka kawelane obokye, bo walongoba, bakome o Yelusaleme o eyenga ya Pantekote.

Polo awo na bankumu ba Efese

17 Waseme masuwa o Milete, Polo aesi ya longolo bakumu ba Efese obokye baya vana ne omu.

18 Waya koma bee waali yo, yokye: «Be koebe mofesi njwa nga, nkolo iso yaabaka nga na wawa tata nono mokolo njwakomaka nga o Azi.

19 Nakyelelakiyi Nkolo na imiuya sisu, na mbembe o matama

nawenekye na mpasi pho ya maphoo maabaka Bayuda banvangyele.

²⁰ Bo, koebe obokye sikyi ezitela maphoo maakokyi iesunga, naeyimosi maso, naeteye ebe o bo pha bato baso, ebe o mangambi ma be.

²¹ Naimosi Bayuda na baatebali Bayuda obokye babongole mandondo ma be, babutwe bato ba Nwaphongo, baanole Nkolo wa banga, Yesu.

²² Kyeka, unwanwa eye, nakyende o Yelusaleme, o kontome Bolobo Bosantu, siebe maphoo mamunzelela omo.

²³ Naebe nde obokye o mokyisi na mokyisi mookye nga, Bolobo Bosantu kanzimole nde phanza obokye boloko na minyoko kyinziya.

²⁴ Kasi pho ya nga, nawene obokye bomo pha nga tefoli na ntina, phowa ya nga eli obokye nakomya imbanga sa nga o suka, naunve etoma empe Nkolo Yesu, Imola Simo Elaa eya ngolu ya Nwaphongo.»

²⁵ «Nalekanaka onte ya baso ikye mimola bokonzi pha Nwaphongo. Kasi unwanwa ye, naebe obokye nono monomo na bee etaakule nvene.»

²⁶ Yango mena, naewole lolo obokye: Bo monomo na bee abungyi nzela ya Nwaphongo, tekuli ba lowo la nga,

²⁷ pho sikyi ezita, naeyimosi maphoo maso maabongya Nwaphongo.

²⁸ Nde komibanza bee mampenza, nde kobanza na baanosi baso. Bolobo Bosantu aekyesi ndokolo bakosi ba mampate. Okambakye ingomba sa Nwaphongo saaikola yo na malongo ma Somi ye mampenza.

²⁹ Naebe, ngakye: O sima ya nga, bo nakye, bato baali ndokolo mangoo maa vale, bamoya onte ya bee, bamunyangola mampate.

³⁰ Ebe na onte ya bee, bato bayoko bamobutwa iwo maphoo maa bole, obokye baanosi bababengye.

³¹ Yango mena nde komibanza, umunyaka obokye mambula maato, na moo na mokolo, na na mbembe o matama, sikakye le iyolela monomo na monomo na bee.»

³² «Unwanwa eye, naeyikye o maboko ma Nwaphongo. Simo ye ya ngolu yamoebanza. Eli na ikokyi sa iyelenza, na sa iephe ilaka saabomba yo pho ya bato baso.

³³ Sikyi mengyela, ebe baphalanga, ebe itela, ebe bitobu ba moto.

³⁴ Koebe bee mampenza obokye nakyelakye etoma na maboko ma nga mpenza, pho ya izwa isengyesi na nga na yaka bebi na nga.

³⁵ O maphoo maso mamana, mena naeteye obokye osengyesi ikyela etoma, pho osungakye bato baakaya. Toumunya maphoo maawoko Nkolo Yesu yo mpenza, obokye:

“Nkyisa ya iphe, ilekyi nkyisa ya izwa!”»

³⁶ Waunva Polo iwo babona, amba ya kusama na mabongo, yo na be, babondesi.

³⁷ Bée baso babutwaka ilela, baakyinyaka na Polo pho ya imophe mboto eya suka.

³⁸ Babaka na ngongo boikye, pho Polo awoko na be, yokye: Etebakule mowene. Bobele, bamba ya kye moika nono o masuwa.

21

Ikyende sa Polo o Yelusaleme

¹ Waamana banga oka be, tokuli ya kpela o masuwa. Toesi ya kyende bobele nono o Kos. Bo yana, toesi ya kye koma o esanga ya Rode, tomani omo, tokye o Patara.

² Tozwaka omo masuwa maakyende o Fenisi. Toesi ya baa o masuwa me, tokye.

³ Toesi ya koma phenephe na esanga ya Shipre, toesi ya mana o esanga pho ya ikyende mopha nwa Siri emba tomba kye afwa o Tir, pho masuwa mabaka na mbolo ya iyabola omo.

⁴ Toesi ya kyela omo nkolo sambo pho tozwaka baanosi, na nwiya nwa Bolobo Bosantu, bamba ya wo na Polo obokye yo sakyende o Yelusaleme.

⁵ Wakokya banga nkolo ya iba na be, tomba kula ya benga imbanga sa banga. Waba banga totambule, bato baso bamba ya kye loika o

ebonga, na babasi na bana. O ebonga, tomba ya kusama na mabongo o mokululu nwa maa maanene, tomba ya bondele.

⁶ Bobele, tomba ya kabwana. Banga tomba ya baa o masuwa, emba bee bamba ya butwa oka be.

⁷ Kasi pho ya banga, wa uta banga o Tir, wakatisa banga, tomba ya koma o Ptolemais, emba waaunva banga ibeya bebi, tomba ya kyela na bee mokolo monomo.

⁸ Bo yana, toesi ya lekana, tokye koma o Sezare. Omo, tokye uta o ingambi sa moteye wa Simo Elaa, nkombo ye Filipe, monomo na bateye, emba tomba zala oka ye.

⁹ Abaka na bana ba babasi bane, bali sa taa eba hampele, babaka baimole mapho maute oka Nwaphongo.

¹⁰ Wakyela banga nkolo nzikye omo, yamba ya moimosi monomo wa Yuda na nkombo Agabusu.

¹¹ Waya lokyeka yo, amba ya kpa nkamba ya Polo, amba ya mikanga na yango na maboko na makolo yokye: «Kyeke bokowo Bolobo Bosantu. Mokolo nwa mokaba mumu, kyeka bo waamokanga bakonzi ba Bayuda o Yelusaleme na mokaba o maboko na o makolo, emba bamba moambya oka baate bali Bayuda.»

¹² Waoka banga babona, banga na bebi ba moky-

isi, tomba ya bɔndɔ Polo obokye yo sakula kyende o Yelusaleme.

¹³ Bɔbele yo, amba lobuyisa yokye: «Bee kolele pho ya intena mabale pho ya'ye? Nga nali phenephe, teli de pho ya inkanga kasi na pho ya iwa o Yelusaleme pho ya nkombo ya Nkolo Yesu».

¹⁴ Waba yo saanola, toloomba kula mokandindisa. Tomba wo nde obokye: «Mokano nwa Nkolo mokyelame!»

¹⁵ O sima ya nkolo me, waunva banga imibongya, tomba yakyende o Yelusaleme.

¹⁶ Baekosi baayoko ba Sezare bakyekye loika, bamba kye lolasa o ingambi sa Manasono moto wa Shipre, moekosi wa kalakala.

Polo na Zake bazwa o Yelusaleme

¹⁷ Waakoma banga o Yelusaleme, bebi bamba ya lokumbela na nkyisa.

¹⁸ Bo yana, Polo aesi ya kye na banga oka Zake. Bankumu ba ingomba baso baanganaka omo.

¹⁹ Polo aesi ya babeya, abaimosi lowo lonolo na lonolo o maphoo maso mabakyelelaka Nwaphongo o etoma ye onte ya bato batebali Bayuda.

²⁰ Waoka bankumu maphoo me, bamba kumola Nwaphongo. Emba bamba ya wo na Polo, bekye: «Nwebi, oweni Bayuda nkoto na nkoto, babuto

baanosi, baso babengye mibeko na bolaa.

²¹ Babaimolaka obokye iwe koteya Bayuda baso baali onte ya mabota mayoko obokye bale mobeko nwa Mose, kowo na obokye bee sabele bana ba be, bee sabenga mibeko.

²² Tokyele bo? Tewali ziko, bato bamooka obokye okomi wawa.

²³ Na bomo, kyela bo wamoewole banga. Toli wawa na bampele bane baakata seleka.

²⁴ Obakpe, omikunyole na bee elele yonoyo, ombe baphutela maphoo maso. Bakokyi imikolola moto, emba bato baso bamoeba obokye maphoo maokaka bee pho ya we, mali mabole, kasi obokye we kobengye na we bo okoongye Mobeko.

²⁵ Pho ya bapakan o babutwa baanosi, tobakomela mokanda pho ya ibaimola bo wakana banga. Tokana obokye: Bee sa zaa manyama mabomesi bee bikyeko, bee sa zaa malongo, bee sa zaa manyama mawe na malongo o motema, bee sakyela bondumba.»

²⁶ Bɔbele, mokolo nwa sima, Polo amba yakpa bato me, aesi ya tata imikunyola yo na bee molongo, amba ya kyende o Tempelo pho ya iumola mokolo mowaa bo imikunyola siumbo, amoya ambya ikabo pho ya monomo na monomo na be.

27 Nkolo sambo ya imikunyola ya lukaka unva, waamowene Bayuda baautaka o Azi o Tempelo. Bamba ya losa moluku moso nono wa moakya be.

28 Baanwanaka bekye: «Bato ba Isalayele, yaka ya lophe mafoko! Omokyekye, moto okonwane na bato ba banga, na Mobeko na ná elele eye na mateya makye yo miteya mboka eso na oka bato baso!»

29 Pho bamowenekye phanza na Tolofime, moto wa Efeze, onte ya mokyisi, emba bamunyaka obokye Polo amunyosaka onte ya Tempelo.

30 Mokyisi mobimba nwamba ya tomba, emba bato bamba yaa baikye. Bamba ba akya Polo, emba bamba motokolo o Tempelo, nono wakanga bee bikomba ba Tempelo izele.

31 Waba bee balukye imoboma, simo me esiyakoma oka mokonzi nwa batuluku nkoto ba Baloma obokye: Yelusaleme mobimba ali na mobulu.

32 Sakoko, baesi ya angyinya batuluku na bakambi ba be, baesi ya tomisa moluku nwa bato obokye wamowene bee mokambi nwa batuluku na batuluku, bee ele iwanda Polo.

33 Bobele, nkolo ya batuluku amba ya susana phenephe na Polo, amba ya tomisa obokye bamokangye na nyololo ibale. Emba

alukaka iyeba obokye ali nza na obokye akyesi ye.

34 Kasi onte ya eboko me ya bato, baanwanaka moto na moto aba na ewole ye. Mokonzi nwa batuluku taikaka oka ekpele pho ya toko. Aesi ya ba toma obokye bakye na Polo o ingambi sa batuluku.

35 Wakoma bee na Polo phenephe na ebaalele ya ingambi me, batuluku bamunyanyaka pho eboko ya bato batondaka na yoo.

36 Na bomo, bato baso bamobengaka, babaka baanwane, bekye: «Bamobome!»

Polo kaambe

37 Imbele salukaka bee inyosa Polo o ingambi sa batuluku, aesi ya wo na mokonzi nwa batuluku, yokye: «Impe nzela, naewole nono lowo lonolo?» Mokonzi nwa batuluku yokye: «Koebe iwo munoko nwa Baela?»

38 Emba iwe toli Moezipito owakyelaka toko mi nkolo iye wawa, emba amba loya babomi ba bato nkoto ine o bokye?»

39 Polo, yokye: «Inga nali, Moyuda, mokyisi nwa nga Tarsis o Silisi, nakuli ba na nwana monomo wa mokyisi nwa kaa. Naebondi, impe nzela, nawole bato.»

40 Mokonzi nwa batuluku amba ya mophe nzela. Bobele, Polo aesi ya teme o ikolo sa ebalele ya ingambi me, azibise bato na eboko. Waikala bee bese, Polo amba

ya wɔ na ná munɔkɔ ɲwa
Bayuda:

22

¹ Bande na nga, na batata,
okyemela iili na nga obokye
naewɔle uɲwanwa eye.

² Waoka b́́e Polo
kabawɔle na munɔkɔ ɲwa
lombo bamba kula ikala
phio. Polo yokye:

³ «Inga nali Moyuda,
mokyisi ɲwa nga Tarsis
o Silisi, kasi banzɔkɔlɔ
wawa o Yelusaleme, naekola
maphɔɔ masɔ ma mibeko
ma bankɔkɔ oka Gamaliel.
Nabaka na nga moto wa
phowa o maphɔɔ ma
Nwaphongo, bo oli lolɔ eye.

⁴ Nanyɔkɔlɔkɔ bato
baabaka babengye nzela
ya Nkolo, baayɔkɔ bawaka.
Naakyaka bampele na
babasi, nabanyɔsaka o
bɔlɔkɔ.

⁵ Nkolo ya banganga na
bakumu bakokyi eimola bo
nawɔ bɔle. Bantomaka na
nkanda phɔ ya b́́ebi Bayuda
ba Damaseke. Nakyekye
akya baanosi baabaka
omɔ obokye nakye na b́́e
o Yelusaleme, babaphe
etumbu.»

*Polo kaimole bo
wamobanga Nwaphongo*

⁶ «Nabaka natambule
o nzela, waakoma nga
phenephe na Damaseke,
ibalakana bobo, phenephe
na imbele sa bunya i moto,
bongyengyekye bouti o
ikolo, boesi ya nzinga.

⁷ Naesi ya kaa o se, namba
ya oka ɲwesi monɔmɔ mowɔ

na nga, obokye: “Saolo,
Saolo, konyɔkɔlɔ phɔ ya'ye?”

⁸ Namba ya tuna ngakye:
“Iwe nza, Nkolo?” Nwesi
moesi ya buya obokye:
“Inga Yesu moto wa
Nazaletɛ, okonyɔkɔlɔ we.”

⁹ Baabaka na nga
elele yɔnɔyɔ, bawenekye
bongyengyekye me, kasi
tebaikaka oka ɲwesi ɲwa
nvɔlekye.

¹⁰ Bobele, namba ya tuna
ngakye: “Nkolo, nakyele
bo?” Emba Nkolo amba
ya mbuyisa yokye: “Inua,
kyende o Damaseke, emba
omɔ, bamoeyimola na bolaa
etoma eephe b́́e.”

¹¹ Kasi phɔ bongyengyekye
me pha ndandindisaka
miyo, sakula wene, nde
monɔmɔ na babaka
na nga ambampila mi
ebɔkɔ obokye nakome o
Damaseke.»

¹² «Moto monɔmɔ abaka
omɔ, nkombo ye Ananiya.
Abaka moto monɔmɔ moku-
mosi ɲwa mibeko ma banga.
Bayuda basɔ babaka omɔ,
babaka batate bomoto bolaa
phe.

¹³ Bobele, amba yaa oli
nga, amba ya wɔ na nga
yokye: “Saolo, nwebi na nga,
kula butwa iwene!” Emba
nde mina wamɔ, miyo ma
nga maziɔ, nakuli butwa
iwene.

¹⁴ Amba wɔ na nga yokye:
“Nwaphongo wa baango ba
banga abongye obokye oebe
phowa ye, owene Bosembo
phe na iyoka ɲwesi nwe
mampenza.

¹⁵ Phɔ osengyesi iba

nzoka ye, o boo pha bato baso. Wamoimola na maso maweni na maokyi we.

¹⁶ Kombe kula makamaka pho ya'ye? Tokyende! Obatisame, emba obondede na nkombo ya Nkolo pho masumu ma we mali-bisame.»

¹⁷ «Waya butwa nga o Yelusaleme, mokolo monomō nabaka o Tempelo, nabondede, namba ya loto ndoto.

¹⁸ Naesi ya wene Nkolo kawo na nga yokye: «Izele, mana o Yelusaleme, sangombono, pho etebaanole simo eyamobaimola we.»

¹⁹ Namba ya buya ngakye: «Nkolo, kasi bée nga baefe na bolaa obokye eli nga owabaka kakye o Mangambi ma makyita pho ya ivaka o boloko na ibinda na phimbo bato baeyanole.

²⁰ Na wabomaka bée Etiyeni, nzoka ya we, na nga nabaka omō, naanolelaka babomi me emba nabaphilelaka bitobu ba be.»

²¹ Kasi amba wo na nga yokye: «Kyen-de, amoetoma itakye ombale ya nkyisi ya bapakano!»

Polo na mokonzi nwa batuluku ba Loma

²² Bayuda baokaka Polo kawo nono o maphoo ndengye mena, bamba ya lika nyangye bekye: «Bamanya moto ndengye eye o mokyisi! Takokyi iba na bomoo!»

²³ Baanwanaka, bamba manya minkoto ma be, bavakye mobulubutu o ikolo.

²⁴ Mokonzi nwa batuluku aesi ya toma obokye banyosa Polo o ingambi sa batuluku, bamowande phimbo, bamobalimisa obokye awo bo kaefe ntina ekyemoanwenele be.

²⁵ Kasi wamokanga bée na mokposo obokye bamowande phimbo, Polo awo na mokambi wa batuluku owabaka wamo, yokye: «Moloma otoikyi na bée sambisa, oli na makokyi ma imowanda phimbo?»

²⁶ Waoka mokambi babona, akye imola mokonzi nwa batuluku, yokye: «Wamokyela bo?» Moto me ali Moloma!

²⁷ Mokonzi nwa ba tuluku aesi ya kyende phenephe na Polo, bamotuni, yokye: «Inz-imole, oli Moloma?» Polo aesi ya anola, yokye: «Eli bomoo.»

²⁸ Mokonzi nwa batuluku yokye: «Inga naphuta baphalanga baikye obokye nabutwe Moloma.» Polo, yokye: «Kasi nga bambota Moloma.»

²⁹ Sa koko, baalukaka imowanda phimbo obokye awo, aesi ya mana phenephe ne, mokonzi nwa batuluku, waeba yo obokye Polo ali Moloma, ailaka, pho amokangaka na minyoololo.

Polo obo pha ikyita sinene

³⁰ Mokonzi nwa batuluku alukaka obokye aebe so-longo, lowo ye losongyele

Bayuda Polo. Yango mena, boyana, bamba ya moingola nyololo yaamokangaka na be, aesi ya toma bakolo ba banganga na bato ba ikyita sinene obokye baangane. Bobele, bamba ya kpa Polo, bamotye obo pha be.

23

¹ Polo aesi ya kyeka bato ba ikyita sinene, yokye: «Bande, nɔɔ lolɔ eye, naikasi ikyelela Nwaphongo na ndondo yɔɔyɔ.»

² Nkolo ya banganga, Ananiya, aesi ya tomisa bato baabaka phenephe na Polo obokye bamowande o munoko.

³ Bobele, Polo aesi ya wo ne, yokye: «Yamowanda nde Nwaphongo, ekuka eyainga bee mokobo nwa mpembe! Ozasi wawana obokye ontenele bolombe, bo kowo mobeko. Emba kokule oto mobeko, kotomisa bato obokye banvande.»

⁴ Baabaka phenephe na Polo, baesi ya wo ne, yokye: «Kotole nkolo ya banganga ba Nwaphongo!»

⁵ Polo, yokye: «Bande, sikakyi eba obokye ali nkolo ya banganga, pho naebe na bolaa obokye bakoma o buku pha Nwaphongo, “sa wole nkolo ya ibota sa we maphoo maabe!”»

⁶ Polo aebaka obokye bato ba ikyita sinene babaka bana Basadukai, bayoko Bafalisayi. Yango mena, anwanaka oboo

pha bee, yokye: «Bande, nga nali Mofalisayi, nwana wa Bafalisayi. Okoanole nga obokye bawee bamokundwa, yango mena nasambe.»

⁷ Wawo yo babona, Bafalisayi na Basadukai baphalatanaka, bato baanganaka baesi ya mikabinya na siboko bibale.

⁸ Pho Basadukai bawo obokye bawee etebakule kundwa, nwanze tali, bolobo tali, kasi Baphalisayi baanole obokye iso mina ili.

⁹ Bakulaka anwana na bokusi, bateye ba mibeko bayoko bali na Bafalisayi, baesi ya teme, baphalatanaka na bokusi, bekye: «Banga toloikiyi mozwa na lowo lofe. Yamoba bolobo, na nwanze awo ne!»

¹⁰ Bakuli phalatana na bokusi, mokonzi nwa batuluku ailaka obokye bamotena Polo bitee bitee. Yango mena, batomaka batuluku obokye haute o elele eyanga bato, bamanya Polo onte ya bee na bokusi, bakye ne o ingambi sa btuluku.

¹¹ Wa mokolo nwa sima, Nkolo amba ya miweninya na Polo, awo ne, yokye: «Oititala nde babona! Bo uti we iimola Simo ya nga wawa o Yelusaleme, esen-gyesi obokye okye na imola o Loma.»

Bawangye iboma Polo

¹² Boyana wa mum-bengu, Bayuda bamba ya

wanga, bakati seleka obokye bamokula zaa, bamokula nywa, elaa phanza babomi Polo.

¹³ Bayuda me baawangaka babaka bato leka mako mane.

¹⁴ Baesi ya kyende oka bakolo ba banganga na oka bankumu, bawo na be, bekye: «Banga tokati seleka obokye tomokula zaa elaa phanza tobomi Polo.

¹⁵ Emba unwanwa eye, be okana na bato ba ikyita sinene, ongye na mokonzi nwa batuluku, obokye baye na Polo obo pha be, ebe ndokolo oli na phowa ya ikula olinya lowo le na bolaa. Banga mampenza, tumbo miwangya obokye tomobome mena yo sa taakoma wawa.»

¹⁶ Nwana wa lele wa nwana nyango na Polo owa nwanwasi, waoka yo ikolo me, aesi ya kyende o ingambi sa batuluku, akye imola Polo maphoo me.

¹⁷ Bobele, Polo aesi ya banga monomo na bakambi ba batuluku, awo ne, yokye: «Kyende na munzenga oyo oka mokonzi nwa batuluku, ali na lowo la imoimola.»

¹⁸ Mokambi wa batuluku aesi ya mokpa, akye ne oka mokonzi nwa batuluku, yokye: «Polo, ambangyi, ambondi obokye naeyelele na munzenga oyo, ali na lowo la ewole.»

¹⁹ Mokonzi nwa batukuluu aesi ya kpa munzenga me meeboko, akye ne bi mbale, yokye: «Lowo ye loolukye

we inzimola?»

²⁰ Yokye: «Bayuda baoka obokye baongye na we okyende na Polo yana obo pha ikyita sinene, ebe ndokolo bali na phowa ya ikula olinya lowo le na bolaa.

²¹ Kasi iwe, sa anola yaamowo be! Pho bato leka mako mane onte ya be baamibomba obokye bamoakya. Bakata seleka obokye bamokula zaa, bamokula nywa elaa phanza bamobomi. Unwanwa ye bambo miwangya, baziya nde bowababuyisa we.»

²² Mokonzi me aesi ya wo na munzenga me obokye: We sa kye imola nono moto monomo maphoo maanzimosi we. Emba amba ya mobuya.

Batomi Polo oka Moangyesi Feliks

²³ Bobele, mokonzi nwa batuluku amba ya banga bakambi babale onte ya bakambi, yokye: «Angyinya batuluku mikama mibale, bato mako sambo baatambule na mampunda, na bato mikama mibale baaphile makongo, omibongya pho ya ikyende o Sezare wa ngonga ya ibuwa eya nkokolo.

²⁴ Bongya na mampunda ma inyanya Polo obokye omokomya na nzoto ndaa oka Moangyesi Feliks.»

²⁵ Akomaka mokanda yokye:

26 «Inga Klode Lusias, nabeya, Moangyesi Feliks, moto wa kaa.

27 Bayuda baakyaka moto oyo, balukaka imoboma, waoka nga obokye ali Moloma, naesi ya kye na batuluku ba nga, nakye mokandola.

28 Nalukaka eeba naa Bayuda bamosongyele na lowo ye, naesi ya kyende ne obo pha ikyita sinene.

29 Nawenekye obokye bamosongyele pho ya maphoo ma mobeko nwa bée mampenza, kasi taika kyela lowo lonolo lobe la obokye awe, naa bamunyosa o boloko.

30 Waoka nga obokye Bayuda bamowangyele na bobo, yango mena nae-tomesi yo izele, nawo na bato baamosongyele obokye baya mosongyele obo pha we.»

31 Batuluku baesi ya kyela bo waatomaka be, bakpe Polo, bakye ne mokolo me mamuna nono o Antipatris.

32 Boyana, batuluku, baakyeke na makolo, baesi ya butwa o ingambi sa be, baikyi baabaka na mampunda, bakye na Polo.

33 Wakoma bée o Sezare, baakyeke na mampunda baesi ya phe Moangyesi mokanda, baikyi Polo o se ye.

34 Moangyesi amba ya tanga mokanda, atuni Polo naa kaute o mokyisi ye. Waebaka yo obokye kaute o Silisi,

35 awo ne, yokye:

«Nameetuna mituna bo bato baesongyele baesi». Amba ya toma bato obokye babanza Polo o ingambi sa Elode.

24

Basongyesi Polo oka Moangyesi

1 Sima ya nkolo itano, Nganga munene, Ananiya, amba ya kyende o Sezare yo na ndambo ya bankumu, na na moto monomo wa yela ya iwoo, nkombo ye Tertulus. Baesi ya kye obo pha Moangyesi Feliks obokye basongyele Polo.

2 Bamba ya banga Polo. Tertulus atati imosongyela, yokye: «Iwe Moangyesi wa kaa, Feliks, eli pho ya we, banga lolu toli na nkyisa ya iba bese. Bakyele bitoma bilaa o ibota sa Bayuda sisi pho ya boebakye pha we pha maphoo.

3 Toebe na bolaa bo kyele we, pho ya iso ikyizwe banga mala na mala bilele biso.

4 Kasi sikokyi iwoo waikye, yango mena, naongye nde obokye, na ngongo ya we, okute looka nwana bokyi bobo.

5 Toweni obokye moto oyo ali phele moto mobe, kaambya toko oka Bayuda baso ba mokyisi munso. Ali mokambi nwa ingomba sa bato ba Nanasalet.

6 Alukaka na oto Tempelo, emba tomba moakya. Tolukaka imosambisa bo kowo mobeko nwa banga.

7 Kasi mokonzi nwa batuluku, Lusias, wa ya yo,

aesi ya mobololo na bokusi o se ya banga.

⁸ Lusias amba ya wo na bato baamosongyele obokye baye obo pha we. Bo otuni moto me we mampenza, wamowene obokye maphoo maso maamosongyele na banga mali phele.»

⁹ Bayuda bamba ya anola, bekye: Eli nde bomoo.

Polo kaambe

¹⁰ Bobele, Moangyesi Feliks amba ya kyelela Polo eboko obokye awoo. Polo, yokye: «Naebe obokye mambula maikye oli moteni wa bolombe wa ibota sisi, nali na nkyisa ya aamba obo pha we.

¹¹ Na we mampenza, okoyi eeba phele obokye, o wakomaka nga o Yelusaleme pho ya ibondela Nwaphongo, nakyela nde nkolo iko mbuka bibale bobele.

¹² Tebaika nzwa, ebe o Tempelo, ebe o mangambi ma makyita ma Bayuda, ebe o lombo, obokye naphalataane na moto monomoo, naa nalosa eboko ya bato.

¹³ Bato baba tebali na ekpele ekyeteya obokye maphoo maansongyele na beee lolo mali phele.

¹⁴ Naanole obo pha we obokye nakyelele Nwaphongo owakyelelaka bankoko ba banga, namokyelele na Nzela ya Yesu enyakune ekyewoo beee obokye telongoba. Nakule anola maphoo maso maali o

buku pha mibeko na o buku pha baimosi.

¹⁵ Nalemele oka Nwaphongo, na baansongyele balemele bomoo me, obokye bato, na balaa na baabe baso bamokundwa.

¹⁶ Yango mena, nakyele bokusi obokye nabee imbele siso na maumunya maalongoba obo pha Nwaphongo, na o boo pha bato.»

¹⁷ «Sima ya mambula maikye sa kula koma o Yelusaleme, nakuli yaa obokye nasungye ibota sa banga Bayuda na baphalanga na obokye naamba ndaa oka Nwaphongo.

¹⁸ Mena maphoo manzwaka na beee nakyele o Tempelo, naumvaka imikunyola, bo kowoo mibeko. Bato tebaikaka ba baikye, na toko teyaikaka ba.

¹⁹ Kasi Bayuda bayoko ba Azi babaka wamoo, eli beee bakokakyi iyansongyela obo pha we, bo babakyi na nga na lowoo.

²⁰ Bo tebe bomoo, le obokye bato baba bawoo, bo banzwa na lowoo'ye loobe, wabaka nga obo pha ikyita sinene.

²¹ Nawoko na na bokusi, ngakye: «Naambe lolo ye obo pha we nde pho naanole obokye bawee amokundwa. Siebe lowoo losuu loonsongyele na be!»

²² Feliks, o waebaka yo maphoo ma nzela ya Kolo na bolaa, aesi ya babuyisa, yokye: «Namotena bolombe pha lowoo la be, wamoya

mokonzi njwa batuluku, Lusias.»

²³ Amba ya wo na mokambi wa batuluku obokye abuya Polo o boloko, amoe phisa, bo bebi ne baaya mosunga, yo sa bakatela.

Polo obo pha Feliks na Dulusila

²⁴ Sima ya bana nkolo, Feliks amba ya na njwanjwasi we Dulusila, ali Moyuda. Aesi ya toma bato obokye baye na Polo, aokye maphoo maawo yo pho ya aanola Yesu Klisto.

²⁵ Feliks, waoka yo Polo kateya bookokyi moto ikumola Nwaphongo na mobesi nwe, bookokyi moto imizila, bo wamotena Nwaphongo bolombe pha mokyisi mumu, awoko ne kye. Yokye: «Unwanjwa ye, taa kyende, bo nazwe ngonga, namokula eanga.»

²⁶ Alemelaka na obokye Polo aamophe baphalanga, yango mena babaka kamobangye obokye bavane.

²⁷ Mambula mahale malekana nde babona, sima Porsuis Festus amba ya butwa moangyesi o elele ya Feliks. Feliks aikaka Polo o boloko, pho ya ilekyikyisa Bayuda.

25

Polo akomye lowo le oka Kaisala, Moangyesi munene wa Loma

¹ Sima ya nkolo iyato, wakpa Festus bokonzi, aesi

ya uta o Sezare, akye o Yelusaleme.

² Omoo, bakolo ba banganga na bankumu ba Bayuda baesi ya songyela Polo oka ye.

³ Baongaka ne obokye batome bato bakye banga Polo, baye ne o Yelusaleme, bawangyaka obokye amobome o nzela.

⁴ Festus aesi ya babuyisa, yokye: Polo abaka o boloko o Sezare, na nga mampenza nalukye ikula kyende omoo unwanjwa ye.

⁵ Le obokye: «Bakonzi ba beke bakye nzika o Sezare, bambe songyela moto me, bo akyela boke.»

⁶ Festus akyelaka omoo nde nkolo wambe naa iko, amba ya butwa o Sezare. Boyana, aesi ya kye zala o elele ekyeambe beke maphoo, amba ya toma bato, yokye: Baye na Polo.

⁷ Waya beke ne, Bayuda baa utaka o Yelusaleme, baesi ya molungya, bamosongyele na maphoo maikye maikye manene, mawaa beke mampenza tebaikaka koka iteya obokye mali phele.

⁸ Polo aesi ya babuyisa, yokye: «Ebe pho ya mibeko ma Bayuda, ebe pho ya Tempelo, ebe pho ya Kaisala, siki kyela lowo lonolo loke.»

⁹ Festus alukaka obokye Bayuda bamosambe, aesi ya tuna Polo, yokye: «Wamozinga ikyende o Yelusaleme obokye osambe

lowo lolu omu o buo pha nga?»

¹⁰ Kasi Polo amba ya buya yokye: «Nali o tilibinale ya Mokonzi, nasengyesi isamba nde omu. Sikyi kyela Bayuda na lowo lonolo loobe, nde bokowene we mampenza babona.

¹¹ Bo nakyesi bofe phele, na bo naani kyela lowo lofe lokokyi obokye nawe, sikokyi ilota iwa. Kasi bo maphoo mansongyesi na bee mali ma bole, moto takokyi inzambya o mafoko ma be. Nazingyi iamba o buo pha mokonzi.»

¹² Bobele, Festus amba ya anola maumunya me, emba amba mobuyisa yokye: «Ozingyi iamba nde oka mokonzi, wamokye o buo pha mokonzi.»

Polo o buo pha Agripa na Belenise

¹³ Bana nkolo balekanaka, mokonzi Agripa na Belenise bamba yaa o Sezare, emba; bamba kye kyeka Festus.

¹⁴ Emba bo waba bee balekyinya njwana imbele, Festus amba ya imola mokonzi lowo la Polo, yokye: «Moto monomo ali wawa, Feliks amoika o boloko.

¹⁵ Waba nga o Yelusaleme, banganga banene na bankumu ba Bayuda bamba ya mosongyela, baongye obokye bamunyete.

¹⁶ Namba babuyisa obokye o mibeko ma Baloma, tebakokyi ambya moto bo naino tebamokyi yo na bato bamosongyesi,

na ibuya i maphoo maso mamosongyesi na be.

¹⁷ Yango mena baya wawa nde ena yana, sakuta na nzephisa. Namba ya zala o tilibinale, emba na mba batoma obokye baye na moto me.

¹⁸ Wa yaangana basongyesi bee wali yo, tebaka zwa na lowo lonolo lokusi bowa umunyaka nga.

¹⁹ Babaka ne nde na toko ekyekyi maphoo ma losambo la bee mampenza, na pho ya moto monomo na nkombo ya Yesu owawa, kasi Polo kawo obokye ooli nde na bomoo.

²⁰ Waba nga sazwa ndengye ya itena bolombe mi lowo ndengye mena, namba ya onga ne obokye akyende o Yelusaleme pho ya obokye lowo le lokye woomo omu.

²¹ Kasi Polo azingyi nde ikye aamba o buo pha mokonzi omunene, emba namba ya toma obokye batamovaka o boloko noko mokolo njwaamolekyinya banga o buo pha mokonzi.»

²² Bobele Agripa amba ya wo na Festus: «Nazingyi ooka na nga moto me.» Amba mobuyisa yokye: «Yana, wamooka.»

²³ Bo yana, Agripa na Belenise bamba yakye nyolo na kaa eso o ingambi siambinya bee maphoo, bee na bakonzi banene ba batuluku na bankumu ba mokyisi. Festus amba ya toma bato obokye baye na Polo.

²⁴ Emba Festus amba ya tata iwo, yokye: «Mokonzi Agripa na b̄e baso bali na banga, kowene moto oyo. Bayuda baso baesi oka nga pho ye, o Yelusaleme nono wawa, bakyemianwana b̄ekye takokyi ikula ba na bomoo.

²⁵ Pho ya nga, sikyi zwa o maphoo me lokokyi ne iwa. Kasi pho yo mampenza azingyi ikye amba oka mokonzi omunene, naanosi imotoma oka ye.

²⁶ Otoli nga na ná lakolo lowo la ikomela mokonzi pho ye, namoambinya o boo pha b̄e, konza o boo pha we mokonzi Agripa, pho okokye imokomela sima ya iyoka munoko nwe.

²⁷ Pho yamoba bobe, pho ya nga, itoma moto wa bokolo, sanko ya iyebinya biwele bimoakye na be.»

26

Polo kaambe o boo pha Agripa

¹ Agripa amba ya wo na Polo, yokye: «Toeph̄e nzela obokye oambe.» Polo amba ya elola eboko, amba ya amba yokye:

² «Mokonzi Agripa, i maphoo maso mansongyesi na Bayuda, namiwene nde na nkonzoo ya iyamba loloo o boo pha we,

³ pho iwe koebe na bolaa bonkoko bosoo pha Bayuda na maphoo ma phango. Naongye na we obokye onzokye na bolaa.»

⁴ «Bayuda baso banzebe na bolaa, uta bolengye pha nga, baebe bo wabaka nga phanza onte ya ibota sa banga Bayuda, na o Yelusaleme.

⁵ Banzebe kalakala, bakokyi na iwo bo bazingyi, obokye nali moto okokumole na bokusi mibeko ma ingomba sa banga Bafalisayi.

⁶ Emba loloo eye, bo naesi yaamba, eli nde pho ya molemo nwa mbunu eya ikyela Nwaphongo baango ba banga.

⁷ Na obokye mabota ma banga iko mbuka mabale, wa mobondede b̄e Nwaphongo na moo na mokolo, saema, balemele iwene mbunu me ekokyisame. Eli nde pho ya molemo mamuna, so mokonzi, bonsongyesi Bayuda bobe.

⁸ Pho ya'ye onte ya b̄e toanole obokye Nwaphongo kakundole bawe?

⁹ Pho ya nga, naanolaka bato saanola nkombo ya Yesu, moto wa Nazalet̄e.

¹⁰ Emba nde bomoo bo wakyela nga o Yelusaleme. Nga mampenza naakyaka baanosi baikye na bokonzi pha mpekye banganga banene emba na nga naanolaka waba b̄e bababome.

¹¹ Nanyoloko o mangambi ma makyita maso, nakyelaka bitoma biikye pho ya be, pho ya ibatomisa na bokusi obokye batole Yesu, emba na kabu ya nga ekusi,

nabaŋgaka nɔnɔ o nkyisi
nsuu inɛnɛ.»

12 «Yango mena, mokolo
mɔnɔmɔ, nabaka na kyende
o Damaseke na bokonzi
bosɔ na etoma ya ŋanganga
ŋanɛnɛ.

13 Nabaka o nzela, so
mokonzi, imbeɛ sa bunya
o moto, naesi ya wɛnɛ
ŋongyɛngyɛkye bouti o
ikolo, bolole koleka moo,
ŋongyɛngyɛkye mɛ boesi
ya nzinga ebe na bebi
batambulaka na nga nzela.

14 Tomba ya ka ŋanga
ŋasɔ o se, emba namba ya
oka ŋwesi mɔnɔmɔ mowɔ
na nga na munɔkɔ ŋwa ɓa
Ebeɛ obokye: «Saolo, Saolo,
phɔ ya ye konyɔkɔlɔ? Bo olɛ
mbela ya nga, mena komi-
zokya nde wɛ mampenza.»

15 Namba ya buya ngakye:
«Iwɛ nza, Nkolo?» Nkolo
amba kula yawɔ yokye:
«Nali Yesu, eli nga moto
okonyɔkɔlɔ wɛ.

16 Kasi iŋwa, tɛmɛ! Kyeka
phɔ ya'ye naetɔkolɛsi:
Naeyɔsi phɔ obe moto
wa etoma na nzoka ya
iwɛnɛ siuti wɛ inɛnɛ, na
yaamowɛnɛkyɛ sima, na
yaamobaka nga naeteya.

17 Namba ebikya o
mabɔkɔ ma Bayuda, na
ma mabota ma ɓapakano
wamoetoma nga

18 phɔ ya ikye ɓaingola
miyo, ibamanya o enzɔmbi
phɔ ya ibabuya o moo,
ibamanya o bokonzi pha
Molemba phɔ ya ibabuya
oka Nwaphongo. Phɔ ya
obokye ɓazwe bolimbisi pha

masumu na iyalo sa ilaka
elele yɔnɔyɔ na ɓaanosi, na
nzela ya inzanola.»»

*Polo kaimole bokokyele
yo etoma ye*

19 «Tata wamɔ, mokonzi
Agripa, sika koka ilɛ ndɔtɔ
ya ikolo eya wɛnɛkyɛ nga.

20 Kasi naimola ɓato ɓa
Damaseke phanza, emba
ɓa Yelusaleme, o nkyisi isɔ
ya Yuda, sima o mabota
ma ɓapakano obokye
ɓasengyesi ɓongola man-
dondo phɔ ya ekpana bika
Nwaphongo, ɓobikakye
ɓooteya obokye ɓabongosi
mandondo ma be.

21 Eli phɔ ya ɓomɔ Bayuda
ɓanzakyakyi o Tempelo,
ɓalukakyi imɓoma.

22 Nwaphongo ambanze
nɔnɔ lolɔ eye, nataɓa ɓa
ɓomɔ obokye naimole simo
ya nga oka ɓato ɓasɔ
ɓaakyikyi na ɓaanɛnɛ.
Naanole nde maphɔɔ
maawɔ Mose na mawɔ
bikondo obokye mamoya:

23 Masiya amowɛnɛ ɓolɔsi,
amoba moto owa ɓoo,
owamokundwa onte ya
ɓawee. Amoimola o ibota
sa ɓanga na ɓato ɓaateɓali
Bayuda obokye moo moesi,
enzɔmbi emani.»

*Polo kalukye obokye
Agripa aanole Yesu*

24 Waba Polo katɔndɔlɔ
ɓaɓona, Festus amba ya
arwana nɛ, yokye: «Polo, oli
na ŋwaa! Iekola saaekola
wɛ na ɓoikye siephe ŋwaa!»

25 Polo, yokye: «Festus
moto wa kaa, nga sili

na ηwaa, nawo maakolo maphoo maali phele.

²⁶ Mokonzi Agripa kaebe maphoo mamana na bolaa. Nakokyi imowole mango pwapwa. Naanole obokye tabungye nono lowo lonolo i maphoo mamana, pho malekanaka o miyo ma bato.

²⁷ Mokonzi Agripa, koanole maphoo maawo baimosi? Naebe obokye komaanole!»

²⁸ Agripa aesi ya wo na Polo, yokye: «Kolukye imbuya nde uηwanwa eye Moklisto?»

²⁹ Kasi Polo, yokye: «Ebe uηwanwa eye, ebe wakoko, nabondele Nwaphongo obokye na we, na baso baanzokye lolu ye, bēe obutwe booli nga, manya nde nyololo iye!»

³⁰ Mokonzi, na moangyesi, na Belenise, na baso baazalaka na bēe bamba ya teme.

³¹ Wamana bēe wamo, bawenēke, bēkye: «Moto oyo taikyi kyela lowo lonolo la iwaa naa laa imunyosa o boloko.»

³² Agripa amba wo na Festus, yokye: «Moto oyo, bo tawokyi obokye azingyi ikye amba oka Kaisala phe, nde bamokandolakyi.»

27

Batomi Polo o Loma

¹ Wakpama meko obokye toba o masuwa pho ya ikyende o Itali, aesi ya kpa Polo na bato ba boloko bayoko bakye baphisa Yuli, oli monomo na bakambi ba

moluku ηwa batuluku ba moangyesi wa Loma.

² Bobele tomba ya baa o masuwa mautaka o Adramite, makyende mopha ηwa mabongu ma Azi. Moto monomo wa Makedoniya, mokyisi nwe Tesaloniki, abaka na banga elele yonoyo. Nkombo ye Aris-tarke. Tomba ya kyende.

³ Boyana, toesi ya koma o Sidona. Yuli abaka na Polo na bolaa, aesi ya mophe nzela ya ikye kyeka bande ne, obokye azwe ya sengye-laka ne.

⁴ Wamana banga wawana, toesi ya banda mopha ηwa esanga ya Shipre, pho phephekye yabaka kyekule lobuya na munsima.

⁵ Toesi ya katisa maa manene maali phenephe na Silisi na Pamfili, tokye koma o Mira, mokyisi monomo o Lisi.

⁶ Omo, mokambi wa batuluku azwe masuwa mautaka o Alegizandri, makye o Itali, aesi ya lokpesa omo.

⁷ Tokyelaka nkolo nzikye o nzela, masuwa makyekye nde na mo na mo. Tolukaka obokye tokome o Kinidi. Toesi ya lekana o Salmone obokye toekpane o mopha moyoko ηwa esanga ya Kelete, pho phephekye teyaikaka lophe nzela ya ilekana mopha ηwabaka banga.

⁸ Totambulaka na nkaka obokye tolekane o mokukulu me, tokye koma o elele yonoyo, baebangye

Mabongu Maalaa phenephe na mokyisi na nkombo Lase.

9 Tokokoko na boikye o nzela. Nkolo ikyikyile bée iza yaunva lekana. Na bomo tokomaka imbele si-kyele phephekye na bokusi. Yabutwaka nkamba obokye masuwa makule tambula.

10 Bēbi, nawene obokye imbanga sisi samoba na nkamba, masuwa na mbolo iili omō yamotonō na bofe, kasi na banga mampenza botewalongoba phe, to-mowaa.

11 Kasi mokambi wa batuluku taikaka anola munoko nwa Polo, anolaka nde munoko nwa mopuse wa masuwa na mokolo wa masuwa.

12 Ibongu me tesaikaka ba elele elaa obokye masuwa maseme imbele sabaka phephekye kyekyele na bokusi. Yango mena, bato bayoko baikye ba masuwa, bakanaka obokye tomane wamo, bo tomokoka, tokome o Feniks, ibongu sa Kelete sikyeyke mbale eya ngyele, na mbale eya ikolo, obokye imbele sa sekye suunve wamo.

Eweele o maa manene

13 Nwana phephekye ekeute mopha nwa ngyele, ebuto ikyela. Bato ba masuwa babuyaka obokye bamokokya yaakanaka be. Baesi ya manya longo, babuto itambula, babande phenephe na mokukulu nwa esanga ya Kelete.

14 Sa koko, eweele yonoyo yautaka o man-gomba manene ma esanga. O munoko nwa Baela babangye ewele me Yulakulu.

15 Yeesi ya lodikyinya, tewakulaka koka ibekola masuwa mopha mooye eweele. Bobele, ewele ebuto ikye milouka nde babona.

16 Toesi ya banda phenephe na esanga yonoyo ekyiky, nkombo na yango Koda, yakutaka lozifa pho ya eweele. Tonyokoko iphila nwana ebe omokyiky okobe o sima ya masuwa

17 Obokye bato ba masuwa baebaya omō. Bobele, baesi ya kpa nsimbi inene, baizingyi o masuwa, bamakangyi obokye me sa ototo. Waba bée baile ikye baa mi bokye pha mokukulu nwa Libi, baesi ya vaka ibaya sonoso sinene obokye sizimbe masuwa, mabutwe ikye na moo na moo, eweele yeesi ya butwa ikye mi louka nde babona.

18 Eweele yabaka kyelodikyinya nde na bokusi, boyana baesi ya butwa ivaka biphesi banyanyaka banga o maa.

19 Mokolo nwa sima, baesi ya vaka bée mampenza bakapoo baa masuwa so-longo o maa.

20 Nkolo nzikye toloku-laka wene, ebe moo, ebe banyasesi, eweele yataaka ba nde ekusi. Tolokulaka lemela obokye tomobika.

21 Baabaka o masuwa bakokoko sa zaa. Bobele,

Polo aesi ya teme onte ya be, yokye: «Bebi, bo wanzokaka obokye banga sa mana o Kete, nde tolonyomoki bobo, nde tolobungye na mbolo bobo.

²² Kasi unwanwa eye, naongye na bee obokye oititale, pho nono moto monomo etaawe, ekpele yonyo eya motono nde masuwa.

²³ Nwaphongo, ooli Mobikye wa nga, owaa okokyelele nga, antomelaki nwanze we na mokolo,

²⁴ awo na nga, yokye: «Polo, iwe sa ila! Esengyesi obokye okome obo pha Moangyesi Kaisala, pho ya we, Nwaphongo na ngolu ye amobikya na baso baatambule na we o masuwa».

²⁵ Yango mena, bebi, oititala pho nakele ndondo ya nga oka Nwaphongo obokye mapho mamana mamoba nde bo nzimolaki nwanze.

²⁶ Kasi esengyesi obokye masuwa make lovaka o mokukulu nwa esanga yonyo babona.»

²⁷ Tokyela nkolo iko mbuka ine, eweele yabaka kyekye na banga nde bokye o maa manene ma Meditelane. Wa molengyela, bato baakyele o masuwa bawenekye obokye tokomi phenephe na manyete.

²⁸ Baesi ya meka bozindo pha maa, baweni obokye boli pha bametele mako mane. Basusa na nwana boo, bakuli meka, bazwe

bozindo pha bametele mako maato.

²⁹ Bailaka obokye masuwa sa zuma o mabanga. Yango mena, bamba ya vaka balongo bane o sima ya masuwa, baimaka obokye bunya boyee izele.

³⁰ Bato baakyele o masuwa balukaka ilota, baesi ya uya ebee ya masuwa o maa, bakye vaka balongo o boo pha masuwa.

³¹ Kasi Polo aesi ya wo na batuluku na mokambi wa be, yokye: «Bo bato baba tebaikasi o masuwa, tolokoki ibika.»

³² Bobele, batuluku baesi ya tena nsimbi yaaphilaka ebee, baele, ekye.

³³ Phenephe na walukye iye bunya, Polo aesi ya banga bato baso obokye baze, yokye: «Lolo eye tokokye nkolo iko mbuka ine, koziya nde obokye eweele yunve, oli nde babona sa zaa ekpele.

³⁴ Kasi naongye na bee obokye oze, pho osengyesi na ntoma obokye obikye. Moto monomo onte ya bee etaabungya nono munsuwe monomo o moto nwe.»

³⁵ Waunva Polo iwo babona, amba ya kpa mapa, abondesi Nwaphongo obo pha baso, aesi ya makaba, babuto izaa.

³⁶ Bobele, baso babutwaka na nkyisa, baesi ya zaa.

³⁷ Banga baso o masuwa, tobaka bato nkama ibale na mako sambo mbuka motoba.

³⁸ Waawene bee obokye

baokyi ntoma, bamba ya vaka ba ble o maa obokye masuwa malawe.

³⁹ Waye bunya, bato baakyele o masuwa tebaikaka eba obokye bakomi phenephe na manyete. Kasi bamba ya wene ibongu sonoso o iwee sa maa, baesi ya kana, bekye, bo baakokyi, bakye seminya masuwa omo.

⁴⁰ Bamba ya tena nsimbi ya balongo baso, babaikyi o maa, bamba ya ingola na nsimbi ya yenda ya masuwa. Bobele, baesi ya kyela etobu yonyo enene o masuwa mopha nwa oboo, obokye eweele eukye masuwa mopha nwa ibongu me.

⁴¹ Masuwa maesi ya kye sele na bokusi o bokye me phaabaka o ntante ya maa, mopha nwa obo munyosi o bokye, temokuli nyingana, emba kanda yamba tena mopha nwa sima.

⁴² Batuluku balukaka iboma bato baboloko pho noko monomo na bee sa nyongyela obokye alote.

⁴³ Kasi mokambi wa batuluku alukaka ibikya Polo, amba ya bakatela obokye bale. Aesi ya tomisa baaebaka inyongyela, yokye, amikumbya o maa phanza, akye abwa o ikolo.

⁴⁴ Bayoko baphile o mabaya, na o bite ba masuwa, babengye bebi. Na bomo babona, banga baso toabwaka o ikolo, tobikaka.

28

Polo o esanga ya Malte

¹ Wamana banga o mbale eya makama, tomba ya oka obokye esanga me baebangye na nkombo ya Malte.

² Bato ba esanga me, balookyelaka ngongo. Waba mbula kyeno, mpiyo yabaka, baesi ya lokyelela nwenya muikye, balobangyi banga baso obokye tokye oto.

³ Polo aongoko ebolo ya nkoo obokye aevakye o nwenya, na ina mbambisa nzoo yeesi ya tokolo omo, ekatemi o eboko ye.

⁴ Wawene bato ba esanga obokye nzoo ekatemi o eboko ya Polo, bawonoko, bekye: «Nde phele moto oyo ali molemosi wa bato. Na bo babikakyi o maa, Nwaphongo na bolombe phe, taikyi zinga obokye abe na bomo.»

⁵ Kasi Polo, nde phele, aesi ya nyaka nzoo o nwenya, saoka na nwana bolosi.

⁶ Bato baziya nde obokye bamowene aulo, na aka awe. Kasi, waziya bee tee, baesii ya wene nde obokye tewamoyelele na lowo lonolo loobe. Bamba ya bongola maumunya ma be, bamba butwa iwoko mbala nzikye bekye: Ali nde nzambe.

⁷ Manyete ma mokonzi nwa esanga me mabaka phenephe na elele me, nkombo ye Pubilusu. Amba loyamba na bolaa, amba lolasa nkolo iyato.

⁸ Ango abaka alangyi o ntangye, mowewe ηwabaka momunyokolo na iphanza malongo. Polo amba yakyende o moto ηwa ntangye ye, na ibondele, amba motandela maboko, amba mobikya.

⁹ Sima ya lowo lalona, bato baayoko ba esanga baabaka na malosi, bayakaka na bee oka Polo, na bee babikaka me.

¹⁰ Bamba lokumola na ndengye iso, emba wakula banga benga imbanga sa banga o nzela ya ebale, balokokyselaka mbolo iso iwaa yasengyelaka na banga.

Imbanga o nzela ya uta o Malte nono o Loma

¹¹ Sima ya makombe maato, tomba ya baa o masuwa masengyelaka wamo imbele siso sa seekye. Masuwa me mautaka o Alegizandri, nkombo ya mango Manzambe ma zaa.

¹² Toesi ya kye seme o Sirakize, tokyelaka omo nkolo iyato.

¹³ Wamana banga wawana, toesi nde yabanda mokukulu, tokye koma o Regiyumu. Bo yana, phephkeye ekyeute o ngyele, yeesi ya kyela, emba tomba ya koma o Puzole sima ya nkolo ibale.

¹⁴ Omo, tokyezwa bebi baongaka na banga obokye tokyele poso yonoyo oka be. Kyeka bo wakyε banga o Loma.

¹⁵ Wataba banga o mokyisi mamuna, bebi baokaka iya sa banga, bamba ya lobenga nono o Zando sa Apiyusu na o elele ekyebangye bee Mangambi Maato. Wabawene yo, Polo amba phe Nwaphongo melesi, akuli zwa nkyisa.

Polo akomi o Loma

¹⁶ Wakoma banga o Loma, baanolaka obokye Polo akye zala o elele ye mampenza, na tuluku monomo pho ya imobanza.

¹⁷ Sima ya nkolo iyato, Polo amba ya banga bankumu obokye baangane. Wa angana be, amba wo na bee yokye: «Bebi, nga otowaika kyela lowo na bato ba banga naa na mibeko ma loikyela baango ba banga, bakambi ba Bayuda banzakyaka o Yelusaleme, banzambe o maboko ma Baloma.

¹⁸ Waunva intuna mituna, balukaka inkandola pho tebaikaka nzwa na na lowo lonolo loobe obokye bambome.

¹⁹ Kasi Bayuda tebaikaka banola, nambaka baonga nde obokye nakyende oka Moangyesi Kaisala, siikaka baa na na lowo la isongyela ibota sa nga.

²⁰ Yango mena, naebangakyi obokye naewene, towene, bankangaka munyololo mumu nde pho ya moto okokyelele banga bato ba Yisalaεle molika.»

²¹ Baesi ya mobuyisa, bekye: «Toloika zwa nono

mokanda mɔnɔmɔ muute o Yuda phɔ ya wɛ, onte ya bɛbi baeesi wawa, nɔnɔ mɔnɔmɔ taikyɪ loimola lowɔ la wɛ, naa awɔ lowɔ lobe phɔ ya wɛ.

²² Kasi banga toli na phowa obokye oloimole bo kounyɪna wɛ, phɔ toebe obokye bilele bisɔ baikye ziiko na ingomba sa Baklisto.»

²³ Bɛɛ baso na Polo, balongyibinyaka mokɔlɔ ŋwamovana bɛ. Wakoka mokɔlɔ mɛ, bato baikye bayakaka ya benga Polo o ingambi siizale yo. Polo abateyaka tata na mumbengu nɔnɔ wa nkɔkɔlɔ. Abaimolaka bo oli bokonzi pha Nwaphongo: Abatangyelaka nkanda ya mibeko ma Mose na nkanda yaakomaka bamoisi, akyelaka bokusi obokye baanole Yesu.

²⁴ Bana baanolaka maphɔɔ maawɔkɔ yo, kasi bayɔkɔ tefaikaka anola.

²⁵ Wainwa bɛɛ obokye babutwe, babaka na ziiko onte ya bɛ. Polo aesi ya wɔ na bɛɛ nde obokye: «Bolɔbo Bosantu alongaka, waawɔkɔ yo na bankɔkɔ ba na nzela ya moimosi Yisaya, yokye!

²⁶ Kyɛ wɔ na ibota sa Bayuda sasina bobo:

“Wamooka na bolaa, kasi otoebe ntina ya maphɔɔ mɛ,

Wamokyeka na bolaa, kasi otoowene ekpele.

²⁷ Phɔ ntema ya bato baba ibuto nkusi,

Phɔ ibota mɛ, baundi matoo ma bɛ, sa oka,

Bazibi miyo ma bɛ, obokye bɛɛ sa wene,

Mandondo ma bɛɛ mabuto makusi obokye

Bɛɛ sa eba ekpele phɔ baye oka nga, nababikya.

Eye kyewɔ nga Nwaphongo.”

²⁸ Emba Polo amba ya sukya yokye: Oefa obokye Nwaphongo atomelaka bato baatebali Bayuda Simo ye obokye babikye, emba bɛɛ baamooka!»

²⁹ Wawɔ Polo babona, Bayuda babutwaka, baphalatanaka na bokusi onte yabɛ.

³⁰ Polo aphutelaka ingambi sɔnɔsɔ o Loma. Akyelaka mambula mabale omɔ. Ayambaka bato baso baabaka baya mokyeka.

³¹ Aimolaka bo li bokonzi pha Nwaphongo, ateyaka maphɔɔ ma Nkolo Yesu Klisto pwapwa. Moto nɔnɔ mɔnɔmɔ taikaka mokatela.

Mokanda nwa Polo oka Baloma Maphoo ma etatele

Waabaa Polo kakomele baanosi ba Loma, mena abaka o suka ya imbanga se saa iyato. Abaka na phowa ya ikyende noco o Loma, pho naino tataka koma omoo, emba ambe kula kyende ikye imola Simo Elaa o Esipanye (15.22-24). Ntina ya mokanda nwe yabaka pho ya ibongya iyaa se, na pho ya iteya mateya me oka baanosi ba Loma.

Mokanda mumu moli na maphoo mama:

- Baloma 1.1-17: Mokomi nwa mokanda mumu na ntina ya etoma ye ya botoma
- Baloma 1.18-3.20: Bato babungyi nzela emba basengyesi na ibika
- Baloma 3.21-4.25: Bookobikya Nwaphongo bato
- Baloma 5.1-8.39: Bomoo bponyakune o nte ya Klisto
- Baloma 9.1-11.36: Mau-munya ma Nwaphongo pho ya Isalayele
- Baloma 12.1-15.13: Mofesi nwa baanosi
- Baloma 15.14-16.27: Maloba ma isokya na ndongolo

Ibeya

¹ Mokanda mumu moute na nga Polo, moto wa etoma

wa Yesu Klisto. Nwaphongo ambanga pho ya ifaa toma ye, anzolo pho nakyende imola Simo Elaa ye oka bato,
² Simo Elaa me, Nwaphongo alolakyelaka yango o buku phe na munoko nwa baimosi bee baaphanza.

³ Simo Elaa me kye wo pho ya Nwana we Yesu Klisto Nkolo wa banga. Na bomoto abotama o ibota sa mokonzi Davidi.

⁴ Wa kundwa yo, Boloboo amoweninyaka Nwana wa Nwaphongo owa mwiya.

⁵ Na nzela ya Yesu, Nwaphongo na ngolu ye amba ya ntoma pho ya ngambo ya Yesu, pho na kye miimola bato ba nkyisi iso iloba se pho ba moanole bambe na motosa.

⁶ Bee bato ba Loma oli na bee nde bo bato me, bee bato baabanga Nwaphongo pho o be bato ba Yesu Klisto.

⁷ Emba naekomele bee baso, Nwaphongo kaezingye bee bali pho ye. Nwaphongo Ango wa banga na Yesu Klisto Nkolo wa banga aephe ngolu na bese.

Polo kazingye ikyekyeka baklisto ba Loma

⁸ O ebandle, na nzela ya Yesu Klisto, na phe Nwaphongo wa nga melesi pho ya bee baso, pho o munse munsu, bato bawoo pho ya ianola sa be.

⁹ Nwaphongo kaebe obokye iikiyi wo nga ili phele, iyo okokyelele nga etoma na ndondo yocoyo na iimola Simo Elaa ekyekyi Nwana

wε. Kaebe obokye nkolo iso wa bondele nga na bondele pho ya βε.

¹⁰ Mbala iso o mabondesi ma nga na ongye na Nwaphongo obokye boebe mokano nwe, aingole nzela obokye nata na yaa ekyeka.

¹¹ Pho nasepele na boikye iyaa ephε ikabo siuti na Bolobo Bosantu pho ya iyaekuya.

¹² Nazingye obokye banga baso tokuyinyakye onte ya ianola sa banga oka Klisto.

¹³ Baande, eba obokye mbala nzikye naumunya iya ekyeka, kasi tewa longobane. Pho phowa ya nga eli obokye etoma ya nga ebote mbuma oka βεε bo wa bota yango o nkyisi iyoko,

¹⁴ Nwaphongo ampe etoma με. Yango mena nasengyesi iimola Simo Elaa oka bato baso, ebe bato bali o nkyisi inene, ebe bato bali o nkyisi ya mongonda. Na moeyimola oka bato baekola na oka bato bate baika ekola.

¹⁵ Yango mena nali na phowa ya iyaa eimola Simo Elaa na βεε bato bali o Loma με.

Simo Elaa eli na mwiya

¹⁶ Sili na soo ya iimola Simo Elaa. Yango Eli mwiya nwa Nwaphongo moobikya bato baso baanola Yesu Klisto: Bayuda phanza, emba baate bali Bayuda sima.

¹⁷ Simo Elaa με kyeweninya ndengye ekye buya Nwaphongo bato, bato ba bosembo o miyo με.

Esengyesi nde obokye bato baanole nde Yesu Klisto, nzela esuu teeli. Nde bo wakomama wε o buku pha Nwaphongo obokye: «Moto wa bosembo, amobika na ianola σε.»

Moto kakyele masumu

¹⁸ Uta o ikolo, Nwaphongo kaweninya yoo yεε pho ya masumu maso na boebe bosoko bokyele bato, maphoo mabe makyele βεε makatele bato saeba nzela ya bosembo.

¹⁹ Nwaphongo aabaphe etumbu pho nzela ekokakyi na βεε imoeba eli polele, Nwaphongo yo mampenza abateya yango kasi βεε te baikyi ebanga.

²⁰ Uta waakyela Nwaphongo mokyisi, bikpele biakyela yo biweninya bato polele booli yo, nabo tebiwenene na miyo. Emba te bakokyi iwoko obokye teli boebe pha βεε bo tebaamotosa.

²¹ Nabo okoebe βεε obokye Nwaphongo alii, tebaamokumole, tebamophe na melesi bo sengyesi βεε ikyelela Nwaphongo. Maumunya ma βεε mali nde o maphoo mpamba, bataaba o enzombi, te baebe na lowo loolaa.

²² Bamitate obokye bali bato ba malondo, nzuka bali nde bato ba nyaa.

²³ Obokye bakumbele Nwaphongo owa nkyemo, otoowe, bakumbele nde bikyeko baulana na moto ookowe, bikyeko biyoko baulana na manyosi, biyoko na manyama, bina bikuli

ba ndokolo manyama maa-
lande na ibuu.

²⁴ Yango mena Nwaphongo
amba bale pho bakyele
maphoo maabe bozinye
bee ikyela, emba bambe
kyela maphoo ma soo onte
ya be.

²⁵ Bale bosembo pha
Nwaphongo, babengyi nde
boole. Bakumbele bikpele
bakyela Nwaphongo,
babikyelele, kasi ona
Nwaphongo owa bikyela
teboamokumole, osengyesi
bee ikumbela nkolo iso.
Ame.

²⁶ Yango mena Nwaphongo
abale pho bakyele maphoo
maso maakane bee ikyela.
Babasi bale bampele babuto
ikyela maphoo ma soo bee
na be.

²⁷ Bampele nde bomo me,
bale babasi, bali na phowa
ekusi ya ikpa bampele basu
ndokolo babasi. Bampele
na bampele bakyele maphoo
ma soo. Bamibangyesi
etumbu ekoyi pho ya ma-
sumu makyele be.

²⁸ Pho bato bale ieba
Nwaphongo, Nwaphongo
abale na maumunya ma bee
mabe pho bakyele maphoo
mabe matemakoyi bee
ikyela.

²⁹ Mandondo ma bee ma-
tonda na maphoo maabe,
bamengyele mbolo ya bato,
bakyelane bofe, baokyenele
zuwa, babome bato, baokye
maoka, bakatele bato, baine
bato, bayoo bato.

³⁰ Bakyemiwole bebi na
bee na bofe, bali banguna

ba Nwaphongo batole
bebi, bali bato ba lolendo,
bamitate. Baumunya
nkolo iso nde ikulaka kyela
masumu, tebatosa baboti
babe.

³¹ Tebakule eba lowo lolaa,
tebakokya mambunu ma be,
tebaebe izinga bato, tebali
na ngongo na moto.

³² Baebe na bolaa obokye
mobeko nwa Nwaphongo
mowo obokye: Bato bakyele
maphoo mabe ndengye
mena, bakoyi na iwaa. Na
bokoebe bee babona, bakule
kyela nde maphoo maabe.
Te eni ba nde yango miina,
basambe wa wene bee bebi
na bee bakyele maphoo
mabe.

2

Ndengye eya mosambisa Nwaphongo bato

¹ Iwe, obe na nzaa,
okosambisa bebi, etebaelimbisa.
Pho waasambisa we moto,
kominyete we mampenza,
pho na we kokyele bomo me,
iwe okosambisa bebi.

² Nzuka banga toebe
obokye isambisa sa
Nwaphongo sikyelame na
bosembo pho ya bato
bakyele maphoo mabe.

³ Koumunya obokye iwe
ookosambisa bato bakyele
bofe na bakyele ya be,
wamolota isambisa saka
Nwaphongo?

⁴ Naa iwe kotiyole bolaa
pha Nwaphongo, na iyosa
se, na ndondo elaa ye, saeba
obokye bolaa phe boetomisa
obokye obongole motema?

⁵ Na moto bokusi nwa we, na ndondo ya we ete okye na we ngongo, komibangyele kabu o mokolo nwa kabu wamokyelama sakolo isambisa sa Nwaphongo.

⁶ Amophe moto na moto ibonza kokokana na bitoma be:

⁷ Bomoo pha bobele pho ya bato bawaa, na ilendendala sa bee sa ikyela bolaa, baluye nkyemo, ngambo na bosembo,

⁸ kasi yoo na kabu yamoba pho ya bato baatombo, baatemele bosembo bambe na miambya o maphoo matemali na bosembo.

⁹ Ngongo na minyoko yamoba pho ya moto okokyele bofe, pho ya Moyuda phanza na pho ya moto otoli moyuda.

¹⁰ Nkyemo, ngambo na bose oka moto munsu okokyele hola, oka Moyuda phanza, sima oka moto ootoli moyuda

¹¹ Pho oka Nwaphongo, bato baso bali nde ndengye yonyo.

¹² Bato baso baakyela masumu saeba mobeko hamowa samibeko me. Bato baso baakyela masumu na boebakye mobeko, bamosambisama na mobeko.

¹³ Pho teli bato baokye mobeko baali bato ba bosembo o boo pha Nwaphongo, bato ba bosembo eli nde baakyelele mobeko me.

¹⁴ Waabe bapakano saeba mobeko, bakyele ikyitomisa mobeko, bamibuya mobeko

bee mampenza, bee baate bali na mobeko.

¹⁵ Bateya obokye bitoma bizingye mobeko biakamama o mandondo ma be. Mandondo ma bee mawo me na maumunya ma be, bina ma baphunde bina ma baambebele.

¹⁶ Maphoo me mamotokolo mokolo nwa mosambisa Nwaphongo na nzela ya Yesu Klisto, mobesi munsu nwa bato nwa bombama, bowawo Simo Elaa ekyeimole nga.

Bayuda na mibeko ma Mose

¹⁷ Kasi bo we ookobangye bee Moyuda, ootemi nde o mobeko na ookyesi lolendo le oka Nwaphongo we,

¹⁸ koebe maphoo mazingye yo, na mobeko nwa eteya iyolo maphoo maala.

¹⁹ Koumunya iba moteye nwa bato baapholo miyo nzela, tala pho ya bato baali o enzombi,

²⁰ moteye nwa bato bate baebe ekpele na moteye nwa bato baate bali na ngambo, pho koanole obokye nanzela ya mobeko, oli na phaakolo boebakye na na maphoo ma phele.

²¹ Ee bolaa! Iwe okoteya nwebi, tomiteya we mampenza! Koteya obokye bato saiba, emba iwe koife!

²² Kokatele bato ikyela baphemba, emba iwe kokyele baphemba! Toozingye bikyeko, kasi koife mbolo ili o makoko ma be!

23 Kokyele lolendo la we o mibeko, kasi tookumole Nwaphongo waate waakumole we mina mibeko!

24 Phɔ, nde bo wakoma bée obokye: «Nkombo ya Nwaphongo etolami phɔ ya bée onte ya bapakano.»

25 Tewali ziko, ibele sili na ntina bo kokyelele mibeko, kasi bo tokumole mibeko, na ibele sa we, oli nde moto oli mungbotu.

26 Kasi bo moto oli mungbotu kakumole ikiyiwɔ mibeko, bomungbotu phe ete babokye ndokolo ibele?

27 Emba yo otoika bele o nzoto, bo kakokya mibeko, amoesambisa; iwe ooli na buku pha mibeko na owa bele be, kasi tookumole mina mibeko.

28 Phɔ teli maphɔ mawenene maakeyele obokye moto ali Moyuda, naa mbasi ikiyiwene o nzoto ikiyikele ibele,

29 kasi eli nde maphɔ mabombama maakeyele obokye moto ali Moyuda, emba ibele eli nde sa motema, siute na Bolobɔ, kasi sa buku phe. Owaakolo Moyuda mona kazwe ngambo ye oka Nwaphongo, kasi oka bato phe.

3

1 Ntina ya iba Moyuda eli iye? Ntina ya ibele eli iye?

2 Ntina eli enene phɔ ya bato basɔ! Emba phanza oka bato baaphokye Nwaphongo mambunu me.

3 Kasi tomowɔ bo? Bo bakyi babaka sakokya

yasengyelaka bée ikyela, bofe pha bée phamokyela obokye Nwaphongo sakula kokya yaa lakaka yo?

4 Phee! Nwaphongo asengyesi iebana obokye ali moto wa maphɔ maa phele; nabo moto munsɔ ali moto wa bɔɔle, bowakomama we obokye: «Esengyesi obokye oebane moto wa bosembo onte ya maloba ma we, emba olongye imbele saamoambisa be.»

5 Kasi bo izanga bosembo sa banga siweninya bosembo pha Nwaphongo, tomowɔ bo? Nwaphongo kazangye bosembo waalowande yo na kabu ye? Nawɔ ndengye ekyeumunya bato.

6 Phee! Phɔ boeli bomɔ, Nwaphongo amosambisa mokyisi ndengye'ye?

7 Kasi bo bɔɔle pha banga boweninya bosembo pha Nwaphongo, na phɔ ya nkyemo ye, phɔ ya'ye nga, nakule kangyema ndokolo moto wa masumu?

8 Emba, phɔ ya'ye tolokyele bofe phɔ bolaa boyee, bookokyeminvole bato ba bɔɔle baayoko? Bato me bakokyi na etumbu!

Moto molaa o boo pha Nwaphongo tali

9 Ka bo? Tokuli ba, banga Bayuda na bokonzi mi bebi? Na nwana bokyiky phe! Phɔ toumbo loteya obokye: Banga basɔ, Bayuda na baate bali Bayuda, toli

banga baso o se ya bokonzi pha masumu.

¹⁰ Eli nde bo wakoma bée o buku pha Nwaphongo obokye:

«Moto molaa tali, na mōnōmō phee,

¹¹ moto okososo tali, na mōnōmō taalukye Nwaphongo.

¹² Bato baso tebakuli benga nzela elaa, bée baso babunza,

na mōnōmō taakyele bolaa, na mōnōmō phee.

¹³ Noko ya bée ili ndokolo ilita siili munoko pha, na lolee la be, bakate boole, ngyengyi ya nzo eli o bibaa ba be.

¹⁴ Noko ya bée yatonda na bitoo na ná maloba maa bololo.

¹⁵ Makolo ma bée makye mizele o ikye boma moto.

¹⁶ Ioto na ngongo ili o manzela maatambule be,

¹⁷ emba nzela ya bose, bée tebaeyebe.

¹⁸ Tebali na boilakye pha Nwaphongo o miyo ma be.»

¹⁹ Kasi toebe obokye iso ikiwo mobeko, kaiwo na bato baso baali o se ya mobeko, pho moto satakola munoko pho ya isamba, emba munse munso moebane moe o miyo ma Nwaphongo.

²⁰ Kyeka pho ya'ye moto na mōnōmō eta be mola o boo phe pho ya bitoma ba mobeko, pho mobeko kateya bato nde obokye bakyesi masumu.

Bosembo bozwame na nzela ya ianola

²¹ Kasi, unwanwa eye, na nzela ya mobeko phe, bosembo pha Nwaphongo phaa miteya, mobeko na baimosi bawo pho ye.

²² Nwaphongo kabuya bato, bato ba bosembo o miyo me na nzela ya ianola sa bée oka Yesu Klisto. Kakyele babona pho ya bato baso baanole, pho tewali bokyese.

²³ Pho bato baso bakyesi masumu, emba baimasi nkyemo ya Nwaphongo.

²⁴ Kasi Nwaphongo na ngolu ye, ababuya bato ba bosembo o miyo me nde pha, kakyele babona na nzela ya Yesu Klisto oko baikole o masumu.

²⁵ Nwaphongo amoambya mbeka, pho obokye awe pho ya banga, pho malongo me mamanya masumu ma banga, nzela me Nwaphongo aeyingola pho ya bato baanole Yesu Klisto. Kakyele babona pho ya iweninya obokye ali na bosembo. Masumu maakyeleka bato phanza, Nwaphongo akyelaka ndokolo taikaka mawene,

²⁶ imbele saabaka yo na motema moanda. Kateya bosembo phe imbele sa lolu, pho afe na bosembo, ambe na ibuya bato baanole Yesu bato ba bosembo.

²⁷ Oli wango babona, ekpele yonyo eekokyi na banga imitata eli? Phee, teli. O nkombo ya'ye? Ya

bitoma? Phe, kasi o nkombo ya ianola.

²⁸ Pho toebe obokye bato babutwe bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo nde na ianola; kasi pho ya bitoma ba bée bo koongye mobeko phe.

²⁹ Naa obokye, Nwaphongo akokyi ibaa nde Nwaphongo wa Bayuda? Tali na Nwaphongo wa bapakano? Eli bomo, ali na Nwaphongo wa bapakano,

³⁰ Pho Nwaphongo ali nde yo monomo owa mobuya bato ba bosembo bato baabele bée na baate baika bée bele pho ya ianola.

³¹ Kyelukye iwoo obokye na ianola mena tomanya ngambo eli na mobeko? Phe, mena tokule nde phe mobeko eyaakolo ngambo ya njwango.

4

Ndakyisa ya Abalayama

¹ Emba tomowo bo pho ya Abalayama nkoko wa banga? Lokola moto, azwaka iye?

² Bo Abalayama abutwaka moto wa bosembo o miyo ma Nwaphongo pho ya bitoma be, akokyi imitata. Kasi oboo pha Nwaphongo phe!

³ Pho buku bowo bo? Abalayama abaka na ianola oka njwa Nwaphongo, emba bamotanga moto wa bosembo.

⁴ Nzuka pho ya moto okokyele bitoma, iphuti se tesitangyeme ndokolo ngolu, kasi ndokolo mbano.

⁵ Kasi pho ya moto otokyele bitoma kasi kaanole moto okobuya moto mobe moto wa bosembo, Nwaphongo kakyeke ianola se, kaambe mobuya moto wa bosembo.

⁶ Yango mena Davidi kakumisa boola pha moto okobuya Nwaphongo moto wa bosembo sakyeka bitoma be.

⁷ Nkonzo eli na bato balimbise bée bofe pha bée ná masumu ma be.

⁸ Nkonzo eli na moto owa Nwaphongo taakyeke isumu se.

⁹ Bola boowo bée babona boli nde pho ya baabele na baabele, ndee na pho ya bate baika bée bele me? Pho towo obokye ianola sa Abalayama samobuya moto wa bosembo.

¹⁰ Wango wakyelama imbele iye? O boo nde o sima ya ibele se? Teli sima, kasi phanza!

¹¹ Emba ibele simophe elembo ya bosembo pha zwa yo na nzela ya iamola, wataaka ba yo sa bobelekye. Yango mena abutwaka na ango wa bato baso batebaika bele bée baanola, pho ya obokye na bée babutwe bato ba bosembo.

¹² Ali na ango wa baabele be, na baso bali o ingomba sa bato babele nde bobesi phe, kasi na baatambule o matambe ma ianola sa ango wa banga Abalayama, oboo pha obokye bamobele.

*Mbunu ya Nwaphongo
eya zwa banga na nzela ya*

ianola

¹³ Phɔ, teeli phɔ ya mobeko, kasi phɔ ya bosembo pha ianola, mbunu eya izwa mokyisi ndokolo ilaka sikabi βε, ya lakyelamaka na Abalayama na ná bana βε.

¹⁴ Bo baakumole mobeko babe mandomi, ianola nde tesikuli ba na ntina na mbunu ya Nwaphongo nde teekuli baa na elele.

¹⁵ Phɔ mobeko kabote yɔɔ. Elele eteli na mobeko, tewali omɔ na lowɔɔ la itiyola mobeko.

¹⁶ Na ianola tobutwe mandomi, phɔ yango ebe obokye na ngolu na obokye mbunu eikale na ntina phɔ ya bankɔkɔ ba Abalayama, yango saba nde phɔ ya βée bamitangye baa mobeko, kasi na phɔ ya bamitangye ba ianola sa Abalayama, angu wa banga basɔ.

¹⁷ Phɔ wakomama obokye: «Naebuyee angu wa bato baikye.» Ali angu wa banga o boo pha owa anola yo, Nwaphongo ookoakole bawe na ookotɔkɔlɔ o mokyisi iteili.

¹⁸ Na ilemela sa saphεmβε, «aanola emba amba butwa angu wa bato baikye», bo wa wɔ Nwaphongo obokye: «Bankɔkɔ ba wε bamoba bobo.»

¹⁹ Na bokyekakye nzoto ye, abaka phenephe na mambula munkama kasi taika phεmbe o ianola - Nabo awenεkye obokye yo na nwanwasi wε Sala bakotoo babutoo phenε phe na iwaa.

²⁰ O boo pha mbunu ya Nwaphongo, taika ika ziko, kasi azwaka bokusi na ianola emba amba phe Nwaphongo nkyεmɔ.

²¹ Abaka na ianola obokye Nwaphongo ali na mwiya nwa ikokya yaalakyela yo.

²² Yango mena Nwaphongo atanga Abalayama o molongɔ nwa bato ba bosembo, phɔ ya ianola sε.

²³ Nzuka tewaikaka komama babona phɔ ye mampenza obokye: «Yango mena bamotanga o molongɔ nwa bato ba bosembo».

²⁴ Kasi na phɔ ya banga mε baanola, phɔ toanole oka moto owa kundwa onte ya bawe, Nkolo Yesu.

²⁵ Bamokaba o iwa phɔ ya bofe pha banga, amba kundwa phɔ ya ilobuya na banga bato ba bosembo.

5

Bose boli onte ya banga na Nwaphongo

¹ Yango mena, toli bato ba bosembo phɔ ya ianola sa banga, toli bose na Nwaphongo phɔ ya Nkolo wa banga Yesu Klisto.

² Na nzela ye, na ianola, baloanosi izwa ngolu ya Nwaphongo ekyekyele obokye tomitate na molemo nwa nkyεmɔ ya Nwaphongo.

³ Na koleka, tomitate na o mampasi, phɔ toebe obokye mpasi kabote ilendendala,

⁴ ilendendala kabote iititala simekyi βε, iititala simekyi βée sibote molemo.

⁵ Emba molemo taakate, pho Bolobob Bosantu phaalophekye be, anyangola lozingo la Nwaphongo o mandondo ma banga.

⁶ Phele, wataka ba banga naino sa bokusi, Klisto, o imbela sameka be, awa pho ya bato babe.

⁷ Eli nkamba obokye baanole iwa pho ya moto molaa. Moto akoyi ikoka izwa bokusi pha iwa pho ya moto molaa.

⁸ Kasi Nwaphongo kateya lozingo le oka banga na bobo: Klisto awa pho ya banga, mena totaba naino bato ba masumu.

⁹ Emba oobuto banga unwanwa eye bato ba bosembo pho ya malongo me, tomobika ne o kabu ya Nwaphongo.

¹⁰ Pho bo ebe obokye wataka ba banga banguna ba Nwaphongo, tobongyekye ne na iwa sa Nwana we, ka ombi bongya banga, tomobika na bomoo phe.

¹¹ Teli nde babona, waakule mitata banga oka Nwaphongo na nzela ya Nkolo wa banga Yesu Klisto, na nzela ya ye, unwanwa eye, tozwe mabongye.

Adama na Klisto

¹² Isumu sanyolo o mokyisi na nzela ya moto monomo, Adama, emba iwa na nzela ya isumu. Nde bomoo iwa siesi pho ya bato baso, pho bato baso bakyela isumu.

¹³ Pho, nono o mobeko, isumu sabaka o mokyisi emba na bo isumu tesaikaka

zwa etumbu wa tewabaka mobeko.

¹⁴ Kasi uta oka Adama nono oka Mose iwa sabaka, na oka batebaikaka kyela isumu na itiyola mobeko ndengye yonoyo na Adama owa ulana na owa moya.

¹⁵ Kasi tewali bomoo pho ya ikabo sa ngolu pho ya bofe. Pho, bo pho ya bofe pha moto monomo bato baikye bawe, ka pho ya ngolu ya Nwaphongo, ngolu eelokyelesi yo na moto monomo, Yesu klisto, enyango na boikye mi bato boikye.

¹⁶ Emba teli bomoo me pho ya ikabo bo pho isumu sa moto monomo. Pho, pho ya isumu sa moto monomo isamba sikambe o etumbu, kasi bofe boikye, ikabo sa ngolu sikambe o bosembo.

¹⁷ Pho bo pho ya moto monomo, na nzela ya bofe pha moto monomo iwa siesi, ka pho ya moto monomo Yesu Klisto, bato baikye baamoba na bomoo bamozwa ngolu na boikye na ikabo sa bosembo.

¹⁸ Yango mena, ooli pho ya bofe pha moto monomo bato baso bazwe etumbu, nde bomoo me pho ya etoma ya bosembo ya moto monomo, eli pho ya bato baso bosembo boo ambya bomoo.

¹⁹ Nde pho ya obokye na izanga botosi pha moto monomo, bato baikye babutwakyi bato bamasumu, nde bomoo me na itosa sa moto

mɔnɔmɔ bato babuto bato
ba bosembo o miyo ma
Nwaphongo.

²⁰ Mobeke moesi pho ya
obokye bofe botonde. Elele
eli masumu maikye, ngolu
na yango etondi wamo.

²¹ Pho ya obokye bo oesi
isumu pho ya iwa, nde bomo
pho ya bosembo, ngolu eesi
pho ya bomoo pha bobele na
nzela Yesu Klisto, Nkolo wa
banga.

6

*Iwa na bomoo oka Yesu
Klisto*

¹ Tomba wo bo? Toikale
nde oikyela maasumu,
pho ngolu ya Nwaphongo
etonde?

² Tekokyi iba bomoo. Na
isumu toli bawe, tomba kula
bika na isumu ndengye'ye?

³ Na bɛɛ kobungye obokye
banga baso baabatisama na
nkombo ya Yesu, tobatisama
na iwa se?

⁴ Na batisimo, na iwa se,
tokundamaka ne, pho ya
obokye bo wakundwa Klisto
onte ya bawe na nkyemo ya
Tata, na banga me nde bomoo
tobikye na bomoo pha sika.

⁵ Pho bo tobuto ne moto
mɔnɔmɔ, toulaa ne o iwa se,
tomba kula ulana ne me o
ikundwa se.

⁶ Toebe na bolaa: Mofesi
nwa banga mookasi nwa
bakama ne o ekulusu pho
ya obokye nzoto ya masumu
imane pho banga sakula ba
baombo ba masumu.

⁷ Pho moto oowe aikolami
na masumu.

⁸ Bo towe molongo na
Klisto, toli na ianola obokye
tomobika ne.

⁹ Pho toebe obokye:
Waakundwa yo onte ya
bawe, Klisto etakule waa.
Iwaa tesikuli ba na bokonzi
o ikolo se.

¹⁰ Pho na iwaa, awe pho
ya isumu mbala yonoyo
pho ya bobele. Kasi na
bomoo, ali na bomoo pho
ya Nwaphongo.

¹¹ Yango mena na bɛɛ,
omikpe obokye na isumu,
oli bawee emba na Yesu
Klisto, oli na bomoo pho ya
Nwaphongo.

¹² Eli obokye isumu
tesikuli ba na bokonzi mi
nzoto ya bɛɛ ikyi we pho
ya ietomisa ianola maphowa
mabe me.

¹³ Sakyelela binango
ba nzoto ya bɛɛ pho ya
masumu ndokolo binwanele
ba maphoo mate mali na
bosembo, kasi ndokolo bato
baakundwa onte ya bawe,
na binango ba nzoto ya
bɛɛ, ndokolo binwanele
ba bosembo, omiambya o
etoma ya Nwaphongo.

¹⁴ Pho isumu etesikule ba
na bokonzi o ikolo sa bɛɛ,
pho bɛɛ tokuli ba o se ya
mibeke, kasi o se ya ngolu.

Tokyelele bosembo

¹⁵ Emba kyelukfye iwo
bo? Tomokyela masumu
pho tolokuli ba o se ya
mibeke, kasi o se ya ngolu?
Teli bomoo!

¹⁶ Toebe obokye wami-
ambya bɛɛ oka moto
ndokolo moombo pho ya
imokumola, oli baombo ba

ookokumle b̄e, naa ba isumu sikambe o iwa, naa ba itosa sikambe o bosembo.

¹⁷ Kasi Nwaphongo akumisame obokye, na bo phanza b̄e wabaka baombo ba masumu, kasi uwanwa eye obuto itosa na motema monom̄o lolengye la mateya mazwaka b̄e.

¹⁸ Tokuli ba baombo ba masumu, obuto baombo ba bosembo.

¹⁹ Nakpe mowosi nwa bomoto pho ya ewole pho ya bok̄o pha nzoto. Phanza, wabaka ndokolo baombo ba mapho ma mabe maatome itombele Nwaphongo. Nde bom̄o uwanwa eye, omiambya mouwosi ndokolo baombo ba mapho maalaa pho ya bom̄o bosantu.

²⁰ Pho, waabaka b̄e baombo ba masumu, mapho ma bosembo tetaikaka ekyeka.

²¹ Wamba zwa om̄o iye? Uwanwa eye, mapho makyelaka b̄e obuto komaokyele so, pho suka ya me eli iwa.

²² Kasi uwanwa eye, tokuli ba baombo ba masumu, obuto baombo ba Nwaphongo, wamokyela mapho ma bosantu. Suka ya me eli bom̄o pha bobele.

²³ Pho iphuti sa isumu eli iwa. Kasi ikabo si ambya Nwaphongo pha, eli bom̄o pha bobele onte ya Yesu Klisto Nkolo wa banga.

7

Imana o boombo nwa mibeko

¹ Baande, b̄e kobungye obokye nawo pho ya bato baefe mibeko obokye, mibeko mili na bokonzi o ikolo sa moto nde imbele sitaa yo ba na bom̄o?

² Yango mena, nwanwasi wa bolonga ali o se ya mibeko ma lele we bo naino lele me ali na bom̄o. Kasi bo lele awe, nwanwasi takuli ba o se ya mibeko ma lele me.

³ Emba bo moloo we ata ba na bom̄o, bo akye ba na lele mosuu, mena akyesi phemba. Kasi bo lele awe, takuli ba o se ya mibeko. Emba bo akye ba na lele mosuu, mena taiki kyela phemba.

⁴ Baande na nga, pho ya b̄e eli nde bom̄o me, wawaka pho ya mibeko, elele yonyo na Klisto, pho ya ibutwa bato ba mosuu, owa kundwa onte ya bawee, pho ya obokye tobotele Nwaphongo mbuma.

⁵ Pho waataka ba banga tobengye bitoma ba bomoto, maphowa mabe maatomisa mibeko makyelaka onte ya banga emba malotomaka o iwa.

⁶ Kasi uwanwa eye, tolokuli ba baombo ba mibeko, obaki banga bawe ndokolo baloakya o boloko. Tokokyi ikyelea Nwaphongo na ndengye enyakune o se ya bokonzi pha Bolobo, kasi na ndengye ekasi phe, o se ya bokonzi pha mibeko miakoma be.

Mibeko na masumu

⁷ Tomoewɔɛ bo? Mibeko mili masumu? Phe! Kasi naebi masumu nde phɔ ya mibeko. Yango mena sikokyi ieba imengyela bo mibeko temiwɔkɔ obokye: «Wɛ samengyela».

⁸ Kasi waateyaka mibeko obokye: Kyeka masumu, masumu mazwa nzela oka nga, mamba ntoma imengyela mbolo ndengye na ndengye. Bo mibeko temili, masumu temali na bokusi.

⁹ Kalakala wataka ba nga saeba mibeko, nabaka na bomɔɔ. Kasi wa sɔsɔɔ nga mibeko, masumu mabandi ibutwa na bokusi,

¹⁰ emba nga nali mowe. Nwaphongo ambya mibeko phɔ obokye miphe bato bomɔɔ. Kasi nga mibeko mimbomi.

¹¹ Waaka nga mibeko, masumu mazwe nzela oka nga, ndondo ya nga enkose phɔ nakyele masumu, yango mena masumu mambomi.

¹² Yango mena, mibeko ma Mose mauta na Nwaphongo, mitindo ma mango mili misantu, mibeko mɛ mili ma bosembo na maiilaa.

¹³ Emba yango kyelukye iwɔ obokye ekpele mɛ elaa ya mboma? Phe, teli bomɔɔ. Kasi eli nde masumu maamboma. Masumu mɛ makpa ekpele elaa, maamba mboma na yango. Eli phɔ baefe obokye masumu mali phele masumu. Emba phɔ ya mibeko, masumu mawenɛɛ na bofe koleka.

Moto ali moombo wa masumu

¹⁴ Toebe obokye mibeko miute na Nwaphongo, kasi inga nali nde moto. Nabuto moombo nwa masumu.

¹⁵ Ikyikyele nga, siisɔsɔɔ. Phɔ sikyele ikyi zingye nga ikyela, kasi nakyele nde iteizingye nga.

¹⁶ Bo siizingye ikyikyele nga, mena naanole obokye mibeko mili milaa.

¹⁷ Yango mena, bofe bokyele nga, teli nga ookobokyele, kasi eli nde masumu maali onte ya nga maabokyele.

¹⁸ Phɔ na ebe obokye ekpele elaa teli onte ya nga, nawɔ onte ya nga lokola moto. Nazingye ikyela bolaa kasi siikokye ibokyele.

¹⁹ Yango mena, sikyele lowɔ lolaa lozingye nga ikyela. Kasi nakyele nde lowɔ lobe loote loozingye nga ikyela.

²⁰ Bo nakyele lootelozingye nga ikyela, mena kyelukye iwɔ obokye teli nga moto ookokyele bomɔɔ, kasi eli nde masumu maali onte ya nga.

²¹ Emba nga nawenɛ bofo: Bo nazingye ikyela bolaa, nawenɛ obokye nakule kyele nde bofe.

²² Kyelukye iwɔ obokye o ndondo ya nga nasepele na mibeko ma Nwaphongo.

²³ Kasi nawenɛ obokye o ndondo ya nga, wali mobeko mosuu munwane na mibeko ma Nwaphongo. Mobeko mɛ onte ya nga mumbuya

moombo njwa masumu.

²⁴ Moto wa ngongō boli nga! Owa mumanya o boombo pha nzoto ikyitome o iwaa iye nza?

²⁵ Nwaphongo akumisame na nzela ya Yesu Klisto Nkolo wa banga! Emba inga mampenza na maumanya ma nga natosa mibeko ma Nwaphongo. Kasi nzoto ya nga ya bomoto kyizingye obokye nabengye masumu.

8

Bomōo boute na Bolōbo pha Nwaphongo

¹ Emba injwanjwa eye, Nwaphongo etaingya bato baangana na Yesu Klisto.

² Pho mobeko njwa Bolōbo moolophe bomōo pha phele na nzela ya Yesu Klisto moli mibanga, tolokuli ba baombo ba mobeko njwa masumu na njwa iwaa.

³ Mibeko na Mose temaikaka koka ilophe bomōo pho banga bato toli na bokō. Toloikaka koka itosa mibeko kasi loote-laikaka koka mibeko ikyela, Nwaphongo alokyela. Pho ya ilokyela, atoma Nwana we o mokyisi, abuto moto, aulanaka na banga bato ba masumu pho ya imanya masumu ma banga. Yango mena, Nwaphongo amba ingya Nwana we o elele ya banga pho taazingye masumu.

⁴ Nwaphongo akyela babona pho tozwe nzela ya ikyelela mibeko me, banga baatambule o nzela ya

Bolōbo kasi bate batambule o nzela ya nzoto.

⁵ Bato baabikye o nzela ya bomoto, baumunya nkolo iso nde maphōo masepelisa nzoto. Kasi bato baabikye o nzela ya Bolōbo, bēē baumunya nkolo iso nde ikyela maphōo maasepelisa Bolōbo.

⁶ Bo toumunya nkolo iso nde maphōo maasepelisa nzoto, mena eli nzela ya iwaa. Kasi botoumunya nkolo iso nde maphōo maasepelisa Bolōbo, tomozwa bomōo pha phele na bose.

⁷ Bato baaumunya nkolo iso nde maphōo maasepelisa nzoto ya be, bali banguna ba Nwaphongo. Tebaabengye na mibeko ma Nwaphongo, tewali nzela obokye baamotosa.

⁸ Bato babikye o nzela ekyesepelisa nzoto, te bakokyi isepelisa Nwaphongo.

⁹ Kasi be, toobikye o nzela ya maphōo maasepelisa nzoto. Kasi bēē kobikye o nzela eyaka Bolōbo pha Nwaphongo pho Bolōbo me boli onte ya be. Bo moto tali na Bolōbo pha Yesu Klisto onte ye, tali moto wa Yesu Klisto.

¹⁰ Bo Klisto ali onte ya be, na bo nzoto ya bēē isengyesi iwa pho wakyela masumu, kasi Bolōbo phe boephe bomōo, pho Nwaphongo aebuya bato ba bosembo o miyo me.

¹¹ Kasi bo Bolōbo pha

Nwaphongo owaakola Yesu Klisto o iwa ali phele o nte ya b̄εε, emba nde ona Nwaphongo me amoakola nzoto ya b̄εε o iwaa me na nzela ya mwiya nwa Bolob̄o phe boli onte ya b̄ε.

¹² Ph̄o oli wango babona bande na nga, esengyesi obokye tobikye bokozingye Bolob̄o kasi bokozingye nzoto ya banga phe.

¹³ Bo obengyi nzela ya maph̄o maasepelisa nzoto ya b̄εε wa mowaa. Kasi boephe Bolob̄o nzela na mwiya nwe, wamole bobele maph̄o mabe makyele b̄ε, emba wamoba na bom̄o.

¹⁴ Bato bas̄o baakambame na Bolob̄o pha Nwaphongo bali bana ba Nwaphongo.

¹⁵ Ph̄o Bolob̄o phaephe Nwaphongo teboebuya baombo, naa bokule ephe ibale. Kasi eli nde Bolob̄o Bosantu boebuya bana ba Nwaphongo, boolotome ibanga Nwaphongo obokye «Aba, Tata!»

¹⁶ Bolob̄o me boloteya o mandondo ma banga obokye toli bana ba Nwaphongo.

¹⁷ Ph̄o toli bana b̄ε, emba tomozwa mbolo iso indaa ikyi bombe yo ph̄o ya banga. Tomoizwa molonḡo na Yesu Klisto ph̄o banga ne tonyok̄om̄o elele ȳon̄oȳo. Emba na banga me tomozwa nkyem̄o elele ȳon̄oȳo ne.

Nkyem̄o ikyiloziya

¹⁸ Naebe obokye minyok̄o miiwene banga lol̄o eye mili ndokolo nwana ekpele

mokyiky wa phaa. Temiiky bubanaa na nwana bokyi bobo na nkyem̄o ya loteya Nwaphongo.

¹⁹ Bikpele bis̄o biakyela Nwaphongo biziya na phowa. Bizingye na boikye iwene mokolo nwa moweninya Nwaphongo bana b̄εε nkyem̄o ya b̄ε.

²⁰ Ph̄o bikpele bis̄o biakyela yo Nwaphongo te bikuli baa na ntina. Bikpele bye mampenza, te biikaka zinga bom̄o. Eli nde Nwaphongo owazinga bom̄o. Kasi nkolo iso kalemele,

²¹ ph̄o mokolo m̄on̄om̄o aamokandola na bikpele bis̄o biakyela yo. Bikpele me etebikule baa ndokolo baombo, etebikule ph̄o, biamozwa nkyem̄o ndokolo bana ba Nwaphongo, bi-amozwa bos̄omi.

²² Toebe obokye n̄on̄o lol̄o bikpele bis̄o biakyela Nwaphongo bikyimele. Bili na bolosi ndokolo nwanjwasi okosweya.

²³ Bolosi me tebookye nde bikpele na bikpele. Na banga bawaa baphe Nwaphongo Bolob̄o phanza na baamokula phe yo nkyem̄o, na banga tokyimele o mandondo ma banga me. Toziya na phowa iikye obokye Nwaphongo alobuya bana b̄ε, kyelukye iw̄o obokye amanya nzoto ya banga o malosi.

²⁴ Nwaphongo alobikya kasi naino toloweni maph̄o mas̄o, tolemele nkolo

iso obokye toomawe ne. Waamowene banga na miyo maphoo malemelakyi banga, etelookule malemela pho mabuto ma banga. Moto ookolemele ekpele ekye wene yo nza?

²⁵ Kasi pho naino toloweni ekpele ekyelemele banga, emba tokangye motema, toziya na phowa iikye.

²⁶ Nde bomoo, Bolobo ne kaya losunga, banga bate bali na mwiya o nzela ya Nwaphongo. Pho toloebe ibondele na bolaa. Kasi Bolobo yo mampenza ka bondele Nwaphongo o elele ya banga, kanyingonele, koleka ndengye ekokyi iwo bato.

²⁷ Nwaphongo kaebe ili o mandondo ma bato. Emba kaebe na ikyiumunya Bolobo me, pho Bolobo kabondele o elele ya bato, kamobondele na ndengye ekyezingye yo.

²⁸ Toebe obokye o maphoo maso, Nwaphongo kakeye pho ya bolaa pha bato baamozingye, bato bawaa baabanga yo kokokana na njwango nwe.

²⁹ Pho bato haunva olo yo, aunva kana ibabuya ndokolo Nwana we, obokye Nwana we abe bola onte ya bana baikye.

³⁰ Baaolo unva olo Nwaphongo phanza, amba na babanga. Baabanga yo, ababuya na bato ba bosembo, emba baabuya yo bato ba bosembo, abaphe na nkyemo ye.

Lozingo lonene la Nwaphongo

³¹ Emba toombe kula woo bo? Bo Nwaphongo ali mbale na banga, owaalotemele nza?

³² Emba Nwaphongo, yo otoika ima Nwana we, amoambya obokye aya waa pho ya banga baso, emba takokyi ilophe na banga me iso molongo Nwana we?

³³ Owa mophunda bato ba olo Nwaphongo nza? Moto phe. Pho eli Nwaphongo owa babuya bato ba bosembo.

³⁴ Okokyi ibaingya nza? Moto phe. Pho Yesu Klisto ali moto owa waa, aambakula naakundwa, ali o boloo pha Nwaphongo, kambe na bondele pho ya banga.

³⁵ Owaalokabola na lozingo la Yesu Klisto nza? Mampasi, minyoko, bato baalonyokolo, manzala, bobola, ikama, iwaa?

³⁶ Bowakoma bee o buku pha Nwaphongo obokye: «Pho ya we Nwaphongo, imbele siso toli o ikama sa iwaa. O miyo ma bato tobuto ndokolo mampate makye bee boma.»

³⁷ Kasi tolongye minyoko miso mamina na mwiya nwa okolozingye.

³⁸ Pho nali na ianola obokye tewali ekpele eyaa lokabola na lozingo la Yesu Klisto: Ebe iwaa, ebe bomoo, ebe banze, ebe malobo, ebe maphoo maa lolo eye, ebe maphoo maamoyaa, ebe iso iili na mwiya,

³⁹ ebe phembo yaa ikolo,

ebe na phembo yaa o se, ebe iso yaakyelama, ekpele nono yonoyo teekokyi ilokabola na lozingo la Nwaphongo laaweninya yo onte ya Yesu Klisto Nkolo wa banga.

9

Nwaphongo na bato ba Izalayele baawo yo

¹ Maphoo mamowo nga mali maa phele, pho nali moto wa Klisto, sikosa. Bolobo kanteya obokye maphoo maawo nga mali maphela, na ndondo ya nga kyeano le bomo me.

² Nali na ngongo boikye, imbele siso nali na bolosi o motema,

³ pho ya Bayuda bato ba ibota sa nga. Bebi na nga ba ibota sonoso. Bo nzela ebakyi, nazingye obokye Nwaphongo anvambe, ambe nakabola na Yesu Klisto pho yabola pha bebi na nga ba ibota sa nga.

⁴ Baali bana ba Isalayele, Nwaphongo abawo pho babe bana be, abateya nkyemo ye, akyela na be be basangola, abaphe mibeko, abateya nzela ya imobondela, abaikyela mambunu.

⁵ Baali bankoko ba Abalayama. Yesu Klisto ne wa butwa yo moto, ali wa ibota sa be. Kasi tebaika moanola. Yo, Klisto ne ali Nwaphongo, ali o ikolo sa maphoo maso. Tomokumbele pho ya bobele. Ame.

⁶ Teli obokye Nwaphongo taika kyela yaalakaka yo. Alokya na baakolo bana ba Isalayale. Na wo bo? Na wo ngakye bana bayoko tebali baakolo bana ba Nwaphongo.

⁷ Abalayama abaka na bana baikye, kasi be baso tebali baakolo bana be bo wa wo Nwaphongo. Kalakala Nwaphongo amba wo na Abalayama yokye: «Baakolo bana ba we bamotokolo oka bana ba Izake.»

⁸ Kyekukye iwo obokye: Onte ya bana baso ba Abalayama, be baso tebali bana ba Nwaphongo. Nwaphongo kawo yokye baakolo bana be eli nde babota yo kokokana na mbunu eya ikyelaka yo Abalayama.

⁹ Mbunu eya moikyelaka Nwaphongo eli obokye: Waamokoka imbele simekyi nga, namokula yaa, Sala amobota njwana wa lele.

¹⁰ Teyaikaka ba nde Sala yo mampenza. Lebeka abaka njwanwasi wa nkoko wa banga Izaka. Aekamaka zaa.*

¹¹⁻¹² Nwaphongo awoko ne yokye: «Mosi amoleka bola.» Wa wo Nwaphongo babona tebaikaka kyela naa maphoo maala naa maphoo maabe, tebatana na botama. Nwaphongo akyela babona pho ya iteya obokye kakyele nde bozinye yo. Ka olo moto we onte ya bato,

* 9:10 9.10 Mapasa

tamoᓁᓁ phᓁ ya maphᓁᓁ maala makyele yo.

¹³ Nde ᓁowakoma ᓁᓄᓄ o buku pha Nwaphongo obokye: «Iᓁwaphongo awo yokye nazinga Yakobo, naina Esau.»

¹⁴ Emba tomba wo ᓁo? To-mowo obokye Nwaphongo taakyele maphᓁᓁ na ᓁosembo? Phe, teeli ᓁabona!

¹⁵ Amba wo na Mose yokye: «Bo nazingyi ikyela moto ᓁolaa, na ᓁokyela. Na ᓁo nazingyi ooka moto ngᓁᓁᓁ, naamooka ngᓁᓁᓁ.»

¹⁶ Emba wa ᓁᓁ Nwaphongo moto, kamoᓁᓁ nde phᓁ azingyi imokyela ᓁolaa, teeli phᓁ moto azingyi, naa phᓁ ya etoma ye.

¹⁷ Wakomama o buku pha Nwaphongo obokye Nwaphongo awᓁᓁ phᓁ ya Falo yokye: «Naeteye mokonzi phᓁ naweninya oka ᓁato ᓁaso ᓁokusi pha nga miwe na phᓁ nkombo ya nga eokane o mokyisi mobimba.»

¹⁸ Yango mena, towene obokye Nwaphongo kakyele ᓁolaa na moto oozingyi yo. Moto oozingyi Nwaphongo obokye abe sa motosa, Nwaphongo kakyele nde obokye abe samotosa ᓁomᓁᓁ.

Yᓁᓁ na ngᓁᓁᓁ ya Nwaphongo

¹⁹ Naa moto mᓁᓁᓁᓁ amowo na nga obokye: «Bo eᓁe ᓁabona, phᓁ ya'ye Nwaphongo kaoya ᓁato?

Bato ᓁakyele ka nde ya ᓁaatoma yo mampenza?»

²⁰ Nwᓁbi na nga, iwe moto okowo ᓁabona, oli nza obokye oikyele Nwaphongo ziko? Mbongo ekokyi iwo na owa ekyelela obokye: «Phᓁ ya'ye onkyesi ndengye eye?»

²¹ Mokyese ᓁwa mambongo ali na ᓁokonzi pha ikyela ekpele ezingyi yo na manyete; nde na manyete me akokyi ikyela mbongo eya motuya na mbongo eteli na motuya. ²² Emba ᓁo Nwaphongo azingakyi iba ya mokyese ᓁwa mambongo, eli lowᓁ la we? Azingaka obokye ᓁato ᓁaeᓁe obokye ali na yᓁᓁ, ali nana mwiya. Emba kakangye motema phᓁ ya ᓁato ᓁaakyele yo yᓁᓁ na ᓁaakokyi yo iᓁoma.

²³ Kasi Nwaphongo azingaka obokye ᓁato ᓁaeᓁe obokye ali na nkyemo nzikye, kambe na kabela ᓁato ᓁazingye yo ikyela ᓁolaa nkyemo me. Aloᓁᓁᓁᓁ phanza obokye tozwe nkyemo me.

²⁴ Toli ᓁanga ᓁaso ᓁato ᓁaabanga Nwaphongo phᓁ ya iba ᓁato ᓁᓄᓄ. Taika ᓁᓁ nde oka Bayuda na Bayuda, abanga na ᓁato ᓁasuu me.

²⁵ Nde ᓁo wawᓁ yo obuku pha Oze yokye: «Bato ᓁateᓁaikaka ᓁaa phanza ᓁato ᓁanga, nababanga ᓁato ᓁanga, na iᓁota satesaikaka nga zinga, nasibanga iᓁota saaloᓁᓁ nga zinga.

²⁶ O elele eya woᓁᓁ nga na ᓁᓄᓄ obokye: "Toli ᓁato

bangana", nde oena elele me, nga Nwaphongo ooli na bomoo, nababanga bana banga.»

27 Ka pho ya bato ba Isalayele, moimosi Isaya awo pho ya be, aimola yokye: «Nabo bato ba Isalayele babaka baikye ndokolo musengye o mokukulu nwa ebale, eba obokye baamobikya Nwaphongo tebali baikye.

28 Nkolo Nwaphongo etaa koko, amoyakyla maphoo maso maawo yo o mokyisi.»

29 Nde bowawoko ona Isaya phanza yokye: «Bo Nkolo Nwaphongo okokambe maphoo maso taikaka manya ndambo ya bana babanga, nde towee ndokolo bato ba Sodomo na Gomola.»

Yesu ali ndokolo ibanga siibakytinya bato

30 Emba tomowo bo? Towoo obokye bato bate bali Bayuda bee tebaikaka luka nzela ya ibutwa bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo. Kasi inwanwa eye babuto bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo pho bamoanosi.

31 Bayuda bee balukaka mibeko pho bamibongya obokye babe bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo, yango mena bakaa o nzela.

32 Bakaa pho ya'ye? Pho baumunyaka obokye bamoba bato bosembo na misala miabaka bee bakyle, kasi te baikaka

onola Nwaphongo. Emba bamba zuma o ibanga.

33 Ibanga me eli Yesu Klisto, siiwoo o buku pha Nwaphongo. O buku, Nwaphongo awo yokye: «Okyemela nakyesi ibanga soosoo o mokyisi nwa Siyona, bato bamobakatana misango. Bato bamokaa pho ya ibanga me. Kasi pho ya moto owa moanola ibanga me etesimophe soo.»

10

1 Bande na nga, nazingye na boikye obokye bato banga Bayuda bayee pho Nwaphongo ababikya. Nabondele Nwaphongo na boikye pho ya lowo me.

2 Naebe obokye bazingye ibenga Nwaphongo phele, kasi tebaebe eya kolo nzela.

3 Pho tebaika soosoo nzela ekyebuya Nwaphongo na yango bato, bato ba bosembo o miyo me. Bazingaka ibenga nde nzela ya bee mampenza. Yango mena bale nzela ekyebuya Nwaphongo na yango bato, bato ba bosembo o miyo me.

4 Nawo babona pho waaya Yesu Klisto, ayaa unva bokusi pha mibeko ma Mose, akyela babona pho bato baso ba moanole babutwe bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo.

Moto munsoo okoanole Yesu Klisto amobika

5 Mose akoma pho ya nzela ya ibutwa moto wa bosembo na mibeko, akoma yokye: «Moto ookotosa mibeko

miso amozwa bomo phaphela pho ya mibeko.»

6 Kasi nzela ekwebuya bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo pho bamoanole, nzela me ekwes. O buku pha Nwaphongo bawo pho ya nzela me obokye: «Samiwale obokye: Owa mobaa oikolo nza?» (Kyelukye iwo obokye owa mokye banga Klisto aute nza).

7 Samiwale na obokye: «Owa munyolo ose ya manyete onte ya bawe nza?» (Kyelukye iwo obokye owamokye banga Klisto obokye atokolo nza).

8 Buku pha Nwaphongo bowo nde obokye: «Iloba sa Nwaphongo sili phenephe na we, tesili itakye na we, iloba me sili o munoko nwa we, sili na o ndondo ya we.» Iloba me eli nde sango siiteya banga bato obokye basengyesi ianola Nwaphongo.

9 Bo kowo na munoko nwawe obokye Yesu ali Nkolo, na bo koanole o ndondo ya we obokye Nwaphongo amoakola o bawe, Nwaphongo amobikya.

10 Bo toanosi Yesu phela tobutwe bato ba bosembo o miyo me. Bo towo na munoko obokye Yesu ali Nkolo, Nwaphongo aalobikya.

11 Nde bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obokye: «Bato baso

baamoanole eta baphe so.»

12 Yango mena ebe moyuda, ebe baate bali Bayuda, bokyese teboli, Nkolo nde yo monomo ali Nkolo wa bato baso, kakyele bolaa oka bato baso baamobondela.

13 Eli bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obokye: «Bato baso baamobondela Nkolo bamobika.»

14 Kasi baamobondela ndengye'ye bo naino tebamoanosi? Baamoanola ndengye'ye bo naino tebaokyi Simo ye? Bamooka simo ye ndengye'ye bo bato baibaimola yango te bali?

15 Emba baabaimola ndengye'ye bote babatomi? Eli nde bowakoma bee o buku pha Nwaphongo obokye: «Eye bolaa, na matambe ma bato baaya imola Simo Elaa!»

16 Kasi bato baso tebaika anola Simo Elaa me. Moimosi Isaya yo mampenza awo yokye: «Nkolo, owaanola Simo eyaimolaka banga nza?»

17 Yango mena, ianola siute na ioka Simo, Simo me eli maloba ma Klisto.

18 Pho oli yango babona, natune motuna monomo, na wo ngakye: Bato ba Isalayele tebaika aoka Simo Elaa phela? Phe, baeyoka. Nde bo wakoma bee obuku pha Nwaphongo obokye: Bato bakye miwo Iloba sa Nwaphongo o mokyisi mobimba. «Nyese ya bee yooka mboka eso ebe na o bilele bia itakye.»

19 Emba natune motuna mosuu ngakye: Bato ba Isalayele te baika sosolo na bolaa? Mose awo phanza yokye: Nwaphongo yokye: «Namokyela obokye wamookyela ekolo eteli na ngambo zuwa. Na mokyela obokye obe na yoo na ekolo ya bato baatebali na malondo.»

20 Sima me moimosi Isaya awo na iwo yokye: Nwaphongo kawo yokye: «Bato batebaikaka baa bandukye, banzwee. Namiweninye na bato batebaikaka baa banzongye ekpele.»

21 Kasi pho ya bato ba Isalayele, Nwaphongo kawo na munoko nwe yokye: «Naelolesi bato banga maboko nzanga mobimba obokye baye, kasi bali na nzoto nkusi, tebaikyi anola ikyi wo nga.»

11

Nwaphongo taikyile bato ba Isalayele

1 Emba nakule tuna motuna mosuu: Boli wango baabona, kyelukye iwo obokye Nwaphongo ale bato bee Isalayele? Phe, na mbala! Pho nga mampenza nali moto wa Isalayele. Nauta o ibota sa Benzame, ne abaka njwana wa Abalayama.

2 Nwaphongo taika le bato bee baolo yo uta wakyela yo mokyisi pho babe bato be. Koebe yaakoma bee o buku pha Nwaphongo

pho ya Eliya. Eliya amilelaka na Isalayele o boo pha Nwaphongo. Awoko yokye:

3 «Nkolo, bato baba baboma baimosi ba we, banyangola bilele bi-etumbele bee mambeka. Naikasi nde nga mampenza okoebengye, balukye imboma me.»

4 Kasi Nwaphongo amobuyisa bo? Awo ne yokye: «Phe, toli we mampenza. Na bomba pho ya nga bato nkoto sambo bambangye nkolo iso. Bo tebaikyi sambela ekyeko ya Baala.»

5 Pho ya banga lolo eli nde bomo, wali nde ndambo ya bato baolo Nwaphongo pho ye na ngolu ye onte ya bato ba Isalayele.

6 Pho Nwaphongo abaolo na ngolu ye emba kyelukye iwo obokye taika baolo pho ya bitoma biikyele be. Bo babona phe, emba ngolu ye nde tekuli ba eyaakolo ngolu.

7 Kyelukye iwo bo? Kyelukye iwo obokye bato ba Isalayele tebaika zwa ekyelukye be, ndambo ya bato baoloko Nwaphongo onte ya be, bee baezwa. Kasi pho ya baayoko, babutwaka na nzoto nkusi.

8 Eli nde bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obokye: «Nwaphongo ababuye bibubusi, azifi miyo ma be, aundi na matoo ma be, nono lolo bali nde babona.»

9 Na Davidi awo bobo: «Biseleko ba bee biebis

ndokolo izengye siibise nyama. Baaka, Nwaphongo abaphe etumbu ekokyi na be.

¹⁰ Miyo ma bée mapholo pho bée sakula wene, bazwakye nkolo iso nde mapho pho banyibe.»

¹¹ Emba nakule tuna motuna mosuu ngakye: Waazuma Bayuda ibaku, bakaa bobele? Phe, na mbala! Kasi eli nde pho ya obokye bakyla masumu, Nwaphongo abikye bato basuu. Nwaphongo akyela baabona pho Bayuda baokyele bato baayoko zuwa.

¹² Waakyela bato ba Isalayele masumu, Nwaphongo akyela bolaa na bato baso ba mokyisi. Pho ya ikaa sa bayuda o boo pha Nwaphongo, bato basuu bazwe bolaa o maboko ma Nwaphongo. Bo Nwaphongo kakyele bato basuu bolaa imbele sitesimotosa Bayuda, bolaa phamba bakyla yo pha moba ndengye'ye waamba mobutwela Bayuda baso?

Bato baate bali Bayuda bamobika

¹³ Inwanwa eye na wo na be bato bali Bayuda. Nali toma wa Nwaphongo owa etomela yo be bato bate bali Bayuda. Yango mena, nasepele na etoma eyampe yo.

¹⁴ Nazingye obokye bato banga Bayuda bawene babona pho bayoko baokye zuwa, bayee pho

Nwaphongo ababikya o nzela ya etoma ya nga.

¹⁵ Pho, waale Nwaphongo Bayuda, akyela mabongye na bato basuu ba mokyisi. Wamoba boo bo akuli baanola? Ya moba ndokolo bawe bakundo.

¹⁶ Bo moto aphe Nwaphongo mbuma ya ebandele ya inzabi se kyelukye iwo obokye mbuma iso ya inzabi ili ye me. Bo moto amophe munkanga nwa nwete, emba na bitakyi bili nde be me.

¹⁷ Isalayele eli ndokolo nwete nwa olive nwa tena Nwaphongo ndambo ya bitakyi, o elele ya bitakyi me, aesi ya ebanza, iwe otoli moyuda, ndokolo etakyi ya nwete nwa olive eya ngonda. Mapho maala maabaka Bayuda bazwe, unwanwa eye be komazwe me, ndokolo bitakyi biizwe bokusi uta na nwete.

¹⁸ Yango mena satiyola bali ndokolo bitakyi batenya. Komitate pho ya'ye? Oli nde bitakyi phaa, bokusi pha bitakyi houte nde na nkanga, bokusi pha nkanga teboute na bitakyi.

¹⁹ Naa monono onte ya be amowo yokye: «Nwaphongo amanya bitakyi biyoko pho ambanza o elele me.»

²⁰ Eli phele, Nwaphongo abimanya pho tebaika moanola. Ka pho ya we, aephe elele pho komoanole. Sa baa na lolendo, kasi baa nde na ilota Nwaphongo.

²¹ Phɔ, ɓo Nwaphongo ale Bayuda baabaka ndokolo bitakyi bia phele, koumunya obokye etaewiinya me ɓo tomoasi, iwe o wa banza yo ɓobanze wawana.

²² Okyemela ɓoli Nwaphongo molaa naa okophe yo bitumbu me. Kaphe etumbu ɓato ɓaaka inzela ye, kasi oka ya we ali molaa ɓo oli oikyela maphɔ mamosepelisa. ɓo phe amoemanya me.

²³ Bayuda ɓabana, ɓote ɓaikasi o iba saanola sa ɓe, Nwaphongo aɓabuya o bilele ɓa ɓe, phɔ ali na ɓokonzi pha iɓabuya.

²⁴ ɓo toli Bayuda, oli ndokolo bitakyi ɓa nwete nwa ngonda biteni ɓe, ɓakye ɓibanza o nwete moli o ingambi. ɓo Nwaphongo akokyi ikyela lowɔ lokusi ɓabona, embi ɓa iye obokye abuya Bayuda o elele eya ɓamanyaka yo, ɓee ɓaali ndokolo ɓakolo bitakyi.

Bayuda ɓamobongola mandondo

²⁵ Bebi na nga, nazingye obokye ɓee o sɔsɔlo sekyele eye, phɔ ɓee sabaa na lolendo. Eli obokye ndambo ya ɓato ɓa Isalayele tebazinzye ianola Nwaphongo, yango mena, kasi ɓamo ɓongwana. Esengyesi obokye ɓato ɓaso ɓate ɓali Bayuda ɓaɔlo Nwaphongo ɓaanole, emba ɓato ɓa Isalayele ɓamba ɓongwana.

²⁶ Emba Nwaphongo amobikya ɓato ɓaso ɓa Isalayele

ɓo wa koma ɓee o buku pha Nwaphongo obokye: «Moto owa moya kandola ɓato amouta o Siyona. Amumanya masumu ma ɓato ɓaso ɓaali ɓana ɓa Yakobo.

²⁷ Nwaphongo kawo yokye: Eye eli sangola eya mokyela nga na ɓe, wa mumanya nga masumu ma ɓe.»

²⁸ Bayuda ɓale Simo Elaa, emba ɓabuto ɓanguna ɓa Nwaphongo. Eli ɓabona phɔ ɓee ɓate ɓali Bayuda onyɔlo omɔ. Kasi mbala eyɔko Nwaphongo aɓaɔlo phɔ ɓabe ɓato ɓe, kambe na ɓazinga phɔ alakyelaka ɓankɔko ɓa ɓee ɓabona.

²⁹ ɓo Nwaphongo aɓangyi moto ambi na mopheɛ mbolo, wa ikale nde ɓabona, phɔ Nwaphongo taabongole maumunya me.

³⁰ ɓee ɓaate ɓali Bayuda, kalakala toika tosa Nwaphongo. Kasi uɗwanɗa eye Nwaphongo aeyokyesi ngongo phɔ Bayuda tebaikiyi motosa.

³¹ Phɔ ya ɓee, ya mobaa nde ɓomo me. Uɗwanɗa eye teɓamotosa emba Nwaphongo kakyele nde ɓolaa oka ɓe. Kasi eli ɓabona phɔ ya obokye na ɓee me ɓabongole ntema na obokye Nwaphongo aɓaokyele ngongo.

³² Emba Nwaphongo ale ɓato ɓaso obokye ɓale imotosa. Akyela ɓabona phɔ aokyele ɓato ɓaso ngongo.

Ngambo ya Nwaphongo elekyi bonene

33 Phεε ndondo elaa ya Nwaphongo elekayi! Ali na zebi, kaεbe maphoo maso! Ikyiumunya yo o ndondo ye moto takokyi iilimbola! Moto takokyi isosolo nzela ye!

34 Nde bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obokye: «Okoebe maumunya ma Nkolo Nwaphongo nza? Ookokyi imophe toli nza?»

35 Wali moto owa mokabela ekpele pho ya obokye Nwaphongo ali na mbongo ye?»

36 Eli pheε, tewali moto, pho eli nde yo moto owa kyela bikpele biso, yo moto okobibanza, mbolo iso ili omoo pho ye. Ebongyi tomokumole nkolo iso. Ame!

12

Mobesi nwa moto wa etoma wa Nwaphongo

1 Pho eli babona bande na nga, na ebondi, pho Nwaphongo alookyesi ngongo iikye. Ambya nzoto ya bee iso oka ye, pho obe na bomoo, omambya ndokolo nyama eya boma bee pho ya ikabela Nwaphongo. Ba mouwosi pho ye, pho ya imosepelisa. Mena eli laakolo losambo lookokyi bee imosembela.

2 Sa benga mobesi nwa bato ba mokyisi. Le obokye Nwaphongo abongole mandondo ma bee, pho obutwe bato ba mobesi moonyakune. Emba wamoeba maphoo mazingye

Nwaphongo. Kyelukye iwo obokye: Maphoo maala, maphoo mamosepelisa, na maphoo malongobana.

3 Pho ya ikabo apher Nwaphongo na ngolu ye, nawoo na monomo na monomo onte ya bee ngakye: Sa mitata, kasi omiebe nde na bolaa ndengye eli bee pheε, kyeka ndengye ya ianola sa we bo owaephe Nwaphongo.

4 Nzoto ya moto ili yoooyo kasi ili na binango biikye. Enango yoooyo na yoooyo eli na etoma eekyeseε.

5 Na pho ya banga wali nde bomoo me. Toli baikye kasi toli nde monomo onte ya Yesu Klisto. Totongana na moto monomo nde bo walongana binango ba nzoto o nzoto ya moto.

6 Nwaphongo alophe makabo ma Bolobo makyeseε, nde bo wazinga yo ilophe mango. Emba, monomo na monomo akyelele makabo me. Bo Nwaphongo aephe ikabo sa iimolaka maphoo me, imola bo koebe we obokye Nwaphongo aephe ikabo.

7 Bo Nwaphongo aephe ikabo sa ikyelela bato, obakyelele bookokyi. Bo Nwaphongo aephe ikabo sa iteya bato, obateya nde bomoo.

8 Bo Nwaphongo aephe ikabo sa ilenzaka bato, obalenzakye nde bomoo. Bo Nwaphongo aephe ikabo sa ikabela babola, obakabele nde bomoo na ndondo yoooyo. Bo Nwaphongo

aephε ikabo sa ikamba βebi, kyela etoma με na bolaa. Bo Nwaphongo aephε ikabo sa ikyelaka βebi bolaa, obakyelele na nkyisa.

⁹ Zinga βebi na ndondo yonoyo, sa bazinga nde na munoko. Iina maphoo maabe. Zinga maphoo maala.

¹⁰ Zinga βebi na βεε baklisto, eβα obokye βεε baso oli bana βα nyango monomo. Tosanaka βεε na βεε.

¹¹ Omiambya o etoma, sa βα bato βα bokoo. Omi- ambya mouwosi o etoma ya Nkolo.

¹² Kolemele yalakyela Nwaphongo. Emba baa na nkyisa. Ititala o minyoko, bondele Nwaphongo imbele siso.

¹³ Kaba mbolo ya βεε oka baanosi βα Nwaphongo baakyelesi. Yamba na bolaa bato baaye oka βεε.

¹⁴ Onga Nwaphongo apambole bato baenyokolo, sa moonga obokye abakyele bofe.

¹⁵ Sepela na baasepele, lela na baalele.

¹⁶ Ba na booka we na βebi na we. Sa baa na lolendo, kyela etoma eso na bo ebe na ngambo ekyiki. Saumunya obokye oli bato baa zebi.

¹⁷ Bo moto monomo aekyesi bofe, sa mobuyisa bofe, kasi we luka nde nzela ya ikyela maphoo maakokyi obokye bato baso baanole obokye iwe kokyele bolaa.

¹⁸ Bo wakokyi, emba bo eeli nde pho ya we, luka

obokye obee na bose na bato baso.

¹⁹ Bεε bato bazingye nga, sabuyisa bato bofe, kasi le obokye yoo ya Nwaphongo ekyele etoma ya yango, pho bakoma o buku pha Nwaphongo obokye: «Nkolo Nwaphongo yokye: Moambelesi eli nde nga! Lowo lobe loekyesi nwebi, nde nga moto owaamobuyisa bofe.»

²⁰ Kasi iloba sa Nwaphongo siwo na obokye: «Bo monguna nwa we ali na nzala, omophe nwana ekpele wa iza. Bo ali na phowa ya maa, omophe maa mainywa. Bo okyesi babona soo ya moakya amba na bongye mobesi nwe.»

²¹ Samileε obokye bofe boelekye, kasi leka bofe na ikyela bolaa.

13

Itosa bakonzi ba baloo

¹ Moto munsu atosa bakonzi ba baloo pho bokonzi bosu boute na Nwaphongo; Emba makonzi maalii, eli Nwaphongo moto owamatye.

² Emba moto ookotemele bakonzi, katemele maphoo molongo nwaabongya Nwaphongo. Bato bakyele babona bamibangyele etumbu.

³ Bato bakyele bolaa tebali na inganga sa bakonzi, kasi nde bato bakyele bofe bamoba na inganga. Bo tozingye ibaa na inganga sa bakonzi, kyela bolaa pho baekumisa.

⁴ Eli babona pho bali bato ba etoma ya Nwaphongo, bazingye iesunga o ikyela bolaa. Bo okyesi bofe, ba na inganga na bée pho bokusi phaabaphe Nwaphongo taaboambya boambisa. Bali bato ba etoma ya Nwaphongo pho ya iteya yaaka Nwaphongo na iphe bato bakyele bofe etumbu.

⁵ Pho eli babona, osengyesi itosa bakonzi. Teli nde pho bamoephe etumbu bo tobatose. Obatosa nde pho koebe o mandondo ma bée obokye eli nzela elaa.

⁶ Pho ya ntina me, yango mena, kophute mputi, pho Nwaphongo ateye bato baephutisa obokye etoma me ebe na bolaa.

⁷ Phuta oka moto na moto isengyesi we iphuta oka ye. Phuta mputi oka baephutisa, phutela mbolo ya we oka bato baiphutisa. Tosa na bolaa bato basengyesi we itosa.

Tozinganakye

⁸ Sa baa na mbongo na moto, boteebe nde mbongo ya izingana onte ya bée. Moto okozingye bebi atose mibeko ma Nwaphongo miso.

⁹ Nwaphongo awo na banga yokye: We sakyela baphemba, we saboma bato, we saiba, we samengyela mbolo ya bato. Mibeko mimi na miyoko mili miso onte ya mobeko monomo moowo obokye: Zinga bebi

na we bookomizingye we mampenza.

¹⁰ Moto ookingye nwebi ne etaamokyele bofe. Emba bokozingye bebi na we mena otose mibeko miso.

Imbele sa iumwa sikokyi

¹¹ Kyela bokusi pho oebe imbele sili banga. Unwanwa eye eli imbele siisengyesi bée iumwa. Imbele sa Nwaphongo sa iya lobikya sikomi phenephe. Takuli baa itakye ndokolo o imbele sa tataka banga ianola Yesu Klisto.

¹² Enzombi kyelukye naiunva, bunya bofengye na iye. To le misala ma enzombi. Tokpe binwanele biamokyelela banga waamoo.

¹³ To be na mobesi molaa ndokolo bato batambule na moo. Banga salanga maleku, banga sakyela bondumba, banga sakyela maphoo maa soo ndengye na ndengye, banga saoka maoka na saokyele bebi zuwa.

¹⁴ Omilasa na iso ikyilophe Nkolo Yesu Klisto. Sakula milee o maumunya maabe pho ya isepelisa phowa ya nzoto ya bée.

14

Sa sambisa nwebi

¹ Yamba na bolaa bato bate bali naino na bokusi o nzela ya ianola Nwaphongo. Kasi saika na bée miko o maphoo ma umunya bée o mandondo ma be.

² Nakpe ete pho ya ntoma ya iza. Bana

tebaumunya obokye ntoma iiyoko baikatela, bée baze nde iso. Kasi bato bate bali na bokusi o nzela ya ianola Nwaphongo baze nde ndunda.

³ Ookoze ntoma iso, yo satiyola nwebi ootoze ntoma iiyoko. Ebe ootoze ntoma iso, yo sawole ookoze ntoma iso na bofe pho Nwaphongo, yo amoyamba.

⁴ Iwe oli nza okowole na bofe moto wa etoma wa moto? Bo akyesi bofe naa bo akyesi bolaa, ekyekyi nde mokonzi nwe. Amokyela bolaa pho Nkolo akokyi imobanza pho yo sakaa.

⁵ Bato bakyi baumunya obokye mokolo muna molekye nkolo iyoko o miyo ma Nwaphongo, kasi bato baayoko bane umunya nde obokye nkolo iso ili nde ndengye yonoyo. Moto na moto ambe nde eba na bolaa ikyumunya yo o ndondo ye.

⁶ Moto okoumunya obokye mokolo monomo molekye nkolo iiyoko, kaumunya babona pho akumisa Nkolo Yesu. Moto okoze ntoma iso kazingye ne ikumisa Nkolo pho kapho Nwaphongo melesi pho ya ntoma ikyi ze yo. Moto okole iza ntoma iyoko, kakyele babona pho ya ikumisa Nkolo me, kapho Nwaphongo melesi me pho ya ikyi ze yo.

⁷ Moto na monomo onte ya banga, tali mokonzi nwa nzoto ye o mokyisi, na moto na monomo eta we boozingyi yo.

⁸ Waatabaa banga na

bomoo, toli na phango pho ya ikyela etoma ya Nkolo. Waawe banga, towe pho ya ikyela etoma me. Emba bo tobee naa na bomoo, naa bo towe, banga baso toli nde bato ba Nkolo Yesu Klisto,

⁹ pho Yesu Klisto awaa amba na kundwa o bawe pho abe Nkolo wa bato, baali na bomoo na wa bato baawa me.

¹⁰ Ka we, pho ya'ye kosambisa nwebi na we? Ka we, pho ya'ye kotiyole nwebi na we? Banga baso tomokyende o boo pha Nwaphongo pho alosambisa.

¹¹ Nde bowakoma bée o buku pha Nwaphongo obokye: «Inga, Nkolo ooli na bomoo, nawo phele ngakye: Mabongo maso mamunkusalela, noko iso yamokumola nkyemo ya Nwaphongo.»

¹² Emba mena kyelukye iwo obokye monomo na monomo amoimola yakyela yo. Amoloimola o boo pha Nwaphongo na munoko nwe mampenza.

Sa baa ibaku pho ya nwebi

¹³ Emba to le isambisa bebi. Kpa nde mokano obokye otofe ibaku pho ya nwebi pho akyele isumu.

¹⁴ Pho naangana na Nkolo Yesu, naebe na bolaa obokye tewali ntoma ili na ekyila, kasi bo moto aumunye obokye ntoma iyoko ili na ekyila ya sa iza, pho ye ntoma me ili nde na ekyila phele.

15 Emba bo we koize, wamoweninya nwebi ndondo bolosi, mena totambule ne na lozingo. Yesu Klisto awaa pho ye. Saanola obokye ntoma ikyize we imooto.

16 Bo koununya obokye lowo loli lolaa, kasi bo koebe obokye bato bamoewole na bofe, sakula lokyela pho bée salowole na bofe.

17 Pho bokonzi pha Nwaphongo teli lowo la izaa naa la inywa. Kasi eli nde bosembo, bose na nkyisa ikyi ambya Bolobu.

18 Moto okokyele etoma ya Yesu Klisto babona, amosepelisa Nwaphongo, na bato bamotosa me.

19 Pho ooli wango babona, tokyele bokusi pha ikyela maphoo maambya bose onte ya banga, na maphoo mamosunga bebi o ikola o nzela ya ianola Nwaphongo.

20 Saoto etoma ya Nwaphongo pho ya lowo la izaa. Bo eli phele obokye tewali ntoma ya ekyila, kasi bo bebi na we bamokaa pho ya yango, teli bolaa obokye we o izee.

21 Lowo lolaa eli nde sakyela lowo lokokyi itoma bebi ikyela bofe, ebe iza nyama, ebe inywa, na ebe ekpele'ye.

22 Loefe we pho ya maphoo mamana, olobombe o ndondo ya we, loefe nde we na Nwaphongo. Nkyisa eli na moto otoli na ziko na lowo lokyele yo boko loefe yo.

23 Kasi moto ooli na ziko

mi ntoma, bo aize, akyesi bofe pho takyele ikyite o ndondo ye. Pho lowo loso loteloefe moto na bolaa, bo ali na ziko milango, bo alokyesi, mena akyesi isumu.

15

Kyela bolaa

1 Banga bali bakusi o nzela ya Nwaphongo, esen-gyesi obokye tosongye bali na bokoo. Banga sakyelaka nde maphoo maazingye banga.

2 Kasi le obokye monomo na monomo na banga akyele bokusi pha isunga bebi baayoko, pho na bée babutwe bakusi o nzela ya Nwaphongo, obokye ianola sa bée sikole.

3 Klisto taika yakyela nde maphoo mazingaka yo mampenza. Kasi eli nde bo wakoma bée o buku pha Nwaphongo bofo: «Bitoo biso biaewambaka bée bia ya kaa nde mi nga.»

4 Maphoo maso maakoma bée o buku pha Nwaphongo, bamakoma obokye maloteya, pho toebakye ikanga ntema, tombakye baa na ná etungu. Na bomo tomoba na molemo oka Nwaphongo.

5 Le obokye Nwaphongo okoloteya bookokyi banga ikanga ntema, na okokyele obokye tobe na etungu, akyele obokye bée obe na booka onte ya bée, bokozingye Yesu Klisto.

6 Obokye bée baso okumole Nwaphongo, Ango wa

Nkolo ya banga Yesu Klisto, na ndondo yɔnɔyɔ na ná munɔkɔ mɔnɔmɔ.

Kumbelana onte ya bɛɛ

⁷ Yango mena, okumbe-lenakye onte ya bɛɛ, bo wa ekumbela Yesu Klisto. Kyelaka bomɔ phɔ bato bakumole Nwaphongo.

⁸ Naeyimole phele obokye Klisto abutwaka mosali nwa Bayuda phɔ abateya obokye Nwaphongo taakate bɔɔle. Ayakaka phɔ ya iya kokya mbunu eya ikyelaka Nwaphongo bankɔkɔ ba bɛ.

⁹ Ayakaka na obokye bato bate bali Bayuda bakumole Nwaphongo phɔ ya bolaa bo bakyelele yo. Eli bo wakoma bɛɛ o buku pha Nwaphongo obokye: «Yango mena namoekumola oka bato baate bali Bayuda, namba na etubela meembo.»

¹⁰ Buku pha Nwaphongo bokule wɔɔ obokye: «Bɛɛ bato bate bali Bayuda, se-pela elele yɔnɔyɔ na bato baɔlɔ Nwaphongo!»

¹¹ O elele eyɔkɔ bakula koma obokye:

«Bɛɛ basɔ bate bali Bayuda, kumola Nkolo, le obokye bato basɔ bakumole Nwaphongo!»

¹² Moimosi Isaya ne awɔkɔ yokye:

«Moto mɔnɔmɔ o ibota sa Davidi amoyaa, amoya angyela bato baate bali Bayuda.

Bato me bamba kyela molemo nwa bɛɛ oka ye.»

¹³ Le obokye Nwaphongo okophe bato molemo akyele obokye bɛɛ obe na nkyisa nzikye, ombe baa na ná bɔse o mandondo ma bɛɛ na mwiya nwa Bolɔbɔ pha Nwaphongo.

Polo kawɔ na etoma ye

¹⁴ Bande na nga, inga naebe obokye bɛɛ oli bato balaa, kombe na eba maphɔɔ masɔ maaloteya Nwaphongo. Na bomɔ, oteyanakye onte ya bɛɛ.

¹⁵ Na bo babona, o munkanda mumu naekomesi maphɔɔ maayɔkɔ maunva eba bɛɛ, phɔ bɛɛ samabunga. Naekomesi me na bolaa na bolaa, phɔ Nwaphongo na ngɔngɔ ye,

¹⁶ ambuya moto wa etoma wa Yesu Klisto oka bato baate bali Bayuda. Namiambya mouwosi oka Nwaphongo ndokolo nganga we, phɔ ya iyimola Simo Elaa ekyeute oka ye Nwaphongo. Naimole Simo me oka bato bate bali Bayuda obokye baanole Nwaphongo, bambe baa ndokolo ikabo silaa siiphe Nwaphongo nkyisa. Ikabo me, Bolɔbɔ pha Nwaphongo aunva sibɔngya phɔ ye.

¹⁷ Yango mena, bo waan-gana nga na Yesu Klisto, namitate na etoma ya Nwaphongo ekyekyele nga.

¹⁸ Namowɔle nde maphɔɔ makyela Klisto na nzela ya nga obokye nakambe bato bate bali Bayuda babutwe itosa Nwaphongo. Akyela

bomɔ na nzela ya maphɔɔ mawɔ nga na makyele nga.

¹⁹ Akyela na bilekyesako ndengye na ndengye na nzela ya nga, iso mina yakyelama na mwiya nwa Bolɔbɔ pha Nwaphongo. Nde na mwiya nwa Bolɔbɔ pha Nwaphongo, naimola Simo Elaa ya Yesu Klisto o nkyisi iso, tata o Yelusaleme tee nɔnɔ o nkyisi ya Iliri.

²⁰ Nabe na phowa ya ikyemimola Simo Elaa o bilele bili naino bato saeba Yesu Klisto. Sika zinga iimola Simo me o elele eyaunva bato ieyoka, phɔ ye saba ndokolo naesi ya tonga ingambi o elele eyaunva wangya moto mosuu.

²¹ Nazingaka obokye ebe bo wakoma bée o buku pha Nwaphongo obokye:

«Bali sataa zwa Simo ye bamowene.
Bali sataa oka Simo ye, bamoeyeba.»

Polo kalukye na ikyende o Loma

²² Yango mena, mbala na mbala waba nga nalukye obokye naye oka bée, sika kokyisama phɔ bée waunva oka nkombo ya Klisto.

²³ Mambula maikye nde naunva yaekyeka, kasi etoma ya nga yakyela obokye nga saya. Kasi unwanwa eye, naumbo etoma ya nga o nkyisi iye.

²⁴ Unwanwa eye nalukye na ikyende o mokyisi nwa Espanye. Na bomɔ, na moya ekyeka wa moyalekana nga omɔ. Naumunya obokye

bo naesi tomokuta zala na bée bana nkolo, sima bée wamba nsunga phɔ ya imbanga sikyende nga.

²⁵ Ka inwanwa eye natakyende o Yelusaleme phɔ ya isunga bato ba Nwaphongo bali omɔ.

²⁶ Phɔ baanosi ba Masedwane na ba Akaye bakanaka itaa baphalanga phɔ ya isunga bato ba Nwaphongo baakyelela bali o Yelusaleme.

²⁷ Bée mampenza bawenekye obokye basengyesi ikyela bomɔ. Bayuda basunga bato bate bali Bayuda obokye bazwe bolaa pha Nwaphongo. Na bomɔ, eli bola obokye bato bate bali Bayuda na bée basungye Bayuda na mbolo ya mokyisi iili na be.

²⁸ Bo naumbo ifaikyela baphalanga baataa bebi, namoyalekana oka bée phɔ ya ikyende o Espanye.

²⁹ Nambe naeba obokye wa moya nga oka bée, Klisto amoepambola na boikye phɔ ya iya sa nga.

³⁰ Kasi bande na nga, naongye na bée na nkombo ya Nkolo ya banga Yesu Klisto, na phɔ na lozingo loophe Bolɔbɔ pha Nwaphongo: Bée angana na nga, obondede Nwaphongo na bophelelu phɔ ya nga.

³¹ Bondede na obokye bato ba Yuda bate baanole Klisto bée sankyela bofe, na obokye bato ba Nwaphongo bali o Yelusaleme basepele na etoma ekye bakyelele

nga.

³² Na bomo, bo Nwaphongo azingi, namoya oka b̄ɛɛ na nkyisa iso, obokye nakute yaema onte ya b̄ɛɛ.

³³ Le obokye Nwaphongo yo okophe b̄ose, abe na b̄ɛɛ baso! Ame.

16

Polo kalongolo

¹ Naongye na b̄ɛɛ pho ya nwana nyango na banga wa nwanwasi Foebe, okokyele o ingomba sa Sankeleya.

² Waamoya yo oka b̄ɛɛ, omokumbele na bolaa na nkombo ya Nkolo Yesu, omokumbele bookokumbelakye baaka Nwaphongo. Omosungye na isungyi siso saamoonga yo oka b̄ɛɛ. Pho ne asunga bato baikye, ebe na nga mampenza.

³ Ondongolele Prisile na molo nye Akilasi baakyelele Yesu Klisto ndokolo nga.

⁴ Balukaka na iya waa pho ya iya mbikya. Nabaphe melesi na boikye, kasi teli nde nga mampenza, na baanosi baso ba mangomba ma bato baate bali Bayuda babaphe melesi.

⁵ Olongolo na baanosi baangane o ingambi sa b̄ɛɛ pho ya ibondela Nwaphongo.

Olongolo na nwebi na nga Epainete. Abaka moto owa o boo owanola Klisto o nkyisi ya Azi.

⁶ Olongolo na Maliya owa kyela etoma iikye pho ya b̄ɛɛ.

⁷ Olongolo na Andolonikusu na Zuniasi, bali banaa mama Bayuda. B̄ɛɛ babaka na nga elele yonoyo o boloko; bali batoma baaebana na boikye. B̄ɛɛ baanolaka Yesu Klisto o boo pha nga.

⁸ Olongolo nwebi na nga Ampiliyatusu, oli na nga elele yonoyo o isanga sa Nkolo Yesu.

⁹ Olongolo Ulibanusu, ne kakyelele Klisto ndokolo banga. Olongolo na nwebi na nga owa zinga nga Sitakasi.

¹⁰ Olongolo Apelesi, anyokomo pho ya Yesu Klisto kasi taika moangana. Olongolo na bato bazale oka Alisitobule.

¹¹ Olongolo na nwana mama owa moyuda Elodioni, na baanosi baazale oka Narsise.

¹² Olongolo na bana nyango na banga baa babasi Tilifene, Tilifose, na Pelesisi; b̄ɛɛ baso bakyela etoma na boikye pho ya Nkolo ya banga.

¹³ Olongolo Lufusu, moto wa Nwaphongo mpenza molaa. Olongolo na nyango oli pho ya nga ndokolo mama owa mbota.

¹⁴ Olongolo na Asenkilite, Felegona, Elemesi, Patolobasi, Elemasi, na bebi baanosi bayoko baso bali oka b̄ɛɛ.

¹⁵ Olongolo na Filologe, Zuli, Nele na nwana nyango

owa nwanwasi, na Olimpasi na bato baso ba Nwaphongo bali oka be.

¹⁶ Olongonele be baso, oyambane bokokyelakye bato ba Nwaphongo. Mangomba maso ma Klisto maelongosi.

Toli eya suka

¹⁷ Bande na nga, naongye na be obokye: Okyebe na baamotemele mapho maekosi be. Be bakyele obokye bato bakabane, bambe nato ianola sa be. Be saba na be elele yoyo.

¹⁸ Bato baa ndengye mena tebakyele etoma ya Nkolo ya banga Yesu Klisto, bakyelele nde mabuu ma be. Na yela ya be ya iwoo, bakye mikosa bato bate baebe ekpele.

¹⁹ Kasi pho ya be, baanosi baso baebe bokotosa be Nwaphongo, eli nde phele, nali na nkyisa nzyike pho ya be. Kasi nazingye obokye be obe na malondo maikye maikyela mapho maala, ole mapho maabe.

²⁰ Iikasi nwana bokyi bobo, Nwaphongo okophe bose amoto mwiya nwa Molemba, aamokyela o se ya makolo ma be.

Le obokye Nkolo ya banga Yesu aepambole!

²¹ Timote okokyele na nga etoma elele yoyo aelongosi. Bebi na nga Bayuda, Lusiusu, Zazona, na Sozipatele baelongosi na be.

²² Eli nga Teletiusi moto okoekomele mapho mawo Polo o mokanda mumu.

Naelongosi na nga na nkombo ya Nkolo.

²³ Gayusi ne aelongosi, nazale o ingambi se. Bato ba Nwaphongo baso baa yasambela oka ye na be baelongosi. Elaside okobombe baphalanga ba mokyisi, na nwebi na banga Kwalatusu baelongosi.

[²⁴ Le obokye Nkolo ya banga Yesu Klisto aepambole! Ame.]

Polo kakumole Nwaphongo

²⁵ Tokumole Nwaphongo! Yo ali na makoyi ma iephe bokusi na nzela ye. Eli nde bo kowo nga soo soo waimole nga bato Simo Elaa ya Yesu Klisto eya bombaka Nwaphongo o bileko balekana.

²⁶ Unwanwa eye Nwaphongo ateye Simo me eya bombaka yo o phaa. Na bo wakomaka baimosi pho ya Klisto. Yango mena, bato baso baate bali Bayuda baoka Simo me, bo wa woko Nwaphongo yokye azingaka obokye mabota maso maokye Simo me pho bato bamoanole, bambe na motosa.

²⁷ Eli nde Nwaphongo, yo mampenza ooli na zebi, azwe nkyemo, na nzela ya Yesu Klisto, pho ya bobele na bobele! Ame!

Mokanda nwa Polo nwa ntubo oka Bakoliti Maphoo ma etatele

Polo aingolaka ingomba sa Koliti o imbanga see saa ibale. Akyelaka omoo makombe ikoo na n/wambe (18); (Bitoma 18.1-18). Koliti yabaka monomoo na nkyisi ya ngambo o Gelesi pho bamotonga onte ya bibale bibale bili na mabongu na mophaa na mophaa. Maphoo maabe maikye mabaka malekane omoo. Bato ba Koliti babaka babengye maumunya ndengye na ndengye na masambo ndengye na ndengye. Emba ingomba siinyakune sa baanosi saa ingolaka Polo omoo sabaka simekame na maphoo maikye, emba maphoo me mabaka matungyisa toma Polo na bokusi.

Waamana Polo o Koliti, abaka kazwe masimo maikye maabe pho ya baanosi ba Koliti. Emba Polo amba ya bakomela mokanda nwe nwa ntubo mumu o Efese (Bitoma 19).

Mokanda mumu moli na maphoo mama:

- 1 Bakoliti 1.1-9: Ibeya na iphe melesi
- 1 Bakoliti 1.10-4.21: Mateya maakyekyi ika/wana
- 1 Bakoliti 5-7: Mateya maakyekyi:

1. Maphoo maa soo onte ya ingomba (5.1-13)
2. Booka (6.1-11)
3. Ikyelela nzoto pho ya Nkolo (6.12-20)
4. Maphoo maakyekyi bolonga (7.1-40).

- 1 Bakoliti 8.1-11.1: Biyano pho ya maphoo makyekyi izaa manyama maambya bee mambeka oka manzambe maa bikyeko, na mobesi onte ya bato bate baebe Nwaphongo

- 1 Bakoliti 11.2-15.58: Biyano o maphoo maakyekyi:

1. Masanga ma baanosi na elambo ya Nkolo (11.2-34),
 2. Makabo ma Bolobo Bosantu (12-14), lakwa sa bawee (15)
- 1 Bakoliti 16.1-4: Mabonza pho ya bato ba Nwaphongo baa Yelusaleme
- 1 Bakoliti 16.5-24: Maloba ma isokya

O maphoo maso mama toma Polo kateya ndengye'ye iba onte ya Klisto sikokyi iunva maphoo maso maamana. Lowoo loolekyi maso eli laakolo lozingo.

Ibeya

¹ Inga Polo, owa bangama ibaa toma wa Yesu Klisto na phowa ya Nwaphongo, na nwebi Sositene,

² oka bee ingomba sa Nwaphongo siili o Koliti, na baanola Nwaphongo na nzela ya Yesu Klisto, na bee baabangama ibaa basantu,

na baso baabangye o bilele biso nkombo ya Nkolo Yesu Klisto, ooli Nkolo ya b̄ēē na ya banga, toekomesi mokanda mumu.

³ Le obokye Ango wa banga, na Nkolo Yesu Klisto baephe ngolu na bose.

Nwaphongo kalophe bolaa na nzela ya Yesu Klisto

⁴ Naphē Nwaphongo melesi imbelele siso pho ya b̄ēē, pho ya ngolu ya Nwaphongo eya ephēkye yo na nzela ya Yesu Klisto.

⁵ Onte ya Klisto, Nwaphongo aetonza na makabo maso: Makabo maso maa iwoo na maa boebi.

⁶ Eli obokye Simo ya Klisto eya eyaimolaka banga, ya phikama onte ya b̄ēē,

⁷ na ndengye ya obokye b̄ēē sazanga n̄n̄o ikabo son̄so sa Nwaphongo, b̄ēē baaziya imbelele saamiweninya Nkolo ya banga Yesu Klisto.

⁸ Eli nde yo owamoelenza n̄n̄o o suka, pho b̄ēē sa baa n̄n̄o na lowo lon̄lo loobe mokolo n̄waamoyaa Nkolo Yesu Klisto.

⁹ Yo taalekyinya mambunu me, Nwaphongo owaebanga iyaangana na Nwana we Yesu Klisto, Nkolo ya banga.

Ikabana onte ya Ingomba

¹⁰ Bande, na nkombo ya Nkolo ya banga Yesu Klisto, naelenza obokye obe na booka, ikabana sango sabaa onte ya b̄ēē, baa moto m̄n̄m̄ onte ya molimo

m̄n̄m̄ na maumunya m̄n̄m̄.

¹¹ Pho, bande na nga, bato ba Kolowe banzimola obokye toko eli onte ya b̄ēē.

¹² Nalukye iwō bofo: M̄n̄m̄ na m̄n̄m̄ na b̄ēē kawō bofo: «Nga nali moto wa Polo», oyoko yokye: «Nga moto wa Apolo», ona mosu yokye: «Nga moto wa Petelo», ona mosu me yokye: «Nga moto wa Klisto.»

¹³ Klisto amiwata na maalo? Eli Polo owa bakaka b̄ēē o ekulusu pho ya b̄ēē? B̄ēē wa batisamaka na nkombo ya Polo?

¹⁴ Naphē Nwaphongo melesi, pho inga siika batisa n̄n̄o moto m̄n̄m̄ onte ya b̄ēē, manya nde Klisipusu na Gayo.

¹⁵ Pho moto sa wō obokye abatisamaka na nkombo ya nga.

¹⁶ Aa! Nakulaka batisa na ibota sa Setefane. Bo sibungyi phe, siebe obokye nakulaka batisa na moto mosuu.

¹⁷ Pho Klisto taika ntoma obokye naya batisa bato, kasi antoma nde obokye naya imola Simo Elaa, nga sa eimola na mayele ma bomoto, pho iwaa se o ekulusu sango sabaa sa pha.

Mwiya n̄wa ekulusu

¹⁸ Pho simo ya ekulusu, eli lowo la bobubusi oka bato baabunga, kasi pho ya banga baali o nzela ya ibikiyi, simo me eli mwiya n̄wa Nwaphongo.

¹⁹ Pho wakomama bofo: «Nam̄oto zebi sa bato baazebi, namobuya pha

malondo ma bato ba malondo.»

²⁰ Emba bato baa zebi bamowɔ bo? Naa bato baekola? Naa bawɔ ba phɔɔ ba imbɛɛ sisi? Nwaphongo aweninya obokye zebi sa mokyisi mumu sili nwaa!

²¹ Phɔ, mokyisi na nzela ya zebi, tenwaikaeba Nwaphongo na zebi se. Eli nde na nzela nwaa nwa mateya, Nwaphongo aweni bolaa obokye abikya baanole.

²² Bayuda baongye bilekyesako, emba Baela balukye zebi.

²³ Kasi banga toimole Simo ya Yesu Klisto owa bakyaka bɛɛ o ekulusu. Phɔ ya Bayuda bawene obokye mena Simo ya sɔɔ. Nzuka phɔ ya bato bate bali Bayuda, bɛɛkye: Mena Simo ya nwaa.

²⁴ Kasi phɔ ya bato baabanga Nwaphongo, ebe Bayuda, ebe bate bali Bayuda, bawene obokye Yesu Klisto ali mwiya na boebakye pha Nwaphongo.

²⁵ Phɔ nwaa nwa Nwaphongo moli zebi koleka zebi sa bato. Emba bokɔɔ pha Nwaphongo boli bokusi koleka bokusi pha bato.

²⁶ Bande, taakyeka naino bɛɛ bato baabanga Nwaphongo, bɛɛ oli ba nza? Onte ya bɛɛ, bato baa zebi tebali baikye, bato ba mwiya tebali baikye, bato ba ngambo tebali baikye.

²⁷ Kasi Nwaphongo aɔɔ bawenene bato ba nyaa o

miyo ma bato, obokye aphe baali na zebi sɔɔ. Aɔɔ baali na bokɔɔ o miyo ma bato, obokye aphe baali na bokusi sɔɔ.

²⁸ Aɔɔ bawene bɛɛ pha, batirole bɛɛ na batebali na ntina o miyo ma bato phɔ ya iphe bato baangambo sɔɔ.

²⁹ Yango mena, moto na mɔnɔmɔ takokyi imitata o boo pha Nwaphongo.

³⁰ Nwaphongo aebuya bɛɛ na Yesu Klisto moto mɔnɔmɔ. Klisto ali phɔ ya banga zebi siute oka Nwaphongo: Na nzela ye, tobuto bato ba bosembo na bosantu o boo pha Nwaphongo, oolokunyosi bofe bosɔ ambi na lomanya o boombo.

³¹ Yango mena buku pha Nwaphongo bowɔ bobo: «Bo moto kazingye imitata, amitate nde na maphɔɔ maakyela Nkolo.»

2

Polo aimosi Simo ya Yesu owa bakyaka bɛɛ o ekulusu

¹ Bande, waayakaka nga oka bɛɛ, obokye naya eimola maphɔɔ ma phele ma Nwaphongo maa bombama, sika eimola mango na yela ya nga ya iwɔ, naa na boebakye pha bomoto.

² Phɔ nakanaka obokye nga sa eimola lowɔ losuu, naeimola nde Simo ya Yesu Klisto; Yesu Klisto owa bakyaka bɛɛ o ekulusu.

³ Yango mena, imbɛɛ saakoma nga oka bɛɛ, sikaka

ba na bokusi; nabaka naile, nabaka natekyenele.

⁴ Mateya ma nga, na maphoo maa baka nga naeyimole, siikaka ba na mawo na boebakye pha bomoto. Eli nde Bolobo owa baka kateya mwiya nwe o maphoo ma baka nga na wo.

⁵ Yango mena, ianola sa beete ete siute na zebi sa bomoto, kasi nde na mwiya njwa Nwaphongo.

Zebi sa Nwaphongo

⁶ Banga toimole zebi oka baanosi baalongoba o miyo ma Nwaphongo. Kasi teli zebi sa mokyisi mumu, naa pha bakonzi ba mokyisi mumu; pho be, bakomi o suka.

⁷ Banga toimole zebi sa Nwaphongo saa bombama; asibomba na bato ba mokyisi. Nwaphongo, mena yo sa taakyela mokyisi, akanaka, yokye, aloteya sango obokye banga tozwe ngambo.

⁸ Nono monomo na bakonzi ba mokyisi mumu, taika eba zebi sa Nwaphongo; bo basiebaka, nde tebabakyaka Nkolo owa nkyemo o ekulusu.

⁹ Kasi eli nde bo wakoma beete o buku obokye: «Maphoo mali naino moto sawene na saoka, na mali moto monomo sa umunya, Nwaphongo aunva ma bongya pho ya bato bamozingye.»

¹⁰ Nwaphongo aimola sekyele ye nde banga; eli Bolobo phe moto owaloimola yango. Iyo,

Bolobo kaebe maphoo maso, ebe na maumunya ma Nwaphongo maa bombama.

¹¹ Oka moto, nde Bolobo booli onte ye, boebe maphoo maso maali o ndondo ye. Kasi moto mosuu taamaebe. Nde bomo me, maumunya ma Nwaphongo, kyemaebe nde Bolobo.

¹² Banga, toloika zwa Bolobo boute o mokyisi mumu, kasi tozwa nde Bolobo boute na Nwaphongo, obokye toebe maphoo malaa malokyele yo.

¹³ Emba toloowo maphoo me na zebi siiteya bato, kasi towo maphoo me na maloba maaloteya Bolobo pha Nwaphongo. Na bomo tolimbole maphoo ma Bolobo pha Nwaphongo nde oka bato bali na Bolobo me.

¹⁴ Moto otooli na Bolobo pha Nwaphongo, takokyi eba maphoo ma phele maaute na Bolobo me. Oka ye, maphoo me mali ndokolo njwaa; takokyi imaeba, pho bamaebe nde booli na Bolobo me.

¹⁵ Yango mena, moto oli na Bolobo pha Nwaphongo, akokyi eba maphoo maso, na maabe na malaa; kasi maakyele yo moto takokyi wo obokye mali mabe.

¹⁶ Pho o buku pha Nwaphongo bakoma obokye:

«Okoebe maumunya ma Nkolo nza?

Okokyi imoteya nza?»

Kasi banga, toli na maumunya ma Klisto.

3

Bato baetoma ba Nwaphongo

1 Bande, sikokakyi iyewɔɔe ndokolo bato baali na Bolɔɔɔ pha Nwaphongo, kasi naewɔsi ndokolo bato ba mokyisi mumu, phɔ bɛɛ otaa baa bana bakye o ianola Klisto.

2 Naephɛkye nde maɔku, kasi ntoma inkusi phe, phɔ ntoma inkusi tiiki koka na bɛɛ. Ebe na uɲwanwa eye, tokokyi nana yango.

3 Phɔ bɛɛ otaa baa naino ibika ndokolo bato ba mokyisi mumu. Oli na zuwa na ná iwelana onte ya bɛɛ. Mena toteya obokye oli naino nde bato ba mokyisi mumu, na obokye kombe mitambwisa na bomoto?

4 Waawɔ mɔnɔmɔ na bɛɛ obokye: «Inga moto wa Polo», omoyɔkɔ yokye: «Inga moto wa Apolo», mena tokyele nde bookokyele bato ba mokyisi?

5 Apolo ali nza? Na nga Polo nali nza? Banga basɔ toli nde bato baetoma ya Nwaphongo. Na nzela ya banga, bɛɛ obuto baanosi. Banga basɔ babale, moto na moto kakokya etoma eya mophe Nwaphongo obokye aekyele:

6 Toli ndokolo babasi ba manzabi. Inga naphikiyi mumboto, Apolo amosweye maa. Kasi okomokosa, eli nde Nwaphongo.

7 Yango mena, na moto ophikakyi, na osweyakyi maa, bɛɛ basɔ babale bali nde phaa. Kasi eli nde

Nwaphongo okyesi etoma esɔ, phɔ yo moto ookose mumboto mamuna.

8 Moto ophikakyi, na moto osweyakyi maa, bakokaa. Nwaphongo amophe moto na moto mbano ekokaa na etoma ekyesi yo.

9 Phɔ banga na Apolo toli bato ba etoma ba Nwaphongo, emba bɛɛ, oli inzabi na ingambi sa Nwaphongo.

10 Nakyelele na bolaa makabo mampe Nwaphongo, ndokolo moto okoebe itonga ingambi. Nasiwangya na bolaa. Kasi o sima moto mosuu aesi ya sitomga. Kasi moto na moto akyebe na motongyesi nwe.

11 Ingambi saunva wangyema, iwangya me eli nde Yesu Klisto. Moto mosuu takokyi ikula wangya mowangyesi mosuu, nde njwango mamuna.

12 O elele eewangye bɛɛ ingambi me, bana bamotonga na itela, baayɔko na bibuni ba motiya, bayɔko na mabanga ma motiya. Bayɔko bamotonga na makonzi, na maakyi, na ná ndeɛ.

13 Mokɔlo njwamotena Nwaphongo bolombe, etoma ya moto na moto yamowenene, phɔ mokɔlo me bitoma me biamowenene onte ya njwenya. Njwenya me njwa moteya bowakyelaka moto na moto etoma ye.

14 Bo ingambi sa moto te-sizikiyi na njwenya, njwanaka etoma ye eli elaa, yo

amozwa mbando ye.

¹⁵ Nzuka bo ingambi sa moto sizikiyi, amozanga mbano, kasi yo mampenza amobika. Yamoba ndokolo moto abikiyi o iwaa sa nwenya.

¹⁶ Bèè koebe na bolaa obokye oli Tempelo ya Nwaphongo, na Bolobo pha Nwaphongo bozale onte ya bèè.

¹⁷ Bo moto aoti Tempelo ya Nwaphongo, Nwaphongo ne aamooto. Pho Tempelo ya Nwaphongo eli esantu. Na bèè oli ndokolo Tempelo ye.

¹⁸ Moto sa mikosa. Bo moto monomo onte ya bèè kaumunya obokye ali na zebi o miyo ma bato ba mokyisi mumu, abutwe ndokolo moto wa njwaa obokye ambe zwa saakolo zebi.

¹⁹ Pho zebi sa bato ba mokyisi mumu, sili njwaa o miyo ma Nwaphongo. O buku pha Nwaphongo wakomama bobo: «Zebi sa bato ba mokyisi mumu, sicutwe izengye si babisa na Nwaphongo.»

²⁰ Bakula na koma bobo: «Nkolo kaebe maumunya ma bato baali na zebi. Kaebe obokye maumunya me mali nde pha.»

²¹ Yango mena, moto sa mitata pho ya nwebi ne moto, maphoo maso mali ma bèè.

²² Ebe Polo, ebe Apolo, ebe Petelo, ebe mokyisi, ebe bomoo, ebe iwaa, ebe maphoo ma loloo eye, ebe maphoo maamoya, iso ili ya

bèè.

²³ Kasi bèè, oli bato ba Klisto, Klisto ali moto wa Nwaphongo.

4

Batoma ba Klisto

¹ Esengyesi obokye olokpe ndokolo bato baetoma ba Klisto. Maphoo ma phele maa bomba Nwaphongo, mali onte ya banga.

² Ekpele ekyeongye bèè oka moto oophe bèè etoma, eli nde obokye akyele etoma me na bosembo.

³ Ebe bèè, ebe bato basuu, okokyi invole obokye nakyele maphoo mabe naa malaa. Oka nga tewakyele ekpele. Na nga mampenza, sikokyi imitenela bolombe.

⁴ O bosembo, simiwene obokye nakyele maphoo mabe, kasi mena telukye iwo obokye nakyele nde maphoo malaa na malaa. Eli nde Nkolo moto owamuntenela bolombe.

⁵ Yango mena, bo imbele saa meka Nkolo naino tesikokyi, bèè satatenela moto bolombe. Taaziya Nkolo ayee: Nde yo moto owamoya weninya maphoo maso maabombama na maumunya maali o mandondo ma bato. Emba moto na moto amozwa ngambo ekokyi ne oka Nwaphongo.

⁶ Bande, naekpesi ete ya nga mampenza, na ya Apolo pho ya ieteya. Nazingyi obokye na nzela ya banga, ombe na eba ntina ya ete ekyawo bobo: «Suka nde o Mibeko, saakala». Emba bèè

saba na lolendo la iba mbale na moto monomo ombe iina omoyoko onte ya bée.

7 Kolekye bebi baayoko na ekpele'ye? Iso ili na we, Nwaphongo aephe yango nde boephe. Ka emba bo aephe yango nde boephe, pho ya'ye kombe mitata na yango ndokolo wa izwa nde na bokusi pha we mampenza?

8 Bokoumunya obokye ombo zwa iso isengyesi na bée, ombo zwa na bizwele biikye! Koumunya na obokye bée obuto bakonzi, kasi banga phe! Nazingye obee baakolo bakonzi, pho na banga tobe bakonzi boli bée.

9 Nga naebe obokye banga batoma, Nwaphongo alokyela o molongo nwa suka: Toli ndokolo bato bazwe etumbu ya iwaa, pho ya obokye balobome o miyo ma bato ba mokyisi mobimba na ma baanzelu.

10 Banga toyeyya pho ya Klisto, kasi bée koumunya obokye oli bato ba zebi. Banga toli bakoo, kasi bée koumunya obokye oli na bokusi. Banga toli bato pha, kasi bée koumunya obokye oli bato banene.

11 Nono unwanwa eye, banga towe na manzala na ná phowa ya maa, toli na bitobu. Balowande, tozangye ingambi, tokyemiengyebana mboka eso,

12 towene mpasi na iluka na maboko ma banga mampenza. Walotole be, banga

tobapambole, walonyokolo bée banga toitale,

13 walosongyele bée na maphoo mabole, banga tobabuyisa maphoo malaa. Nono unwanwa eye balowene ndokolo sokoto ya mokyisi, ndokolo vala.

14 Sikyi ekomela maphoo mamana pho ya obokye naephe soo, kasi pho ya obokye naeteya ndokolo bana ba nga baalozingo.

15 Na bo ozwe bateye nkoto iko baeteya na nkombo ya Klisto, oli nde na Ango monomo, pho eli nde nga moto owa ebota onte ya Yesu Klisto, imbele sa eyelela nga na Simo Elaa.

16 Emba naongye na bée obengye matambe ma nga.

17 Yango mena, naetomesi Timote. Ooli nwanwa wa nga wa lozingo, na owa anola Nkolo na ndondo yonyo. Iyo amoekundolela maphoo matambule na nga bomoo pha nga onte ya Yesu Klisto, na bookoteya nga mateya ma nga mboka eso o mangomba maso.

18 Bato baayoko onte ya bée batondi na lolendo, pho baumunya obokye esiya ekyeka.

19 Kasi bo Nwaphongo anosi, namoya oka bée nde minkolo iye. Emba esi bengye maloba ma bato balolendo babana, kasi namokyeka mwiya nwa be.

20 Pho bokonzi pha Nwaphongo teli lowo la maloba, kasi nde la mwiya.

21 BÈÈ kozingye'ye? Naeyelele na phimbo ndee naeyelele na lozingo loso nana bose?

5

Lowo loobe onte ya ingomba

1 Inga naokye bakye miwɔɔ mboka eso obokye lowo lonolo la soɔ loli onte ya bÈÈ, eli lowo lonolo loobe la obokye na bato baatebaebe Nwaphongo te bakokyi ilokyela. Naokyi obokye moanosi monomo onte ya bÈÈ kalale na njwasi wa ango.

2 BÈÈ unwanwa eye otaa ba na lolendo! Ekokakyi obokye bÈÈ obe na ngongo, na moto owakyela lowo la soɔ lalona, yabaka obokye bÈÈ omowiinya onte ya bÈÈ.

3-4 Pho ya nga, na bo nali itakye na bÈÈ na nzoto, kasi o molimo nali na bÈÈ elele yonyo. Na nkombo ya Nkolo ya banga Yesu, nambo nyete moto okyesi lowo loobe lalona, ndokolo nabaka na bÈÈ elele yonyo. Wamoangana bÈÈ, namoba na bÈÈ elele yonyo o molimo, mwiya nwa Nkolo ya banga Yesu njwamowenene.

5 Emba yengyelakyi obokye bÈÈ oambya moto mona oka Molemba pho nzoto ya masumu iwee, kasi abikye o molimo mokolo nwa moya Nkolo.

6 Tololi na lowo la imitata wawana, bÈÈ koebe na bolaa obokye: «Iwana ndambo

wa muno mokyele na bÈÈ mapa moulole beseni mo-bimba ya faline.»

7 BÈÈ koebe obokye Bayuda oeseleko ya bÈÈ ekyeumunya bÈÈ itokolo sa bÈÈ o Ezipito, bavakye noɔ iso ya kalakala, bambe zaa mapa ma sika matemaika kyela bÈÈ na muno. Na bÈÈ kyelaka nde bomo, pho obutwe mapa maa sika maazangi muno. Pho banga toli na eseleko ekyeumunya bÈÈ itokolo sa bÈÈ o Ezipito eya sika.

8 Tokyele eseleko ya banga, toloeze na mapa makyela bÈÈ na muno njwa kalakala njwa masumu na maphoɔ maabe, kasi na mapa mate mali na muno, yango eli maphoɔ ma bosembo na maa phele.

9 O mokanda njwaekomelaka nga phanza, nawoko na bÈÈ ngakye, bÈÈ saangana na bato baakyele mobulu njwa babasi na bampele.

10 Bo nawoko babona, teli obokye bÈÈ olote bato baso baatebaebe Nwaphongo. Bo yabaka obokye olote bato baso baakyele mobulu njwa babasi na bampele, baamengyele mbolo ya bebi, bali baibi, baasambele bikyeko, bÈÈ nde omanakyi o mokyisi mumu.

11 Kasi naekomelaka babona obokye bÈÈ saangana na bato bawo obokye bali baanosi, nzuka bakyele maphoɔ maa soɔ, bali na looto, basambele ma

nzambe ma bikyeko, batole bato, bakule mengyela mbolo ya bebi, balangye maleku naa baibi. Esengyesi obokye beë sazaana na bato ba ndengye mena elele yonyo.

12-13 Yango mena, teli lowo la nga obokye natene bolombe pha bato baatebali baklisto. Eli nde Nwaphongo owaa batenela bolombe. Kasi beë, esengyesi obokye okykye maphoo ma bebi na beë. Wakomama bobo: «Wiinya bato baabe onte ya beë.»

6

Isongyelana onte ya baklisto

¹Bo monomo na beë azwe lowoo na nwebi ne moanosi, pho ya'ye kakye aamba na nwebi ne moanosi o boo pha bananga batebaebe Nwaphongo? Pho ya'ye taiky kyende oka bato ba Nwaphongo?

²Beë toebe obokye bato ba Nwaphongo samotena bolombe pha munse muso? Ka bo beë wa motena bolombe pha munse muso, tombi koka itena bolombe o maphoo makyi makyi?

³Beë toebe obokye banga bato samotena bolombe pha baanzelu? Emba tomba otwa itena bolombe pha maphoo ma bomoo pha banga o mokyisi mumu?

⁴Wazwe beë toko ndengye mena, beë kokye kpa bananga bato bate bali o ingomba.

⁵Nawo babona pho naephē soo! Eli phele obokye onte ya beë tombi baa nana moto monomo wa zebi okokyi ibongya maphoo bo bebi bazwe toko?

⁶Kasi ndengye'ye moanosi monomo bo ali na nwambo na nwebi ne, baambe kye saamba o boo pha bananga baatebali baanosi?

⁷Nde phele, lowo la nsambo onte ya beë, loteya obokye beë obungyi. Bo moto kaekyele maphoo maabe, pho ya'ye beë tokuya? Bo moto kaebololo ekpele, pho ya'ye tomolele yango?

⁸Kasi eli nde beë mampenza baakyele maphoo maabe na babololo bato mbolo! Kokyele na babona na bebi na beë baanosi!

⁹Bande, koebe obokye bato baakyele maphoo mabe ete banyolo o bokonzi pha Nwaphongo. Beë samikosa! Eli bato baakyele maphoo ma soo, basambele bikyeko, bato bakyele baphemba, bampele balale na bebi na beë bampele,

¹⁰ebe baibi, ebe baamengyele mbolo ya bebi, ebe balangyi ba maleku, ebe bato saatole bebi na be, ebe bato saabololo mbolo ya bebi na be, beë baso ete banyolo o bokonzi pha Nwaphongo.

¹¹Onte ya beë baayoko babaka ndengye mena. Kasi Nwaphongo akunyola bobo pha beë, aeyolo obokye obe bato be, aebuya bato ba bosembo o boo phe pho

koanole Nkolo Yesu Klisto, na nzela ya Bolobɔ pha Nwaphongo booli onte ya banga.

Nzoto ya we oikyelele na Nwaphongo

¹² Bana onte ya bɛɛ bawɔ bɛkye: «Nakokyi ikyela maphɔɔ masɔ maazingyi nga.» Eli bomɔ. Kasi maphɔɔ masɔ temali malaa phɔ ya bɛɛ. Nakokyi iwɔ ngakye: «Nakokyi ikyela maphɔɔ masɔ maazingyi nga.» Kasi esiimile ibutwa moombo nwa maphɔɔ mamana.

¹³ Kokule nawɔ phɔ ya ntoma ya iza obokye: «Ntoma ili phɔ ya ibuu, ibuu sili phɔ ya ntoma.» Eli bomɔ, kasi Nwaphongo amoboma iso ibale. Kasi phɔ ya maphɔɔ makyekyi bondumba, nzoto ya moto teyaika kyelama phɔ ya bondumba, kasi phɔ ya Nkolo. Eli nde Nkolo oli mokonzi nwa nzoto.

¹⁴ Phɔ ndengye eya kundola Nwaphongo Nkolo Yesu onte ya bawee, alokundola na banga nde bomɔ na mwiya nwe.

¹⁵ Bɛɛ toebe? Nzoto ya bɛɛ ili binango ba nzoto ya Klisto. Emba, nakokyi ikpa enango ya nzoto ya Klisto naebuya enango ya nzoto ya nwanwasi wa ndumba? Tewakokyi ikyelama na mbala!

¹⁶ Phɔ moto okoangane na nwanwasi wa ndumba, abuto nɛɛ moto mɔnɔmɔ. O buku pha Nwaphongo

bakoma bofo: «Bɛ babale bamobutwa moto mɔnɔmɔ.»

¹⁷ Kasi moto okoangane na Nkolo, kabutwe nɛ moto mɔnɔmɔ o nzela ya Bolobɔ.

¹⁸ Bɛɛ lota bondumba. Masumu masɔ maasu makokyi ikyela moto, temaɔɔ nzoto yɛ, kasi moto omiambye na bondumba, kaɔɔ nzoto yɛ mampenza.

¹⁹ Bɛɛ toebe obokye nzoto ya bɛɛ ili Tempelo ya Bolobɔ Bosantu? Phɔ Nwaphongo aephe Bolobɔ Bosantu boozale o nzoto ya bɛɛ. Emba toli bakolo ba nzoto ya bɛɛ.

²⁰ Bɛɛ, Nwaphongo aeyomba boombi na motiya moikye, yango mena osengyesi ikyelele nzoto ya bɛɛ phɔ ya iphe Nwaphongo nkyɛmɔ.

7

Maphɔɔ maakyekyi bolonga

¹ Phɔ ya maphɔɔ mankomelaka bɛɛ o mokanda, na wɔ bofo: Eli bolaa obokye lele yo salonga.

² Kasi ombi ba maphɔɔ ma sɔɔ maikye onte ya bɛɛ, esengyesi obokye lele munsɔ abee na nwanwasi we, na nwanwasi musɔ abee na lele we.

³ Lele asengyesi ikokya phowa ya nwanwasi we, na nwanwasi aengyesi ikokya phowa ya lele we.

⁴ Nwanwasi tali na bokonzi mi nzoto yɛ, kasi nde lele we. Nde bomɔ phɔ ya lele, lele tali na bokonzi

mi nzoto ye, kasi nde njwasi we.

⁵ Bèè sakabana matangye, boteebe obokye ooka ikabana matangye njwana imbele pho ya ibondela. Emba sima ombe ya butwa bo wamele bèè, boteebe bomo, otoebe imibatela, Molemba amoluka malondo obokye bèè okaa.

⁶ Mapho maaewole nga mama, teli obokye naetomisa ikyela bomo, kasi mena naephe nde nzela obokye, bo bèè ozingyi ilinga, teli bofe.

⁷ Eli phele, nazingye obokye moto munso abe ndenga boli nga, kasi Nwaphongo kapho moto na moto ikabo sikokyi ne.

⁸ Pho ya mandenga na mazengye, na wo na bèè ngakye eli bola obokye obe booli nga.

⁹ Kasi bo bèè otokokye ikuya, eli bolaa obokye olongye na obokye owee na phowa.

¹⁰ Oka bèè baunva long, naephe motindo moote muute na nga, kasi moute na Nkolo: Nwanjwasi wa bolonga takokyi ikabana na lele we.

¹¹ Kasi bo njwanjwasi ale lele we, yo sakula zala bolonga bosuu, naa akule bongya yo na lele we. Na lele ne, takokyi ile njwanjwasi we.

¹² Oka bato bayoko, nawo bobo (eye kyewo nga mampenza, teewo Nkolo): Bo lele, ooli moklisto, ali na njwanjwasi otoebe

Nwaphongo, bo njwanjwasi me ali na phowa ya iikala izala ne, lele mona takokyi imole.

¹³ Nde bomo me, bo njwanjwasi ooli moklisto ali na lele otoebe Nwaphongo, bo lele me ali na phowa ya iikala izala ne, njwanjwasi mona takokyi imole.

¹⁴ Pho lele otoanole Klisto, Nwaphongo aunva njwanola pho aangana na njwanjwasi oli manosi. Nde bomo na njwanjwasi otoanole Klisto, Nwaphongo aunva njwanola pho aangana na lele oli manosi. Bo tebe babona, bana ba bèè bamoba sokoto, nzuka Nwaphongo aunva baanola.

¹⁵ Kasi bo moto otoli moanosi azingyi imana o bolonga, amane ndeto. O mapho mandengye mena, moanosi owa lele na owa njwanjwasi tali moombo njwa bolonga, Nwaphongo aebangaka pho bèè ozale na bofe.

¹⁶ Pho iwe njwanjwasi ooli moklisto, wamoeba ndengye'ye obokye wamobikya lele wa we? Na we lele ooli moklisto, wamoeba ndengye'ye obokye wamobikya njwanjwasi wa we?

Moto na moto aikale ndengye eya mobangaka Nwaphongo

¹⁷ Manya nde lowo lalona, pho ya mapho maayoko maso, moto na moto aikale ibika nde na iyalo se saamophe Nkolo, na bo wabaka yo phanza imbele saamobangaka

Nwaphongo. Mena eli motindo moophe nga o mangomba maso.

¹⁸ Bo moto bamobelekye o boo pha izwa yo mbela ya Nwaphongo, aikale nde bomo, bo moto abaka mungbotu wazwa yo mbela ya Nwaphongo, yo sa mibele.

¹⁹ Baebele, babe saebele: Tewali na ntina. Lowo la ntina eli nde ikokya maphoo maatome Nwaphongo.

²⁰ Esengyesi obokye moto na moto aikale bo wabaka yo imbela saazwa yo mbela ya Nwaphongo.

²¹ Wabaka moombo imbela saebanga Nwaphongo, sa mitungyisa na lowo me. Ka bo ozwe nkonzoo ya ibutwa somi, omibuya somi bobele.

²² Moombo, owabanga Nkolo, ali moto oomani o boombo, abuto moto wa Nkolo. Nde bomo me, somi owabanga Klisto, ali moombo nwe.

²³ Nwaphongo aeyomba na motiya moikye, bese sabutwa baombo ba bato.

²⁴ Bande, moto na moto aikale o boo pha Nwaphongo nde bo wabaka yo phanza, waamozwa mbela ya Nwaphongo.

Maphoo maakyekyi mandenga na mazengye

²⁵ Oka bato baali mandenga, sikyi zwa maphoo uta oka Nkolo, obokye naewole, ka naewole maumunya ma nga, moto wa Nwaphongo na ngolu ye. Okyele

mandondo ma bese imese, o maanole.

²⁶ Naumunya obokye phoo ya mpasi eli loloo eye o mokyisi, eli bolaa phoo ya moto obokye aikale nde boli iyo.

²⁷ Ooli na nwanwasi, sa luka imole, ooli ndenga, yo sa longa nwanwasi.

²⁸ Ka bo olongyi, toikyi kyela bofe, na bo ngondo azasi bolonga, taikyi kyela bofe. Kasi baalongyi babana: Bamoba na minyoko o malonga ma bese mokolo na mokolo, yango mena, nazingyi obokye naebikya iminyoko mamina.

²⁹ Bande, nalukye ewole bofo: Tewakuli ikala itakye, tata unwanwa eye esengyesi obokye bampele baalanga babe ndokolo tebaika longa.

³⁰ Baalele, babe ndokolo tebaalele. Baali na nkyisa, babe ndokolo tebali na nkyisa. Baaombe mbolo, babe ndokolo tebali na mbolo.

³¹ Baakyelele mbolo ya mokyisi mumu, babe ndokolo tebaikyelele, phoo maphoo ma mokyisi mumu mamolekana.

³² Nazingyi obokye bese saba na nkaa. Moto ooli salonga, amiphakeye o maphoo ma Nkolo, akyelakye obokye asepelisa Nkolo.

³³ Ka moto owalanga, kamiphe o maphoo ma mokyisi mumu, kakyele obokye asepelisa nwanwasi we.

³⁴ Kaumunya maphoo mabale. Nde bomo me, nwanwasi ooli sazala bolonga, naa ngondo,

kamiphe o maphoo ma Nkolo, pho ali na phowa ya imiphe oka Nkolo, o maphoo maakelele yo na o maphoo maumunya yo. Kasi nwanwasi owa zala bolonga, kamiphe o maphoo ma mokyisi mumu, kakyele obokye asepelisa lele we.

³⁵ Nawo babona pho ya bolaa pha bee, teli pho ya iyebekyisa izengye, nazingyi obokye bee obe ndengye ekokyi, omiphe muuwosi o etoma ya Nkolo.

³⁶ Bo munzenga azimgyi ngondo monomo obokye kamolongye, sima baoka, beekye: Tebakule longana, bo phowa ya ilonga eyelesi munzenga mona, aweni obokye bo ale ngondo me, etewabongo, akokyi imolonga bozingyi yo, mena takyele isumu.

³⁷ Ka bo munzenga mona akani phele o ndondo ye obokye yo salonga, bo akokyi ititala obokye ebe nde bomo bokani yo, akyesi bolaa obokye yo salonga ngondo mona.

³⁸ Na bomo, bo munzenga azingyi ilonga ngondo ozingyi yo, akyesi bolaa. Ka yo okole ilonga akuli kyela bolaa bolekyi.

³⁹ Nwanwasi ozasi bolonga abe nde na lele we imbele siso sili bee na bomoo, ka bo lele we awee, akokyi izala bolonga na lele ozingyi yo, elaa abe moklisto.

⁴⁰ Nzuka inga naumunya bobo: Nwanwasi amoba

na nkyisa koleka, bo tazasi bolonga. Naanole obokye, na nga, nali na Bolobo pha Nwaphongo.

8

Nsoti ya manyama ikiyambya bee manzambe ma bikyeko

¹ O maphoo maakekyi nsoti ikiyambya bee oka manzambe ma bikyeko, toebe obokye banga baso toli na boebakye pha maphoo. Boebakye me bophe moto mawala. Kasi lozingo, lolenza aanola sa banga.

² Bo moto kaumunya obokye kaebe lowo, naino taebi bo sengyelakyi yo iyeba.

³ Ka bo moto kazingye Nwaphongo, iyo mona Nwaphongo kamoebe.

⁴ Motuna nwanwango mumu: Banga tokokyi izaa nsoti ya manyama ikiyute o mambeka maambya bee oka manzambe ma bikyeko? Toebe na bolaa obokye nzambe ya ekyeko tali o mokyisi mumu, toebe na obokye Nwaphongo ali nde yo monomo.

⁵ Na bo mbolo ikiyibangye bee manzambe bo ili, ebe o ikolo, ebe o se, na bomo, manzambe maikye mali, na bankolo baikye bali.

⁶ Ka pho ya banga, toebe obokye Nwaphongo ali nde yo monomo, ali Ango wa banga, iyo owakyele mbolo iso, na banga tobikye

pho ye. Na Nkolo ali nde yo monomo, Yesu Klisto, owakyelaka mbolo iso na mwiya nwa Nwaphongo, amba na lobikya.

⁷ Ka bato baso tebaebe lowo la phele lalona. Baayoko baloboko meele na manzambe ma bikyeko, na unwanwa eye, baze nsoti ikyambya bee oka manzambe ma bikyeko. Maumunya ma bee mali makoo. Bamiweninya obokye babuto na sokoto pho baze nsoti me mina.

⁸ Ntoma etelokomya phenephe na Nwaphongo, bo toloize otolokyele ekpele, na bo toize, otolozwe na ekpele.

⁹ Boumbo bee mana o boombo pha manzambe ma bikyeko, oebaka obokye maphoo makyele bee me sa nyosa bali na aanola sikuwe o maphoo mabe.

¹⁰ Na bomo, bo moto ooli na aanola sikuwe, aeweni we moto oli na boebakye pha maphoo, ozasi koze o tempelo ya nzambe ya ekyeko, etabe ne na maumunya ya we obokye azakye ne nsoti ikyambya bee oka manzambe ma bikyeko?

¹¹ Emba pho ya boebakye pha we, wamovaka nwebi oli na ianola sikuwe mona o maphoo mabe, nzuka Klisto awa pho ye.

¹² Boebe obokye kokyelele bebi baali na ianola sikuwe bofe, mena bofe me kobokyelele nde Klisto yo mampenza.

¹³ Yango mena, bo ntoma ikyize nga ili ibaku pho ya nwebi na nga, esikule zaa nsoti me pho nga sakyela obokye nwebi akaa pho ya nga.

9

Toma ali na bosomi

¹ Inga sili somi? Nga sili toma? Nga sika wene Yesu, Nkolo wa banga? Bee toli mbuma ya etoma eya kyelela nga Nkolo?

² Na bo bato baayoko tebaanole obokye nali toma, bee koebe na bola obokye nali toma. Na bomo, bo obuto bee bato ba Nkolo phele, oli bee mampenza elembetele ekyeteya obokye nali toma.

³ Oka bato batebaanole obokye nali toma, nababuyisa bofo:

⁴ Banga tokokakayi izaa na inywaa pho ya etoma ekyekyele banga eye?

⁵ Banga tokokakayi ikpa ngondo monomo ooli moanosi obokye abe njwasi wa banga bo okokyele batoma bayoko, na bana nyango na Nkolo, na Petelo?

⁶ Na inga na Balanaba, tokokakayi ile ikyela etoma?

⁷ Tuluku nza okokyele etoma kambe miphuta yo mampenza? Moto nza owaunva phika mumboto, nokyi abe sa zaa ina mbuma wakute yango? Moto nza owaunva okolo manyama, nokyi abe sa nywaa maoku ma manyama mamana?

⁸ Bèe sabuya obokye nawo babona pho eli maphoo maakyele banga bato. Na mobeko nwa Mose mokule wo nde bomoo me.

⁹ Na bomoo, bakoma o mobeko me bobo: «Sa kanga munoko nwa ngombe bo kyeekyelele etoma ya itokolo ble». Bèe koununya obokye Nwaphongo awoko babona nde pho ya mangombe?

¹⁰ Nwaphongo awoko babona nde pho ya banga obokye aloteya bobo: Baakyele etoma ya Nkolo basengyesi izwa iphuti oka bato baakyelele de. Moto okobale inzabi, na moto okonoko maanza, bakyele etoma na maununya obokye moto na moto amozwa mbano ya etoma ye.

¹¹ Banga tophika mumboto nwa Bolobo onte ya bèe, bo kophikye bèe manza. Teli bobo obokye toongye, ebe ntoma, ebe bitobu oka bèe.

¹² Bo baayoko bazwe mbolo oka bèe, ekokyi obokye banga toizwe ileka bèe babana. Ka banga toloikaka zinga ikyela maphoo mamana. Toititala obokye nono lowo lonolo lango saoto Simo Elaa ya Klisto.

¹³ Bo koebe na bolaa obokye baakyele etoma o Tempelo bazwe ntoma ya bèe nde wamo wawana. Na baamba mambeka oka Nwaphongo, bazwe na bèe ntoma nde o mambeka

maamba bèe mamana.

¹⁴ Nde bomoo me, Nkolo aambya ndingyisa obokye bato baanole Simo Elaa, basungye na bèe bato baaimole Simo me.

¹⁵ Ka siika eonga nono ekpele; bo nakomi maphoo mamana, teli obokye unwanwa eye namotata onga. Na bomoo, namozinga obokye nawe na nzala, na obokye bambololo lowo la kaa looli na nga lolo.

¹⁶ Sili na lowo la imikumisa obokye naimole Simo Elaa; eli etoma eya mpe Nkolo obokye naekyele. Bo siimosi Simo Elaa, eli ngongo ya nga!

¹⁷ Bo ebakyi obokye naoloko etoma eye nga mampenza, nde naziyakyi obokye nazwe iphuti. Ka oli yango nde etoma eya mpe Nkolo obokye naekyele; yango mena namiphe obokye etoma me eunve na bolaa.

¹⁸ Ka iphuti sa nga embi ba iye? Ebakyi obokye nazwe baphalanga pho nali moimosi wa Simo Elaa. Sikyi kyela bomoo; iphuti sa nga, eli nkyisa, iili na nga, pho ya imola Simo Elaa pha, sa zwa nono ekpele oka moto.

¹⁹ Nali somi; sili moombo nwa moto. Kasi namiphe ndokolo moombo nwa bato baso, obokye nazwe bato baikye pho ya Klisto.

²⁰ Bo nali onte ya Bayuda, naamibuya ndokolo Moyuda obokye nabazwe pho ya Klisto. Na bo nga mampenza sikumole mibeko

ma Mose, bo nali onte ya baamikumole, naamibuya ndokolo be, obokye nabazwe pho ya Klisto.

²¹ Nde bomo me, bo nali onte ya bato baatebaebe mibeko ma Mose, naamibuya ndokolo be, obokye nabazwe pho ya Klisto. Mena telukye iwo obokye sikumole mibeko ma Nwaphongo; pho inga nali o se ya mibeko ma Klisto.

²² Bo nali onte ya baali na ianola sikuwe, naamibuya na nga ndokolo moto wa ianola sikuwe obokye nabazwe pho ya Klisto. Nakyele babona oka bato baso obokye na manzela maso, nabikya nono bayoko.

²³ Nakyele maphoo maso maamana pho ya Simo Elaa obokye nazwe iyalo silaa oka Nwaphongo.

²⁴ Bebe koebe na bolaa obokye bo bato bamekane ikyilingana, bakyilingane bee baso, ka kyezwe mbano nde moto monomo. Na bomo, bee, kyilingana na bolaa obokye ozwe mbano.

²⁵ Bato baso baamiphe o iyekola ikyilingana, bamikyisa na maphoo maikye. Bakyele babona obokye bazwe ekpele eyamoba sa koko; ka banga tokyele babona obokye tozwe ekpele eyamokoko bobele.

²⁶ Yango mena, bo nakyilingane, miyo ma nga maso mabe nde o ekpele ekyebengye nga; nali ndokolo moto okonwane

ebasi, inkutu sa nga tesikokyi ikaa i mbale.

²⁷ Naweninyaa nzoto ya nga mpasi, naibanza na bolaa obokye Nwaphongo yo sa nde; ona nga okokye miteya baayoko.

10

Sakumola manzambe ma bikyeko

¹ Bande, nazingyi obokye bee o umunya lowo laakyelamaka oka bankoko ba banga wabaka bee batambule na Mose elele yonyo. Nwaphongo atomaka ipata sonso obokye sibabanza, bee baso. Ababanzaka na wakatisaka bee maa manene ma mangola.

² Wabaka bee onte ya ipata, na wakatisaka bee maa manene ma mangola; yabaka ndokolo bee baso babatisami onte ya Mose.

³ Bee baso hazaka ntoma elele yonyo, eli ntoma yau-taka o ikolo.

⁴ Bee baso banywaka maa ma Bolobo elele yonyo; banywaka maa ma ibanga sa Bolobo saabaka sibabengye. Ibanga me yabaka Klisto.

⁵ Ka maphoo maabaka baikye bakyele onte ya bee temabaka maphoo maphe Nwaphongo nkyisa. Yango mena bawa o bokye.

⁶ Maphoo mamana mali ndakyisa pho ya banga, obokye banga saba na maa-munya mabe, bo maabaka na be.

7 BÈÈ sa nyanga na obokye omiphè o ikumola manzambe ma bikyeko, bo wakyelaka bayoko onte ya bèÈ. Eli bo wakoma bèÈ o buku pha Nwaphongo bobo: «Bato bazasi obokye baze, banywe; sima batemi, babine obokye bakumole manzambe ma bikyeko».

8 Banga sa miphekya o mobulu nwa babasi na bampele bo wakyelaka baayoko onte ya bèÈ. Pho ya lowo me lalona, Nwaphongo abomaka bato nkoto mako mabale mbuka iyato na mokolo monomo.

9 Tolokokyi imeka ndondo ya Nkolo, bo wakyelaka baayoko onte ya bèÈ. Manzoo mabatwaka, mababomaka.

10 BÈÈ samiimaka bo wakyelaka baayoko onte ya bèÈ, anzelu owa iwaa ababomaka.

11 Maphoo mamana mabayelelaka pho ya iphe ndakyisa oka baayoko. Bamakoma obokye balokyebisa pho imbele sili banga sisi, suka ya mokyisi ebuto phenephe.

12 Na bomo, moto okoumunya obokye atemi na bolaa, nde kakyebe obokye yo sakaa.

13 Bimekyi biso biazwaka bèÈ eli nde bimekyi biizwe bato baso. Nwaphongo ookokokya yaalaka yo, etaale obokye omekame koleka bokusi pha be. Imbele saamoya bimekyi, Nwaphongo amoephe malondo ma iitala mi bee, na

nzela ya itokolo o bimekyi me.

14 Bande na nga, yango mena lota manzambe ma bikyeko.

15 Naewole ndokolo bato bali na malondo. BÈÈ mampenza oumunya maphoo mawo nga mamana.

16 Tophe Nwaphongo melesi pho ya kopho ya mapambosi. Waaenywe banga, mena teeli obokye toangane na malongo ma Klisto? Nde bomo, waaze banga ipa siitenane banga, mena teeli obokye toangane na nzoto ya Klisto?

17 Ipa sili nde sonoso. Na bo toli bato baikye, tobuto nde nzoto yonyo, pho toanga baso obokye toze ipa sonoso sasina.

18 Kyeka bana ba Isalayele. Baaze manyama mambeka bèÈ o etumbelo, baangane na Nwaphongo ookobonzele be.

19 Mena naewole obokye manyama, maambya bèÈ mambeka oka manzambe ma bikyeko, temali nana kaa yonyo. Ebe manzambe me ma bikyeko temali na na kaa yonyo.

20 Mambeka maambya bato baatebaebe Nwaphongo, bamaambya oka bikyeko; tebamaambya oka Nwaphongo. Na be, bazwe maphoo maso maabalakyelaka bikyeko. Ka nga sikyi zinga obokye bèÈ okyele bomo.

21 BÈÈ, tokokyi inywa mbala yonyo o kopho ya Nkolo, na o kopho ya

bibekye; tokokyi izaa mbala yɔɔyɔ o mesa ma Nkolo na o mesa ma bibekye.

²² Banga sa luka obokye tobangye yɔɔ ya Nwaphongo. Bɛɛ saumunya obokye tomolekye na bokusi.

Tokyelakye maphɔɔ masɔ phɔ ya ikumola Nwaphongo

²³ Baayɔkɔ bawɔ, bɛɛkye: Tokokyi ikyela maphɔɔ masɔ maazingyi banga. Eli bomɔ phele. Kasi maphɔɔ masɔ temali malaa phɔ ya banga. Tosengyesi ikyela maphɔɔ masɔ maazingyi banga, kasi maphɔɔ masɔ temaakosa ianola sa bato.

²⁴ Moto na moto yo sa luka bolaa phe mampenza, alukye bolaa pha bɛbi.

²⁵ Bɛɛ okokyi izaa manyama masɔ maungya b o zando; bɛɛ sa mituna obokye oebe ntina ya mango,

²⁶ phɔ bakoma o buku pha Nwaphongo bɔbɔ: Mokyisi na iso iili omɔ, ili ya Nkolo.

²⁷ Bo moto otoebe Nwaphongo aebangyi obokye okye zaa oka ye, bo oanosi ikyende, okokyi izaa ntoma iso yamoephe bɛ; sa mituna obokye oebe ntina ya ntoma mɛ.

²⁸ Ka bo moto awɔ na baɛ obokye: Nyama mena euti o mambeka maambya bɛɛ oka manzambe ma bikyeko, bɛɛ sa ezaa, phɔ moto mɛ aeyebuse, oebi ntina mɛ.

²⁹ Nawɔ bɔbɔ phɔ ya maumunya ma bayɔkɔ; siwɔ phɔ ya maumunya ma bɛɛ.

Moto mosuu akokyi ituna, yokye: Phɔ ya'ye maumunya ma nwebi makokyi inkatela obokye nga sa kyela maphɔɔ maazingyi nga?

³⁰ Bo naphɛ Nwaphongo melesi phɔ ya ntoma iizingyi nga izaa, phɔ ya'ye bantole na yango, phɔ na nga phe Nwaphongo melesi?

³¹ Na bomɔɔ, na bo koze, na bo konywe, na bo kokyele ebe na lowɔ iye, kyela maphɔɔ masɔ phɔ ya ikumola Nwaphongo.

³² Bɛɛ kyela obokye mobesi nwa bɛɛ nwango sa ba ibaku, ebe phɔ ya Bayuda, ebe phɔ ya bato baatebali Bayuda, ebe phɔ ya ingomba sa Nwaphongo.

³³ Bɛɛ kyela ndokolo nga; nakyele bokusi obokye nasepelisa bato basɔ o maphɔɔ masɔ; siilukye bolaa pha nga mpenza. Kasi nalukye bolaa pha bato basɔ obokye babikye.

11

¹ Bɛɛ benga ndakyisa ya nga, bo kobengye nga ndakyisa ya Klisto.

Mobesi nwa nwanwasi imbele sibɔndeɛ yo

² Naekumole phɔ bɛɛ konzumunya o maphɔɔ masɔ na phɔ otaa ba ibanza mateya maephɛkye nga.

³ Emba nazingye obokye bɛɛ oebe bɔbɔ: Klisto ali mokonzi nwa lele munsɔ; lele ali mokonzi nwa nwanwasi wɛ. Nwaphongo ali mokonzi nwa Klisto.

4 Waangane b̀̀e o losambo, bo lele kab̀̀ndele, naa kaimole mapho maauti na Nwaphongo, bo azibi moto nwe na etobu, mena kaphe Mokonzi nwe so.

5 Ka bo nwanwasi kab̀̀ndele, naa kaimole mapho maauti na Nwaphongo, waangane b̀̀e o losambo, bo tazibi moto nwe na etobu, mena kaphe lele we so; ali ndokolo nwanwasi oangyi b̀̀e suwe.

6 Bo nwanwasi tazibi moto nwe na etobu, akokyi na imianga suwe me. Nzuka ooli yango so pho ya nwanwasi obokye angye suwe naa aikolole, asengyesi imiziba etobu o moto.

7 Lele tasengyesi na imiziba moto, pho Nwaphongo amokyela bo oli yo Nwaphongo. Kateya na nkyemo ya Nwaphongo. Ka nwanwasi, kateya nkyemo ya lele.

8 Na bomo, Nwaphongo taika kpa ekpele o nzoto ya nwanwasi obokye aekyele na lele; kasi akpa nde ekpele o nzoto ya lele, aekyela na nwanwasi.

9 Nwaphongo taika kyela lele pho ya nwanwasi, kasi akyela nde nwanwasi pho ya lele.

10 Yango mena, nwanwasi asengyesi iziba moto nwe na etobu pho ya iteya o miyo ma bato na o miyo ma baanze obokye ali o se ya bokonzi pha lele we.

11 Emba o bomo pha banga o nte ya Nkolo,

nwanwasi kazwe bokusi nde na lele we; lele kazwe bokusi nde na nwanwasi we.

12 Pho nde bo owakyela Nwaphongo nwanwasi utama na lele, nde bomo me nwanwasi kabote lele, emba b̀̀e baso baute na Nwaphongo.

13 B̀̀e mampenza, tena bolombe pha lowo lolo. Eli bolaa obokye nwanwasi ab̀̀ndele Nwaphongo sa miziba etobu o moto?

14 Ndengye eyalokyela Nwaphongo, mobesi nwa banga bato moloteya obokye bo lele ali na suwe nsanda eli so pho ye.

15 Ka eli ngambo pho ya nwanwasi, bo abe na suwe nsanda. Na bomo, Nwaphongo amophe suwe nsanda obokye izibe moto nwe.

16 Bo moto ali na phowa ya ikula wo lowo lolo, aebe na bokuwe bofo: Ebe mangomba ma Nwaphongo, ebe banga mampenza, tololi na mobeko mosuu o elele ya lowo lalona.

Elambo ya Nkolo

17 Naeyimole phanza bofo: Lowo la b̀̀e lootelozingye nga lango lolo: Waangane b̀̀e elele yonoyo, aangana sa b̀̀e tesili obokye siebongya, ka sieto boti.

18 Phanza banzimosi obokye waangaane b̀̀e, bato na bato babe na ya b̀̀e ewole; nambe kuta naanola obokye eli phele.

19 Esengyesi obokye ikabana sibe o nte ya b̀̀e,

pho toebe o nte ya b̄e baali phele.

²⁰ Waangane b̄e elele ȳonȳo pho ya iza, teli obokye b̄e koze elambo ya Nkolo.

²¹ Na bom̄o, wazale b̄e o mesa pho ya iza, moto na moto kawelane iza ntoma ye mampenza na ndengye ȳonȳo obokye bana bali na nzala, bibi baȳoko balangyi.

²² Mangambi ma b̄e temali obokye okye zaa naa okye nywa om̄o? Ka naa kolukye obokye otiyole ingomba sa Nwaphongo na obokye oph̄e baatebali na ntoma s̄o? B̄e kozingye obokye naew̄ole bo? Obokye naesambe? Pha! Nga sikokyi esamba pho ya maph̄o mamana.

²³ Kyeka, maph̄o maazwa nga oka Nkolo, maeimola nga, mango mama: Nkolo Yesu, na muna mok̄olo me ŋwa moambyaka Yuda, aesi ya kpa ipa,

²⁴ waumva yo iphe Nwaphongo melesi pho ya sango aesi ya sikyese, aphe baekosi b̄e, yokye: B̄e kpa, oze, eye eli nzoto ya nga. Naikabi pho ya b̄e. Okyelakye babona pho ya inzumunyaka.

²⁵ Nde bom̄o, o sima ya iza, akuli ya kpa k̄pho, yokye: K̄pho eye eli sangola enyakune, ekyesi b̄e na Nwaphongo o nte ya malongo ma nga. Imbele siso saamobaka b̄e koenywe, okyelakye babona pho ya inzumunyaka.

²⁶ Na bom̄o, imbele siso saamobaka b̄e koze ipa saasina, kombe na konywa k̄pho mena, mena koimole simo ya iwaa sa Nkolo n̄onȳo waamoya yo.

²⁷ Yango mena, moto okooze ipa sa Nkolo, naa ookonywe k̄pho ye na ndengye etelongoba, moto m̄ona kamikyete, pho aweni nzoto ya Nkolo na malongo me nde pha.

²⁸ Esengyesi obokye moto na moto amikyekye o ndondo ye, o boo pha iza ipa saasina, na inywaa k̄pho mena.

²⁹ Bo moto kaze ipa saasina, naa kanywe k̄pho mena, bo tas̄osi obokye eli nzoto ya Nkolo, mena kamibangyele bofe o nzoto ye mampenza.

³⁰ Yango mena, kowene bato baikye o nte ya b̄e, bana bali na malosi na bileme, baȳoko baikye bawa.

³¹ Bo totate imikyeka banga mampenza phanza o mandondo ma banga o boo pha iza elambo ya Nkolo, etelomilukyele low̄o o boo pha Nwaphongo.

³² Nkolo kalosambisa, kalophe bitumbu ŋwan̄wa eye pho ya obokye yo sa lonyete elele ȳonȳo na bato ba mokyisi.

³³ Bande, waangane b̄e pho ya iza elambo ya Nkolo, oziyanakye o nte ya b̄e.

³⁴ Bo moto ali na nzala, aikye zaa o ingambi se, obokye iangana sa b̄e sango sa ba pho ya imilukyela

lowo o boo pha Nwaphongo. Maphoo mayoko maikasi, naamabongya wamoya nga oka b̄ēe.

12

Makabo maambya
Bolobo

¹ Bande, pho ya maphoo maakyekyi makabo maambya Bolobo, nazingyi obokye b̄ēe omaebe na bolaa.

² B̄ēe koebe obokye watakaba b̄ēe bapakano, wabaka kokye mibenga manzambe ma bikyeko mali mambubu.

³ Yango mena, nawo na b̄ēe bofo: Moto okowo maphoo na nzela ya Bolobo pha Nwaphongo, etatole Yesu. Moto takokyi iwo obokye Yesu ali Nkolo bo Bolobo tamokambi.

⁴ Makabo maambya Bolobo mali ndengye na ndengye. Ka Bolobo ali nde yo monomo.

⁵ Maalo maalophe Nwaphongo pho ya imokyelela mali ndengye na ndengye. Kasi tokyelele nde Nkolo monomo.

⁶ Bitoma bili ndengye na ndengye. Kasi Nwaphongo nde yo monomo okobikyele biso oka bato baso.

⁷ Bolobo kawenene oka moto na moto na ikabo sonoso pho ya bolaa pha bato baso.

⁸ Na bomo, Bolobo yo monomo kaphē ona moto boebakye pha iwo maphoo; kaphē oyoko zebi sa iwo maphoo.

⁹ Bolobo me nde yo monomo kaphē ona moto ianola, kaphē oyoko mwiya nwa ibikya bato ba malosi.

¹⁰ Bolobo kaphē ona mwiya nwa ikyela bilekye-sako, oka oomuyoko ikabo sa imola maphoo maaute na Nwaphongo, oka oomosuu ikabo sa ikyesinya bolobo bofo na nwa phele. Oka ona ikabo sa iwo noko insuu, oka oyoko ikabo sa ilimbola noko me mina.

¹¹ Eli Bolobo nde yo monomo okokyele maphoo maso mamana. Kaphē moto na moto ikabo bo zingyi yo.

Nzoto yonoyo ili na binango biikye

¹² Na bomo, Klisto ali ndokolo nzoto yonoyo, ili na binango biikye. Na bo binango bili biikye, bili nde nzoto yonoyo.

¹³ Emba banga baso, Bayuda na baate bali Bayuda, baombo na masomi, Nwaphongo alobatisa na Bolobo bonomo. Tobuto nzoto yonoyo, Nwaphongo alontona na Bolobo bonobo.

¹⁴ Nzoto tili na enango yonoyo, kasi na binango biikye.

¹⁵ Bo ekolo ewo obokye: «Nga sili eboko, na bomo sili enango ya nzoto», etemane enango ya nzoto pho ewo babona.

¹⁶ Bo itoo siwo obokye: «Nga sili ziyo; na bomo, sili enango ya nzoto», etesimane enango ya nzoto pho siwo babona.

17 Bo nzoto iso yabaka nde ziyo, nde kyiokiye ndengye'ye? Bo yabaka nde itoo, nde kyiokiye solo ndengye'ye?

18 O phele Nwaphongo akyela enango na enango o nzoto bo wazinga yo.

19 Bo baso babaka nde enango yonoyo, nzoto nde teili.

20 Na bomo, binango bili biikye, nzoto ili nde yonoyo.

21 Ziyo tesikokyi iwɔ na eboko obokye: «Nga sisengyesi na we! Na moto temokokyi iwɔ na makolo obokye nga sisengyesi na bɛɛ!»

22 Binango biso bili o nzoto ya moto; enango na enango eli na ntina ya yango.

23 Binango biikyiky biiwene banga obokye tebili na ntina, eli be biikyele banga inzenga koleka biiyoko; na biyoko biiwene banga obokye bili binango ba so, tobiphe kaa koleka biyoko.

24 Kasi binango biwene banga obokye bili bilaa o nzoto, toloomiphe ibibongya. Nwaphongo akyela nzoto babona obokye tophe kaa o binango biitebili na kaa.

25 Yango mena, binango ba nzoto bango sa kabana, bɛɛ biso bisunganakye.

26 Bo enango yonoyo ya nzoto eli na bolosi, binango biiyoko biso biwene bolosi elele yonoyo na enango me. Mena, bo enango yonoyo ezwe kaa, binango biyoko

biso bikumbe na nkyisa elele yonoyo na enango me mena.

27 Bɛɛ baso oli nzoto ya Klisto, monomo na monomo na bɛɛ ali enango ya nzoto me.

28 O ingomba, Nwaphongo akyela batoma oetemi eya o boo, baimosi o etemi eya ibale, bateye o etemi eya iyato; sima baali na ikabo sa ikyela bilekyesako, baali na ikabo sa ibikya bato ba malosi, baasungye bato, bayoko baangyele bebi, bayoko baali na ikabo sa iwɔ noko insuu.

29 Baso tebali batoma naa baimosi, naa bateye. Baso tebali na ikabo sa ikyela bilekyesako;

30 naa sa ibikya bato ba malosi naa iwɔ noko insuu, naa sa ilimbola noko me mina.

31 Baka na phowa ya makabo maa ntina. Kasi unwanwa eye namoeteya nzela eelekyi manzela maso na bolaa.

13

Lozingo

1 Na bo naebi iwɔ noko ya bato basuu na yaaka baanzelu, kasi bo sizingyi bebi, nali nde ebende ekyelele ngbe ngbe, na mbonda ekyekyele toko.

2 Na bo nazwe ikabo saimola Simo ya Nwaphongo, ebe na boebakye bosɔ, naa iyeba maphoo maso mali miibombo, na bo nali na ianole siikye, nabuto imanya mangomba o elele ebakyi

mango, ka ƒo sizingye ƒebi, nali nde moto pha.

³ Na ƒo nakabesi ƒabola mbolo ya nga iso, ebe naa naambye nzoto ya nga obokye izikyey, ka ƒo sizingye ƒebi, esizwe imo ekpele.

⁴ Lozingo ali na motema moanda, lozingo kakyele ƒolaa, taamengyele, taamitate, taamiulole na mawala;

⁵ taakyele maphoo ma soo, taalukye nde ƒolaa phe mampanza, taaokye yoo, taakyele malanga;

⁶ taasepele na mbelekyye, kasi kasepele na maphoo maa phele.

⁷ Kalimbisa maphoo maso, kaanole maphoo maso, kalemele mi maphoo maso, kakuya maphoo maso.

⁸ Lozingo taawe. Mokolo monomo maphoo maimole Bolobo mamounva, na ikabo sa iwo noko insuu sa mounva, na ƒoebakye phamounva.

⁹ Pho, ƒoebakye pha banga ƒoli ƒokiyiyi, maphoo maimole banga na nkombo ya Nwaphongo mali nde bitee.

¹⁰ Kasi wamoya maphoo maabongo, maphoo maa bitee bitee mamounva.

¹¹ Wabaka nga nweengyye, nawoko ndokolo nweengyye, naumunyaka ndokolo nweengyye, namitunaka i maphoo ndokolo nweengyye. Kasi oobuto nga phomba, nale maphoo ma ƒonwengyye.

¹² Lolo eye, ikyi wene banga ili ndokolo elalaa

ekye wenene o talatala; kasi mokolo monomo moli, tomoiwene iso na miyo. Lolo eye naebe nde nwana eko; kasi mokolo monomo namoeba Nwaphongo bokonzebe yo.

¹³ Emba unwanwa eye, maphoo maato mama maikasi: Ianola, molemo na lozingo; kasi lowoo loolekyi maso onte me maato, eli lozingo.

14

Mateya masuu pho ya makabo ma Bolobo

¹ BEE luka obokye ozin-gakye ƒebi na ƒEE. Baka na na phowa ya makabo ma Bolobo, na koleka makabo ma imola maphoo maaute na Nwaphongo.

² Moto ookowo noko insuu, tawo na ƒato; mena kawole Nwaphongo, pho moto monomo taebe maphoo maawo yo. Kawo maphoo maabomba Nwaphongo na mwiya nwa Bolobo.

³ Ka moto okoimole maphoo maaute na Nwaphongo, mena kawole ƒato obokye abakuya o ianola, abalenza, amanya ngongo eeli na ƒE.

⁴ Moto okowo noko isuu, mena kakuya aanola se mampenza, kasi yo okoimole maphoo maaute na Nwaphongo, mena kakuya aanola sa ingomba sisoo.

⁵ Phowa ya nga eli obokye ƒEE ƒaso owo noko insuu; nambi kula ƒa na

phowa koleka obokye b̄εε oimole maph̄o maaute na Nwaphongo. Moto okoimole maph̄o maaute na Nwaphongo ali na ntina koleka ookow̄o n̄ko insuu; elaa nde bo okow̄o n̄ko insuu m̄na, azwe moto wa ilimbola maph̄o maaw̄o yo mamana ph̄o ya ikuya ingomba siso o aanola.

6 Bande, wamoya nga oka b̄εε, bo nakye naew̄ole na n̄ko insuu, maph̄o me mamoesunga ndengye'ye? Ekokyi obokye naeimole maph̄o maanteya Nwaphongo, naa maph̄o ma boebakye, naa maph̄o maute na Nwaphongo, naa naeteya maph̄o ma Nwaphongo.

7 Tokpe ndakyisa ya mbolo ikyitube na bε, boli iphengo, naa gidale bo nyesi ya yango teikyese phe, tomoeba na ye obokye eye bawande iphengo naa gidale?

8 Bo mowandi wa kyelelo taewandi na bolaa, tuluku aamibongya ph̄o ya ebasi ndengye'ye?

9 Nde bom̄o ph̄o ya b̄εε; bo maph̄o maaw̄o b̄εε na n̄ko insuu temaoka na bolaa, bato bamaeba ndengye'ye? Mena b̄εε kow̄o nde ya ew̄εεε.

10 N̄ko ili o mokyisi nzikye, kasi mun̄ko na mun̄ko moli na ntina ya njwango.

11 Bo nga siebi mun̄ko mun̄v̄ole bε, yo okow̄o mun̄ko mamuna amoba ndokolo mobutu ph̄o ya nga,

na nga namoba ndokolo mobutu ph̄o ye.

12 Nde bom̄o, boli b̄εε na phowa ya makabo ma Bol̄b̄o, le obokye olukye na boikye makabo maakosa aanola sa ingomba.

13 Yango mena, yo okow̄o n̄ko insuu, esengyesi obokye aongye na Nwaphongo, amophe ikabo sa ilimbola n̄ko me oka bato.

14 Bo nab̄ondεε na n̄ko insuu, molimo njwa nga mob̄ondεε, kasi maumunya ma nga temakyele na ekpele.

15 Nakyele bo? Namob̄ondεε o molimo njwa nga na o maumunya me; namotuba o molimo njwa nga na o maumunya me.

16 Na bom̄o, bo kophe Nwaphongo melesi nde o molimo; moto mosuu oozasi o iangana bozasi, amooka ndengye ye obokye aanole Ame o ib̄ondesi sa we, bo taebe naa kow̄o maph̄o iye?

17 Na bo ob̄ondesi Nwaphongo na bolaa, ib̄ondesi sa we etesikuya mosuu o aanola se.

18 Naphe Nwaphongo melesi ph̄o naelekye b̄εε bas̄o na iw̄o n̄ko insuu.

19 Kasi waangane bato ba ingomba, nazingye obokye naw̄o maph̄o matano obokye nateya bato na obokye naw̄o maph̄o nkoto na nkoto na n̄ko insuu iiteyokye bato.

20 Bande, b̄εε sa ba na maumunya ndokolo bana bakye; ba bana bakye o maph̄o mabe, ph̄o njwana

taebe obokye maphoo maakyele yo mali mabe; kasi b̄e ba baphomba o maumunya ma b̄e.

21 Bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: «Nkolo yokye: Namotoma babutu pho ya iwole ibota sa nga na noko ya b̄e babutu. Na bo babona etebafenele inzoka.»

22 Na bomo, ikabo sa iwo noko insuu eli elembelele pho ya baatebali baanosi. Kasi pho ya baanosi phe. Emba ikabo sa imola maphoo maaute na Nwaphongo eli elembelele pho ya baanosi. Kasi pho ya baatebali baanosi phe.

23 Bo bato baatebali baanosi naa bato basuu baesi ya ezwa b̄e baso oanga o losambo kowo noko insuu, bamobuya nde phele obokye b̄e oli bayeyee.

24 Kasi bo b̄e baso koimole maphoo maaute na Nwaphongo, moto otoebe Nwaphongo naa moto mosuu, bo anyosi o aangana sa b̄e, amooka maphoo maateya b̄e, amoeba obokye ali moto okokyele maphoo mabe. Nwaphongo amotenela bolombe na maphoo maso maaokye yo.

25 Maumunya maabombama o ndondo ye mamowenene o pha. Emba amiinya boo o se, amokumola Nwaphongo; amowo yokye: «Nwaphongo ali phele o nte ya b̄e!»

Molongo o ingambi sa Nwaphongo

26 Bande, nawo na b̄e bobo: Waangane b̄e pho ya ibondele Nwaphongo, moto na moto abe na etoma ye; motubi abe, moteye abe, moto okoimole maphoo maateya Nwaphongo abe, okoimole maphoo na noko insuu abe, okolimbole maphoo me abe; maphoo maso mamana masengyesi obokye makuya bato ba ingomba o ianola sa b̄e.

27 Bo bato bawo noko insuu, ewoo nde bato babale naa baato bobele; bawoo monomo na monomo, emba moto monomo alimbole maphoo maawo b̄e.

28 Bo moto wailimbola maphoo mamana tabe, esengyesi obokye monomo na monomo na b̄e, ale iwo na bokusi o nte ya bato baanga: Awoo nde yo mpenza na na Nwaphongo.

29 Oka bato baaimole maphoo maaute na Nwaphongo, ewo bato babale naa baato; bayoko baokye naa maphoo me maaute na Nwaphongo phele.

30 Ka bo Nwaphongo ateye moto monomo o nte ya ingomba maphoo ma sekyele, esengyesi obokye obakyi kawo phanza mona aikale bose.

31 B̄e baso monomo na monomo, okokyi imola maphoo maaute na Nwaphongo, obokye bato baso bazwe boebakye, bamilenza.

32 Baimole maphoo me mamana, esengyesi obokye

baikale iba na bokonzi o ikolo sa ikabo saazwa bε;

³³ pho Nwaphongo tali Nwaphongo wa mobulu; ali Nwaphongo okozingye bose.

Ndokolo o mangomba maso ma Nwaphongo.

³⁴ Esengyesi obokye babasi, bεε sa kyela toko, waangane bato ba ingomba pho ya ibondela Nwaphongo. Tebaika baphe nzela obokye bawoko. Esengyesi obokye bamiuyakye bokowo mobeko nwa Nwaphongo.

³⁵ Bo bali na phowa ya ituna maphoo batune bampela ba bεε o mangambi. Teli bolaa obokye nwanwasi awo, waangane bato ba ingomba pho ya ibondela Nwaphongo.

³⁶ Bεε koununya obokye maloba ma Nwaphongo mauta oka bεε? Naa koununya obokye makoma suka nde oka bεε?

³⁷ Bo moto koununya obokye ali moto okoimole maphoo maute na Nwaphongo, naa koununya obokye azwe ikabo sa Bolobo, asengyesi eba obokye maphoo maakome nga mama eli maphoo maantome Nkolo.

³⁸ Kasi bo taebe babona, bεε saanola maphoo maawo yo.

³⁹ Bande, na bomo, phowa ya bεε ebe ya iimola maphoo maute na Nwaphongo. Sa katela baali na ikabo sa iwo noko insuu.

⁴⁰ Le obokye maphoo mana maso makyelame na bolaa na na molongo.

15

Ikundwa sa Klisto

¹ Bande, unwanwa eye nali na phowa ya eimola Simo Elaa eya eimolaka nga, eya anolaka bεε, eta ba na bεε ianola nono lolo eye.

² Bo bikyi bεε pho ya yango, bo banze maphoo me, bo waeyimolaka nga; bo tebe bomo phe, aanola sa bεε sili nde pha.

³ Naeyimole simo eyazwaka nga, ekyelekye maphoo maso obokye Klisto awa pho ya bofe pha banga, bo koimole buku pha Nwaphongo.

⁴ Bamokundaka, akundwa mokolo nwa iyato, bo koimole buku pha Nwaphongo.

⁵ Atokolele Petelo; sima awenene na batoma iko mbuka babale.

⁶ Bobele, aesi ya kye wenene na baekosi bεε koleka mikama mitano na mbala yonyo. Baikye na bεε bataa ba na bomoo, kasi bayoko bawa.

⁷ Sima akye wenene na Zake, na na batoma baso.

⁸ O sima ya bεε baso, aesi ya wenene na nga. Bibi nga nali ndokolo nwanwa owa ukwa bouko.

⁹ Inga nali o suka ya batoma baso. O solongo, inga tebakokyi imbanga toma, pho nga moto owa

nyokoloko ingomba sa Nwaphongo.

¹⁰ Na ngolu ya Nwaphongo nali boli nga lolu eye; ngolu me taikaka empe pha, nakyelaka etoma koleka b̄e baso; na bo teyabaka nga mampenza, kasi ngolu ya Nwaphongo yabaka na nga elele yonoyu.

¹¹ Na bomu, ebe nga, ebe b̄e, banga baso toteya Simo Elaa ya Yesu Klisto eyaanola b̄e.

Ikundwa sa banga

¹² Banga bototeya obokye Klisto akundwa o nte ya bawe, ndengye'ye bana o nte ya b̄e bawo obokye bawe etebakundwe?

¹³ Bo bawe etebakundwe, kyelukye iwu obokye Klisto taika kundwa.

¹⁴ Ka bo Klisto taika kundwa o nte ya bawe, iteya sa banga sili nde pha, na aanola sa b̄e sili nde pha me.

¹⁵ Yamoba obokye, naa banga, towu maphu ma bole pho ya Nwaphongo, obokye akundola Klisto o nte ya bawe. Nzuka taika kyela bomu, bo eli phele obokye bawe etebakundwe.

¹⁶ Bo bawe etebakundwe Klisto ne taika kundwa o nte ya bawe

¹⁷ Emba bo Klisto taika kundwa o nte ya bawe, aanola sa b̄e sili nde pha; otaa ba nde o maphu ma b̄e mabe.

¹⁸ Kyelukye iwu obokye na baanosi baso baawa bakye nde babona.

¹⁹ Bo tolemele oka Klisto nde pho ya bomu booli na banga boho, toli bato ba ngungu koleka bato baso.

²⁰ Kasi eli phele, Klisto akundwa o nte ya bawe; ali moto owa o boo otati ikundwa o nte ya bawe. Wateya obokye baawa, na be, bamokundwa me.

²¹ Nde bomu, bo wauta iwa na moto monomu, nde bomu me ikundwa sa bawe siesi na moto monomu me.

²² Bookowe bato baso na nzela ya Adama, nde bomu me na nzela ya Klisto, bato baso baanole bamokundwa.

²³ Ka moto na moto amokundwa na imbele se; Klisto ali moto owa o boo owakundwa o nte ya bawe. O sima ye yamoba baanosi b̄e; imbele sa moya yo.

²⁴ O sima ya maphu maso, tomba ya koma o suka ya mokyisi. Klisto amotu kaa ya bokonzi pha bakonzi baso, na mwiya nwa malobo maso, emba amba buya bokonzi bosu oka ango Nwaphongo.

²⁵ Esengyesi obokye Klisto abe mokonzi nong wamunyete Nwaphongo bailanga ne baso, na wabakyela yo o se ya makolo me.

²⁶ Munguna nwa suka nwaa moboma Nwaphongo, eli iwa.

²⁷ Na bomu, bakoma o buku pha Nwaphongo boho: Nwaphongo akyela maphu maso o se ya makolo ma Klisto. Kasi o iloba sisi maphu maso, ma wenene na bolaa obokye

eli Nwaphongo owakyela maphoo maso o se ya makolo ma Klisto, manya nde yo.

²⁸ Wamunva Nwaphongo ikyela maphoo maso o se ya makolo ma Klisto, emba yo mampenza Klisto amiuya o se ya Nwaphongo owa mophe bokonzi pha maphoo maso obokye Nwaphongo abe mokonzi o ikolo sa maphoo maso na bolaa.

²⁹ Bèe kula umunya lowo la bato babatisame o elele ya bawe; baumunya obokye bamozwa iye? Bo eli phele obokye bawe etebakundwe, pho ya'ye babatisame o elele ya be?

³⁰ Na Banga, pho ya'ye tomiphe imbele siso obokye towe?

³¹ Bande, nkolo iso nalembè nde na iwa. Naeyimosi lowo me obokye namikumole pho ya bèe bali elele yonoyo na Yesu Klisto, Nkolo wa banga.

³² Bo yabaka na ndengye ya bomoto obokye nanwanaka na manyama ma ngonda wawa o Efese, nazwe iye? Bo bawe tebakundo, toze, tonywe, pho yana tomowa!

³³ Bèe sa mikosa na maphoo mamana: Itambula na bebi babe baoto maphoo malaa maali o nte ya nwebi na be.

³⁴ Bèe ba na maumunya maalongoba; bèe sa kulaka kyela bofe, pho bana o nte ya bèe tebaebe Nwaphongo. Nawo babona pho naephe bèe so.

Nzoto ya bato baakundo

³⁵ Ka moto monomo amotuna, yokye: Bawe bakundwe ndengye'ye? Bamokundwa na nzoto ya ndengye'ye?

³⁶ Ebubusi! Waphikye we mumboto o manyete, mumboto mamuna temokokyitokolo, bo temowe.

³⁷ Ekye phikye we o manyete eli nde mumboto pha. Imbele sisuu mumboto njwa blé naa mumboto mosuu; teli njwete njwa mumboto njwamotookolo.

³⁸ Nwaphongo kakosa mumboto mamuna, bo zingyi yo. Kakosa mumboto na mumboto bo wamokyela yo.

³⁹ Nzoto ya mbolo iso tili ndengye yonoyo; nzoto ya bato ili na yango ndengye, ya manyama ndengye, ya manyosi ndengye, ya swe ndengye.

⁴⁰ Na nzoto ya mbolo ya ikolo ili, na nzoto ya mbolo ya mokyisi ili. Bolaa pha mbolo ya ikolo bokyese na bolaa pha mbolo ya mokyisi.

⁴¹ Moo mungyengye na ndengye ya njwango, na bokombe bongyengye na ndengye ya phango, na banyasesi bangyengye na ndengye ya be; na o nte ya banyasesi, nyasesi na nyasesi kangyengye na ndengye ye.

⁴² Yamoba babona imbele sa mokundwa bawe. Bamokunda nzoto ikyi pholo, yamokundwa nzoto iteipholo.

43 Wakunde bée nzoto me o manyete, teibe ndaa. Teibe na ná bokusi. Wamokundwa yango, yamoba nzoto indaa, ili na bokusi.

44 Wakunde bée nzoto me o manyete, kyebe nzoto ili na banga iye. Wamokundwa nzoto me, yamoba nzoto ya molimo. Bo nzoto ili na banga iye ili, na nzoto ya molimo ili me.

45 Na bomo, bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: Nwaphongo akyelaka moto owa o boo, eli Adama; amophekye bomoo. Ka Adama owa sima ali molimo okoamba bomoo.

46 Nzoto ya molimo teiye o boo, kasi kyeye o boo nzoto ili na banga iye; ya molimo kyiye o sima.

47 Adama owa o boo, Nwaphongo amokyelaka na mobulubutu nwa manyete mama. Adama owa ibale auta oka Nwaphongo o ikolo.

48 Bato baso baali o manyete baulana na Adama owakyela bée na mobulubutu nwa manyete. Baali o ikolo baulana na Klisto moto owa uta o ikolo.

49 Bo waulana banga na moto owakyela bée na manyete, nde bomo me tomoulana na moto owa uta o ikolo.

50 Bande, nalukye iwɔ na bée bobo: Nzoto yakyela bée na munsoti na ná malongo teikokyi izwa bokonzi pha Nwaphongo, na nzoto ikyiwe teikokyi iba na bomoo pha bobele.

51 Kyeka, naeimole lowo

lonolo laamibomba: Banga baso etoloowe; kasi tomobutwa banga baso ndengye esuu.

52 Nwana imbele mokyiky, nde na lokpatibinya la miyo lonolo, imbele sa moula bée kyelelo eya suka, pho imbele sa moula bée kyelelo me, bawe bamokundwa obokye bazwe nzoto itepholo, emba nzoto ya banga baso yamobutwa ndengye esuu.

53 Na bomo, nzoto ikyipholo, yamozwa nzoto nsuu itepholo; nzoto ikyiwe yamozwa nzoto iteiwe.

54 Bo maphoo mamana makyelame, waumbo, wamozwa nzoto ikyipholo nzoto itepholo, na wamozwa nzoto ikyiwe nzoto iteiwe, emba lowo laakoma bée o buku pha Nwaphongo lolo lamokokyisama: Iwaa tesikuli ba, Nwaphongo anyeti iwa.

55 Iwa, elonga ya we yango ewa? Iwa etengu ya we yango ewa?

56 Etengu ya iwa, eli isumu, emba bokusi pha isumu eli mobeko.

57 Kasi tokumole Nwaphongo owa alophe elonga na nzela ya Nkolo wa banga Yesu Klisto.

58 Emba bande na nga baa lozingo, bée otemekye na bokusi ombe na phikama nde phele phele. Omiphekye nde imbele siso o bitoma ba Nkolo, na boebakye obokye ikuma sa bée pho ya etoma ya Nkolo, etesiikye pha.

16

Taaka ya isunga bebi

1 Phō ya maphōō maakyekyi taaka ya isungyi sa baanosī ba Yelusaleme, na bēē okyele bo wateyaka nga mangomba ma Galati.

2 Eyenga yōnyō na yōnyō, mōnōmō na mōnōmō na bēē, phō ya iambaka bilambo, amanyakye mi mbolo ye bokozwe yo kalangya imbale obokye obakye sa ziya ikoma sa nga.

3 Waamokoma nga, namotoma bato na nkanda obokye bakye ika bilambo ba bēē o Yelusaleme bo wabaōloko bēē.

4 Bo wasengyesi obokye na nga nakye omō, tomokye imbanga me molongō.

Maumunya ma Polo

5 Sima namoya oka bēē ya nzela eya Makedoniya, phō namoakala o nkyisi me.

6 Namoba na bēē banaa nkōlo; wayōko namunva imbele sisō sa seekye obokye bēē, okye nzika mbale eya mokye nga.

7 Phō mbala eye sikyi zinga obokye naya kaa oka bēē nde bokaa, nalekane. Nali na phowa ya iba na bēē banaa nkōlo, bo Nwaphongo aanosi lowō me.

8 Nzuka nakane ikala wawa o Efese nōnō mokōlo moumunya bēē eyenga ya Pantekote.

9 Phō nambo zwa nzela bobele, nabe omō obokye nakokya etoma eenene, na

baailanga na nga bali baikye omō.

10 Bo Timote akomi omō, kyela na bolaa, amiwene obokye bēē omunyangyesi o nte ya bēē. Phō kakyele bokokyele nga etoma ya Nkolo.

11 Emba moto sa motiyola, okye moika o imbanga se bese obokye akule mbutolela, phō nga na bebi tomoziya.

12 Phō ya nwebi na banga Apolo, namolenza soosoo obokye ayakakye oka bēē na bebi bayōko. Kasi tali phele na phowa ya iya uḡwanḡwa eye. Nzuka amoya, mokōlo ḡwamozwa yo nzela.

Maphōō maa suka

13 Omibanzakye, oikale ianola na bokusi, omilenzaka, obe na bokusi.

14 Ozingane mi maphōō masō maakyele bēē.

15 Koebe Setefano na boonkpe phe; bali bato ba o boo baabongola mandondo ma bēē oka Nwaphongo o mokyisi ḡwa Akaye. Bamibuya bato ba etoma ya Nwaphongo. Bande, naongye na bēē

16 obokye na bēē okumole bato babana na bato basō baakyele etoma.

17 Nali na nkyisa na iya sa Setefano, Phōlotuna, Akaika, phō baampe ikyi imale nga o sima ya bēē.

18 Balenza molimo ḡwa nga bo kolenza bēē milimo maka be. Emba, oebe ikumola bato me babana.

¹⁹ Mangomba ma nkyisi ya Azi maelongosi. Akilas na Prisile na Ingomba siangane oka be, baelongosi na iko na iko o nte ya Nkolo ya banga.

²⁰ Bebi baso baali wawa baelongosi. Longonele o nte ya be na inyangana na ndondo yonyo.

²¹ Maphoo mama, nga moto omakomi: Ndongolo ya Polo!

²² Bo moto tazingye Nkolo, azwe bofe! Maranatha! (Kyeimole obokye Nkolo ya banga, yaka!)

²³ Le obokye ngolu ya Nkolo ya banga ebe na be.

²⁴ Naezingye be baso o nte ya Yesu Klisto.

Mokanda nwa Polo nwa ibale oka Bakoliti Maphoo ma etatele

Tata waakomaka Polo mokanda nwe nwa ntubo, masimo mabaka maute o Koliti, na nkanda yabaka kyisekane onte ya Polo na ingomba sa Koliti. Tebakulaka baa malaa, bato baayoko babaka batole Polo, na iika ziko na ndengye eya butwa yo toma. Polo atembekye na maphoo me. Yango mena obo pha obokye akule kyende o Koliti, Polo akomaka mokanda mumu nwa ibale pho ya ibuya bookaa onte ye na be.

Mokanda mumu moli na maphoo mama:

- 2 Bakoliti 1.1-11: Maphoo ma etatele
- 2 Bakoliti 1.12-7.16: Maphoo ma Polo na Ingomba sa Koliti
- 2 Bakoliti 8.1-9.15: Mabonza pho na bato ba. Nwaphongo baa Yelusaleme
- 2 Bakoliti 10.1-13.10: Polo kawo pho ya botoma phe
- 2 Bakoliti 13.11-13: Maloba ma Polo pho ya isokye mokanda nwe

Ibeya

1 Eli nga Polo owa olo Nwaphongo pho ya iba toma ya Yesu Klisto na Timote nwebi na banga,

toekomele mokanda mumu bee bato ba ingomba sa Koliti na baanosi baso baasu bali o nkyisi ya Akaye.

2 Nwaphongo ango wa banga na Nkolo wa banga Yesu Klisto baekyele bolaa, baephe na bose.

Nwaphongo kakuya banyokomo

3 Tokumbele Nwaphongo ango wa Nkolo wa banga Yesu Klisto. Nkolo iso kaokyele bato ngongo, kabakuya.

4 Mbala iso ikyinyokomo banga, kalokuya pho ya obokye na banga tokyende kuya nde bomo me bato banyokomo.

5 Nde bomo pho minyoko ma Klisto miili miikye mi banga, nde bomo Nwaphongo kalokuya na boikye pho banga toangana na Klisto.

6 Bo toli o nkaka eli pho ya obokye be okuyame ozwe ibiki; botokuyane, eli pho ya obokye be okuyame na ikanga motema o minyoko bo mizwe banga.

7 Toli na ianola obokye Nwaphongo kaelenza bokololenza yo, pho be kookye mpasi nde bookookye banga me.

8 Bebi na banga, toz- ingye obokye oebe bowaoka banga mpasi o manyete ma Azi. Tooka mpasi na boikye walekaka na bokusi pha banga. Toloikaka umunya na obokye tomobika.

9 Phele, toumunyaka o mandondo ma banga

obokye tomowa. Nzuka Nwaphongo akyela babona pho banga salemela bokusi pha banga mampenza, kasi pho tolemele nde yo. Eli yo okoakole bato o iwa.

¹⁰ Eli yo owa lobikya o iwa me saa bōbō si unvakyi waa banga, amba na lobikya na o mampasi masuu me; molemo nwa banga moli nde oka ye pho amokula lobikya na o mampasi masuu nde me.

¹¹ Na bēē, wa losunga na mabōndeli. Pho bo bato baikye babōndeē Nwaphongo pho ya banga, bato baikye baamophe melesi me pho ya bolaa pha lokyela yo.

Polo takuli kyende imbanga sa Koliti

¹² Kyeka lowo lokyele mawala ma banga lango lolo; o mandondo ma banga toebe obokye mobesi nwa banga o mokyisi moli molaa konza oka bēē, tobe na bēē na imiuya na ná bosembo boute na Nwaphongo. To loika kambema na zebi sa bato kasi na ngolu ya Nwaphongo.

¹³ Pho o nkanda ya banga, toloo ekomele mapho masuu, nde matangye bēē na ma sōsōlo bēē. Na anole obokye wa losōsōlo na bolaa,

¹⁴ pho olosōsōsi bonte unwanwa eye, mokolo nwa moya Yesu Nkolo wa banga, wa mozwa ngambo, pho ya banga na banga tomozwa ngambo pho ya bēē.

¹⁵ Nabaka na ianola bomo yango mena nazingaka naino iya oka bēē pho naesungye mbala eya ibale,

¹⁶ emba bonauti oka bēē na mokyende o Makedoniya, bonamani o Makedoniya nambe kula ya butwa oka bēē, pho okyende nzika o Yuda.

¹⁷ Waakana nga obokye na mokyela babona, nakana bokanela? Na nyango ya nga ili nde nyango ya bomoto pho na wo «εε» na «phe» mi lowo lonolo?

¹⁸ O boo pha Nwaphongo oli na bosembo na wo na bēē ngakye, ya wo nga na bēē teyaikaka ba «εε» na «phe» mi lowo lonolo.

¹⁹ Pho Yesu Klisto, Nwana wa Nwaphongo, yo mampenza owaeteya banga, inga na Sila na Timote, yo taika wo «εε» na «phe». Mi lowo lango lonolo, aba kawo nde «εε».

²⁰ Pho eli «εε» yo okolophe ianola obokye mapho maso malolakyela Nwaphongo mali ma phele. Emba o nzela ye towo obokye: «Ame» pho ya ikumbela Nwaphongo

²¹ Eli yo Nwaphongo yo mampenza okolokuya na banga na bēē o nzela ya Yesu Klisto. Eli nde yo owa lololo.

²² Alokya elembetele ekyeteya obokye toli bato be, amba na tonza mandondo ma banga na Bolobō, okoteya obokye alophe mbolo nsuu yaawoko yo.

²³ O boo pha Nwaphongo nakati seleka na bomo pho nga, bo nakate na

wee; yabaka pho nga saaya iyaekyela bofe, yango mena siika yaa o Koliti.

²⁴ Teli obokye toyaetomisa isengyesi b̄eē ianola, pho wa unva anola Yesu Klisto na bokusi. Kasi tozingye ikyela etoma elele yonoyō na b̄eē pho obe na nkyisa.

2

¹ Yango mena nakani obokye esikule yaa oka b̄eē pho nde nakuli ebuya bato ba ngongō.

² Bo naebuye bato bangongō, ete wazwane moto owa moephe nkyisa pho b̄eē basō wamoba na ngongō.

³ Yango mena naekomesi mokanda bo waekomelaka nga o elele ya obokye na ya ekyeka, sizingaka obokye bonaesi oka b̄eē nayaezwa na ngongō ebe na bato bawa bakokakyi impe nkyisa. Nali na ianola obokye bo na be na nkyisa na b̄eē basō oli bato ba nkyisa.

⁴ Waa ekomela nga mokanda mamuna, na mokoma na ndondo bolōsi nana mbembe o miyo. Sizingaka iyeyokya ngongō, kasi naekomela pho oebe ndengye ekyezizingye nga.

Polo alimbise moto omokyesi bofe

⁵ Bo moto monomō ampe mpasi o motema, taikyi ephe nde nga na nga, akuti ephe na b̄eē basō me, kasi banga samba lōbō lolekyinya lowō me.

⁶ Pho ya moto wa ndengye mena, bato baikye bakokyi imooya, yango mena,

⁷ inwanwa eye oengyesi imolimbisa na imokuya, bo phe ngongō yaa mophila na boikye.

⁸ Emba naebondi, omoteya polele obokye oli nde imozinga.

⁹ Ntina eya ekomelaka nga ya baka pho ya iemeka na ikyeka bokotosa phele.

¹⁰ Bo olimbise moto, nga naamolimbisa me. Bo nga nalimbise moto mi lowō lookokyi nga imolimbisa, eli pho ya b̄eē, o miyo ma klisto.

¹¹ Pho banga sakosama na Molemba. Pho toloobungye maumunya me.

Polo kawō na imbēle sa lekinya yo o Troas

¹² Wakoma nga o Troas pho ya ikye teya Simo Elaa ya Yesu Klisto, omō naesi ya wene obokye Nkolo Yesu ambongyiselaka nzela pho ya iteya.

¹³ Kasi nabaka na boilakye pho sikaka zwa nwebi na banga Tito. Emba namba ya ika bato ba Troas, namba ya kyende o Makedoniya.

Tozwe elonga nde na Yesu Klisto

¹⁴ Tokumbele Nwaphongo okolokambe nkolo iso o elonga o nzela ya Yesu Klisto. Na nzela ya banga kaebinya Yesu Klisto mboka eso ndokolo solo ya malasi ekye nyangwe mboka eso.

¹⁵ Na bomō toli ndokolo malasi ma solo elaa mabonzele Klisto

Nwaphongo, toli malasi me pho ya bato baali o nzela ya lobiko na baamibungye itakye na Nwaphongo.

¹⁶ Pho ya bato bali o ibunga, solo me eli ebe, kye bakambe o iwaa. Pho ya bato baabikya Nwaphongo, solo me eli elaa, kye bakambe o bomo pha bobele na bobele. Emba okokyi ikyela etoma me nza?

¹⁷ Tololi ndokolo bato bayoko baungya lloba sa Nwaphongo, kasi pho eli Nwaphongo owa lotoma, towo nde na bosembo o boo phe pho toangana na Yesu Klisto.

3

Bato ba etoma ya sangola eenyakune

¹ Wa mowo obokye banga tokuli tata imitata? Na toonisengyela ya bato baayoko ieteya nkanda na ieyonga yango pho ya iweninya obokye toli bakolo batoma.

² Mokanda nwa banga eli nde be, nwaakoma Klisto o mandondo ma banga, moebane moombe na tangama na bato baso.

³ Eli phele obokye bee oli mokanda nwaakoma Klisto o nzela ya banga. Taika mokoma na maa ma mokanda, amokoma na Bolobo pha Nwaphongo oli na bomoo. Taika mokoma o ikolo sa mabanga, amokoma o mandondo ma bato.

⁴ Towo babona pho Yesu Klisto aloteya obokye eli Nwaphongo owa lotoma.

⁵ Tolokokyi imitata obokye bokusi bokyele na banga etoma me boute na banga mampenza, bokusi me boute nde na Nwaphongo.

⁶ Eli yo moto okolophe makokyi ma iba bato ba etoma ya sangola eenyakune, teli na mobeko nwaakoma be, kasi na Bolobo; pho mobeko nwa koma bee mobome kasi Bolobo kapho bomoo pha bobele na bobele.

⁷ Mobeko nwa komamaka o ikolo sa mabanga emba nkyemo ya Nwaphongo ya wenenekye imbele me. Boo pha Mose pha ngyengyekye na bokusi, ba Isalayele tebaikaka koka na ibokyeka, kasi ingyengye me tesaikaka na koko. Bo mobeko mokambe bato o iwaa nwa tokoloko na nkyemo.

⁸ Ka wa mokyela Bolobo etoma, ngyemo ya Nwaphongo yamba ba bo?

⁹ Bo mobeko mophe bato etumbu moli na nkyemo, ka nkyemo ya sangola eenyakune ekyebuya bato, bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo yamoba ndengye'ye!

¹⁰ Tokokyi na iwo obokye nkyemo yaangyengyekye kalakala tiikokane na ya lolole eye, ikyilekye ya kalakala.

¹¹ Pho bo sangola eekasi ya imbele sikuwe yabaka na nkyemo, nkyemo yaamba ba bo pho ya sangola eenyakune eyamoikala bobele.

¹² Toli na ianola pho

molemo nwa banga moli imapho mamana.

¹³ Banga tolokyele ya Mose owazibaka boo phe na etobu pho bato ba Isalayele, bée sawene obokye ingyengye me silemo.

¹⁴ Kasi bato ba Isalayele tebakuli ba na mayele; nōnō lolō eye, watangye bée babuku ba sangola eya kalakala, etobu eyaziba bée o boo etaaba nde omō. Naino tebaemanye, pho kyemane nde o nzela ya Klisto.

¹⁵ Na lolō eye, watangye bée babuku ma Mose, etobu yōnyō kyezibe mayele ma bē.

¹⁶ Eli nde na ibongola ndondo oka Nkolo, etobu me kyeembe mana.

¹⁷ Pho Nkolo ali Bolōbō, emba elele eli Bolōbō pha Nkolo, wamō wali bosōmi.

¹⁸ Emba banga baso batebaakule ziba maboo, towninya nkyemō ya Nkolo; yango mena tobongwa pho ya iulana na Nkolo tombe na mana o nkyemō inkyinkyi, tobutwe o nkyemō inene na nzela ya Nkolo oli, Bolōbō.

4

Ekpele ya motuya o motema nwa mabongo makyela bée na yōndo

¹ Nwaphongo na ngōngō ye, alophe etoma eye, yango mena toloophembe.

² Tole maphō maso makyele bée miibombo.

Tolookatele bato, toloobongole maphō ma Nwaphongo. Kasi towō bosembo o boo pha Nwaphongo. Tozingye babona pho bato baso baebe obokye toli bato bawō phele.

³ Bo Simo Elaa ekyeteya banga, bato bayōkō tebaesōsōlo, eli nde bato ba bungye.

⁴ Pho ya bée bato babungye, Molemba okokonza munse mumu kabunzinya malondo ma bée pho bée sa anola Simo Elaa. Tozingye bée bawene nwenya molole o ikolo sa bē. Nwenya me moolole moute na Simo Elaa ya nkyemō ya Yesu Klisto oli elala ya Nwaphongo.

⁵ Wa imole banga Simo Elaa, tolowō pho ya banga manpenza, towō pho ya Yesu Klisto obokye eli yo Nkolo wa bato baso. Ka pho ya banga, toli bato bée ba etoma pho ya Yesu.

⁶ Pho Nwaphongo wakyela yo mokyisi awō yokye; «nwenya molole onte ya enzōmbi!» Eli nde ona yo Nwaphongo owa lola o mandondo ma banga pho ya ilophe malondo mateya bato nkyemō ya Nwaphongo ikiyiwene o boo pha Klisto.

⁷ Toli bakō ndokolo mabongo maakyela bée na yōndo, kasi toli na ekpele yōnyō eya motuya onte ya banga. Kyeteya obokye nwenya munene pho ya ikyela etoma ya Nwaphongo moute ne kasi na banga phe.

⁸ Bato baloyelele na dibasi

mboka eso, kasi tebalobome. Balolukye na maphoo kasi toititale.

⁹ Ba lowiinya kasi te balozwe. Balounza kasi te balobome.

¹⁰ Mbala na mbala tonyanya iwa sa Yesu o nzoto ya banga pho bomoo phe bo wenene na o nzoto ya banga.

¹¹ Na boli banga na bomoo, toli mbala na mbala o ikama sa iwa pho ya Yesu, pho bomoo phe bowenene na o nzoto ya banga ikyi we.

¹² Yango mena iwa sili mi banga nkolo iso. Pho ya obokye bomoo bofe na bee.

¹³ Bakoma o buku pha Nwaphongo obokye, «Naanola Nwaphongo yango mena nawo.» Na banga toanole Nwaphongo me, yango mena towo.

¹⁴ Pho toebe obokye owaakola Nkolo Yesu, aaloakola na banga me molongo na Yesu, emba amokye na banga na bee o boo phe.

¹⁵ Toititale o maphoo maso pho ya bee, na bomoo ngolu ya Nwaphongo ekomele bato na boikye. Yango mena bato bamoba baikye pho ya imophe melesi na pho ya imokumbela.

Ianola si ambya bomoo

¹⁶ Yango mena toloophembe. Na bo nzoto ya banga kyiphembe na mo na mo, kasi o mandondo ma banga, Nwaphongo kalophe bokusi mokolo na mokolo.

¹⁷ Mampasi maokye banga injwanjwa eye mali makyikiy imamekiyina na nkyemo

iinzikeye, na ya bofele na bofele ikyi lobongyisa yo.

¹⁸ Pho maumunya ma banga te mali mi maphoo mawene be, kasi mali mi maphoo maate maawene be; pho maphoo maawene bee temaakoko kasi maatemawene bee mali pho ya bobole na bofele.

5

¹ Toebe obokye bo ingambi sa banga sa o se wawa sili nde molaku, — kyelukye iwo obokye nzoto ya banga — toli na ingambi sinene sakyelama na Nwaphongo, ingambi sa bofele o ikolo sitesaika tongama na bato.

² Emba injwanjwa eye tokyimele pho phowa ya banga eli ikye obokye to kye nyolo o ingambi sa ikolo;

³ Pho ya obokye tobe na bitobu o nzoto kasi bolumbu phe.

⁴ Pho naino otaaba banga nkolo iso o molaku mumu, tookye mpasi, tokyimele. Teli obokye tozingye imana o nzoto iye, kasi tozingye obokye tolate nzoto ya ikolo pho bomoo bomine nzoto ikyi we.

⁵ Eli Nwaphongo yo mampenza owa lobongya pho ya yango, amba lophe na Bolobo phe ndokolo ndanga ya mbolo yaalobongyisa yo.

⁶ Yango mena toli nde na ianola obokye na botaba banga o nzoto iye, toli o nze ya ingambi sa banga, itakye na ingambi sa Nkolo.

⁷ Phō totambule na ianola kasi na iwene na miyo phe.

⁸ Eli bomō, totondi na ianola emba tombe nde zinga imana o nzoto iye phō ya ikye zala phenephe na Nkolo.

⁹ Na bo totaba o nzoto iye, na bo tomani mi yango, phowa ya banga eli nde ya ikyela maphō maamosepelisa.

¹⁰ Phō banga basō toengyesi ikye samba o boo pha Yesu Klisto phō moto na moto azwe iphuti mi iso ya kyela yo o bomō phe, naa na bolaa naa na bofe.

Klisto aya lobongye na Nwaphongo

¹¹ Boebi banga itosa Nkolo, tolukye isōsōlisa bato obokye maphō ma banga mali ma phele. Nwaphongo kaloebe na bolaa nambe naanola obokye o mandondo ma bēe konzebe me.

¹² Tolookule zinga imitata banga mampenza oka bēe, kasi tozingye iyephe nzela ya iba na mawala phō ya banga, phō oebe ifuyisela bato bawa bamitate nde na maphō ma ifanda kasi na maali o ndondo phe.

¹³ Bo eli phele obokye banga toyeya, eli phō ya Nwaphongo, kasi bo tobee na mayele malaa, eli phō ya bēe.

¹⁴ Phō lozingo la Klisto lololekye, banga baanole obokye moto mōnōmō awa phō ya bato basō, emba eli obokye bato basō bawa ne o miyo ma Nwaphongo.

¹⁵ Awa phō ya bato basō obokye bato basō bali na bomō bēe sakula bika phō ya bēe mampenza, kasi phō ya owaawa, owaakwa phō ya bē.

¹⁶ Yango mena tolookule kyeka moto na motindo nwa bomoto. Na bo phanza tokyekaka Klisto na motindo nwa bomoto, inwanwa eye tolookule mokyeka bomō.

¹⁷ Bo moto aanga na Klisto abuto moto oomunyakune. Mofesi mookasi molemō, mofesi moonyakune motōkōsi.

¹⁸ Maphō masō mamana maute na Nwaphongo, owabongya na banga o nzela ya Klisto na owa lophe etoma ya ibuya bato bayōkō o mabongye ne.

¹⁹ Phō o nzela ya Klisto, Nwaphongo abongyaka na bato basō sakyeka masumu ma bē. Amba lophe etoma ya ikye imola mabongye me.

²⁰ Toli batoma ba Klisto, eli ndokolo nde Nwaphongo yo mampenza kaebangye o nzela ya banga; toebōndi, na nkombo ya Klisto obokye, anola obokye obongye na Nwaphongo.

²¹ Yesu Klisto taika kyela isumu, kasi Nwaphongo amunyōsa o isumu sa banga, phō ya obokye, o nzela ye tobutwe bato ba bosembo o miyo me.

6

¹ Phō tokyele etoma elele yōnōyō na Nwaphongo, to

ebondela: Bèe saoto ngolu eya zwa bèe oka ye.

² Nwaphongo awo yokye: «Imbele sa wenenekye ngolu ya nga naeyokaka, mokolo nwa lobiko na ya esunga». Kyeka inwanwa eye imbele sa ianola ngolu ya Nwaphongo, kyeka mokolo nwa lobiko.

³ Toloozingye ikyela lowo lokokyi ikatela bato o nzela ya Nwaphongo pho toloozingye obokye bato bawole etoma ya banga na bofe.

⁴ Kasi mi maphoo maso makyele banga, toteya obokye toli bato ba etoma ba Nwaphongo. Na bo towene mampasi ndengye na ndengye, na bo balonyokolo, toititale nde babona.

⁵ Balokutuba, balonyosa o boloko, batomisa bato obokye balokyele mobulu; tokyele etoma na bokusi, mbala eyoko toloikaka zwaka malondo ma ilala na ma izaa.

⁶ To miweninya bato ba etoma ba Nwaphongo na imikamba sa banga silaa, na boebakye pha banga, na ikanga mandondo, na ikyela bolaa, na nzela ya Bolobob, na izinga bato na ndondo yonyo,

⁷ na iteya sa banga sa bosembo, na pho ya ngolu ya mwiya nwa Nwaphongo. Mobesi molaa nwa banga moli ndokolo binwanele ba banga pho ya ikyinda banguna na pho ya imibatela me.

⁸ Bato bana balokumole,

baayoko balosemole, bana balokumisa, bayoko balotole, balowene ndokolo bato ba bole nzuka towo phele,

⁹ Balokyekye ndokolo moto taaloebe, kasi bato baso baloebe. Baloumunya nkolo iso obokye tomowaa, kasi balowene obokye toli nde na bomoo. Balophe mampasi, toloowe.

¹⁰ Baloweninya ngongo kasi toli nkolo iso nde na nkyisa, toli babola kasi tobuya bato baikye bato ba ezwele o nzela ya Nwaphongo, towenene ndokolo tololi na ekpele nzuka o bona bosembo toli na mbolo iso.

¹¹ Bèe bato ba Koliti, toewole polele, toewole ili o mandondo ma banga.

¹² Banga toloika le iyezinga, eli nde bèe bate balozingye.

¹³ Naewole ndokolo oli bana banga, nawo na bèe ngakye; Olowole ili o mandondo ma bèe, olozingye bokoezingye banga!

Saangana na bato bate baanole Yesu Klisto

¹⁴ Bèe saangana na bato bate baanole Yesu Klisto pho ya ikyela na bèe etoma elele yonyo. Ndengye'ye moto molaa na moto mobe bakokyi ikyela etoma elele yonyo? Nwenya na enzombi bakokyi iangana?

¹⁵ Klisto na Zabulu bakokyi iyokana? Moto oko anole Klisto na otomoanole, bakokyi iba na maumunya ndengye yonyo?

16 Bikyeko tebili na elele o tempelo ya Nwaphongo. Pho banga toli tempelo ya Nwaphongo oli na bomoo. Eli nde bo wawo yo Nwaphongo obokye: «Namoba onte ya be, na motambula na be, namoba Nwaphongo wa be, emba bee bamoba bato banga».

17 Yango mena Nkolo Nwaphongo kawo na bato bee yokye: «Mana onte ya bato baabe, saba elele yonyo na be, sakuma mbolo ya sokoto, emba nga na moeyamba.

18 Namoba ango wa bee, emba bee wa moba bana banga, ebe bampele ebe ba babasi. Kyewo Nkolo Ekambambasi.»

7

1 Pho Nwaphongo alolakyela babona, bande na nga ba lozingo, tomikunyole na bofe bosu pha nzoto na pha molimo, tomilenza o ibutwa baakolo bato ba bosantu na boilakye Nwaphongo.

Nkyisa ya Polo

2 Oloyambe o mandondo ma bee, toloika kyela moto bofe, toloika bungya moto monomo, toloika kosa moto.

3 Saumunya obokye nawo babona pho ya iyewole na bofe. Eli nde bowa ewole nga obokye toezingye na boikye na bo o iwa na bo na bomoo.

4 Sili na ziko mi bee, nali na lolendo pho ya bee. Onte ya mampasi ma banga maso,

si phembe, natonde na nkyisa.

5 Pho na wakoma banga o Makedoniya, toloikazwa na nswana imbele wa iyema, nde minyoko na minyoko, toloika baa bose na bato, na boilakye o mandondo.

6 Kasi Nwaphongo okokuya bato baaphembi, alokuye na ikoma sa Tito.

7 Teli nde pho ya bokomakye phe, kasi na pho aloimola ndengye eya mokuya bee. Aloimola na phowa ya bee ya ikula nvene, na ngongo ya bee pho ya maphoo maabe malekana, na phowa ya bee ya inzambelela. Yango mena nkyisa ya nga ilekyi bonene.

8 Naebe obokye mokanda nwa ekomelaka nga nwa epho ngongo, sikuli baa na ngongo pho ya lowoo me. Naokyi ngongo wa wene nga obokye mokanda me nwa ephokye ngongo nde pho ya nswana imbele mokuwe.

9 Kasi inwanwa eye na sepele pho nakoma mokanda mamuna. Si sepele pho ya obokye naephe ngongo. Nasepele pho ya obokye wabaka na ngongo pho ya lowo loobe lakyela bee, emba yango mena wamba bongye mandondo. Ngongo ya bee yabaka nde bowazingaka Nwaphongo pho bongye mandondo. Yango mena toloika ekyela bofe na mokanda me.

10 Pho ngongo ekyeute na nwanwa nwa Nwaphongo, kyetome moto ibongya

mobesi momokambe o lobiko; ngongō ndengye mena tolomiime na yango. Kasi ngongō ekyeute na maumunya ma mokyisi mumu, kyetome o iwaa.

¹¹ Kyeka inwanwa eye mbano ya ngongō ya b̄ēē bowazinga Nwaphongo, Kyeka ndengye emambye b̄ēē, kyeka bookomiwele b̄ēē obokye tokyele masumu, kyeka boomengyi b̄ēē na maphō malekana, kyeka boile b̄ēē, kyeka phowa ya b̄ēē ya ikula nven̄e, kyeka boozingye b̄ēē ikyela ikyizingye Nwaphongo, kyeka bozingye b̄ēē iphe okyesi bofe etumbu. Oteye na ndengye iso obokye toika ba na lowo i lowo lalona.

¹² Bo na ekome-laka mokanda mamuna, teyabaka maphō ma moto owa kyela bofe, naa pho ya moto owa kyela b̄ēē bofe. Kasi yabaka nde pho ya obokye oefe na bolaa o boo pha Nwaphongo imiambya sa b̄ēē pho ya banga.

¹³ Yango mena mobuyise nwa b̄ēē molokuyee. Teebe nde ikuya na ikuya, tokulizwa nkyisa ilekyi boikye na iwene Tito na nkyisa pho ya ndengye eyabaka b̄ēē ne na bolaa.

¹⁴ Wa motoma nga oka b̄ēē naekumisa o boo phe. Inwanwa eye toiky mpe so. Maphō maso mawo banga na b̄ēē, mali phele. Ikumisa saekumisa banga o boo pha Tito sili sa phele me, wakye-lama nde bomo.

¹⁵ Yango mena phowa ye pho ya b̄ēē ekuli leka boikye wa umunya yo ndengye eya motosa b̄ēē baso na ndengye eyamoyamba b̄ēē na bolaa, na botosi bosō.

¹⁶ Nasepele pho nakokyi iyelemela i maphō maso.

8

Baphalanga baambya b̄ēē pho ya ba anosi ba Yelusaleme

¹ Bande na nga, tozingye obokye oefe bolaa pha kyela Nwaphongo pho ya baanosi ba Makedoniya.

² Onte ya mampasi maikye mazwaka b̄ēē na bolaa pha b̄ēē, kasi babaka na nkyisa nzikye, yango mena bambyaka baphalanga baikye pho ya etoma ya Nwaphongo.

³ Nawene na miyo, bambya na makokyi ma b̄ēē na ileka, makokyi ma b̄ēē nde na phowa ya b̄ēē mampenza,

⁴ Balobondelkye, bamba wo na banga b̄ēkye tofaphe nzela ya iangana na banga mi lowo me, pho na b̄ēē basungye bato ba Nwaphongo bali o Yuda.

⁵ Yakyela be, yaleka ya umunyaka banga pho ya be. Bataka maambya phanza na Nkolo Yesu. Emba bamba ya mambya na banga me bo wazingaka Nwaphongo.

⁶ Yango mena, toongyi na Tito o bokye, aya unva etoma elaa eya tataka yo oka b̄ēē.

⁷ Pho oli na maphoo maso: Ianola, yela ya iwoo, boebi, imambya na lozingo bo waeteya banga, baa nana ngolu ikye mi lowo lolo.

⁸ Siephe mitindo; kasi bo na wo na bee, na imiambya sa bebi, na ephe nzela ya iteya laakolo lozingo na bebi.

⁹ Pho koebe bolaa pha lokyela Nkolo wa banga Yesu Klisto; iyo owabaka moto wa ezwele, amibuya mobola pho ya bee, pho na bobola phe, bee obutwe bato ba ezwele.

¹⁰ Yango mena na ephe maumunya ma nga mi lowo me, ebongyi na bee ilendendala, bee babaka bato ba oboo ba izwa maumunya maamana mbula eelekaa, na ikana imakyelela.

¹¹ Kasi unwanwa eye, unva ikyela etoma me. Oeyunve iyekyela na ndondo yonyo bo waekanaka bee, na makokyi mali na bee.

¹² Pho bokoambya na ndondo yonyo, Nwaphongo kaanole ikabo siiambya we kokokana na ili na we, kasi na iteili na we phe.

¹³ Teli obokye nakpe mam-pasi ma bato bayoko nambe ephisa mango, pho bee babe na bolaa, bee owene mpasi, kasi eli nde obokye bee baso obe nde ndengye yonyo.

¹⁴ Unwanwa eye, oli na mbolo nzikye emba okokyi isunga bebi baakambi. Pho mokolo nwa mokamba bee, bo bee babe na mbolo

nzikye, na bee bamosunga me. Na ndengye mena wamokokana.

¹⁵ Nde bowakoma bee o buku pha Nwaphongo obokye: «Owa ongoko mbolo nzikye, wa za bee tebaika ikala na epkele. Baongoko mbolo ndambo, bazee nana boikye me.»

Tito na bebi ne

¹⁶ Nwaphongo akumame pho akyesi obokye Tito amiambya mi bee bokomiambya banga.

¹⁷ Tito aanosi yaa moon-gaka banga, ambakula mi-ambya nde na phowa ye mampenza na iyaa oka bee pho ya iya esunga.

¹⁸ Tomotome na nwebi mosuu, moto me, man-gomba maso ma baanosi basepele ne, pho kateya Simo Elaa na bolaa.

¹⁹ Na pho, man-gomba maso ma baanosi bamooloko pho akye na banga o imbanga sa etoma eya ngolu eya lophe Nwaphongo pho ya nkyemo ye na pho ya iweninya ndondo elaa ya banga.

²⁰ Tokyele na ndengye iso obokye bato sa lowole na bofe na ndengye ekyekyelele banga baphalanga baikye ndengye eye.

²¹ Tolukye ikyela bolaa, teli nde o miyo ma Nkolo kasi na o miyo ma bato.

²² Tofatomi na nwebi na banga mosuu, mbala nzikye mi maphoo maamumekye na banga, towene obokye

kamiambya. Inwanwa eye kakule miambya na koleka pho b̄e komikambe na bolaa.

²³ Pho ya Tito, iyo ali nwebi na nga owa lozingo na owa etoma onte ya b̄e; kasi pho ya bato babale bayoko baye ne, bali batoma ba mangomba ma baanosi, bambe nakyela pho ya nkyemo ya Yesu klisto.

²⁴ Weninya obokye kobazingye phele. Pho mangomba maababatomi, bawene obokye toesambe na phele.

9

Isungyi pho ya bebi

¹ Tewali ntina pho ya obokye nakule ekomela pho ya lowo lokyeki isungyi sa baanosi ba Nwaphongo bali o Yelusaleme.

² Pho naebe obokye, b̄e oli na phowa ya ibasunga, namba na ekumisa o miyo ma bato ba Makedoniya, ngakye: «Bebi ba Akaye baunva mibongya iambya banda mbula elekaa». Yango mena bato baikye ba Makedoniya babuto imiambya pho ya ndakisa ya b̄e.

³ Inwanwa eye na etomele Tito na bebi ne pho itata saa etata banga mi lowo me, sango saba saa phaa; na zingye obokye o mibongya bowawoko nga.

⁴ Bo phe, bo nga na bato ba Makedoniya toesi omo, toloombi ya ezwa o mibongye, tomobaa na so,

pho toetataka obokye b̄e waunva mibongya, kasi so eyaka b̄e ya moleka.

⁵ Yango mena, nawene obokye esengyesi obokye nawo na bebi babana bayee phanza pho ya ilengyele makabo ma b̄e bo wakanaka b̄e. Emba bo umbo imilengyele, yamoweninya obokye b̄e koambya na ndondo yonyo kasi na mandondo mabale phe.

⁶ Imunya naino, obokye moto okophikye na bokyiki, kanoko na bokyiki. Okophikye na boikye kanoko na boikye.

⁷ Ebongyi obokye moto na moto akabe bokani yo. Yango saba na imiima, na na ietomisa na bokusi. Pho Nwaphongo kazingye moto okokabe na nkyisa.

⁸ Nwaphongo ali na makoyi ma iephe mbolo ndengye na ndengye pho obakye nkolo iso na mbolo isengyesi na we pho ya isunga bitoma biso bilaa.

⁹ Eli bo wakoma b̄e o buku pha Nwaphongo obokye: «Moto omolaa kakabele babola na boikye, bolaa phe pha mokoko pho ya bobele na bobele.»

¹⁰ Eli Nwaphongo okophe bato mumboto nwa iphika na ntoma ya izaa. Amoephe na b̄e mumboto, aamobuya nwikye pho ophokye bato baayoko me.

¹¹ Amoebuya bato ba ezwele, pho obakye imbele sis kokabele bato; yango

mena bato baikye bamophe Nwaphongo melesi pho ya makabo maabaphe banga na nkombo ya be.

¹² Pho etoma eya ikabela bato baakaya, teli nde pho ya isunga baanosi ba Nwaphongo kasi kye-sepelisa na Nwaphongo pho bato baikye bamophe melesi.

¹³ Waamokamwa bee na ngambo ya etoma ya bee, bato baikye bamokumisa Nwaphongo pho ya botosi boweninya bosembo pha bee o Simo Elaa ya Klisto, baamokumisa me pho ya ngolu ekyebakabele bee, na bato basuu mbolo ya bee.

¹⁴ Wamowene bee ngolu eyaephe Nwaphongo, bamobondele pho ya bee na lozingo loso.

¹⁵ Tophe Nwaphongo melesi pho ya ikabo sa lophe yo, silekyi makabo maso.

10

Polo kalimbole etoma ye ya botoma

¹ Inga Polo, nga mampenza naongye na bee na ndondo elaa nana boboto pha Klisto, kanga okowo bee bekye: Nabe moto wa bose wabe nga na bee elele yonyo, kasi moto wa nkamba wabe nga itakye na bee;

² Naebondi; santoma obokye nateya nkamba ya nga waamoya nga oka bee, pho nakane iteya nkamba me na bokusi bosu oka bato baumunya obokye inga na

bengye nde maphoo ma bomoto.

³ Phele, toli bato, kasi tolonwane na ndengye ya bomoto.

⁴ Binwanele biinwane na banga tebaika uta na bato, kasi eli binwanele bikusi ba Nwaphongo, pho ya inyangole bilele bisu biimibombe banguna. Tonyangole maumunya maabe,

⁵ na lolendo losu lokatele bato ieba nzela ya Nwaphongo. To kangye maumunya masu pho ya obokye matosa Klisto.

⁶ Waaloweninya bee obokye kolotosa, toli phenephe iphe bato batebalotosa etumbu.

⁷ Kokyekte nde maphoo mawenene o ibanda; bo moto monomo kawu obokye ali moto wa Klisto, aebe obokye na nga nali moto wa Klisto me.

⁸ Pho sikokyi ioka su nabo namitati, na bokonzi pha loophe Nkolo, bokonzi boli na ntina ya iekuya kasi ienyangola phe.

⁹ Sizingye obokye na eiyisa na nkanda ya nga.

¹⁰ Pho kyeka bokowo bee: «Nkanda ya Polo kyilozokya o mandondo; kasi wabe yo na banga elele yonyo tabe na bokusi, na maphoo me mali nde phaa.»

¹¹ Kasi moto okowo babona aebe na bolaa obokye ndengye eekyekemele nga nkanda na itakye, namokyela nde bomu wa moba nga na bee elele yonyo.

¹² Pho banga etelomimekye na bato baayoko, baamiwene obokye b̄ee bakoka. Bali bibubusi, mobesi njwa b̄ee bamokpe ndokolo mumekyele, bambe mimeka na njwango.

¹³ Pho ya banga, tomitate nde na etoma eya lophe Nwaphongo. Etelomitate na lowo losuu. Etoma eya lophe Nwaphongo eli ya iyaa na oka b̄ee me.

¹⁴ To loikiyi leka mandelo nde bo ebakyi obokye toloikiyi yaa oka b̄ee, toekomesi nde phele bato ba o boo oka b̄ee na Simo Elaa ya Yesu Klisto.

¹⁵ Yango mena, tolimitate na bitoma bakyela bato basuu. Kasi tozingye nde obokye ianola sa b̄ee sikole, pho etoma ya banga onte ya b̄ee ekole me, kasi nde o mandelo maalomekyela Nwaphongo.

¹⁶ Sima, tokokyi ikyenimola Simo Elaa o nkyisi ili itakye na b̄ee, ili naino saeyoka. Emba etolomitate na etoma eya kyela bato basuu.

¹⁷ Kasi bakoma o buku pha Nwaphongo obokye: «Moto okozingye imitata, amitate nde na maphoo makyela Nkolo.»

¹⁸ Pho Nwaphongo taanole moto okomitate yo mampenza, kasi nde yo oko sambe Nkolo.

11

Polo na batoma babole

¹ Naongye na b̄ee okan-gakye mandondo, onde

nawo ndokolo moyeye (moto wa njwaa). Nde phele otaa kanga mandondo.

² Nali na zuwa pho ya b̄ee, nde booli zuwa sa Nwaphongo, nakane iye-longya na molo monomo, molo me eli Klisto. Na zingye iyete ya o boo phe ndokolo ngondo oli naino sa ebaa nzoto ya lele.

³ Kasi koebe ndengye eya kosaka nzoo Ewa na malondo me mabe. Na ile, imbele sisuu Molemba akokyi iya bunzinya maumunya ma b̄ee maalaa pho b̄ee sakula zinga Klisto na ndondo yonoyo.

⁴ Pho bo naweni obokye moto mosuu aesi ya eteya Yesu mosuu okyese na owa eteyaka banga, b̄ee wa moanola. Koanole Bolobo bokyese na Bolobo pha zwaka b̄ee na Simo Elaa ekyese na eya eteyaka banga.

⁵ Naumunya obokye bato babangye b̄ee obokye batoma banene, tebandekye na na ekpele yonoyo.

⁶ Na bosili na yela ya iwo, kasi nali na boebi. Mbala nzikye naba naeweninya phango na maphoo ndengye na ndengye.

⁷ Waeyimolaka nga Simo Elaa ya Nwaphongo, sikaka eonga ekpele. Namiuyaka o boo pha b̄ee pho b̄ee obutwe bato banene. Babona nakyelaka bofe?

⁸ Naanolaka iphutama na mangomba ma baanosi ba Nwaphongo masuu, nabaka

nabikye nde na b̄e pho ya iesunga.

⁹ Imbele saabaka nga oka b̄e, sikaka baa ephesi ya moto wabaka nga na masengyesi, pho b̄ebi bautaka o Makedoniya banzelelaka na mbolo iso ya sengyelaka na nga. Sikaka zinga ibaa ephesi ya b̄e, n̄aa milowo ye. Na moikala ibaa nde bom̄o.

¹⁰ Nawo na bosembo pha Klisto boli onte ya nga ngakye: O nkyisi ya Akaye iso, moto na m̄on̄om̄o etaandomya.

¹¹ Na wo babona pho ya'ye? Pho obokye siezingye? Nwaphongo kaebe obokye na ezingye.

¹² Ikyikyele nga na moikala ikyela nde bom̄o, pho obokye batoma ba b̄ole babana b̄e sazwa nzela ya imitata obokye bakyele etoma nde bokyele banga.

¹³ Bato me babana bali batoma ba b̄ole, baibi, bakatele bato obokye bali batoma ba Klisto.

¹⁴ Kasi teli lowo la ikamwa, pho Molemba yo mampenza kakate obokye ali anzelu owa moo.

¹⁵ Tekuli ba na lowo laikamwa bo bato baetoma; b̄e bakate obokye bali bato ba etoma ba Nwaphongo owa bosembo, o mokolo n̄wa suka, bamozwa etumbu ekokyi na bitoma ba b̄e.

Mampasi ma Polo o etoma ya botoma

¹⁶ Nakule wo ngakye: Moto m̄on̄om̄o saumunya obokye nga na yeya (nga nali na n̄waa), kasi bokoumunya

bom̄o, anola obokye na yeya pho nakute mitata n̄wana bokyisi me.

¹⁷ Bo na mitate, siwo bozingye Nwaphongo, kasi ndokolo na yeya.

¹⁸ Bokomitate bato bayoko mi maphoo ma mokyisi, na nga namitata nde bom̄o.

¹⁹ B̄e bato ba baakolo malondo, komengyele ianolela bato ba yeya!

²⁰ Koanole obokye b̄e baebuya baombo ba b̄e, ba ebololo mbolo na malondo, ba etiyole, baewande o maboo.

²¹ Naokye soo ya ilowo, toloikaka leka bokoo pho ya ikyela ndengye mena! Kasi wa mekye b̄ebi imitata nawo ndokolo na yeya, nakokyi imitata na nga me.

²² B̄e bali Ba-Ebele? Na nga me! B̄e bali bato ba lialayele? Na nga me! Bali bana ba Abalayama? Na nga me!

²³ Bali bato ba etoma ya Klisto? — Namowo ndokolo moto owa yeya — Na balekye, nawene mpasi o etoma ileka b̄e. Nanyoloko mbala nzikye o boloko ileka b̄e. Bato banvandaka na boikye ileka b̄e, nabaka mi makama ma iwaa mbala nzikye ileka b̄e.

²⁴ Bayuda ba nvandaka phimbo mako maato na ibuwa mbala itano,

²⁵ bakonzi ba Baloma bambinda phimbo mbala iyato, bamaa mabanga mbala yonoyo, nazinda na masuwa mbala iyato,

nakyela mokolo mobimba o maa, na moo na mokolo.

²⁶ O mambanga ma nga nazwaka makama ndengye na ndengye; makama maa vato na maa masuwa, makama oka baibi, makama oka bebi na nga Bayuda, oka bato batabali Bayuda, na oka bebi na banga ba bole; makama onte ya nkyisi inene na o mabokye.

²⁷ Na wenekye mpasi na bitoma biikusi. Mbala nzikye sikaka lala ebuu. Na waka na nzala nana phowa ya maa, imbele siyoko sibaka nono na ekpele ya iza. Nazangaka na etobu, na nyokomo na na mpiyo.

²⁸ Mampasi masuu malii kasi sii matangye. Mau-munya ma nga ma mokolo na mokolo mali pho ya baanosi ba mangomba maso.

²⁹ Moto monomo bo aphembi o nzela ya Nwaphongo, na nga na phembe me. Bo moto monomo akaa o isumu, wankyele mpasi ikye o ndondo.

³⁰ Bo ebe obokye na mitate, na mitata na bokoo pha nga.

³¹ Nwaphongo, angwa wa Nkolo wa banga Yesu, ookokumbele bato nkolo iso, kaebe obokye siikate.

³² Wa baka nga o Damaseke, mokonzi o munene wa mokyisi me yabaka Aletasi, mokonzi monomo abaka o se ye. Mokonzi me, akyekye mikyela batuluku o sibonga

biso ba mokyisi pho ba nzakya. Mokyisi me njwalungamaka na ekuka.

³³ Kasi baanosi ba Nwaphongo bamba nyosa mieluba enene, bamba ya ntokolo o fenetele eyabaka o ekuka, nono wa nzuya bee o nze. Nono waalota nga.

12

Polo kamitate na mandoto me

¹ Esengyesi obokye na mitate, na botebe bolaa, kasi nalukye iwowa njwanjwa pho ya mandoto na maphoo maanveninyaka Nkolo.

² Naebe moklisito monomo, owa baaka o ikolo, elekaa lolo mambula iko mbuka manee, (siebe naa abaaka o ikolo phele naa yabaka ndoto, Nwaphongo yo mampenza kaebe).

³ Phele, naebe obokye Nwaphongo akyende na moto me o Paladiso. (Nakule wongakye, siebe naa abaaka o ikolo phele naa yabaka ndoto, Nwaphongo yo mampenza kaebe).

⁴ Omwa aokaka maphoo matematokyi moto iwowa naa imekola.

⁵ Pho ya moto me namitata, kasi pho ya nga, namokyela mawala ma nga nde o bokoo pha nga.

⁶ Bo nazingakyi imiotata nde sikyesi ndokolo moto wa njwaa, pho nde nawo maphoo; maa phele. Kasi nale imitata pho siibenele obokye bato babee na maumunya manene mi nga

koleka mapho mawene bée na maokye bée pho ya nga.

⁷ Yango mena, pho nga satonda na mawala mimapho ma nveninyaka Nwaphongo, Nwaphongo ampe bolosi bokusi ndokolo toma ya Molemba pho ya invanda na inkatela pho nga satonda na mawala.

⁸ Nabondelokyé Nkolo mbala iyato pho ya obokye ambikya na bolosi me.

⁹ Kasi yo amba ya ambuyisa yokye: «Ngolu ya nga ekoyi na we. Pho mwiya nwa nga momiweninya oka moto ootoli na bokusi». Yango mena nasepele nde imitata na bokoo pha nga, pho mwiya nwa Klisto mabee mi nga.

¹⁰ Yango mena nasepele bokoo pha nga, bo bantosi, bo na kambi, bo banyokosi na bo banveninye mpasi pho ya Klisto. Pho imbelle sili nga na bokoo, eli nde sango sili nga na bokusi.

Iila sa Polo pho ya ingomba sa Bakoliti

¹¹ Nawo ndokolo na yeya, kasi eli bée bato bazingye bomo. Pho esengyelakyi obokye bée onzambebele. Pho na bo sili na ntina, bato babangye bée batoma banene tebaandekye.

¹² Bilembo biweninya obokye nali owakolo toma bakyelamaka onte ya bée, bée koebe bowabaka nga nakangye motema mi mapho maso, koebe na bilekyesako ndengye na

ndengye ba weninyaka mwiya nwa Nwaphongo.

¹³ Ekpele'ye eyakyela nga o mangomba masuu eteyaika nga kyela oka bée? Naebe nde lowo lonolo, obokye sika anola obokye onzeya. Indimbisa na bo be pha ekyela nga.

¹⁴ Eye ya moba mbala ya nga eya iyato iyaa oka bée, na mbala me esi anole obokye na zee ntoma ya bée, nalukye nde bée kasi ntoma ya bée phe. Eli nde boli bana na baboti ba be. Teli bana baazeya baboti kasi eli nde baboti baazeya bana.

¹⁵ Pho ya nga, namoba na nkyisa ya ibungya iso ili na nga, na imibungya nga mampenza pho ya bée. Bo nga na ezingye na boikye babona, bée wa munzinga bontee?

¹⁶ Wa moanola obokye sikaka baa ephesi pho ya bée. Kasi bato bamowo obokye, nga Polo moto mobe, na yaekpela baphalanga na boole.

¹⁷ Onte ya bato batomaka nga oka bée, moto nza owa toma nga obokye ayaekosa pho ankpele baphalanga?

¹⁸ Natomaka Tito na nwebi monomo okoebe bée obokye bayee oka bée. Emba Tito aya ekosa pho aekpele baphalanga? Banga ne toloika baa na maumunya ndengye yonyo?

¹⁹ Tee nono unwanwa eye, bée koumunya obokye nalukye nzela ya imilongya o boo pha bée? Teli

bomō! Towō nde o boo pha Naphongo bozingye Klisto. Bande na nga, nambe wō na b̄ē maphō maso mamana, pho tozingye iyesunga pho obokye okole o nzela ya Nwaphongo.

²⁰ Naile obokye imbele sa mokoma nga oka b̄ē, naya ezwa na mozalesi n̄wa moba sa nsunga naa n̄waka nga sa esunga m̄. Naile obokye toko na zuwa, yō na iwe-lana, itolana, iyō, mawala na ikyemikyela mobulu ibe onte ya b̄ē.

²¹ Naile obokye imbele samokula nga yaa oka b̄ē, Nwaphongo wa nga sa mpe sō o boo pha b̄ē, emba na motonda na ngōngō pho ya bato bakyeleka masumu kalakala, tebambe nale ikyela maphō maa sō, bondumba na maphō mabe ndengye na ndengye makyelaka b̄.

13

Lowō laa suka

¹ Eye ya moba mbala ya nga eya iyato ya iyaa oka b̄ē. Bo wakoma b̄ē o buku pha Mibeko obokye: «Batene bolombe bookyi manzoka mabale naa maato makyē munoko monomo.»

² Nali na lowō lonolo la iwole bato bakyeleka masumu na b̄ē baso m̄. Naunva ewole lowō m̄ imbele sabaka nga oka b̄ē mbala eya ibale, na unwan̄wa eye boli nga itakye, nakule butolela lowō m̄ gakye: Mbala

eya sima wamoya nga oka b̄ē, esikyē na moto monomo ngōngō.

³ Pho kozingye naeteya obokye Klisto kawo o munoko n̄wa nga, walowene. Iyo tali na bokō oka b̄ē, kasi kateya bokusi phe onte ya b̄ē.

⁴ Nde phele, azangaka bokusi imbele sa mobakaka b̄ē o ikolo sa ekulusu, kasi unwan̄wa eye ali na bomō pho ya nwiya n̄wa Nwaphongo. Na banga tozangyi bokusi ndengye eyazangaka Klisto, kasi wamowene obokye toli na bomō boli n̄, pho mwiya n̄wa Nwaphongo n̄wa banda ikyela na banga onte ya b̄ē.

⁵ Omimekye b̄ē mamp-enza booli onte ya ianola. Omimekye! Tooefe obokye Yesu Klisto ali onte ya b̄ē? Wanaka imimeka m̄ siloekpenele.

⁶ Kasi naumunya obokye wa moeba obokye imimeka m̄ tesiikiyi loekpenela.

⁷ To bondele Nwaphongo obokye b̄ē sakyela nono bofe bonobo, tololi na phowa ya imilongya, kasi tozingye obokye b̄ē okyele bolaa, na bo banga toloikiyi longa.

⁸ Pho tolokokiyi itemele bosembo pha Nwaphongo, kasi tosengyesi nde ikyela ili phele.

⁹ Tokumbe imbele sili banga na bokō emba b̄ē na bokusi o nzela ya Nwaphongo.

Lowo loobondede banga Nwaphongo loli obokye b̄e obe bato balaa mpenza.

¹⁰ Yango mena, naekomesi babona o boo pha nga iyaa oka b̄e, pho waamoya nga oka b̄e, nga saya ephe etumbu na bokonzi pha mpe Nkolo, bokonzi me boli na ntina ya itomba ingomba sa b̄e, kasi pho ya isioto phe.

¹¹ Kasi unwanwa eye bande na nga, oikala na bolaa. Luka ikyela bolaa, kuyinyaka b̄e na b̄e, ookanaka onte ya b̄e, baa na ná b̄e. Emba Nwaphongo owa lozingo na owa b̄e amoba na b̄e.

¹² Obeyinya, ombe na yambana. Baanosi ba Nwaphongo bali wawa baelongosi.

¹³ Le obokye ngolu ya Nkolo Yesu Klisto, lozingo la Nwaphongo, na isungyi sa Bolobo Bosantu ibee na b̄e baso.

Mokanda nwa Polo oka Bagalatia Maphoo ma etatele

Polo atomelaka Bagalatia mokanda nwa ngongo mumu imbele saakyekye yo o imbanga see sa iyato. Pho waakoma yo o Efeze (Bitoma 19.1), aokaka obokye Bagalatia baanole mateya ma bato basuu baayakaka oka bée emba bawoko bée kye: Esengyesi obokye baanosi ba nkyisi iinsuu batosa na bée mibeko ma Bayuda ma imibele. Pho ya itutola baande ne o nzela ya Simo Elaa, Polo amba ya phe maumunya me na bitee biato.

Bitee me bili bobo:

- Bagalatia 1-2: Polo aimosi bato ba Galatia maphoo mawenekye yo mampenza. Kamiphambe na etoma ye ya botoma, kateya obokye eli Nkolo moto owamophekye ephesi mena
- Bagalatia 3-4: Polo akyekyi maphoo maakomama o buku pha Nwaphongo wa Sangola eekasi, yo kye Mibeko ma Bayuda temaika bikya bato. Moto akokyi ibika nde bo aanosi Yesu Klisto
- Bagalatia 5-6: O mbomela, Polo kaongye

na Bagalatia obokye ba lee Bolobo pha Nwaphongo botambwisa bomoo pha be, pho Bolobo kaphé moto maumunya manyakune, na koleka maumunya ma lozingo

Mokonda mumu moongye na baanosi baso obokye baokye maloba mama emba bamaanole, obokye bamane o boombo pha ndengye eso.

Ibeya

¹ Nga Polo, owabutwa toma. Teyaika bombuya bato, naa sika bobutwa na moto. Kasi na bobutwa nde na Yesu Klisto na Tata Nwaphongo owa mokundola onte ya bawe.

² Inga na bebi baali na nga wawa, toekomele bée mangomba mali o Galati.

³ Ngolu na bose pha Ango wa banga Nwaphongo na Nkolo Yesu Klisto ibee na bée.

⁴ Iyo owamiambya pho ya masumu ma banga, pho ya obokye alomanya o mokyisi mumu moobe, bo waazingaka Nwaphongo, oli Ango wa banga.

⁵ Nkyemo ibe ne pho ya bobele na bobele. Ame.

Simo Elaa eli nde yonoyo

⁶ Nwaphongo aebanga pho ya Klisto; nambe taakamwa na bonzanga bomokubolesi na bée lokukyi, pho ya ikye benga Simo Elaa esuu.

⁷ Teli na pho ya obokye Simo esuu eli, kasi wali nde

bato baambya mobulu onte ya b̄εε, bambē na zinga iōto Simo Elaa ya Klisto.

⁸ Kasi bō moto mōnōmō, ebe banga naa anzelu mōnōmō owa ikolo, aeyimosi Simo Elaa eekyēse na eya eyimola banga, alakame na bobē!

⁹ Tounva lowō na b̄εε, emba nakule ewōlē lango uḡwanḡwa eye, ngakye: Bō moto aeyimosi Simo Elaa eekyēse na eyaanola b̄εε, alakame na bobē!

¹⁰ Uḡwanḡwa eye, kyelukye iwo obokye nalukye bolaa oka bato ndee oka Nwaphongo? Nalukye nde obokye bato bansambe? Bō nataakyi bā nde obokye bato bansambe, nde sikuli bā moto wa etoma wa Klisto.

Ndengye eyabutwa Polo toma

¹¹ Bande, phō nawō na b̄εε ngakye: Simo Elaa eya eyaeimola nga, teli ya bato.

¹² Phō simba na ezwa na moto, sika naeyekola na moto. Kasi yanveninya nde Yesu Klisto.

¹³ Phō waoka bawō na mobesi ḡwa nga ḡwa phanza onte ya mibeko ma Bayuda: Na kabu eya baka na nga nanyōkōlō ingomba sa Nwaphongo na wabaka nga nalukye isōōtō.

¹⁴ Nabaka nakole o mibeko ma Bayuda, nalekaka b̄ēbi baikye bā yoo na nga na bā bosoo pha nga, phō nazingaka na boikye bonkōkō pha batata.

¹⁵ Kasi, Nwaphongo owanzōlō tata ibu sa mama, ambanga na ngōlu ye.

¹⁶ Anveninya Nwana wē phō ya obokye nakyemimola Simo ye onte ya bapakanō. Mina wamō, sikula luka izwa mateya ma bato,

¹⁷ naa ikyendē o Yelusaleme oka babaka batoma o boo pha nga. Nakyekye o Arabi, sima namba ya butwa o Damaseke.

¹⁸ Emba, sima ya mbula iyato, namba yakye o Yelusaleme phō ya iebana na Petelo, namba kyela nē nkōlō iko mbuka itano.

¹⁹ Sika wenē na toma mosuu, kasi nde Zake, ḡwana nyango na Nkolo.

²⁰ Maphō maekomele nga mama, namawō o boo pha Nwaphongo, teli bōlē.

²¹ Sima, namba ya kyendē o manyete ma Siri na Silisi.

²² Kasi tebaikaka nzeba o Mangomba ma Klisto mali o manyete ma Yuda.

²³ Kasi baokaka bawō obokye: «Moto owabaka kalonyōkōlō phanza, abuto kaimole maphō ma ianola Klisto mabaka yo kaōtō phanza.»

²⁴ Emba Mangomba mē makumolaka Nwaphongo phō ya nga.

2

Iokana sa batoma o Yelusaleme

¹ Bobēlē, o sima ya mbula iko mbuka ine, namba kula yakyendē o Yelusaleme, nga na

Balanabasi. Nakyendekye na ná Tito.

² Nakyendekye pho Nwaphongo anveninyaka obokye nakyende omo. Emba namba baimola Simo Elaa eya imiolaka nga onte ya bapakano. Naeyimolaka na bato balobo bée kumola, obokye etoma eso ekyekyele nga yango sakyende pha.

³ Kasi nwebi na nga Tito, na bo ali Moela, tebaika motomisa obokye amibele.

⁴ Nde ya baka nde pho ya bebi babole, baminyosaka na malondo obokye baya nongoo bokokyelele banga bosomi pha banga, boute na Yesu Klisto, pho bakule lobuya o boombo.

⁵ Oka bato baabana, toloika miuya, nongoo pho ya nwana imbele, pho ya obokye phele ya Simo Elaa ebe nde yango pho ya bée.

⁶ Kasi pho lokyeki bato banene — bo wabaka be, te wali na tina: Nwaphongo takyeye maboo ma bato — bato me tebaika na ntomisa ekpele esuu.

⁷ Kasi bawenekye nde obokye iimola Simo Elaa oka bato bali sa mibele, yabaka etoma eya mpe be, booli eyaka Petelo oka bato bamibele.

⁸ Pho moto owakylaka onte ya Petelo pho ya ikye teya oka bato baamibele, akyle ne onte ya nga pho ya bato baatebaika mibele (pakano).

⁹ Emba, Zake, Petelo na Yoane bawene ndokolo ntondo o in-

gomba, okoebe bée ngolu eyampe Nwaphongo, balophেকে maboko, na nga na Balanabasi, pho ya iweninya obokye toli elele yonyo. Tookanaka obokye banga tokyende mbale eli bato bate baika mibele, bée mbale eli bato baamibele.

¹⁰ Baongaka na banga nde obokye toumunyakye babola, lowoo laakyela nga na bolaa.

Polo kaoya Petelo o Antioshe

¹¹ Kasi wakyende Petelo o Antioshe, namba ya mooya o miyo ma bato, pho aminyosaka o lowoo lobe.

¹² Mena bato batomaka Zake saboyakakye, abaka kaze yo na bapakano. Kasi, sima ya iya sa be, abuto ilota na ikyemiba imambale, pho ya ilota bato baamibele.

¹³ Emba Bayuda baayoko butwaka ikyle bokokyele yo, ebe na Balanabasi yo mampenza abutwaka ne ikyle bomo me.

¹⁴ Kasi waawene nga obokye tebaatambule o molongoo bokowoo phele ya Simo Elaa, namba wo na Petelo o boo pha bato basoo, ngakye: «Bo we oli Moyuda, kobikye ya mobesi nwa bapakano, kasi nwa Bayuda phe, wamba tomisa bapakano ibaa ya Bayuda ndengye'ye?»

Bayuda na bate bali Bayuda babikiyi pho ya ianola Klisto

¹⁵ Banga, tobotama Bayuda, tololi bato ba

masumu ndokolo bapakano baba.

¹⁶ Kasi toebe na bolaa obokye moto tabutwe moto wa bosembo pho ya bitoma ba mibeko, kasi nde pho ya ianola se oka Yesu Klisto. Toanola na banga Yesu Klisto me, pho ya obokye tobe bato ba bosembo na ianola Klisto emba pho ya bitoma ba mibeko phe. Pho na bitoma ba mibeko, moto etabutwe moto wa bosembo.

¹⁷ Kasi bo na bolukakye ibutwa bato ba bosembo onte ya Klisto, balozwaka bato ba masumu na banga me, kyelukye iwo obokye Klisto ali moto wa etoma wa isumu? Teli bomo!

¹⁸ Bo nakuli bongya maphoo ma mibeko maotoko nga, mena nga mampenza nakule mibuya mosemosi wa mibeko.

¹⁹ Pho nga, nawa nde na mobeko pho ya obokye nabe na bomoo pho ya Nwaphongo. Na Klisto, nali moto obakyi bee o ekulusu.

²⁰ Nali na bomoo, kasi tekuli ba nga, eli Klisto oli na bomoo onte ya nga. Pho bomoo booli na nga unwanwa eye, nali na phango pho ya ianola Nwana wa Nwaphongo, yo owa nzinga na owa miambya pho ya nga.

²¹ Siibuya ngolu ya Nwaphongo sa ntina, pho bo na mobeko tozwe bosembo, ka mena Klisto amba waa nde bowela.

Moto kabikye na mobeko ndee na ianola

¹ Oo bato ba Galati bibubusi! Oelokyi nza? O miyo ma bee, baeteyaka Yesu Klisto owabakaka bee o ekulusu.

² Onzimole mi lowoo lolo: Eli pho ya ikyelela mibeko wamba zwa Bolobo, ndee pho waoka Simo Elaa?

³ Bee oli bibubusi mi lowoo lolo? Bee baatatakyi phanza na Bolobo, unwanwa eye, eli na nzoto kombe luka ibomela?

⁴ Okyesi maphoo manene maikye nde bokyelela? Emba bo embi kula ba nde bokyelela!

⁵ Moto owaephe Bolobo, na owakyela bilekyesako onte ya bee, kaikyele nde pho kokumole mibeko ndee pho waoka Simo Elaa?

⁶ Pho Abalayama abaka na ianola oka Nwaphongo, emba yango mena yakyela obokye bamotangye ndokolo moto wa bosembo.

⁷ Yango mena, oloebe obokye: Eli baanosi bali bana ba Abalayama.

⁸ Na o Buku, Nwaphongo awo obokye amobuya bapakano bato ba bosembo na ianola, amba na imola Abalayama phanza Simo me Elaa eye: «Mabota maso mamozwa bolaa pho ya we.»

⁹ Yango mena, bato bali baanosi hazwe bolaa bee na moanosi Abalayama.

¹⁰ Pho bakyelesi ba mibeko, bali bee baso o se ya ilakyema. Pho wakomama obokye: «Moto munso

owamoba sakumola mibeko miso miakomama o buku pha Mibeko, alakyelame na bofe.»

¹¹ Pho eli nde phele obokye na mibeko, moto etabutwe moto wa bosembo o miyo ma Nwaphongo. Pho moto ooli na bosembo pho ya ianola, amobika.

¹² Mibeko na Ianola tebatambule ndengye yonyo. Pho ya bomo, moto owamokokya ikyiongye mobeko me, amobika pho ya nwango.

¹³ Klisto aphuta pho ya ilomanya o bilakyi ba mobeko, wabutwa yo mampenza ilakyi pho ya banga. Pho wakomama bofo: «Moto munsu oingye bée o mwete, alakyelame na bofe.»

¹⁴ Wakyelama babona pho bolaa pha Abalayama bokomele na bapakano na nzela ya Yesu Klisto. Emba na bomu, tozwe, na ianola, Bolobo, ekpele eya lolakyela be.

Klisto, nwakolo mumboto nwa Abalayama

¹⁵ Bebi, tokyekye bokokyele bato ba mokyisi. Bo nkyisi ibale ikyesi sangola, moto na monomo takokyi ieyoto na iebuya ndengye esuu.

¹⁶ Eli nde bomu, mam-bunu Nwaphongo amaikye-laka Abalayama mumboto nwe. Taika wo obokye: «Na mboto ye», ndokolo kawo na bato baikye. Kasi «na muboto nwa we», eli nde pho ya moto monomo: Emba moto me eli Klisto.

¹⁷ Emba kyeka maumunya ma nga: Sangola eyaika kyela bee na bolaa phanza, yakyelama na Nwaphongo. Mobeko, nwango nwaya bipha mikama mine mbuka maato o sima, temokokyi ioto ilaka me pho mena nde wabuye mbunu ya Nwaphongo nde pha.

¹⁸ Pho nde bo na mobeko bambe zwa ilaka, mena tekuli ba na mbunu. Nzuka, eli nde na nzela ya mbunu, Abalayama azwa ngolu ya Nwaphongo.

¹⁹ Emba, mobeko moya kyela ye? Moyamibakya pho ya iweninya itiyu sa mibeko, wamotaba bee baziya iya sa mumboto nwaikyela bee mbunu. Nwaphongo aphekye Mobeko nwe na nzela ya banze oka Mose, owa baka tima onte ye na bato.

²⁰ Nzuka tima me tali moto wa moto monomo. Emba Nwaphongo ali nde yo monomo.

Ntina ya mobeko

²¹ Kyelukye iwo obokye mobeko mokyese na mam-bunu ma Nwaphongo? Teli bomu. Pho bo mobeko nwaphemekye, bo nwabaka na mwiya nwa iphe bomu, emba ibutwa moto wa bosembo nde wautakyi nde phele na mobeko.

²² Kasi buku pha Nwaphongo boloteya obokye masumu maakya bato basu, pho ya obokye na nzela ya ianola Yusu Klisto,

mbunu ekokiyisame pho ya baanosu.

²³ O boo pha iya sa ianola, tobaka o boloko ya mobeko, naboziyakye obokye ianola simiweninya.

²⁴ Yango mena, mobeko ηwabaka mookosi wa banga, wataba banga toziya Klisto, pho ya obokye tobutwe bato ba bosembo na ianola.

²⁵ Kasi sima ya iya sa ianola, tolokuli ba o se ya mookosi mona.

²⁶ Pho na nzela ya ianola Yesu Klisto, bée baso oli bana ba Nwaphongo.

²⁷ Εε, bée baso bazwaka batisimo onte ya Klisto, olati Klisto.

²⁸ Tewakuli ba naa Moyuda, naa Moela. Tewakuli ba naa moombo, naa somi. Tewakuli ba lele na ηwanwasi. Pho bée baso, oli nde moto monomō onte ya Yesu Klisto.

²⁹ Emba boli bato ba Klisto, mena eli nde obokye oli mboto ya Abalayama, oli mandomi me bo waimokyela Nwaphongo mbunu.

4

Baklisto tebakuli ba baombo ba mobeko

¹ Eye eli maumunya ma nga: Oli wango obokye ηwana owa somi ali ηwana, takyese na moombo na ηwana ndambo, iyo ali kolo ya maphoo maso.

² Kasi ali o se ya bato baamobanza na okokambe maphoo me nono mokolo nwa meka angō.

³ Na banga, nde bomō, wataka ba banga bana, tobaka baombo ose ya phembo ya mokyisi.

⁴ Kasi, wakoka sina imbele, Nwaphongo amba ya toma Nwana we, abotama na ηwanwasi, ambi ba na o se ya mibeko.

⁵ Nwaphongo amotomaka pho ya iyikola babaka o se ya mibeko, pho ya obokye tobutwe bana be.

⁶ Nde phele, oli bana be: Nwaphongo atoma Bolobo pha Nwana we o mandondo ma banga, Bolobo me boanwane obokye: «Aba, Tata!»

⁷ Tokuli ba moombo, kasi ηwana. Emba oli we ηwana, okuli ba na somi onte ya Nwaphongo.

Polo amiokyi ngongō pho ya bato ba Galati

⁸ Phanza, wabaka bée saeba Nwaphongo, wabaka baombo ba manzambe, batebali maakolo manzambe.

⁹ Kasi unwanwa eye boebi bée Nwaphongo, na boeyebi Nwaphongo, ndengye kombe kula zinga ikye butwa baombo ba phembo ya phaa ite ili ntina ya mokyisi mumu?

¹⁰ Bée kokumole nkolo, makombe, mambele na mambula!

¹¹ Ompe boobo pho etoma eyakyela nga onte ya be, nakuma nde bokumela!

¹² Bande, na ebondi, kyela bokokyele nga, pho na nga nabutwa ndokolo bée. Toika nkyela na lowo lonolo loobe.

13 Koebe na bolaa, yaba waabaka nga na bolosi, pho ya mbala eya etatele, naeteyaka Simo Elaa.

14 Emba, na bo pho ya bolosi pha nzoto ya nga, toika nvene pha naa toika nzoka empi. Kasi wanzambanga ndokolo anzelu wa Nwaphongo, ndokolo Klisto Yesu.

15 Nkyisa yabaka na b̄e ili bi? Nga ka nali nzoka ya b̄e: Bo wakokaka, nde wa miphengoloko miyo ma b̄e pho ya imampe.

16 Emba unwanwa eye, nabuto mbomi ya b̄e pho naewole bosembo?

17 Imibanza simibanza na b̄e b̄e sasina, teli saakolo imibanza. Bazingye nde obokye baebalola na nga pho omibanza na b̄e.

18 Ekpele elekyi bolaa, eli imiwene obokye bamibanza na b̄e sakolo imibanza imbele sis̄o, emba yango saba nde wabe nga onte ya b̄e.

19 Bana banga, onte ya minyoko, nakule eebota, n̄o wamokuta Klisto onte ya b̄e.

20 O! Nazingaka ibaa phenephe na b̄e imbele sisi pho ya izwa mowosi molongoba, pho siebe ndengye ekokyi nga ikyela pho ya b̄e.

Nwana wa Sala na nwana wa Agala

21 Inzimole, b̄e bazingye ibaa o se ya mibeko, b̄e tookye ikyiwa mina mibeko?

22 Wakomama bobo, pho obokye Abalayama abotaka bana babale: M̄o na nwasi moombo, omoyoko na nwasi owa somi.

23 Kasi nwana owaka nwasi moombo, abotamaka bokobotame nwana munso, emba nwana wa nwasi owa somi, abotamaka pho ya ikokya mbunu ya Nwaphongo.

24 Mapho mamana mali mabombami mazindo: Basi babana bali, sangola ibale. M̄o, okoye o ngomba ya Sinayi, kabote pho ya boombo: Eli Agala.

25 Pho ngomba ya Sinayi eli o Arabi. Emba Agala akokaa na Yelusaleme eya lol pho ali moombo yo na bana b̄e.

26 Kasi Yelusaleme eya ikolo eli somi, emba yango eli nyango wa banga.

27 Pho wakomama bobo: «Iwe komba, otowabotaka, kumba! Iwe otowaika eba bolosi pha ibota, lika nyangye ya nkyisa,

pho nwasi owa engyibinya b̄e ali na bana baikye koleka nwasi oli na moloo.»

28 Emba b̄e, b̄ebi, nde boli Izake, oli bana baabotama o mbunu ya Nwaphongo.

29 Kasi, nde bo wanyokoloko nwana owa botamaka bokobotame nwana munso owa botamaka na Bolobo pha Nwaphongo, wakuli ba nde bom̄o unwanwa eye.

30 Emba buku pha Nwaphongo bowo bo? Winya nwasi owa moombo

na ḡwana we, pho tewakokyi obokye ḡwana wa ḡwasi moombo akabe ilaka yo na ḡwana wa ḡwasi owa somi.

³¹ Yango mena, bebi, teloli bana ba ḡwasi owa moombo, kasi bana ba ḡwasi owa somi.

5

Klisto kalophe bosomi

¹ Klisto alokandola nde pho tozwe phakolo bosomi. Ophila na bolaa, beḡ samile ikula butwela boombo.

² Kyeka, nga Polo, naewole ngakye: Bo beḡ omibesi, yaakyela Klisto pho ya beḡ eteikule ba na ntina.

³ Nambe nakula wo na beḡ mbala yonoyo obokye moto munsō okomibeḡe, asengyesi na ikyelela mobeko bo kowo ḡwango.

⁴ Bo kokyele bosembo pho ya mibeko, okabwa na Klisto, ozangyi ngolu.

⁵ Bo na banga, tolemele obokye Nwaphongo alobuya bato ba bosembo pho toanola. Eli mbunu ekyeziya banga na mwiya ḡwa Bolobo.

⁶ Pho, pho ya moto oli onte ya Yesu Klisto, ebe imibeḡe, ebe iba samibeḡe, teili na ntina. Kasi eli na ntina, eli nde ianola simiweninya na lozingo.

⁷ Wakyilinganaka na bolaa. Moto oezibesi nzela na oekatesi ianola mapho mabosembo nza?

⁸ Ikatela sisi tesikyi uta na okoebangye.

⁹ Nwana munsō ḡwa mapa mokyikyi onte ya falini, moulole falini eso!

¹⁰ Pho ya nga, nali na ianola oka beḡ onte ya Nkolo obokye otobengye nzela esuu. Kasi moto okoamba mobulu onte ya beḡ, na bo abe nza, Nwaphongo amophe etumbu.

¹¹ Bande, bo na nga, bo nakule teya imibeḡe, pho ya'ye nanyokomo? Na bomo, ekulusu ya klisto tekuli ba ibaku!

¹² Bato banyosa mobulu onte ya beḡ, bambe nde kye mitena bompele pha be.

Bitoma ba Nzoto na mbuma ya Bolobo

¹³ Bebi, beḡ wabangamaka obokye ozwe bosomi. Kasi bosomi me phango saephe nzela ya ibenga phowa ya nzoto! Kasi na lozingo omiambya, o sungane onte ya beḡ.

¹⁴ Pho mibeko miso mikokiyisame nde onte ya iloba sonoso sisi: «Wamozinga mobuba na we bokomizingye wa mampenza».

¹⁵ Kasi, bo beḡ kotwane ya manyama, kombe na zaana beḡ na beḡ, kyeba: Wamioto beḡ na beḡ.

¹⁶ Inzokye: Tambula na Bolobo emba otokyele mapho maetomisa phowa ya nzoto.

¹⁷ Pho nzoto na ma phowa me, matemele Bolobo, emba Bolobo katemele neḡ nzoto. Onte ya beḡ, wali ebasi, yango mena sakyela bo kozingye beḡ.

18 Kasi bo okambemi na Bolobɔ, bɛɛ tokuli ba o se ya mibeko.

19 Bitoma bia nzoto unwanwa eye biwene na bolaa: Ekobo, maphɔɔ ma sokɔɔ, bondumba,

20 isambela bikyeko, bonganga, iyinana, iba saokana, zuwa, itombɔ, iwe-lana, ika miko, ikabwana,

21 imengyela, ilanga maleku, nganga ya iza na maphɔɔ ndengye na ndengye maula na mango. Bakyesi ba maphɔɔ me, naekyebisa bo waunva eekyebisa phanza nga, etebakome o Bokonzi pha Nwaphongo.

22 Kasi kyeka mbuma ya Bolobɔ: Lozingo, nkyisa, bose, iuya mɔɔ, motema bolaa, izinga bato, ianola,

23 iba na boboto, imizila. Maphɔɔ masɔ mama, mobeko tamakatele.

24 Bato basɔ baka Klisto, babakya nzoto na maphowa ma yango maabe masɔ o ekulusu.

25 Bo tobikye na Bolobɔ, tolɛ Bolobɔ me alokambe.

Mobeko nwa Klisto

26 Banga saba bato ba mawala: Banga satumonela onte ya banga, banga samengyelana onte ya banga.

6

Nyanyinyana biphesi ba bɛɛ

1 Bande, bo monomɔ na bɛɛ akyesi bofe, eli nde bɛɛ, bali na Bolobɔ, bakokyi

imoteya na mɔɔ. Nde kokyefe na we: Na we tokokyi imekama me?

2 Nyanyinyana biphesi onte ya bɛɛ. Na bomɔ, kokokya mobeko nwa Klisto.

3 Pho, bo moto kamikpe na kaa, nzuka ali nde pha, yo mampenza kamikosa.

4 Kasi moto na moto akyekye etoma ye. Emba, bo aweni obokye etoma me eli ya kaa, yamoba nde pho ye, kasi teli pho ya baayoko.

5 Pho moto na moto amophila ephesi ye mampenza.

6 Moto okoteya bɛɛ Iloba sa Nwaphongo, akabe na moto okomoteya mbolo ye iso iinda.

7 Bɛɛ samengye: Tebaalangye mi Nwaphongo. Pho iphikyi moto, amoinoko.

8 Moto okophikye pho ya nzoto ye mampenza, amunoko ikyi bote nzoto: Iwaa. Kasi moto okophike pho ya Bolobɔ amunoko ikyi bote Bolobɔ: Bomɔɔ pha bofele.

9 Banga saphembe na ikyela bolaa. Pho, o imbele me, bo tolole phe, tomunoko mbuma ya balaa.

10 Yango mena, imbele botaabaa sango, tokyele bolaa na bato basɔ, konza na bebi na banga onte ya ianola.

Maphɔɔ maa isokya

11 Kyeka nkoma inene iye: Naekomele yango na maboko ma nga mampenza!

12 Bato baazinga imiebinya bokolo moto na

maphoo ma nzoto, kyeka
 bee babana bato baetomisa
 imibele. Phowa ya bee
 yonyo eli nde ya iba
 sanyokomo pho ya ekulusu
 ya Klisto.

¹³ Pho, bee bamibele,
 tebakumole mobeko. Kasi
 bazingye nde obokye bee
 omibele pho bamiphambe
 na imibele sa be.

¹⁴ Pho ya nga, sili na
 lowoo losuu la imiphamba
 bo teebe nde ekulusu ya
 Nkolo ya banga Yesu Klisto.
 Na ekulusu me, mokyisi
 mobakyemi pho ya nga, na
 nga nabakyemi o ekulusu
 pho ya mokyisi.

¹⁵ Imibele na ibaa
 samibele, tewali na ntina.
 Ka lowoo la ntina eli nde
 ibutwa moto oomunyakune.

¹⁶ Pho ya baamikambe na
 mobeko mumu, bose na
 ngongo ibe mi be, na mi
 Isalayele sa Nwaphongo.

¹⁷ Tata uwawawa eye,
 moto sakula ntungyisa. Pho
 nga, nali na bilembo bia
 Yesu o nzoto ya nga.

¹⁸ Bebi, le obokye ngolu ya
 Nkolo ya banga Yesu Klisto
 ebe na bee. Ame.

Mokanda nwa Polo oka Baefese Maphoo ma etatele

Polo akomaka mokanda mumu imbele sabaka yo o boloko o Loma. Efese yabaka mokyisi monomoo nwa ntina koleka o nkysisi iso ya Azi minere. Polo akomaka mokanda me na pho ya Mangomba ma nkyisi iso ya mambale.

O etee eye ntubo, lowoo lonene eli «sekyele ya Nwaphongo.» Nwaphongo akokya nwango nwe nwa izasa Klisto mokonzi nde monomoo wa bikpele bisoo biakyela yo o ikolo na o se (1.10). Yango mena atata iyamba bato basoo, ebe Bayuda na bate bali Bayuda pho ya ibabuya mokyisi nde monomoo moli nde nwe mampemza.

O etee eya ibale, Polo kaongye na baanosi babe nde moto monomoo ndengye elongoba wango na bomoo pha bee boonyakune na iyangana sa bee na Yesu Klisto.

Pho ya iweninya ndengye ya iyangana sa baanosi bo wabutwa sango nde mokyisi monomoo nwa Nwaphongo, Polo akpa bite baato:

- Ingomba sili ndokolo nzoto, Klisto ali ndokolo moto nwa sango.

- Ingomba sili ndokolo ingambi, Klisto ali ndokolo ibanga siphile ingambi sisoo.

- Ingomba sili ndokolo nwasi wa Klisto.

Na bomoo wateya obokye baanosi basengyesi aangana na Nkolo wa be.

Maphoo mali o mokanda mumu

Baefese 1.1-2: Maloba ma etatele

Baefese 1.3-3.21: Yesu Klisto na Ingomba

Baefese 4.1-6.20: Bomoo bonyakune o iyangana na Klisto

Baefese 6.21-24: Ndongolo

Ibeya

¹ Nga Polo, ooli toma wa Yesu Klisto na phowa ya Nwaphongo. Naekomele bee basantu ba Efese baanole Yesu Klisto.

² Le obokye ngolu na bose pha Ango wa banga Nwaphongo na Nkolo Yesu Klisto ibe na be!

Ngolu eteli na suka

³ Topambole Nwaphongo, Ango wa Nkolo wa banga Yesu Klisto!

Yo owalopambola onte ya Klisto, na mapambosi masoo ma molimo maute o ikolo.

⁴ Mena mokyisi sa bokyelamakye,

Nwaphongo alozinga amba na loolo onte ya Klisto obokye tobe basantu na sa mooya o miyo me.

⁵ Awangaka phanza obokye tobutwe bana bee na nzela ya Yesu Klisto.

Mena bowazingaka phowa
elaa ye,

⁶ pho tokumisa nkyemo ye,
na ngolu eya lotonza ne
onte ya Nwana we wa
lozingo.

⁷ Onte ye, toikoo na nzela ya
malongo me.

Onte ye, Nwaphongo alim-
bise bobee pha banga,
ilongošana na ngolu ye ete
eli na suka,

⁸ eya lotonza ne na zebi siso
na ná malondo.

⁹ Aloteya ibombami ya
phowa ye,

ilongošana na phowa ye
elaa bo wa wangaka
yo onte ya Klisto.

¹⁰ Nwango moli obokye
wakoka sina imbele
me:

Nwaphongo amoangyinya
mapho maso maali o
ikolo na mali o se pho
Klisto abe mokonzi
nde monomo.

¹¹ Onte ye me, banga tozwa
iyalo sa banga

pho Nwaphongo alošo
minyabipha ilongošana
na nwango nwe
okokyele iso boozingyi
phowa ye.

¹² Pho banga tobe o ikumo sa
nkyemo ye banga

balemelaka oka Klisto
phanza.

¹³ Onte ye me, waoka iloba
sa phele, Simo Elaa
ekyebikya.

Onte ye me, waanola,
emba bamba ekyela
elembetele ya Bolobo
phalakyelaka yo
minyabipha.

¹⁴ Bolobo me eli ndanga ya
ilaka samozwa banga
oka Nwaphongo.
Tomozwa ilaka me
siso wamokandolama
banga o boombo,
emba tomowene
nkyemo ye, tomba na
mokumola.

*Losambo la Polo oka
Nwaphongo*

¹⁵ Yango mena, na nga me,
waaoka nga ianola sa bee
oka Nkolo Yesu na lozingo la
bee pho ya basantu baso,

¹⁶ sile iphe melezi pho ya
be, naetangye moto na moto
o mabondeli ma nga.

¹⁷ Pho ya obokye
Nwaphongo wa Nkolo wa
banga Yesu Klisto, Tata
owa nkyemo, aephe zebi
saamoeteya na saamokyela
obokye omoebe phele na
balaa.

¹⁸ Nabondele obokye
aweninya saa miyo ma
mandondo ma bee pho oebe
molemo ye moephe mbela
ye, yango eli bonene pha
nkyemo ya ilaka se sikabele
yo basantu.

¹⁹ Nabondele na obokye
oebe phembo iinkusi ya
Nwaphongo pho ya banga
baanola, kokokana na
mwiya nwa bokusi pha
phembo ye.

²⁰ Aikyela iso o etoma onte
ya Klisto, waamokundola yo
onte ya bawe na waamozasa
yo o boloo phe o ikolo,

²¹ Klisto ali o ikolo sa
Mwiya muso, Bokonzi bosu,
Phembo iso na Bonkolo
bosu, ali na o ikolo sa

mankombo maso maali, ebe o mokyisi mumu, ebe na o mokyisi nwaamoya.

²² Εε, Nwaphongo akyela iso o se ya makolo ma Klisto, amba na mokyela o ikolo sa iso, amoolo ibaa ndokolo moto nwa Ingomba.

²³ Ingomba eli nzoto ya Klisto, onte ya sango Klisto ali muuwosi, onte ya Klisto Nwaphongo ali muuwosi.

2

Bomoo o nte ya Klisto

¹ Phanza bée wabaka bawe pho ya mabunga na masumu ma be.

² Wabaka kobikye o masumu kokokana na manzambe ma mokyisi mumu. Wabaka kokumole mokonzi nwa bokonzi pha phembo iili o mipere. Mokonzi me eli bolobo bobo bookyele unwanwa eye o mandondo ma bana baatambele Nwaphongo.

³ Na banga tobaka o molongyele nwa bato babana me, wamiambyaka banga o phowa ya banga ya bonzoto. Tobaka tokyele phowa ya bonzoto na ya maumunya maabe, emba tokokaka na etumbu ya Nwaphongo ndokolo bato baso.

⁴ Kasi Nwaphongo na ngongoo ye iikye, pho ya lozingo le lonene laa lozinga ne,

⁵ ebe na wawaka banga o mabunga ma banga, alophe bomoo na Klisto. Nde phele, bée wabika na ngolu ya Nwaphongo.

⁶ Emba molongoo na Klisto, alokundola, amba na lozasa o ikolo, onte ya Yesu Klisto.

⁷ Obokye ateya o bileko biamoya bonene pha ngolu ye na nzela ya bolaa phe pho ya banga onte ya Yesu Klisto.

⁸ Pho na ngolu ye, bée obikyi na nzela ya ianola. Ka teli lowoo la be, mena eli nde ikabo sa Nwaphongo.

⁹ Sango tesiute na bitoma, obokye moto amiphambe na sango.

¹⁰ Pho toli bikyelamo ba Nwaphongo, alokyela onte ya Klisto Yesu pho tokokya bitoma bilaa balobongyisela yo phanza.

Baso toanga onte ya Yesu

¹¹ Yango mena, nde koumunya bo wabaka bée phanza bapakano o bonzoto. Baabele bée, nde pho ya phota eya mikyela bée o nzoto na maboko ma bato, baefangye ngbotu.

¹² Imbele me, toikaka eba Klisto, toikaka ba bato ba makokyi nwa Isalayele, wabaka babutu, mbunu eyaikaka Nwaphongo onte ya sangola na bato be, teyabaka pho ya be. Toikaka ba na molemo, toebaka na Nwaphongo o mokyisi.

¹³ Kasi unwanwa eye, onte ya Klisto Yesu, bée baabaka phanza itakye, obuto phenephe pho ya malongo ma Klisto.

¹⁴ Pho, eli yo owa loyelela bose. Bayuda na batebali Bayuda ababuye moto monomo. Waambya yo

bomoo phe o ekulusu, Klisto auosi ekuka ya loino eyabaka kyefakabinya.

¹⁵ Waamanya yo mobeko na mitindo na milongo ma nzwango, aluka ibuya bato babale moto monomo oomunyakune onte ye mampenza. Yango mena aambya bose.

¹⁶ Waawa yo o ekulusu, Klisto aangyinye Bayuda na batebali Bayuda, ababuye moto monomo, emba amba babongya na Nwaphongo. Na nzela ya ekulusu, abomi loino.

¹⁷ Aesi yaimola Simo Elaa ya bose oka bée babaka itakye na babaka phenephe.

¹⁸ Pho na nzela ya Klisto, Bayuda na batebali Bayuda, ozwe banga Bolobo nde bonobo, tozwe nzela ya inyolo oka Tata.

¹⁹ Yango mena, tokuli ba babutu naa bato baalekane. Kasi oli na basantu bée baso nde bato ba lombo, bato ba ingambi sa Nwaphongo.

²⁰ Ingambi saatongama o ikolo sa batoma na baimosi. Emba Yesu Klisto yo mampenza ali ntondo ya moloo.

²¹ Eli nde o ikolo sa Klisto Yesu, ingambi siso sitongame, simbe na baa pho ya ibutwa tempelo esantu onte ya Nkolo.

²² Molongo ne, onyosi na bée me o itongama elele yonyo, pho ya ibutwa ingambi sa Nwaphongo na nzela ya Bolobo.

Polo, moto wa ibombami sa Klisto

¹ Yango mena, pho ya bée bapakano, nga Polo, nali moto wa boloko wa Klisto Yesu.

² Bo waokaka bée ndengye eya mpe Nwaphongo etoma pho ya bée, na ngolu eya nzokyela yo,

³ ndengye eya nveninya yo ibombami se, bo wa ekome-laka nga phanza na bokuwe.

⁴ Waatangye bée mokanda nwa nga, okokyi iwene obokye, nali na malondo o ibombami sa Klisto.

⁵ Ibombami me, taika simola bayoo bayoko na bana ba bato bo siweninye yo unwanwa eye oka batoma basantu bée na oka baimosi na nzela ya Bolobo.

⁶ Ibombami me sili bofo: Bapakano babuto na bée bakabi ilaka, banyosi na bée o nzoto me, babuto o mbunu onte ya Klisto Yesu na nzela ya Simo Elaa.

⁷ Nabutwa moto wa etoma ya yango ikokana na ikabo sa ngolu ya Nwaphongo eya mpe yo ikokana na bitoma bia mwiya nwe.

⁸ Nga, oli moto olekyi bokyiki onte ya basantu baso, nazwa ngolu ya iimola bapakano ezwele ya Klisto etekokyi moto ieba na ilimbola.

⁹ Na ya iweninya o saa bozwakye pha ibombami sabomba Nwaphongo minyabipha, yo mokyese wa maphoo maso.

¹⁰ Pho ya obokye tata unwanwa eye, Bakonzi na

Baangyesi bali o ikolo owo, baebe na nzela ya Ingomba obokye zebi sa Nwaphongo kasiteya na ndengye nzikye,

¹¹ ikokana na nwango nwa kokya yo o bileko onte ya Yesu Klisto oli Nkolo wa banga.

¹² Onte ye me, pho ya ianola se, towo salota moto, tozwe nzela ya isusinya ooli Nwaphongo na bosomi bosu.

¹³ Naongye na bée me, bée saphembe pho ya minyoko miikusi miokye nga pho ya bée, miili nkyemo ya bée.

Iyeba lozingo la Klisto

¹⁴ Yango mena nakusame na mabongo o boo pha Tata,

¹⁵ mabota maso mali o ikolo na o se, matangye nkombo ye.

¹⁶ Pho ya obokye aephe ikokana na ezwele ya nkyemo ye, aetonza na mwiya, na Bolobo phe, pho ya obokye moto wa bée owa motema akute,

¹⁷ emba Klisto aya zala o mandondo ma bée na nzela ya ianola, onte ya lozingo, onyosa nkanga, ophikame na bokusi.

¹⁸ Pho ya obokye ozwe bokusi pha isosolo, bée na basantu baso, bonene, phaanda, ngomba na bozindo,

¹⁹ na iyeba lozingo la Klisto lolekye boebi bosu, pho ya obokye Nwaphongo aetonza na itondi siso.

²⁰ Ali na mwiya mokyete onte ya banga koleka ikokyi banga oonga na iumunya,

mokyete etoma onte ya banga.

²¹ Nkyemo ibee ne onte ya Ingomba na onte ya Klisto Yesu, pho ya bayoo baso, bobele na bobele. Ame.

4

Nzoto ya Klisto ili nde yonoyo

¹ Yango mena, nga ooli moto wa boloko onte ya Nkolo, naelenza obokye mobesi nwa bée molongobane phele na mbela eya ebanga bée.

² Na imiuya siso na ná bonyile, na ikanga motema, limbisanaka bée na bée onte ya lozingo.

³ Luka na bokusi ibanza iyangana sa Bolobo saa eyangyinya na nzela ya bese phe.

⁴ Na nzela ya bese, nzoto ili yonoyo, Bolobo bonobo. Nde bomu, mbela eya ebanga bée eli nde o molemo monomo,

⁵ Nkolo monomo, ianola sonoso, ibatiza sonoso,

⁶ Nwaphongo monomo, yo Ango wa bato baso, ali o ikolo sa baso, o bilele biso na o mapho maso.

⁷ Kasi monomo na monomo na banga azwa ngolu ikokana na ikabo samophe Klisto.

⁸ Yango mena kawo obokye: «Wa baa yo o ikolo, aakya bato o boloko, akabela bato makabo.»

⁹ «Aba!» Kyelukye iwu bo? Kyelukye iwu obokye, yambo ya iba, Klisto ataka

uta naino nɔnɔ o se ya manyete.

¹⁰ Moto oouti, ekuli ba nde yo moto obaa o ikolo owo pho ya obokye atonza na munse na ikolo na bolaa phe.

¹¹ Emba eli yo mampenza owa phe nde phele bakyi ikabo sa iba batoma, bayoko baimosi, bayoko baimosi ba simo Elaa, kasi na bayoko me babanze ba mangomba na bateye.

¹² Na makabo mamana, Klisto aluka iphe basantu makokyi pho bakokya etoma ya bée na pho batongye nzoto ya Klisto.

¹³ Nɔnɔ obokye banga baso tokome o ianola nde sonɔso na boebakye Nwana wa Nwaphongo. Na bomɔ, banga baso tomokola, tomobutwa baphomba, emba tomokokana na motesi nwa itondi sa Klisto.

¹⁴ Pho ya obokye banga sakula ba ya bana bakyiki bakyemikye bokyele. Mateya ma ndengye na ndengye etemaalgbolo. Etelobengye bato ba malondo maabe bateya maphoo ma boole.

¹⁵ Kasi bo towo phele onte ya lozingo, tomokola o maphoo maso ikokana na Klisto, yo ooli moto.

¹⁶ Emba ne binango biso ba nzoto baangana. Mantonga maikye maangyinya nzoto, emba wakyele enango yonoyo na yonoyo etoma ya yango, nzoto kyikole, kyimbe na mitonga yango mampenza onte ya

lozingo.

Bomoo bonyakune onte ya Klisto

¹⁷ Yango mena, kyeka ikiyiwo nga na ikiyanole nga onte ya Nkolo: Mofesi nwa bée sakula ba ndokolo bapakano baabengye malondo ma bée matemali na ntina.

¹⁸ Maumunya ma bée mali ma enzombi, bali babutu o bomoo pha Nwaphongo pho ya iba saeba sili na bée na pho ya ntema nkusi ya be.

¹⁹ Na iba sakula oka sa be, bamiambye o bondumba, pho ya ikyela maphoo maso maa sokoto na nganga.

²⁰ Kasi pho ya bée, teli bomoo bo waeteyaka bée Klisto,

²¹ bo eeni baa nde yo owaokaka bée bawo, bo baeteyaka nde pho ye, ikokana na phele eli onte ya Yesu,

²² osengyesi ile mofesi nwa bée mookasi, omi-manyana na moto owa phanza okomioto na maphowa maabe ma boole.

²³ Osengyesi imibuya bato baanyakune na imibongola malondo ma bée na nzela ya Bolobo.

²⁴ Emba obutwe bato baanyakune, bakyelama na ndengye ya Nwaphongo onte ya bosemba na bosantu bouta na phele.

²⁵ Yango mena, ole boole. Moto na moto awo phele na nwebi ne, pho toli nde binango bia nzoto yonoyo.

26 Bo obe na yoo, sakyela masumu. Yoo ya we yango sakoma nono wamokye milangya bunya.

27 Saphε Zabulu nzela.

28 Moto owabaka kaiβe, ale iiba, aanole iwene bolosi pha ikyela etoma na maboko me, pho ya izwa mbolo yaikaba na moto ookayee.

29 Iloba sonoso siibe sango satokolo o noko ya bεε, kasi bo wani ba lowoo la iwo, ebe lowoo lolaa, lokokyi ikuya na ná iyelela bato balookye ngolu.

30 Saphε Bolobo bosantu pha Nwaphongo ngongō, phaekyela ne elembetele pho ya mokolo ηwa ikan-dolama.

31 Maphoo maso maabe, itombo, yoo, nzangaa, bitoo, iso maina imane onte ya bεε, na lolengye loso la kabu.

32 Ba na bolaa onte ya bεε, obe na motema ηwa ngongō, limbisana onte ya bεε bo waelimbisa Nwaphongo onte ya Klisto.

5

Ibika onte ya moo

1 Yango mena, butwa bamekosi ba Nwaphongo ya bana ba lozingo.

2 Ba na lozingo, bo wa ezinga Klisto me, ami-ambya yo mampenza oka Nwaphongo pho ya banga, ibonza na mbeka ya malasi ma solo mpimbo.

3 Bondumba, sokoto na bo ya ndengye'ye, nganga, teikokyi itangyema onte ya

bεε bookokyi wango iba oka basantu.

4 Tewabongyi na bεε obokye owō maloba maakusi, ma bobubusi na manzeya imbe. Kasi ebongyi na bεε nde iwo maphoo maiphe Nwaphongo melesi.

5 Pho, eba na bolaa obokye, ndumba munso na moto wa sokoto, na moto wa nganga, ali moto okokumole bikyeko. Etazwe ilaka o bokonzi pha Klisto na Nwaphongo.

6 Moto saekatela na maphoo matemali na tina. Pho, eli maso mamana mabangye yo ya Nwaphongo mi baate bamokumole.

7 Yango mena, bεε saba na bεε mbale.

8 Pho phanza, wabaka o enzombi. Uηwanwa eye, oli moo onte ya Nkolo. Ba ya bana ba moo.

9 Pho mbuma ya moo baibangye: Bolaa, bosembo, phele,

10 isosolo maphoo maasambe Nkolo,

11 iba saangana o bitoma ba bato ba enzombi bitebili na tina, kasi iibileε.

12 Maphoo makyele bato me mi ibombo, mali na ná soo ya imawo.

13 Kasi maphoo maso mate bεε, mamiweninya o saa,

14 emba maphoo maso mawene mali saa. Yango mena bawo obokye:

Umwa, iwe okolale, langwa onte ya bawe, emba o ikolo sa we, Klisto amungyengye.

15 Kyeba na bolaa na mobesi nwa b̄e: Samiweninya bibubusi, kasi obe bato ba zebi,

16 bakyelele imbele sisi na bolaa, pho nkolo ili mbe.

17 Yango mena, sa ba mangbele, kasi oebe phowa iye eli na Nkolo.

18 B̄e salanga maleku, pho maleku kamanya moto o molongo. Kasi otonde na Bolobo,

19 w̄ōō b̄e na b̄e onte ya memboo, na zembo, na meembo maute na molimo ma iphe melezi, kumisa Nkolo na membo na ndondo ya b̄e eso.

20 Imbele sisi, o mapho maso, phekye Tata Nwaphongo melezi na nkombo ya Klisto Nkolo wa banga.

Basi na bampele

21 B̄e baakumole Klisto, ndekomiyua onte ya b̄e.

22 Babasi, ndekotosa bampele ba b̄e ndokolo oka Nkolo.

23 Pho lele ali moto nwa nwanwasi, nde boli Klisto moto nwa Ingomba, iyo Mbikye wa nzoto.

24 Kasi, bokomiyua Ingomba oka Klisto, nde bomo me babasi basengyesi imiyua oka bampele ba b̄e o mapho maso.

25 B̄e bampele, zinga babasi ba b̄e bookozingye Klisto Ingomba, emba amiambya yo mampenza pho ya sango.

26 Pho ya obokye Ingomba sango mampenza sibutwe

sisantu, sikunyolame na maa na ná Iloba.

27 Pho ya obokye yo mampenza ateya Ingomba sa nkyemo sitesili na itoni na munkute naa nwana ekpele, kasi sibe sisantu na sa mooya.

28 Yango mena, bampele basengyesi izinga basi ba b̄e ndokolo nzoto ya b̄e mampenza. Moto okonzingye nwasi we, kamizingye yo mampenza.

29 Nana mbala moto takoyi iina nzoto ye. Kasi kaizeya, kaibongya bookokyele Klisto pho ya Ingomba.

30 Pho banga tololi binango ba nzoto ye.

31 Yango mena, lele amoika nyango na ango, amoangana na nwasi we, emba b̄e baso babale bamobutwa nde nzoto yonomo.

32 Ibombami me sili sinene: Nde phele, nga nawo pho ya Klisto na pho ya Ingomba.

33 Na bokuwe, pho ya b̄e, monomo na monomo na b̄e azingye nwasi we bokomizingye yo, emba nwanwasi akumole lele we.

6

Bana na baboti

1 Bana, ndekotosa baboti ba b̄e onte ya Nkolo, pho mena eli bosembo.

2 «Kumola nyongo na ongo» mena eli mobeko nwa ntubo nwaikyela b̄e mbunu:

3 «Pho ya obokye obe na bolaa na ná bomoo boanda o mokyisi».

4 Emba bée batata, satombya bana ba be, kasi obaokolo, ombe na bakosa na mobesi nwa maphoo maute na Nkolo.

Baombo na ba nkolo

5 Baombo, ndekotosa bankolo ba bée baa nzoto na boilakye na ná botekyenekye, na ndondo ya imiuya ndokolo oka Klisto.

6 Sakyela babona nde bo baekyengyele, bookokyele bato baalukye obokye babasambe, kasi kyela ndokolo baombo ba Klisto baakyele phowa ya Nwaphongo na ndondo ya bée eso.

7 Na motema molaa, obakyelele ndokolo kokyelele Nkolo, kasi bato phe.

8 Nde koebe obokye bo moto akyesi bolaa, aabozwa oka Nkolo, abe moombo naa abe somi.

9 Emba bée bankolo, ndekokyele maphoo maso nde bomoo me oka be. Sa bakanela. Eba obokye Nkolo ya bée na ya bée, ali o ikolo, oka ye tewali mbelekye.

Binwanele ba Nwaphongo

10 Pho ya isokye, bée luka bokusi oka Nkolo, na bokusi pha mwiya nwe.

11 Lata binwanele ba Nwaphongo pho ya itemele zabulu na bitoma be.

12 Pho ebasi ya banga teli ya malongo na nzoto, kasi tojwane na Bakonzi, na

Makonzi, na Baangyesi ba mokyisi nwa enzombi, na malobo mabe mali o ikolo owo.

13 Yango mena, phila binwanele bia Nwaphongo, pho ya obokye o mokolo moobe, olendendale, bée saenyete.

14 Yango mena, teme! Olate phele o mobimbi ndokolo nkamba, bosembo ndokolo mumbombo.

15 Emba, ndokolo bikoto o makolo, olate bonzanga pha ikyemimola Simo Elaa ya bose.

16 O maphoo maso, phila nguba ya ianola, na yango okokyi izimya matumbu maso ma nwenya maa ma Munguna.

17 Emba olate eboko ya lobiko na mumphata nwa Bolobo, yango eli loba sa Nwaphongo.

18 Na mabondeli na ná inyongonela sisoo, nde kobondela na nzela ya Bolobo imbele sisoo. Pho ya bomoo nde kokyengye, saphembe ibondela pho ya basantu basoo.

19 Ndekobondela pho ya nga, obokye wamoi ngola nga munoko nwa nga, nazwe iloba sa iweninya sa nkaa, ibombami sa Simo Elaa,

20 pho ya yango, nali toma eya kanga bée maphanga na nyololo. Ndekobondela obokye nateya na bosomi pho ye bo sengyesi nga iteya.

Maphoo ma isokye

21 Tisikiyi, nwebi na nga owa lozingo na owaakolo

moto wa etoma o molaa onte ya Nkolo, amoeyimola masimo manga maso, pho ya obokye oebe na b̄εε me maphoɔ maankyekyi na makyele nga.

²² Naetomesi yo nde pho ya bomo, pho ya obokye oebe maphoɔ ma banga na obokye alenza mandondo ma b̄εε.

²³ Bose, na lozingo, na ianola siute na Tata Nwaphongo na ná Nkolo Yesu Klisto, ibe na bande.

²⁴ Le obokye ngolu ebe na b̄εε baso baazingye Nkolo wa banga Yesu Klisto na lozingo lotelounve.

Mokanda nwa Polo oka Bafilipi Maphoo ma etatele

Polo akyekye imola Simo Elaa o mokyisi munene nwa Filipi o mofembo nwe nwa ibale (Bitoma 16.12-40).

Sima ya banaa mambula, waba yo o boloko o Efese, Polo amba komela bato ba Filipi mokanda mumu pho ya ibaphe melesi pho ya sindo ya motomelaka bee na Epafrodite. Amba kula balenza obokye baphilane na Nkolo Yesu Klisto, bee samiambya na nwana bokyiky o mateya maa boole maanyoloko o ingomba sa be.

Mokanda mumu bamobangye mokanda nwa nkyisa pho tata o etatele nono o suka, Polo kawo nde maphoo ma nkyisa. Nkyisa me yaangane nde na ikumola Nkolo bo wakomama wango o Bafilipi 2.6-11.

Maphoo mali o mokanda mumu mango mama:

- Bafilipi 1.1-2: Maloba ma etatele
- Bafilipi 1.3-11: Ibondesi sa Polo pho ya bato ba Filipi
- Bafilipi 1.12-26: Maphoo maawene Polo o ianola se
- Bafilipi 1.27-2.18: Bomoo pha baanosi o onte ya Yesu Klisto

- Bafilipi 2.19-30: Mau-munya ma Polo pho ya Timote na Epafrodite
- Bafilipi 3.1-4.9: Mateya ma Polo ndengye na ndngye
- Bafilipi 4.10-20: Ekamba ya Polo na baanosi ba Filipi
- Bafilipi 4.21-23: Ndongolo

Ibeya

¹ Nga Polo na Timote, baombo ba Yesu Klisto, toekomele bee basantu baso onte ya Yesu Klisto, bali o Filipi, bee na Bakyenyessi ba ingomba baso na bato ba etoma ba be:

² Le obokye ngolu na bose pha Ango wa banga Nwaphongo na Nkolo Yesu Klisto ibe na be.

Ikumbela na ibondele

³ Naphe Nwaphongo wa nga melesi imbele siso sieyumu-munya nga.

⁴ Imbelele siso siibondele nga pho ya bee baso, nabondele na nkyisa,

⁵ pho waangana na nga o etoma ya ikyemimola Simo Elaa, tata mokolo nwa etatele nono unwanwa eye.

⁶ Nali na ianola na lowo lonolo: «Iyo owa tata etoma elaa onte ya bee, amokye na yango nono o suka, nono o mokolo nwaamoyaa Yesu Klisto.»

⁷ Nali na elongyi ya iba na maumunya mamana pho ya bee baso, pho oli o ndondo ya nga. Pho naboli nga unwanwa eye o boloko, na

wabaka nga o nze pho ya ibanza na ikyemiimola Simo Elaa, bée baso wazwa ikabo nde bo wazwa nga.

⁸ Nde phele, Nwaphongo ali nzoka ya nga, kaebe obokye naezingye bée baso na lozingo la Yesu Klisto.

⁹ Emba kyeka ibondesi sa nga: «Le obokye lozingo la bée lokole na boikye, lotonde na sakolo iyeba na ná sakolo isosolo.

¹⁰ Pho ya obokye obe na makokyi ma isosolo maphoo mali malaa. Emba mokolo nwa moya Klisto, obe balaa na sa mooya».*

¹¹ Wamotonda na maphoo ma bosembo onte ya bée maute na Yesu Klisto, o nkyemo na o ikumo sa Nwaphongo.

Simo Elaa enyango mboka eso

¹² Bande, nazingye obokye bée oebe: Maphoo mankomesi, mansungyi pho Simo Elaa enyangye mboka eso.

¹³ Yango mena, bato baso baakyele etoma oka mokonzi na bisuu, baebe unwanwa obokye banzakya pho ya Klisto,

¹⁴ na bebi na nga baikye onte ya Nkolo, oaweni bée obokye nali o boloko, bakuli butwa imola lloba sa Nwaphongo sa ilota.

¹⁵ Eli phele obokye bato bakyi onte ya bée baimole nkombo ya Klisto na phowa ya imekana, balukye obokye bandekye. Kasi bayoko

baimole Simo ya Klisto na maumunya malaa.

¹⁶ Bakyi bakyele na lozingo. Baebe obokye nali o boloko pho ya iwela Simo Elaa.

¹⁷ Kasi baayoko, baumole Simo ya Klisto na imekana. Etoma ya bée teeli na ndengye elaa, balukye obokye mpasi ya boloko ya nga ekule bakysisama.

¹⁸ Lowo phe! Na bo maumunya ma bée mabee malaa naa bo mabee mabe, baumole nde Simo ya Klisto. Yango mena nali na nkyisa. Kasi naambaka baa nde na nkyisa.

¹⁹ Pho bo bondele bée pho ya nga na pho ya Bolobo pha Yesu Klisto boonsungye, naebe obokye maphoo maso mamana mamosuka na bolaa, namobika.

²⁰ Kokokana na phowa ekyeziya na nga na ná molemo moli na nga, esokye soo. Kasi esiikye ziko, ebe unwanwa eye na nkolo isoo, Klisto amozwa ngambo o nzoto ya nga, na bomoo pha nga na ná iwaa sa nga.

²¹ Pho, pho ya nga bomoo eli Klisto, emba iwaa eli mbano.

²² Kasi bo ibaa na bomoo o mokyisi wansungye ikyela etoma ya ntina, emba siebe lookokyi nga iolo.

²³ Nali o sato: Nali na phowa ya iwa pho nakye ba elele yonoyo na Klisto, yango elekyi bolaa!

²⁴ Kasi pho ya be, elekyi

* 1:10 1.10 Baef 5.10

bolaa obokye nataa baa na bomoo.

²⁵ Yango mena nali na ianola, naebe obokye esiwe, namoikala na bée baso, pho ya iesunga obokye okole, na obokye oanole na nkyisa.

²⁶ Pho ya obokye, na ikula yaa sa nga oka bée, nkyemo ya zwa bée onte ya Yesu Klisto ikule kola.

Ebasi pho ya Simo Elaa

²⁷ Lowo loolekyi: Mofesi nwa bée molongobane na Simo Elaa ya Klisto. Pho ya obokye bo naesi yaekyeka naa bo siiki yaa, naokye bawo pho ya bée. Emba namooka obokye ophisi na bokusi onte ya Bolobo, oli nde elele yonyo, emba konwane elele yonyo na ndondo yonyo, pho ya ifanza ianola saeyelela Simo Elaa.

²⁸ Namoeba na obokye bée tolote baini ba bée. Pho ya bée, kyeteya iwa sa bée. Pho ya bée kyeteya obokye bée obikiyi, emba maso maute na Nwaphongo.

²⁹ Pho taika ephée ngolu nde ya ianola Klisto, kasi nakoleka ná inyokomo pho ye.

³⁰ Yango mena tonwane ebasi elele yonyo. Bée koebe, phanza waokoka obokye nanwane, emba nataba nde injwana.

2

Klisto taika luka ngambo

¹ Yango mena bo wali ilenza onte ya Klisto, ikuya

onte ya lozingo, aangana onte ya Bolobo, imeele na ioka ngongo,

² mena kontonza nkyisa ya nga ooli bée onte ya booka. Na lozingo lonolo, ndondo yonyo, maumunya monomo.

³ Sakyela na imekana naa iluka ngambo eteli na ntina, kasi na imiuya onte ya bée na iwene bebi ndokolo baelekye.

⁴ Saluka nde bolaa pha we mampenza, kasi luka na bolaa pha bebi.

⁵ Yango mena, onte ya bée, ba na maumunya ndokolo bato bali onte ya Yesu Klisto.

⁶ Yo ooli bo Nwaphongo, taika zwa maumunya ma imikokyinya na Nwaphongo.

⁷ Kasi ale iso, amibuye moombo, abutwaka nde ya bato baso, na nzoto, awenenekye nde bo moto.

⁸ Amiuya yo mampenza, atosaka nono o iwa, nono o iwaa sa ekulusu.

⁹ Yango mena, Nwaphongo na ngolu ye, amotomba o ikolo, amba mola nkombo elekyi mankombo maso.

¹⁰ Pho ya obokye na nkombo ya Yesu, mabongo maso makusame, o ikolo, o se, ná o se ya manyete,

¹¹ pho ya obokye noko iso iwo obokye Yesu Klisto ali Nkolo, pho ya nkyemo ya Tata Nwaphongo.

Etoma ya baklisto

12 Yango mena, bēbi na nga ba lozingo, bēe babaka nkolo iso na ikumo, saba na sango nde bo nali wamo, kasi na koleka inwanwa ootoli nga wamo. Na sakolo itosa Nwaphongo nana itekyenēle, kyela etoma pho ya obokye obikye.

13 Pho eli Nwaphongo okokyele onte ya bēe obokye ozingye ombe na okyela bitoma kokokana na njwango nwe.

14 Sakyemi miima, saika ziko o maphoo maso makyele bēe.

15 Na bomo otoobe na lowo, etebazwe na mooya. Wamoba bana ba Nwaphongo batebali na bobē onte ya bato baabe na batebali na boole. Onte ya bato babana, bēe kongyengye ndokolo moo.

16 Pho bēe ophisi Iloba sa bomoo, eli nkyemo ya nga mokolo njwa moya Klisto, pho sikakyilingana bokyilingyenela naa iwene mpasi ya pha.

17 Emba na bo malongo ma nga masweye ya ifonza o mbeka na etoma ya ianola sa bēe, nali na nkyisa, emba nasepele na bēe baso.

18 Na bēe me, ba na nkyisa, kumba na nga molongo!

Polo atomi Timote na Epafrodite

19 Nali na molemo onte ya Nkolo Yesu obokye namoetomela ndele Timote pho aya elenza. Emba

namooka masimo ma bēe maamundenza.

20 Sili na moto mosu ooli na maumunya bo maka nga, okoemunya na bokusi.

21 Baso balukye nde bolaa pha bēe mampenza, kasi phaka Yesu Klisto phe.

22 Kasi bēe koebe obokye Timote aweninya bolaa phe. Akyela na nga etoma ya iimola Simo Elaa ndokolo njwana phenephe na ango.

23 Yango mena, eli nde yo okoemunya nga etomela yo bo naebi ndengye eya mosuka lowo la nga.

24 Nali nana ianola onte ya Nkolo obokye na nga namoy-aekeyeka nde ndele me.

25 Emba naumunye obokye eli bolaa naebuyisa Epafrodite. Ali nwebi na nga wa etoma na okonwane na nga mbale. Emba bēe wamotoma pho aya nsunga imbele saasengyelaka nga.

26 Ali na phowa ekusi ya ikula ewene bēe baso, kambe na mitungyisa pho waokaka simo ya bolosi phe.

27 Nde phele, abaka na bolosi, nde mowe. Kasi Nwaphongo amooka ngongo, emba teli nde yo mampenza, kasi na nga, pho nga sazwa ngongo o ikolo sa ngongo.

28 Yango mena nawelane iyetomela yo. Pho waamowene bēe, okule samba, emba ngongo ya nga yamokuta uta.

29 Onte ya Nkolo, omoyambe na nkyisa bokoyambe bēe nwebi. Kumola na

boikye bato bali boli yo,
³⁰ pho aunvakyi wa pho
 ya etoma ya Klisto. Nde
 awa pho ya inkyelela imbela
 saba b'e sakoka inkyelela
 b'e mampenza.

3

*Polo ambye molemo nwe
 onte ya Klisto*

¹ Emba unwanwa eye,
 bande na nga, kumba onte
 ya Nkolo. Siotwe ikula
 ekomela mapho maekome-
 laka nga phanza, emba eli
 pho ya bolaa pha b'e.

² Okyefe na manva,
 okyefe na bato ba etoma
 baabe, okyefe na mobelesi
 moobe!

³ Pho bato baabele
 be, eli banga. Pho
 tokyelele Nwaphongo na
 isungyi sa Bolobo phe,
 tomikuya pho ya Yesu
 Klisto, toloomilemele banga
 mampenza.

⁴ Na bokomilele nga
 mampenza me, bo moto
 mosu kaumunya imilema yo
 mame, nga nakule milemela
 ileka yo.

⁵ Pho ya imibele mokolo
 nwa nwambi sima ya
 ibotama, nali moto wa
 Isalayele onte ya bato
 ba Isalayele, o ibota sa
 Benzame, moela o ibota sa
 Baela, pho ya mobeko nwa
 Bafalisai.

⁶ Nabaka munyokosi nwa
 Ingomba. O lowo la
 bosembo lookomi mobeko,
 tebakokakyi inzoya.

⁷ Nzuka mapho maso
 maabaka mbano pho ya nga,

namaweni nde phaa pho ya
 Klisto.

⁸ Kyeka loolekyi na ntina:
 Iyeba Yesu Klisto Nkolo
 wa nga. Pho ye nabungye
 mbolo iso, emba nawene
 mapho maso mamana
 ndokolo sokoto pho ya izwa
 Klisto

⁹ na pho ya iba isanga onte
 ye, sili moto wa bosembo
 pho nakumole mobeko, kasi
 pho nali na ianola onte ya
 Klisto. Eli nde Nwaphongo
 ookobuya moto, moto wa
 bosembo houte na ianola.

¹⁰ Ekpele yonyo ekyez-
 ingye nga, eli ieba Klisto, na
 ieba mwiya nwa ikundwa
 se, na ianga na mpasi ye,
 obokye namiulinya na iwa
 saawaka yo.

¹¹ Pho nali na molembo
 obokye na nga namokundwa
 onte ya bawee me.

*Omilenza na mbangu pho
 olongye*

¹² Sizingye iwo obokye
 nambo koma o mbomela
 naa obokye nambo zwa
 losengyesi na nga. Kasi
 nataba ikyilingana pho ya
 izwa losengyesi, pho Klisto
 [Yesu] ampila na bokusi mi
 eboko.

¹³ Oo bebi, siumunya
 obokye naunva zwa losen-
 gyesi. Kasi phowa ya nga
 eli nde obokye nabungye
 maso malekana o sima ya
 nga, nakyende nde o boo.

¹⁴ Nakyilingane noko
 o suka pho ya izwa
 mbano ekyembangye na
 Nwaphongo izwa, onte ya
 Yesu Klisto, o ikolo.

15 Banga baso baalongobana, lozingo, ophilaka na bokusi tosenyesi ikyela babona. Kasi boumunye ikyela ndengye esuu, nde phele Nwaphongo amoeteya nde me.

16 O maphoo maso, toikale nde o nzela ekyebengye banga nono unwanwa eye.

17 Bande na nga, bée baso benga matambe ma nga. Lembetela bato bamikambe ndengye eya wene bée oka banga.

18 Pho naeyimolaka mbala nzikye, emba nakule ewole lango lolo na mbembe o miyo, ngakye: Bato baikye babikye ndokolo baini ba ekulusu ya Klisto.

19 Mbomela ya bée eli iwa, Nwaphongo wa bée eli ibu sa be, emba maphoo mabaphe soo, mena nde mamiphambe na be. Bée babengye nde maphoo ma mokyisi.

20 Kasi pho ya banga, mokyisi nwa banga moli o ikolo, emba moto okoziya banga bo Mobikye, eli Nkolo Yesu Klisto.

21 Yo amobongola nzoto ya banga yaa ngongo iye pho ya iibuya ndokolo nzoto ye ya nkyemo. Pho ali na mwiya nwa ikyela bomo, pho ali Mokonzi nwa maphoo maso.

4

1 Yango mena, bande ba lozingo, baazingye nga na boikyi ikula ya wene. Bée oli nkyisa na eboko ya nga ya bokonzi. Bande na nga ba

ontе ya Nkolo.

Bookaa, nkyisa, bose

2 Naongye na Evodi na Setishe, iba na maumunya monomo onte ya Nkolo.

3 Na we, nwebi na nga owa phele, naongye na we obokye ibasungye. Pho banwana mbale na nga pho ya Simo Elaa, na Klema na bebi basuu baso baakyele na nga etoma. Makombo ma bée makomama o buku pha bomoo.

4 Ndekokumbe imbele siso onte ya Nkolo! Nakule wo ngakye, ndekokumbe!

5 Bolaa pha bée boebane na bato baso. Nkolo ali phenephe.

6 Samitungyisa na ná ekpele, kasi o maphoo maso, umola bosenga pha bée oka Nwaphongo na ibondela, na ná inyingonela, na bomophekye melesi.

7 Emba bose pha Nwaphongo boolekye malondo maso, pha mobanza mandondo ma bée na maumunya ma bée onte ya Yesu Klisto.

8 Pho ya isokya, bebi, kyela maphoo ma phele: Maambya kaa, na bosembo, na bopeto, maakokyi bée izinga, maambya ngambo, maphoo maabongo, makokyi bato isamba.

9 Kyela oetoma iso yaaekolaka bée, yazwaka bée, na yaokaka bée na yawenekye bée onte ya nga. Emba

Nwaphongo owa bose amobaa na b̄εε.

Polo ka phe bato ba Filipe m̄lesi pho ya nsindo ya b̄ε

¹⁰ Nali na nkyisa boikye onte ya Nkolo pho ya obokye okuli weninya phowa ya b̄εε oka nga, na pho ya obokye konzumunya, kasi toikaka zwa nde nzela ya ieweninya.

¹¹ Siiwo pho nakayee. Pho naekola onte ya mapho maso ikyekyela nde ili na nga.

¹² Naebe ibika onte ya ikaya na ibika onte ya ezwele. Naekola onte ya mapho maso nana ndengye iso iba na itonda nana iba na nzala, na ibika onte ya ewzele na ibika onte ya ikaya.

¹³ Nakokyi ikyela maso mamana, pho ya Klisto ookonkuya.

¹⁴ Emba, b̄εε okyesi bolaa, ookabi b̄εε na nga ngongo ya nga.

¹⁵ B̄εε koloebe, b̄εε bato ba Filipi, o etatele yaikyemiimola Simo Elaa, waamana nga o Make-deniya, imbele me Ingomba sonoso tesaikaka umunya lowo la iphuti sa nga, manya nde b̄εε.

¹⁶ Pho o Tesaloniki, b̄εε waunva ntomela nsindo mbala yonyo naa ibale yasengyelaka na nga.

¹⁷ Teli obokye nalukye mosindo, kasi nalukye nde obokye obote mbuma nzikye o bitoma ba b̄εε.

¹⁸ O mafoko ma nga nali na iso iengyesi na nga, naa ileka. Nazwe na sindo itomesi b̄εε na Epafrodite, emba unwanwa eye, nali na iso phele. Nsindo ya b̄εε ili ndokolo malasi ma solo elaa, mbeka ekyeanolle na ekyesambe Nwaphongo.

¹⁹ Emba Nwaphongo wa nga amoetonga na iso isengyesi na b̄ε, ikokana na bonene phe, na na nkyemo ye onte ya Yesu Klisto.

²⁰ Le obokye nkyemo ibe na Nwaphongo ango wa banga pho ya bipha na bipha. Ame.

Ndongolo ya suka

²¹ Longolo basantu baso onte ya Klisto Yesu. B̄ebi baali na nga baelongosi.

²² Basantu baso baelongosi, konza bali o ingambi sa Sezare.

²³ Le obokye ngolu ya Nkolo Yesu Klisto ebee na b̄εε baso.*

* 4:23 4.23 Bakokyi na iwo obokye: Na na Bolobo pha b̄ε.

Mokanda ηwa Polo oka Bakolose Mapho ma etatele

Polo akomaka mokanda mumu imbele sabaka yo o boko. Yo taikaka eba baanosi ba Kolose. Moto owa baebaka eli nde nwebi ne Epafras moto owaimolaka Simo Elaa omo. Emba amba yaimola Polo obokye batati inyangola masimo masuu manyakune onte ya baanosi. Babateya obokye: Pho ya iyeba Nwaphongo, esengyesi obokye bato bakumole na boikye malobo mabangye be «Bakonzi ba ikolo na munse», bambe kula na mibele na ikumola mibeko ndengye na ndengye mikyeki ntoma.

O etee eya ntubo, Polo aphe Nwaphongo melesi pho ya ndengye eyalobikya Klisto. Yo alekyi malobo miso, eli nde yo oli mokonzi ηwa Ingomba (1.3-2.3). O etee eya ibale, Polo kaongye na baanosi obokye bakyebe na mateya ma boole (2.4-25). Asokya na iteya mofesi mowa molongoba na bato ba Klisto na ba Ingomba. Ebe onte ya mabota naa onte ya mokyisi. Bobele amba beya baanosi (3-4).

Mateya maa boole matokolo imbele sisu. Nabo mawenene ndokolo mali nde manyakune, mango maso mabende bato pho bamanya

maumunya ma be oka Klisto. Nzuka eli nde yo oli munene, yo moto owa manya bato o boombo bosu. **Mapho mali o mokanda mumu:**

- Bakolose 1.1-8: Ibeya
- Bakolose 1.9-2.19: Klisto ali nza na etoma ye eli iye?
- Bakolose 2.20-4.6: Bomu boonyakune onte ya Klisto
- Bakolose 4.7-18: Ndongolo

Ibeya

¹ Inga Polo, nali toma ya Yesu Klisto bo wazinga Nwaphongo. Nga na nwebi na banga Timote,

² toekomele mokanda mumu, be basantu ba Kolose, baakolo bebi na banga onte ya Klisto. Le obokye ngolu na bese ikiyute oka Ango wa banga Nwaphongo ibee na be.

Polo kape Nwaphongo melesi

³ Tophe Nwaphongo, Ango wa Nkolo wa banga Yesu Klisto melesi pho ya be o mabondesi ma banga ma nkolo iso.

⁴ Tooka simo ya ianola sa be oka Yesu Klisto, na pho ya lozingo looli na be oka basantu basu,

⁵ na molemo ηwa be mi yaebongyisela Nwaphongo o ikolo. Molemo ηwaokaka be phanza o nzela ya Iloba saa phele, sili Simo Elaa.

⁶ Simo me Elaa eyakomaka nongoka be, eenyango o

munse munso, kyeembe na bota mbuma ikyikole nde bowa kyela yango onte ya b̄e, tata mokolo ηwaokaka b̄e na ηwa ebaka b̄e na phele ngolu ya Nwaphongo.

⁷ Ikokana na mateya maephkye Epafras, ekamba ya banga na nwebi wa etoma, owakyela etoma pho ya b̄e ndokolo owaakolo moto wa etoma wa Klisto.

⁸ Aloimola ndengye ya lozingo laephe Bolobo.

⁹ Yango mena, o mopha ηwaka banga, tata mokolo ηwa looka banga, toloole ibondele pho ya b̄e. Toongye na Nwaphongo obokye aephe saakolo zebi na malondo maute na Bolobo phe.

¹⁰ Na bomo, wambabika bookozingye Nwaphongo, waamba na kyela iso ikyimophe nkyisa. Wamokyela na mapho maso mabote mbuma iinda, wamba na kola na iyeba Nwaphongo sakolo iyeba.

¹¹ Bamoekuya o mapho maso na mwiya ηwa nkyemo ye, emba na bomo wamokoma na ilendendala na na ikanga motema o bimekyi biso.

Zembo pho ya Klisto ooli mokonzi ηwa ikolo na munse

¹² Na nkyisa, phe Tata melesi, pho eli yo owakyela bokye ozwe na b̄e iyalo o ilaka sa basantu onte ya moo.

¹³ Alomanya o bokonzi pha enzombi, amba lobuya o

bokonzi pha Nwana we wa lozingo.

¹⁴ Onte ye tokando, masumu ma banga malimbisami.

¹⁵ Ali elalaa ya Nwaphongo otowenene,

Mwana owa boo onte ya bikyelamo biso,

¹⁶ pho iso yakyelama onte ye, o ikolo na o se,

bikyelamo biwenene na biteebiwene,

ebe na phembo iso ikyangyele mokyisi ηwa enzombi,

iso yakyelamaka nde ne na pho ye.

¹⁷ Emba iyo ali o boo pha mapho maso,

iso ili nde pho ye,

¹⁸ emba iyo alii moto ηwa nzoto, nzoto me eli Ingomba.

Ali etatele,

Nwana owa boo onte ya bawe,

pho abe o mapho maso moto wa boo.

¹⁹ Pho Nwaphongo asepela imizasa mobimba nwe munso onte ya Klisto.

²⁰ Na nzela ye, na pho ye, Nwaphongo abongya na pho iso.

Na nzela ya malongo maasweya ηwana we o ekulusu, Nwaphongo abuya bose ebe na ose ebe na o ikolo.

²¹ Emba b̄e baabaka phanza babutu, b̄e baabaka na bitoma bibe baweniyaka bonguna bookusi na Nwaphongo,

²² kyeka obokye uḡwanḡwa eye Nwaphongo aebongya pho ya nzoto ya Nwana, na iwa se, pho ya eweninya o boo phe basantu, sa mooya na sa intono.

²³ Kasi esengyesi obokye, na ianola, ophile na bokusi bée sakatusa, samana o molemo ḡwa Simo Elaa eya okaka bée, eya imolaka bée bikyelamo biso bili o mokyisi, emba inga Polo, nabuto moto wa etoma pho yaimola Simo me Elaa.

Ebasi ya Polo

²⁴ Uḡwanwe eye nali na nkyisa onte ya malosi maokye nga pho ya bée. Na nzoto ya nga, nakokya malosi ma Klisto mata baa o nzoto ye ili Ingomba.

²⁵ Nabuto moto wa etoma wa Ingomba, kokokana na etoma eyampe Nwaphongo pho ya bée. Etoma me eli iunva iyimola Ilofa sa Nwaphongo,

²⁶ sekyele eyabombama minyabipha emba Nwaphongo aeweninye uḡwanḡwa oka basantu be.

²⁷ Azingaka ibateya ezwele na nkyemo ya sekyele eyabombama me onte ya bapakano. Klisto ali onte ya bée, molemo ḡwa nkyemo!

²⁸ Eli yo okoimole banga. Toimole moto munsu, toteya na moto munsu na zebi sisu, pho ya ibuya moto munsu moto olongoba onte ya Klisto.

²⁹ Yango eli ntina ya etoma ekyenḡwane na nga, ya ebasi

ekye kambe nga na bokusi pha Klisto bookyele na mwiya onte ya nga.

2

¹ Pho nazingye obokye bée oebe ebasi ye ekusi ekyenḡwane nga pho ya bée, pho ya ba Laodikiya, na pho ya basuu baikye bate baika na nvene nga mampenza.

² Nazingye obokye na bomu, mandondo ma bée malenzame na laakolo lozingo, bazwe ezwele ye eso, na saakolo iyeba, na iyeba sekyele ya Nwaphongo eli Klisto.

³ Ezwele eso ya zebi na ya boebi ya bombama onte ye.

⁴ Nawu babona pho obokye moto sayakosa na molete ḡwa iwuu.

⁵ Nabu na nzoto sili onte ya bée, kasi na bolobu nali na bée, nali na nkyisa ya ieyeba obokye ophisi bitemi ba bée na bokusi pha ianola sa bée oka Klisto.

Phakolo bomu boue nde na Klisto

⁶ Bée waanola Yesu Klisto iba Nkolo ya bée, yango mena bée ikala nde ibenga nzela ye.

⁷ Nyosa ne nkanga ophikame nde mi yo. Obe na ná ianola sikusi bo waeteyaka be, emba ophokye Nwaphongo melesi imbele sisu.

⁸ Okyebe obokye moto na monomu saebisa o izengye sa zebi sa bomoto siwenene ndokolo eli makolo malondo nzuka eli nde mateya maute na bato. Iso miina kyiute na

phembō ya mokyisi kasi na Klisto phe.

⁹ Phō mobimba musō ŋwa Nwaphongo mozasi o nzoto ya Klisto.

¹⁰ Emba ooli b̄ēē onte ya Klisto, otondi na phaakolo bomōō. Yo ali oikolo sa phembō iso.

¹¹ Baēbēlēkyē nde onte ya Klisto. Ibēlē mē teli sikyelame na nseē ya bato, simanya b̄ēē etee ya nzoto kasi eli ibēlē saaka Klisto.*

¹² Phō waabatisamaka b̄ēē, yabaka ndokolo wakundamaka nē molongō mōnōmō. Wamba kula kundwa nē molongō o nzela ya ianola siili na b̄ēē mi phembō ya Nwaphongo, owamokundola onte ya bawe.

¹³ B̄ēē babaka phanza bawe phō ya bofe pha b̄ēē na wataka ba b̄ēē ngbotu, akuli ebuya na bomōō molongō nē. Alolimbisa bofe pha banga bosō.

¹⁴ Aziminye mōbeko mwa baka molophunde, amolemolō na imobakya o ekulusu.

¹⁵ Nwaphongo amanya mwiya ŋwa phembō iso, aiphē sōō omiyo ma bato basō na bowa ilonga Nwana wē o ekulusu.

¹⁶ Boēbe babona moto saeyoya phō ya ntoma naa phō ya maleku naa phō ya eselekō naa phō ya bokombe pha sika, naa phō ya sabata.

¹⁷ Iso mina ili nde elalaa ya maphōō mamoya, kasi lona

lakolo lowōō eli nde Klisto.

¹⁸ Moto mōnōmō saeiya. B̄ēē bakumisa na imiuya sa bōōlē, baasambele banze, baaumunya nde maphōō mawenē b̄ēē ondōō, bato mē bali na maumunya nde ma bomoto, mē maabaphe mawala.

¹⁹ Bē, tebaangane na Klisto, ooli motō. Ka eli nde motō moophe nzoto iso ieyengyesi na yango obokye mantonga na nsoti ibee elele yōnōyō. Emba eli Nwaphongo okokosa ina nzoto.

²⁰ Bo umbo waa na Klisto molongō ombi na mana o boombo pha maphōō ma mokyisi mumu, phō ya'ye koanole ukula kyelela mibeko ndokolo bomōō pha b̄ēē botabaa nde o maphōō ma mokyisi mumu?

²¹ Sakpa! Sameka! Sakuma!

²² Esō meena eli nde maphōō maamōtōō bō moto kamakyelele. Mena eli mibeko na mateya maaute na bato!

²³ Maphōō mē mawenēnē bina ndokolo maphōō maa zebi, matome moto isambela na bokusi phō yē mampenza, imiuya, na imba miweninya bolōsi. Kasi mibeko mē temili na ntina phō mikokya nde maphowa ma bomoto.

3

¹ Bo waakwa b̄ēē na Klisto, luka mbolo ili o ikolo, wazasi

* **2:11 2.11** Ibēlē sa ka yesu Klisto sili obokye kamanya mōbesi ŋwa moto mokasi ŋwaa masumu.

Klisto o eboko ya boloo ya Nwaphongo.

² Umunyaka maphoo mali o ikolo, kasi maa munse phe.

³ Bèe waawa, na bomoo, emba bomoo pha bèe pha mibomba na Klisto, onte ya Nwaphongo.

⁴ Pho Klisto ali phaakolo bomoo pha bèe, na bèe me, wamowenene ne onte ya nkyemo ye.

Moto oomokasi na moto oomunyakune

⁵ Na bomoo, ole bitoma biibe ba bèe ba mokyisi: Bondumba, sokoto, phowa ya nzoto, looto, pho looto eli isambela bikyeko.

⁶ Kyeka maphoo maabangye yo ya Nwaphongo.

⁷ Phanza wataaka ba bèe o maphoo mama, mofesi nwa bèe nwabaka bomoo me.

⁸ Unwanwa eye, na bèe me, omanya maphoo maso maama: Yoo, itombo, kabu, bitoo, maloba maso mabe me satokolo o noko ya bèe.

⁹ Sa katelana onte ya bèe pho wamanya moto oomokasi na maphoo mabaka yo kakyele.

¹⁰ Emba bèe olati moto omunyakune, iyo oobuto na phakolo boebi boomulinya na elala ya Nwaphongo wamokyela.

¹¹ Unwanwa, tewakuli ba Baela naa Bayuda, bato babele bèe naa bato ba teika bele be, babutu, moto owatanga, moombo, moto wa somi, tebali na bokyese. Kasi Klisto ali maphoo maso na ali na o iso.

¹² Pho bèe oli baao lo Nwaphongo, basantu bèe bazinga yo, olate ndondo ya ngolu, ndondo elaa, ndondo ya imiuya, bonyile, na ikanga motema.

¹³ Ndekokuyane onte ya bèe, bo nwebi akyesi bofe olimbisane onte ya bèe. Bo waelimbisa Nkolo ya banga, na bèe okyele nde bomoo me

¹⁴ Emba epkele elekyi ntina eli, ilata lozingo: Bookyesi bomoo, wamoba bèe baso elele yonyo na na ndondo yonyo.

¹⁵ Le obokye bose boephe Klisto, bokonza mandondo ma bèe, pho obokye Nwaphongo aebanga pho obokye obe bèe baso nzoto yonyo, ndekomophe melesi mbala na mbala me.

¹⁶ Le obokye lloba sa Klisto na ezwele ya sango sizwe eziye onte ya be. Oteyanakye, ombakye na kyebisana na zebi sisoo siikokyi. O mandondo ma bèe, tubela Nwaphongo membo ma imophe melesi, omokumole na membo masuu maute na Bolobo.

¹⁷ Iso iikokyi bèe iwoo naa ikyela, oikyele na nkombo ya Nkolo Yesu, na iphe Tata Nwaphongo melesi na nzela ye.

Mozalesi nwa ibota

¹⁸ Basi, ndekomuiya obo pha bampele ba bèe, ndengye ekokyi o miyo ma Nkolo.

¹⁹ Bampele, zingaka basi ba bèe, saphinyoaka na bèe.

20 Bana, kumolaka baboti babe na maphoo maso, kyeka maphoo mazingye Nkolo oka bée.

21 Batata, satombiyaka bana babe, pho bée sabaa na ngongo.

22 Baombo, kumolaka bakolo ba bée ba wawa o se o maphoo maso. Sa bakumolaka nde o miyo ma be, bokokyele bato baayoko obokye babasambakye. Kasi obakumole na motema monomo ya bato baalote Nkolo.

23 Na bo kokyele etoma ye, oekyele na ndondo elaa, ndokolo koekyelele Nkolo kasi bato phe.

24 Eba obokye, Nkolo amoephe ilaka ndokolo mbano. Nkolo okokyelele bée eli Klisto.

25 Moto okokyele bofe amozwa etumbu na bofe bokyele yo. Pho Nwaphongo tali na mbelekye.

4

1 Bée bankolo, baka na baombo ba bée na bosembo na ná phele, eba obokye na bée me, oli na Nkolo monomo o ikolo.

Maphoo ma isokya

2 Baka na etungu ya ibondela, obakye na ná bokyengyi pha iphekya Nwaphongo melesi.

3 Bondelakye na pho ya banga obokye Nwaphongo alozibolele mozibo nwa iimola Simo ye. Na bomo, na moimula sekyele ya Klisto enyolesi nga o boloko.

4 Le obokye na eimole mboka eso bokokyi nga ieyimola.

5 Ndekomitambusa na bosembo o miyo ma bato batebali baklisto. Kyelaka babona imbelele siso sizwe bée nkonzoo ya ibaa na be.

6 Le obokye mowosi nwa bée mobakye na leelele bo ya mokpa, baka na yela yaibusisa moto munsoo na ndegye ekokyi.

7 O maphoo mankyekyi, wamozwa masimo maso maanyakune na Tishike, nwebi na nga okozingye nga, yo owakolo moto wa etoma, ooli ekamba ya nga o etoma ya Nkolo.

8 Na etomesi yo nde pho aya eyimole masimo ma banga, ambe na lenza mandondo ma bée.

9 Namotomi yo na Onezime, owakolo nwebi okozingye banga, auta nde oka bée oomo. Bée bamoeyimola maphoo maso malekane wawa.

10 Nwebi na nga wa boloko Aristarke, aelongozi, na Malako, nwana nyango na Balanabasi. Ombo zwa mateya pho ye: 'Bo akomi oka be, omoyambe na bola.

11 Yesu ookobangye bée Yusitu aelongozi me. Onte ya Bayuda eli nde bée bakyele na nga etoma pho ya bokonzi pha Nwaphongo, baabaka banzuya moo.

12 Epafras owauta oka bée aelongozi. Yo moto wa etoma wa Yesu Klisto oototwe ibondela pho ya bée obokye oteme nzi,

ombakye na kyela maphoo maso maali o phowa ya Nwaphongo.

¹³ Nga nali nzoka ya bokowene yo bolosi boikye ya b̄ēe, na pho ya baanos̄i ba Laodikiya na Ba Ierapolis.

¹⁴ Luka, nwebi na banga owa muunganga na Demasi baelongosi.

¹⁵ Olongoloko b̄ebi bali o Laodikiya, na Nimifa na ingomba siangane o ingambi s̄e.

¹⁶ Bo otangyi mokanda mumu waumbo, omotomele ingomba sa Laodikiya bamotangye m̄e. Na b̄ēe otangye mokanda n̄wa motoma nga o Laodikiya.

¹⁷ Pho ya isokya, wo na Alisipe obokye: Ndekoebe na etoma eephe Nkolo, oekyele na bolaa.

¹⁸ Eye molongolo mookomi nga Polo na maboko manga mampenza, b̄ēe sabunga obokye nali o boloko.

L̄e obokye ngolu ya Nwaphongo ebe na b̄ēe!

Mokanda nwa Polo nwa ntubo oka Batesaloniki Maphoo ma etatele

Polo akomaka mokanda mumu phenephe na ileka mbula mako matano o sima ya ikundwa sa Yesu. Mokanda me mokokyi iba mokanda nwa ntubo nwaakoma Polo. Mokokyi iba na mokanda nwa ntubo onte ya nkanda iso ya Sangola Eenyakune.

Tesaloniki yabaka mokyisi mozale mokonzi nwa manyete ma Makedoniya. Polo akomaka omo o imbanga se sa ibale. Bato baikye baanolaka mateya me, emba tamba nde koko omo pho Bayuda ba omo baambyaka mobulu. Yango mena amba mana o Tesaloniki, amba ya kyende o Bere (Bitoma 17.1-10).

Sima ya nkolo, wakoma yo Koliti, nwebi ne Timote amba moimola bo walekanaka maphoo o Tesaloniki. Emba Polo amba ya balongolo. Amba na balenza obokye bakyende nde o boo. Amba na babuyisela eyano o motuna nwaabaka bee bamitune pho ya lowo la ikundwa sa bawe na pho ya iya sa Nkolo na nkyemo iso.

O moo nwa lolu, baanosi baayoko bamitune pho

ya ndengye eya mosuka maphoo ma mokyisi. Mokanda mumu mokokyi ilolingola mayele pho moloimole nyango wa lowo: Esengyesi obokye toteya obokye toli bato ba mokyisi nwa Nwaphongo, tombe na baa na ianola obokye nono itekye tomoba na Nkolo elele yonoyo pho ya bobele (4.17).

Maphoo mali o mokanda mumu:

- 1 Batesaloniki 1.1: Ibeya
- 1 Batesaloniki 1.2-10: Melesi pho ya mobesi na ianola sa bato ba Tesaloniki
- 1 Batesaloniki 2.1-3.13: Etoma ya Polo o Tesaloniki
- 1 Batesaloniki 4.1-12: Mobesi moanole Nwaphongo
- 1 Batesaloniki 4.13-5.11: Iya sa Nkolo Yesu
- 1 Batesaloniki 5.12-28: Mateya na ndongolo

Ibeya

¹ Inga Polo, Silive na Timote tokomele ingomba sa Tesaloniki sili onte ya Tata Nwaphongo na Nkolo wa banga Yesu Klisto. Le obokye ngolu na bese ibe na bee.

Ianola sa bato ba Tesaloniki

² Nkolo iso tophe Nwaphongo melesi pho ya bee wa eyumunya banga o mabondesi ma banga. Imbele siso,

³ toeyumunya pho ya ianola sa bee sili na bitoma, na lozingo la bee lookusi,

na ná imilenza sa bèè o molemo, ikiyute na Nkolo wa banga Yesu Klisto, o boo pha Nwaphongo Ango wa banga.

4 Bèbi na banga ba lozingo, eba na bolaa obokye Nwaphongo aeyolo.

5 Phò waaya banga eyimola Simo Elaa, teyabaka nde na maloba pha, kasi na ná bokusi pha Bolobo. Na iso yaabaka banga towo ili ya phele. Wabaka banga na bèè, koebe mofesi nwa banga. Tokyelaka babona phò ya bolaa pha bèè.

6 Emba bèè, wamba lomkola banga na Nkolo, waa yamba bèè Iloba onte ya minyoko na nkyisa ya Bolobo.

7 Yango mena, baanosi baso ba Makedoniya na ba Akaye, babuto iyemekola.

8 Emba uta na bèè, Iloba sa Nkolo sioka, teli nde o Makedoniya na Akaye, kasi simo ya ianola sa bèè oka Nwaphongo, enyango mboka eso obokye tolosenygesi na ikula woo.

9 Phò moto na moto kaimole, wa woo yo phò ya bèè, ndengye eya loyamba bèè na ndengye eya le bèè bikeko phò ya iyekpana oka Nwaphongo phò ya imokyelela, yo ooli na bomoo na owa solongo.

10 Emba koziya Nwana we owa mouta o ikolo, eli Yesu owakundola Nwaphongo onte ya bawe. Iyo aalomanya o woo ya Nwaphongo ekye ye.

2

Etoma eya kyelaka Polo o Tesaloniki

1 Bèbi, bèè mampeza koloebe na bolaa obokye, waloyamba bèè, teli phò ya pha.

2 Kasi bèè koebe obokye nabo touti inyokomo na itolama o Filipe, Nwaphongo olophokye bokusi pha ikanga motema phò ya iya eyimola Simo Elaa onte ya minyoko.

3 Phò mateya ma banga temali maimamela, teloli na mamunya mabe, telookatele moto.

4 Kasi Nwaphongo alomeka phò ya ilophe Simo Elaa. Yango mena toteya nde bomoo, telolukye isepelisa bato, kasi nde Nwaphongo okomekye mandondo ma banga.

5 Yango mena waateya banga, toloowo maphoo ma molete, bèè koebe, tololi na maumunyama ma obokye olophe ekpele, nzoka ya banga Nwaphongo.

6 Tolombaa na luka ngambo oka bato, naa oka bèè, na oka bato basuu.

7 Emba tokokakayi iba bato banene onte ya bèè phele, phò toli batoma ba Klisto. Kasi tofaka onte ya bèè nde na bonyile, ndokolo nyango wa bana kabanza bana bèè mampenza.

8 Toezingaka na boikye, yango mena toloeyimolaka nde Simo Elaa ya Nwaphongo yango na yango, kasi toambyaka na

bomɔɔ pha banga mamp-
enza, phɔ oli na motuya
mwikye phɔ ya banga.

⁹ Bɛbi, bɛɛ umunya
minyɔkɔ na nkuka ya banga,
tokyela etoma oka bɛɛ na
moo na mokɔlɔ, phɔ banga
saba ephesi ya mɔnɔmɔ na
bɛɛ waaba banga toeyimole
Simo Elaa ya Nwaphongo.

¹⁰ Bɛɛ oli manzoka ma
banga, ebe na Nwaphongo,
phɔ mɔbesi n̄wa banga o
boo pha bɛɛ baanosɔ, teloika
kyela masumu, tobaka na
bosembo, na moto mɔnɔmɔ
takokyi ilooya na lowɔɔ
lonɔlɔ.

¹¹ Emba bɛɛ koebe na
obokye tokyela na mɔnɔmɔ
na mɔnɔmɔ onte ya bɛɛ
ndokolo ango na bana bɛ.

¹² Toekuyaka, toelenzaka,
toongaka na bɛɛ na bokusi
obokye mɔbesi n̄wa bɛɛ
mosepelisa Nwaphongo
okoebangye obokye onyɔlɔ
o bokonzi phe na o nkyemɔ
yɛ.

*Polo akuli samba ianola
sa Batesaloniki*

¹³ Kyeka ntina ekye phe
banga Nwaphongo melesi
imbele sisɔ, waoka bɛɛ Iloba
sa Nwaphongo saeyimola
banga, wasaanola, teli
ndokolo iloba sa bato kasi
nde boli sango phele obokye
Iloba sa Nwaphongo. Iloba
mɛ sikyele onte ya bɛɛ, bɛɛ
baanosɔ.

¹⁴ Emba bɛɛ obuto imekola
mangomba ma Nwaphongo
maali o Yuda, maanola Yesu
Klisto. Phɔ bɛbi na bɛɛ
mampenza baenyɔkɔlɔ bo

wanyɔkɔlɔkɔ Bayuda banaa
nyango na bɛɛ.

¹⁵ Bɛɛ baɓoma Nkolo Yesu
na baimosi, balonyɔkɔlɔkɔ
mɛ. Tebaikaka sepelisa
Nwaphongo, emba bali
banguna ba bato baso.

¹⁶ Balokatele iteya Iloba
sa Nwaphongo oka bato
batebali Bayuda phɔ
babikye. Na bomɔ, masumu
ma bɛɛ makule butwa nde
maikye. Nɔnɔ waa kaa yɔɔ
ya Nwaphongo mi bɛ.

*Polo ali na phowa ya ikula
butwa o Tesaloniki*

¹⁷ Bande, phɔ ya banga,
na bokabwa banga na bɛɛ
phɔ ya n̄wana imbele, itakye
na miyo kasi o ndondo
toli elele yɔnɔyɔ. Toli na
phowa ekusi ya ekula ya
ewene yango mena tokyele
na ndenge isɔ obokye toyee.

¹⁸ Tobaka na phowa ekusi
ya iyaa oka bɛɛ. Nga mam-
penza Polo, mbala na mbala
nalukaka na iya oka bɛ, kasi
molemba abaka kalokutole
nde bokutosi.

¹⁹ Bɛɛ oli molemo mwa
banga na nkyisa ya banga na
eboko ya banga ya nkyemɔ
oboo pha nkolo Yesu imbele
sa moya yo. Teli bomɔ?

²⁰ Nde phele, bɛɛ oli
nkyemɔ ya banga na nkyisa
ya banga.

3

¹ Yango mena, bo tewaaku-
laka banga koka iziya tomba
wene obokye toikale banga
mampenza o Atenɛ.

² Emba toetomele Timote
nwebi na banga, kakyele na

banganga etoma ya Nwaphongo ya iyimola Simo Elaa ya Klisto. Pho ayaekuya na ielenza o ianola sa b̄ēe.

³ Pho ya obokye moto salota o boo pha minyoko. Pho b̄ēe mampenza koebe obokye tobangama pho ya mango.

⁴ Waabaka banganga oka b̄ēe, toeyimolaka obokye tosengyesi iwene minyoko bookyelami wango, b̄ēe koloebe.

⁵ Yango mena, na nga sikokakya kula ziya, natomi Timote aya nzwela masimo ma ianola sa b̄ēe, pho naile obokye molemba aumbo eemeka, emba etoma ya banganga onte ya b̄ēe ekye pha.

⁶ Uḡwanḡwa eye Timote auti oka b̄ēe, ambi na loyelela na Simo Elaa ya ianola sa b̄ēe na lozingo la b̄ēe. Awo yokye b̄ēe otaba iloumunya nkolo iso na bolaa, oli na ná phowa ekusi ya ikula lowene nde booli banganga na phowa ya ikula ewene.

⁷ Yango mena, bebi, onte ya minyoko ma banganga miso na bimekyi ba banganga biso, tozwe bokusi pho ya ianola sa b̄ēe.

⁸ Emba uḡwanḡwa eye mandondo ma banganga mautei pho b̄ēe ophisi nzela ya Nkolo na bokusi.

⁹ Melesi iye mikokya banganga iphe Nwaphongo pho ya b̄ēe, pho ya nkyisa ikyi okye banganga pho ya b̄ēe o boo pha Nwaphongo wa banganga?

¹⁰ Na moo na mokolo

toḡondēe na etungu pho tozwe kōzō ya ikula ewene obokye tokokya ikyizangye o ianola sa b̄ēe.

¹¹ Le obokye Nwaphongo yo mampenza, Ango wa banganga na Nkolo wa banganga Yesu baingole nzela o boo pha banganga pho ya obokye toyee oka b̄ēe.

¹² Le obokye Nkolo akosa, ambe na tonza na boikye lozingo looli onte ya b̄ēe na lozingo looli na b̄ēe pho ya bato baso, ndengye ya lozingo loezingye na banganga.

¹³ Na bomo, le obokye Nkolo alenza mandondo ma b̄ēe. Emba mokolo ḡwaamoya yo na bansatu b̄ēe banso, yo sa yaezwa na mapho mabe onte ya b̄ēe na obokye obe samooya o boo pha Ango wa banganga Nwaphongo.

4

Mobesi mozingye Nwaphongo

¹ Bebi, pho ya isokya, toeteyaka lolengye la mobesi mokokya iba na b̄ēe pho ya isepelisa Nwaphongo. Nde phele komikambe nde bomo. Kasi uḡwanḡwa eye, toongye na b̄ēe emba tombe na ebondo na nkombo ya Nkolo Yesu obokye: Kula lendendala.

² B̄ēe koebe mateya maeteyaka banganga bo wa wo Nkolo Yesu.

³ Kyeka phowa ya Nwaphongo: Eli obokye b̄ēe obe bato bansatu ombe na ba sakyela bondumba.

4 Moto na moto onte ya b̄e aebe ikpa ḡwanḡwasi na ndengye ya b̄onsatu na ya ngambo.

5 Samile obokye phowa ebe eekonza ya b̄ato baayoko baate b̄aebe Nwaphongo.

6 Moto sakosa nwebi ne, yo samba na mokyela b̄obe mi lowo lalona. Pho Nkolo kaambebele mi mapho maso mamana, nde bo waunva ewole banga na bo waekyebisa banga.

7 Pho Nwaphongo taika lobanga obokye toikale ikyela mapho maa sokoto, kasi mapho ma bosantu.

8 Yango mena, moto okole mateya mama, taale moto, kasi kale Nwaphongo okoephe Bolobo phe.

9 Pho ya lowo lokyeki izinga b̄ebi, telosengyesi iyekomela mokanda. Pho b̄e, Nwaphongo yo mampenza aeteya ndengye ekoyi b̄e izingana onte ya b̄e.

10 Emba eli nde lona lozingo lalona loweninya b̄e oka b̄ebi baso ba Makedoniya mobimba. Kasi bande, banga tolenza obokye okule kyela na bolaa koleka.

11 Ba na phowa ekusi ya iba b̄ose, ya ikyeka nde mapho ma b̄e mampenza na ya ikyela etoma nde na maboko ma b̄e mampenza, nde bo wawoko banga phanza.

12 Pho mobesi ḡwa b̄e mobe ḡwa kaa o miyo ma bato bate bali baklisto, emba

otobe ephesi ya moto.

Mokolo ḡwaa moya Yesu

13 B̄ebi, tozingye obokye toeyimole phe esō pho ya lowo lokyeki bawe, pho ya obokye obe saba na ngongo ya bato basuu baate bali na molemo.

14 Emba bo banga toanole obokye Yesu awa amba kundwa, nde bomō me, baawa onte ya Yesu, Nwaphongo aabayamba elele yonoyo na Yesu.

15 Emba kyeka unwanwa eye loewole banga, eli iloba sa Nkolo: Banga baali na bomō, baamoikala nono o iya sa Nkolo, etelokyende na ḡwana bokyiki o boo pha baawa.

16 Waamookana iya samoambya yo, na ḡwesi ḡwa mokonzi ḡwa baanzelu na ilela sa mumbenzo ḡwa Nwaphongo, Nkolo yo mampenza amouta o ikolo: Emba baawa onte ya ianola Klisto bamokundwa phanza.

17 Sima banga baamoba na bomō imbele me, banga ná b̄e tomunetwa o mampata, pho yaikyē vana na Nkolo o ikolo. Emba banga baso tomoba na Nkolo pho ya b̄obe.

18 Yango mena, kuyanaka b̄e na b̄e na mateya mana.

5

Tokyengyekye

1 Bande, pho ya lowo lokyeki imbele na bileko, tewali ntina obokye

toekomele mokanda pho ya lango.

² Pho b̄eē mampenza koebe na bolaa obokye mokolo n̄wa Nkolo n̄wamoya ndokolo waaye mwibi na mokolo.

³ Imbele sa mowō bato obokye: «Eye b̄ose, eye bokyengyi», emba nde o sina imbele sasina ephambo ya bayelela mbala yōnyōyō ndokolo bolosi pha eswete ekyeokye n̄wan̄wasi owa ekama bo kalukye ifota, emba moto nōnō mōnōmō etakokye ilota.

⁴ Kasi b̄eē, bande, b̄eē toli o enzombi, pho ya obokye mokolo me moebalikyinya ndokolo mwibi.

⁵ B̄eē basō oli bana ba moo, bana ba nzanga: Teloli bana ba mokolo, na ba enzombi.

⁶ Yango mena, banga salala ebu ya bato baayoko, kasi tokyengyeyke emba tombe na mibanza.

⁷ Baalale ebu, balale na mokolo, emba balangye maleku, balangye na mokolo.

⁸ Kasi banga baali bato ba nzanga, tobanza nzoto ya banga na bolaa, tolate ianola na lozingo ndokolo etobu ya ebasi, tolate o moto eboko ya molemo n̄wa lobiko.

⁹ Pho N̄waphongo taika loolo pho ya kabu ye, kasi aloolo pho ya obokye alobikya na nzela ya Nkolo wa banga Yesu Klisto.

¹⁰ Awa pho ya banga pho ya obokye na bo tokyekye na bo tolasi ebuu tobee na

bomōo isanga ne.

¹¹ Yango mena, kuyinya b̄eē na b̄eē emba ombe na sungana b̄eē na b̄eē, nde bokokyele b̄eē phanza.

Maloba ma isokya

¹² Bande, toongye na b̄eē obokye okumole baamiphe mpasi ya ikyela etoma onte ya b̄eē, baateya Nkolo pho ya iyebanza na iyeteya nzela

¹³ Ba na b̄eē na ikumo siikye, na lozingo pho ya etoma ya be. Ba na b̄ose onte ya b̄eē.

¹⁴ Bande, toongye na b̄eē obokye oteya bato ba bokōo, okuya bato bali na ibale, sunga bato bate bali na bokusi, kanga motema na bato basō.

¹⁵ Kyeba obokye moto sabuya bofe pho ya bofe, kasi nkolo iso, luka ikyela bolaa b̄eē na b̄eē na ná bato basō.

¹⁶ Ndekobe na nkyisa nkolo iso,

¹⁷ b̄ondelekye sa ema,

¹⁸ phekye N̄waphongo melesi mi maphōo maso, pho N̄waphongo kazingye obokye okyelakye babona, b̄eē baangana na Yesu Klisto.

¹⁹ Sakubya etoma ya Bolobō Bosantu,

²⁰ sasemola maloba ma baimosi.

²¹ Kyitolela maphōo maso na bolaa: Ombe banza loolaa,

²² omizile na maphōo maso maabe.

²³ Le obokye N̄waphongo owa b̄ose, yo mampenza ae-buya mobimba basantu. Le

obokye abanza molimo nwa b̀̀e, na mokali nwa b̀̀e, na nzoto ya b̀̀e, ibe sa mooya pho ya mokolo nwa moya Nkolo wa banga Yesu Klisto.

²⁴ Okoebangye ali moto okokokya mambunu me: Ekuli ba nde yo owa mokyela.

²⁵ Bande, b̀̀ndele na pho ya banga me.

²⁶ Beya baanosu baso na ikoo na ikoo.

²⁷ Naeyongye na kombo ya Nkolo obokye: Mokanda mumu motangyeme o boo pha b̀̀ebi baso.

²⁸ Le obokye ngolu ya Nkolo wa banga Yesu Klisto ebe na b̀̀e.

Mokanda nwa Polo nwa ibale oka Batesaloniki Maphoo ma etatele

O mokanda mumu, Polo akuli butolela lowo la iya sa Nkolo Yesu (kyeka mokanda nwe nwa ntubo oka Batesaloniki). Pho lowo me labaka lotungyisa bato ba Tesaloniki.

- Bakyi onte ya bée babaka bawo bekye mokolo me mokomi phenephe (2.2). Polo kambe baimola bofo: Yambo ya obokye Nkolo Yesu aye na nkyemo, esengyesi obokye «Mooti» amiweninya, Zabulu owamoluka ibungya bato ba Nwaphongo na iikyela Nkolo ziko (2.1-12). Yango mena Polo kaongye na baanosi baphile Simo Elaa nzii, bée saphembe na ibondela (2.13-3.5)

- Baanosi bayoko balekye ikyela etoma pho nde ya iziya suka ya mokyisi, emba bambaka butwa nde iza ntoma ya bato basuu. Polo katomisa bato baa bokoo obokye babengye mofesi nwa baamiamba o etoma. Pho bée mampenza bakokye imibikya. «Moto ootozingye ikyela etoma, yo samba na za» (3.10).

Maphoo mali o mokanda mumu:

- 2 Batesaloniki 1.1-2: Ibeya

- 2 Batesaloniki 1.3-4; 11-12: Polo kabondela Nwaphongo pho ya bato ba Tesaloniki
- 2 Batesaloniki 1.5-10; 2.1-12: Mateya pho ya iya sa Nkolo Yesu Klisto
- 2 Batesaloniki 2.13-3.15: Mateya pho ya mofesi mofongyi na moanosi
- 2 Batesaloniki 3.16-18: Ndongolo

Ibeya

¹ Inga Polo, Silive na Timote tokomele ingomba sa Tesaloniki siili onte ya Tata Nwaphongo na Nkolo wa banga Yesu Klisto.

² Le obokye ngolu na bose ikyiute oka Nwaphongo Tata na Nkolo Yesu Klisto ibee na bée.

Nwaphongo amosambisa bato mokolo nwa moya Nkolo Yesu

³ Bande, tosengyesi iphe Nwaphongo melesi imbele siso pho ya bée, embi ba nde bomo, pho ianola sa bée sikole na bokusi, na lozingo loli na bée onte ya bée, lokole onte ya monomo na bée baso.

⁴ Yango mena banga tomiphambe na bée onte ya mangomba ma Nwaphongo, pho ya ikanga sa bée sa motema na ianola sa bée onte ya minyoko miso na bimekyi bizwe bée.

⁵ Iso miina ili elembo ya bolombe pha bosembo pha Nwaphongo, ntina me eli ya iyebuya bato baalongoba pho ya Bokonzi

pha Nwaphongo bookyele b̄ēē bolosi.

⁶ Yango mena, Nwaphongo na bolombe phe amoenza mabeku oka bato baenyokolo.

⁷ Emba amoephe b̄ēē banyokolo be, iyema na banga elele yonoyō, imbele saa mowenene Nkolo Yesu, owamouta o ikolo na banze b̄ēē ba mwiya.

⁸ Amoya onte ya itumbu sa ηwenya, pho ya iya phe etumbu oka bato baate baebe Nwaphongo na baate bakuummole Simo Elaa ya Nkolo wa banga Yesu.

⁹ Etumbu ya b̄ēē yamoba iwa sa bobele na bobele, itakye na boo pha Nkolo na ná nkyemo ya bokonzi phe.

¹⁰ Imbele sa moya yo, mokolo me, basantu b̄ēē baamophe nkyemo na bato baso baanola Nwaphongo baamosamba. Emba b̄ēē baanola simo eyaeyimolaka banga wamoba o motango ηwa be.

¹¹ Kyeka ntina ekye bondele banga imbele siso pho ya b̄ēē, pho Nwaphongo wa banga awene obokye olongoba na mbela eya ebanga yo, obokye na mwiya nwe, akyele obokye okokya bolaa bosō bozingye yo ambe na buya ianola sa b̄ēē sibe na bitoma.

¹² Na bomōo nkombo ya Nkolo wa banga Yesu yamoba na kyemo onte ya b̄ēē, emba b̄ēē onte ye, pho ya ngolu ya Nwaphongo wa banga ná ya Nkolo Yesu Klisto.

2

Yaamoya o boo pha iya sa Nkolo

¹ Bande, pho ya lowo lokyeki iyaa sa Nkolo wa banga Yesu Klisto na pho ya iyangana sa banga phenephe ne, toongye na b̄ēē obokye:

² Saoto maumunya ma b̄ēē izele na sa lota pho ya iwene sa baimosi, pho ya lloba na pho ya mokanda monomo baiteye ndokolo yiuti na banga, yamba ekyela obokye oanole obokye mokolo ηwa Nkolo mokomi.

³ Moto saekatela naa na ndengye iye. Pho oboo pha obokye mokolo mamuna mokokye, bato baikye bamole Nwaphongo emba na moto mobe amiweninya. Moto me eli yo moto wa mophe yo etumbu.

⁴ Iyo amotemele iso ikyi bangye b̄ēē manzambe na iso ikyi kumole be, amokoma nono ikye zala o Ingambi sinene sa Nwaphongo pho ya iwo yokye ali Nwaphongo.

⁵ Tokuli na eba obokye naewolekye maphoō mama wataka nga ba oka b̄ēē?

⁶ Emba inwanwa eye, b̄ēē koebe ekpele ekyemozimbe pho ya obokye amiweninya nde o imbele se.

⁷ Pho sekyele ya ikyela bofe kyekyele lolō etoma, esengyesi nde imanya okoezimbe unwanwa eye.

8 Emba moto mobe aamiweninya, Nkolo Yesu amba mooto na muwe njwa munoko nwe emba aamounva na mwiya njwa iya se.

9 Waamoya moto o mobe na mwiya njwa Molemba, amiweninya na bitoma bikusi ndengye na ndengye, na bilekyesako, na mayaa baboole.

10 Naa na malondo maso matemali na bosembo pho ya ikatela bato bamobunga, pho tebaika yamba lozingo la bosembo lokokakya ifabikya.

11 Yango mena, Nwaphongo kabatomele mwiya mwa ifabungya, mokyete obokye baanole maphoo ma boole,

12 pho ya obokye ba phe etumbu bato baso baale ianola maphoo maa phele kasi bawene bolaa nde o ikyela maphoo matemali ma bosembo.

Nwaphongo aloolo pho tobikye

13 Kasi pho ya banga, bande ba lozingo la Nkolo, toengyesi iphe Nwaphongo melesi imbelele siso pho ya bexe, pho Nwaphongo aeyolo tata etatele pho obikye na nzela ya Bolobo boemanya masumu, na na ianola sa bexe sa maphoo ma phele.

14 Nwaphongo aebanga pho ya izwa ibikya na nzela ya Simo Elaa eya imola banga pho ya obokye ozwe nkyemo na Nkolo wa banga Yesu Klisto.

15 Yango mena, bexi, phila na bolaa ombe na banza na bokusi mateya maso maeteyaka banga, na njwesi ikolo naa na mokanda.

16 Le obokye Nkolo wa banga Yesu Klisto yo mampenza na Nwaphongo Ango wa banga owalozinga na owalophe na ngolu ye, nbondi sa bofele na bofele na molemo moolaa,

17 baebondo, bambe naekuya o maphoo maso malaa makyete bexe na maawo bexe.

3

Bondele pho ya banga

1 Pho ya isokya, bande, bondele pho ya banga, pho ya obokye Iloba sa Nkolo sikyende o boo izele emba bato basikumole bookokyele bexe me.

2 Bondele na pho ya banga obokye tomane o nsee ya bato baa yoo na ya banguna: Pho baso tebali na ianola.

3 Nkolo yo ookokokya iso ikyiwo yo: Amoekuya, amba na ebanza pho Munguna saekyela bofe.

4 Pho ya bexe, toli na ianola na nkombo ya Nkolo obokye ikyiwo banga na bexe, koikyele, wamba na ikala nde ikyela.

5 Le obokye Nkolo akambe mandondo ma bexe pho ya izinga Nwaphongo na na iitala ya Klisto.

Moto munsu aengyesi ikyela etoma

6 Bande, towo na bexe o nkombo ya Nkolo Yesu

Klisto obokye: Obe itakye na nwebi munsɔ owa bokɔɔ na otookye mateya maeteya banga.

⁷ Bèè mampenza koebe ndengye'ye esengyesi bèè ikyela phɔ ya ibenga matambe ma banga. Waba banga onte ya bèè, toloika ba bato ba bokɔɔ.

⁸ Toloika onga na moto ipa sa iza, kasi onte ya minyɔkɔ na iphembɛ, na moo na mokolo, tokyelaka etoma phɔ banga sabaa ephesi ya monomɔ na bèè.

⁹ Nde phɛɛ, tokokaka iyey-onga, kasi tozingaka ibaa ndakyisa ya imekola phɔ ya bèè.

¹⁰ Kasi waabaka banga oka bèè, toephɛkyɛ mobeko mumu: Bo moto tazingye ikyela etoma, yo samba na zaa!

¹¹ Emba tookye bawɔ obokye wali onte ya bèè bato ba bokɔɔ, tebakyele ekpele kasi banyɔlo nde o maphɔɔ ma bato.

¹² Towɔ na bato baabana, tombe na balenza na nkombo ya Nkolo Yesu Klisto obokye: Bakyele etoma ya bèè bose emba bazee ipa siizwe bèè mampenza.

¹³ Phɔ ya bèè, bande, bèè saotwa ikyela bolaa.

¹⁴ Bo moto tatosee ikyiewɔɛ banga o mokanda mumu, okyɛbe nɛ, bèè sakula ba nɛ phɔ aokye sɔɔ.

¹⁵ Samba mokpa ndokolo mbomi, kasi omooya bo ookooya bèè nwebi.

Mapambosi na ibeya sa suka

¹⁶ Lɛ obokye Nkolo owa bose aephɛ yo mampenza bose nkolo iso na ndengye iso. Nkolo abe na bèè basɔ.

¹⁷ Eli nga mampenza Polo oekomesi munkanda mumu na ebɔkɔ ya nga mampenza na oebeye. Mɛna eli elembetele ekyekyele nga o nkanda ya nga. Eli mokomesi nwa nga.

¹⁸ Lɛ obokye ngɔlu ya Nkolo wa banga Yesu Klisto ebe na bèè basɔ.

Mokanda nwa Polo nwa ntubo oka Timote Maphoo ma etatele

Ango wa Timote abaka Moela, nyango abaka Moyuda owa butwa moklisto. Polo avanaka na Timote pho ya mbala eya ntubo o mokyisi na nkombo Listre (Bitoma 16.1-4), mena yabaka o imbanga sa Polo sa ibale. Kobanda wawana, Timote abutwaka monomo baabaka bakye mitambula na Polo o mambanga me maikye ma iimola simo elaa. **Mokanda mumu mowole maphoo manene maato:**

- 1 Timote 1.1-20; 4.1-5: Polo kakyebisa Timote pho ya mateya ma bole, na maphoo makyekyi mibeko ma Bayuda na bato batebali bayuda
- 1 Timote 2-3: Polo kaphe Timote molongo nwa ibongya losambo, na mobesi mosengyesi iba na bakambi ba Ingomba
- 1 Timote 4.6-6.21: Polo kateya Timote ndengye esengyesi yo ikyela etoma ye onte ya baanosi, pho abe awaakolo moto wa etoma wa Yesu Klisto

O mokanda nwe, Polo kaongye na banga obokye banga satosaka nde mibeko ma Ingomba na bakambi ba sango, kasi tobe na sakolo

ianola pho yaikumola Yesu Klisto, mobikye wa banga (2.3-6).

Polo kabeya Timote

¹ Nga Polo, toma wa Yesu Klisto, pho ya ndingyisa ya Nwaphongo Mobikye wa banga na Yesu Klisto molemo nwa banga,

² oka we Timote, owakolo nwana wa nga o ianola, naekomele obokye: Ngolu, ngongo, bose pha Tata Nwaphongo na pha Yesu Klisto Nkolo wa banga ibe na we.

Bateye ba bole

³ Bo wawoko nga na we imbele sa kyekye nga o Makedoniya, ba o Efese pho ya ikatela bato baayoko bee sateya mateya maa bole.

⁴ Obakatele bee samiambya o bikoo ba pha na itondoloko mabota saunva. Maphoo mamana mabote nde miko kasi nwango nwa Nwaphongo phe, mookokyisame onte ya ianola.

⁵ Ntina ya motindo me eli lozingo looute o ndondo elaa, na maumunya malaa na ianola sa phele.

⁶ Pho ya iba sabenga nzela eye, bato bayoko babungyi nzela, babengi bowole bowole phaazanga ntina.

⁷ Bamitate iba bateye ba mibeko, nzuka tebaebe naa maphoo mawo bee naa maphoo mateya be.

Eyaakolo ntina ya mabeke

8 Phō toebe obokye mobeko ali molaa bo moto kamokyelele ndokolo mobeko.

9 Phō, toebe na bolaa bobo: Mobeko temoli phō ya moto o molaa, kasi phō ya bato baatebatosa na batombi, bato babe na bato ba masumu, baatebakumole Nwaphongo ebe na mbolo iisantu, babomi ba bato, ebe ba angō ebe ba nyango,

10 baakyele bondumba, baalale na bebi na bée bampele, baaungye ba baombo, bakati ba bole, baakate seleka ya bole, na maphō masō maatemele mateya ma phele.

11 Mateya me eli Simo Elaa ya nkyemo ya Nwaphongo owa ngambo eya mpe bée phō naebanza.

Polo aphe melesi phō ya ngongō ya Klisto

12 Naphe melesi na owampe bokusi, Yesu Klisto Nkolo wa banga: Eli yo moto owa wene obokye nakokyi amba nkpa o etoma ye,

13 nga owabaka phanza motiyosi, munyokosi na moto wa nkamba. Kasi anzokyele ngongō phō nakyelaka saeba ntina, na izanga ianola.

14 Phele, ngolu ya Nkolo wa banga, ebe na ianola, na lozingo looli onte ya Yesu Klisto yatonda mi nga.

15 Iloba sisi sili sa phele, sikokyi ianolama na bato basō obokye Yesu Klisto aya o mokyisi phō ya ibikya bato

ba masumu boli nga, inga moto owa o boo.

16 Kasi bo anzokyelaka ngongō, eli phō ya obokye oka nga, moto owa o boo, Yesu Klisto ateya ndondo ye elaa, ndokolo ndakyisa phō ya bato bamoanolela, phō ya bomō phā bobele.

17 Oka mokonzi owa bobele, Nwaphongo ooli nde yo monomo, ootowe, ootowenene, ngambo na nkyemo phō ya bobele na bobele. Ame.

Ijwana ebasi elaa

18 Timote, ijwana wa nga, kyeka mobeko moephe nga, ikokana na noko ya baimosi baakalakala phō ya we. Noko me ibe bokusi phā we o ebasi elaa ekye ijwane we;

19 na ianola na maumunya malaa. Bato baayoko balekye ikyela babona, emba bamba zinza ianola sa be.

20 Onte ya bée wamozwa Imene na Alegizandre, na baambya oka Zabulu, phō baekole iba sakula tiyola Nwaphongo.

2

Mateya phō ya ibondede

1 Naongye na bée obokye o boo phā maphō masō, nde koongye, nde kobondede, nde konyingonele, nde kophe melesi, phō ya bato basō.

2 Phō ya bakonzi na baaloangyele, phō tobe bose na ikyela maphō malaa na ma kaa.

³ Kyeka maphoo malaa na masepelisa Nwaphongo Mbikye wa banga,

⁴ okozingye obokye bato baso babikye emba baefe bosembo.

⁵ Pho Nwaphongo ali nde yo monomo,

na mabongye ali nde yo monomo onte ya Nwaphongo na bato,

moto monomo: Yesu Klisto,

⁶ owa miambia pho ya iikola bato baso.

Mena eli Simo eya imola bee o imbele sa mekama,

⁷ na pho ya simo me nakyelamaka na nga owakolo toma, na wo nde phele, siikate, nga nali nganga mayele wa nkyisi onte ya ianola na onte ya bosembo.

Bampele na babasi o losambo

⁸ Nazingyi obokye bampele babondele o bilele biso, batombe maboko masantu o ikolo, sa kabu na na bookaaa.

⁹ Pho ya babasi, balate molato molongooba, bee sa lekyinya ndelo: Naa na itonga suwe, naa na bayaka ba wolo, naa na mbongyesi ya motuya.

¹⁰ Kasi balate nde bitoma bilaa, bolongobaa na babasi bakyele etoma ya bosembo.

¹¹ Imbele sa mateya, nwanwasi asengyesi ikala bose na imiuya sisoo.

¹² Nga, siiphe nzela obokye nwanwasi kateya na aangyele lele. Aikale bose.

¹³ Eli nde Adama owa kyeka bee phanza. Ewa sima.

¹⁴ Emba teli Adama owa kosaka be, kasi eli nwanwasi owa kosama, amba buka mibeko.

¹⁵ Na bo ebe bomo, nwanwasi amobika na ibota se, kasi ambe nde banza ianola, lozingo na bosantu phe sa mawala.

3

Bakambi ba ingomba

¹ Lowoo loowo nga lolo loli nde phele: Bo moto ali na phowa ya iba mokambi, mena kazingye etoma eli elaa.

² Mokambi nwa ingomba, yo sa ba moto wa maphoo mabe obokye bato bamooya, lele wa nwanwasi monomo, yo sa ba moto wa looto, abe na maumunya malaa, mobesi molaa, kayambe babutu, akokye na iteya,

³ yo sa ba munwe nwa maleku, sa ba munwani nwa bibasi, kasi moto wa bonyile, yo sa ba moto wa maoka, na moto wa phowa enene ya baphalanga,

⁴ aebe ikamba ingambi se ambe na teya bana bee imiuya na kaa eso:

⁵ Bo moto taakokye ikamba ingambi se mampenza, amba koka ibongya ingomba sa Nwaphongo ndengye'ye?

⁶ Kasi yango sa ba moto naino otookkyi o ianola, pho yo sa kaa, bo mawala

mamozibi miyo, o mazengye mabekya Molemba.

⁷ Elaa na obokye bato baate bali baklisto bawoo na bolaa pho yee, pho yo sa zwa soo, yo saamba na ikaa mbala yonoyo o mazengye ma Molemba.

Ba diakre

⁸ Ba diakre nde bomo me, basengyesi iba bato ba kaa, basengyesi iba nde na ewole yonoyo, bee samiambya o maleku naa na iluka baphalanga na manzela maa soo.

⁹ Basengyesi ifanza bosembo pha baaweninya ianola sa bee na ndondo yonoyo.

¹⁰ Na bee me basengyesi ifameka phanza, emba sima, bo tebabazwe na lowoo loobe, bakokyi imba kyela etoma ya bee ya bo diakre.

¹¹ Na babasi nde bomo me, basengyesi iba babasi bakumole be, baate bali na ewole ebe, baate bali na lootoo, baakokya maloba ma bee o maphoo maso.

¹² Ba diakre basengyesi ilinga nde nwanwasi monomo, baangyele mangambi ma bee na bana ba bee na bolaa.

¹³ Pho baakyele etoma ya diakre na bolaa bazwe ikumo sa bato baso, na bokusi pha ianola boli na Yesu Klisto.

Sekyele eenene

¹⁴ Naekomele babona na iumunya obokye namoya zwana na we mizele.

¹⁵ Kasi na bo nazimbane, wamoeba nde me imikamba o ingambi sa Nwaphongo, sili ingomba sa Nwaphongo oli na bomoo, ikonzi na iingo ya bosembo.

¹⁶ Nde phele, sekyele ya ikumola maphoo ma Nwaphongo eli enene!

Yo owamiweninyaka onte ya nzoto,

Bolobo amolongya,
baanzelu bamowene,
bato baate baaebe
Nwaphongo baoka
simo ye,

o munse munso bamoanola,
azwa nkyemo ya Nwaphongo.

4

Bato baateya mateya ma boole

¹ Bolobo kawo polele obokye: O imbele sa suka, bato bayoko bamoangana ianola sa be, bamobenga malobo ma bakose na mateya ma malobo mabe,

² pho ikosa sa banyamabole na isoolo sa bato babana simbo zika.

³ Bamokatela malonga; bamokyisa ntoma iyoko, nzuka Nwaphongo aikyela pho ya obokye baanosi, bee baebe maphoo ma phele, baize, bambe mophe melesi.

⁴ Pho iso yakyela Nwaphongo ili ndaa, ekpele yonoyo teli ya ile bo tophe Nwaphongo melesi o boo pha iye zaa.

⁵ Pho na lloba sa Nwaphongo na na ibondesi ibuto peto.

Moto wa etoma omolaa wa Yesu Klisto

⁶ Teya bēbi maphoo maso mamana: Wa moba moto wa etoma omolaa wa Yesu Klisto, okookye maloba ma ianola na iteya sila sabenga we.

⁷ Ka pho ya bikoo biibe na bowolebowole pha bakasi bababasi, obile.

Omikuya we mampenza nde o mobesi nwa moto wa Nwaphongo.

⁸ Pho ikuya sa nzoto sili na ntina mi maphoo makyi, kasi mobesi nwa moto wa Nwaphongo, nwango, moli na ntina o maphoo maso. Nwango moli na mbunu ya bomoo, ya bomoo pha loloo, na ya bomoo pha moya.

⁹ Iloba me sili sa ianola, emba sango siso sikokyi iyambama.

¹⁰ Pho bo tookye mpasi na bo tonwane, molemo nwa banga moli mi Nwaphongo oli na bomoo, iyo oli mobikye wa bato baso, konza baanosi.

¹¹ Kyeka isengyesi we iyimola na iteya.

¹² Moto satiyola bolengye pha we. Kasi ba ndakyisa pho ya baanosi na ewole ya we, na mobesi nwa we, na lozingo la we, na ianola sa we, na na ndondo elaa.

¹³ Tee nono waamoya nga, omiambya na itanga makomi ma Nwaphongo, na ilenzaka na na iteyaka.

¹⁴ Sa langa na ikabo sa ngolu siili onte ya we, sazwa we na munoko nwa baimosi na wa etandela bankumu maboko.

¹⁵ Kyeka losengyesi we ibanza o ndondo ya we. Kyela lowo lowaa o losengyesi we ilendendala. Yango mena bitoma ba we biamowenene o miyo ma bato baso.

¹⁶ Kyeba na we mampenza na na mateya ma we. Lendendala i mango. Bo okyesi babona, waamibikya we mampenza, wamobikya na baaeyokye.

5

Baanosi bakyese

¹ Saoya munanga na bokusi, kasi omoteya ndokolo ongo. Ba na banzenga ndokolo banaa nyongo,

² baphomba baa babasi ndokolo ba nyongo, bangondo ndokolo mankanasa ma we, na bopeto bosoo.

Mazengye

³ Kumola mazengye, bali maakolo mazengye.

⁴ Bo bozengye boli na bana naa na mankoko, eli nde bee basengyesi iteya o boo ianola sa bee o mabota ma bee mampenza na ibuyisa baboti ba bee bolaa. Kyeka maphoo mali malaa o miyo ma Nwaphongo.

⁵ Pho ya oli owaakolo bozengye, owa ikala nde yo mampenza, molemo nwe nde Nwaphongo kambe na lendendala na moo na mokolo na inyingonelaka na na mabondesi.

⁶ Kasi okoumunya nde o bisengo ali mowe, na bo ali na bomoo.

7 Kyeka na isengyesi we ikatela, pho bée sazwa mooya.

8 Bo moto taabanza bato bée, konza bali ne ingambi sonoso, aoti ianola se, ali mohe koleka na moto otoanole Nwaphongo.

9 Nwanwasi bamunyosa o molongo nwa mazengye nde bo ali na mambula koleka mako motoba, ambaka zala nde na lele monomo.

10 Esengyesi obokye aebane pho ya bitoma bée bilaa: Owa kosa bana, kayambe bato, akunyola makolo ma bato bakyelele Nwaphongo, kasungye bato baanyokolo be, okomiambya o bitoma biso bilaa.

11 Kasi pho ya mazengye ma bangondo, waabamanya. Pho, imbele samooka bée maphowa, bamokubolela Klisto lokukyi, bamozinga ikula zala malonga,

12 bamosambisama pho bale ianola sa bée saa boo.

13 Oombi kula ba bée na sa etoma, bakye mikye tsho tsho o mangambi ma bato, teli nde pho tebali na bitoma, kasi bakuli ba bakyesi ba toko na iwoo maphoo sa mokyito, bawo bowole bowole.

14 Yango mena nazingye obokye mazengye ma bangondo bakule zala malonga, babote bana, babatele mangambi ma bée pho banguna ba banga sazwa nzela ya ilo yoo na bohe.

15 Pho bana baunva bunga nzela, babenga Molemba.

16 Ka bo moanosi owa

nwanwasi ali na mazengye o ifota se, abasungye. Te esengyesi obokye babe ephesi ya ingomba, pho ya obokye ingomba asungye nde bali maakolo mazengye.

17 Bankumu, baakambe etoma na bolaa, basengyesi izwa ngambo elekyi, konza baawene mpasi na etoma ya iyimola na ya iteya simo ya Nwaphongo.

18 Pho Makomi mawo boho:

Sakanga munoko nwa ngombe waekyelele yango etoma ya mbuma ya ble,

naa:

Moto wa etoma akokyi na iphuti se.

19 Koanole bo baphundi nkumu nde na noko ya manzoka mabale na maato.

20 Baakyele masumu, obaoya o miyo ma bato baso, pho bayoko baile me.

21 Naongye na we o miyo ma Nwaphongo na ma Yesu Klisto na ma banze baalo Nwaphongo obokye otosa mitindo mimi sale miyoko, okyele na baso nde ndengye yoooyo.

22 Sawelana itandela moto maboko, saangana o masumu ma bato. We mampenza o mibatele obe petoo.

23 Sa nywaka nde maa na maa, kasi nywaka na nwana vinyo pho ya bolosi pha we phaa motema, pho kolobo na okana.

24 Masumu ma bato bayoko maebane sataa na basambisa, kasi maaka bayoko mambe ya ebana nde sima.

²⁵ Bitoma bilaa na bie biebane nde bomɔ me, na bitebili bilaa tebikokyi ibombama.

6

¹ Bato basɔ baali baombo, basengyesi ikumolaa ba nkolo ba bée na maphɔ masɔ, phɔ ya obokye bée satiyola nkombo ya Nwaphongo ná mateya ma banga.

² Baali na ba nkolo baanola Nwaphongo, bée sale ibakumola phɔ ya obokye bali bebi na be. Kasi bakule bakyelela na koleka, phɔ bali baanola Nwaphongo na bebi ba lozingo, basengyesi na bitoma bilaa ba be.

Mateya ma bɔɔle

Kyeka maphɔ masengyesi we iteya na ilenza.

³ Bo moto kateya mateya masuu, bo tabengye maloba maphɛe maaka Nkolo wa banga Yesu Klisto na mateya malongobaa na ianola

⁴ mɔna lolendɔ lomozibi miyo. Ali moto otoebe ekpele, moto wa bolɔsi okokyemiluka miko na batɔkɔ. Zuwa, maoka, bitoo na maumunya maabe masɔ maute wawana.

⁵ Baikye ziko saema, phɔ maumunya ma bée mali mabe. Bazanga maphɔ ma phɛe, baumunya obokye imiambya o maphɔ ma Nwaphongo eli nzela ya izwa ezwele.

Eyaakolo ezwele

⁶ Nde phɛe, eli nzela ya izwa eyaakolo ezwele, imiambya o maphɔ ma Nwaphongo, phɔ ya moto okokyekyele nde iili ne.

⁷ Phɔ toloikaka ya na ekpele o mokyisi mumu, nde bomɔ, tomobutwa mabɔkɔ pha sa ekpele.

⁸ Emba bo toli na ntoma na bitobu, mena wekye oka banga wakokyi.

⁹ Ka phɔ ya bazingye ibutwa bato ba ezwele, babisa o izengye sa bimekyi, onte ya maphowa mabobubusi na maazanga ntina, maatomisa bato o iwa na o ibunga.

¹⁰ Phɔ phowa ya baphalanga, eli sina ya maphɔ masɔ maabe. Phɔ ya imiambya mi yango, bato baayɔkɔ babunga itakye na ianola, bamba na nyɔkɔlɔ mokali nwa bée na matungyisi maikye.

Polo kaphe ndɔngɔ ya maphɔ

¹¹ Phɔ ya we, moto wa Nwaphongo, lota maphɔ mamana. Luka bosembo, imiambya o maphɔ ma Nwaphongo, ianola, lozingo, iittala, bonyile.

¹² Nwana ebasi elaa ya ianola, zwa bomɔɔ pha bobele na bobele pha ebangaka na be, bo waimola we na bolaa o miyo ma manzoka maikye.

¹³ Nawɔ na we o miyo ma Nwaphongo ookophe mbolo iso bomɔɔ, na o boo pha Yesu Klisto owa imolaka na

bolaa ianola se o boo pha
Pɔsɔ Pilata:

¹⁴ Banza mibeko na iba sa
intɔnɔ siibe na sa mooya,
nɔnɔ waimiweninya sa
Nkolo wa banga Yesu Klisto.

¹⁵ Imiweninya me samobaa
o imbele saameka
Nwaphongo,

moto wa nkyisa na mokonzi
nde mɔnɔmɔ,

Mokonzi wa ba bakonzi, na
Nkolo wa ba nkolo.

¹⁶ Iyo mampenza etaawe,
kazale o moo motemokoky
bɛɛ izwa,

moto nɔnɔ mɔnɔmɔ naino
tamoweni etambe na
mowene.

Nkyemɔ nɔ mwiya nwa
bobele na bobele ibee
ne!

Ame.

¹⁷ Oka bato ba ezwele
ba mokyisi mumu, wo na
bɛɛ obokye bɛɛ saba na
lolendo naa sakyela molemo
nwa bɛɛ o ezwele eteekoko,
kasi bakyele molemo nwa
bɛɛ nde oka Nwaphongo,
yo okolophe mbolo iso na
boikye, pho ya obokye tose-
pele na yango.

¹⁸ Wo na bɛɛ bakyele
bolaa, babe bato ba ezwele
ya bitoma bilaa. Babe na
ngolu, babakye na nɔ bebi.

¹⁹ Emba bamobokya pho
ya bɛɛ mampenza ezwele
elaa nɔ ekyekoko o imbele sa
moya, pho ya izwa phaakolo
bomɔɔ.

Ibeya sa suka

²⁰ O Timote, banza na
bolaa maphɔɔ masɔ maephe
be. Sa nyɔlɔ o bowole
bowole boobe na miko ma
boebakye pha boole.

²¹ Bato baayoko bawenkye
obokye bali na boebakye
pha ndengye mena
babungyaka ianola sa be.

Le obokye ngolu ebe na
we!

Mokanda nwa Polo nwa ibale oka Timote Maphoo ma etatele

Polo akomaka mokanda mumu o Loma (1.17).

Imbele sasina abaka o boloko (2.2). Atataka imiwene ndokolo akomi o suka ya etoma ye (4.6) na bato baso baabaka ne bamoengyibinyaka (4.10, 16). Yango mena amba komela Timote, nwebi ne wa motema pho ya imophe mitindo. Aphe Nwaphongo melesi pho ya lozingo na ianola sa Timote.

Aongyi ne nde ikanga motema onte ya mampasi na nkaka ikyiwene baimosi ba Simo Elaa. Alendendale pho alongye ebasi ndokolo tuluku ya Yesu Klisto. Akyebe na bato balukye nde inyosa miko, ambe na phila mateya ma Nkanda ya Nwaphongo mazwaka yo tata imbele sataaka ba yo naino nwengye.

O mbomela, kambe imola bampasi bawene yo mampenza, emba kambe na phe Nkolo melesi pho amobanza (4.6-22).

Toma Polo anwana nde eyaakolo ebasi na bolaa pho ya Simo Elaa. Yango mena o mokanda nwe kaongye na na baanosi obokye banwane ebasi me bo waenwana yo.

Maphoo mali o mokanda mumu:

- 2 Timote 1.1-2: Polo kabeya Timote
- 2 Timote 1.3-2.13: Polo kaphe Nwaphongo melesi, kambe na lenza Timote pho ya etoma ya iyimola Simo Elaa
- 2 Timote 2.14-4.5: Mateya ndengye na ndengye
- 2 Timote 4.6-18: Mampasi mawenekye Polo
- 2 Timote 4.19-22: Ndongolo

Polo kabeya Timote

¹ Nga Polo, toma wa Yesu Klisto, na mokano nwa Nwaphongo, pho ya mbunu ya bomoo eli oka Yesu Klisto,

² oka ya we Timote, nwana wa nga wa lozingo, naekomele obokye: Ngolu, ngongo, bose pha Tata Nwaphongo na pha Yesu Klisto Nkolo wa banga ibe na we.

Polo kaphe melesi

³ Nakyelele Nwaphongo na maumunya malaa bo wakyelaka bankoko ba nga, nambe na mophe melesi waeumunya nga onte ya mabondesi ma nga imbele siso na moo na mokolo.

⁴ Waumunya nga mbembe ya we, nali na phowa ikye ya ikula ewene pho natonde na nkyisa.

⁵ Naumunya ianola sa phele sili na we, ianola sabaka phanza na nkoko ya we Loisi na nyongo Enisi. Nali na na ianola obokye ianola me sili na onte ya we.

6 Yango mena naeyebusa obokye oitinya nwenya nwa ikabo sa Nwaphongo sili onte ya we tata wa etandelaka nga maboko.

7 Pho Bolobo phaalophe Nwaphongo teli pha ibale, kasi Bolobo pha bokusi, pha lozingo na pha imizila.

8 Saoka soo ya iwo pho ya Nkolo wa banga na pho ya nga ooli moto wa boloko pho ye. Kasi nyokomo na nga molongo pho ya Simo Elaa, na bokyeyelakye nde mwiya nwa Nwaphongo,

9 owa lobikya na owa lobanga na mbela esantu. Teli pho ya bitoma ba banga, kasi pho ya mokano nwe na na ngolu ye. Ngolu me, eya lophakye bee o boo pha ikyela mokyisi o nte ya Yesu Klisto.

10 Uñwanwa eye ngolu me ewene na iya sa Mobikye wa banga, Yesu Klisto. Eli yo moto owa sukuyisa bokusi pha iwa, angyenyise bomoo bote boli na suka na nzela ya Simo Elaa,

11 eyankyela bee moteye, toma na molakuyisi.

12 Yango mena naanole mina minyoko. Kasi simiokyele soo, pho naebe moto nza oanosi nga, emba nali na boanolakye obokye ali na bokonzi pha ibanza maphoo mawa mampe yo o maboko nono o mokolo me.

13 Bengaka nde maloba maa phele ma oka we na nga, onte ya ianola na lozingo ili onte ya Yesu Klisto.

14 Banza maphoo malaa na nzela ya Bolobo boli onte ya banga.

15 Koebe obokye bato baso ba Azi bandota. Onte ya bee Fizele na Elemzene.

16 Le obokye Nkolo aokyele ibota sa Onezifole ngongo, pho mbala nzikye ankuyaka, taambaka na oka soo ya minyololo ma nga.

17 Kasi obokomakye phe o Loma, anduka bobole bobele tee nono wakye nzwa yo.

18 Le obokye Nkolo akyele obokye Nwaphongo amokyele ngongo mokolo me. Emba isungyi siso saampe yo o Efese, kosieba na bolaa.

2

Anola iyalo sa we saa minyoko

1 Na we, nwana wa nga, omilenza na ngolu eli onte ya Klisto Yesu.

2 Yaekola we na nga o boo pha manzoka maikye, oiteya oka bato ba bosembo bakokyi bee mampenza ikula iteya bato basuu.

3 Anola iyalo sa we sa minyoko ya tuluku molaa wa Klisto Yesu.

4 Te wali moto obokye bo anyosi o etoma ya botuluku, akule miambya o maphoo bokyele bato baa lombu, bo kalukye isepelisa moto owa amokpa o etoma.

5 Nde bomu, moto okomekane na bebi o maano ma ikyilingana mbangu,

amolonga nde bo atose mifeko.

⁶ Eli nde oka mobasi njwa manzabi okokume, oko taazwa phanza iyalo se sa mbuma.

⁷ Umunya ikyi wo nga. Pho ya maphoo mayoko, Nkolo amoesosolisa mango.

Umunya Yesu owa kundwa

⁸ Umunya Yesu Klisto owa kundwa onte ya bawe, wa bosoo Davidi, bokowo Simo Elaa ekyimole nga.

⁹ Na ekyewenele nga bolosi nono o ikangyema na nyololo ndokolo mwibi. Kasi Iloba sa Nwaphongo tesi kokyi ikangyema!

¹⁰ Yango mena naititale mi maphoo maso pho ya bato baolo Nwaphongo, pho obokye na bee bazwe loboiko, looli onte ya Klisto Yesu, na nkyemo ya bobele.

¹¹ Iloba sisi sili saa phele: Bo towee ne molongo, tomobika ne molongo.

¹² Bo toititasi ne molongo, tomoba bakonzi ne molongo. Bo tomoanga, ne aloangana me.

¹³ Bo tozangyi bosembo, yo amoikala iba na bosembo, pho yo takokyi imiangana yo mampenza.

Teya o solongo Iloba saa phele

¹⁴ Maphoo maso mamana, kula maimola o boo pha Nwaphongo obokye balae miko o maloba, pho temali

na ntina, kasi maoto nde bato bamaokye.

¹⁵ Kyela na bokusi oomiteya o boo pha Nwaphongo ya moto owa koka, moto wa etoma otoeyokyele soo, okoteya o solongo Iloba sa phele.

¹⁶ Lota bowole bowole bote boli na ntina. Kasi bamiambya mi phango, bamitangole na moo na moo na Nwaphongo.

¹⁷ Mateya ma bee mali ndokolo phota ekyebiya soti. Nde boli Imene na Filetosi.

¹⁸ Bale Iloba sa phele, bekye ikundwa sa bawe saunva kyelama. Mena baoto nde ianola sa bato baikye.

Iwangya saawangya Nwaphongo

¹⁹ Kasi Iwangya siikusi saawangya Nwaphongo sili. O ikolo sa iwangya me bakoma bofo:

Nkolo kaefe baaka yee, emba na obokye:

Moto munso owa mobanga nkombo ya Nkolo, alote maphoo maabe.

²⁰ Onte ya ingambi sinene, tewali nde manzongo ma wolo na wolo na ma palata, wali omoo na ma nzete na ma yondo. Mana mali pho ya bitoma ba kaa, mayoko mali pho ya bitoma bitebili na kaa.

²¹ Bo moto ale maphoo me mabe mamana, amoba nzongo eya kaa, ebuto esantu, eya ntina pho ya nkolo wa yango, elaa pho ya bitoma biso biilaa.

Moto wa etoma wa Nkolo
 22 Yango mena, lota maphowa manso ma bonzenga, luka bosembo, ianola, lozingo, bose na bato baso babangye nkombo ya Nkolo na ndondo elaa.

23 Le ika ziko na maphoo ma mpamba na ma bobubusi. Koebe obokye me matokolo maoka.

24 Kasi moombo nwa Nkolo takoyi iyoka, kasi aengyesi iba moto molaa o boo pha bato baso, aebe iteya, akangakye motema.

25 Bato baiikye ziko ne, asengesi ibateya na bonyile. O koebe nza, naa Nwaphongo amobongola ntema ya bee pho baebe maphoo maa phele,

26 emba babutolele maumunya malaa, bamane o manzengye ma zabulu okobaakya obokye bakyele mokano nwe?

3

Nkolo ya suka

1 Oebaka na bolaa lowo lolo: Minyoko ma moyo o nkolo ya suka.

2 Pho bato bamoba na eleme, bato balooto la baphalanga, bato baamikumisa na bato baa lolendo, bato baatiyole Nwaphongo na mbolo isantu, batemesi ba baboti ba be, bato batebaaphe melesi na bato babakyele bolaa.

3 Bamoba bato baa bikyi, bato baatebaokye bato ngongoo, bato baakatele bebi maphoo, etebabe na

molongo, batombi, banguna ba maphoo malaa.

4 Bamungya bebi na be, batembe izele, bamotonda na lolendo, bamoba nde bikamba ba bisengo ba mokyisi kasi ba Nwaphongo phe.

5 Bamiteya ndokolo bato baanola, kasi tebaanole muna mwiya. Sakula ba na bato babana!

6 Pho bato ba bee bayoko, banyolo o mangambi, bakosa basi bali na ntema nkoo, baanyanya masumu na baabengye maphowa ndengye na ndengye.

7 Basi me, balukye iyekola imbele siso, kasi tebakokye ikoma o zebi sa phele.

8 Nde bomoo na Yanesi na Yambesi batemelekye Mose, nde bomoo, bato babana batemele maphoo ma phele. Bato baotono maumunya, tebali na ianola sikusi.

9 Kasi etebakyende itakye, pho bobubusi pha bee pha mowenene na bato baso, ndokolo phaka bato babale babana.

Mateya ma suka

10 Kasi we, wabenga na bolaa mateya ma nga, mobesi nwa nga, nyango ya nga, ianola sa nga, ikanga motema sa nga, lozingo la nga, ilendendala sa nga,

11 minyoko ma nga, mam-pasi maaoka nga o Antioshe, na o Ikoniumu, na Listre. Minyoko bo mawene nga! Emba i miso mamina Nkolo ambikya!

¹² Kasi bato baso bazingye ibika na ianola onte ya Klisto Yesu bamunyokomō.

¹³ Kasi pho ya bato baabe na baakate, bamokyende nde o bofe, na ikatela bebi na imikatela bée mampenza.

¹⁴ Kasi iwe, ikala nde o maphoo maekola we na maanola we ya bayoko: Pho koebe nza owa eteya mango.

¹⁵ Tata bonwana pha we, koebe ya koma bée o Buku pha Nwaphongo, maphoo me mali na bokonzi pha eyeyimola zebi sikambe o lobiko o nzela ya ianola siili onte ya Klisto Yesu.

¹⁶ Maphoo maso makomama o buku pha Nwaphongo, makomama na mwiya nwa Nwaphongo, mali na ntina pho ya iteya, ianolisa, pho ya itutola bato, na ibateya nzela ya bosembo,

¹⁷ pho moto wa Nwaphongo abe moto oo bongyi, na ookoyi pho ya ikyela bitoma biso bilaa.

4

Imola Simo Elaa

¹ Nawo na we o boo pha Nwaphongo na pha Yesu Klisto, owa moya sambisa bato baali na bomoo na baawa, o nkombo ya iya se na ya bokonzi phe, naeyongye obokye:

² Imola Simo Elaa, oeyimole na etungu, na bo baanosī na bo tebaanosī. Ooya, lenza, kyebisa, kanga motema nkolo iso na phowa ya iteya.

³ Pho imbele samoya, bato bayoko etebakule anola mateya ma phele, kasi bamobenga nde phowa ya bée na pho ya isepelisa maato ma be, bamizinga na moluku nwa bateye baabawole maphoo mazingye bée iyoka.

⁴ Etebakule laa matoo o maphoo ma phele, bamolaa matoo nde o bikoo.

⁵ Kasi pho ya we, omikyengye na maphoo maso, anola minyoko, teya obokye oli moimosi wa Simo Elaa, kokya etoma ya we.

Imbele sa nga sa ikyende sikoyi

⁶ Pho ya nga, kyeka obokye nambo miambya mbeka na imbele sa nga sa ikyende sikoyi.

⁷ Nanwani ebasi elaa, naumbo ikyiingana sa nga, nabanze ianola.

⁸ Tata unwanwa eye eboko ya bosembo eya munpe Nkolo kyenziya. O mokolo me, iyo munanga owa bosembo, etaephe nde nga mampenza, kasi amoephe na bato baso baaziya na phowa imiweninya se.

Mateya ma suka

⁹ Kyela bokusi oya mbenga izele.

¹⁰ Pho Demasi andota pho ya phowa ya mokyisi mumu. Akyende o Tesaloniki, Kelsa akyende o Galati, Tito akyende o Dalmati.

¹¹ Naikala wawa nde na Luka. Waamoya we, oyakaka na Malako, pho ya

etoma, ali na ntina iikye pho ya nga.

¹² Natoma Tishike o Efese.

¹³ Munkoto nwa nga nwaika nga o Troas oka Kalaposi, omumpilelaka wa moya we, na babuku, konza bakayela bee na ngobo ya nyama.

¹⁴ Alegizandele owa itusi ankyela bobo boikye. Nkolo aamobuyisela bobo bonkyesi yo.

¹⁵ Na we, kyeba ne me. Pho atemele mateya ma banga na bokusi.

¹⁶ Wasamba nga mbala eya ebandle, nono moto monomo taika ba phenephe na nga, bato baso bandotaka. Bee sababenga na lowo me.

¹⁷ Nkolo, yo abaka phenephe na nga. Ampe bokusi, pho ya obokye na nzela ya nga Simo Elaa iemolame na bolaa embe na okana na oka bato bate baebe Nwaphongo. Namba na tokolo o munoko nwa gbogbo.

¹⁸ Nkolo amuntokolo o mapho maso maabe, amba na mbikya pho ya bokonzi phe pha ikolo. Nkyemo ibe ne pho ya bobele na bobele. Ame.

Ndongolo

¹⁹ Beya Prisile na Akilasi na ifota sa Onezifolo.

²⁰ Elasite aikala o Koliti. Naika ika Tolofime na bolosi o Milete.

²¹ Kyela bokusi obokye oye o boo pha imbele saa seekye.

Ebulus, Pudas, Linos, Klodia na bebi baayoko baso baelongosi.

²² Nkolo abe na molimo nwa we.

Le obokye ngolu ya Nwaphongo ebe na bee baso.

Mokanda nwa Polo oka Tito Maphoo ma etatele

Tito yo taikaka ba Moyuda (kyeka o Bagalatia 2.1-3). Abaka nde moanosi, na nwebi na Polo o etoma ya imola Simo Elaa. Eli yo moto awa yengoloko bookaa onte ya banosi ba Kolinti na Polo (2 Bakolinti 7.6-16). Tito azwaka mokanda nwa Polo mumu wabaka yo o Kelete; Polo atomaka Tito o Kelete pho akye kyeka, ambe na bongya maphoo ma ingoma sa esanga me (1.5).

O ebandlele ya mokanda nwe, Polo akomi maphoo maso na bokuwe (1.1-4). Ateye mobesi mokokyi iba na bakambi ba ingomba (1.5-16). Aphe mateya ndengye na ndengye pho ya masanga mabato bali o Ingomba: Oka bankoko, oka bakasi (Emba bee basengyesi iteya bangondo), oka banzenga, na oka baombo (2.1-15). Esengyesi obokye banosi babikye na bookaa, bale ikabana onte ya bee (3.1-11). Emba asukye mokanda nwe na mateya masuu na na ndongolo (3.12-15).

Mokanda mumu tebaika mokomela nde Tito yo mampenza (1 na 2 Timote). Maphoo mawoomo omo eli maphoo malekane o mangomba maso, oka bakambi ba mangomba, na

oka banosi bali onte ya Ingomba.

Maphoo mali o mokanda mumu me mama:

- Tito 1.1-4: Etatele
- Tito 1.5-16: Mateya pho ya bakambi ba Ingomba
- Tito 2.1-15: Mateya pho ya moto munsu onte ya Ingomba
- Tito 3.1-11: Mobesi nwa baanosi
- Tito 3.12-15: Ndongolo

Polo kabeya Tito

¹ Inga Polo, moombo nwa Nwaphongo, toma wa Yesu Klisto pho ya ikamba bato baolo Nwaphongo pho ya ianola na pho ya iyeba maphoo maphete maakoka na laakolo losambo,

² onte ya molemo nwa bomoo pha bobele phaa lakyela Nwaphongo o etatele ya mokyisi, yo ootokate.

³ O imbele sa meka yo, aweninya loba se onte ya simo eya mpekye yo, ikokana na ndigyisa ya Nwaphongo Mobikye wa banga.

⁴ Nakomele we Tito, owaakolo njwana wa nga onte ya ianola saangana banga obokye: Ngolu na bese pha Tata Nwaphongo na Klisto Yesu Mobikye wa banga ibe na we.

Etoma ya Tito o Kelete

⁵ Bo naeyika Kelete, eli pho ya iyunva ibongya maphoo maso maikalaka ombe na kyela bankumu o mokyisi monomo na

mōnōmō, bō wa wōkō nga na wē.

⁶ Mōnōmō na mōnōmō na bēe abe na mobesi molaa, lele oli na ηwasi mōnōmō, bana bēe babe baanosi, bēe sa ba na mobesi moŋe na izanga itosa.

⁷ Phō mokambi ηwa Ingomba ali moto okokyekye maphō ma Nwaphongo, esengyesi obokye abe na mobesi molaa: Yo sa ba munzobo, munywe ηwa maleku, munwani ηwa bibasi, molukyi ηwa baphalanga na mayele mabe.

⁸ Asengyesi iba moto okokumbele babutu, ekambaya maphō maala, moto oko sōsōlo maphō, moto wa bosembo, mosantu, moto okoebe imikamba,

⁹ amiambya na Iloba sa phele na bokusi, Iloba silongoba na mateya mateya yo. Na bomō, amokoka ilenza bato bayōkō na maateya malongoba na iweninya mabunga ma bato babaikyele ziko.

Bateya ba bōle

¹⁰ Phō bato baikye onte ya baabele tebatosa, bali bato ba bowōle bowōle na bakose ba bato.

¹¹ Esengyesi obokye obakangye munōkō. Baōto mabota masō na ikyemiteya phō ya izwa baphalanga na mayele mabe, lotelosegyesi ikyelama.

¹² Mōnōmō na bē, moimosi ηwa bēe mampenza, awo yokye:

«Bato ba Kelete, bato nde bōle,

manyama ma vale, bato ba bokō na looto.»

¹³ Lowō mē loli nde la phele. Yango mena obaoya na bokusi phō babe na saakolo ianola.

¹⁴ Bēe samiambya o biko ba Bayuda na o mitindo ma bato bate baanole maphō ma phele.

¹⁵ Mbolo iso ili peto phō ya bato bali peto. Kasi phō ya bato bali na mbindo na bale ianola, ekpele yōnyō teli peto. Kasi mayele ma bēe na maumunya ma ntema ya bēe mali na mbindo.

¹⁶ Bawō bēkye baebe Nwaphongo, kasi na bitoma ba bēe bamoangane. Bali bakolo bato babe, batōmbi, tebakokyi na etoma elaa eso.

2

Mateya maa phele makokyi na bato basō

¹ Phō ya wē, teya maphō malongoba na mateya ma phele.

² Bato baakotwa bēe ekan-gaka ntema, babe bato ba kaa, bato ba mayele, bato baatonda na saakolo ianola, bato baatonda na lozingo, na nā ilendedala.

³ Babasi baakotwa, nde bomō, basengyesi iba ya bato baala: Sawōle bato na boŋe, bēe saba baombo ba maleku. Bateya maphō maala,

⁴ bateya bangōndō izinga bampele ba bēe na bana ba bē,

⁵ bābe bato bate
baamikpe, bate bakyele
baphemba, bamiambya o
etoma ya mangambi ma
βε, batosa balo ba δε,
pho moto satiyola Iloba sa
Nwaphongo.

⁶ Nde bomo, lenza na
banzenga obokye bamizile

⁷ o maphoo maso. We
mampenza osengyesi iba
ndakyisa na bitoma ba we
biilaa: Mateya ma phele, ma
kaa.

⁸ Maloba ma we mabee
malaa, mate makokyi bée
iikyela ziko, pho ya obokye
motemesi yo sazwa na lowo
loobe la iwo pho ya banga,
kasi azwe soo.

⁹ Baombo batosa ba
nkolo ba bée o maphoo
maso. Babasepelisakye, bée
sabaikyela ziko,

¹⁰ na sabaiBELA na ekpele
yonyo. Baweninyakye
imbelele siso obokye
bali bakolo baombo,
emba bamokumola o
maphoo maso maateya ma
Nwaphongo Mobikye wa
banga.

Molemo nwa baklisto

¹¹ Pho ngolu ya
Nwaphongo yamiweninya,
etatele ya lobiko pho ya bato
baso.

¹² Ngolu me kyeloteya ile
mobesi moobe na maphowa
ma mokyisi mumu, pho ya
obokye tobikye o imbelele sisi
na bokyebi, na bosembo na
na isambela Nwaphongo,

¹³ na iziya sa molemo
moola na imiweninya sa
nkyemo ya Nwaphongo wa

banga o munene na Mobikye
wa banga Yesu Klisto.

¹⁴ Amiambya yo mam-
peza pho ya banga, pho
ya ilomanya o boobe bosoo
na ipetolo bato δε, obokye
batonde na phowa iikye pho
ya bitoma bilaa.

¹⁵ Yango mena osengyesi
iwoo, ilenza na iooya na
bokonzi bosoo. Moto saetiy-
ola.

3

*Kalenza ikyela bitoma bi-
laa*

¹ Okulaka wo na bée baso
obokye baengyesi imiuya o
boo pha bakambi na pha
bakonzi, baengyesi ibatosa,
bambe ba phenephe na
ikyela etoma eso elaa,

² Bée satola moto, bée
saoka, bamiteya bato balaa,
baweninya bonyile imbelele
siso oka bato baso.

³ Pho na banga me,
phanza, tobaka bibubusi,
batombi, bato babunga
nzela, baombo bamaphowa
mabe na ba bisengo ba pha.
Tokyela boobe, tobaka na
zuwa, toinanaka.

⁴ Kasi wawenenekye bolaa
na lozingo la Nwaphongo
mobikye wa banga,

⁵ taika lobikya nde pho
ya bitoma ba bosembo
bakyela banga, kasi nde
pho ya ngongo ye, imbelele
sa lokunyola bée na maa,
na mwiya nwa Bolobo,
tobotama mbala eya ibale,
tokoma bato ba sika.

⁶ Bolobo me, Nwaphongo
alophe phango na boikye na

nzela ya Yesu Klisto Mobikye wa banga,

⁷ pho obokye, na ngolu ye, tobuto bato balaa, emba na molemo tobutwe mandomi ma bomoo pha bobele.

⁸ Ilofa me sili nde sa phele, emba nazingye obokye obe na bokyebi pho ya sango, pho obokye bato baso baali na ianola oka Nwaphongo bamiambya mobimba o bitoma bilaa. Kyeka lowo loola na laa ntina pho ya bato.

⁹ Kasi miko ma phaa, itondolo mabota, maoka na iwelana pho ya mibeko, omale. Pho eli maphoo ma phaa na mazanga ntina.

¹⁰ Moto okokabole bato na miko me, bo omokyebise mbala eya yambo na eya ibale, bo taokyi, omumanya onte ya bese.

¹¹ Koebe obokye moto wa ndengye mena, abunga nzela, ali moto wa masumu, kamiingya yo mampenza.

Ndongolo

¹² Wa moetomela nga Artemasi naa Tishike, kyela bokusi obokye oya nzwa o Nikopolis. Pho nakani iba imbela sa seekye nde omo.

¹³ Bongya na bolaa imbanga sa Zenasi ooli avoka na Apolo, pho bese sa zanga ekpele.*

¹⁴ Baaka banga basengyesi iyekola na bokusi ikyela bitoma bilaa me, pho ya ikokya maphoo masengyesi izele. Emba bamobota mbuma.

¹⁵ Bato baso bali na nga baebeya. Beya bato baso balozingye onte ya ianola.

Le obokye ngolu ya Nwaphongo ebe na bese baso.

* **3:13 3.13** Avoka: Moto okosambele mossu lowoo na imoambelela.

Mokanda ŋwa Polo oka Filemō Maphō ma etatele

Filemō abaka moanosi mōnōmō wa kaa onte ya ingomba sa Kolose. Abaka nwebi na Polo (Etee ya 1). Ambaka baa na moombo mōnōmō nkombo ye Onesime, owa molotaka. Waba Polo o bōlōkō, aesi ya vana na Onesime, amba ya mobatisa. Polo aesi ya kana obokye kamobuya oka kolo ye Filemō. Amba ya mokomela mokanda phō ya imoonga obokye ayambe Onesime ndokolo moombo phe (phō moombo munso awalotaka koloye abaka kazwe etumbu ekusi), kasi Filemō amokpe ndokolo nwebi moanosi.

Polo amba ya komela nwebi ne Filemō na bokonde bosō, taikaka mobalimisa bobalimise, tamba na moonga na bokusi, tambaka na bunga obokye Filemō ali kolo wa Onesime. Kasi aongaka ne nde obokye aumunya. Na bomō, mokanda mumu moteya baanosi basō ndengye ekyebongya lozingo la Klisto maphō na mobesi ŋwa ma bato.

Mokanda ŋwa Filemō moli na maphō mama:

- Etee ya 1-3: Ibeya
- Etee ya 4-7: Polo kaku-mole Nwaphongo phō

ianola na munzaka ŋwa Filemō

- Etee ya 8-22: Polo kabōndele Filemō phō ya Onezime
- Etee ya 23-25: Ndōngolo

Ibeya

¹ Inga Polo, moto wa bōlōkō phō ya Yesu Klisto, na Timote, toebeye iwe Filemō nwebi na banga wa etoma.

² Tobeye na Apia, nkanasa wa banga, na Alisipe, nwebi na banga wa ebasi, na ingomba siangane o ingambi sa we.

³ Le obokye ngolu na bose pha Nwaphongo Ango wa banga na Nkolo wa banga Yesu Klisto ibe na bēe.

⁴ Naphe Nwaphongo wa nga melesi nkolo iso phō ya we waabōndele nga.

⁵ Phō naokye bawō phō ya lozingo loli na we oka bato ba Nwaphongo na ianola sili na we oka Nkolo Yesu.

⁶ Le obokye iyangana sawe na banga o ianola sibe sikusi, phō ya iteya bolaa bosō boli na banga onte ya Klisto.

⁷ Nwebi, natondi na nkyisa boikye na ná nzoto nkusi phō ya lozingo la we, olenze ntema ya bato ba Nwaphongo.

Polo kabōndele Filemō phō ya Onezime

⁸ Yango mena, nabo nali na makokyī onte ya Klisto ma iephe etoma esengyesi we ikyela,

⁹ kasi nazingye na boikye o nkombo ya lozingo ieyonga

lowo lolo. Phele nga Polo, oli phomba, uwanjwa eye nambi na kula ba o boloko pho ya Yesu Klisto.

¹⁰ Naongye na we pho ya njwana wa nga, Onezime, owa bota nga onte ya boloko.

¹¹ Taikaka ba phanza na ntina pho ya we, kasi uwanjwa eye, abuto na ntina pho ya banga baso, ebe we ebe nga.

¹² Naetomesi yo, iyo oli ndokolo ndondo ya nga so-longo.

¹³ Bo taaba nga o boloko pho ya Simo Elaa, nabakyi na phowa ya ikala ne wawa pho ansungye o elele ya we.

¹⁴ Kasi sikyi anola ikyela babona sataa etuna, pho ya obokye bolaa me phango saba ndokolo pha ikandindisa, kasi boute na phowa ya we.

¹⁵ Naumunya obokye Onezime atangwaka na we pho ya bana nkolo, pho ya obokye ambe ya ebutwela pho ya bobele.

¹⁶ Takuli ba nde moombo na moombo kasi abuto na ntina iikye koleka moombo: Abuto nwebi wa lozingo, na boikye pho ya nga, amba kula leka pho ya we, ebe o miyo ma bato na ma Nkolo.

¹⁷ Bo konpke ndokolo nwebi na we o nzela ya ianola, omokpe ndokolo eli nde nga.

¹⁸ Ka bo aekyela bobbe naa bo ali na mbongo ya we, namoeyita.

¹⁹ Eli nga Polo okoekomele mokanda mumu nde na

maboko ma nga mampenza. Eli nde nga owamoeyitela. Emba simbe na kula eyimola obokye na we oli na mbongo ya nga, emba mbongo me eli nde we mampenza.

²⁰ Nwebi, pho ya iangana sa banga onte ya Nkolo, kyela boeyongyi nga, o nkombo ya Klisto, kuya ndondo ya nga.

²¹ Naebe na bolaa botosi pha we yango mena naekomele. Naebe obokye wamokyela koleka ikyi wo nga.

²² Nawo na na we bobele obokye o mbongyisa elele ya imilangya, pho nalemele obokye, pho ya iyonga sa bee oka Nwaphongo, namokula ekomela omo.

Ndongolo

²³ Epafras, nwebi na nga wa boloko pho ya Yesu Klisto, aelongozi.

²⁴ Maalako, Aristarke, Demasi na Luka, bebi na nga baetoma na bee baelongozi.

²⁵ Le obokye Ngolu ya Nkolo Yesu Klisto ebe na bee.

Mokanda nwa Polo oka Baebele Mapho ma etatele

Mokanda mumu o imokyeka, mowenene ndokolo bamotomelaka baanosi baali Bayuda. Mobalenza pho babaka banyokomo emba baunvaka na le ianola sa be. Moto owakoma mokanda mumu taebane.

Etatele ya mokanda mumu kyeweninya saa obokye Nwaphongo amiweninyaka oka banga na nzela ya Nwana we Yesu Klisto (1.1-3). Mateya ma mokanda me makabana na bite bifale binene.

- Etee eya o boo (1.4-10.18) kyete ya obokye Yesu ali na mwiya mokusi. Taiki leka nde Baimosi na baimosi (1.1), kasi aleki na banze, na Mose na Zozuwe. Oli yo Nganga ya Nwaphongo o munene o sangola eenyakune, aleki banganga ba Nwaphongo banene baso ba sangola eekasi. Amiambyaka

nde mbala yonyo bobele ndokolo mbeka, aleki na mambeka maso ma Isalayele ma kalakala.

- Etee eye ifale (10.19-13.25) kyekuya baanosi pho baphile nde ianola, babengye mobesi nwa basantu ba Sangola eekasi, bakyekyele nde Yesu Klisto.

Pho ya isukya, mokanda mumu moamba mateya na mibeko ndengye na ndengye.

Mapho mali o mokanda mumu mango mama:

- Baebele 1.1-3: Nwaphongo amiweninye na bato na nzela ya Nwana we Yesu Klisto
- Baebele 1.4-2.18: Klisto aleki banze
- Baebele 3.1-4.13: Klisto aleki Mose na Zozuwe
- Baebele 4.14-7.28: Klisto aleki Banganga baanene ba Nwaphongo

Nwaphongo awo na nzela ya Nwana we

¹ Waakalakala Nwaphongo awolekye bankoko ba banga mbala nzikye na na ndengye nzikye na nzela ya baimosi,

² o nkolo ya suka iye, alowosi na nzela ya Nwana we owateye yo ndomi ya mapho maso, nde na nzela ye me, akylela munse munsu.

³ Yo, ooli ingyengye sa nkyemo ye, na bonene pha boekondo phe. Emba aphi mapho maso na mwiya nwa lloba se. Waunva yo ikunyola masumu ma bato baso, akye zala o boloo pha Bonene pha Nwaphongo, o ikolo.

Nwana wa Nwaphongo aleki banze

⁴ Abutwa na mwiya ileka banze, yango mena azwa nkombo ya ngambo eelaa koleka maaka be.

⁵ Pho nzaa onte ya baanzelu owaunva

wōle Nwaphongo
nōnō mbala yōnyōyō
obokye:

«Iwe oli mpenza njwana wa
nga,

lolo, nga nabutoo oṅgo.»

Naa obokye:

«Nga, namoḃa angō

emba yo amoḃa njwana wa
nga.»

6 Kasi wakula kamba yo
njwana owa ḃola o
mokyisi, awo yokye:

«Baanze ḃa Nwaphongo
ḃaso ḃamokusamele.»

7 Emba oka ḃanze, kawo
ḃobo:

«Kabuya ḃanze ḃée biweele,
na ḃato ḃée ḃa etoma
itumbu sa mwenya.»

8 Kasi oka Nwana we awo:

«Mumbanga njwa ḃokonzi
pha we, O Nwaphongo,
njwamoḃa pho ya
bipha na bipha.

Emba motuu njwa ḃosembo
eli motuu njwa
ḃokonzi pha we.

9 Wazinga ḃosembo, waina
ḃobe,

yango mena, Nwaphongo,
Nwaphongo wa we
aeyinga mauta maa
nkyisa,

koleka ḃebi na we.»

10 Aamba kula wo ḃobo:

Eli iwe, Nkolo, owakyela
munse o etatele,

emba ikolo elii bitoma ḃa
maḃoko ma we.

11 Iso miina yamowa, kasi
iwe, wamoikala.

Na iso yamokotwa ndokolo
etobu.

12 Emba ḃokokyele
ḃée na munkoto,
wamoizinga,

ndokolo etobu, ḃamo ḃa
endinya,

kasi iwe, oli nde ḃomo,
mambula ma we
etemaakome o suka.

13 Emba nzaa onte ya ḃanze
owaunva yo wōle
nōnō mbala yōnyōyō
obokye:

«Zala o ḃoloo pha nga,

tee nōnō owamobuya nga
ḃanguna ḃa we,
eteyisa ya makolo ma
we.»

14 Te ḃali ḃée ḃaso
malōḃo maakyele bitoma
naa maatome yo pho ya
ḃolaa pha ḃato ḃasengyesi
izwa ilaka sa lobiko?

2

Lobiko loonene

1 Yango mena, esengyesi
obokye ḃanga tophile na
ḃolaa koleka maphoḃo maoka
ḃanga, ḃo phe tomobunga.

2 Pho ḃo maphoḃo
maawomoko na nzela ya
ḃanze mazwe elele, emba ḃo
ḃato ḃabukaka miḃeko naa
ḃate ḃamitosaka ḃazwaka
etumbu eyalongoḃanaka na
ḃomo,*

3 ḃanga tomoḃa sazwa
etumbu ndengye'ye ḃo
toleminye lobiko laa ntina
ndengye mena? Nkolo yo
moto owatataka iloimola
phanza. Emba sima
ḃato ḃaalokaka ḃakulaka
loanolela obokye loli phele.

4 Nwaphongo aku-
laka ne lenzaka ḃonzoka
pha ḃée ebe na bilem-
betele, ebe na ná bilekye-
sako, na ná maphoḃo

* 2:2 2.2 Iphuti

maa ikamwa ndengye na ndengye, emba alokabela na maalo ma Bolobō bosantu bowazingaka yo.

Yo, ookokambe bato o ibika

⁵ Phō, teli oka baanzelu obokye abaphe bokonzi oikolo sa mokyisi ηwaa moyaa moowōle banga.

⁶ Nzuka moto mōnōmō, kawō elele yōnyō phō ya ηwango obokye:

«Moto yo nzaa obokye omoumunya?

Naa ηwana wa moto obokye omookyele nkaa?

⁷ Wamouya phō ya ηwana imbele mokuwe o se ya baanzelu, emba wamolasa nkyemō na ngambo.

⁸ Wauya bikpele bisō o se ya makolo me.»

Phō amokyela mokonzi ηwa mbolo iso, ekpele na yōnyō tekokyi iba o nze ya bokonzi phe. Kasi ηwanηwa eye, tolootaa wene obokye mbolo iso ili o se ya bokonzi phe.

⁹ Kasi phō ya ηwana imbele mokuwe, bo wamouyaka bēe ose ya baanzelu, towene Yesu, phō ya minyōkō ma iwa se, bamolasa eboko ya nkyemō na ya ngambo, obokye na ngolu ya Nwaphongo, alekane o nzela ya iwaa phō abikya bato basō.

¹⁰ Emba wamoanelaka obokye, eli yo, phō ya nza na nā nzela ya nza maphō masō makyelama. Akamba bana baikye o nkyemō, ali

motati wa ibikyi sa bēe na nzela ya minyōkō miakokya yō.

¹¹ Phō ebe okobuya mosantu na baabuya bēe basantu, bēe basō bauta elele yōnyō. Yango mena, na nzela me tali na sō ya ibabanga baande,

¹² na ya iwō obokye: «Namoimola nkombo ya we oka baande na nga, onte ya ingambi sa Nwaphongo, namoetubela meembo.»

¹³ Namba na kula kyela ndondo ya nga esō nde oka ye.

«Ekule baa na nga na bana baampe Nwaphongo.»

¹⁴ Yango mena, phō bana baangana na malongo na nā nzoto, emba ne nde bomō me, aangana na bēe nde ndengye yōnyō, phō na iwa se, abuya phaa owabaka na bokonzi pha iwa o mabōkō, kyelukye iwō obokye Molemba,

¹⁵ na ikandola bato baabaka na boilakye pha iwa, baabutwa bomō pha bēe mobimba baombo.

¹⁶ Phō o solongo, taikyi ya sunga banze, kasi aesi nde ya sunga mboto ya Abalayama.

¹⁷ Yango mena, asengye-laka na nzela esō uulana na baande ne, obokye abutwe nganga o munene owaa okookye ngōngō na okobanza etoma eya mophe Nwaphongo eya imanya masumu ma bato.

18 Phō onte ya bō wa nyōkōmō yo, bō wa zwa yo mampenza bimekyi, ali na makokyi ma isunga bato baazwe bimekyi.

3

Yesu alekyi Mose na Zozuwe

1 Yango mena, baande baasantu, bēe bazwa mbela ya ikolo molōngō, wene Yesu obokye ali toma na nganga wa Nwaphongo oo munene wa itatola sa banga.

2 Ali na ianola oka owa mōlō, ndokolo bowabaka Mose onte ya ingambi se siso.

3 Phō yo abaka na kaa ya nkyemo koleka Mose. Phō motongyi nwa ingambi ali na ngambo koleka sina ingambi.

4 Phō ingambi na ingambi sili na motongyi nwa sango. Emba motongyi wa maso eli Nwaphongo.

5 Emba Mose abaka na ianola onte ya ingambi se siso, ndokolo moto wa etoma phō ya bonzoka pha maphō maamo wō bē.

6 Kasi Klisto ali ndokolo Nwana, emba ali o ikolo sa ingambi se. Ingambi se, eli banga, bō tokyele ntema ya banga o mambunu ma Nwaphongo na ilendendala na ná molemo.

Bato ba Nwaphongo bamoema

7 Yango mena, Bolōbō bosantu kawō bōbō: «Lōlō, bō okyi ntwesi nwe,

8 sakyela ntema bokusi, ndokolo imbele saatōmbōkō bakōkō bā bēe,

mokōlō nwa mekaka bēe Nwaphongo o bokye.

9 Omō, baongō bamekaka phō ya iluka iyeba bozindo,

emba bawenekye bitoma bianga

10 mbula mako mane.

Yango mena nabaokyelaka yō

emba namba wō ngakye: "Ntema ya bato baba kyibungye nkōlō iso, bato baba tebaebe manzela ma nga."

11 Phō, na yō ya nga, nakata seleka ngakye:

Tomokyeka bō bamunyōlō o elele eya bōngya nga phō ya iyema!»

12 Kyeka, baande, kyeba obokye mōnōmō na bēe saba na motema mobe moobalole izanga ianola na Nwaphongo oli moambee wa bōmō.

13 Kasi lenzana onte ya bēe mokōlō na mokōlō bōtaaba wango lolō, phō ya obokye mōnōmō onte ya bēe, isumu sango samokosa phō ya ibutwa na motema bokusi.

14 Phō, tobutwa bēbi bā Klisto, bō tomophila na bokusi nōnō o suka motesi nwa tataka na banga ianola.

15 Emba bawō obokye:

«Lōlō, bookyi ntwesi nwe, sa kyela ntema bokusi ndokolo imbele saatōmbōkō bā nkōkō bā bēe baakasi.»

16 Phō, banzaa baokaka, emba bamba motōmbele?

Ka teeli nde baso baatokoloko o Ezipito na nzela ya Mose?

¹⁷ Emba abaka na yoo na ba nzaa mbula mako mane? Teli na bato baakyelaka maa-sumu, baawaka o bokye?

¹⁸ Emba oka ba nzaa akataka seleka obokye etebanyolo o eemele ye, bo teebe nde baalekye itosa?

¹⁹ Emba towene obokye tebaikaka koka inyolo pho ya izanga ianola.

4

¹ Na bomo, tokyebe na bokusi, obokye monomo na bese sa zanga, bo taaba mbunu eyaloikyela yo eya inyolo o eemele ye.

² Pho o solongo, tooka Simo Elaa baloteya yango nde bo waeyokaka bankoko ba banga baakasi. Kasi Iloba sa bateyaka bese tesaikaka ba na mbano pho ya be, pho tebaikaka ba monomo o ianola na baasiokaka.

³ Pho banga tonyolo o eemele ye, banga baanola, nde bo wawo yo obokye: «Nde bo wakata nga seleka na yoo yanga, ete baanyolo o eemele ya nga!» Na bo obokye bitoma tata o etatele ya mokyisi biaunvaka.

⁴ Pho awo o elele yonyo pho ya mokolo nwa sambo obokye: «Emba Nwaphongo aemaka o mokolo nwa sambo o bitoma be.»

⁵ Emba ekuli baa nde o elele me eye: «Ete baanyolo o eemele ya nga.»

⁶ Na bomo, bookuli wee baa obokye bakyi bamunyolo omo, emba bato baaphanza baatataka iyoka Simo Elaa tebaikaka nyolo pho ya iba satosa,

⁷ akuli bongya mokolo mosuu: Nkombo ya nzwango lolu. O zembo sa Davidi, awo omo banda kalakala, nde bo wa woko bese obokye: «Lolu, bo ookyi nzwesi nwe, sakyela ntema bokusi.»

⁸ Pho bo Zozuwe abaemyaka, Nwaphongo nde tabawolekye pho ya mokolo mosuu sima ya nkolo iye.

⁹ Yango mena, iyema saa Sabata saikala pho ya bato ba Nwaphongo.*

¹⁰ Pho moto oonyosi o eemele ye, ne anyosi ne me o iyema sa etoma ye nde bo wa mieminyaka Nwaphongo o etoma ye mampenza.

¹¹ Yango mena, towele inyolo o eemele me, pho ya obokye mokyelesi nwa ibaa satosa, nzwango sabenda moto na monomo o yaki.

¹² Pho Iloba sa Nwaphongo sili na bomo na na bokusi, sili na mwiya na na bootu koleka mumphata munsu mooli na bootu na mbale na mbale. Sango sinyolo noko o ikye kabola ezisi na bolobo, mantonga na phongo. Sili na ikokyi sa isambisa maphowa na maumunya ma ndondo.

* 4:9 4.9 Mokolo nwa sambo. Mokolo moeme Nwaphongo.

13 Emba tewali ekyelamo yonoyō eyamibomba o boo phe. O miyo me, iso ili nde bolumbu, te wali na ekpele eya mibomba o miyo me. Eli oka ye tomotondolo maphoo maso.

Yesu, nganga wa Nwaphongo oo munene

14 Ooli banga na nganga wa Nwaphongo oo munene owa lobo, owa lekana o ikolo, Yesu, Nwana wa Nwaphongo, tophile na bokusi ianola siitatole banga.

15 Pho tololi na nganga nwa Nwaphongo otokokye iyoka mpasi na banga o imbele sitesili banga na bokusi. Nde ya banga, bamumekaka o maphoo maso, kasi taikakyele isumu.

16 Yango mena, tosusinya na bokamba bosō o kyiti ya bokonzi ooli ngolu na ianola sisō, pho balookyele ngongō na ngolu, pho ya obokye balosungye botosengyesi.

5

Kliso, nganga wa Nwaphongo omunene okookye ngongō

1 Pho nganga wa Nwaphongo munso oomunene, wosi bee onte ya bato, bamoteyē pho ya ikyelela Nwaphongo pho ya bato. Etoma ye eli ya iambya bilambo na mambeka pho ya masumu.

2 Ali na makokyi ma isosolo pho ya batebaebe, bambe na bunga. Pho ne me alii mboka eso na bokoo.

3 Emba pho ya bokoo me, asengyesi iambya pho ye mampenza na pho ya bato, mambeka pho ya masumu.

4 Pho moto taamiphe ngambo mena yo mampenza, baezwe na mbela ya Nwaphongo, bo wabaka ya ngo pho ya Alona.

5 Yango mena, na Kliso taika miphe yo mampenza nkyemo ya ibutwa nganga ya Nwaphongo. Aezwa na owa wo ne obokye: «Oli njwana wa nga wa lele, lolo, nga nabutoo ongo o eboti.

6 Bo wakula yo wo bisuu obokye: Oliy nganga ya Nwaphongo pho ya bobele na bobele o molongō nwa Melekisedeke».

7 Eli yo owa, onte ya bomoo phe o mokyisi, ambya nsambo na imilela na njwangye munene na mbe-mbe oka okokyi imobikya o iwa. Emba bamookaka pho ya imiuya se.

8 Na bo abaka Nwana, aekola itosa na nzela ya minyoko me,

9 emba, bo waunva mokokya bee na iso, amba butwa pho ya bato baso baamotosa ntina ya lobiko la bobele.

10 Nwaphongo amotokolo nganga oo munene wa Nwaphongo o molongō ya Melekisedeke.

Sa lee ianola

11 Pho ya lowoo lolo, toli na maphoo maikye maiwo, kasi mali makusi pho ya ima woo na imalimbola, pho bee obuto na zunu sa iyoka.

12 Phō ɓo wasengyelaka ɓɛɛ imbele siso ibutwa bateye, okuli sengyela obokye baeteya maphoo maa etatele ma mateya ma Nwaphongo. Obuto baasengyesi na maaku, kasi na ntoma iinkusi phe.

13 Phō moto munso otaaba naino o maaku, taika meeɛ na lowoo lookyeki bosembo, phō ali njwana mokyee.

14 Kasi phō ya ɓa phomba, ntoma iinkusi ili phō ya ɓe, phō ɓɛɛ ɓameeɛ, ɓali na boomakye phaekusa ɓɛɛ ikyesinya lowoo loola na loobe.

6

1 Yango mena, toikye o sima mateya ma etatele maakyeki Klisto, tokyende oboo bii mateya ma boomakye maa ɓophomba, ɓanga sakula butolela mateya maa etatele maa ibongola motema o ilɛɛ bitoma baawa na ianola Nwaphongo,

2 mateya maa batisimo na itanda maɓoko, emba na ikundwa onte ya ɓawee na moambo njwaa suka.

3 Eye eli maphoo maamokyela ɓanga ɓo Nwaphongo alophe nzela.

4 Phō tewakokyi ikyelama obokye ɓato ɓaunva ingola Nwaphongo miyo, ɓaameka ɓolaa pha ikabo sa ikolo, ɓaabutwa ɓebi ɓa ɓoloɓo Bosantu,*

5 ɓaameka ɓolaa pha iloba sa Nwaphongo na siya ya mokyisi njwaa moya,

6 emba ɓakula kaa; obokye ɓakule ɓongola ntema, mena ɓakule ɓakya Nwana wa Nwaphongo oekulusu mbala eya ibale phō ya ɓe mampenza, na imopheeso o miyo ma ɓato.

7 Phō waanywe manyete mambula maamunole mbala na mbala, katokolo ndemo iilongoɓa phō ya ɓato ɓaazingye imabala manzabi, mango mazwe impambosi oka Nwaphongo.

8 Kasi ɓo matokosi nde ɓa kata na milo, temali na ntina, kyembe nde ikala obokye ɓamawambe, maamba na suka nde naimatumba.

9 Kasi phō ya ɓɛɛ ɓaande ɓa lozingo, waa woo ɓanga ɓaɓona, toli na ianola obokye oli o mophaa moolaa koleka, mophaa njwa lobiko.

10 Phō Nwaphongo tali na mbelekye obokye abungye etoma ya we, na lozingo loot-eye we phō ya nkombo ye waa salisaka we ɓasantu na ɓoo taa ɓa we ibasalisa.

11 Emba phowa ya ɓanga eli obokye monomo na monomo na ɓɛɛ akule teya phowa eekusi ye me phō molemo njwa ɓɛɛ motonde nono o suka;

12 obokye ɓɛɛ ɓabutwa ɓakoo, kasi ɓamekosi ɓa ɓato ɓawaa o nzela ya ianola na ya ilendendala na ɓazwe ilaka sa mambunu maa baikyela ɓe.

* 6:4 6.4 Ibutwa o saa ya ɓoebakye.

*Mbunu ya Nwaphongo
eya bobele*

¹³ Waikyela Nwaphongo Abalayama mbunu, wate waba na moto mosuu oomolekyi na bonene pho akate seleka na nkombo ye, amba kata seleka nde na nkombo ye mampenza

¹⁴ yo kye: «E, namoepambola na boikye, namba na ephe ibota siinene».

¹⁵ Emba waalendendala yo o iziya, Abalayama azwaka mbunu eyamoikyelaka Nwaphongo.

¹⁶ Waakate bato seleka na nkombo ya moto oo balekyi na bonene, seleka me pho ya bée kyeweninya obokye baumbo miko miso.

¹⁷ Na bomo, Nwaphongo kalukye iwenninya na bolaa oka mandomi ma mbunu ye ndengye eetekokyi bée imanya meko me, maakatela yo seleka.

¹⁸ Na nzela ya maphoo mabale maatemaekpane, maatemakokyi na Nwaphongo ikata boole, bii ilolenzana na bokusi, banga baika lota phoo iso, pho ya iphila molemo mooli o boo pha banga.

¹⁹ Molemo me moli pho ya banga ndokolo longo ya molimo. Moli nde phele na bokusi, emba munyolo motema njwa etobu eyaziba bée o tempelo.†

²⁰ Eli elele eya kye nyolo owakye oboo pho ya banga, Yesu, owabutwa nganga ya Nwaphongo oomunene pho

ya bobele na bobele, o molongo njwa Melekisedeke.

7

*Melekisedeke, mokonzi
na nganga ya Nwaphongo*

¹ Melekisedeke mona abaka mokonzi njwa Saleme na nganga ya Nwaphongo owa ikolo. Akyekye benga Abalayama o nzela, wautaka yo o mabita maa longaka yo bakonzi, amba mopambola.

² Emba Abalayama amba mophe monomo pho ya iko mi mbolo iso yaazwaka yo o mabita. Naino ali na nkombo ekyelimbo-lame obokye «mokonzi wa bosembo», emba o sima ambikula naba mokonzi wa Saleme, kyelukye iwō obokye «mokonzi wa bose».

³ Yo ooli sa ango, sa nyango, naa sa mankoko naa sa etatele pho ya nkolo ye, naa sa suka pho ya bomoo phe. Kasi aulana na njwana wa Nwaphongo ooli nganga ya Nwaphongo pho ya bobele.

⁴ Kyeka bonene pha moto mona, nkoko Abalayama amophekye monomo pho ya iko, iyalo siilekyi bolaa o mbolo yazwaka yo o mabita.

⁵ Nzuka, nde bana bampele ba Levi bazwe bonganga pha Nwaphongo ikokana na mibeko, iyonga monomo pho ya iko oka bato kokokana na mibeko, kyelukye iwō obokye bēbi

† 6:19 6.19 Etobu eye eli ndokolo lokala naa ekpekyete ekyekabole bitee ba ingambi.

na ɓe, ɓatokolo o piko ya Abalayama.

⁶ Kasi iyo, otoli oibota sabɛ, azwe monomɔ phɔ ya iko oka Abalayama emba amba na pambola mokolo mbunu.

⁷ Nzuka toanole obokye moto oli osima ka pambolame nde na moto okomolekye.

⁸ Emba wawa, ɓana ba Levi ɓaawe bazwe monomɔ phɔ ya iko, Kasi oka oyo, Melekisedeke, oko wɔ ɓɛɛ obokye ali na ɓomɔɔ.

⁹ Emba tokokyi iwɔ obokye, na nzela ya Abalayama, ebe na levi, owabaka kazwe monomɔ phɔ ya iko, abaka kaphute ne monomɔ phɔ ya iko.

¹⁰ Phɔ wataaka ɓa yo Levi o mokyeya nwa nkoko ye, eli waabayɔ ka kye vana na Melekisedeke.

¹¹ Bo tokomakyi o saakolo ikoka silaa na ɓonganga pha Levi, eli phɔ mobeko nwaaphɛkye ɓɛɛ ɓato nwa utaka phɔ ye. Nde amba kula sengyela na nganga ya Nwaphongo mosuu wa ye o molongɔ nwa Melekisedeke, o elele ya obokye aute o molongɔ nwa Alona?

¹² Phɔ iyendinya manganga, kyeongye iyendinya mibeko.

¹³ Emba moto okowɔle munkanda motangyemi ali wa ibota site sili na ná moto monomɔ owa ɓaka o etoma ya ikyela o etumbelo.

¹⁴ Phɔ ɓato ɓaso ɓaebe obokye Nkolo wa ɓanga auta o ibota sa Yuda, wa ibota

sitesaika wɔ Mose o nkanda yaawɔ yo phɔ ya ɓanganga.

¹⁵ Lowɔ me lombikula ya butwa la phele imbele sikuli ya tokolo nganga monomɔ owaulana na Melekisedeke,

¹⁶ emba taika koma o ɓonganga phɔ ya mobeko nwa ifa wa sina ibota, kasi phɔ ya mwiya nwa ɓomɔɔ bote boli na mbomela.

¹⁷ Phɔ ɓawɔ obokye:

«Oli Nganga ya Nwaphongo phɔ ya ɓobeɛ

o molongɔ nwa Melekisedeke.»

¹⁸ Emba toli na ɓowakye pha mobeko nwa phanza phɔ ya ɓokɔɔ pha nwango na izanga ntina sa nwango.

¹⁹ Phɔ mobeko nwa Mose tenwaika ɓongya na ekpele yɔnɔyɔ. Kasi nwalonyɔsa o nwakolo molemo moolaa, mowaa na nzela ya nwango toɓufane phenɛphe na Nwaphongo.

²⁰ Emba ɓo wabaka nwango, te nwayelamaka ɓokyelela sa kata seleka. Phɔ ɓaabaka sa katela ɓɛɛ seleka, eli ɓaa ibota sa Levi ɓaabutwaka ɓanganga.

²¹ Kasi phɔ ye ɓakataka seleka na nzela ya owa wɔ phɔ ye obokye: «Nkolo akati seleka emba etaakule ebutolela: “Oli nganga ya Nwaphongo phɔ ya ɓobeɛ.”»

²² Kokokana na seleka eya ndengye mena, Yesu abutwa ne ndanga ya eyaakola sangola eekusi na eelaa koleka.

²³ Emba ɓaikye ɓabutwaka ɓanganga ɓa Nwaphongo, kasi iwa sabakatela iikala

o mokyisi pho ya ikyelaka etoma me.

²⁴ Kasi yo, booli yo pho ya bobele, ali na bonganga pha bobele bote booambiya be.

²⁵ Emba na bomo, ali na makokyi ma ibikya pho ya bobele bato bawaa, na nzela ye, baye oka na Nwaphongo, pho ali nkolo iso na bomoo pho ya iyonga pho ya be.

²⁶ Emba nganga ya Nwaphongo o munene owa ndengye mena, ali phele owakokaka na banga, mosantu, tali na bofe, sa isumu, bamokabinya na bato ba masumu, abutwa o ikolo koleka.

²⁷ Tali na ntina ya bosenga pha mokolo na mokolo, ndokolo banganga ba Nwaphongo banene baayoko, baambya bilambo mokolo na mokolo, naino pho ya masumu ma bee mampenza, sima pho ya maaka bato. Pho yo alokyela nde mbala yonyo pho ya bobele, waamiambya yo mampenza.

²⁸ Nzuka mobeko nwa Mose mokyete bato ndokolo banganga ba Nwaphongo baanene. Bato bate balongobana; kasi iloba sa seleka siye o sima ya mobeko sikyele Nwana owa koka na iso, nganga ya Nwaphongo oomunene pho ya bobele.

8

Yesu, nganga ya Nwaphongo oomunene wa

banga

¹ Nzuka, lowo laa ntina o maphoo maawo banga lango lolo, toli na nganga ya Nwaphongo oomunene, oozasi o boloo pha mumbanga nwa bokonzi nwa bonene o ikolo.

² Kakyete etoma ya maphoo maa bosantu na o nwakolo molaku nwaatongama na Nkolo kasi na moto phe.

³ Pho, nganga ya Nwaphongo oomunene munsu bamolo pho ya iambya bilambo na itumba mambeka. Yango mena asengyesi obokye ne azwe nwana ekpele wa ilambela.

⁴ Bo abaka o mokyisi, nde tabaka na nganga ya Nwaphongo, pho wali bato bawaa ba ambya bilambo kokokana na mobeko.

⁵ Kasi etoma ya be, eli eyaulana, na elala ya maphoo ma ikolo, nde bo wawoko Nwaphongo na Mose waalukaka yo na iyunva itonga molaku obokye:

Kyeka, amba wo ne,
wamokyela iso kobenga
ndakyisa ya bo
wateyaka bee o ikolo
sa ngomba.

⁶ Kasi unwanwa eye, azwe etoma ya bonganga eelekyi na bolaa koleka. Pho ali mobongye nwa sangola elaa, eli o ikolo sa mambunu maala koleka.

⁷ Pho bo sangola eya ebandele teyabaka na maphoo maabe, nde

tebaeyendinyakyi na sangola eya ibale.

⁸ Pho, baezwa na mooya, yango mena Nwaphongo awo yo kye:

Kyeka: Kyewo Nkolo, nkolo kyiye

namokyela sangola eenyakune na ibota sa Isalayele

na ná ibota sa Yuda

⁹ etebe ndokolo sangola eyakyelaka nga na baango ba bée

mokolo nwa bakpaka nga mieboko

pho ya ibatokolo o mokyisi nwa Ezipito.

Pho bée mampenza te baika maambya mi sangola ya nga,

na nga sikulaka bakyeke na miyo, kyewo Nkolo.

¹⁰ Pho kyeka sangola eyamoba na nga na ibota sa Isalayele

o nsima ya nkolo miina, kyewo Nkolo:

Waamoambya nga mibeko ma nga,

naamikoma o maumunya ma bée na o mandondo ma be.

Na mobaa Nwaphongo wa be,

ba mobaa ibota sa nga.

¹¹ Monomo na monomo onte ya bée etakule teya nwebi ne

naa nwana nyango na iwo obokye: Eba Nkolo!

pho baso bamunzeba,

tata o baakyikyi nono o baphomba.

¹² Pho ya obokye namobaa na ngongo pho ya bobo pha be

na masumu ma be, esikule maumunya na mbala.

¹³ Waawo yo na sangola eenyakune, kakotole sangola eekasi. Nzuka ekpele eekotosi be, eli phenephe na ilemo.

9

Losambo la munse na losambo la Ikolo

¹ Sangola eya ebandlele ya baka na mokyelesi nwa losambo, na elele esantu o munse.

² Na bomo, molaku monomo nwa kyelamaka, mena molaku nwa ebandlele, ba mobangaka elele esantu, wa teya bée tala, mesa ma mapa maabonzele be.

³ O nsima ya etobu eya ibale eekyezibe molaku, mobangye bée Mosantu nwa basantu.

⁴ Na elele ekye tumbe bée malasi eya kyela bée na itela, na mobeta nwa sangola eya zinga bée eso na itela. Onte ya mobeta me, kopho yonyo eya kyela bée na itela yabaka na mana, na ingenda sa Alona sa leboloko na ba mesa ba sangola.

⁵ O ikolo sa mobeta me, bakeluba ba nkyemo baezingaka na elala ya bée ekye teya obokye Nwaphongo ali. Kasi tolokokyi iwo mapho wawa.

⁶ Waunva bée ibongya mapho maso, banganga ba Nwaphongo, banyolo imbele sisso onte ya molaku nwa ebandlele, pho ya ikyela etoma ya be.

⁷ Kasi o molaku njwa ibale, kyenyolō omō nde nganga ya Nwaphongo o munene mbala yōnyō phō ya mbula. Kasi tanyolō sa malongo ma iyambya phō ya bobē phe na phō ya phaka bato.

⁸ Bolōbō bosantu ateya babona obokye nzela ya elele esantu naino teemiweninye, naino botaba molaku njwa ebandele.

⁹ Mena eli eyele phō ya imbele sisi: Mafonza na mambeka maambyame, temaakokya nōnō o ndondo ya moto okosambele.

¹⁰ Eli nde phō ya ntoma, maleku na imikunyola ndengye na ndengye. Eli nde mokyelesi njwa bomoto njwa anolamaka nōnō o imbele saakyelaka Nwaphongo molongō njwaa sika.

Mbeka ya Klisto

¹¹ Kasi Klisto atōkōsi, iyo nganga ya Nwaphongo o munene wa maphō maala ma moya. Eli nde na molaku molekyi bonene na molekyi na bolaa, mote njwaika kye-lama na mabōkō ma bato, kyelukye iwō obokye temoli onte ya bipele biakyelama o munse mumu.

¹² Teli na malongo ma mambosi na ma mangōmbē, kasi na malongo mē mam-penza, anyolō nde mbala yango yōnyō phō ya bobēle o elele eya Mosantu njwa basantu, alozwela ikan-dolama saa bobēle.

¹³ Phō bō malongo ma mambosi na maa

mangōmbē, na mbutu ya njwana wa ngōmbē ootumbi bē, maasweya bēē phō ya ibuya basantu bato basō baali na sōkōtō phō ya ikunyola nzoto ya bē.

¹⁴ Ya mobaa bōo koleka na malongo ma Klisto, yo owaa, na nzela ya Bolōbō pha bobēle, ami-ambya yo mapenza oka Nwaphongo ndokolo mbeka eteli na intōnō, amokunyola boebakye pha banga na bitoma biawa phō ya obokye tokyelele Nwaphongo ooli na bomō.

¹⁵ Emba phō ya bomō, yo ali mobōngye wa sangola eenyakune, phō ya obokye iwa sēē saya phō ya iloikola o bobē phaakyelaka banga o se ya sangola ya ebandele, obokye baabangama na Nwaphongo bazwe ilaka sa bobēle saabalakyelela yo.

¹⁶ Phō bō mowee aikiyi ika maloba, esengyesi obokye waebane phele obokye moto mē awa.

¹⁷ Phō maloba maikye ika mowee mazwe esika nde bō yo awee. Kasi temali na ntina bō moto mē ata baa na bomō.

¹⁸ Yango mena, na sangola eya ebandele nde teyatataka bō malongo temasweyaka.

¹⁹ Phō Mose waimolaka yo bato basō motindo mōnōmō na mōnōmō kokokana na mobeko, amba ya kpa malongo ma mangōmbē [na maa mambosi], na maa, na munyengu mootane, na etakyi ya njwete njwa isōpe, amba nyakyelela ebe buku

phango mampenza, ebe na bato baso.*

²⁰ Yokye: «Eye eli malongo ma sangola eyatomisa Nwaphongo pho ya b̄εε».

²¹ Emba amba na nyaka nde bom̄o m̄ε malongo o molaku na o mbolo iso yabaka b̄εε bakyelele pho ya losambo.

²² Eli nde na malongo, bo kow̄o mobeko, bapetole mbolo iso, emba bo malongo tematangyi, ilimbisama sa masumu te sili.

Mbeka ya Klisto kye-manyanya masumu

²³ Yango mena, esengyesi obokye ndakyisa ya mbolo iili o ikolo ikunyolame na ndengye mena, Kasi mbolo ya ikolo yango mampenza kyiongye ikunyolama na mambeka maalaa koleka mbolo ya wawa ose.

²⁴ Pho, Klisto taika nyolo nde o Mosantu n̄wa basantu n̄waakyelama na maboko ma bato, n̄waa ulinya b̄εε na n̄waa phele. Kasi anyolo nde o ikolo solongo pho awenene un̄wan̄wa eye oboo pha Nwaphongo pho ya banga.

²⁵ Emba teeli pho ya obokye amiambyiakye yo mapenza mbala na mbala ndokolo nganga ya Nwaphongo oomunene ookonyolo o Mosantu n̄wa basantu mbula na mbula na malongo ma mosuu.

²⁶ Pho wasengyelaka we obokye anyokom̄o mbala na mbala banda wa etatele ya

mokyisi. Kasi un̄wan̄wa eye, o imbela saa suka, amba ya miweninya nde mbala yonoȳo pho ya imanya masumu na nzela ya mbeka ye mapenza.

²⁷ Emba bowa kyelama we pho ya bato iwaa nde mbala yonoȳo, o sima m̄ε kyembe ya moambo,

²⁸ nde bom̄o m̄ε, Klisto amiambya mbeka nde mbala yonoȳo pho ya bato baso, pho ya imanya masumu ma baikye. Amokula miweninya mbala eya ibale sa masumu, oka baamoziya pho ya lobiko.

10

¹ Pho mobeko moli elalaa ya maphōo malaa ma moya, temoli eyaakolo ekpele m̄ε solongo. Mbula na mbula baambya mambeka nde ma ndengye yonoȳo mbala na mbala, te maunva koka ibongya bato baasusane na Nwaphongo.

² Bo phe, bato baambya mambeka mamana nde te baunva le, pho tefakuli baa na ná boebakye pha masumu, obokye bakunywa na masumu ma b̄εε mbala yonoȳo pho ya bobele?

³ Kasi, na nzela ya mambeka maamana, bato bamikundolele masumu ma b̄εε mbula na mbula.

⁴ Pho malongo ma mangombe na ma mambosi te mali na mwiya n̄wa imanya masumu.

* 9:19 9.19 O nkanda iyoko tebaika koma malongo ma mambosi. * 10:5 10.5 Eye eli bo wakoma b̄εε o Meembo 40.7-9.

5 Yango mena Klisto, walukaka yo inyolo o mokyisi, amba wo yokye.*

Mambeka na makabo, tokuli maanola kasi ombongyisesi nzoto.†

6 Manyama maatumbe bée oikolo sa etumbelo na mambeka maambya bée pho ya masumu tokuli sepela na me.

7 Emba namba wo nga kye: Kyeka, naye, iyakyela phowa ya we, O Nwaphongo. Nde bo wakomama we pho ya nga o buku bosanto.

8 Phanza awoko yokye: Na mambeka, na makabo, na makabo maatumbe bée na nwenya, na makabo maambyame pho ya masumu, toika mazinga naa toika sepela na me, me mawaa mambyame boko ongye mobeko.

9 O sima kambe wo yokye: Kyeka, naesi, pho ya iyakyela phowa yawe. Amanye mokyeesi nwa phanza nwa iambya mambeka pho ya izasa mokyeesi nwa ibale.‡

10 Nde oena phowa ye, tobutoo basantu na nzela ya ikabo sa nzoto ya Yesu Klisto, mbala yonyoyo pho ya bobele.

11 Nzuka ba nganga ba Nwaphongo baso babaka bateme mokolo na mokolo pho ya ikyela etoma na iyambyaka mambeka

maambya bée mbala na mbala, kasi mambeka me temakokyi imanya masumu,

12 Nzuka, Klisto aambya nde mbeka yonyoyo pho ya masumu, emba ambi zala pho ya bobele na bobele o eboko ya boloo ya Nwaphongo.

13 Banda inwanwa eye, kaziya obokye Nwaphongo akyele banguna bée ose ya ekyitele ya makolo me.

14 Pho nde na ikabo sonoso, abuya o ibong'o oboo pha Nwaphongo pho ya bobele, bato baabuya yo bansatu.

15 Emba Bolob'o bonsatu boloumole me, o sima ya iwoko:§

16 Kyeka sangola eya mokyela nga na bée osima ya nkolo mina, Nkolo awo obokye:

Na mokyela mibeko manga o mandondo ma bée, namba makuluta o maulunya ma bée,*

17 Kambe kula bakya obokye: Emba esikule oumunya masumu ma bée na bobele pha bée.

18 Nzuka, elele eeli ilimbisama sa masumu, tewakuli ba ntina ya ambya ikabo pho ya imanya masumu.

Tosusinya oka Nwaphongo

19 Yango mena, baande, tobe na bokamba pha inyolo o Mosantu nwa basantu na nzela ya malongo ma Yesu.

† 10:5 10.5 Kyelukye iwoko obokye onkyeesi naa o mbuye na nzoto. ‡ 10:9

10.9 Eye eli mokyeesi nwa sukula. § 10:15 10.15 Kyeka na Yilimiya 31.33-34.

* 10:16 10.16 Ikuluta

20 Aloingolela yo nzela yɔnɔyɔ enyakune na ya bomɔɔ, na nzela ya etobu, ekye lukye iwɔ obokye nzoto yɛ mamɛ.

21 Emba toli na nganga mɔnɔmɔ wa Nwaphongo o munene ooli mokambi nwa ingambi sa Nwaphongo.

22 Yango mena, le obokye tosusane na Nwaphongo na ndondo eya phele na ná mokyito munsɔ nwa ianola, mandondo maakunywa na bofe bosɔ na nzoto ya banga ikunyolame na maa ma petɔ.

23 Sabophekye, toikalakye o itatoli sa molemo nwa banga, phɔ moto oikyi mbunu mena ali okokokya mambunu.

24 Tokyengyelene bana na bayɔkɔ, phɔ ya ikuyana na izingana na o bitoma bilaa.

25 Salɛɛ isanga sa banga, ndokolo bowa mɛele baayɔkɔ ikyela, kasi tokuyinyakye bana na bayɔkɔ wawene bɛɛ obokye mokɔlɔ nwe moli phenephe.

26 Phɔ bo tokyele ma-sumu na nko osima ya izwa pha boebi boikye phaa phele, tewakuli ba na mbeka yɔnɔyɔ phɔ ya imanya ma-sumu,

27 kasi nde iziya isambisama sɔnɔsɔ siikusi na mbambisa ya nwenya nwa mozikya batɔmbi.

28 Moto oole itosa mobeko nwa Mose amowaa sa ngɔngɔ, bo bato babale na baato baefundi, eli nde iwa.

29 Bɛɛ umunya etumbu ekusi ewaa eya mo baa na moto owamokyita Nwana wa Nwaphongo na makolo, na owa mosemola malongo ma sangola eyamobuya mosantu, na owamotola Bolɔbɔ pha ngɔlu?

30 Phɔ toebe owawɔ obokye:

Nga moto owamoe yambelela, namophe moto na moto bo okokyi ne!

Amba kula wɔ yokye:

Nkolo amosambisa bato bɛ.

31 Eli lowɔɔ lonɔlɔ lokusi ikaa o mabɔkɔ ma Nwaphongo olii na bomɔɔ.

32 Umunya nkɔlɔ ya etatele, nde wa ingwa bɛɛ miyo, waititala o e basi eekusi na eya bolɔsi.†

33 Mbale ena omiambye o miyo ma bato na bito na ná minyɔkɔ, mbale eyɔkɔ oanga na bato mɛ baokye mpasi.

34 Emba phɔ ozwe na bɛɛ iyalo o minyɔkɔ ma bato ba bɔlɔkɔ emba wamba na yanola na nkyisa waebolɔlɔ bɛɛ mbolo ya bɛɛ, na boebakye obokye oli na ezwele elekysi bolaa na ekyekɔkɔ phɔ ya bofele.

35 Sabungya molemo nwa bɛɛ, nwanango moli na mbano enene.

36 Phɔ osengyesi nde na ititala phɔ ya ikokya phowa ya Nwaphongo emba wamowene ikokysisama sa mbunu eyaeyikyelaka yo.

37 Phɔ eikasi nde nwanabote, nde imbele sikyikyiyi,

† 10:32 10:32 Ibutwa o saa ya boebakye.

‡ 10:37 10:37 Habakuku 2.3-4.

emba okoye, amoya, eta
osa.‡

38 Moto wa nga owa
bosembo amobika na
ianola se,

emba bo ale ianola se,
molimo nwa nga temokokyi
izwa lowo la isepela
onte ye.

39 Banga, nde phele, tololi
bato bakokyi ile ianola sa
banga pho ya bobo, toli bato
ba ianola pho ya lobiko la
milimo ma banga.

11

Bitoma ba ianola

1 Unwanwa eye, ianola
eli elikya ya maphoo
maalemele banga, mokyito
nwa maphoo maanole
banga obokye mamokye-
lama nabo naino tolo-
maweni na miyo.

2 Nde na nzela ya ianola
sa be, bankoko ba banga
bazwaka itatoli silaa.

3 Na ianola, tososo
obokye ikolo na munse
yakyelamaka na iloba sa
Nwaphongo. Kyelimbole
obokye bikpele biwenene
na miyo biute na bite-
biiwenene.

4 Na ianola, Abele aphekye
Nwaphongo mbeka elaa
koleka eyaka Kaina. Nde
pho ya ianola, amba
zwa itotali obokye abaka
moto wa bosomebo, emba
Nwaphongo amba phe
itatoli silaa pho ya makabo
me. Nde na ianola, na bo
awa, ataaba iwoo.

5 Na ianola, Enoka anet-
waka o ikolo pho yo sa waa,
emba tebakula mozwa pho

Nwaphongo amobayaka o
ikolo. Pho o boo pha
inetwa se, azwaka itatoli
obokye abaka moto molaa
oka Nwaphongo.

6 Nzuka sa ianola
moto takokyi isepelisa
Nwaphongo, pho moto
okosusinya na Nwaphongo
asengyesi imoanola obokye
alii na obokye kaphute bato
baamolukye.

7 Na ianola, Nowa
akyebisamaka na maphoo
mate mataaka wenene na
miyo, atosaka, atongaka
masuwa pho ya ibikya
ingambi se. Na nzela me,
anyetekye mokyisi, emba
amba butwa ndomi ya
bosembo pho ya ianola.

8 Na ianola, waazwaka
Abalayama mbela, atosaka
ikyende o elele ewaa eyaun-
vaka yo izwa pho ya ilaka,
amba yakyende saeba biikye
yo.

9 Na ianola, akyekye zala
omanyete ma moikyelaka
bee mbunu ndokolo mobutu.
Azalaka o ndalaku yo na
Izake na Yakobo, baazwaka
ne mbunu me yonyo.

10 Pho Abalayama abaka
kaziya mokyisi nwa
phikama na bokusi, mowaa
mowangye na motongyi eli
Nwaphongo.

11 Na ianola, Sala ne
me, bowabaka yo ekomba,
azwaka makokyi ma ikula
bota, na bo mambula me
malekanaka, pho abaka na
ianola oka owa moikyelaka
mbunu.

12 Yango mena, uta nde
na moto monomo, baikye pho

babotamaka. Emba babaka nde bawee, moluku ndokolo banyasesi ba ikolo o motiya, na ndokolo munsengye moikye o mokukulu nwa maa maanene.

13 Kokokana na ianola, baso baba bawa, tebaika zwa mambunu, kasi bamawenekye, bambaka na mabeya na itakye. Emba bamba ya mieba obokye bali babutu na bato ba imbanga o munse.

14 Pho bato baawo maphoo mamana baweninya saa obokye bali oiluka mokyisi nwa bée mampenza.

15 Emba bo bakulaka ba baumunya mokyisi me bi wautaka be, nde bazwaka imbele saikula butwa.

16 Kasi unwanwa, bali na phowa ekusi ya mokyisi moolaa koleka nwa bée mampenza, kyelukye iwoo obokye mokyisi nwa ikolo. Yango mena Nwaphongo tali na soo na be, obokye bamobangye Nwaphongo wa be, pho ababongyisa mokyisi.

17 Na ianola, Abalayama aambyaka Izake mbeka wamekamaka yo, emba nwana we nde yo monomo aambyamaka, yo owazwaka mambunu

18 oka owawolekye yo obokye

Nde na nzela ya Izake amba zwa mankoko.

19 Aanolaka obokye Nwaphongo ali na nwiya nwa iakola bawee. Yango mena na ndengye ya ete,

akulaka zwa nwana we, ndokolo aakoo nde o iwaa.

20 Na ianola, na pho ya maphoo mamoya, Izake apambolaka Yakobo na Esau.

21 Na ianola, Yakobo, phenephe na iwa, apambolaka bana ba Zozefu monomo na monomo, emba amba ya kusamela Nwaphongo amisungye na motuu nwe.

22 Na ianola, Zozefu, wakoma yo phenephe na iwa, amba yawo pho ya itokolo sa bana ba Isalayele o boombo, amba na ambya mibeko pho ya mpee ye.

23 Na ianola, Mose, wabotamaka yo, baboti bée ba mobombaka pho ya makombe maato, pho bawenekye obokye nwana me abaka munzenga, emba tebaikaka na lota mobeko nwaaphekye mokonzi Faló.

24 Na ianola, Mose, abutwaka moto munene, alekye obokye bamobangye nwana wa ntwasi wa Faló.

25 Aoloko inyokomo molongo monomo na bato ba Nwaphongo, o elele ya obokye asepele nono imbele sonoso na masumu.

26 Awenekye itiyolama sa Klisto ndokolo ezwele elekyi bonene koleka nkyita ya Ezipito, pho abaka kakyekyele iphuti saa moya.

27 Na ianola, amanaka o Ezipito sa lota yoo ya mokonzi Faló, pho alenden-dalaka ndokolo moto oko wene moto oto wenene.

28 Na ianola, akyelaka eseleko ya Ilekana amba na

ya inga malongo o nzifo ya mandaku pho ya obokye mooti yo sa kuma bana ba bolaa ba Isalayele.

²⁹ Na ianola, ba akalaka maa maanene ma mangola ndokolo ikyito; waya meka bato ba Ezipito iya akala na be, bazindaka.

³⁰ Na ianola, bikuka ba Yeliko ba bukwa o sima ya ibizolongana nkolo sambo.

³¹ Na ianola, Laba, njwasi wa ndumba, taikaka waa na ba tumbi, pho ayambaka banongyi na bose.

³² Emba na mbe kula wo bo, nazangye na imbele pho ya iwo mapho makyekyi Zedeyo, Balaka, Samisona, Zefete, ebe Davidi na Samwele, na baimosi ba Nwaphongo baso.*

³³ Na ianola, bee baboloboko manyete ma nkyisi iinsuu, bakyelaka etoma na bosembo, bazwaka ma mbunu, bakangaka noko ya ba kpopo,

³⁴ bazimia mwiya njwanya, balotaka iwaa saa bootu pha sendo, babutwaka na bokusi o makoo ma be, babutwaka bakusi o mabita, bawiinyaka banwani ba nkyisi ya babutu.

³⁵ Babasi bazwaka bawee ba bee na nzela ya iyakwa. Kasi baayoko banyokomoko nono o iwaa, balekye ikandolama obokye bakome o iyakwa silekyi bolaa.

³⁶ Baayoko babaekykye bambaka na bawanda

phimbo, emba baayoko bababakaka maphanga na iba vaka o boloko.

³⁷ Babamaaka mabanga, babaphaphaka na mibale, bababomaka na sendo, babaka bakye miengyebana, ma ngobo ma mapate, na ma mam-bosi, babola, babakangaka, babanyokoloko.

³⁸ Nzuka mokyisi tenwaikaka longobana pho ya be, babaka bakyemiengyebana o mabokye na o mangomba, o mabanga na o mabela ma manyete.

³⁹ Emba bee baso babana, bozwaka itatoli kouta na Nwaphongo pho ya ianola sa be, kasi tebaika zwa mbunu eyabaikyelaka be.

⁴⁰ Pho Nwaphongo abomba ekpele elaa koleka pho ya banga, obokye sa banga, tebakokaka ibaa bato baa ibongo.

12

Ikanga motema onte ya imekama.

¹ Yango mena, toli na banga me, na moluku njwanya manzoka maalozinga, tovakye biphesi biso bilophe bozito, ebe na isumu, emba tokyilingane na ilendendala siso pho ya izwa mbano eeli o boo pha banga.

² To kyekye miyo oikolo oka Yesu moto ooli motati na mosukyee wa ianola, iyo owa lee nkyisa yaamolakyelaka be, aanola bolosi

* 11:32 11:32 Eye eli elele ekokakyi iba Debola kas Balaka phe (Basambise 4).

pha ekulusu saoka soo emba akyezala oeboko ya boloo ya mumbanga nwa bokonzi pha Nwaphongo.

³ Umunya moto owaa owanola bolosi pha bato ba masumu baamotemelekye, obokye bée sa otwa, bée samba na phembe o mandondo ma be.

⁴ Bée naino tolendendasi nono o itangya malongo o ebasi ya bée na isumu.

⁵ Bée obungyi maphoo ma ilenza maewole yo ndokolo oka bana?

Nwana wa nga, sa tiyola etumbu ya Nkolo, sa phembe o ndondo ya we waeyoya yo.

⁶ Pho Nkolo kaphē etumbu nde oka moto oko zingye yo, kawande bana baso bayambe yo.

⁷ Ititala o etumbu ekye zwe be. Nwaphongo kaekpe ndokolo bana. Wali nwana obokye ango takoyi imophe etumbu?

⁸ Bo tozwee etumbu ndokolo bana baso, mena oli bana ba makango kasi baakolo bana phe.

⁹ Toli na ba ango babanga ba nzoto baa loteya, emba tobatosa, tolokoyi na ileka, imiuya oka tata wa malobo na obokye izwa ne bomoo?

¹⁰ Pho be, babaka balophe bitumbu pho ya ndambo ya nkolo, ikokana na maumunya ma be, etumbu eyaka ye nde pho ya bola pha banga, pho yailumola bonsatu phe.

¹¹ Etumbu eso, o sina imbele, tekoyi iba lowo la nkyisa, kasi lowo la ngongo. Kasi sima, etumbu me kyebote oka bato baephe bée mbuma ya bose na ya bosembo.

¹² Yango mena, tomba maboko ma bēe maaphembi, ombe nakuya mabongo maanyibi,

¹³ emba kyela manzela mateme yoo pho ya makolo ma bēe, obokye ekolo ya moto okokpekusa sakula kyende imbale, kasi abikye.

¹⁴ Luka iba bose na bato baso, na iba mosantu, pho sa bosantu moto na monomo etawene Nkolo.

¹⁵ Kyeba obokye moto samimanya o ngolu ya Nwaphongo, na obokye na munkanga monomo nwa bololo nwango satokolo, saphē na mobulu, emba nwango saoto bato baikye.

¹⁶ Kyeba obokye bato baa bondumba naa bato basemole bikyila, ya Esau owaungyaka bobola phe pho ya ntoma ya moza monomo.

¹⁷ Pho, bēe koebe obokye walukaka yo sima izwa ipambosi, bamumanyaka emba tewabaka na malondo masu ma ibongola ipambosi me, ebe na pho ya inyingonela se na mbembe ye.

¹⁸ Pho Bēe toikyi susinya phenephe na ekpele ekyekume be, nwenya munene, enzombi, mokolo, eweele ekusi,

¹⁹ lokyito la mumbenzo naa toko ya nyesi nwa milimo. Bato

bamookaka baongaka na mbembe obokye bée sakula bakyinzisa iloba.

²⁰ Phō tebabaka na bokusi pha ikoka mobeko me: Moto owamokuma ngomba, na boebe nyama ya vale, baamumaa mabanga!

²¹ Lowō la bōōbō yabaka lawō Mose obokye: Naweni bōōbō, natekyenēle.

²² Kasi bēē osusinye phenephe na ngomba ya Siyona na ná mokyisi munene nwa Nwaphongo oli na bomō, Yelusaleme eya ikolo. Bēē osusinye phenephe na miluku ma baanzelu bali o ikyita sa eseleko.

²³ Bēē osusinye na ná isanga sa bana babotama o bōo, bakoma bēē mankombo o ikolo. Bēē osusinye phenephe na ná Nwaphongo, munanga nwa bato basō. Bēē osusinye na ná bato ba bosembo babutwa baabōngō.

²⁴ Bēē osusinye phenephe na Yesu, mowōsi phō ya sangola eenyakune, na malongō manyangwa maawō na bolaa koleka maka Abele.

²⁵ Kyeβa obokye bēē sale iyoka moto okowō na bēē! Phō tebaika zanga etumbu imbele salekye bēē iyoka moto owabakyebisaka o mokyisi. Emba na banga botokufolesi okolowōle uta o ikolo, etolozangye etumbu me.

²⁶ Iyo, nyesi nwe nwaninginyaka manyete, kawō unḡwanḡwa eye bobo: Mbala eya suka,

esinyinginya nde manyete na manyete, kasi na ikolo me.

²⁷ Maloba me mbala eya suka maimole ilemō sa iso ikyimyambya o izangya bose o mokyisi nwa kyelama, phō ya obokye yikale nde itikokyi bēē ibunzinya.

²⁸ Phō banga tozwe bokonzi botebokokyi bēē inyingyinya, tophile ngōlu mena na bolaa. Na ngōlu me, tokyelele Nwaphongo na ndengye ekyesambe yo, na imiuya na ná ilota.

²⁹ Phō Nwaphongo wa banga ali nwenya moōtō.

13

Sakolo ingomba

¹ Le obokye lozingo lobee onte ya βe.

² Sabunga ikumbela babutu baaye oka bēē, phō na ikumbela sasina, baayōko bakumbelaka baanzelu, saeba.

³ Umunyaka bato baa bōlōko, ndokolo olii o bōlōko na bēē molongō, emba na baanyōkōlo bēē ndokolo konyōkōmō na bēē molongō.

⁴ Le obokye bolonga bokumolame na bato basō, na ntangye ya bolonga yango saōtōnō na sōkōtō ya bondumba, phō bato baa bondumba na baakyele baphemba, Nwaphongo aabasambisa.

⁵ Le obokye looto la baphalanga lango sakamba mobesi nwa bēē. Ba na nkyisa na nwana bozwakye boli na βe, phō Nkolo

yo mampenza awo yokyē:
«Phe, esi ekatusa na mbala,
esimbe na eɛ.»

⁶ Pho na ianola siso
tokokyi iwō obokye:

«Nkolo ali moto okonzam-
belele,
esilote ekpele.

Moto amunkela iye?»

⁷ Umunya bato baekambe,
baeyimola iloba sa
Nwaphongo. Kyeka
ndengye eyasukya bēe
bomō phā bē, mekola
ianola sa bē.

⁸ Yesu Klisto ali nde
ndengye yōnōyō, yana na
lōlō, amōbaa bomō, nde phō
ya bōbele na bōbele.

⁹ Bēe saebungya na
mateya masuu ma ndengye
na ndengye. Pho eli bola
obokye ndondo ekute na
ngolu kasi na ntoma phe,
phō teyaika sunga bato
baaibengaka.

¹⁰ Banga toli na etum-
belo, baakyele o molaku
tebakokyi iza ntoma ikyiute
o etumbelo mē.

¹¹ Pho manyama makpe
nganga wa Nwaphongo
oomunene malongo phō ya
ikyē na mango o ete ya
tempelo elekyi Mosantu nwa
basantu phō ya ilimbisa
masumu, bamatumbe o
ebonga ya mokyisi.

¹² Emba Yesu, phō ya ibuya
bato basō basantu na ma-
longo mē mampenza, aoka
mpasi o ebonga ya mokyisi.

¹³ Yango mena, totōkōlō o
ebonga ya mokyisi phō ya
ikyevana nē na inyanya sōo
eyaokaka yo.

¹⁴ Pho tololi o se wawa
na mokyisi nwa bōbele,
kasi toli o iluka mokyisi
nwaamoyaa.

¹⁵ Na nzela yē, tophe
Nwaphongo imbele siso
mbeka ya imokumisa,
kyelukye iwō obokye mbeka
ekyetōkōlō o bibaa bitōndōlō
nkombo yē.

¹⁶ Sabunga ikyela bola
na isungana, phō eli nde
mambeka mandengye mena
masepelisa Nwaphongo.

¹⁷ Tosa bakambi ba bēe,
obe na imiuya phō ya bē.
Pho bēe bakyengye phō ya
milimo ma bēe, bamba na
tōndōlō phō ya mango oka
Nwaphongo. Kyela obokye
bakokya etoma ya bēe na
nkyisa, na saikyemi miima,
phō nde tewabee na itomba
phō ya bēe.

¹⁸ Naongye obokye
obōndōlekye phō ya banga,
phō toli na ianola obokye
teloli na maumunya mabe
o mandondo ma banga, naa
na phowa ya imitamwisa
na bola o maphō masō.

¹⁹ Naloongye na bēe
na bokusi obokye okyele
babona, phō naebutolele
izele.

Ibōndele saa suka

²⁰ Lē obokye Nwaphongo
owa bōse owa tōkōlō Nkolo
wa banga Yesu onte ya
bawe, na nzela ya malongo
ma sangola eya bōbele, yo
ooli Mōbanze oomunene wa
mampate,

²¹ emba Nwaphongo mē
aebuya na bokalanganakye
oo maphō masō malaa,

pho ya ikyela phowa ye.
 Akyele onte ya banga
 mapho maasepelisa, na
 nzela ya Yesu Klisto okokyi
 na nkyemo pho ya bobele na
 bobele. Ame.

Ndongolo

²² Baande, naongye na
 bèe ikanga motema pho ya
 maloba maekuya na nga
 mama! Pho naekomele nde
 bana maloba.

²³ Naeyimole obokye
 nwebi na banga Timote
 bamotokolo o boloko. Bo
 aesi izele, namoyaekyeka
 banga ne.

²⁴ Longolo bakambi ba bèe
 baso na basantu baso. Baa
 Itali baelongosi.

²⁵ Le obokye ngolu ya
 Nwaphongo ebe na bèe
 baso!

Mokanda nwaakomaka Zake Maphoo ma etatele

Zake akomaka mokanda mumu pho ya iteya baanosi mozalesi mosengyesi na b̄ēe ibaa onte ya b̄ēe na ná bato bate bali baanosi.

Zake kateya obokye malondo maute nde na Nwaphongo, emba toengyesi imoonga mango na ianola sisoo (1.2-8). Amba ya ambya sima mitindo pho ya maphoo makyekyi ezwele, ibaa pha, maphoo ma nkaka ndengye na ndengye, bimekyi na mateya ma phele maawenene na bitoma (1.9-27). Akatela na bokusi lowo la ikyeka maboo onte ya isanga (2.1-130). Emba aweninya obokye o maphoo maso, lolekyi na ntina eli nde ianola na bitoma bilaa (2.14-26). Kaongye na banga obokye tobanzakye noko ya banga (3.1-12), amba na loteya malondo ma phele mauta na Nwaphongo (3.13-18). Kakyebisa bato banyosa mobulu, bamiambya nde o maphoo ma mokyisi, baayoo b̄ebi na b̄ēe, na banyokolo basi ba b̄ēe (4.1-5.6). Kaongye na baanosi baso baebe ikanga motema, ba bee bato ba losambo na basalise ba b̄ebi baabungi (5.7-20).

Mokanda mumu mongye na baanosi obokye ianola sa b̄ēe siweninya bitoma pho ianola sitesiweninya bitoma sawa (2.26).

Maphoo mali o mokanda mumu

- Zake 1.1: Maphoo ma etatele
- Zake 1.2-18; 2.1-13; 5.7-20: Mateya ndengye na ndengye
- Zake 1.19-27: Iyoka na ikyela
- Zake 2.14-26: Ibaa na ianola kyeongye na ikyela bitoma
- Zake 3.1-18: Munoko nwa moanosi
- Zake 4.1-5.6: Moanosi na maphoo ma mokyisi

Ibeya

¹ Inga Zake, moombo nwa Nwaphongo na nwa Nkolo Yesu Klisto, naebeya b̄ēe mabota iko mbuka mabale makyeminyangwa o nkyisi iso.*

Ianola na zebi

² B̄ebi na nga, bo bimekyi ba ndengye na ndengye biekomesi, ba na nkyisa.

³ Oebe obokye, bo ophisi ianola sa b̄ēe onte ya imekama, wamokoka ikanga motema.

⁴ Kasi ikanga motema sibe saa phele pho obe bato balongobana o maphoo maso, pho ya obokye b̄ēe sazanga ekpele yoooyo.

⁵ Bo ebe obokye monomo na b̄ēe azangyi zebi, asiongye na Nwaphongo,

* 1:1 1.1 Zake oyo eli mosi wa Yesu. Bitoma ba batoma 12.17. Galatiya 1.19.

aamophe sango. Pho Nwaphongo kaphē bato baso na motema molaa, sa mooya.

⁶ Aongye na ianola siso, yo saba na ziko. Pho moto okoikye ziko, aula na kanda ya maa manene matombe eweēle na mbale na mbale.

⁷ Moto wa ndengye mena yo saumunya obokye amozwa njwana ekpele oka Nkolo,

⁸ pho ali moto wa ntema ibale, kabongole maumunya me imbele siso o maphoo me.

Bobola na ezwele

⁹ Mobola asepele na bobola phe, yo samiwenē pha,

¹⁰ emba moto wa ezwele amiuya pho ezwele yamounva, o iwa se amoikala pha ndokolo phulele ekyeungye o ngonda.

¹¹ Pho moo motokosi, mungasi, munyibye munkata, phulele ya njwango ekaa, emba bolaa pha njwango boumbo. Eli nde bomo na moto wa ezwele, onte ya bitoma be, amouna.

Bimekyi

¹² Nkongo ili na moto okokangye motema o bimekyi. Pho oteye yo ikanga motema se, amozwa eboko ya bomoo phalakyela Nwaphongo bato baamozingye.

¹³ Bo moto amekami, yo sa wo obokye: «Eli Nwaphongo okomekye.»

Pho Nwaphongo tazingye bofe, tambe na meka moto.

¹⁴ Moto na moto kamekame nde na phowa ye mampenza, ekyemokosa na ekye motome ikyela bofe.

¹⁵ Emba phowa ekusi kyebote isumu, bo isumu sikosi, sibangye iwaa.

¹⁶ Bebi na nga ba lozingo, bee samikosa.

¹⁷ Bolaa bosoo na makabo maso maala maakoka o ikolo, maute oka Tata owakyela saa, bokombe na banyaseesi. Ali nde ndengye yoooyo, yo taekpane, oka ye enzombi teeli.

¹⁸ Bo wazinga yo, alobota na iloba sa phele pho ya obokye tobe o ikolo sa bikyellamo bee biso.

Iyoka na ikyela

¹⁹ Bebi na ga ba lozingo, eba maphoo mama na bolaa, moto munsoo akyele bokusi aokye, kasi yo sa wo mizele, yo saoka yoo mizele.

²⁰ Pho moto wa yoo, takokya maphoo ma Nwaphongo ma bosembo.

²¹ Yango mena, manya maphoo maso maasokoto na ma koo. Yamba na bolaa iloba sa phika Nwaphongo onte ya be, sango sikokyi ibikyela milimo ma be.

²² Ba bakyelesi ba ikyiwo iloba, kasi saba nde baokyi na mato.

²³ Pho moto okookye iloba, kasi tambe sikyelela, yo mona aula na moto okyeki boo phe o talatala.

²⁴ Amiweni yo mampenza, wakute yo mana

wamō, sakōkō amibungyi bo miwenekeyi yo.

²⁵ Kasi moto owa mophila mifeko miilaa, ma bosōmi, taokye nde iloba bookyi pho ya isibunga mizele, kasi kasikyelele. Yo mona amoba na nkonzō o maphōo maakele yo.

²⁶ Bo moto kaumunya obokye ali mosambesi, kasi tauya lole le, kamikosa yo mampenza, losambo le loli la pha.

²⁷ Losambo loote loli na intōnō siife oka Tata Nwaphongo, eli: Ikyeka biika na mazengye onte ya ngōngō ya bēē, na imifanza i maphōo maso maabe ma mokyisi.

2

Sakyeka maboo ma bato

¹ Bande na nga, sakyela bokyese na sakyeka ma boo ma bato bēē bato baanola Nkolo wa banga Yesu Klisto owa nkyemō.

² Pho bo moto mōnōnō alati mumpete nwa itela, na bitobu bingyengye, anyōsi o losambo la bēē, ekuli na yanyōlō na mobola alati bitobu biakakwa,

³ bo okyeyi nde moto olati bitobu bingyengye, ombi wō ne obokye: «Iwe, zala o elele elaa eye;» emba oka mobola kombe wō ne obokye: «Iwe, kye teme wana, naa zala o se phenephe na mbata ya nga».

⁴ Mena tokyesi bokyese bēē mampenza, tomibuye

bananga baa maumunya mabe?

⁵ Bēbi na nga ba lozingo, okyemela: Teli Nwaphongo moto owa olo babola o mokyisi pho ya ibabuya bato ba ezwele na mandomi ma bokonzi pha lakyela yo baamozingye o nzela ya ianola?

⁶ Kasi bē, kotiyole babola. Teli bato ba ezwele ba enyōkōlō? Teli nde bēē bakye na bēē o tilibinale?

⁷ Teli bēē batiyole nkombo elaa eya ephe bēē?

⁸ Phēle, kokyele bolaa bo otose mobeko nwa mokonzi, bo wakomama nwango o buku pha Nwaphongo obokye: «Zinga nwebi na we bookomizingye we mampenza».

⁹ Kasi bo kokyeyi maboo ma bato, kokyele isumu. Emba mobeko moephunde pho iwe tookumole Nwaphongo.

¹⁰ Emba na bo moto mōnōmō atose mifeko ma Nwaphongo miso, kasi ambi ikpa nde i mōnōmō, mena aikpe nde na miso.

¹¹ Pho owa wō obokye: «Sakyela baphemba», akula na wō obokye: «Saboma moto.» Yango mena, na bo tokyesi baphemba kasi obomi moto, oikpe nde na mifeko.

¹² Mobeko nwa Nwaphongo moambya bosōmi. Yango mena tokyelekakye mobeko me, o maphōo maso mawō bēē na makyele bē. Pho mokōlō nwa moesambisa

Nwaphongo, amokyeke mobeko me.

¹³ Pho o mokolo nwa isambisa, isambisa samoba sikusi pho ya moto otookyele bebi ngongo. Kasi okookye bebi ngongo, taile mokolo nwa mosambisa Nwaphongo bato.

Ianola na bitoma

¹⁴ Bande na nga, bo moto awo obokye ali na ianola, kasi takyele ikyi wo Nwaphongo, ianola se saamobikya?

¹⁵ Bo nwebi monomo wa lele naa wa nwanwasi azangyi bitobu na toma ya iza nkolo iso,

¹⁶ emba monomo na bee ambi wo ne yokye: «Kyende na bolaa, kye oto nwenya, kye za na bolaa!» kasi toikyi mophe mbolo izangyi yo, ombi kyela iye?

¹⁷ Pho ya ianola eli nde bomo. Bo kowo obokye oli na ianola, kasi bo ianola me tesili na bitoma, ianola sa we sawa.

¹⁸ Kasi moto monomo akokyi iwo obokye: «Iwe oli na ianola, na nga nali na bitoma.» Bo moto awo babona, namobuisela obokye: Onteya ianola sa we site sili na bitoma emba nga, na moeteya bitoma banga biute na ianola sa nga.

¹⁹ Iwe, koanole obokye Nwaphongo ali nde monomo? Owoo na bolaa. Bilima bianole na be nde bomo, bimbe tekyenele na boobo.

²⁰ Iwe oli ebubusi! Kozingye naeteya obokye ianola sizangyi bitoma sili nde pha?

²¹ Umunya ango wa banga Abalayama, abutwaka moto wa bosembo o miyo ma Nwaphongo ndengye'ye? Eli pho ya bitoma be, pho ambyaka nwana we Izake o ikolo sa etumbele.

²² Oweni, ianola se, sitambule elele yonyo na bitoma. Bitoma bee bikokya ianola se.

²³ Yango mena, ya komama o buku pha Nwaphongo bobo: «Abalayama aba na ianola oka Nwaphongo, emba bamotanga moto wa bosembo.» Emba bamba butwa imobanga na nkombo ya ekamba ya Nwaphongo.

²⁴ Oweni, moto kabutwe moto wa bosembo o miyo ma Nwaphongo pho ya bitoma be, kasi teli nde na ianola bobele.

²⁵ Kula umunya Laba nwanwasi owa bondumba. Abutwaka moto wa bosembo o miyo ma Nwaphongo pho ya bitoma be, pho ayambaka bato baatomaka bee pho ya iya kyengye mokyisi, amba baloya mi nzela esu.

²⁶ Emba eli nde bomo, bo moemo motokosi o nzoto ya moto, moto me abuto mowe. Nde bomo me na ianola site-sili na bitoma, sawa.

3

Kyeba na lole

¹ Bande na nga, onte ya be, baikye sazinga iba bateye, koebe obokye esambiseli enene eli pho ya banga.

² Phō banga baso tokyele bofe. Bo moto taakyele bofe wa wo yo, ali moto owa longobana, ali na makokyi ma ibatela nzoto ye iso.

³ Bo tokyele ebuni o noko ya ba punda pho ya obokye balotosa, emba tokambe nzoto ya bēē iso.

⁴ Kyeka na masuwa: Na bo mabe manene, bo ewele ekusi kyemaukye, mopusee wa masuwa kamakambe mbale ezingyi yo nde na nwana yenda mokyiki.

⁵ Nde bomō, lole ali nwana enango mokyiki, kasi okomitate na mapho manene. Kyeka obokye nde na nwana etete okokyi izikya ngonda enene!

⁶ Lole la moto loli ndokolo nwenya. Lole ali mokyisi nwa bofe moli o nzoto ya banga, kato nzoto ya banga mobimba. Lole kalosa nwenya mooto bomō pha moto bosō. Nwenya me moute o ibela sa nwenya motemozime.

⁷ Moto ali na malondo makyela obokye manyama maso ma ngonda, na manyosi, na manyama malande na ibu ebe na swe ibutwe imotosa.

⁸ Kasi lole, moto na monomo takokye ikyela obokye lomotosa. Lole ali ekpele yonoyo ebe, atonda na ngyengyi ikyi bome.

⁹ Na lole topambole Nkolo na Tata, nde na lole, tolakye na bofe bato bali elalaa ya Nwaphongo.

¹⁰ O munoko monomo kyetokolo mapambosi na

bilakyesi bibe. Bēbi na nga, yango saba babona.

¹¹ Elele yonoyo ekyetokolo maa, kyetolo maa ma leele na ma bololo?

¹² Bēbi na nga, nwete nwa fige nwa unva bota mbuma ya olive naa nwete nwa vinyo nwa unva bota mbuma ya fige? Nde bomō, elele ekyetolo maa ma mokpa tekokyi itokolo maa ma leele.

Zebi siute na Nwaphongo

¹³ Oli moto wa zebi na ná malondo onte ya bēē nza? Ateya mobesi molaa, akyele bitoma bēē biso na bonyile pha zebi.

¹⁴ Kasi bo oli na ndondo eya tonda na zuwa na ná molimo nwa imekana, samitata, samba na kata boole o mapho ma phele.

¹⁵ Zebi sa ndengye mena tesiute o ikolo, sili sa mokyisi, sili sa bonyama, sili sa bozaabulu.

¹⁶ Phō elele eli zuwa na imekana, elele me eli na mobulu na ná bofe ndengye na ndengye.

¹⁷ Kasi zebi siute o ikolo, sili phanza sa sokoto, sima, siambya bose na bonyile, siambya botosi, satonda na motema nwa ngongo na mbuma indaa, tesiikyesinya bato, tesiikatele bato.

¹⁸ Mbuma ya bosembo kyiphikame onte ya bose na bato bakyele bitoma bia bose.

4

Ekamba ya mokyisi, moinele nwa Nwaphongo

¹ Bibasi na maoka onte bée kyiute bi? Kyiute na maphowa ma bée maanwane onte ya ntema ya be?

² Bée komengyele mbolo, kasi watewaizwe be, kombe boma bato. Watonda na zuwa mi maphoo maso, kasi botokokye imazwa, kombe ooka, kombe butwa injwana. Toombe na zwa mbolo me pho toebe iyonga.

³ Na bo koongye, bée otoo izwe, pho koongye na bofe, koongye mbolo ikyi sepelisa phowa ya bée mampenza.

⁴ Bakyesi ba baphemba, toebe obokye izinga mokyisi eli iina Nwaphongo? Moto ookyesi ekamba na mokyisi amikyesi moinele nwa Nwaphongo.

⁵ Naa koununya obokye eli nde bowole wa wo buku pha Nwaphongo obokye: «Nwaphongo ali na zuwa pho Bolobo pha kyela yo onte ya banga.»

⁶ Kasi Nwaphongo akula lophe ngolu ekuli leka bonene. Yango mena kawo obokye: «Tazingye bato ba lolendo, kasi kapho ngolu oka bato ba miuya.»

⁷ Yango mena, kumola Nwaphongo, teme le Zabulu, emba yo amolota itakye na be.

⁸ Susana phenephe na Nwaphongo, emba yo amosusana phenephe na be. Kunyola se ya be,

bato ba masumu, kunyola mandondo ma be, bato ba ntema ibale!

⁹ Ba bato ba ngongo, na eyakolo ngongo, lela. Kyela obokye ntolo ya bée ibutwe ngonde, emba nkyisa ya bée ibutwe ngongo!

¹⁰ Omiuya o boo pha Nkolo, emba yo amoetomba.

Sawole nwebi na bofe

¹¹ Bande, sawonelekye na bofe. Moto okowole nwebi na bofe na kamosambisa, kawole na bofe mobeko kambe na mosambisa. Kasi bo kosambisa mobeko, mena obuto munanga emba tokuli ba mokumosi wa mobeko.

¹² Nzuka moambye nwa mibeko na munanga ali nde monomo. Eli nde yo moto okokyi ibikya na iboma. Kasi iwe oli nza, iwe, pho ya isambisa nwebi na we?

Saba moto wa lolendo

¹³ Unwanwa eye, kyeba, bée bato baawo obokye: «Lolo naa yana tomokye o mokyisi muna, tomokye kyela mbula yonyo omo, tomokyela mum-bongu, emba tomozwa baphalanga.»

¹⁴ Kasi toebe yaamoya yana pho ya bomoo pha be, pho bée oli ndokolo lonzumbe, lowenene njwana imbele, sima lolemoo.

¹⁵ Elekyi bolaa iwo obokye: «Bo Nkolo azingyi, tomoba na bomoo, tomokyela lowo lolo naa lona.»

¹⁶ Kasi komitate na maloba ma lolendo. Lolendo

losɔ la ndengye mena loli loɓe.

¹⁷ Moto okoeɓe ikyela ɓolaa, kasi taabokyele, mena kakyele isumu.

5

Ngɔngɔ ya ɓɛɛ ɓato ɓa ezwele

¹ Emba uɗwanɗa eye, ɓɛɛ ɓato ɓa ezwele, lela, kyimela na ngɔngɔ ɓɔ ya mampasi maeziya!

² Ezwele ya ɓɛɛ eɓɔsi, bitobu ɓa ɓɛɛ bize muunse.

³ Itela na ɓaphalanga ɓa ɓɛɛ ɓakyesi maɓembe, emba maɓembe me mamoiɓola ɓobe pha ɓɛɛ, mamootɔ nzoto ya ɓɛɛ ndokolo ɓaitumbi na nwinya. Suka ya mokyisi ekomi phenephe, kasi ɓɛɛ oli nde iɓokya ezwele.

⁴ ɓɛɛ ole iphuta ɓato ɓaetoma, ɓanokɔ mbuma o manzabi ma ɓe. Okyemela ɓo milele ɓɛɛ na ɓe! Ilela sa ɓɛɛ sioka o matoo ma Nkolo wa ɓatuluku ɓaso.

⁵ Oɓakyi na ɓomɔɔ ɓolaa na pha ɓomboti o mokyisi. Koze na ɓolaa, ombi na iisa ndokolo manyama maziya mokɔɔ ɗwa imaboma.

⁶ Waphɛkye moto molaa etumbu, waɓoma moto wa ɓosembo, kasi yo taika na ekpetele kapha.

Ikanga motema na iɓɔndele

⁷ Bande, kanga ntema tee nɔnɔ mokɔɔ ɗwaamoya Nkolo. Kyeka moɓasi wa inzabi: Kaziya mbuma indaa ya motokɔ o manyete na

ikanga motema tee nɔnɔ wa wamunokɔ yo mbuma yaa ntubo na yaa suka.

⁸ Na ɓe, kanga ntema me, oititale, ɓɔ mokɔɔ ɗwaamoya Nkolo mokomi phenephe.

⁹ Bande, ɓɛɛ sakyekyemi miima onte ya ɓɛɛ, ɓɔ ɓɛɛ saesambisa. Kyeka munnanga atemi o nzibo.

¹⁰ Bande, ɓɔ ya mampasi na ikanga motema, benga matambe ma ɓaimosi ɓa Nwaphongo ɓaawokɔ o nkombo ya Nkolo.

¹¹ Towɔ obokye ɓali ɓato ɓa nkɔnzɔ ɓɔ ɓakangaka ntema. Waoka simo ya ikanga motema ya Yɔɓɔ, emba wawene yaa mophekye Nkolo o suka. ɓɔ Nkolo atonda na ɓolaa na na ngɔngɔ.

¹² Bande na nga, o ɓoo pha iso, sakata seleka na nkombo ya ikolo naa ya munse naa seleka ya ndengye ye. Le obokye «ee» ya ɓɛɛ ebe ee, emba «phe» ya ɓɛɛ ebe phe, ɓɔ ya obokye ɓɛɛ sasambisama.

¹³ Bo moto monomɔ onte ya ɓɛɛ ali na mpasi, aɓondele. Bo ali na nkyisa, akombe.

¹⁴ Bo moto monomɔ onte ya ɓɛɛ ali na ɓolosi, aɓangye ɓankumu ɓa ingomba, ɓaɓondele ɓɔ ye, sima ya imoɔɔɔ mauta na nkombo ya Nkolo.

¹⁵ Iɓɔndesi sa ianola samobikya moto owa ɓolosi; Nkolo aamoteya, emba na ɓo akyelaka masumu, amoolimbisa.

¹⁶ Yango mena yambolaka masumu onte ya b̄εε na b̄εε, b̄ondεlekyε ph̄o ya b̄εε na b̄εε ph̄o obikye. Ib̄ondesi sa moto wa b̄osembo sili na mwiya moikye, sikyele etoma.

¹⁷ Eliya abaka moto b̄oli banga, ab̄ondεlekyε na b̄okusi obokye mbula yango san̄o, emba mambula temaikaka n̄o o mokyisi mambula maato na makombe motoba.

¹⁸ Emba amba kula ya b̄ondεε, b̄obεε ikolo samba yaambya mbula, manyεε mamba kula ya b̄ota mbuma.

¹⁹ Bande na nga, b̄o moto m̄on̄om̄o onte ya b̄εε abungyi nzela, emba nw̄ebi mosu amobuye o nzela elaa,

²⁰ oebe obokye, moto oamanye moto wa masumu o nzela ebe, abikye nw̄ebi nε o iwaa, na b̄o masumu mabakyi maikye, mamolimbisama.

Mokanda nwa ntubo nwaakomaka Petelo Maphoo ma etatele

Petelo aḅaka o Loma, imbele sakomela yo ḅaanosi ḅa nkyisi nsuu ḅaokaka Simo Elaa na ḅato ḅasuu. Baanosi ḅaikye onte ya ḅèè ḅautaka o nkyisi nsuu. Bèè teḅaḅaka Bayuda oḅo pha ya ikoma ḅaklisto. Petelo aḅaka kalukye ibalenza pho ḅato ḅate ḅaeḅe Nwaphongo ḅaḅaka ḅabanyokolo.

Petelo kakumole Nwaphongo pho ya ḅolaa pha ḅombela yo ḅaanosi. Nabo ḅaokye pasi, eḅongyi nde obokye ḅakangane na Klisto. Bo wakyela Klisto (2.21-24), waloteya maphoo masengyesi moto na moto ibenga, eḅee ḅankumu ḅa Ingomba na eḅee ḅanzenga.

Baanosi ḅasengyesi iphila ianola sa ḅèè nabo ḅaokye pasi. Bo ḅakyesi ḅabona, ḅamoba ḅakumole bitoma binene ḅa Nwaphongo (2.9). Emba ḅate ḅali ḅaanosi, waamowene ḅèè «bitoma ḅa ḅèè ḅiilaa, ḅamokumola Nwaphongo mokolo nwa miweninya yo na ḅe» (2.12).

Maphoo mali o mokanda mumu:

- 1 Petelo 1.1-2: Maphoo ma etatele
- 1 Petelo 1.3-12: Ibika pho ya ianola
- 1 Petelo 1.13-2.10: Iḅaa na ḅomoo pha mosantu
- 1 Petelo 2.11-4.19: Ephesi ya moanosi imbele sa mpasi
- 1 Petelo 5.1-11: Ikyelela Nwaphongo
- 1 Petelo 5.12-14: Ndongolo

Ibeya

¹ Nga Petelo, toma wa Yesu Klisto, naekomele ḅèè ḅaolo ḅe, ḅaakyeminyangwa, ḅaali ḅabutu, o nkyisi ya ḅasuu, o Pontis, o Galati, o Kapadose, o Azi na o Bitini.

² Tata Nwaphongo aunva eyolo phanza kokokana na ḅowenekye phe, na nzela ya Bolobo Bosantu aebuya ḅasantu, pho ya itosa Yesu Klisto na obokye okunyalame na malongo me. Le obokye ngolu na ḅose inukane oka ḅe.*

Molemo moambya bomoo

³ Tokumole Nwaphongo, Ango wa Nkolo wa banga Yesu Klisto. Na ngongo ye enene, akula lobota na nzela ya ikundwa sa Yesu Klisto onte ya ḅawe pho ya molemo moambya bomoo,

⁴ na pho ya ilaka si-itesiotono, siitesili na sokoto, siitesikotwe, saabongya ḅèè o ikolo pho ya ḅèè.

⁵ Bèè, mwiya nwa Nwaphongo moebanza na nzela ya ianola pho ya

* 1:2 1.2 Ietenza

ibikiyi siili phenephe na imiweninya o imbele sa suka.

6 BEE ba na nkyisa, na bo ebe obokye, unwanwa eye konyokomo na bimekyi ndengye na ndengye pho ya nwana imbele mokuwe,

7 itela mpenza okootono, bamokunyole na nwenya, nde bomu me ianola sa be, siili na motiya koleka itela, simekame pho ya iteya bo sili saa phele. Na bomu wamozwa ikumo, nkyemo na ngambo imbele saamiweninya Yesu Klisto.

8 Yo, okozingye bee nabo naino tomoweni, okoanole bee naino samowene. Kumba na nkyisa yaa nkyemo iteikokyi bee iwoo,

9 pho ozwe mbano ya ianola sa bee: Lobiko sa mikali ma bee.

10 Baimosi balukaka, baambaka na kyemituna pho iyeba lowoo lokyekyi lobiko me, emba baimolaka na pho ya ngolu eya eyokyela be.

11 Na nzela ya Bolobo pha Klisto phabaka onte ya bee, baimosi baluka iyeba imbele iye na ndengye'ye maphoo mateyaka Bolobo phanza pho ya minyoko ma Klisto na nkyemo yaambaka ya mobenga yamokokysisama.

12 Babaweninyaka obokye maphoo me temabaka pho ya bee mampenza, kasi pho ya be. Emba unwanwa eye bateye ba Simo Elaa baeyimola maphoo me,

bee baawoko na mwiya nwa Bolobo Bosantu phaa batomoleka bee uta o ikolo, emba banze na bee mampenza balukye obokye bamaebe.

Mobesi nwa bosantu

13 Yango mena, omibongya pho ya isosolo, ingola miyo ma bee, kyela molemo munso onte ya ngolu eyamoeyelela na nzela ya imiweninya sa Yesu Klisto.

14 Ya bana ba botosi, sabenga maphowa maabe ma bee maa phanza, ma imbele sabaka bee o ibunga.

15 Kasi, booli owa ebanga mosantu, na bee obutwe basantu o mobesi nwa bee mobimba,

16 pho bakoma obokye: «Ba basantu, pho nga nali mosantu.»

17 Emba bo kobangye Tata, iyo otooli na mbelkeye, yo okosambisa moto na moto nde na bitoma be, nde komizile imbele sisoo sitaaba bee o mokyisi.

18 Koebe obokye tebaika eyikola o mobesi moobe nwanza bee na ba ongo ba bee na mbolo ikyitono booli ba phalanga na itela,

19 kasi na malongo ma motiya ma Klisto ndokolo nwana wa mpate otoli na mooya na na intono.†

20 Mena mokyisi sataa kyelama, amoolo. Unwanwa eye o imbele sa suka sisi, Nwaphongo amoweninye pho ya bee.

† 1:19 1:19 Kyeka na o 2 Petelo 3.10, 14

21 Na nzela ye, bèe koanole Nwaphongo owa mokundola onte ya bawe na owa mophe nkyemo, pho ya obokye ianola sa bèe na molemo nwa bèe ibe oka Nwaphongo.

22 Bookunyosi bèe mikali ma bèe na itosa maphoo phele pho ya lozingo la phele la bana ba Nwaphongo, na ndondo elaa zingana na boikye onte ya bèe.

23 Pho bakula ebota mbala eya ibale, teli na mumboto mototo, kasi motemototo na nzela ya iloba sa Nwaphongo sili na bomoo na sili pho ya bobele na bobele.

24 Pho moto munsu ali ndokolo munkata, emba nkyemo ye iili ndokolo phulele ya munkata, bo munkata muungyi, phulele ya nwanjo kyeka.

25 Kasi maphoo maawo Nkolo mali pho ya bobele. Maphoo me, eli Simo Elaa eya eyimola be.

2

Nwaphongo aeolo pho obe bato be

1 Yango mena, le kabu eso na malondo maso maabe, nzitako na imengyela na iwole nwebi na bobele.

2 Bokingye bana bautami ibotama maoku matemali na sokoto, na bee zinga maoku ma iloba, pho na mango, wamokola pho ya lobiko.

3 Pho wameka ndengye'ye eli Nkolo, wamowene molaa.

Ikonzi sa etoma ya Ingomba

4 Susana ooli yo, ibanga sa bomoo, saavaka bato kasi saalomo, simbi na baa na motiya oka Nwaphongo.*

5 Bèe mampenza, ndokolo mabanga ma bomoo ma Nwaphongo, ominyosa pho ya itonga ingambi sa Bolobo, pho ya bonganga bosantu, pho ya iambya mambeka ma bolobo oka Nwaphongo, maamosepelisa na nzela ya Yesu Klisto.

6 Yango mena, o buku pha Nwaphongo tozwe obokye: «Kyeka, nateye ntondo yonyo ya moloo eya eolonga na eya motiya o Siyona, emba owamiabya mi yango etazwe soo.»

7 Yango mena, ngambo eli pho ya bèe baanosi. Kasi pho bato bate bali na ianola, eli nde ikonzi savaka batongyi ba mangambi sibuto ntondo ya moloo,

8 emba simbi na kula baa ikonzi sibakyitinya bato na ikonzi siambya soo. Bazume mi sango pho tebaanole iloba. Emba pho ya bèe wamekamaka nde babona.

9 Kasi bèe, oli ibota saolo be, bosoo pha banganga ba mokonzi, mokyisi mosantu, bato baakpa Nwaphongo, pho ya obokye oimole bitoma binene ba owaebanga obokye omane o enzombi, otokolo o saa ye elaa.

* 2:4 2.4 Ibanga sa bomoo eli ndokolo ntondo ekyephile ingambi sisu.

10 BÈÈ bategaikaka ba phanza bato bε, unwanwa eye obuto bato ba Nwaphongo. BÈÈ bategaikaka oka bÈÈ ngongo, kasi unwanwa eye baeyokyesi ngongo.

Basali ba Nwaphongo

11 Bande baa lozingo, naelenza bÈÈ baakye kaa bo kaa na babutu o nkyisi ya basuu, obokye ole maphowa maabe ma nzoto, mango maanwane ebasi na Mokali.

12 Ba na mofesi molaa onte ya bapakano, pho na bo baekatesi boole obokye olii bato babe, waamowene bÈÈ bitoma ba bÈÈ bilaa, bakumole Nwaphongo mokolo nwaa moya yo.

13 Pho ya Nkolo, omiuya oboo pha makonzi maso ma mokyisi. Ebe mokonzi oomunene okolekye baayoko,

14 ebe bakambi, baatome yo pho ya iphe bato bakyele bofe etumbu naa pho ya isamba baakyele bolaa.

15 Pho phowa ya Nwaphongo eli baabona obokye baakyele bolaa bakangye noko ya bibubusi baatebaebe ekpele.

16 Ba ya masomi. Saamba nde mibomba o bosomi pha bÈÈ pho ya ikyelaka bofe. Kasi kyela bo ya basali ba Nwaphongo.

17 Kumola bato baso, zinga febi nawe baanosi, kaya Nwaphongo, kumola mokonzi.

18 BÈÈ basali bakyele o mangambi, omiuya oka bankolo ba bÈÈ na mokaya munsɔ, yango sabaa nde oka baali bato balaa na baa bose, kasi ebe na oka baa bikyi.

19 Pho mena eli ngolu obokye oititale, pho ya ikumola Nwaphongo, o minyoko mienyokolo nde na pha.

20 Ngambo ye eya mozwa we bo oititasi waewande bÈÈ bo okesi bofe? Kasi bo okyesi bolaa, bambe kula enyokolo, ombi ititala na iuya mo, mena eli ngolu o miyo Nwaphongo.

21 Pho baebanga nde pho ya bomo, pho na Klisto yo mampenza anyokomo pho ya bÈÈ, aika eteya nzela pho ya obokye obengye matambe me.

22 Yo otoikakya isumu, na o munoko nwe tewaika tokolo boole.

23 Iyo owa tola bε, kasi taika buya eto, o munyoko nwe, taika kanela moto, kasi amiambyaka nde oka okotene bolombe na bosembo.

24 Yo oowa, mi nzoto ye mampenza, anyanyaka masumu ma banga o ekulusu, pho ya obokye, towee na masumu, tombe bika pho ya bosembo. Iyo owaebikya na maphota me.

25 Pho bÈÈ wabaka ndokolo mampate maabunga, kasi unwanwa eye obutolesi mookosi na mokyengyesi wa mikali ma bÈÈ.

Basi na bampele

1 Nde bomɔ me, bɛɛ babasi, omiuyakye oka bampele ba bɛɛ, phɔ obokye na bato bakyi bale ianola Ilofa, na nzela ya mobesi nwa basi ba be, sa ilofa, babutwe ianola,

2 okowene bɛɛ mobesi nwa bɛɛ molaa na nwa mokaya.

3 Bolangangalakye pha bɛɛ phango sa ba nde pha ifanda: Itonga suwe, ilata bayaka ba itela, bitobu bilaa.

4 Kasi ebe mobesi nwaamibomba o ndondo, bolangangalakye bookoko, ndondo ya bonyile na ya bose, eeli na motiya munene o boo pha Nwaphongo.

5 Nde bomɔ babona, bo wamibongyaka babasi basantu wa kalakala baabaka na molemo oka Nwaphongo, bamiuyaka oka bampele ba be,

6 ya Sala, owa tosaka Abalayama, abaka kamobangye «nkolo we». Bɛɛ obuto nde phele bana bɛɛ ba babasi, waakyele bɛɛ bolaa na sa nwana ifale.

7 Bampele nde bomɔ me, zala na basi ba bɛɛ na bolaa na boebakye obokye babasi bali bikyelamo bikoo. Obaphekuye mokaya, phɔ basengyesi izwa na bɛɛ ilaka sa ngolu ya bomoo, phɔ ya obokye ekpele na yonyo saba ifaku o mafondesi ma bɛɛ.

Inyokomɔ phɔ ya lowo lolaa

8 Phɔ ya isukyisa, ba na bookaa, ndondo ya ngongɔ,

ozingane na lozingo la bana ba ibota sonoo, obe na boboto na na imiuya,

9 sabuya bofe phɔ ya bofe, naa etoo phɔ ya etoo. Kasi pambola, phɔ baebanga nde phɔ ya ikyela bomɔ, phɔ ya obokye ozwe na bɛɛ ipambosi.

10 Phɔ ookozingye iba na bomoo bolaa, na iwene nkolo indaa, abanza lole lee o bofe na bibaa bɛɛ phɔ ya iba sakata boole.

11 Ale bofe, akyele bolaa, alukye bose ambe na bobenga.

12 Phɔ miyo ma Nkolo mali mi bato ba bosembo, na matoo me maokye mafondesi ma bɛɛ. Kasi bato bakyele bofe, Nkolo kabakubolele lokukyi.

13 Emba yamba ekyela bofe nza, bokomiphe ikyela bolaa?

14 Kasi boonyokomi phɔ ya bosembo, oli bato ba nkyisa. Saila iekyele be, samba na mitungyisa.

15 Kasi ambya mandondo ma bɛɛ oka Klisto, obokye ali Nkolo. Ombe na mibongya nkolo iso phɔ ya itondolo o boo pha moto munso owa moetuna, iyimola molemo moli onte ya bɛɛ.

16 Kasi obaumole na bonyile na na botosi, obe na maumnya malaa o ndondo. Phɔ na bo bakati boole na nkombo ya be, bazwe soo phɔ ya mobesi nwa bɛɛ molaa onte ya Klisto.

17 Phɔ eli bolaa obokye onyokomɔ phɔ kokyele

bolaa, bo mena eli phowa ya Nwaphongo, na obokye onyokomō pho kokyele bofe.

¹⁸ Pho Klisto yo mampenza anyokomō pho ya masumu mbala yonoyō pho ya bobele, iyo moto molaa pho ya bato babe, pho ya obokye akye na bēe oka Nwaphongo. Bamoboma o nzoto, kasi Bolobō pha Nwaphongo phakula mobuya na bomōo.

¹⁹ Yango mena amba na kye teya mikali maakangyema o boloko,

²⁰ oka baalekye ianola kalakala, waba Nwaphongo kataakanga motema, mi nkolo yabaka Nowa kataa-tonga masuwa, manyoloko nde ndambo ya bato, kyelukye iwō: Bato ηwambi mabikaka sa waa na maa.

²¹ Maa me mabaka elembo ya batisimo ekyeebikya unwanwa eye, batisimo etebokunyole mbindo ya nzoto, kasi eli imiambya oka Nwaphongo na maumunya malaa o ndondo na nzela ya ikundwama sa Yesu Klisto,

²² iyo, owa kyende o ikolo, ooli o eboko ya boloo eya Nwaphongo, baanzelu, bakonzi na siya iso bamiuya oka yee.

4

Mobesi moonyakune

¹ Yango mena, pho Klisto anyokomō o nzoto, na bēe me, ba nde na maumunya ndengye me, pho moto owa

nyokomō o nzoto asukya isumu,

² pho ya ibika mi nkolo itaaba we o mokyisi, sa bika na maphowa maanzoto, kasi obikye kokana na bookozingye Nwaphongo.

³ Pho imbele siilekaa, olobi kokya na boikye, phowa ya bapakano na imiambya o mobesi mofe, o imengyela, o malanga, o ngaanga, o mabusi na ikumisa bikyeko.

⁴ Bakamwe pho bawene obokye bēe tokuli kilingana na bēe o mobesi mofe mote mokuya na be, emba bambe etola.

⁵ Bamokye tondolo oka owa mibongya pho ya isambisa bali na bomōo na baawa.

⁶ Yango mena, Simo Elaa baeyimolaka na oka baawa, pho ya obokye o sima ya ifasambisa ndokolo bato o bonzoto, na nzela ya Bolobō, babikye bookozingye Nwaphongo.

Mobesi ηwa baanosi onte ya be

⁷ Mbomela ya maphōo maso eli phenephe. Yango mena, ba na malondo na ná imizila pho ya ifondēle.

⁸ O boo pha maphōo maso, zingana na bokusi onte ya bēe na lozingo la Nwaphongo, pho lozingo kazibe boikye pha masumu.

⁹ Yambanaka onte ya be, sankā eya ikyemingubana.

¹⁰ Moto na moto akyelele ikabo sazwa yo oka Nwaphongo o etoma pho ya

bolaa pha ðebi, na ðomoo, wamoba ðaangyesi balaa ða ngolu ya Nwaphongo eya kyemikabana.

¹¹ Bo moto ali na ikabo sa iwoo, aimole maphoo ma Nwaphongo. Bo moto ali na ikabo sa ikyelela ðebi, asikyelele nde na bokusi phaamophe Nwaphongo, pho na nzela ya Yesu Klisto, Nwaphongo azwe nkyemo iso, pho nkyemo na mwiya ili o maboko me pho ya bipha na bipha. Ame!

Minyoko pho ya ibaa moklisto

¹² Bande baa lozingo, ðee sakamwa bo oli onte ya nwenya nwa bimekyi, ndokolo kyeyelele lowo lonolo loonyakune.

¹³ Kasi kumba pho ozwe na ðee iyalo o minyoko ma Klisto, pho ya obokye otonde na nkyisa nzikye wamowenene nkyemo ye.

¹⁴ Nkyisa ili na ðee bo ðaetole pho ya nkombo ya Klisto, pho nkyemo na Bolobo pha Nwaphongo ili mi ðee.

¹⁵ Moto onte ya ðee sanyokomo ndokolo mobomi wa bato, naa mwibi, naa mokyese nwa maphoo maabe, naa ndokolo moto wa nzangaa.

¹⁶ Kasi bo ebe nde pho ali moklisto, yo saoka soo, akumole nde Nwaphongo pho ya nkombo me.

¹⁷ Pho eli imbele sa isambisa, siitate phanza o ingambi sa Nwaphongo. Emba bo sitati na banga

mpenza, yamba suka ya bato bale ianola Simo Elaa ya Nwaphongo?

¹⁸ Emba bo moto wa bosembo abikyisi na nkaka, yamba baa bo pho ya moto mobe na owa masumu?

¹⁹ Yango mena, bato banyokomo ikokana na bookozingye Nwaphongo, baikale nde ikyela bolaa bambe na ambya mandondo ma ðee oka owaakolo Mokyese.

5

Mookosi wa etonga ya Nwaphongo

¹ Emba, nalenza bankumu baali onte ya ðee. Na nga nali nkumu booli ðe, nali na nzoka ya minyoko ma Klisto, namozwa iyalo o nkyemo yaamoweninya yo.

² Okolo etonga ya Nwaphongo eya ephe ðe, oebanza na phowa eso bo kozingye Nwaphongo, kasi na imikandindisa phe, pho ya looto la ezwele phe, kasi pho oli na phowa yaikyelela Nwaphongo.

³ Saluka iwenele bato baaephe ðee obokye obakolo, kasi ðee ða nde ndakyisa pho ya etonga.

⁴ Emba waamoya mokonzi nwa bakosi ða mampate, wamozwa eboko ya nkyemo etetono.

⁵ Nde bomo, banzenga, omiuya oka bankumu. ðee baso, ða na ðomiuyakye o mobesi nwa ðee na ðebi, pho Nwaphongo kale bato baa

lolendo, kasi kaphē ngolu ye oka bato baamiuya.

⁶ Yango mena, omiuya o se ya eboko ya Nwaphongo eya mwiya, pho ya obokye aetombe o imbele saameka yo.

⁷ Bèe uya mi yo maumunya maso maaetungyisa, pho yo kaezikyele.

⁸ Ba na bokyebi, kyengye. Munguna nwa be, Zabulu, kaina kyemizongana ndokolo gbogbo kyebule, kyelukye moto wa ibuta.

⁹ Bèe omotemele nguu na iphila ianola sa bèe, na boebakye obokye minyoko miiwene bèe, na bebi na bèe o mokyisi famiwene me.

¹⁰ Unwanwa ye wamunyokomo pho ya nwana imbele mokuwe, emba Nwaphongo owa ngolu eso, owaebanga o nkyemo ye yaa bobele na nzela ya Klisto Yesu, amokula ebongya yo mampenza, amoekuya, amoelenza, amoeteye na bokusi.

¹¹ Bokamba bobee ne pho ya bobele na bobele! Ame.

Ndongolo

¹² Naekomesi nwana mokanda mumu na nzela ya Silive, okokpe nga ndokolo owaakolo nwebi, pho ya ielenza na ieyimola obokye ophisi na bokusi nde oeyakolo ngolu ya Nwaphongo.

¹³ Baaolomo baali o Babilone, baelongosi. Ebe na nwana wa nga Malako, aelongosi.

¹⁴ Beyinya onte ya bèe na ikoo na ikoo na ná iyambana. Le obokye bobe bobee na bèe baso baali onte ya Klisto.

Mokanda nwa ibale nwaakomaka Petelo Maphoo ma etatele

Mokanda nwa ibale nwa Petelo nwaakomelaka yo baklisto baa Ingomba sa kalakala (1.1). Lowoo lee lokusi pho ya ikoma mokanda mumu labaka na boikye pho ya iimola baanosu obokye bee saanola maphoo ma bateye ba boole na maphoo ma sokoto maute na mateya ma bee.

Mokanda mumu moteya mobesi moolongofo na moanosu. Mobesi me eli iphila maloba ma Nwaphongo na mateya ma bato bawenekye Yesu na miyo ma bee mampenza na baaokaka mateya me. Bateye ba boole baunva nyolo onte ya baanosu. Mateya ma bee mabungya bato (2.1-22). Basemole bato baaziya iyaa sa Nkolo baambe na woo obokye etaaye. Nzuka bo Nkolo kangombinya iyaa, eli pho bato baso babongole ntema.

Nono lolo eye, bateye ba boole bali nde omo, yango mena mokanda nwa ibale mumu molenza baanosu obokye baikale nde iyeba Nkolo na bolaa pho ya obokye mateya ma boole mamana mango sababungya.

Maphoo mali o mokanda mumu

- 2 Petelo 1.1-2: Maphoo ma etatele
- 2 Petelo 1.3-21: Nwaphongo abanga amba na olo baanosu
- 2 Petelo 2.1-22: Bateye ba boole
- 2 Petelo 3.1-18: Mbunu ya iyaa sa Nkolo

Ibeya

¹ Nga Simo Petelo, moombo na toma wa Yesu Klisto, naekomele, bee bazwa na banga iyalo sa ianola saamotuya ndengye yonyo, na nzela ya bosembo pha Nwaphongo wa banga, na Mobikye Yesu Klisto.

² Le obokye ngolu na bose inukane oka bee na nzela ya iyeba Nwaphongo na Yesu, Nkolo wa banga.

Mbela na Iyolo sa Nwaphongo

³ Pho, mwiya nwe Nwaphongo nwalophe maphoo maso masengyesi na banga pho ya ibika phaakolo bomoo pha imi- ambya oka Nwaphongo, na nzela ya phaakolo boebakye pha banga, pho yo owalobanga pho ya kyemo ye mampenza na na nzela ya mobesi molaa nwee mampenza.

⁴ Na nzela me, alophe mbolo ilekyi na motiya moikye na iinene bowaloikyelaka bee mbunu, pho ya obokye na nzela ya yango bee obutwe na bookaa na Nwaphongo, bee baali

satazwama o bootɔnokye
boute na phowa ya mokyisi.

5 Emba nde phɔ ya bomɔ
mɛ, kyela na bokusi bosɔ
oangyinya o ianola sa bɛɛ
mobesi molaa, o mobesi mo-
laa oangyinya zebi,

6 o zebi oangyinya imizila,
o imizila oangyinya ilen-
dendala, o ilendendala
oangyinya imiambya oka
Nwaphongo,

7 o imiambya oka
Nwaphongo oangyinya
izinga bɛbi baanosi, o izinga
bɛbi baanosi oangyinya
lozingo.

8 Phɔ bo maphɔɔ maso
malaa maamana mali onte
ya bɛ, bo maambe na
nukana, etemaeɛ sa etoma
naa sa bota mbuma phɔ
ya phaakolo boebakye pha
Nkolo wa banga Yesu Klisto.

9 Kasi oka moto otooli na
maphɔɔ maso maamana,
aphɔɔ miyo, ali na lolanda,
kabungye obokye aunva
kunywama na masumu mɛ
maakasi.

10 Yango mena, baande,
kyela na bokusi phɔ ya ikuya
mbela eya ebanga bɛɛ na
iyɔɔ sa eyɔɔ bɛ. Bo bɛɛ
okyesi bomɔ, otookaa na
mbala.

11 Na bomɔ, wamopheme
makoyi maso ma inyɔɔ
o Bokonzi pha bobele pha
Nkolo wa banga, na Mobikye
Yesu Klisto.

12 Yango mena, namoekun-
dolelaka nkɔɔ iso maphɔɔ
mamana, na bo komaebe,
na bo obokye okuti onte ya
pheɛ eya lolɔ eye.

13 Kasi naanole na
bosembo obokye, boota
ba nga naino na bomɔɔ o
munse mumu, namoeyumo-
laka na ieyebusaka,

14 phɔ naebe na bolaa
obokye imbele sanga sa
imana o munse mumu sili
phenephɛ; bo wanveninya
Nkolo wa banga Yesu Klisto
yo mampenza.

15 Kasi namokyela na
bokusi obokye o sima ya
iwaa sa nga, bɛɛ oikale
imbele sisɔ ikyelela maphɔɔ
maamana.

*Baawene nkyemɔ ya
Klisto*

16 Phɔ, teli na ibenga bikoo
biabongya bɛɛ na bolaa
obokye toeteya mwiya na
iyaa sa Nkolo wa banga
Yesu Klisto, kasi eli phɔ
banga tobaka manzoka
maawene na miyo ma banga
mampenza bonene phe.

17 Phɔ azwa ngambo
na nkyemɔ uta na Tata
Nwaphongo, waaokana
ɲwesi uta o bonene pha
nkyemɔ ya Nwaphongo,
obokye: «Oyo ali Nwana wa
nga owa somi, nali na nkyisa
boikye phɔ ye.»

18 Emba ɲwesi mɛ banga
mampenza tomooka moute
o ikolo imbele sabaka banga
nɛ o ikolo sa ngomba
eesantu.

19 Emba toanole na bokusi
maphɔɔ maawɔ baimosi, mi
mango, oli na elongyi ya
imakyelela miyo ndokolo
bokokyekyele bɛɛ tala
ekyelole o elele ya enzɔmbi,
nɔɔ waamoyɛ bunya na

obokye maanguma atokolo o mandondo ma b̄εε.

²⁰ O boo pha maphoo maso, oeba na bolaa obokye: Moto takokyi ilimbola simo nono yonoyo eyakoma baimosi na ndengye ye mampenza.

²¹ Pho, simo nono yonoyo ya baimosi teyautaka na phowa ya bomoto, kasi yautaka nde na nzela ya Bolobō Bosantu obokye bato bambe woo maphoo mautaka na Nwaphongo.

2

Baimosi ba b̄oolε

¹ Kasi bo wabaka Baimosi ba b̄oolε o nte ya bato ba Isalayeε, nde bomε me, bateye ba mibeko baa b̄oolε bamobaa onte ya b̄εε. Bamoyaa na malondo na mateya maabe na maooto, bamokoma nono o iangana Moteye owa baikola. Bamibangyela bootonokye pha mbalakaka.*

² Emba, bato baikye baababenga o bondumba pha bε: Pho ya bε, nzela eya pheε yamobutwa ya iwamba.

³ Emba na nganga ya bε, bamoekosa na maloba pho ya iekpela mbolo ya b̄εε. Pho ya bε, tata kalakala, bolombe pha b̄εε bokokyi, na bootonokye pha b̄εε eteboolale.

⁴ Pho ya bomō, Nwaphongo taika na oka banze bakyelaka sobe ngongo, kasi abavakaka o lifelo o

enzombi ekusi, abasundola amba na babomba omō pho ya iziyya moambo.

⁵ Taika oka na mokyisi nwa phanza ngongo, kasi imbele satomaka yo mpela enene eya zinzaka mokyisi nwa bato baabe, abikyaka nde Nowa, moto owa nwanbi na bato baayoko sambo, iyo owabaka kateya maphoo ma bosembo.

⁶ Amba na phe nkyisi ya Sodomo na Gomola etumbu, aizikya yabutwa nde mbutu pho ebe ndakyisa pho ya bato baabe baamoya sima.

⁷ Emba, amba kandola Lota moto wa bosembo, owabaka kawene nkaka na mofesi nwa bondumba bookusi phabaka bato babana bakyele.

⁸ Pho moto wa bosembo mona, abaka kabe onte ya bε, kabawene, kabaokye: Mokolo na mokolo molimo nwe nwa bosembo nwabaka munyokomo, pho ya bitoma ba b̄εε ba soo.

⁹ Nkolo kaefe imanya bato baa molongo onte ya bimekyi, emba kambe na bomba bato baabe pho ya ibaphe etumbu o mokolo nwa mosambisa yo mokyisi.

¹⁰ Amopheε etumbu na boikye oka bato baabengye phowa ya bonzoto, basemole bokonzi pha Nwaphongo. Bamilemele, bato ba lolendo, tebaaile iwamba nkyemo.

¹¹ Nzuka banze baabalekye na bokusi na ná mwiya,

* 2:1 2.1 Bato ndokolo mafota: Bato batebaebe phaphongo.

tebaawole nkyemo me na bofe naa iyiphunda oka Nkolo.

¹² Kasi bato baba bali ndokolo bato baabanza nga mayele na baapholo, bali ndokolo manyama makyela ma obokye bamabome na mazenngye, batole eteebe be, na bee bamowa ndokolo bokowe manyama.

¹³ Yango mena, bamozwa iphuti sa bofe bokyele be. Bawene bolaa ikokyaka phowa ya bee eebe nzanga nzanga. Bali soo na sokoto waangane bee na bee pho ya iza, bambe kumba na boole boekatele be.

¹⁴ Miyo ma bee ma- tonda na phowa ya ikyela baphemba, tebaotwe ikyela masumu. Bakosa bato bate bali na ianola sikusi. Bali bato ba mandondo maa meele na looto. Bali bana ba lakyema na bofe.

¹⁵ Bale nzela eya yoo, babungyi obengyi bee nzela ya Balama nwana wa Bosolo. Iyo owa zingaka baphalanga baa mophekya bee pho ya ikyela bofe.

¹⁶ Kasi amba zwa mooya pho ya bofe phe. Yango mena mpunda otoowo, yawako na nyesi nwa moto emba ya katelaka bobubusi pha moimosi.

¹⁷ Bato baba bali ndokolo bitima bitebili na maa, ndokolo lonzumbe loukame na ewele, elele ya enzombi eya phii baele pho ya be.

¹⁸ Bazwe bato na iwoko maphoo maa lolendo na maa bobubusi, bakyelele

maphowa ma bee maa nzoto pho ya ibisa bato baute itokolo o isanga sa bato baabikye na mobesi mofo.

¹⁹ Babalakyele bosomi, nzuka bee mampenza bali baombo ba maphoo ma bootonokye, pho moto munsu ali moombo nwa ekpele ekyemokonza.

²⁰ Pho, bo bee bamana o bootonokye pha mokyisi na boebakye Nkolo wa banga na Mobikye Yesu Klisto, bo bambi kula milee ikonzama na maphoo maabe, basukyi na bofo koleka na phaabaka na bee phanza.

²¹ Pho ebakyi bolaa pho ya bee saeba nzela ya bosembo, na obokye baeyebi, bambi kula kubolela mobeko mosatu nwa Nwphongo nwa baphekya bee lokukyi.

²² Maphoo maabayeleli, eli nde mawo bee na bite obokye: «Nva akuli butolela biloo be», naa obokye: «Ngulu na bo euti iyoko unwanwa eye, kye kule kye miemba mungyinda.»

3

Mbunu ya iya sa Nkolo

¹ Unwanwa eye, baande na nga, baa lozingo, eye eli mokanda nwa ibale moekomele nga. Onte ya nkanda me isu ibale, pho ya ieyebusa, naumole maakolo maumunya ma bee.

² Umunya maphoo mawoko baimosi basantu phanza na mibeko ma Yesu Nkolo na Mobikye wa banga maa ephekya batoma ba bee.

3 Phanza oebe obokye, mi nkolo ya suka, baekyi baaminyosa nde na maphowa maabe ma bée mampenza ma boekyi bamotokolo.

4 Emba bamowoo bekye: «Ena mbunu ya iya se yango ewa? Pho banda waawa bankoko ba banga, maphoo maso makye nde bomo bo wabaka mango banda o etatele ya mokyisi!»

5 Pho babungye obokye ikolo sabaka uta kalakala, na munse njwatokoloko onte ya maa, emba na nzela ya maa Nwaphongo akyelaka munse na iloba se.

6 Nde na nzela ya maa me, mokyisi mookasi njawaka na mpela ya maa.

7 Kasi ikolo na munse ya lolu eye, yabombama nde na sina iloba me. Saikyela imbale pho ya iiboma na njwenya o mokolo njwa moambo na njwa mootono bato baabe.

8 Kasi lowoo lonolo lolu, baande ba lozingo, bée salobunga: Oka Nkolo, mokolo monomo moli ndokolo mambula nkoto, emba mambula nkoto mali ndokolo mokolo monomo.

9 Nkolo tali na ndombo o ikokya mbunu ye boko umunya baayoko obokye wali ndombo. Kasi kakangye nde motema pho ya bée, ootozingye yo obokye moto noko monomo awe, kasi obokye bato baso babongole ntema.

10 Kasi mokolo njwa Nkolo njwa moba ndokolo mwibi. O mokolo me,

ikolo samolemo na toko yonoyo ekusi, emba bikpele biamozika na njwenya, biamootono, munse na bitoma bée biso ete ikule wenene.

11 Pho bikpele me bibi biso biamootono na ndengye mena, bée osengyesi ibaa bato baa ndengye'ye na nzela ya mobesi mosantu, na ya imiambya oka Nwaphongo.

12 Bée koziya, kombe na welinya obokye mokolo njwa Nwaphongo moye izele. Yamobaa mokolo mowaa, ikolo samozika na njwenya, emba bikpele biso biamozika, biamunyangwa.

13 Kasi ikolo siinyakune na munse muunyakune, ili yango ikyiziya banga bowaloikyelaka yo mbunu, omo elele eyamozala bosembo.

14 Yango mena, baande ba lozingo, na boziyakye maphoo mamana, kyela bokusi obokye obee obo phe na bose, sa intono, na sa mooya.

15 Emba owene ikanga motema sa Nkolo ya banga eli obokye bée obikye, ndokolo na bowaekomelaka nwebi na banga owa lozingo Polo, na zebi saamophekye Nwaphongo.

16 Ekuli ba nde bookowo yo o nkanda ye iso pho ya maphoo mama. Wali omo maphoo maayoko mali makusi pho ya imasosolo. Maphoo mawaa bato bate baefe na batebaika ekola bamalimbole na bofe, nde

bokyele bée na Nkanda in-suu pho ya imioto sa bée mampenza.

¹⁷ Yango mena, bée baande ba lozingo, bokoebe bée phanza, ba na bokyebi, samile obokye na ibunga sa bato baabe baebungya, ombe kaa omane o motesi mookusi nwa bée.

¹⁸ Kasi kola onte ya ngolu na ya iyeba Nkolo wa banga na Mobikye, Yesu Klisto. Le obokye nkyemo ibe ne unwanwa eye na pho ya biphaa na biphaa. Ame!

Mokanda nwa Yoane nwa ntubo Yoane Maphoo ma etatele

Bawo bekye Yoane akoma nkanda iyato, nabo taika koma nkombo ye omo. Mokanda nwe nwa ntubo temoebane naa bamotomelaka banza. Kasi moteya maphoo maabaka malekane oka banosi ba mangomba makyekye nwango. Mangomba mayoko maikye ma imbele me mabaka male ibenga nzela ya Nwaphongo pho ya imiphe o maphoo ndengye na ndengye. Yango mena mokanda mumu mowole maphoo manene mabale:

- Ilenza banosi obokye babikye na isanga sa phele na Nwaphongo na na Nwana we Yesu Klisto. Ibika simiweninya na nzela ya lozingo la bebi.
- Ikyela bokusi pho ya isukya mateya ma boole maoto bophele pha Simo Elaa.

Mokanda mumu mowole maphoo mama:

- 1 Yoane 1.1-4: Maphoo ma etatele
- 1 Yoane 1.5-2.29: Moo na enzombi
- 1 Yoane 3.1-24: Bana ba Nwaphongo na bana ba molemba
- 1 Yoane 4.1-6: Maphoo ma phele na maphoo ma boole

- 1 Yoane 4.7-21: Laakolo lozingo loute oka Nwaphongo
- 1 Yoane 5.1-21: Ianola siphe bato bomoo pha bobele

Iloba sa bomoo

¹ Yaabaka o etatele, yaaokaka banga, yaawenekye banga na miyo ma banga, yaalembetelaka banga na yaakumaka banga na maboko
Eli yo Iloba saalophe bomoo
² — pho bomoo phamiweninya, na banga towenekye yango mena towo tombe na eyimola bomoo pha bobele na bobele, phaabaka oka Tata, phamba ya miweninya oka banga —

³ yaawenekye banga na ya okaka banga, toeyimole yango na be me, pho na be oangane na banga.

Emba iyangana sa banga eli iyangana na Tata na na Nwana we Yesu Klisto.

⁴ Emba toekomele babona pho nkyisa ya banga ibe ya phele.

Nwaphongo ali moo

⁵ Kyeka simo eyaoka banga ne, yango ekyembe eyimola banga eye:

Nwaphongo ali moo, oka ye, tewali noko nwana enzombi.

⁶ Bo towo obokye: Toangana ne, bibi totambule o enzombi, mena tokate

tolombe kyela na maphōo
ma phēle.

⁷ Kasi bo totambule o moo
boli yo mampenza moo,
mena banga basō toangana
elele yonoyo,
emba malongo ma Yesu,
Nwana we, malokuny-
ole masumu masō.

⁸ Bo towō obokye: Teloli na
masumu,
tomikatele banga mamp-
enza,
na maphōo ma phēle temali
onte ya banga.

⁹ Kasi bo toyambole masumu
ma banga,
oli yo moto okokoya
maphōo malakyi yo,
na oli yo moto wa
bosembo,
alolimbisa masumu ma
banga,
amba na lokunyola na bofe
pha banga bosō.

¹⁰ Bo towō obokye: Teloli
bato ba masumu,
mena tomobuye moto wa
boole,
na iloba se tesili onte ya
banga.

2

Klisto ali avoka wa banga

¹ Bana banga,
naekomele babona phō b̄ēe
sakyela masumu.
Kasi bo monomō na b̄ēe
anikyela isumu,
toli na avoka monomō oka
Tata,
eli Yesu Klisto, oli moto wa
bosembo.

² Phō yo ali mbeka phō ya
masumu ma banga.

Teembi ba phō ya masumu
maka banga na banga,

kasi na phō ya ma mokyisi
mobimba.

*Kumola mobeko nwa
lozingo*

³ Emba na bomō, toanole
obokye tomoebe:

Bo tokumole mibeko me.

⁴ Moto okowō obokye:
«Namoebe»,
kasi takumole mibeko me,
ali moto wa boole,
na maphōo maphēle temali
onte ye.

⁵ Kasi moto okobanza lloba
se,
nde phēle, onte ye, lozingo la
Nwaphongo lowenēe.
Na bomō, toebe obokye
toangana ne.

⁶ Moto okomitata obokye
aangana na Nwaphongo,
esengyesi obokye atambule
yo mampenza o
manzela matambu-
laka Klisto.

⁷ Bebi na nga ba lozingo,
mobeko moekomele nga
temoli munyakune,
kasi mobeko nwa kalakala,
n̄wazwa b̄ēe uta o etatele.
Mobeko me nwa kalakala,
eli lloba saoka b̄ēe.

⁸ Nabo babona, eli
mobeko munyakune
moekomele nga

— yango eli phēle onte ye na
onte ya b̄ēe —
phō enzombi kyemane
na n̄wakolo moo moombo
ngala.

⁹ Moto okomitata obokye ali
o moo,

bibi kaine nwebi ne,
ali o enzombi.

¹⁰ Okozingye nwebi ne
ali o moo,

tali na ná ekpele yɔnɔyɔ
 onte ye phɔ ya
 imobakyyitinya.

¹¹ Kasi moto okoine nwebi ne
 ali o enzɔmbi,
 katambule onte ya enzɔmbi
 tambe naeba biikyɛ yo,
 phɔ enzɔmbi emozibi miyo.

*Moanosi o boo pha mokyisi
 isi na baatemɛɛ Klisto*

¹² Bana ba nga, naekomele
 lango phɔ:

«Masumu ma bɛɛ mal-
 imbisami phɔ ya
 nkombo ye, yo Yesu.»

¹³ Batata, naekomele lango
 phɔ:

«Koebe oli uta o etatele.»
 Banzenga, naekomele lango
 phɔ:

«Olongyi moto mobe.»

¹⁴ Bana ba nga, naekomele
 lango phɔ:

«Koebe Tata.»
 Batata, naekomele lango
 phɔ:

«Koebe oli uta o etatele.»
 Banzenga, naekomele lango
 phɔ:

«Oli bakamba,
 na lloba sa Nwaphongo sili
 na bɛɛ,
 oli na balongyi ba moto
 mobe.»

¹⁵ Sazinga mokyisi naa ili o
 mokyisi.

Bo moto kazingye mokyisi,
 lozingo la Tata teloli ne,

¹⁶ phɔ iso ili o mokyisi
 — phowa ya nzoto,
 phowa ya miyo,
 na lolendɔ la imiambya o
 mbolo ya mokyisi —
 teyute na Tata,
 kasi kyiute na mokyisi.

¹⁷ Nzuka mokyisi nwamolekana,
 iyo na maphowa mɛ.

Kasi moto okokyele
 boozingyi Nwaphongo
 amoba phɔ ya bobɛɛ.

¹⁸ Bana ba nga,
 eli imbɛɛ sa mbomela.
 Waoka baimole
 obokye motemɛsi wa Klisto
 kaye.

Nzuka tata unwanwa eye,
 batemɛsi ba Klisto
 bali.

Na bɛɛ toebe obokye eli
 imbɛɛ sa mbomela.

¹⁹ Batɔkolo nde oka banga,
 kasi tebabaka ba banga.
 Bo babaka ba banga,
 nde baikalaka na banga.

Kasi esengyelakyi obokye
 amiweninya

obokye bato basɔ, na bo bali,
 tebali ba banga.

²⁰ Kasi phɔ ya bɛɛ, wazwa
 mauta maeyinga
 Bolɔbo,

na bɛɛ basɔ koebe.

²¹ Sikyi ekomela
 obokye toebe maphɔɔ ma
 phɛɛ,

kasi obokye komaebe,
 na obokye lowɔ losɔ loli la
 boole
 teloute na maphɔɔ ma phɛɛ.

²² Moto wa boole eli nza,
 bo tebe moto okoangane
 obokye Yesu tali Klisto?

Kyeka motemɛsi wa Klisto,
 moto akoangane Tata na
 Nwana.

²³ Moto munsɔ okoangane
 Nwana
 aanga na Tata.

Ka okoanole Nwana
 aanosi na Tata mɛ.

²⁴ Phɔ ya bɛɛ, simo eyaoka
 bɛɛ uta o etatele

ebe na b̄εε.
 Bo ebe na b̄εε,
 simo eyaoka b̄εε uta o
 etatele,
 na b̄εε, wamoba na Nwana
 na ná Tata.
 25 Mena eli mbunu eya
 elakyela yo mamp-
 enza:
 Bomoo pha bobele na
 bobele.
 26 Kyeka lolukakyi nga
 ekomela
 pho ya bato balukye
 iyekanela.
 27 Pho ya b̄εε, mauta
 maeyinga yo
 mali na b̄εε
 emba tosengyesi obokye
 baeteya.
 Kasi pho mauta me maeteya
 o maphoo maso,
 — emba mauta me mali ma
 phele
 temambe na kata —,
 pho maeteya,
 oli ne.
 28 Yango mena, bana ba nga,
 ba ne,
 pho wamotokolo yo,
 tobe na sakolo ianola
 emba banga satonda na soo
 itakye ne,
 imbela saamoya yo.

*Ba na bosembo, sakyela
 masumu.*

29 Pho b̄εε koebe obokye ali
 moto wa bosembo,
 eba obokye moto munsō
 oli ne na bosembo,
 abotama ne.

3

Bana ba Nwaphongo

1 Kyeka ndengye ya lozingo
 loikye laalophe Tata
 ndokolo ikafo,

obokye tobangame bana ba
 Nwaphongo,
 emba tombi nde ba bomo!
 Yango mena mokyisi
 temokokyi iloeba,
 pho tenwaika eba Nwaphongo.

2 Bande na nga ba lozingo,
 tata unwanwaeye toli bana
 ba Nwaphongo,
 kasi ndengye eyamoba
 banga naino teewene.
 Toebe obokye, wa mowenene
 yo,
 tomoulana ne,
 pho tomowene boli yo.

3 Emba moto munsō
 okokyele molemo
 ndengye mena mi yo
 kamibuya peto boli yo peto.

4 Moto okokyele isumu
 kakyele na bobele.

Pho isumu ali bobele.

5 Kasi b̄εε koebe obokye iyo
 aya pho ya iya manya
 masumu,
 emba iyo taika kyela isumu.

6 Moto musō owaangana
 ne takokyi ikula kyela
 isumu.

Moto munsō okokyele isumu
 tamowene tambe na
 moeba.

7 Bana ba nga,
 moto saekosa.

Moto okokyele maphoo ma
 bosembo ali moto wa
 bosembo,
 nde boli yo moto wa
 bosembo.

8 Moto okokyele isumu ali
 moto wa Zabulu,
 pho tata o etatele Zabulu ali
 mokyisi wa masumu.

Kyeka ntina ya boyakakye
 pha Nwana wa
 Nwaphongo:

Iyaoto bitoma ba Zabulu.

9 Moto munsɔ obotami na
Nwaphongo
takule kyela isumu,
pho mumboto nwe moli onte
ye,
emba takoyi ikula kyela
isumu,
pho abotama na Nwaphongo.
10 Na yango waebane bana
ba Nwaphongo na
bana ba Zabulu.
Moto munsɔ otokyele
maphɔɔ ma bosembo
tali wa Nwaphongo,
ebe na otozingye nwebi ne.

*Zinga bebi ya Nwana wa
Nwaphongo*

11 Pho eye eli simo eyaokaka
be tata o etatele:
Obokye tozingane onte ya
banga.
12 Ya Kaina phe:
Wauta yo na moto mobe,
atena nwana nyango
nkyingo.
Amotenaka nkyingo pho
ya'ye?
Bitoma be babaka bibe,
kasi baka nwana nyango
babaka bilaa.
13 Bebi, be sakamwa,
bo mokyisi moeyini.
14 Banga toebe obokye
towaa tomba akwa,
pho tozingye bebi na banga.
Moto otozingye ali mowe.
15 Moto munsɔ okoine nwebi
ne, ali mobomi.
Emba be koebe obokye
mobomi wa bato
na monomɔ tali na
bomɔɔ pha bobele
ontе ye.
16 Na ndengye eye, tata
lɔlɔ toebe lozingo le
obokye:

Iyo Yesu, ambya bomɔɔ phe
pho ya banga,
na banga me, tosenyesi
iyambya bomɔɔ pha
banga pho ya bebi.
17 Bo moto monomɔ ali
na mbolo ya mokyisi
mumu
emba kambe wene nwebi ne
akayee,
tambi mooka ngongo,
ndengye'ye lozingo la Nw-
aphongo lamba ba onte
ye?
18 Bana ba nga,
banga sazinga nde na
maloba ma munoko,
kasi na bikyela na na
maphɔɔ ma phele.
19 Na bomɔ tomoeba
obokye toli bato bawo
maphɔɔ ma phele,
na o boo phe tomouya man-
dondo ma banga,
20 pho bo mandondo ma
banga malooya,
Nwaphongo alekyi man-
dondo ma banga na
bonene, kambe na eba
maphɔɔ maso.
21 Bebi na nga ba lozingo
bo mandondo ma banga
temalooya,
tomosolola na Nwaphongo
sa folotakye.
22 Na ekpele eso eyamoonga
banga, aalophe yango,
pho tokumole mibeko me
tombe na kyela ikyi mose-
pelisa.
23 Kyeka mobeko nwe:
Ianola Nwana we Yesu Klisto
na izingana banga na banga,
bo walophe yo lango
ndokolo mobeko.
24 Moto okokumole mibeko
me ali onte ya

Nwaphongo, emba
Nwaphongo ali onte
ye me.

Na bomo toebe obokye ali
onte ya banga,
na nzela ya Bolobo
phaalophe yo ndokolo
ikafo.

4

*Isosolo milimo na nzela ya
ianola Yesu Kilisio*

¹ Bande na nga ba lozingo,
saanola milimo miso,
kasi omimikye,
pho ya iyeba bo mili ma
Nwaphongo.

Pho baimosi baikye ba boole
banyangwa o mokyisi.

² Na bobo, wamoeba Bolobo
pha Nwaphongo:

Molimo munsu moanole
obokye Yesu Klisto aya
na nzoto,
moli nwa Nwaphongo.

³ Emba molimo munsu
moote moanole Yesu,
temoli nwa Nwaphongo,
eli molimo nwa motemesi
wa Klisto,
nwa ooka b̄e bawo obokye
moye,
emba tata unwanwa eye,
moli o mokyisi.

⁴ Bana ba nga, b̄e baali ba
Nwaphongo,
oli balongyi ba baimosi
babana,
pho oli onte ya b̄e
ali munene koleka oli onte
ya mokyisi.

⁵ Be, bali ba mokyisi,
bambe na wo mowosi nwa
mokyisi,
emba mokyisi mobaokye.

⁶ Banga, toli ba Nwaphongo.

Moto okozingye iyeba
Nwaphongo, kalookye.
Moto otoli wa Nwaphongo,
talokye.

Na yango toebe
Bolobo pha mapho ma
phele na bolobo pha
boole.

Nwaphongo ali lozingo

⁷ Bande na nga ba lozingo,
tozingane banga na banga,
pho lozingo loute na
Nwaphongo,
emba moto munsu okoz-
ingye

abotama na Nwaphongo,
aeba na Nwaphongo.

⁸ Moto otozingye, taebe na
Nwaphongo,

pho Nwaphongo ali lozingo.

⁹ Kyeka ndengye eya
wenene lozingo la
Nwaphongo onte ya
banga:

Nwaphongo atoma Nwana
we nde monomo o
mokyisi,

pho ya obokye tobe na
bomoo pho ye.

¹⁰ Kyeka boli lozingo:

Teli banga bazinga
Nwaphongo,
eli nde yo owa lozinga

na owa toma Nwana we
ndokolo mbeka pho
ya masumu ma banga.

¹¹ Bebi na nga ba lozingo,
bo Nwaphongo alozinga
babona,

na banga tosengyesi izin-
gana banga na banga.

¹² Nwaphongo, na moto
monomo taika
mowene.

Bo tozingane banga na
banga,

Nwaphongo ali onte ya banga,
emba lozingo le onte ya banga loweneε.

13 Na bofo toebe obokye:
Toli onte ye, ne ali onte ya banga.

Alophe Bolobo phe.

14 Emba banga, towo pho tomoweneε,
obokye Tata atoma Nwana we ndokolo Mobikye wa mokyisi.

15 Moto munso okowo obokye Yesu ali Nwana wa Nwaphongo,
Nwaphongo ali onte ye, neε ali onte ya Nwaphongo.

16 Emba banga, toebe pho toanola,
lozingo loweninya Nwaphongo onte ya banga.

Nwaphongo ali lozingo:
Moto ooli na lozingo ali onte ya Nwaphongo,
Nwaphongo neε ali onte ye.

17 Na bomo, lozingo onte ya banga loweneε,
obokye tolokoyi ilota mokolo nwa mosambisa beε mokyisi,
pho boli yo,
na banga me, nde boli banga o mokyisi mumu.

18 Onte ya lozingo tewali ilota,
kasi lakolo lozingo lomanya ilota,
pho ilota kabangye etumbu,
emba moto okolote tali na lakolo lozingo.

19 Banga, tozingye,
pho yo moto wa o boo wa ilozinga.

20 Bo moto monomo kawo obokye: «Nazingye Nwaphongo», bibi kaine nwebi ne,

ali moto wa boole.
Pho moto otozingye nwebi ne okoweneε yo,
takoyi izinga Nwaphongo otoweneε yo.

21 Emba kyeka mobeko nwaalophe yo:
Moto okozingye Nwaphongo, azingye na nwebi ne me.

5

Ianola Nwana wa Nwaphongo eli sina ya lozingo

1 Moto munso okoanole obokye Yesu ali Klisto ali nwana wa Nwaphongo.

Emba moto munso okozingye Nwaphongo,
kazingye na bana ba Nwaphongo.

2 Na babona toebe obokye tozingye bana ba Nwaphongo,

bo tozingye Nwaphongo tombe na kyelela mibeko me.

3 Pho izinga Nwaphongo eli bofo:
Ikumola mibeko me.
Emba mibeko me temili ephesi,

4 pho nwana wa Nwaphongo munso ali molongyi wa mokyisi.

Emba elonga eya longa mokyisi, eli ianola sa banga.

5 Molongyi wa mokyisi nza,
bo teebe nde moto owaanola obokye Yesu ali Nwana wa Nwaphongo?

6 Eli yo owa ya na nzela ya
maa na ya malongo,
Yesu Klisto.

Taika ya nde na maa bobele,
kasi aya na ná maa na ná
malongo.

Eli Bolobo okoimole,
pho Bolobo ali phele.

7 Baimole bali bée baato,

8 Bolobo, maa na malongo.

Emba bée baso baato bawo
nde munoko monomo
bekye:

9 Bo toanole munoko nwa
bato,

munoko nwaka Nwaphongo
molekyi bonene,

pho munoko nwa Nwaphongo
nwango mumu:

Awo pho ya Nwana we.

10 Okoanole Nwana wa
Nwaphongo

ali na munoko me onte ye.

Otoanole Nwaphongo

kamobuya moto wa boole,

pho taanole munoko nwaa
wo

Nwaphongo pho ya Nwana
we.

11 Emba kyeka munoko me:

Nwaphongo alophe bomoo
pha bobele,

emba bomoo me boli onte ya
Nwana we.

12 Oli na Nwana ali na
bomoo,

otoli na Nwana wa
Nwaphongo, tali na
bomoo.

Maloba ma suka

13 Naekomesi maphoo maso
mamana

pho oebe obokye oli na
bomoo pha bobele,

bée bali na ianola o
nkombo ya Nwana wa
Nwaphongo.

14 Kyekya lowo lokyele
obokye banga salota
o boo phe:

Bo tomoongye ekpele
yonyo bookozingye
yo,

kalookye.

15 Emba okoebe banga
obokye kalookye

waamoongye banga,
toebe obokye tozwe

imoongye banga.

16 Bo moto monomo kawene
nwebi ne kakyele
isumu,

isumu site sikambe moto me
o iwa,

abondela, emba Nwaphongo
amophe moto

okokyele isumu mona
bomoo,

bo isumu me sikyesi yo
tesikambe o iwa

phele.

Wali isumu sikambe o iwa:

Teli pho ya sango ekyewo
nga obokye obondela.

17 Bobe bosoo boli isumu.

Kasi masumu maso
temaakambe o iwa.

18 Toebe obokye moto
munso oli nwana

wa waphongo takule
kyela isumu,

pho Nwana wa Nwaphongo
kamobanza,

emba Moto mobe tali na
makoky mi yo.

19 Toebe obokye toli baaka
Nwaphongo,

kasi mokyisi munso moky-
imele o se ya bokonzi
pha Moto mobe.

20 Toebe obokye Nwana wa
Nwaphongo aya

amba na lophe mayele
pho ya iyeba Owa phele.

Emba toli baaka Owa phele,
onte ya Nwana we
Yesu Klisto.

Iyo ali Owa phele, ali
Nwaphongo, ali na
bomoo pha bobele.

²¹ Bana ba nga,
kyeba na bikyeko.

Mokanda nwa Yoane nwa ibale Yoane Maphoo ma etatele

Moto owa koma mokanda mumu kamibangye na nkombo ya «Nkumu». Na maphoo mawo yo maweninya obokye baanosi baakomele yo babaka bamokumole. Atomaka mokanda me oka Ingomba sɔnɔsɔ sibangye yo: «Mwasi owa olo Nwaphongo na bana be» (Etee ya 1-2).

Kalenza baanosi obokye baphile bophelolu maphoo ma phele, bambe na ba na lozingo (1-6). Kabakyebisa obokye bɛɛ sabenga mateya maa boole (7-11). Pho ya isokya, kaimole imbanga saamokye yo oka bɛɛ.

Nde bowakomaka yo o mokanda nwa ntubo, o mokanda mumu Yoane kaongye na baanosi baso obokye baingole miyo, bambe na phila sakolo ianola.

Maphoo mali o mokanda mumu mango mama:

- Etee ya 1-3: Maphoo ma etatele
- Etee ya 4-11: Laakolo lozingo, na ikyebisa pho ya mateya maa bole
- Etee ya 12-13: Maphoo ma isokya

1 Inga, nkumu ya ingomba sa Nwaphongo, nakomele mokanda mumu, iwe nwanwasi owa olo Nwaphongo na bana ba we,

baazingye nga phelephela teli nga mampenza, kasi na bato baso baali na zebi sa maphoo ma phele,

2 pho ya maphoo ma phele mali onte ya banga emba maa moba na banga bobele:

3 Le obokye Nwaphongo Ango wa banga na Yesu Klisto, Nwana wa Tata, balophe ngolu,

balookye ngongo, balophe na bose,

pho tobikye onte ya phele na lozingo.

4 Nasepesi na boikye iya wene bana ba we batambule o nzela ya maphoo malaa,

ndengye eyawo mobeko nwa zwa banga na Tata.

5 Emba unwanwa eye, mama, naongye na we — siiekomele wawa mobeko munyakune,

kasi nwaazwaka banga tata o etatele —, obokye tozingane banga na banga.

6 Kyeka boli lozingo: Totambule o nzela ya mibeko me.

Mena eli mobeko nwa oka bɛɛ tata o etatele, pho ya obokye otambule o nzela me.

7 Pho bakosee baikye banyangwa o mokyisi.

Tebaanole ofokye Yesu
Klisto aya na nzoto.

Yo mona, mokose na
motemesi wa Klisto!

⁸ Nde kokyebe,
pho b̄εε sabungya mbuma
ya bitoma ba b̄εε,

kasi ozwe eyaakolo mbano.

⁹ Moto muso okolofo
phunda o boo

tambe ikala o mateya ma
Klisto,

tali na Nwaphongo.

Okoikale o mateya,

iyo ali na ná Tata na ná
Nwana.

¹⁰ Bo moto aesi oka b̄εε
taikyi yaa na mateya ma-
mana,

samoyamba
samba na munyangyela.

¹¹ Owaamunyangyela
aanga o bitoma ba moto me
biibe.

¹² Nali na maphoo maikye
ma iyekomela,

kasi siki zinga iyekomela
na lokasa na maa ma
mokanda.

Pho naumunya iyaa oka b̄εε
na iyaa ewole yango nga
mampenza,

pho banga baso tobe na nky-
isa.

¹³ Bana ba nkanasa ya
we owa olo b̄εε,
baelongosi.

Mokanda Yoane ηwa iyato Yoane Maphoo ma etatele

Moto owa koma mokanda ηwa iyato mumu kamibangye «Nkumu» (kyeka na o mokanda ηwa Yoane ηwa ibale). Amotomelaka Gayusi pho ya imokyebisa obokye yo sabenga mobesi ηwa Diotrefe, kasi alukye nde obokye aphe Demeteliusi maboko.

Mokanda mumu moteya obokye owakolo moanosi eli nde yo okozingye bebi baso.

Maphoo mali o mokanda mumu me mama:

- Etee ya 1-4: Maphoo ma etatele
- Etee ya 5-8: Basambi ianola sa Gayusi
- Etee ya 9-12: Bobe pha Diotrefe na bolaa pha Demeteliusi
- Etee ya 13-15: Maphoo ma isokya

Ibeya

¹ Inga, nkumu ya ingomba sa Nwaphongo, nakomele mokanda mumu, iwe Gayusi wa lozingo, okozingye nga phele.

² Nwebi owa lozingo, nazingye obokye obe na bolaa o maphoo maso, emba nzoto ya we ibakye nkusi, na molimo ηwa we mohe nde bomoo.

³ Nali na nkyisa boikye pho bebi baesi wawa,

banzimosi maphoo malaa mali onte ya bomoo pha we obokye iwe, kotambule onte ya phele.

⁴ Nkyisa ya nga boikye, eli nde ya iyoka obokye bana ba nga batambule onte ya phele.

Gayusi owakolo moanosi

⁵ Nwebi wa lozingo, komiweninya owakolo moanosi waasungye we bebi ebee na babutu.

⁶ Baesi ya imola ngolu ya we o boo pha ingomba. Okyelaka nde babona pho baunve etoma ya bee na bolaa bookosepele Nwaphongo.

⁷ Emba nde pho ya Nkombo ya Klisto, bakye o imbanga, kasi tebaikyiza na ekpele oka bato baatebaebe Nwaphongo.

⁸ Emba banga, tosen-gyesi isunga bato me, pho tomiweninya obokye na banga toanga na bee o ikyela maphoo ma phele.

Diyotrefe na Demeteliusi

⁹ Nakomesi ingomba sa bee ηwana mokanda. Kasi Diotrefe, okozingye iba nde o boo o maphoo maso, taanole maphoo ma banga.

¹⁰ Emba na wamoya nga, namoimola bobhe phe bosoo, yo okolotemele na maloba mabe: Emba otosepele yo na maphoo mamana, yo mampenza kale na iyamba bebi, na baazingye ibayamba, kambe kula bakatela, kambe na bawiinya o ingomba.

¹¹ Nwɛbi owa lozingo, samekola maphoo maabe kasi malaa. Moto okokyele bolaa ali owaaka Nwaphongo, moto okokyele bofe taaebe Nwaphongo.

¹² Ka pho ya Demetiliusu, bato baso bamowole nde na bolaa. Na maphoo malaa mawo pho ye. Kasi na banga me, tomowole nde na bolaa, emba koebe obokye munoko nwa banga moli nde phela.

Ndongolo

¹³ Nabakyi na maphoo maikye maekomela, kasi sizingye ekomela mango na maa ma mokanda.

¹⁴ Pho naumunya iyewene mi nkolo ikyi ye, emba tomba solola.

¹⁵ Le obokye bose bofe na we! Bɛbi baelongosi. Longolo na bɛbi, monomo na monomo.

Mokanda nwaakomaka Yuda Maphoo ma etatele

Moto owa koma mokanda mumu ali Moyuda, pho molimbolesi nwe nwa maphoo ma sangola eekasi mobengye bateye ba Mibeko ba Bayunda (Etee ya 6-7).

Mokanda mumu moingole banosi miyo pho bakyebe na bato baatati itokolo mateya ma boole, na ibenga mobesi nwa soo. Esengyesi obokye bakyele mandondo ma bée nde o bolaa boziya bée (Etee ya 20-21).

Maphoo mali o mokanda mumu me mama:

- Etee ya 1-2: Maphoo ma etatele
- Etee ya 3-16: Mobesi, mateya na suka ya bateye ba boole
- Etee ya 17-23: Mateya pho ya iphila nde ianola
- Etee ya 24-25: Kaa ya Nwaphongo

Ibeya

¹ Nga Yuda, moombo nwa Yesu Klisto, nwana nyango na Zake, naekomele bée bato baso baabanga be, baazinga Tata Nwaphongo na babanza bée pho ya Yesu Klisto.

² Nwaphongo aeyokye ngongo, aephe bose na lozingo loikye.

Bateye ba boole

³ Bande na nga, nazingaka na boikye iyekomela mokanda pho ya lowo la lobiko lookyeki banga baso. Naweni obokye nasengyesi ilokyela pho ya iyelenza obokye onwane ebasi ya ianola saphē Nwaphongo bato bée pho ya bobele.

⁴ Pho bato basu baabe banyosi onte ya bée, bato ngolu ya Nwaphongo wa banga na ikyela bondumba bambe na angana Moteye nde monomo wa banga Nkolo Yesu Klisto. Bée babana baunva batangyela etumbu bo kowo buku pha Nwaphongo.

⁵ Na bokoebe bée maphoo maso mamana phanza, obokye Nkolo, waunva yo ibikya bato bée o mokyisi nwa Ezipito, amba ya boma sima batebaikaka moanola.

⁶ Ebe na banze batebaikaka ikala o etesi ya bée na balekye elele ekyebe be, ababomba na maphanga o enzombi pho ya iziya mokolo munene nwa mosambisa yo mokyisi.

⁷ Kula umunya na pho ya Sodomo na Gomola na nkyisi inene ya mambale, yami-amyaka o maphoo ndengye yonyo ma bondumba na ilalinya babasi na babasi naa bampele na bampele, na bée bakymele ndokolo ndakyisa o etumbu ya nwenya motemozime.

⁸ Eli nde ndengye yonyo na bateye baabole babana, na nwaa nwa bée bati nzoto ya be, batiyole

bokonzi pha Nkolo, batole banze ba nkyemo.

⁹ Nzuka ebe na Mikayele, mokonzi nwa banze, waba yo na Zabulu bawele nzoto ya Mose, taika motola, kasi awo nde obokye: «Nkolo aephe etumbu!»

¹⁰ Kasi bato babana batole maphoo mate maasoolo be. Bali ndokolo manyama mazanga malondo, basoolo nde maphoo maababungya.

¹¹ Ngongo ya be, pho babengyi nzela ya Kaina. Pho ya iphuti, bamile o mabunga ma Balama, baunva naotono pho batombi ndokolo Kole.

¹² Eli bee bato baoto ntoma ikyi ze bee o ibota, imbele siangane bee na bee na soo phe walunde bee ntoma. Bali ndokolo mampata maatemanye mbula maukye ewele. Bali ndokolo nzete itibote mbuma na bo imbele me sikokyi, baiphikola, ya waa mbala ibale.

¹³ Bali ndokolo kanda eenene, batokolo maphoo ma soo ndokolo kanda kyephambé luulu. Bali ndokolo banyaseesi baakye miengyebana, bamobomba bee o elele ya enzombi ekusi pho ya bobele.

¹⁴ Nde pho ya bee me, moimosi Enoka, nkoko owa sambo tata oka Adama, awoko yokye: «Kyeka Nkolo kaye yo na moluku nwa banze bee basantu

¹⁵ pho ya isambisa mokyisi na iweninya bato babe bobé pha bee na maloba mabe

mamowole be.»

¹⁶ Eli nde be! Bato baamiime na bakyemimilela, babengye nde maphowa ma be, noko ya bee kyitokolo maphoo manene, bakyele molete na bato pho babakabele.

Maloba maikuya

¹⁷ Bande na nga, pho ya bee, umunya maloba maewolekye batoma ba Nkolo wa banga Yesu Klisto phanza.

¹⁸ Bawoko na bee bofo: «O imbele saa suka, basemosi baabengye nde maphowa ma bee maabe bamoya.»

¹⁹ Eli nde be! Baaya kabola bato, bali na maulunya ma mokyisi, tebali na Bolobo.

²⁰ Kasi bee, bebi na nga, omiteye nde o ikolo sa ianola sa bee sisanu, onga na Nwaphongo onte ya Bolobo.

²¹ Phila lozingo la Nwaphongo, bootaba bee iziya obokye Nkolo wa banga Yesu Klisto na ngongo ye aephe bomoo pha bobele.

²² Bato baataaba na ziko obaokyele ngongo,

²³ obabikya, obatokolo o nwenya. Pho ya baayoko, obaokyele ngongo. Kasi nde kokyefe na be, saphila na bo munkoto pho nwaunva otono na maphoo ma bee ma sokoto.

Ipambosi

²⁴ Nwaphongo ali na mwiya nwa iyebanza pho bee sakaa na obokye bee sabaa na bobé noko bokofo.

Eli nde yo moto okokyi
 iyekomya oka ye o kyemo
 ye, pho omowene omba baa
 na nkyisa nzikye.

²⁵ Ali Nwaphongo nde
 yo monomo na Mobikye
 wa banga o nzela ya Nkolo
 wa banga Yesu Klisto. Le
 obokye nkyemo, bonene,
 mwiya na bokonzi ibe ne
 uta o etatele, unwanwa eye
 na pho ya bobele na bobele.
 Ame.

Mokanda nwa Iwēninyama sa Maphoo Maphoo ma etatele

Yoane, mokomi nwa mokanda nwa mbomela nwa Bibilia, amokomaka pho ya ilenza ianola sa bato. Pho bakonzi ba Loma, babaka bamiwene ndokolo manzambe. Yango mena babutwaka inyokolo baanosi pho bēe babaka baanole nde Nkolo monomo Yesu. Tebabaka baanole na ikusamela mokonzi oomunene wa Loma naa ekyeke ye.

Imbele me bamba boma baanosi baikye. Bamba akya na Yoane, bamba motoma o mosanga nwa Patimos (1.9). Omo, anzelu wa Nkolo Yesu amba moteya maphoo masengyesi iya sima ya bana nkolo (1.1). Yoane awene obokye minyoko mamina mili ndokolo mianyokoloko bato ba Babilone na ba Ela bato ba Isalayele. Maulane nana manyokoloko Bayuda Nkolo Yesu. Yango mena Yoane abenga ndengye eyakomama wango o nkanda ya Isaya, Ezekiyele na Danyele, na ndengye eya wo Nkolo Yesu.

Maphoo mali o mokanda mumu mabengana bobo:

- Iwēninyama 1-3: Maphoo mawēninyama phanza na Nkanda

yaakomela Yoane Mangomba

- Iwēninyama 4-5: Ngambo ya Nwaphongo na ya Klisto o ikolo
- Iwēninyama 6-7: Buku pha mangyende sambo. Ingomba, mokyisi munyakune nwa olo Nwaphongo
- Iwēninyama 8-11: Mbenzo sambo
- Iwēninyama 12-13: Ingomba na Munguna Zabulu, na manyama mabale
- Iwēninyama 14: Nwana wa mpate na bato bēe. Nwaphongo moteni nwa malombe ma bato ba mokyisi
- Iwēninyama 15-16: Bisenzo sambo
- Iwēninyama 17-20: Babilone enyango, nyama baelongyi, moimosi owa boole na Zabulu
- Iwēninyama 21-22.5: Ikolo na munse munyakune, Yelusaleme enyakune
- Iwēninyama 22.6-11: Nkolo Yesu aikyi mbunu: «Waikasi bonte, naye.»

Etatele

¹ Iwēninyama sa maphoo sawenekye Yesu Klisto. Nwaphongo amoweninya sango pho ya iteya basali bēe maphoo masengyesi iya unwanwa eye. Klisto atomaka anzelu we pho ya ikye siwēninya oka Yoane mosali nwe,

² owa anola obokye iso yaawene yo ili Iloba sa Nwaphongo na ikyi wo pho ya Yesu Klisto.

³ Nkyisa ili na moto okotangye Iloba sisi, na baaokye maloba ma baimosi emba bambe bomba iso yaakoma bee omu, pho imbele me sikomi phenephe.

Nkanda o mangomba ma Azi

⁴ Inga Yoane, nakomele mangomba sambo mali o Azi. Be ozwe ngolu na bose ikyiute na Iyo ooli, owabaka na okoye, ikyiute na na Malobo sambo mali o boo pha mumbanga nwe nwa bokonzi,

⁵ ikyiute na na Yesu Klisto, nzoka okowo nde bo wawenekye yo, Nwana owa bola onte ya bawe, Mokonzi nwa bakonzi ba mokyisi. Oka okolozingye, owalokunyola masumu ma banga na malongo me,

⁶ owalobuya bosoo pha banganga ba Nwaphongo pho ya Ango Nwaphongo, nkyemo na bokonzi ibe ne pho ya bobele na bobele. Ame!

⁷ Kyeka, kaye onte ya mampata, moto munsu aamowene, ebe na bamumaaka ikongo. Mabota maso ma mokyisi mamunyingonela pho ye. E! Ame!

⁸ «Nali Etatele na Mbomela», kyewo Nkolo Nwaphongo, iyo ooli, owabaka na ookoye, Ekambambasi.

Yoane aweni Klisto o ndoto

⁹ Inga Yoane, nwebi na bee okookye mpasi bo okookye bee pho ya bokonzi na ikanga sa motema onte ya Yesu, bantomaka o mosanga nwa Patimos pho ya Iloba sa Nwaphongo sabaka nga nateya na pho ya bosembo pha baka nga naimole pho ya Yesu.

¹⁰ Mokolo nwa Nkolo, Bolobo phamba ya nzwa, emba namba yaoka o sima ya nga nwesi mokusi, ndokolo mumbenzo,

¹¹ mowo obokye: «Maphoo maawene we, omakome o buku bonobo, ombe botoma o mangomba sambo mama: O Efese, o Similine, o Pelegame, o Tiatile, o Saledesi, o Filadelfi na o Laodikia.»

¹² Namba ya miekpinya pho ya ikyeka nwesi njwabaka munvole. Emba waamiekpinya nga, naesi yawene mabele sambo makyela bee na itela.

¹³ Emba onte ya mabele, moto monomo owa ulana na njwana wa moto abaka omu. Alataka etubu aanda na nkamba ya itela eyamoiphi-aka bontolo.

¹⁴ Moto nwe na suwe ye yabaka intane ndokolo nkungye ya mpate, ndokolo mangbandangbala. Emba miyo me mabaka ndokolo ingyengu sa njwenya.

¹⁵ Makolo me mabaka ndokolo ebuni ya motuya eekunyo o itumbu sa njwenya, emba njwesi nwe

ηwabaka ndokolo bokyele kanda ya maa ma ebale eenene.

¹⁶ O eboko ye ya boloo, aphilaka banyasesi sambo, emba munoko nwe ηwabaka motokolo mumphata mootu. Boo phe phabaka bongyengye ndokolo boko ngale moo.

¹⁷ Wa mowene nga, namba ka ndokolo mowe o makolo me, emba amba yalangya eboko ye ya boloo o ikolo sa nga, amba ya wo yokye: «Salota! Nali moto owa o boo na owa mbomela.

¹⁸ Na oli na bomoo. Nawaka, emba kyeka, nali na bomoo pho ya bobele na bobele, naphisi maphungola ma iwaa na ma mokyisi ηwa bawe.

¹⁹ Yango mena koma maphoo maso maweni we, malekane unwanwa eye na maamoya sima.

²⁰ Pho ya lowo lokyeki banyasesi sambo baaweni we o boloo pha nga na mabele sambo makyela bee na itela, sekyele, eli bobo: Banyasesi sambo eli banze ba mangomba sambo, emba mabele sambo eli mangomba sambo.»

2

Mokanda ηwa Ingomba sa Efese

¹ Komela anzelu owa Ingomba sa Efese bobo: «Eye kyewo oophisi banyasesi sambo o boloo phe, okotambule onte ya mabele sambo makyela bee na itela.

² Naebe bitoma bya we, etoma ya we na ilendendala sa we, na obokye tokokyi anolela bato baakabu. Walomya bamiphambe obokye bali batoma nzuka tebali bomo, wamba na bawene bato ba boole.

³ Oli na ilendendala, waoka mpasi pho ya nkombo ya nga, kasi toika phembe.

⁴ Kasi loteloli na nga mbale na we eli obokye, wabungya lozingo la etatele labaka na we.

⁵ Yango mena, umunya bii kaa we. Bongola motema, kyela bitoma baphanza. Bo phe, namoya oli we, emba bo tofongosi motema, namumanya ifele sa we waabe sango.

⁶ Emba lowo lawe lonolo lola lango lolo: Koine bitoma ba Banikolaite nde boko bine nga.»

⁷ «Ooli na matoo, aokye ikyiwo Bolobo o Mangomba!

Owa molonga, namophe ya iza, mbuma ya ηwete ηwa bomoo mooli o inzabi sa Nwaphongo.»

Mokanda ηwa Ingomba sa Similine

⁸ Komela anzelu owa Ingomba sa Similine bobo:

«Eye kyewo moto owa o boo na owa mbomela, owa waka emba owa kula butwa na bomoo.

⁹ Naebe mpasi ya we, bobola pha we, kasi oli na ezwele. Emba mabole ma baamisambole obokye bee bayuda kasi tebali bomoo. Bali isanga sa Molemba.

10 Salota pho ya mpasi eyamooka we. Kyeka, Molembe amovaka bakyi baka ya we o boloko pho ya iyemeka, emba wamunyokomoko nkolo iko. Oititale nabo noko oiwa; namba ephe mbano ya bomoo pha bobele».

11 «Ooli na matoo, aokye na bolaa maphoo mawo Bolobo o Mangomba!

Owa molonga, etawe iwaa sa ibale.»

Mokanda nwa Ingomba sa Pelegame

12 Komela anzelu wa Ingomba sa Pelegame bobo:

«Oka maphoo ma moto ooli na mumphata nwa bootu na mbale na mbale.

13 Naefe elele ekyezale be, Molembe akyela eziye ye omoo. Ebe na nkolo yaboma be Antimpasi, owaakolo nzoka ya nga oka be, waabuya Molembe eziye ye, waphila nde nkombo ya nga, toika le inzanola.

14 Kasi nali na we na nwana mooya. Wali bakyi oka ya we baphila mateya ma Balama maatomisa Balaka ibekyisa bana ba Isalayele izengye na baatomisa iza manyama mambya be mambeka o bikyeko na ikyela bondumba.

15 Nde oka ya we me, wali na baphila mateya ma Banikolaite.

16 Yango mena, bongola motema. Bo phe, nwana bonte, naye oka ya we,

namunwana na be na muphata nwa munoko nwa nga.

17 Ooli na matoo, aokye na bolaa maphoo mawo Bolobo o Mangomba!

Owa molonga, namophe Mana maa bombama. Namophe ibanga siitane, emba o ikolo sa ibanga me, bakoma nkombo eenyakune eteebe na moto, manya nde owa ekpa.»*

Mokanda nwa Ingomba sa Tiatile

18 Komela anzelu wa Ingomba sa Tiatile bobo:

«Oka maphoo mawo Nwana wa Nwaphongo, yo owa miyo ndokolo itumbu sa nwenya na makolo ndokolo ebuni eya motiya.

19 Naefe bitoma ba we, lozingo la we, ianola sa we, etoma ya we na ilendendala sa we. Bitoma ba we bia mbomela bilekye bia etatele na boikye.

20 Kasi lote loli na nga na we mbale eli obokye we koanolele Zezabele. Nwasi mona kamitangye moimosi wa Nwaphongo, kakosa basali banga na ibateya obokye bakyele bondumba, baze na manyama mambye be mambeka o bikyeko.

21 Namolesi nwana imbele pho abongole motema, kasi taanole ibongola motena pho ya ile bondumba phe.

22 Kyeka, namolangya o ntangye ya bolosi ebee na batambule ne o ikyemikyela

* 2:17 2.17 Mana eli ntoma yaphekye Nwaphongo bana ba Isalayele O isobe.

baphemba bo tebale bitoma me.

²³ Namoboma bana be, emba Mangomba maso mamoeba obokye nali okoebe maumunya na maphowa ma bato, emba namophe moto na moto ikokana na bitoma be.»

²⁴ «Kasi nawo na bee bali o Tiatile, bate baika anola mateya mamana, bate baikaluka iyeba bozindo pha basekyele ba Molemba obokye: Siikule ephisa ephesi esu.

²⁵ Lowo lonolo nde obokye, looli na bee olophile na bokusi nono waamoya nga.

²⁶ Moto owamobanza bitoma ba nga nono o suka, namophe bokonzi o ikolo sa nkyisi.

²⁷ Emba amotambwisa nkyisi me na phimbo ya ebuni ndokolo boobole bee mabongo makyela bee na yondo.

²⁸ Naamophe maanguma okongyengye wa mumbengu nde bo wampe Tata bokonzi.†

²⁹ Ooli na matoo, aokye na bolaa maphoo mawo Bolobo o Mangomba!»

3

Mokanda nwa Ingomba sa Sarde

¹ Komela anzelu owa Ingomba sa Sarde bobo:

«Eye kyewo oli na Malobo sambo ma Nwaphongo na banyasesi sambo: Naebe bitoma ba we, komitate

obokye oli na bomoo, nzuka oli mowe.

² Ba na bokyengyi! Kuya nwana ndambo oli na we pho yo sa waa. Pho sikyiwene bitoma ba we bilaa o miyo ma Nwaphongo wa nga.

³ Yango mena, umunya maphoo mazwa we na maoka we. Omabanza ombe na bongola motema. Bo tokyengyi, namoya ndokolo mwibi, sanko eya obokye oebe imbele sa moeyelela nga.»

⁴ Kasi o Sarde, oli na ndambo ya bato bate baika oto bitobu bia be. Bamotambula na nga, balati bitobu bitane, pho bali na kaa.

⁵ Yango mena, «owa molonga amolata bitobu bitane. Esikunyole nkombo ye o buku pha bomoo. O boo pha Tata na baanzelu be, namoanola obokye oli moto wa nga.

⁶ Oli na matoo, aokye ikyiwo Bolobo o Mangomba!»

Mokanda nwa Ingomba sa Filadelfi

⁷ Komela anzelu owa Ingomba sa Filadelfi bobo:

«Eye kyewo Mosantu, Owakolo, ophisi iphungola sa Davidi, bo aingosi, na moto takokyi ikanga. Emba bo akangyii na moto takokyi iingola.

⁸ Naebe bitoma ba we. Kyeka, naingosi mozibo o boo pha we obokye na moto

† 2:28 2.28 Nyasesi owa mumbengu.

mōnōmō takokyi imokanga. Na oli we nde na ηwana bokusi, obanze maloba ma nga, tombi na nzangana.

⁹ Kyeka, naephē bato ba isanga sa Molemba, baakate obokye bali Bayuda. Kyeka, namokyela obokye baya kusama o makolo ma we, emba bamoeba obokye naezinga.

¹⁰ Pho wakanga motema pho ya ibanza maloba ma nga. Na nga me namoebanza o imbele sa mpasi eyamoyelela mokyisi pho ya imeka bato baso.

¹¹ Waikasi bonte naye. Phila na bokusi yaazwa we pho ya obokye moto saebololo mbano yawe.»

¹² «Owa molonga, namoteye ntōndō onte ya tempelo ya Nwaphongo wa nga pho yo sakula tōkolo. Emba namokoma o ikolo se nkombo ya Nwaphongo na nkombo ya mokyisi ηwa Nwaphongo wa nga, Yelusaleme eenyakune ekyeute o ikolo oka Nwaphongo wa nga, na nkombo ya nga eenyakune.

¹³ Oli na matoo, aokye ikyiwō Bolōbō o Man-gomba!»

Mokanda ηwa Ingomba sa Laodikiya

¹⁴ Komela anzelu owa Ingomba sa Laudikia bofo:

«Eye kyewō Amē, Nzoka o molaa na owaakolo, etatele ya iso yaakyela Nwaphongo:

¹⁵ Naebe bitoma ba we, toli mpiyo na ηwenya.

Ndobakyi naa mpiyo naa ηwenya.

¹⁶ Kasi pho ya obokye oli ndeleku, emba toli naa mpiyo naa ηwenya, na moelowa na munoko ηwa nga.

¹⁷ Pho kowō obokye: “Nali na ezwele, nali na mbolo nzikye, sikuli sengyela na ekpele.” Kasi toebe obokye oli mobola, moto wa ngōngō, moto wa mpasi, moto owa pholo miyo, ombi kula ba na bolumbu.

¹⁸ Yango mena naeteya bofo: Oya omba itela saakunyola bēe na ηwenya oka nga pho obutwe moto wa ezwele, oya omba na bitobu bitane pho ya iziba bolumbu pha we. Oya omba na muno mokokyi bēe ikyela o miyo pho okule wene.

¹⁹ Nga naoya nambe phe etumbu oka bato baso bazingye nga. Yango mena, lendendala ombe na bongola motema.

²⁰ Kyeka, nga na temi o mozibo, na komole. Bo moto aokyi ηwesi ηwa nga, ambi nzibola na munyolo o ingambi see, nga namozaa nee, emba nee amozaa na nga.»

²¹ «Owa molonga, naamophe nzela ya izala na nga o mumbanga ηwa nga ηwaa bokonzi. Bo wa longa nga, na bo wakyē zala nga na Tata o mumbanga nwe ηwa bokonzi.

²² Oli na matoo, aokye ikyiwō Bolōbō o Man-gomba!»

4

Bokokumbele bēe
Nwaphongo o ikolo

1 O sima ya maphoo mana, nambakula ya wene ndokolo o ndoto: Mozibo monomo moziboo o ikolo.

Emba ηwesi monomo mokusi ndokolo mumbenzo ηwaokaka nga phanza, ηwa woko bobo: «Baa oni! Namoeteya maphoo masengyesi iya sima.»

2 Mbala yonyo Bolobo boesi ya mpila. Ikyeka bobo, mumbanga monomo moli o ikolo, moto monomo azasi mi ηwango.

3 Owazalaka mi mumbanga me abaka kangyengye ndokolo mabanga ma zasipe na saladowane. Seleka ya zingaka muna mumbanga na ingyengye ndokolo ibanga sa emerode.

4 Mbanga mako mabale mbuka ine yazingaka muna mumbanga, emba o ikolo sa ina mbanga, bankumu mako mabale mbuka bane bazalaka mi yango, balati bitobu bitane. O nzoto ya be, balataka biboko bia itela.

5 Nkakasi, nyesi na bingy-inzi yaba kyitokolo o muna mumbanga. O boo pha muna mumbanga, ba tala sambo babaka balole na bokusi. Eli Malobo sambo ma Nwaphongo.

6 O boo pha mumbanga, naesi yawene ndokolo ebale enene ya maa ma sangy-isangyi ndokolo molangyi.

Onte ya mumbanga na o mambale, manyama mane

matonda na miyo na o boo na o sima.

7 Nyama eya boo yaulana na gbogbo, eya ifale yaulana na ngombe eya moloo. Eya iyato yabaka na boo ndokolo pha moto emba eya ine yaulanaka na koko ekypthumbwe.

8 Manyama mane me mabaka yonyo na yonyo na mapapusa motoba matonda na miyo o mambale na onte. Na moo na mokolo temaemaka iwo obokye:

«Mosantu, mosantu, mosantu! Nkolo, Nwaphongo Ekambambasi,

yo owabaka, ooli na ookoye!»

9 Emba, imbele sisō saba manyama me makumbele nkyemo, maphe ngambo na melezi oka moto oozasi o mumbanga ηwa bokonzi, moto oli na bomoo pho ya bobele na bobele,

10 bankumu mako mabale mbuka bane babaka bakyeminyokye maboo o se o boo pha oozasi o mumbanga ηwa bokonzi, babaka bakumisa Moto oli na bomoo pho ya bobele na bobele. Babaka bavakye biboko ba be o boo pha mumbanga ηwa bokonzi bambe wo beekye:

11 «Nkolo Nwaphongo wa banga, okokyi na nkyemo, ngambo na mwiya.

Pho eli we moto owakyela mbolo iso,

wazingaka obokye ibee,
yango mena yakye-
lama.»

5

*Nwana wa Mpate okokyi
izibola buku*

¹ Emba namba yawene o eboko ya boloo pha oozasi o mumbanga nwa bokonzi, buku bonobona phaakoma bese na o motena na o ibanda, babobaka na mangyende sambo.

² Namba ya wene anzelu monomo owa mwiya kaanwane na ngesi mokusi yokye: «Okokyi iingola mangyende mama nza pho ya izibola buku bobo?»

³ Kasi ebe o ikolo, na o se naa o se ya manyete, moto na monomo takokaka iingola buku me naa ivaka ziyo omo.

⁴ Nalelaka na boikye pho tewazwanaka na moto monomo owakokaka ingola buku me na ivaka ziyo omo.

⁵ Kasi monomo onte ya bankumu amba wo na nga yokye: «Salela! Kyeka, owaunva, gbogbo ya ibota sa Yuda, nkoko wa mokonzi Davidi, amoingola mangyende sambo, amba zibola buku.»

⁶ Emba namba ya wene nwana wa mpate monomo owabaka ndokolo bamobomi atemi onte ya mumbanga nwa bokonzi, alungami na manyama mane, na na bankumu makoo mabale na bane. Abaka na membe sambo, na miyo sambo mali malobo

sambo ma Nwaphongo matoma yo o mokyisi muso.

⁷ Nwana wa Mpate amba ya susinya, amba ya kpa na eboko ye eya boloo buku pha baka na ozasi o mumbanga nwa bokonzi.

⁸ Emba wakpa yo buku me, manyama mane na bankumu mako mabale mbuka bane bamba ya kusama o boo pha nwana wa mpate. Monomo na monomo aphilaka isangyi na bakopho bakyela bese na itela batondi na malasi, eli mabondesi ma basantu.

⁹ Babaka batube zembo siinyakune bekye: «Iwe okokyi na ikpa buku na naiboingola mangyende; pho baebomaka, na malongo ma we, waikola pho ya Nwaphongo bato ba mabota maso, noko iso, bato baso, na nkyisi iso.

¹⁰ Obabuye bosoo pha banganga ba Nwaphongo pho ya imokyelela. Emba bamoba bakonzi ba mokyisi.»

¹¹ Bobele namba kula ya kyeka, namba yaoka nyesi ya baanzelu baikye. Babaka miluku na miluku, mankoto na mankoto bazingyi mumbanga nwa bokonzi, ebe na manyama na bankumu.

¹² Babaka batube na bokusi, bekye: «Nwana wa mpate owa boma bese, akokyi na izwa mwiya, ezwele, zebi, bokusi, ngambo, nkyemo na nkuma.»

¹³ Namba yaoka bikyelamo biso bakyelama o ikolo,

o se, o se ya manyete na o ikolo sa mpiko eenene, biabaka bitube bée biso obokye: «Nkuma, ngambo, nkyemo na bokonzi pho ya bobele na bobele ibe na oozasi o mumbanga nwa bokonzi na ná nwana wa mpate.»

¹⁴ Emba manyama mane mabaka maanole mekye: «Ame!» Bobele bankumu bamba ya kusama maboo o se.

6

Nwana wa mpate kain-gole mangyende

¹ Bobele namba yawene Nwana wa mpate kaingole buku. Waingola yo ingyende sa etatele mi mangyende sambo mabaka bée na buku me, namba yaoka nyama eya o boo pha manyama mane kyeanjwane ndokolo engyinsi, obokye: «Yaka!»

² Sima, namba ya wene mpunda etane. Moto owa baaka o ikolo sa yango aphisu itumbu. Bamba ya muuma pho akukosi mabita, ambi kula kyende pho ya ikukola mabita.

³ Waingola yo ingyende sa ibale, naesi yaoka nyama eya ibale kyeanjwane: «Yaka!»

⁴ Bobele mpunda esuu esi yatokolo, yabaka mangola ndokolo nwenya. Moto owa baaka o ikolo sa yango, bamophe mumphata moanda, aesi yazwa bokonzi

pha imanya bose o mokyisi pho ya obokye bato babukane.

⁵ Waingola Nwana wa mpate ingyende sa iyato, naesi yaoka nyama eya iyato kyeanjwane: «Yaka!» Namba yawene punda iindo. Moto owa baaka o ikolo sa yango, aphisu o maboko ekoo ekyemekye na bée bozito pha mbolo.

⁶ Emba namba yaoka ndokolo nweni onte ya manyama mane, mowo obokye: «Kilo yonyo ya ble* kyebukane na nzanga yonyo ya etoma. Emba bakilo baato ya olze† pho ya nzanga ya etoma. Kasi saoto manzabi ma mauta na maa vinyo‡!»

⁷ Bobele waingola Nwana wa mpate ingyende sa ine, naesi yaoka nyama eya ine kyeanjwane: «Yaka!»

⁸ Namba ya wene mpunda yonyo eya bulua. Moto owa baaka o ikolo sa mpunda me kombo ye Iwa, na mokyisi nwa bawe momobengye. Babaphekye bokonzi o ete yonyo mi bitee bine ba manyete pho ya iboma na mumphata, na nzala, iwa na manyama ma kabu ma mokyisi.

⁹ Imbele saa ingola Nwana wa mpate ingyende sa itano, naweni o se ya etumbelo mikali ma bato baaboma bée pho ya Iloba sa Nwaphongo na pho ya

* 6:6 6.6 Mbama ikyi be ndokolo lso. † 6:6 6.6 Mbama ikyi be ndokolo maanza. ‡ 6:6 6.6 Mauta ma olive.

† 6:6 6.6 Mbama ikyi be ndokolo

bonzoka pha bée pha iimola Simo Elaa.

¹⁰ Babaka baanwane na bokusi bekye: «Owakolo Mokonzi mosantu, nono imbele iye saamoya we yaambinya bato ba mokyisi, na ibaphe etumbu pho ya malongo ma banga?»

¹¹ Bobele, amba yaphe moto na moto etobu eetane. Amba yaonga na bée obokye baziya nwana bokyi bobo, pho motuya nwa bebi na bée bayoko basengyesi bée ibaboma bowababoma bée mokokye.

¹² Bobele namba ya wene Nwana wa mpate kain-gole ingyende sa motoba. Imbele me, manyete mamba ya nyingana na bokusi. Munyele nwa indaka ndokolo etobu eyindo, emba bokombe bosu phabutwaka ndokolo malongo.

¹³ Banyasesi ba ikolo bamba ya biya, bayakaa o se ndokolo mbuma ya fige naino iiteiosi ibiye na eweele.

¹⁴ Ikolo samba yalemu ndokolo iyaki sianda siz- ingyi be. Mangomba maso na misanga maphikwaka o bilele bia bée.

¹⁵ Bakonzi ba mokyisi, bato banene, bakonzi ba batuluku, bato ba ezwele na bato ba mwiya, bato baso ebe baombo na mansomi, bamba kyemibomba o mabiko ma mabanga mali o mangomba.

¹⁶ Bamba butwa iwo na mangomba na na mabanga obokye: «Olokaalele,

olobombe itakye na Moto ozasi o mumbanga nwa bokonzi pho yo salowene, na itakye na yoo ya Nwana wa mpate!

¹⁷ Pho mokolo muunene nwa yoo ya bée mokokyi. Owamoteme nza?»

7

Elembetele ya Nwaphongo

¹ O sima ya maphoo mamana, namba ya wene banze bane batemi o mambale maso mane ma manyete. Bateye biweele bine ba manyete pho ya obokye na ewele yonyo salekana o manyete, na o ikolo sa mpiko eenene naa mi ntwete.

² Emba namba ya wene anzelu omoyoko kaute bitokolo munyele. Mwanze me aphilaka elembetele ya Nwaphongo oli na bomoo. Na ntwesi mokusi, amba ya anwanela banze bane bazwaka makokyi ma ikyela mokyisi na mpiko eenene bobo:

³ Yokye: «Sakyela mokyisi bobo, naa mpiko eenene naa nzete! Tosengyesi itaunva ikyela elembetele o mam- banda ma bato ba etoma ba Nwaphongo wa banga.»

⁴ Emba namba yaoka mo- tuya nwa bakyelaka bée el- embetele o mambanda ma bée. Babaka bato nkoto munkama na makoo mane mbuka ine, ba mabota maso ma bana ba Isalayele.

⁵ Nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Yuda, nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa

Lubeni, nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Gadi,

⁶ nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Asele. Nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Nefitali, nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Manase,

⁷ nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Simeyo, nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Levi, nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Isakale,

⁸ nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Zabulo, nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Zozefu, nkoto iko mbuka ibale ba ibota sa Benzame. BEE baso hazwaka elem-betele ya Nwaphongo o mbanda.

Moluku nwa bato baolomo

⁹ O sima ya maphoo mamana, namba kula yakyeka. Namba yawene moluku mwikye nwa bato mootemokoky na moto itanga. Yabaka nkyisi iso, mabota maso, bato baso na noko iso. Batemekye o boo pha mumbanga nwa bokonzi na o boo pha Nwana wa mpate. Balati bitobu bianda bitane na nkanga ya mabila o maboko.

¹⁰ Babaka baanwane na nyesi inkusi bekye: «Tobikiyi na Nwaphongo wa banga ozasi o mumbanga nwa bokonzi, yo na Nwana wa mpate.»

¹¹ Emba banze baso balungyaka mumbanga nwa bokonzi, bankumu na manyama mane mamba kaa o boo pha mumbanga nwa bokonzi maboo o se, bamba kumisa Nwaphongo.

¹² Babaka bawo beekye:

«AME!

nkuma, nkyemo, zebi, melesi, ngambo, mwiya na bokusi ibe na Nwaphongo wa banga pho ya bobele na bobele! AME!»

¹³ Monomo na bankumu amba ya ntuna: «Bato balati bitobu biitane, bali banza, bambi uta bi?»

¹⁴ Namba ya mobuyisa ngakye: «Nkolo, kyeebe nde we.» Amba ya wo na nga yokye: «Eli bato banyokolo bee na boikye. Bakunyola bitobu bia bee na malongo na Nwana wa mpate, yango mena bitobu ba bee babutwa bitane.»

¹⁵ Yango mena batemi o boo pha mumbanga nwa bokonzi nwa Nwaphongo.

Bamokyelele o Tempelo ye na moo na mokolo, emba oozasi o mumbanga nwa bokonzi aababomba o se ya molaku nwe.

¹⁶ Ete bakule oka nzala, ete bakule oka phowa ya maa, moo na mowewe itikule batumba.

¹⁷ Pho Nwana wa mpate ooli onte ya mumbanga nwa bokonzi amoba mookosi wa be.

Amokye na bee o elele ekyetokolo maa, maa maambya bomoo, Emba Nwaphongo amokunyola mbembe ikyitokolo o miyo ma be.

8

Nwana wa mpate kain-gole ingyende sa sambo

1 Waingola Nwana wa mpate ingyende sa sambo, ikolo samba yaikala bose phenephe na ete ya ngonga.

2 Emba namba ya wene banze sambo baateme o boo pha Nwaphongo. Bamba ya baphe mbenzo sambo.

3 Mwanze mosuu amba ya teme phenephe na etumbelo. Aphilaka etumbele ya malasi eya kyela bee na itela, bamba mophe malasi maikye. Amba mabonzela na mabondesi ma basantu baso o ikolo sa etumbelo eya kyela bee na itela eli o boo pha mumbanga nwa bokonzi. 4 Bobele zungu sa malasi samba uta o eboko ya anzelu, samba baa o boo pha Nwaphongo elele yonyo na mabondesi ma basantu.

5 Sima, anzelu amba ya kpa etumbele ya malasi, amba ya etonza na mwenya nwa etumbelo, amba evaka o se. Bobele binyinzi bi-amba yakyela, nyesi yamba okona, nkakasi yamba kyela na manyete mamba nyin-gana.

Mbenzo motoba ya etatele

6 Baanze sambo baaphilaka mbenzo sambo, bamba mibongya pho ya iyulela.

7 Mwanze owa o boo amba yaulela mumbenzo nwe. Mangbandangbala na nwenya na malongo yamba yakaa o se molongo. Etee yonyo ya manyete mi biato,

mopha monomo nwa nzete mi biato na nkata imbyo yazikaka.

8 Mwanze owa ibale amba yaulela mumbenzo nwe. Ekpele yonyo eyaulana na ngomba enene ya mwenya yamba kye kaa o mpiko eenene. Etee yonyo ya mpiko eenene mi biato yamba butwa malongo.

9 Ndambo yonyo ya bikelamo biibe o mpiko eenene mi biato yamba wa, na ndambo yonyo ya masuwa mi biato yamba ototo.

10 Mwanze owa iyato amba yaulela mumbenzo nwe. Nyasesi monomo omunene amba biya o ikolo, kangyengye ndokolo yanzi. Amba kye ka o etee yonyo ya ebale mi biato na o bilele bitokolo maa.

11 Nkombo ya nyasesi me eli (Bololo). Mophaa nwa maa monomo mi biato nwa butwaka bololo, emba bato baikye bamanywaka maa me ma bololo mamana bawaka.

12 Mwanze owa ine amba yaulela mumbenzo nwe. Etee yonyo ya moo mi biato, na etee yonyo ya bokombe mi biato, na etee yonyo ya banyasesi mi biato ya nyinganaka. Bitee bianyinganaka biamba butwa enzombi. Nzanga ebungye ndambo yonyo ya saa ya yango mi biato na mokolo nde bomo mobungye ndambo yonyo ya enzombi ya yango mi biato.

13 Bobele namba kula yakyeka. Naesi yawene koko yonyo kyephumbwe o ikoloo. Naesi yaoka kyanwane na bokusi obokye: «Eye Ngongo! Eye Ngongo! Eye Ngongo pho ya bato ba mokyisi, pho ya mbenzo ya mbomela yamoulela Baanze baato!»

9

1 Bobele anzelu wa itano amba ya ulela mumbenzo nwe. Namba yawene nyasesi monomo auti o ikolo amba ka o se. Emba bamba mophe iphungola sa ibela siinene siizindo.

2 Nyasesi me amba yazibola sina ibela me siinene siizondo. Zungu samba ya tokolo omo ndokolo zunguu sitokolo o itumbu siinene. Emba munyele na muuwe yabutwaka sindo.

3 Bobele ntete yamba tokolo o sina zungu, yamba nyangwa o mokyisi. Bamba iphe bokonzi ndokolo boli na maphalakasa ma manyete.

4 Bamba katela ntete me obokye yango saoto nkata, ndemo na nzete. Kasi ikyele bohe nde bato batebali na elembetele ya Nwaphongo o mbanda.

5 Tefaikaka phe ntete nzela ya iboma bato me, kasi nde ya ibanyokolo na bokusi makombe matano. Bolosi bokyele waatwe ntete me boli ndokolo waatwe iphalakasa moto.

6 Nkolo me, bato bamoluka iwa kasi ete basizwe. Bamoima iwa kasi iwa saabalota.

7 Ntete yaulanaka na mpunda mabongya bee pho ya ebasi. O nzoto ya yango, yalataka biboko ndokolo na eboko ya itela. Maboo ma yango mabaka ndokolo maboo ma bato.

8 Yabaka na suwe ndokolo suwe ya babasi, emba mino ma yango mabaka ndokolo mino ma gbogbo.

9 Mantolo ma yango mabaka ndokolo ilati ebuni, toko ya maala ma yango yabaka ndokolo toko ya mitomba mbila moibende bee na mapunda maikye maakyilingane o ebasi.

10 Ntete me yabaka na bitengu ndokolo nyela ya maphalakasa. Emba na bitengu me, yakokaka ikyela bato bohe pho ya makombe matano. 11 Mokonzi nwa ntete eli anzelu wa ibela siinene siizindo. Na munoko nwa Ebele bamobangye «Abado», emba na munoko nwa baela bamobangye «Apoliyoni»,* kyelukye iwoo obokye «Mooti».

12 Ngongo eya o boo eleka. Kyeka mangongo mabale maakule yaa o sima.

Mumbenzo nwa motoba mooka

13 Bobele anzelu owa motoba amba ya ulela mumbenzo nwe. Namba yaoka nyesi monomo moute o matuu ma etumbelo

* 9:11 9.11 Kyelukye iwoo obokye: «Mooti».

eya itela eeli o boo pha Nwaphongo.

14 Nwesi me nwawoko na anzelu owa motoba owa philaka mumbenzo obokye: «Ingola banze bane bakanga bée phenephe na ebale ya Efrate.»

15 Bamba ya ingola banze bane babaka baziya nde sina imbela, muna mokolo, bona bokombe na ena epha eya sengyelaka bée iboma ndambo yonoyo ya bato mi maato.

16 Emba namba yaoka motuya nwa batuluku banwane na mampunda. Babaka familiyo nkama ibale.

17 Nabawenekye, ndokolo o ndoto, mampunda na baná baa mabaa. Balataka bibende ba mangola ndokolo nwenya, bulee ndokolo ibanga sa motiya, boli ndokolo mobulubutu mookusi. Nzoto ya mapunda yabaka ndokolo nzoto ya gbogbo, emba noko ya bée yabaka kyilowe nwenya, zungu na muuwe ndokolo mobulubutu mookusi.

18 Nwenya, zungu na muuwe ndokolo mobulubutu mootumbe yaabaka noko ya bée kyilowe, eli mangongo maanene maato maabomaka ndambo yonoyo ya bato ba mokyisi mi maato.

19 Pho bokonzi pha mampunda boli o noko na o nyela ya be. Nyela ya bée yaulana na manzo, nyela me ili na nzoto ikyibasungye na ikyela bofe.

20 Kasi mangongo maanene me temaika boma bato baso. Bato baikalaka tebaika le bitoma ba mafoko ma bée bibe, baikalaka nde ikumisa malobo maabe, bikyeko biakyela bée na itela, na bibuni, na mafanga naa na nzete, bitebikokyi iwene, naa iyoka, naa itambula.

21 Bato me tebaikaka le iboma, mpee, ikyela bondumba na iba.

10

Mwanze na buku bookyiki

1 O sima ya maphoo me, namba ya wene anzelu mosu, mokusi, kaute o ikolo. Impata sonoso simozingyi ndokolo alati etobu, nkyemo izingyi boo phe. Boo phe phabaka ndokolo munyela, makolo me ndokolo makonzi ma nwenya.

2 O eboko ye, aphilaka buku bokyiki bozibosi bée. Amba ya teye itambe se sa boloo o ikolo sa mpiko eenene, itambe sa bowe o ikolo sa manyete.

3 Amba yaanwana na nwesi mokusi ndokolo gbogbo kyebule. Waunva yo iyanwana, bingyinzi sambo bamba ya okana.

4 Emba waunva ika bingyinzi sambo, naunvaka koma maphoo maokaka nga. Naesi yaoka nwesi monomo mouti o ikolo mowo na nga obokye: «Maphoo maawo bingyinzi sambo maikale ingyende, samba na makoma.»

⁵ Bobele anzelu owa wenykye nga atemi o ikolo sa mpiko eenene na o ikolo sa manyete, amba yakata seleka Nzambe,

⁶ na nkombo ya Nwaphongo ooli na bomoo pho ya bobele na bobele, owa kyela ikolo, muse, mpiko eenene na iso ili omoo. Mwanze yokye: «Nkolo eteikule ba!

⁷ Kasi nkolo yamooka bée anzelu owa sambo atati iulela mumbenzo nwe, yamoba ikokysama sa sekyele ya Nwaphongo, bowaeyimola yo basali bée baimosi.»

⁸ Emba nwesi nwa okaka nga moute o ikolo nwamba kula wo na nga obokye: «Kyende, kpa buku boingosi bée o maboko ma anzelu otemi o ikolo sa mpiko eenene na o ikolo sa manyete.»

⁹ Namba ya susana phenephe na anzelu, namba ya mofondo obokye ampe buku bookyiky. Amba ya wo na nga yokye: «Obokpe obozee. O ibu sa we, buku me phamoba bololo, kasi o munoko phamoba lele ndokolo boo.»

¹⁰ Namba yakpa buku me bookyiky o maboko ma anzelu namba ya bozaa. O munoko nwa nga, phabaka na lele ndokolo boo, kasi waunva nga ibozaa, pha butwaka bololo o nkundu ya nga.

¹¹ Bobele bamba ya wo na nga: «Osengyesi ikula imola

yaabongya Nwaphongo pho boiyke pha bato, pho ya nkyisi, pho ya noko, na pho ya bakonzi.»

11

Manzoka mabale

¹ Bobele, bamba ya mpe emekyelo ya phanda. Baamba ya wo na nga obokye: «Teme, kyende meka phanda pha tempelo ya Nwaphongo, na etumbelo. Oombe na tanga motiya nwa bato baakumisa Nwaphongo omoo.

² Ole mokpengba nwa tempelo, samumeka, pho baunva molele bato batebaebe Nwaphongo. Bée bamokyita mokyisi mosantu na makolo makombe mako mane mbuka mabale.

³ Emba namotoma manzoka ma nga mabale obokye nkolo nkoto na mikama mibale mbuka mako motoba, balate mangoto,* baumole maphoo ma nga.»

⁴ Manzoka mabale me, eli nzete ibale ya olive na mabele mabale matemi o boo pha Nkolo wa mokyisi.

⁵ Bo moto monomo amekyi ibakyela bofe, nwenya nwamotokolo o noko ya bée, emba nwamoboma baini ba be. Nde phele, bo moto amekyi ibakyela bofe, mowesi nwa bée mosengyesi iba ndengye mena.

⁶ Manzoka me mali na bokonzi pha ikanga ikolo, emba na mbula tekoki na ino mi nkolo ikyimole bée

* 11:3 11.3 Balataka ngoto pho ya iteya obokye bali na ilaka.

maphoo ma Nwaphongo. Bali na bokonzi pha ibuya maa malongo na pha itoma bisenzo biikye o mokyisi nde bozingyi be.

⁷ Emba wamunva bee iwo maphoo pho ya Nwaphongo, nyama ekyetokolo o ibela siinene siizindo yamoya nwana na be, yabaleka na bokusi, yababoma.

⁸ Bibembe ba bee bamoikala o musongo nwa mokyisi munene moeoya bee na nkombo ya Sodomo na Ezipito, nde elele me eya bakaka bee Nkolo o ekulusu.

⁹ Pho ya nkolo iyato na ndambo, bato baso, noko iso, na nkyisi iso yaamoyaa pho ya iyakyeke bibembe me, emba etebaanole obokye babikunde.

¹⁰ Bato baso ba mokyisi bamoba na nkyisa pho ya iwa sa be, bamokumba, bamoumana mbolo, pho baimosi ba Nwaphongo babale babana tebaikaka balee bose.

¹¹ Kasi sima ya ina nkolo iyato na ndambo mina, moemo nwa bomoo mouti na Nwaphongo, mobanyolesi, emba baamba ya teme. Emba bato babaka babakyeke, babuto na phakolo boco.

¹² Baamba yaoka nwesi mokusi o ikolo mobawole obokye: «Baa o ni!» Baamba ya baa o ikolo onte ya impata, o miyo ma baini ba be.

¹³ Nde o sina imbele, manyete mamba ya nyin-

gana na bokusi penza. Etee yocoyo ya mokyisi mi bikoo yaamba ya beko, emba bato koto sambo bamba wa o etokyisa me. Baabikaka, na bona boco, bamba kumisa Nwaphongo owa ikolo.

¹⁴ Ngongo eya ibale elekaa. Kyeka, waikasi nwana bonte boko, ngongo eya iyato kyeye.

Mumbenzo nwa sambo

¹⁵ Bobele, anzelu owa sambo amba yaulela mumbenzo nwe. Nyesi nkusi yamba ya okana o ikolo, kyiwo obokye: «Unwanwa eye, bokonzi pha mokyisi bobuto oka Nkolo wa banga na Klisto we, amobaa na bokonzi pho ya bobele na bobele!»

¹⁶ Bankumu mako mabale mbuka bane baabaka bazasi o mbanga ya bee o boo pha Nwaphongo, bamba kaa mabo o se, bakumisa Nwaphongo

¹⁷ bekye: «Nkolo Nwaphongo ekambambasi, iwe owabaka na ooli, toephe melezi pho okyelesi mwiya nwa we munene emba oteye bokonzi pha we.

¹⁸ Emba bato ba nkyisi iso batombi, kasi nde yoo ya we eesi. Eli nde imbele sa iyunva bato bawoko mokyisi, isambisama pho ya bawe. Eli imbele samophe we mbano oka basali ba we baimosi, basantu na baakumole nkombo ya we, ebe bato pha ebe bato baanene!»

19 Emba tempelo ya Nwaphongo eli o ikolo yamba zibwa. Mobeta nwa sangola nwaamba wenene o tempelo ye. Bobele nkakasi yamba ya wanda, nyesi ya bato yamba yaokana, bingyinsi, manyete mamba nyingana na mbula ekusi eya mangbandangbala yamba noo.

12

Nwanwasi na Dalagona (nyama eli ndokolo Mungoto)

1 Elekyesako yonyo enene etokosi o ikolo: Nwanwasi monomo alati munyele ndokolo etobu, bokombe o se ya makolo me, emba o moto nwe alati eboko ya bokonzi ya banyasesi iko mbuka babale.

2 Abaka na ibu, abaka kaanwane nzanga pho ya bolosi pha eswete ya ibota.

3 Bobele elekyesako esuu ekuli tokolo o ikolo: Yabaka Dalagona yonyo enene ya mangola ndokolo nwenya. Yabaka na nzoto sambo na membe iko, emba moto monomo na monomo nwalataka eboko ya bokonzi. 4 Nwela nwe nwakomboko mopha monomo nwa banyasesi ba ikolo mi biato, abavakaka o se. Dalagona yamba kye teme o boo pha nwasi okolukye ibota pho aze nwana me wa motokolo yo.

5 Bobele, amba ya bota nwana wa lele. Eli yo moto owamokamba mabota maso na bokusi na phimbo

ya ebuni. Emba bamba ya kye na nwana we phenephe na Nwaphongo na na mumbanga nwe nwa bokonzi.

6 Bobele nwanwasi amba lota o bokye. Nwaphongo amobongyisa elele yonyo omo pho bamozeya nkolo nkoto na nkama ibale mbuka mako motoba.

7 Bobele, ebasi yamba ba o ikolo. Mikayele na banze bee bamba ya nwana na Dalagona. Emba Dalagona na banze baaka yee me banwanaka na be,

8 kasi taika koka. Yango mena Dalagona na banze bee tebakulaka ba na elele o ikolo.

9 Bamba movaka onze, Dalagona omunene, nzoo eekasi, yo owa laa bee nkombo ya Zabulu na Molemba, mokose wa mokyisi mobimba. Bamovakaka yo na banze bee o se.

10 Bobele, namba yaoka nyesi monomo mokusi o ikolo mowo obokye:

«Unwanwa eye, eli imbele sa Nwaphongo wa banga saibikya,

sa bokonzi, na sa mwiya;

Masiya we aweninye bokonzi phe.

Pho bamovaka o ibanda, iyo owabaka kasongyele bebi na banga na moo na mokolo o boo pha Nwaphongo wa banga.

11 Kasi bee bamolongyi na malongo ma Nwana wa mpate,

na pho ya bonzoka pha
 bée pho ya Iloba sa
 Nwaphongo.

Baanola iyambya bomoo
 pha bée nono o ibaa
 salota iwa.

¹² Yango mena ba na nkyisa,
 ikolo na bato baazasi omoo.

Ngongoo eli na bée, mokyisi
 na mpiko eenene,

pho Zabulu auti oli bée,

atondi na yoo ekusi,

pho aebi obokye takuli ba na
 nkolo nzikye.»

¹³ Wa wene Dalagona
 obokye bamovakyi o se,
 amba tata iwinya nwanwasi
 owabotaka nwana wa lele.

¹⁴ Kasi bamba ya phe
 nwasi mapapusa mabale ma
 koko enene pho aphumbwe
 obokye abee itakye na nzoo,
 o elele eya mofongyisa bée
 pho ya imozeya bipha biato
 na ndambo.

¹⁵ Bobele, nzoo yamba ya
 lowa maa maikye ndokolo
 ebale o sima ya nwanwasi
 pho mamozinza.

¹⁶ Kasi manyete mamba
 ya sunga nwanwasi, emba
 manyete mamba ingwa
 mamba ya mina ebale eya
 lowaka Dalagona.

¹⁷ Bobele, na yoo ekusi eli
 ne na nwanwasi, Dalagona
 amba buya mabita me
 nde na mumboto nwa
 nwanwasi me nwaikalaka,
 eli baakumole mibeko
 ma Nwaphongo na bali
 manzoka ma Yesu.

¹⁸ Bobele, Dalagona amba
 ya kye teme o mokukulu
 nwa ebale eenene.

13

*Manyama mabale ma
 kabu*

¹ Bobele, namba ya wene
 nyama yonyo eya kabu
 etokosi o mpiko eenene.
 Yabaka na membe iko na
 na nzoto sambo. O ikolo
 sa zembe sonoso na sonoso,
 yalataka eboko ya bokonzi,
 emba o ikolo sa nzoto me
 bakomaka nkombo ekyetole
 Nwaphongo.

² Nyama eyawenekye
 nga yaulanaka na ngo.
 Makolo ma yango mabaka
 ndokolo maka ulusu, emba
 munoko nwa yango ndokolo
 nwaka gbogbo. Emba
 Dalagona amba ephe bokusi
 phe, mumbanga nwe nwa
 bokonzi na bokonzi bonene.

³ Moto monomo mi nzoto
 ya Nyama mena nwabaka
 ndokolo mozokyi phota ya
 iwa, kasi phota enene mena
 yamba bela. Mokyisi munsu
 nwa kamwaka, nwanba
 butwa ibenga ena Nyama.

⁴ Emba baso bamba ya
 kumbela Dalagona pho
 aphekye Nyama bokonzi.
 Bamba na ya kumbela
 Nyama bekye: «Ookoka
 na Nyama nza? Ookokyi
 inwana na yango nza?»

⁵ Nyama yamba ya
 pheeme nzela ya imitata
 na ya itola. Emba yamba
 ya pheeme bokonzi pha
 ikyela etoma makombe
 mako mane mbuka mabale.

⁶ Yamba ya ingola munoko
 pho ya itola Nwaphongo,
 pho ya itola nkombo ye, na
 elele ezasi yo na bato baali
 ne o ikolo.

⁷ Nyama yamba ya pheeme makokyi ma ijwana mabita na basantu na maibanyete. Yamba kula ya pheeme bokonzi oikolo sa mabota maso, bato baso, noko iso, na nkyisi iso.

⁸ Bato baso bali o mokyisi, tata o etatele ya mokyisi, batebaika bee koma nkombo o buku pha bomoo pha ijwana wa mpate owa boma be, bamokumbela nyama me.

⁹ Oli na matoo ma ioka, aokye

¹⁰ Owa lakyema mobokami, bamoboka.

Owalakyema obokye amowa na sendo, amowa na sendo.

Eli imbele sa basantu sa ilendendala na sa iphila ianola.

¹¹ Bobele, namba yawene nyama eya ibale kyetokolo o manyete. Yabaka na membe mabale ndokolo ijwana wa mpate, kasi yabaka kyewo ndokolo Dalagona.

¹² Eli na bokonzi bosoboli na nyama eya obo eya tokoloko o mpiko eenene, kyebokyelele o boo pha nyama me. Nyama eya tokoloko o manyete na bato baso bali o mokyisi bakumbelaka nyama eya tokoloko o mpiko eenene eyazokaka phota ya iwa eya belaka.

¹³ Yakyelaka bilekyesako binene, noko o iuya ijwenya mouti o ikolo noko o se o miyo ma bato baso.

¹⁴ Pho ya makokyi maephe bee maikyela bilekyesako biso babina o miyo ma

Nyama eya o boo, yazwa nzela ya ikosa bato baso ba mokyisi. Nyama me yaabatoma noko o iteye ekyeko pho ya ngambo ya nyama eyabaka na phota ya sendo eyakulaka butwa na bomoo.

¹⁵ Bobele, bamba phe nyama me makokyi maiphe ekyeko ya nyama bomoo, na ndengye obokye ebutwe iwo na iboma moto munsoko owa moba sakumbela ena ekyeko.

¹⁶ Bobele, nyama me yamba tomisa bato baso na bokusi, baphomba na bangyengye, bato ba ezwele na babola, bansomi na baombo obokye bazwe elembetele o eboko ya boloo naa o mbanda.

¹⁷ Emba moto takokyi iomba na iungya ekpele botali na elembetele me, naa nkombo ya nyama naa motango mokokaa na nkombo ye.

¹⁸ Wawa waongye zebi. Moto oli na malondo atokolo tina ya motango ijwa nyama, pho eli motango ijwa moto. Emba motango nwe eli nkama motaba na mako motoba mbuka motoba (666).

14

Nwana wa mpate na bato baikola yo

¹ Bobele, namba kula yawene Nwana wa mpate atemi o ikolo sa ngomba ya Siona. Abaka yo na bato nkoto mukama na mako mane mbuka ine (144.000).

Nkombo ya Nwana wa mpate na nkombo ya ango makomamaka o mambanda ma b̄ēē.

² Bobele naesi yaoka ηwesi m̄on̄om̄o mouti o ikolo, ηwaulanaka na toko ya kanda ya ebale enene na ná toko ya engyinzi eekusi. Emba molomba ηwa okaka nga ηwabaka ndokolo waaboko bawandi ba isangyi.

³ Bobele bato me babaka batube zembo siinyakune oboo pha mumbanga ηwa bokonzi na oboo pha bikyelamo bine bili na bomoo na oboo pha bankumu. Moto takokaka ieba zembo me, bote yabaka nde bato nkoto munkama na mako mane mbuka ine (144.000) baikola b̄ēē o mokyisi.

⁴ B̄ēē tebaika eba babasi, tebaikaka oto nzoto ya b̄ē. Babaka babengye Nwana wa mpate bilele biso biikyende yo. B̄ēē baikolamaka onte ya bato ndokolo mbuma ya boo pho ya Nwaphongo na pho Nwana wa mpate.

⁵ Noko ya b̄ēē teyaika woo bole, tebali na mooya.

Imbele sa itenela bato bolombe sikokyi

⁶ Bobele, nambakula yawene anzelu mosuu kaphimbwe o ikolo owoo. Abaka na Simo Elaa eya bobele ya iyimola bato baso bali o mokyisi, bato baso, mabota maso, noko iso.

⁷ Abaka kawo na ηwesi mokusi: «Lota Nwaphongo, omokumbele! Pho imbele

se sa isambisa bato sikokyi. Kumbela mokyesi wa ikolo na munse, wa mpiko eenene na bilele bitokolo maa o manyete!»

⁸ Emba anzelu mosuu owa ibale amba ya benga owa o boo, amba wo yokye: «Ekaa, ekaa, Babilone eenene! Yango eyabaka kyenweya bato ba nkyisi iso maleku ma yoo ya bondumba pha yango!»

⁹ Bobele, anzelu mosuu owa iyato, owabaka kababengye, amba wo na ηwesi mokusi yokye: «Bo moto akumbesi nyama na ekyeko ya yango, bo azwe elembetele o mbanda naa o eboko,

¹⁰ amunyweya maleku maabongyi b̄ēē o kopho ya yoo ya Nwaphongo, sa nkaa ya imakonda. Moto me amowene mpasi onte ya ηwenya na onte ya mobulubutu mootumbe, o boo pha banze basantu na o boo pha Nwana wa mpate.

¹¹ Bato baso bakumbele nyama na ekyeko ya yango, na ozwe elembetele na nkombo ya yango, etebaeme na moo na mokolo. Zungu sa ηwenya siibanyokolo samobaka sibaa pho ya bobele na bobele.»

¹² Yango mena, eli imbele sa ilendendala pho ya basantu babombe mibeko ma Nwaphongo na sa iphila ianola oka Yesu.

¹³ Bobele namba yaoka ηwesi m̄on̄om̄o mouti o ikolo, mowo obokye: «Koma bobo: Tata unwanjwa eye,

nkyisa ili na bato baawa onte ya Nkolo.» Bolobo yokye: «Nde phele, baeme pho ya bitoma bia be, pho bitoma bia bee bibabengye.»

Inoko mbuma ya mokyisi

14 Bobele namba kula yawene: Yabaka impata sitane. Emba namba yawene ndokolo nwana wa moto azasi o ikolo sa impata me. O moto nwe, alataka eboko ya bokonzi eyakela bee na itela, emba o maboko, aphisi sengu ootu.

15 Bobele anzelu mosuu amba ya tokolo o tempelo. Amba yaanwanela na nyesi mokusi ozasi o ikolo sa impata, yokye: «Kyelela sengu ya we, noko mbuma. Imbele sikokyi sa inoko mbuma, pho mbuma ya mokyisi iosi!»*

16 Bobele owazalaka o ikolo sa ipata amba ya vaka sengu o mokyisi, emba bamba yanoko mbuma o mokyisi mobimba.

17 Bobele, anzelu mosu amba yatokolo o tempelo eli o ikolo. Ne me aphilaka sengu eotu.

18 Bobele, anzelu mosu amba yatokolo o etumbelo. Abaka na bokonzi o ikolo sa nwenya, amba yaanwanela na nyesi mokusi anzelu owaphilaka sengu eotu, yokye: «Kyelela sengu ya we eotu, noko bikango ba mbuma ya vinyo bili o mokyisi, pho mbuma ye iosi.»

19 Bobele anzelu amba ya vaka sengu ye o mokyisi, amba ya noko mbuma ya vinyo yabaka o mokyisi, amba ivaka o isungu sa yoo ya Nwaphongo.

20 Bamba ya kye ama ina mbuma o ebonga ya mokyisi, emba isungu me sabutwaka itokolo nde malongo. Malongo me mamba ya luka bakilometele mikama miato, bo iteye mpunda omo nde ezindi nono o munoko.

15

Baanze sambo na bisenzo baa mbomela

1 Bobele, namba yawene o ikolo elekyesako esuu enene na ya ikamwa: Banze sambo baphisi bisenzo sambo baa mbomela. Pho yoo ya Nwaphongo yamokokoyisama na bisenzo babina.

2 Bobele, namba ya wene ndokolo mpiko eenene eya talatala baeyangyinye na nwenya. Baalonga o ebasi ya nyama, batebaikazwa elembetele ye na motango nwa nkombo ye, batemi o ikolo sa mpiko eenene eya talatala, baphisi masangyi ma Nwaphongo.

3 Bafaka batube zembo sa Mose, mosali wa Nwaphongo, na zembo sa Nwana wa mpate:

«Nkolo Nwaphongo Ekambambasi,
bitoma ba we bili binene na ba ikamwa!
Mokonzi wa nkyisi insa,

* 14:15 14.15 limbele ya bakawa

manzela ma we mali ma
bosembo na ma phele!

⁴ Nkolo, owa moba sa elota
nza?

Owa moba sakumola
nkombo ya we nza?

Pho we mampenza oli
mosantu.

Bato ba nkyisi iso bamoya
kusama o boo pha we,

pho bato baso bamowene
bitoma ba we ba
bosembo.»

⁵ O sima, namba yawene o
ikolo, tempelo eli na mobeta
nwa sangola eingo,

⁶ emba banze sambo
baphilaka bisenzo sambo
bamba tokolo omo.
Balataka bitobu bia
nkungye ya nyama, bitane,
bingyengye. O mobimbi,
bamizekyitinye na mokaba
nwa itela.

⁷ Nyama yonoyo onte
ya manyama mane me
yamba yaphe banze sambo
bakopho sambo baakyela
bee na itela, batondi na yoo
ya Nwaphongo oli na bomoo
pho ya bobele na bobele.

⁸ Bobele, tempelo yamba
tonda na zungu pho ya
nkyemo ya Nwaphongo na
ya mwiya nwe. Bobele, na
moto takokaka inyolo o tem-
pelo, noko wakokyaka banze
sambo bisenzo sambo.

16

*Bakopho sambo ba yo ya
Nwaphongo*

¹ Bobele, namba yaoka
nyesi mokusi moute o tem-
pelo, mowo na banze sambo
obokye: «Kyende kye sweya

bakopho sambo ba yo ya
Nwaphongo o mokyisi.»

² Emba anzelu owa o boo
amba yakye sweya kopho ye
o mokyisi. Bobele ingata
sonoso siikyele bolosi samba
ya tokolo bato baso babaka
na elembetele ya nyama na
babaka bakumole ekyeko ya
yango.

³ Mwanze owa ibale amba
ya sweya kopho ye o mpiko
eenene. Maa mamba ya
butwa ndokolo malongo ma
ebembe, emba ekpele eso
ekyebikye o motema nwa
maa yamba waa.

⁴ Mwanze owa iyato amba
ya sweya kopho ye o bibale
binene na o bilele bitokolo
maa. Emba maa maso
mamba ya butwa malongo.

⁵ Bobele namba ya oka
anzelu oli mokonzi nwa maa
kawo yokye:

«Oli na bosembo, iwe
Mosantu ooli, na
owabaka,
pho oli owaakolo moteni wa
malombe.

⁶ Pho bowasweyaka bee ma-
longo ma basantu na
baimosi,
ombikula baphe nde
malongo obokye
banywee.

Bazwe lokokyi na be.»

⁷ Bobele, namba yaoka
nyesi monomo moute o
etumbelo mowo obokye:

«Ee, Nkolo Nwaphongo
ekambambasi,
malombe ma we mali
ma phele na ma
bosembo.»

⁸ Bobele anzelu owa ine
amba ya sweya kopho ye

o munyēle, emba munyēle
 ηwamba ya pheeme nzela
 ya izikya bato na ηwenya
 nwe.

⁹ Emba bato bamba zika
 na mbambisa nkusi. Bamba
 butwa itola nkombo ya
 Nwaphongo oli na bokonzi
 o ikolo sa bisenzo. Kasi
 tebaikaka bongola ntema
 ya bēē obokye babutwe
 imokumbela.

¹⁰ Mwanze owa itano
 amba ya sweya kopho ye
 o ikolo sa mumbanga ηwa
 bokonzi ηwa nyama. Emba
 bokonzi phe phamba ya
 butwa o enzombi. Bato
 bamba butwa imitwa lolē
 pho ya bolosi.

¹¹ Bamba tola Nwaphongo
 owa ikolo pho ya minyoko
 na mangata ma be, kasi
 tebaika le bitoma ba bēē
 biibe.

¹² Bobele anzelu owa
 motoba amba ya sweya
 kopho ye o ebale ya Efrate,
 emba ebale yamba oma
 pho ya ibongyisela bakonzi
 baute mbale ekyetokolo
 munyēle nzela.

¹³ Emba namba ya wene
 malobo maato maabe
 maaulana na mangboku
 matokolo, bona o munoko
 ηwa dalagana, booyoko o
 munoko ηwa nyama, na
 booyoko bosuu o munoko
 ηwa moimosi owa boole.

¹⁴ Eli malobo ma bazabulu
 makyele bilekyesako.
 Mamba kye oka bakonzi
 ba mokyisi mobimba, pho
 mabaangyinya pho ya
 mabita ma mokolo munene
 ηwa Nwaphongo Ekambam-
 basi.

¹⁵ Kyeka, naye ndokolo
 mwibi. Nkyisa na owa
 mokyengyele na owa
 mobanza bitobu beē pho yo
 sakyē bolumbu naa yo sa
 oka soo.

¹⁶ Malobo me mamba
 angyinya bakonzi o elele
 ekyebangye bēē na munoko
 ηwa ba Ebele «Armagedo.»

¹⁷ Bobele anzelu owa
 sambo amba ya sweya
 kopho ye o muuwe. Nwesi
 monomo mokusi ηwamba
 ya tokolo o tempelo, moute
 o mumbanga ηwa bokonzi,
 mowo obokye: «Waumbo!»

¹⁸ Bobele, yamba ya
 baa nkakasi, bingyinsi
 na manyete inyingana
 na bokusi. Manyete
 manyinganaka na bokusi
 na ndengye yonoyo obokye
 naino toloweni bomo tata
 boli moto o mokyisi.

¹⁹ Mokyisi munene
 ηwamba kabana na bitee
 biato, emba nkyisi iso iyoko
 yamba bukwa. Emba
 Nwaphongo amba ya
 umunya Babilone enene.
 Amba ephe kopho etondi na
 maleku ma yoo ye.

²⁰ Misanga miso milemo
 na mangomba maso
 temakuli wenene.

²¹ Mangbandangbala
 manene maazito mambauta
 o ikolo mamba ya kalela
 bato. Ingbandangbala
 sonoso sabaka na bozito
 pha bakylilo makoo mane.
 Emba bato bamba tola
 Nwaphongo pho ya esenzo
 ya mangbandangbala, pho
 esenzo me yataaka kula leka
 boobo.

17

Babilone, eyakolo
ndumba

¹ Bobele monomo na banze sambo baaphilaka bakopho sambo aamba yasusinya oli nga. Aamba yawo na nga yokye: «Yaka. Namoteya moambo nwa ndumba oomunene okobe o mokukulu nwa mpiko eenene.»

² Bakonzi ba mokyisi balala ne. Bato ba mokyisi balangaka maleku ma bondumba phe.»

³ Bobele Bolobo phamba ya nyolele, emba anzelu amba yakye na nga o bokye. Namba yakyewene nwasi monomo azasi o ikolo sa nyama eya mangola, eyakomamaka nzoto mobimba na mankombo maitola. Nyama me yabaka na nzoto sambo na membe iko.

⁴ Nwasi me, alataka bitobu ba mangola ba motiya, biingyengye ndokolo itela na ndokolo mabanga ma motiya na bayaka. O eboko, aphilaka kopho ya itela etondi na maphoo mabe ma sokoto ya bondumba phe.

⁵ O mbanda ye, bakoma nkombo yonyo ya sekyele: «Babilone oomunene, nyango wa mandumba na wa maphoo ma boobo ma mokyisi.»

⁶ Bobele, namba yawene nwasi me alangyi malongo ma basantu na malongo ma manzoka ma Yesu. Waamowene nga, nakamwaka na bokusi koleka.

⁷ Ndokolo anzelu kambe ya wo na nga yokye: «Kokamwe pho ya'ye? Namoeyimola sekyele ya nwanwasi na ya nyama eemunyanye, eeli na nzoto sambo na na membe iko.

⁸ Nyama eeweni we mena yabaka, kasi tekuli ba. Yamotokolo o ibela sinene siizindo, emba yamoya lekana nono o ewele ya yango. Emba bato ba mokyisi batebaika koma bee nkombo o buku pha bomoo tata etatele ya mokyisi, bamokamwa wamowene bee nyama. Pho nyama me yabaka, tekuli ba, kasi yambakula yaa.»

⁹ «Wawa waongye ibaa na malondo na na zebi sa ikokolela maphoo. Nzoto sambo eli makosi sambo elele eezasi nwanwasi me. Makosi me mambe na teya bakonzi sambo.

¹⁰ Bakonzi batano baunva waa, owa motoba alii. Owa sambo naino taesi; kasi waamoya yo, ngala ye etekoko.

¹¹ Nyama eyabaka, emba tekuli ba, eli nde yango nyama eya nwanwami. Eli o motango nwa manyama sambo, kasi kye ya lekana nono o ewele ya yango bobele.»

¹² «Membe iko maaweni we eli bakonzi iko bali naino sakyelela bokonzi pha be. Kasi bamokyelela bokonzi pha bee na nyama nde pho ya nwanwami imbelele mokuwe.

¹³ Bee baso bali nde na phowa yonyo: Iphe mwiya

ηwa βέε na bokonzi pha βέε oka nyama.

¹⁴ Bamunwana na ηwana wa mpate, kasi ηwana wa mpate aabanyete, pho ali Nkolo wa ba nkolo na Mokonzi ηwa bakonzi. Aabanyete yo na baabanga βε, baαolo βε, na baamiambya ne pheλε.»

¹⁵ Bobele anzelu amba yawo na nga yokye: «Maa maaweni we, elele ekyezale ηwasi owa ndumba, eli bato, moluku ηwa bato, nkyisi na noko.»

¹⁶ Membe iko maweni we na nyama eweni we, yamoina ηwasi owa ndumba. Baamole bombonzi, baamoika na bolumbu. Bamoza nsoti ye, bamba na motumba o ηwenya.

¹⁷ Pho Nwaphongo akyesi o mandondo ma βέε mawunya maikokya phowa ye. Baamakokya na booka. Bamoambya bokonzi pha βέε o maboko ma nyama noko imbele samokysisama maphoo ma Nwaphongo.»

¹⁸ «Emba ηwanwasi oweni we, eli mokyisi muunene moli na bokonzi oikolo sa bakonzi ba mokyisi.»

18

Ikaa sa Babilone

¹ Sima me, naesi ya wene anzelu mosuu kaute o ikolo. Abaka na bokonzi bonene, emba nkyemo ye yaweninyaka munse munsu.

² Bobele, amba yaanwana na ηwesi mokusi yokye:

«Ekaa, Ekaa, Babilone eenene!»

Ebuto eziye ya bazabulu, na ibombo sa malobo maso maa sokoto, na [ibombo sa mambulu na manyama] maso maasokoto na ma inganga.

³ Pho yabaka kyenweya bato ba nkyisi iso maleku ma yo ya bondumba pha yango. Bakonzi ba mokyisi bakyela ne bondumba, na baungye ba mbolo ba mokyisi bamikumee na bomboti phe.»

⁴ Bobele namba ya oka ηwesi mosuu o ikolo mowo obokye:

«Mana oka ye, βέε bato ba nga!»

Pho βέε saangana ne o masumu me, naa sanyolo o bisenzo biili nde pho ye.

⁵ Pho masumu me manukaa noko o ikolo, Emba Nwaphongo amba na umunya bitoma be biibe.

⁶ Omokyele nde bowakyelaka yo bebi,

lookyesi yo, omobuyisa lango mbala ibale.

O kopho eyasobinyaka ne maleku me, omosobinyisa omo mbala ibale.

⁷ Nde bo wamikumolaka yo na bomboti phe,

nde bomo me omobenza minyoko na mangonde.

Pho o ndondo ye abaka kamiwole obokye:

“Nazasi ya mokonzi, sili bozengye,

esimbe nakyela ngonde
noko mokolo monomo.”

8 Pho ya bomo, bisenzo
biso bamoyelela nde
na mokolo monomo:

Iwa, mangonde, zilo,
emba amba na zika na
nwenya.

Pho Nkolo Nwaphongo
owamosambisa ali
Ekambambasi.»

9 Emba bakonzi ba
mokyisi baakyelaka ne
bondumba na baakumaka
ne baamolela, bamba na
miima pho ye, wamowene
bèe zunguu sa bozikakye
phe.

10 Bamoteme itakye pho
ya ilota minyoko me, bamba
wo bekye:

«Eye ngongo! Eye ngongo!
Mokyisi muunene, Babilone,
mokyisi mookusi,
nde na imbele sikuwe fobo
moambo muumbo
enyete!»

11 Na baungye ba mbolo
balele, bakyele ngonde pho
ye; pho na moto taakule
omba mbolo ya bèe.

12 Mbolo ya bèe me
eli: Itela, ebuni ya pha-
langa, mabanga mamotiya,
mayaka, bitobu ba bakyela
bèe na kungye nsanda na
bitobu bamangola, nzete
ya solo mpimbo, mbolo
ya membe ma mbongo,
nzete ya motiya, bibuni, na
mabanga ma marbre,

13 na mbolo ikyi bongya
ntoma, na malasi, na yombo,
na mpaka ekye tumbe bèe
pho ya iyambya zungu sa
solo, na maleku na mauta,
na falini na ble, mangombe

na mampate, mampunda na
mitomba mbila, na baombo
na baakyemi.

14 Emba iso yaamengye-
laka we ibuto itakye nawe.
Iso ya bomboti na iindaa
iyeloti, otokule izwa noko
mokolo monomo.

15 Baungye ba mbolo
baakumaka ne, bamobutwa
itakye ne pho ya ilota
minyoko. Bamolela,
bamokyela ngonde,

16 bamowo bekye:
«Eye ngongo, eye ngongo!
Mokyisi muunene nwa
lataka bitobu ba man-
gola na ba motiya,
na biingyengye ndokolo
itela,

na ndokolo mabanga ma
motiya na mayaka.

17 Pho nde na nwana imbele
sikuwe ezwele eso
yoto!»

Emba batambuse baso ba
avinyo na ba masuwa na
baso bakyele mabanga,
bakyele bitoma na balobi o
mpiko eenene, bamba butwa
itakye ne.

18 Wa wene bèe zungu
sa nwenya mozikya moky-
isi muunene, bamba butwa
ilika nyangye: «Mokyisi
iye mokokanaki na mokyisi
muunene mumu!»

19 Bamba ya phila maboko
o nzoto, baamba ya lika
nyangye, bazase ngonde,
bekye:

«Eye ngongo, eye ngongo!
Mokyisi muunene nwaakumiá
fato baso bali na
masuwa o mpiko
eenene,

mombi ototo nde na njwana
imbele mokuwe
bobo!»

²⁰ Ikolo, kumba pho ya
iototo sa njwango!

Na bée basantu, ba toma na
bée baimosi, kumba
me pho Nwaphongo
omosambise pho ya
bobe pha ekyelaka yo.

²¹ Bobele anzelu monomo
oomokusi, amba tomba
ibanga sotoo saulana na
munzelo muunene, amba
sikumbya o mpiko eenene,
amba wo yokye:

«Kyeka, nde bomoo bobo,
bowamovaka bée
Babilone, mokyisi
muunene.

Emba etebakule mowene.

²² Etebakule oka toko ya
isangyi oka ya we,
nyesi ya batubi, baulesi
ba maphengo na
mbenzo.

Etebakule zwa na motusi
monomo oka ya we.

Na toko ya munyilele etekule
okana oka ya we.

²³ Saa ya tala etekule
ngyengye oka ya we.

Ete bakule oka njwesi na
munzenga molongyi
na ekamba ye,

pho baungye ba we ba
mbolo babaka bato
banene ba mokyisi,

pho bonganga pha we
bokose nkyisi iso.»

²⁴ Emba oka ya we bazwa
malongo ma baimosi,
ma basantu na ma
bato baso baboma bée
o mokyisi.

19

¹ O sima ya maphoo ma-
mana, namba yaoka ndokolo
nyesi nkusi ya moluku njwa
bato o ikolo, kiyiwo obokye:

«Aleluya! Lobiko, nkyemo
na mwiya ili na
Nwaphongo wa
banga!*

² Pho yo katene malombe
me o phele na na
bosembo.

Pho anyeti njwanjwasi owa
ndumba oomunene
owa otoko mokyisi na
bondumba phe.

Aenzee malongo ma basali
bée mi yo.»

³ Bobele bamba kula yawo
bekye:

«Aleluya!

Emba zungu sa izika sa
mokyisi muunene me
sibaa o ikolo pho ya
bobele na bobele!»

⁴ Bakumu mako mabale
mbuka bane na manyama
mane bamba ya kusama
o boo pha Nwaphongo,
bamba mokumbela ozasi yo
o mumbanga njwa bokonzi,
bekye: «Ame! Aleluya!»†

*Eseleko ya bolonga pha
Nwana wa Mpante*

⁵ Bobele njwesi monomo
njwamba uta o mum-
banga njwa bokonzi
mowo obokye:

«Kumisa Nwaphongo wa
banga bée basali bée
baso,

* **19:1 19.1** Alleluya kyelukye iwoo obokye tokumole Nwaphongo. † **19:4 19.4** Ame kyelukye iwoo: Le obokye ebee babona.

bèè bamolote, ebe bèè bato
pha, ebe bèè bato
banene!»

6 Bobele nakuli yaoka
ndokolo toko ya moluku
nwikye nwa bato, na
ndokolo toko ya maa
maikye, na ndokolo nwasi
monomo nwa bingyinsi
bikusi kiyiwo obokye:

«Aleluya, pho Nkolo
Nwaphongo wa
banga Ekambambasi
aweninye bokonzi
phe.

7 Tosepele, tobe na nkyisa,
tomokumole
pho eseleko ya bolonga pha
Nwana wa Mpata
ekokyi.

Nwasi we amibongye.

8 Bamolase etobu ya
motiya eya peto ekye
ngyengye.

Pho etobu me, eli bitoma ba
bosembo ba basantu.»

9 Bobele amba yawo na
nga: «Koma: Nkyisa ili
na bato baabangyi bèè o
eseleko ya bolonga pha
Nwana wa Mpate.» Amba
kula wo na nga yokye:
«Eye eli phele maloba ma
Nwaphongo.»

10 Bobele, namba yakaa
o makolo me pho ya
imokusamela. Amba yawo
na nga yokye: «Sakyela
babona! Nali na nga nde
mosali boli we, na boli bebi
na we bali manzoka ma
Simo ya Yesu. Kusamela nde
Nwaphongo. Pho maloba
ma Yesu, eli Bolobo pha
iimola maphoo.»

Masiya alongyi

11 Bobele, namba yawene
ikolo siziboo, ikyeka bofo,
punda etane, emba moto
owabaaka mi yango nkombo
ye Owaakolo na Owa
phele phele, yo kasambisa,
kambe na nwana ebasi na
bosembo.

12 Miyi me malole ndokolo
nwenya, o moto nwe, alati
biboko biikye ba bokonzi.
Bamokoma o nzoto nkombo
yonyo ekyebe nde yo mam-
penza.

13 Alati munkoto monomo
munyakata na malongo.
Nkombo ye «Maloba ma
Nwaphongo.»

14 Emba batuluku ba ikolo
babaka bamobengye o sima
ba baa o ikolo sa mam-
punda batane, balati bitobu
ba motiya, bitane, na ba
peto.

15 Bobele, mumphata
mootu nwamba tokolo o
munoko nwe pho ya iwanda
nkyisi. Amoikamba na
phaakolo bokusi. Amokyita
mbuma ya vinyo o isungu
sa yoo ekusi ya Nwaphongo
Ekambambasi.

16 Emba o ikolo sa
munkoto nwe na ebele ye
bakoma nkombo: «Mokonzi
nwa bokonzi na Nkolo ya
bankolo.»

17 Bobele, namba ya
wene anzelu monomo atemi
onte ya munyela. Amba
yaanwana na mambulu
maso mabaka maphumbwe
o ikolo na nwasi mokusi,
yokye: «Yaka, angana beè
baso pho ya eseleko enene
ya Nwaphongo!

18 Pho oya zaa nsoti ya
bakonzi, nsoti ya bakonzi

ba batuluku, nsoti ya baakusi, nsoti ya bapunda na baaba o ikolo sa bée, nsoti ya mansomi maso na ya baombo me, ebe ya bato baa ngambo na ya bato pha!»

¹⁹ Bobele, namba yawene nyama na bakonzi ba mokyisi na batuluku ba bée baanga pho ya inwana ebasi na oozasi o ikolo sa mpunda na batuluku be.

²⁰ Bobele, bamba yaakya nyama yo na moimosi wa bole. Na bilekyesako bakye-laka yo o boo pha nyama, akosaka bato bazwaka elembetele ya nyama na baabaka bakusamele ekyeko ya yango. Bée baso babale, bamba bavaka bamoo o itumbu sa nwenya na mobulubutu mootumbe.

²¹ Emba baaikalaka bamba baboma na mumphata nwaatokoloko o munoko nwa oozasi o ikolo sa mpunda, emba mambulu maso mamba ya mitonzaa na nsoti ya bée.

20

Mambula nkoto

¹ Bobele, namba yawene anzelu monomo kaute o ikolo, aphisi iphungola sa ibela siizindo na munyololo monomo munene o eboko ye.

² Amba yaakya Dalagona, nzoo eekasi, eeli Zabulu na Molemba nde yo, amba ya ebaka maphanga pho ya mambula nkoto.

³ Amba ya evaka o ibela siizindo, saakangaka yo na iphungola na ná ingyende

pho yango sakula kosa bato ba nkyisi nono waamokoka mambula nkoto. Sima me, yamoonga obokye baeyingole pho ya nwana imbele sikuwe.

⁴ Bobele, namba yawene mbanga ya bokonzi. Baazalaka mi yango, babaphekwe bokonzi pha isambisa. Namba na yawene mikali ma bato baabomaka bée pho ya bonzoka pha bée pho ya Yesu na pho ya iloba sa Nwaphongo. Na baabomaka bée pho tebaikaka kumbela nyama naa ekyeko ya yango, na baatebaika zwa elembetele o mbanda naa o eboko. Bamba kula butwa na bomoo, bamba ya baa na ngala ya bokonzi bée na Klisto mambula nkoto.

⁵ Eye eli ikundwa sa ntubo. Bawe baayoko tebaikaka butwa na bomoo oboo pha obokye mambula nkoto mamana makokye.

⁶ Nkyisa na bosantu ilii na baaikundwa sa ntubo. Iwa sa ihale tesili na bokonzi o ikolo sa be, bamoba banganga ba Nwaphongo na Klisto, emba bamobaa na ngala ya bokonzi ne mambula nkoto.

Ekpee ya Molemba

⁷ Emba bo mambula nkoto malekaa, bamba ya tokolo Molemba o boloko,

⁸ emba amokye kosa bato o matuu mane ma munse, nkyisi me baibangye Goge na Magoge. Aباangyinya pho ya ebasi, motango

ηwa bée moli ndokolo munsengye ηwa mpiko eenene.

⁹ Bobele, bamba ya nyangwa o mokyisi mombimba, balungyaka nganda ya basantu na mokyisi ηwaalobo bée zinga. Emba ηwenya ηwautaka o ikolo ηwamba ya bazikya.

¹⁰ Bobele, Molembe owabakosaka, bamba mokumbya o itumbu sa ηwenya na mobulubutu moozikya, o elele eli nyama na moimosi owa boole. Baamunyokolo na moo na mokolo pho ya bobele na bobele.

Moambo ηwaa suka

¹¹ Bobele, naesi ya wene mumbanga monomo muunene motane, na oozasi mi ηwango. Na ikolo na munse ya lotaka itakye ne, ya lemoko bobele.

¹² Namba yawene bawee, baangambo na baapha batemi oboo pha mumbanga ηwa bokonzi. Emba bamba yaingola ba buku. Bamba ya ingola na buku bosuu, eli buku pha bomoo. Bamba ya sambisa bawe ikokana na bitoma ba be, nde bo wakoma bée o ba buku.

¹³ Bobele, mpiko eenene yamba yaambya bawe ba yango, iwaa na mokyisi ηwa bawe bamba yaambya bawe ba be. Moto na moto asam-bisamaka kokokana na bitoma be.

¹⁴ Bobele, bamba ya bavaka iwaa na mokyisi ηwa bawe o itumbu sa

ηwenya. Itumbu sa ηwenya elii iwa sa ibale

¹⁵ Bo moto nkombo ye teyakomamaka o buku pha bomoo, bamovakaka o itumbu sa ηwenya.

21

Ikolo siinyakune na munse muunyakune

¹ Bobele, namba yawene ikolo siinyakune na munse muunyakune. Pho ikolo sa etatele na munse ηwa etatele yalemoko, na mpiko eenene teyakulaka ba.

² Namba na yawene mokyisi mosantu, Yelusaleme eenyakune, kyeute o ikolo oka Nwaphongo, emibongye ndokolo ηwana ngondo oomilangyingyise pho ya ikye vana na lele we.

³ Namba oka ηwesi monomo munene motokolo o mumbanga ηwa bokonzi, mowo obokye: «Kyeka molaku ηwa Nwaphongo onte ya bato. Amozala elele yonyo na be, emba bée bamoba bato be, emba yo amoba Nwaphongo wa be.

⁴ Aabakunyola mbembe o miyo ma be. Iwa etesikule baa. Ngonde etekule baa ilela etesikule baa, minyoko etemikule baa, pho maphoo ma maakasi malekana.»

⁵ Emba owabaka azasi o mumbanga ηwa bokonzi yokye: «Kyeka, nakyele maphoo maso maanyakune!» Amba kula wo yokye: «Koma maphoo mama pho maphoo me mali

ma phele, makokyi bato ilemela.»

⁶ Amba kula ya wo na nga yokye: «Waumbo! Nga nali alfa na omega, etatele na mbomela. Moto oli na phowa ya maa, naamophe maa ma bomoo nde pha oelele ekyetokolo maa.

⁷ Molongyi amozwa ilaka saasina, emba nga namoba Nwaphongo we, emba yo amoba nwana wa nga.

⁸ Kasi bato ba ibale, na baale ianola, bato ba mpee, na babomi ba bato, bato baakyele bondumba, banganga, baakumisa bikyeko, na bato ba boole, iyalo sa bee sili o itumbu sa nwenya moolole na mobulubutu mootumbe: Mena eli iwaa sa ibale.»

Yelusaleme eenyakune

⁹ Bobele, monomo na banze sambo baphilaka bakopho sambo baatondi na bisenzo sambo ma mbomela, amba yawo na nga yokye: «Yaka, namoeteya nwasii okolukye Nwana wa mpate ilonga.»

¹⁰ Bolobo amba yakye na nga o ikolo sa ngomba enene na eanda. Amba ya nteya mokyisi mosantu, Yelusaleme, eyautaka o ikolo oka Nwaphongo.

¹¹ Nwaabaka mungyengye na Nkyemo ya Nwaphongo. Bongyengyeyke me phabaka ndokolo ibanga sonoso sa motiya siiweninya na mbale na mbale.

¹² Mokyisi me nwa lunga-maka na bikuka biinene na bianda. Mokyisi me nwabaka na na mabala iko mbuka mabale. O ikolo sa mabala me yabaka banze iko mbuka babale na mankombo makomamaka omo. Mankombo me eli mankombo ma mabota iko mbuka mabale ma bana ba Isalaye.

¹³ Bii tokolo munyeye wali mabala maato, biikye waa munyeye mabala maato, bii boo likolo mabala maato na bii boo ngyeye mabala maato.

¹⁴ Emba bikuka bialungyaka mokyisi babiwangyaka na makonzi iko mbuka mabale. O ikolo sa mana makonzi, bakomaka mankombo ma batoma iko mbuka babale ba Nwana wa mpate.

¹⁵ Mwanze owabaka kawo na nga aphilaka mumekyele nwa phanda nwayakela bee na itela. Amekaka phanda pha mokyisi, pha mabala na pha bikuka.

¹⁶ Phanda pha mokyisi me phabaka ndengye yonyo mambale maso mane. Amba ya meka phanda pha mokyisi na mumekyele nwa phanda nwayakela bee na itela. Nwabaka na phanda pha ba sitade nkoto iko mbuka ibale (12.000).*

¹⁷ Bobele amba yameka bonene pha bikuka. Babaka na bonene pha bakude munkama na mako mane mbuka ine (144), anzelu

* 21:16 21.16 Sitade, eli mumekyele nwa ba Ela. Sitade yonyo ekoka na ba metele mikama motofa na mako nwambi (680 m).

amekaka phanda me nde bokomekye bato.†

18 Emba ekuka me baetongaka na mabanga ma zasipe. Mokyisi bamokyelaka na itela sikunyosi be, ηwaulanaka na molangyi mungyengye.

19 Makonzi maso maphisi bikuka ba mokyisi mali ma mabanga ma motiya makomela be. Ikonzi sa etatele sili sa zasipe, sa ibale sa saphile, sa iyato sili saa kalesedwane, sa ine saa emerode,

20 sa itano sili sa saladwane, sa motoba sa koloniline, sa sambo sa kilisolate, sa ηwambi sa belile, sa ibuwa sa topaze, sa iko sa kilizopalase, sa iko na monomo sa yaseti, sa iko mbuka ibale sa ametisite.

21 Emba mabala iko mbuka mabale eli mayaka iko mbuka mabale. Ibala sonoso na sonoso basikyelaka na yaka yonyo. Musongo ηwa mokyisi ηwabaka na itela sakunyola be siweninya na mbale na mbale.

22 Kasi onte ya mokyisi, sikawene tempelo. Pho tempelo ye eli Nkolo, ηwaphongo Ekambambasi na ηwana wa mpate.

23 Emba mokyisi me temosengyesi na munyela naa na bokombe pho ya imoweninya. Pho nkyemo ya ηwaphongo kyimoweninya, na ηwana wa mpate ali tala ya ηwango.

24 Nkyisi yamotambula na saa ya ηwango, na bakonzi ba mokyisi bamoeyelela nkyemo ya be.

25 Mabala ma mokyisi me etebaamazibe na mokolo monomo, pho omo mokolo etemoofe.

26 Emba nkyisi iso yamoya na nkyemo na na kaa ya bee omo.

27 Emba ekpele yonyo ya sokoto etenyolo omo, ebe baakyele maphoo maabe maaso naa maabole. Kasi yamunyolo omo nde baakoma be mankombo o buku pha bomoo pha ηwana wa mpate.

22

1 Bofele, amba ya nteya ebale ya maa ma bomoo mangyengye ndokolo ibanga sa motiya siweninya na mbale na mbale, maute o mumbanga ηwa bokonzi ηwa ηwaphongo na ηwana wa mpate.

2 Onte ya musongo ηwa mokyisi, o maphanga ma ebale, yabaka ηwete monomo ηwa bomoo ηwaabaka mobote mbuma iko mbuka ibale na mbula. ηwabaka mobote mumbuma monomo na bokombe bonobo, emba maakyi ma ηwete me mabaka mabikya nkyisi.

3 Etewakule ba ilakama. Emba mumbanga ηwa bokonzi ηwa ηwaphongo na ηwana wa mpate ηwamoba o mokyisi

† 21:17 21.17 Kude eli emekyele ya ba Ela ekoka na ba satimetele mako matano (50 cm), phanda me babokpe banda o mooolulu na suka ya munse ηwaanda.

me, emba basali b̄e baamokumbela.

⁴ Emba bamowene boo phe, nkombo ye bamoekoma o mambanda ma b̄e.

⁵ Emba etewakule ba mokolo, etebakule sengyela na tala naa na munyela pho Nkolo Nwaphongo amoba saa ya b̄e, bamoba bakonzi pho ya bobele na bobele.

Iya sa Yesu

⁶ Bobele, anzelu amba yawo na nga bobo: «Eye eli maphoo ma phele na maakoyi bato ilemela.» Nkolo Nwaphongo okophe Bolobo oka baimosi, amba ya toma anzelu we pho ya iteya basali b̄e maphoo masengyesi njwana bonte iya.

⁷ «Kyeka, namoya izele. Nkyisa na moto owamobanza maphoo mawo moimosi o buku bobo.»

⁸ Eli nga Yoane, moto awaoka na owawene maphoo mamana. Waawene na waaoka nga, namba yakaa o makolo ma anzelu owanteyaka maphoo mamana pho ya imokumbela.

⁹ Bobele, amba ya wo na nga yokye: «Sakyela babona! Nali moto wa etoma nde b̄oli we na b̄ebi na we baimosi, na baso baabanza maphoo ma buku bobo. Kokusamele nde Nwaphongo!»

¹⁰ Bobele, amba kula ya wo na nga yokye: «Maphoo ma moimosi maali o buku bobo, we samakanga

ingyende, pho imbele sikomi phenephe.

¹¹ Moto ootoli na bosembo aikale nde iba sa bosembo. Emba moto wa bosembo aikale nde na bosembo phe, moto wa maphoo sokoto aikale nde na sokoto mee, emba mosantu akule mibuya mosantu.»

¹² «Kyeka, namoya izele. Emba iphuti sa nga sili na nga. Namophe moto na moto ikokana na bitoma b̄e.

¹³ Nga nali Alfa na Omega, moto owa o boo na owa mbomela, etatele na suka.»

¹⁴ Nkyisa ili na bato baakunyola bitobu ba b̄e. Pho bamoba na bokonzi pha iza mbuma ya njwete njwa bomoo na pha inyolo o mabala ma mokyisi muunene.

¹⁵ Kasi manva, na banganga, na bato ba bondumba, na babomi ba bato, baakumisa bikyeko, na moto munsu okokyele na owa zinga boole, bamoikala o nze.

¹⁶ «Nga Yesu, natomi anzelu wa nga pho abe nzoka ya maphoo maso mamana o mangomba. Nga nali munkanga njwa ibota sa Davidi, nali maanguma okongyengye waa mumbengu.»*

¹⁷ Bobele, Bolobo na njwasi okolukye b̄ee ilinga, b̄ekye: «Yaka!» Moto okookye awoo ne yokye: «Yaka!» Ooli na phowa ya maa aye. Okozingye maa

* 22:16 22:16 Nyasesi owa mumbengu.

ma bōmōō, aya makpaa nde pha.

Maphōō ma mbomela

¹⁸ Nga naesi nzoka oka moto munsō ookokye maphōō ma baimosi mali o buku bōbō. Bō moto abakyise lowō losuu mi mango, Nwaphongo aamobakyisela bisenzo biawōōmō o buku bōbō.

¹⁹ Emba bō moto amanye ndambo ya maphōō mi

buku pha baimosi bōbō, Nwaphongo amumanya iyalo se sa mbuma ya ηwete ηwa bōmōō, na saa mokyisi mosantu, yaawōōmō o buku bōbō.

²⁰ Nzoka ya maphōō mama kawō yokye: «Εε, Namoya izele!» Amε, yaka, Nkolo Yesu!

²¹ Lε obokye ngōlu ya Nkolo Yesu ebe na bato basō.